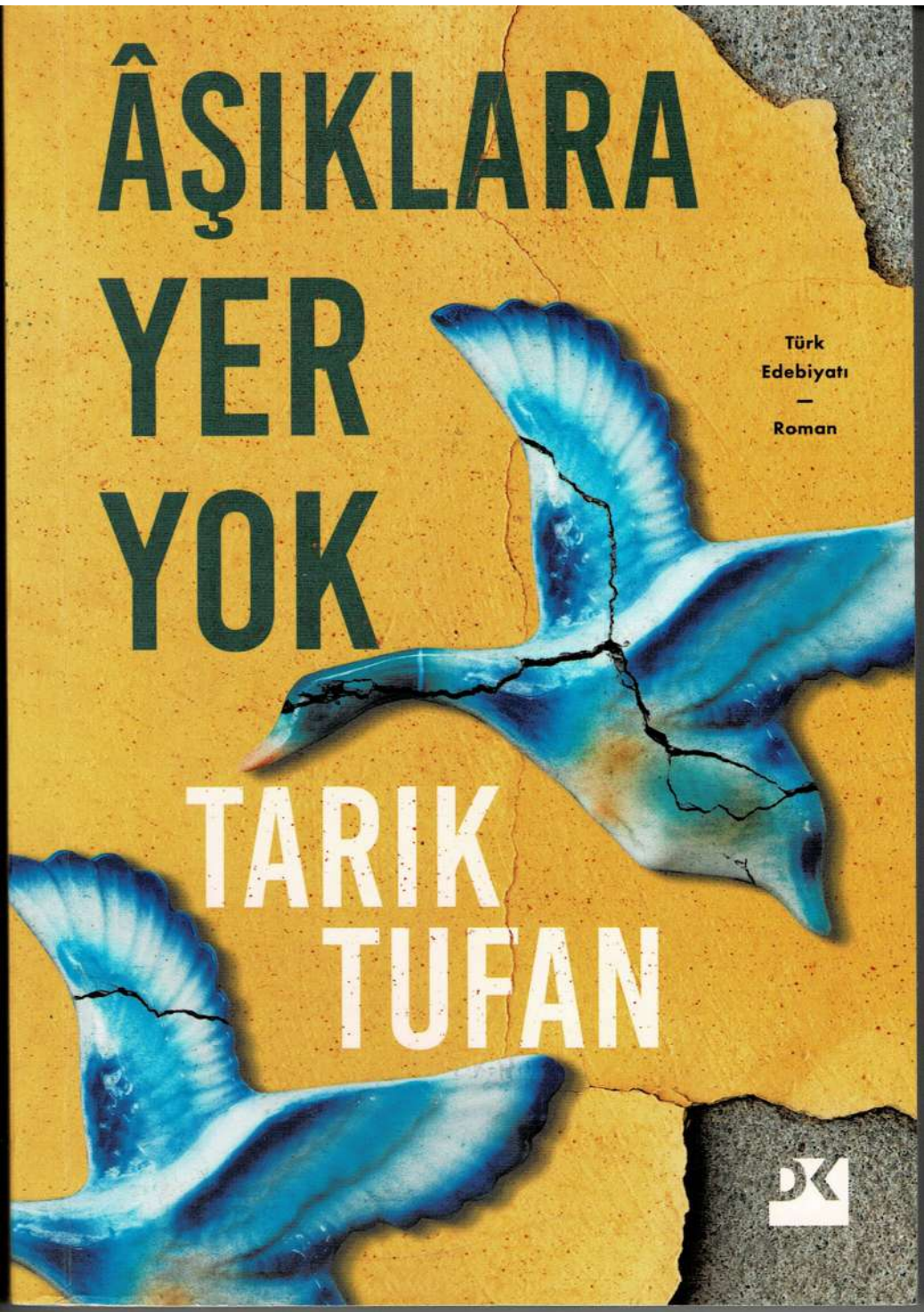
ÂŞIKLARA YER YOK

Türk Edebiyatı — Roman

TARIK TUFAN

Tarık Tufan, 1973'te İstanbul'da doğdu. Kabataş Erkek Lisesi'nden mezun olduktan sonra üniversite eğitimini İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde yaptı. Marmara Üniversitesi Orta Doğu ve İslam Ülkeleri Araştırmaları Enstitüsü'nde Sosyoloji alanında yüksek lisansını tamamladı. Radyo ve televizyonlarda kültür-sanat alanında programlar gerçekleştirdi. İlk kitabı *Kekeme Çocuklar Korosu* 2000'de yayımlandı. Ardından *Kraliçenin Pireleri* (2002), *Ve Sen Kuş Olur Gidersin* (2004), *Hayal Meyal* (2007), *Bir Adam Girdi Şehre Koşarak* (2010), *Şanzelize Düğün Salonu* (2015), *Beni Onlara Verme* (2017), *Düşerken* (2018), *Kaybolan* (2020) ve *Geç Kalan* (2021) yayımlandı. Romanlarının yanı sıra belgesel ve kurmaca film senaryoları yazmaya devam eden Tufan, *Uzak İhtimal* filmiyle 2009'da İstanbul Film Festivali'nde, *Yozgat Blues* filmiyle 2013'te Adana Altın Koza Film Festivali'nde "En İyi Senaryo" ödüllerini kazandı. Yazdıkları çeşitli dillere çevrildi. Edebiyat dergilerinde öyküleri yayımlanıyor.

"Hiçbir şey bitmiyor Selim, hiçbir şey. Her şey birbirine karışıyor, kenetleniyor. Dipte olanı birdenbire en üstte görüyorsun. Hepsi suyun yüzüne çıkmak için vaktini bekliyor."

Aydaki Kadın, Ahmet Hamdi Tanpınar

"Ayrıca bil ki, bütün insanlar arasında en çok senden nefret ettim, en çok seni sevdim aynı gün içinde!"

Elektra, Sophokles

"Bazen etrafımızda o kadar esrarlı bir hâdise olur ki ince teferruatına kadar bunu sezeriz fakat hiçbir şey idrak etmeyiz; ruhumuzun içinde ikinci bir ruh her şeyi anlar fakat bize anlatmaz, böyle korkunç işaretlerle bizi muammanın derinliklerine atar ve boğar."

Dokuzuncu Hariciye Koğuşu, Peyami Safa

"Aynı anda hem umut edip hem korkabilir mi acaba insan, ne zaman başlamalı umut etmeye, belki en iyi zaman neden korktuğundan emin olduğun an."

Don Quijote, Miguel de Cervantes

1

Uzaklardan Gelen Mektup

Hayatımı mahvettim. Üstelik bunu yaparken aklım başımdaydı. Hayatımı bile bile mahvetmemin tek bir sebebi vardı: Âşıktım ve dünyanın geri kalanının gözümde zerrece değeri yoktu. Bütün düşüşleri güzelleştiren kutsal aşk, beni de uğruna her şeyi göze alabilecek bir cesaret ve arzuyla dolduruyor, dibe doğru sürükleyip nefesimi kesiyordu.

Şimdi zarfı henüz açılmamış bu mektup elimdeyken eski deniz fenerinin önünde durmuş geçmişi düşünüyorum. Deniz aç kalmış yabani hayvanları andıran bitimsiz bir iştahla kayalara saldırıyor. Kayalar, duman grisine çalan kabarık suların açlığını bastırmak bir yana daha da hırçınlaştırıyor. Dalgalarla birlikte hiç durmadan zihnimin duvarlarını döven tereddüdün pençesinde kıvranıyorum. Elimdeki zarfı içindekileri okumadan sulara bırakmanın eşiğindeyim. Susmak bilmeyen köpek ulumaları kulaklarımı tırmalıyor. Günlerdir, haftalardır bu haldeler. Nedir onları bu kadar huzursuz ve öfkeli yapan? Belki açlık, belki korku. Uzakta, ufka yakın bir yerde belli belirsiz bir gemi, ağır ağır ilerlerken donmuş zamanı parçalara ayırıyor.

İçimden bir ses o mektubu sakın açma, diyor. Yazılanları okuduğum anda hayatım tahmin edemeyeceğim kadar altüst olabilir.

Fakat merakımı bir türlü yenemiyorum, çünkü çok uzun zamandır bu ânı bekliyorum. Bir haber. Bir ses. Bir kelime.

Mektup Firdevs'ten geldi. Bir zamanlar tutkuyla, bağlılıkla, sadakatle âşık olduğum kadından. Ondan geldiğinin ilk işareti zarfın üzerindeki mor mürekkepli yazılar. Firdevs neredeyse imzası haline gelmiş mor mürekkeple yazardı özel notlarını. Bana mektup yollamasını ilk anda yadırgadım ama sonradan yaşananları düşününce buna mecbur kaldığını anlayabiliyorum.

Firdevs aylar evvel ansızın beni terk etti ve ortadan kayboldu. Kimselere bir şey söylememişti; nereye, kiminle, nasıl gittiği muammaydı. Sırra kadem basmıştı, yer yarılmış da içine girmişti sanki. İlk zamanlar biraz benden kaçmak, biraz da yalnız kalabilmek için gözlerden ırak kalmayı seçtiğini düşündüm ama öyle olmadığını fark edince bu kez hayatından endişe etmeye başladım. Bir insanın böylesine yokluğa karışması pek de hayra alamet değildi. Yine de Firdevs'ten böyle delilikler bekleneceğini hatırlayıp teselli bulmaya çalıştım. İşte elimdeki bu mektup aylar sonra aramızdaki ilk iletişim. Belki bütün sorularıma cevap bulabilirim ama baş edemeyeceğim yeni sorular kafama üşüşürse ne yapacağım? Korkuyorum.

Firdevs'in bir anda kaybolması yüzünden endişelere boğulmuşken, birkaç ay öncesine kadar adını bile duymadığım bir kasabada, tuhaf bir binada buldum kendimi. Beni buraya rastlantılar savurdu sanıyordum. İlk anda rastlantı sandığım şeylerin arasında görünmez bağlar olduğunu zamanla fark ettim. Anlatması güç bağlar beni bu yabancı yere sürükledi. Dünyadaki hiçbir mesafe kaderin birbirine yakınlaştırdığı insanlara engel olamaz.

Ben, Orhan, artık buraya gelen adamla aynı kişi değilim. Tıpkı burada tanıştığım Defne, Belma ve Ahmet Hilmi Bey gibi başka bir varlığa büründüm. Geçmiş denen şeyin insanın hafızasında sürekli değiştiğini de onların yanında öğrendim.

Buraya gelmeden evvelki son bir yıl içinde hayatım tam bir kördüğüme dönmüştü; doğru dürüst çalışmıyordum, parasızlıktan kendi evimi kapatmış, Cankurtaran'da yalnız yaşayan annemin yanına taşınmıştım. Yayınevlerine ve araştırma şirketlerine yaptığım kısa zamanlı işlerden elime geçen kısıtlı paralarla neredeyse yokluk sınırında bir hayat sürüyordum. Ağabeyim yine borç isteyeceğimi bildiğinden artık telefonlarıma bakmıyordu. Annemin oturduğu evi teminat göstererek bankadan aldığım kredilerin taksitlerini ödeyemez durumdaydım; önce banka avukatlarından, sonra mahkemelerden gelen çağrılardan bunalmış, iyiden iyiye kapana kısılmıştım. Kaçacak, nefes alacak bir yer görünmüyordu, borçlarımı daha fazla öteleyemiyordum, bütün yolları tüketmiştim. Kendini durmadan kafesin tellerine vuran bir kuşa benziyordum. Durumun vahametini annemden (hatta kendimden) gizlemeye çalışırken, yaşadığımız eve haciz memurlarını yollamalarına ramak kalmıştı. Hikâyelerde anlatılanlara benzer bir mucize bekliyordum galiba, başka türlü kurtulmam imkânsızdı.

Kim bilir, belki de umutların tümden kesildiği hayata cehennem diyoruz.

Üç yıl boyunca hastalıklı bir tutkuyla (o zamanlar hastalıklı yerine ihtiraslı diyordum) bağlandığım Firdevs'le ayrılığımızın üzerinden sekiz ay geçmişti ama enkaz haline gelen hayatımı toparlamaya bir türlü gücüm yetmemişti. Dağınık bir odayı, bir çekmeceyi yahut bir çantayı düzenler gibi hayatımızı derleyip toparlayabilseydik ne güzel olurdu.

Kendime dışarıdan bakınca olan biteni ayan beyan görüyordum; yırtıcı, çirkin bir kuş karnımın üstüne çökmüş, siyah sivri gagasıyla göğsümün tam ortasını, kalbimin durduğu yeri pervasızca deşiyor, dinlenmek için kafasını yukarı kaldırdığında kızıl kan damlaları ağzından aşağıya, ince uzun boynundan gövdesine doğru bir patika gibi süzülüyordu. Sanki bütün vücuduma felç

inmişti, kendimi koruyabilmek için kıpırdamaya güç yettiremiyor, bu kanlı temaşanın bir an evvel sona ermesi için içimden yalvarıyordum. Rüya değil hakikatti yaşadıklarım; durmadan yenilenen bir üzüntü haliydi, sonu gelmeyen bir düşüştü.

Süslü itiraflar eşliğinde sahte bir merhamet arayışım yok, saplantılı bir ruh hali içinde de değilim. Bitmeyen yakınmaların, onları dinlemeye mecbur kalanları nasıl usandırdığının farkındayım; uzun uzadıya iç dökmelerle kimsenin sabrını zorlamak istemem ama ruhuma azap veren hatıraların tasallutundan ve uykularımın içinde, ıssız, kurumuş bir kuyunun dibinde pusuya yatarak fırsat kollayan karabasanlardan kurtulmak öyle kolay değil. Gözlerinin önünde mahvolan hayatlarını boş bakışlarla izlemekle yetinmek zorunda kalanlar beni gayet iyi anlayacaklar. Hatıraların tümü acı verir; bazıları yaşandığı için, bazıları bir daha asla yaşanamayacağı için. Zaman içinde acı duyarak da olsa ölüleri bağışlamayı, karanlığın çöktüğü sancılı vakitlerimi geçmişin hayaletleriyle paylaşmayı öğrendim; sıra kendime gelince duraksıyorum, kabaran öfkemi dindirmeye gücüm yetmiyor.

Kim bilir, belki de cehennem insanın kendini bağışlayamamasıdır.

Mektup elime ulaştığı andan itibaren sağlıklı düşünmekte zorluk çekiyorum. Aylardır beklediğim haber bu değil mi, neden zarfı açıp okumuyorum? Çünkü her şey değişti. Son yıllarda ilk kez bir umut kırıntısına tutunmuşken, orada yazılanların beni yeniden alaşağı edeceğinden endişe ediyorum.

Biraz karmaşık görünse de her şeyi olabildiğince açık anlatacağım. Kopuk kopuk bir hikâyenin parçalarını bağlamaya çalışmak beni yoruyor. Hikâyemde boşluk gibi duran yerler aslında uzun yalnızlıklarımdan ibaret. Yalnızlıkların uç uca eklendiği bir hikâyenin anlatmaya değer bir yanının olmadığını düşünenler haklılar. Fakat aşk varsa başka. Aşkın başladığı yerde tutku, keder, acı ve nefret devreye giriyor, zamanın akışı bozuluyor,

bilinç, ağrılı sıçrayışlarla yolunu kaybediyor. Şimdi hafızamın kapılarını zorlayarak açmak ve karşıma çıkanları anlatmak ne kadar sarsıcı olsa da bundan vazgeçmeyeceğim.

Galiba en doğrusu Cankurtaran'daki son gecemden başlamak. Son bir yıldır geçirdiğim diğer geceler gibi ruhuma tebelleş olan pişmanlıklar ve vicdan azaplarıyla örülü bir mahzende, rutubetli ve soğuğu iliklerime kadar işleyen çıplak duvarlar arasında kendimle kıyasıya kavga içindeydim. Fakat o gecenin öncekilere benzemeyen bir yanı vardı, yanık hatıralardan tüten sinsi duman, karanlıktan istifade ederek, hiç fark ettirmeden etrafımı sarıyor, ağzımdan burnumdan girip soluk borumu tıkıyor, beni baygınlıkla bilinç arasındaki izbe ve tehlikeli boşlukta aciz bırakıyordu.

Önüne gelen her şeyi yutacakmış gibi duran o dipsiz geceyi anlatmalıyım.

2

Tuhaf Gecenin Çağırdıkları

O gece Cankurtaran'daki evde pencere kenarındaki koltukta miskin miskin dışarı bakarken yalnızca Firdevs'i düşünüyordum. Aylardır neredeydi? Neden benden kaçıyordu?

Bilincim gitgide zayıflıyordu, ruhlarımızı yutarak sağ kalan hatıralar karşısında çaresizdim, bir uçtan bir uca göğü saran, göz kamaştırıcı tekinsiz lacivert örtü kafamı karıştırıyordu; gökyüzü bir yandan kendine hayran bırakırken bir yandan da boğucu bir endişeye sürüklüyordu. Hiç kuşkusuz bu gelgitli hislerimde, Sarayburnu açıklarından mahallemize bakan devasa büyüklükteki parlak dolunayın da payı vardı. Çatılara dokunacak kadar dibimize sokulan ay, ışıklı yüzüyle Cankurtaran'ın yorgun evlerinin sıralandığı sokakları aydınlatırken, bir taraftan da eskilerden kalma esrarengiz hikâyelerin etkisiyle kara düşüncelere sebep oluyordu. Son günlerde bu civarlara musallat olan ve içindeki eşyalarla kısa süreliğine kiralanan evlere dadanan hırsızların kırıp durduğu sokak lambaları yine sönüktü. Dolunayın yaydığı kasvetten kaçış yoktu. Babaannemin ifritlerin gecesi diye tarif ettiği gecelerden biriydi.

Babaannem ayın bu halini gördüğünde mezarlığı andıran boğuk bir sesle "ifritlerin gecesi geldi" diye sayıklamaya başlardı. "Kendinizi, etrafınızı dinlemeyin, kulaklarınızı kapatın. Yorganı

başınızın üstüne çekin, Felak Nas okuyup iki yanınıza üfleyin. İfrit taifesinin ayağının altında aylak aylak dolanmaktansa, uykunun müşfik koynuna sığınmak evladır." Aklımdan hiç çıkmayan o gecelerden birinde, babaannem yattığı yerden huzursuz hareketlerle ayağa fırladı, "Siz yatağınızdan sakın kalkmayın" diye sıkıca tembihledi, "Cumali'yi almak için geldiler" diye odanın ortasında dolandı. Arada durup, kafasını yukarı kaldırıp, "Cumali'nin evi bura değil, yan taraf. Cumali'nin evi bura değil, yan taraf" diye tekrarladı durdu. Vücudu titriyordu. Komşumuz Cumali Bey ertesi gün kalp krizinden vefat edince şaşkınlık ve korku içinde babaannemin anlatacaklarını beklemeye başladık. Uzun süre bu meseleden hiç bahsetmedi. Sonra bir akşam yemeği esnasında dili çözüldü. "Cumali arabasını rahat park etmek için incir ağacını kesti. Yazık, kendi rahatına bu kadar düşkün olacağına, yaşlı incirin hakkını gözetseydi böyle olmazdı."

Fenalıkların olduğu gecelerdi bunlar: İnsanların durduk yere öldüğü, sebepsizce dilsizleştiği, âşıkların aklına uzakların düştüğü, lohusa kadınların delirdiği, ihtiyarların altına işediği geceler.

Saatlerdir pencerenin bitişiğindeki çimen yeşili, kadife kumaşlı, kolçakları eprimiş, yaşı benden büyük kapitone berjerde oturmuş dışarıyı seyrederken, yüzümün karanlık camda beliren aksini fark ettim. O anda gece en kasvetli yerinden kırılıp, parça parça üzerime devrildi. Camdaki kendime bakıyordum. Pencerenin yıpranmış ahşap çerçevesinin arasından sızan serin bir rüzgâr yüzüme değiyor, bir büyü gibi aklımı düğümlüyor, yavaş yavaş uyuşturuyordu. Uzun süre camdaki yüzümü inceleyince gitgide kendime yabancılaştım, başka birine bakıyordum sanki, daha öncesinde karşılaşmadığım, hiç tanımadığım bir adam gözlerini gözlerime dikmişti; iki yabancı insan, rahatsız edici bir kuşkuyla birbirimizi süzüyorduk. Düşüncelerimi toparlamakta güçlük çekiyordum, oradan bakanın ben olduğumu bildiğim halde hissettiğim uzaklık aklımın sınırlarını zorluyordu. Zaman geçtikçe

camdaki yüzün müşfik ve dostça bakmadığını fark ettim, daha da kötüsü apaçık bir şekilde öfkeli ve neredeyse düşmanca bakıyordu. Boşlukta yansıyan benliğimi, bana musallat olmuş, zayıf ânımı kollayan bir hasım gibi görmek ürpermeme sebep oldu. Sanki hayatını mahvettiğim kişi, içimde saklı duran ve o an yüzü pencereye yansıyan öteki benliğimdi. Bana çok benziyordu, aynı zamanda benden bambaşka biriydi. Yüzü tıpatıp benim yüzümdü ama başka bir ruhu olduğundan "ben" diyemeyeceğim kadar da farklıydı. Bakışlarının etkisinden sıyrılabilmek için ayağa kalkıp pencerenin yanından ayrılmak veya yüzümü başka yana çevirmek istediysem de başaramadım, beynim hareketlerime hükmedemiyordu, karanlıktaki yüz beni zoraki karşısında tutuyordu. Başlangıçta vehim sanmıştım, oysa ölümcül bir düellonun içindeydim. Bir aynaya hapsolmuştum. Oradan bana bakan kişinin gözlerinde bir tür hesaplaşmanın hıncı vardı; onu da kendimle birlikte bir çöküşün içinde yuvarlanmaya mecbur bırakmıştım, peşim sıra ateşin ortasına çekmiştim. Başımıza gelen musibetlerden tek başıma beni sorumlu tutuyor ve hesap sorma arzusuyla yanıp tutuşuyordu. Bulanık, yoğun kıvamlı bir suyun içine çekiliyordum, bütün gövdemi saran efsunlu ağırlık yüzünden kıpırdamaya mecalim kalmamıştı. İnsanın vücudunu hareket ettiremediği o kâbuslardan birinin içindeydim. Ortadan ikiye bölünmüştüm, varlığım parçalanıyordu. Kelimelere dökülemeyen çetin bir savaşa tutuşmuştuk.

O sırada bir tür mucize gerçekleşti; telefonun gürültülü titreme sesi tam vaktinde imdadıma yetişti ve camın arkasında duran adamla aramızdaki görünmez zinciri kopardı. Dışarıdaki dünyadan gelen bir çağrı, odaya çöken ve kendimden geçmeme sebep olan güçlü tesiri bir anda dağıttı, içinde mahsur kaldığım, sessiz fakat hiddetli çatışmadan kurtulmama sebep oldu. Kendime geldiğimde karşı kaldırımda bir sokak köpeği oturmuş bana bakıyordu. Az önceki hadiseye şahit olmuş da birazdan dile gelecek-

miş gibi bir hali vardı. Gözlerini üzerimden ayırmadı, pes eden ben oldum.

Altın sarısı pirinç ayaklı, ince damarlarından yeşilimsi kan akan mermer sehpanın üzerindeki telefonun ekran ışığı, odanın loşluğunda maviye çalan düşsel bir yarılma oluşturuyordu. Arayan Kenan'dı. Son zamanlarda pek görüşemediğimizden yanlışlıkla aradığını düşünerek bir süre cevap vermedim. Üstelik az evvel kendimle giriştiğim arbedenin ardından henüz toparlanamamıştım. Telefonun titremesi bir türlü durmak bilmedi. Saatin kaç olduğunun farkında değildim, zamanla irtibatım kopmuştu, güneşin Ahırkapı Deniz Feneri'nin üzerinden denize yuvarlanıp gözden kaybolmasının ardından bir hayli vakit geçmişti. Kennedy Caddesi'nin hayat kokan gürültüsü iyice dindiğine göre ortalıktan el ayak çekilmiş olmalıydı. Bu saatler, Cankurtaran Mahallesi'nin, yüz yıl önceki sessizliğine geri döndüğü saatlerdi. Bir zamanlar ölgün sarı ışıklarıyla akşam karanlığını tam ortasından yararak günün son seferini yapan banliyö treninin marazlı iniltisi, mahallemizi, komşu olduğu Topkapı Sarayı'nın çıplak duvarlarına hapsolmuş yorgun hayaletlerinin kederli suskunluğuyla baş başa bırakırdı. Artık banliyö trenleri yok. Çocuklarını öksüzlüğün uçsuz bucaksız yalnızlığına terk eden babalar gibi ortadan kayboldu.

Sinir bozucu titreme sesi kesilecek gibi değildi. Karanlıktaki yüzle yeniden karşılaşma korkusu aklımı kurcalıyordu. Beni esir alan bu havanın bir nebze azalacağını umarak müteredditt halde telefonu açtım. Kenan'ın her zamanki coşkulu sesi, odanın mezarlığı andıran sessizliğine alışmış kulaklarımı çınlattı. Heyecanlandığında kelimeleri yutarak konuşurdu hep. Ardı ardına bir şeyler söyledi, araya giren kesintiler yüzünden ne dediğine odaklanamıyordum. Bir anda sustu, "Sen beni dinliyor musun Orhan?" dedi. "Kenan, kafam dağınık biraz. Telefon da çok iyi çekmiyor galiba. Bu saatte neden aradın hayırdır? Hangi dağda kurt öldü?" Bir kez

daha suskunlaştı. Çıkışır gibi konuştuğumu fark edince gönlünü almaya çalıştım. "Kusura bakma, oturduğum yerde biraz kendimden geçmişim, bir an toparlayamadım. Baştan anlatsana."

Kenan'la uzun zamandır arkadaşız, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde birlikte başladığımız asistanlık günlerimizden itibaren yedi yıl boyunca aynı odada, yan yana masalarda çalıştık, sonra Kenan özel bir üniversiteye geçti, ben İstanbul'da kaldım. Ayrı yerlerde olmamıza rağmen buluşmalarımızı sürdürdük; haftanın birkaç günü mutlaka Beyoğlu'nda bir araya gelip, saatlerce sohbet ediyorduk. Biraz benim yüzümden (biraz değil tamamen benim yüzümden) görüşmelerimiz aksadı. Allah'tan ikimiz de bunu dert edecek insanlar değildik, aradaki mesafe ne olursa olsun arkadaşlığımız ilk görüşmemizde kaldığımız yerden devam edebiliyordu.

"Saklıkuyu'da kiraladığım bir ev var. Bir süre orada kalmak ister misin? Tertemiz duruyor, geçer otursun. Dört ay daha kontrat var, yıl sonuna kadar kirasını peşin ödemiştim. Sessiz sakin bir yer, tam sana göre. Dört ay dediğime takılma, duruma bakarsın, arzu edersen, ortam hoşuna giderse dilediğin kadar kalabilirsin. Ev sahibi yabancı değil."

Telefonun ucunda ses çıkarmadan bekledim. Kenan'ın neden bahsettiğini anlayamıyordum; Saklıkuyu, Saklıkuyu'daki ev, bende en küçük bir çağrışım yapmamıştı. Doğru insanla konuşmadığına iyiden iyiye ikna oldum. Bir kırgınlığa yol açmamak için temkini elden bırakmadım.

"Saklıkuyu neresi Kenan?"

"Edirne yolunda, Karadeniz kıyısı. Çok uzak sayılmaz. Sayfiye bir yer. İngiltere'ye gitmeden evvel kiraladım ama boş duruyor."

Kenan'ın durduk yere böyle bir teklifte bulunmasını yadırgamıştım. Üstelik yerimden kıpırdayacak kuvveti bulamıyordum kendimde.

"Sağ ol Kenan, gerek yok. Şu an gidemem."

"Neden Orhan? Çok önemli işlerin mi var?"

Son zamanlarda ne Kenan'a ne de başka birine boğazıma kadar çamura battığımdan bahsetmiştim. Bilakis abartılı bir titizlikle özel hayatımı (aslında aşk hayatımı) herkesten saklıyordum. Yaptıklarımdan utanıyordum, bu yüzden de işi gücü bahane edip, herkesten uzaklaşmıştım. Arkadaşlarım ise Firdevs'in beni onlardan kopardığını düşünüyor, kızgınlıkla karışık bir acımayla bakıyorlardı halime. O sıralar kendimi şöyle kandırarak avutuyordum: Yakın zamanda derin bir aşk acısı, kötü bir ayrılık yaşamıştım ve hayatı boyunca herkesin başına böyle şeyler gelirdi. İnsanın en sıradan ve doğal sancılarına felaket gözüyle bakmak yersizdi. Dilim böyle söylese de gerçekler bu kadar basit değildi, dile döktüğümden katbekat beter vaziyetteydim. Her şeyi içime atıyordum, başkalarının ne gördüğünden habersizdim.

İçinde bulunduğum çıkmazı başkalarından gizleyebildiğimi sanmak aptalcaydı, değil Kenan, benimle biraz vakit geçiren herhangi biri batağa saplandığımı kolayca fark edebilirdi. Kimselere hissettirmediğimi zannederken gülünç duruma düşmüştüm. Bazen insanın kalbi kırılırken korkunç bir gürültü çıkıyor ve en uzaktakiler bile o gürültüyü duyabiliyor.

Kenan da ne halde olduğumdan haberdardı elbette; duygusal karmaşalar içinde boğulduğumu, adamakıllı bir işimin olmadığını, kendimi annemin evine gömdüğümü biliyordu.

"Evet, çok önemli işlerim var Kenan! Nereden çıktı Saklıkuyu durduk yere?"

Öfkelendiğimi anlayınca ses tonu değişti.

"Ben bu evi tutalı neredeyse sekiz ay oldu. İki sefer gittim, bir gece bile kalamadım. İlkinde İngiltere'den aylardır beklediğim kabul haberi tesadüfen o gün geldi. Apar topar geri döndüm. İngiltere sonrası kafa dinlemek için gittim bu sefer de doçentlik için acil bir toplantı çıktı, kalamadan gerisin geriye geldim. Boş kalmasın diye düşündüm. Sen git, kal bir süre."

"Gece vakti mi aklına geldi? Aylardır boşmuş zaten. Biraz daha kalsın. Müsait zamanında gidersin."

Kenan bir süre duraksadı. Nefes alıp vermesini duyuyordum.

"Sana gerçeği söyleyeyim. Az evvel beni oradaki komşum aradı. Komşum dediğim, iki sefer ayaküstü görüştük. Anahtarı ona bırakmıştım. Ahmet Hilmi Bey diye biri. Telefonum çaldı. Adamın telefonunu Saklıkuyu komşu diye kaydetmişim. İsmini söyledi, hatırlayamadım. Kendini tanıttı. Ben de buyurun hayırdır, eve bir şey mi oldu dedim. Adam, Kenan Bey sen buraya gelemeyeceksin, ihtiyacı olan bir arkadaşın gelsin dedi. Şaşırdım kaldım. İhtiyacı olan bir arkadaşım var mı bilmiyorum diye geveledim. Vardır, gözünün önünde olduğu için göremiyorsundur dedi, telefonu kapattı."

"Sen de beni mi aradın?"

Kenan bir kez daha suskunlaştı.

"Şimdi kafayı yedin diyeceksin ama tuhaf bir şey oldu. Ben de camın kenarında oturmuş sokağa bakınırken elimdeki telefonla oyalanıyordum. Bazı fotoğrafları sileyim diye açtım. Birlikte Karaköy'de çektirdiğimiz fotoğrafa bakarken telefon çaldı. Gözünün önünde deyince..."

"Sen de beni aradın."

"Hemen saçma diye kestirip atma. Bir düşün en azından. Belki de adam haklı, birimize faydası olsun hiç olmazsa."

Telefonu tam kapatacakken, "Kenan sana bir şey soracağım ama lütfen bana karşı dürüst ol, içinden ne geçiyorsa onu söyle" dedim.

"Ne zaman yalan söyledim ki sana" diye kekeledi.

"Yüzüme bakınca ne görüyorsun?"

Hayatın sırrını arayanlara özgü bir ciddiyetle sormuştum. Ciddiyetin arasında üzeri örtülü bir çaresizlik vardı. Kenan ne kastettiğimi anladığından temkinli bir suskunluğa büründü. Ne kadar dürüst olması gerektiğine karar vermeye çalışıyordu.

Kalbimi kırmakla, yüreğime teselli vermek arasında ince çizgide yalpalıyordu. Avuç içinde acılar gören merhametli bir falcı gibiydi, karşısındakine ne kadarını söylemesi gerektiğini bilmediğinden susuyordu.

Gemileri yaktığının işareti olarak derin bir nefes alıp verdi.

"Sana bakınca günden güne eriyip giden, buna rağmen kendini etrafına kapatan, adım atmayı reddeden, neredeyse tükenişinden memnun, her şeyden kaçan ve üstelik yanlışında ısrar eden bir adam görüyorum Orhan. Bu beni çok üzüyor ve işin kötüsü..."

Avuç içimdeki ömür çizgimden, talih çizgimden, ilişki çizgimden, uzun kısa, ince uzun bütün çizgilerden ipil ipil kan sızıyordu. Avuçlarım, bir Hıdırellez gecesinde kapı eşiğinde parçalanmış, kızıl bir nar oldu.

Kenan bir uçurumun önüne gelmiş gibi duraksadı. Sanki asıl söylemek istediği şeyin kıyısına kadar gelmişti ve orada korkutucu bir boşluk vardı. "İşin kötüsü?" diye üsteledim. Uçurumun dibini merak ediyordum.

"İşin kötüsü sana yardım etmek için geç kaldığım hissine kapılıyorum."

"Tamam, sağ ol, konuşuruz sonra" deyip telefonu kapattım. Pencereden dışarı baktım. Köpek orada duruyordu. Köpek, dolunay ve ben, kimsesizdik. Gerçekten dediği doğruysa geç kalmıştım.

Bazı insanlar farkında olmadan çıkışsızlığa, karamsarlığa müptela oluyorlar ve karanlıkta saklanıyorlar. Kalan son güçlerini o karanlık sığınakta tüketiyorlar ve birileri oradan çekip çıkarmak için ellerini uzattıklarında adım atacak mecalleri kalmıyor. Utanarak söylüyorum ki ben de o insanlardan biriydim; korkaklığım yüzünden çaresizliğe bağımlı oldum. Kavga etmek, yüzleşmek, arayışlara yönelmek ve nihayet yola koyulmak yerine, karanlığa hapsolmayı tercih ettim. Beni tanıyanlar küçümsemesinler diye acılarımın ve acizliğimin büyüklüğünü ispatlamaya uğraşıyordum.

Akşamın bu saatinde Kenan'ın böyle bir teklifte bulunması tesadüf olabilir miydi? Kafam fena halde karışmıştı. Karmakarışık bir hale düşünce son çare olarak kendimi dışarı attım.

Son çare diye tutunduğun pek çok gerçek de, kendini aldatmaktan başka bir işe yaramaz.

3

Sokaktaki Hayaletler

Sokağa adımımı attığım anda, havada asılı duran ayartıcı bir parfüm kokusu burnuma doldu. "Biraz evvel buradan bir kadın geçmiş" dedim parfümün kokusunu içime doğru çekerken; uzun uzun, merakla etrafıma bakındım, kimseyi göremedim, bu sırada kadının yüzünü hayalimde canlandırmaya çalıştım. Keskin, sert, baharat özlü bir parfümdü, kokunun sahibinin esmer bir kadın olduğuna karar verdim, simsiyah gözlerine sürme çekmiş esmer bir kadındı belki.

Cankurtaran sokaklarının kokuları da değişmişti son yıllarda; eskiden evlerden süzülen türlü türlü kokular kapı önlerinde birikir, bir kısmı rahatsız edici de olsa, insanda köklü, hakiki, cana yakın bir hayat hissi uyandırırdı. Saatlerden saatlere, günlerden günlere, mevsimlerden mevsimlere değişen rayihalardı bunlar. Hayatın kendisi gibi. Sonraları butik otellerin, restoranların, kafelerin, alışveriş dükkânlarının içinden yayılan havalar ortama hâkim oldu. İnsanda birden kuvvetli bir uyarıcı tesir yaratıyorlardı, fakat hayatın dışında, abartılı, kurgulanmış, imal edilmiş, davetkâr, gerçeklikten uzaklardı ve asla değişmiyorlardı. Cankurtaran ahalisinin hayatları da başka hale dönüşmüştü; doğup büyüdüğüm, bir süreliğine ayrı kaldığım semtte, bana tanıdık gelen neredeyse hiçbir şey kalmamıştı. Gerçi şimdilerde aynada

gördüğüm yüzün bile tanıdık geldiğini söyleyemem. Belki de sorun benim hafızamdadır. Belki de kimsenin şikâyeti yoktu.

Günlerdir sokağa çıkmamıştım. Yüzüme çarpan serin havayla birlikte kalbime çocuksu bir neşe yayıldı. İçine gömüldüğüm kasvetten tamamen kurtulmuş, neşeli bir ruh haline bürünmüştüm. Az önce camdan gördüğüm köpek bir anda yanı başımda beliriverdi. Bir süre bakıştık ve birlikte yürümeye başladık.

Henüz birkaç adım atmıştım ki kafamın içinde çınlayan yabancı bir sesle irkildim: Vedalaşmaya hazır mısın? Adımlarım ağırlaştı, etrafıma son kez bakıyormuşçasına dikkat kesildim. Çocukluğuma, eski zamanların Orhan'ına, ahşap gümüşlüğün çekmecesinde duran yıpranmış albüme bakarcasına içli içli bakarak yürüdüm.

Deniz tarafından esen anaç rüzgârın incecik parmaklarını ve iyileştirici dokunuşlarını yüzümde hissediyordum. Kafamı arkaya çevirdim, geride kalan evimize baktım. İki katlı, zamanın aşındırmasına göğsünü siper eden, dış cephesi kirli sarı renge boyalı, toplasan seksen metrekare gelen, dedemden kalma bu evde doğmuştum. Sokakta yan yana dizili, çökük omuzlarını birbirine yaslayarak kader birliği yapmış eski evlerden biriydi. Annem, babam ve ağabeyimle birlikte yaşadığımız bu eski evde ilk hayallerimi yattığım odanın yamuk tavanına bakarken kuruyor, orada rutubet yüzünden oluşan şekilleri bir şeylere benzeterek, onlara türlü anlamlar vererek hikâyeler uyduruyordum. Bazen tavandaki izler korkutucu yüzler haline bürünüyor, onları hayalimdeki canavarlara benzetiyor, uykuya dalabilmek için ağabeyimin yanına sokuluyordum.

Yıllar sonra üniversitede asistanlığa kabul edilince babamların bütün itirazlarına, ısrarlı karşı çıkışlarına rağmen dedemden kalma evden, yamuk tavandan ve tavandaki canavarlardan, hikâyemin başladığı mahalleden ayrıldım. Yazmam gereken bir tez vardı ve fakültedeki koşuşturmalarıma yeteri kadar yoğunlaşamıyordum. Mahallede sürekli zihnimi meşgul eden bir şeyler çıkıyordu, arkadaşlarımın çoğu ortaokuldan, liseden sonra okul hayatını sürdür-

memişti, akşam saatlerinde ve hafta sonlarında iyi vakit geçirmekten başka bir düşünceleri yoktu, bitmeyen eğlence ortamları benim de aklımı çelip duruyordu, onlarla gitsem de gitmesem de pişmanlık yaşıyordum. İç çatışmalarımdan, işlerimi aksatmaktan kaynaklanan suçluluk duygularından kurtulabilmek için üniversiteden tanıştığım asistan bir arkadaşımla birlikte, yine bu civarda (babamın gözünden fazla uzaklaşmamak için) Samatya yakınlarında bir ev tuttuk. Babama kendi başımın çaresine bakabileceğimi göstermek düşüncesi beni heyecanlandırıyordu.

Dolu dolu geçen iki senenin ardından ev arkadaşım şehir değiştirmek zorunda kalınca yanımdan ayrıldı ve böylece yalnız yaşamaya başladım. Babam bu durumdan hoşnut kalmadı, bahaneler üretip homurdandı ama aldırmadım, halimden gayet memnundum, kiramı tek başıma ödeyebiliyordum, Laleli'deki fakülte binasına yürüyerek gidip gelebiliyordum, hayal ettiğim hayata nihayet kavuşmuştum.

Yıllar sonra Firdevs'in hayatıma girmesiyle, Tophane'nin hemen yukarısında, Tomtom Mahallesi'nde, Galata'da iş yapan Yahudi bankerin kalabalık ailesi için İtalyan bir mimara yaptırdığı yüz on yıllık apartmanın ferah, yüksek tavanlı, küçük bir dairesine taşındım. Beş katlı apartmanın her katındaki geniş daireler ikiye bölünmüştü. Kaldığım yer kuzey cephesine baktığı için odaların yeteri kadar güneş aldığı söylenemezdi ama yan apartmanın bahçesindeki ıhlamur ağacından yayılan baygın koku bahar aylarında her sabah başımı döndürüyordu.

Biraz gözlerden ırak kalmak istiyordum, eski evde annemin ve özellikle de babamın meraklı ziyaretlerinden iyiden iyiye usanmıştım. Geç de olsa bu arzumu fark ettiler, özel bir hayatım olduğunu, mahremiyetime saygı göstermeleri gerektiğini kabullenmek zorunda kaldılar.

Maalesef tırnaklarımla elde ettiğim özgürlüğümü koruyamadım, aradan geçen yaklaşık on beş yılın ardından (hayatımı mah-

vettiğim dönem de bunun içinde) doğduğum eve geri döndüm. Ev bıraktığım gibi değildi; ağabeyim yedi sene evvel evlenmişti ve Beylikdüzü'ne taşınmıştı, babam dört ay önce ölünce annem tek başına kalmıştı. Başka çarem kalmadığından en azından bir süreliğine annemin yanına gelmek zorundaydım. Ona destek olmak, yalnızlığını paylaşmak niyetiyle değil, tamamen kendi çaresizliğimden üç buçuk aydır onunla kalıyordum. Geçici bir taşınma olduğu düşüncesiyle avunsam da zaman geçtikçe şartlarımın iyileşeceğine dair inancım zayıflıyordu.

Çocukluğumda, Topkapı Sarayı'na, Ayasofya'ya ve Sultanahmet Camii'ne komşuluk eden Cankurtaran evlerinin birçoğunun cephe duvarları, görkemli mekânların hemen yanı başında olduklarından, kusurlarını ve yoksulluğun utancını gizlemek ister gibi tenekelerle kaplıydı ama zaman içinde kir pas tutmuş tenekeler yoksulluğu örtmek bir yana evleri daha da acınacak hale getirmişti. Uzun ve izbe koridorların sağına soluna sıralanan bakımsız koğuşlarda erkeklerin, kadınların ve çocukların cezalarını çektiği Sultanahmet Cezaevi, dünyaca ünlü ışıltılı bir otel haline gelmişti. Dersaadet Cinayet Tevkifhanesi'nin tutukluların keder ve umutsuzlukla giriş yaptığı kapısı Tevkifhane Sokağı'na, cezalarını tamamlayıp özgür kalanların sevinç içinde çıkış yaptığı kapı ise Kutlugün Sokağı'na bakıyordu. Civardaki esnaf, uzun yıllar önce ve sıkıyönetim zamanında cezaevindeki yakınlarını görmeye gelen yoksul ziyaretçilerin alışverişinden medet umarken, yıllar sonra otelin zengin müşterilerini avlamanın peşine düşmüştü.

Çocukluğumdaki komşularımızın çoğu evlerini satıp mahalleyi terk etmiş, kalanlar da suskunluğa mahkûm olarak, geçmişin neşesini kaybetmişti. O hengâmede eli boş kalacağından korkan, büyük balığı kaçırma telaşına düşen ve teklif edilen iyi paralara evlerini aceleyle satanlar ayıp bir şey yapmış, bir kusur işlemiş, komşularına ihanet etmiş gibi utançlarından geriye dönüp bakmamışlardı bile. Sanki herkesin bilip de söylemediği rahatsız

edici bir sır vardı. Butik oteller, kısa dönem kiralık evler, hediyelik satan dükkânlar, siyah renkli vip turist minibüsleri epeyce zamandır köşe başlarını tutuyordu.

Kenan'la yaptığımız konuşma yürüyüş boyunca zihnimde yankılanıyordu, durmadan Saklıkuyu'yu hayal etmekten kendimi alıkoyamıyordum. Sanki cazibeli bir ses beni oraya çağırıyordu, tarif edemediğim gizemli bir güç daha şimdiden beni kendine çekmeye başlamıştı, delice bir merakın içine saplanmıştım, bu baştan çıkarılma ve sürüklenme hissinden de endişeliydim. Acaba nasıl bir yerdi? Kafamda ferah, sakin, umut dolu bir sahil kasabası canlandırmaya çalışıyordum. Güneşin parıldadığı, mavilerle yeşillerle örülü, yüzü denize dönük, bahçeli, küçük ve rengârenk evlerle dolu, sevecen insanların yaşadığı, kartpostallardakine benzer huzurlu bir kıyı şeridini gözümün önüne getirdim.

Adımlarımı hızlandırdım. Yeterince hızlı yürürsem masalsı bir anafora yetişecek, kapıldığım döngüde akan zamanın çatlağından bir boşluğa doğru fırlatılacak ve böylece aradığım hiçliğe kavuşacaktım.

Sonunda ayaklarımdaki derman tükenmiş, nefesim iyiden iyiye kesilmişti, soluklanmak için olduğum yerde durdum. Tam o sırada önümden bir kuş havalandı ve yaprakları seyrelmiş bir ceviz ağacının dalına kondu. Daha önce hiç görmediğim değişik bir türdü. Geçmişte saray bahçelerinde yaşayan ve sonra saltanatla birlikte saraydan sürgün edilen kuşlardan biriydi belki de. Eskiden de arada sırada böyle tuhaf, albenili ve göz alıcı kuşlarla karşılaşır, hayret uyandıracak kadar güzel senfonik ötüşlerine kulak kesilir, çocuksu bir merakla yanımızdan uzaklaşıncaya kadar takip ederdik, onlar da peşlerinden koşanların farkında olduğundan kendini beğenmişlikle ötüşlerine cazibe katarlardı. Az evvel önümden havalanan kuş dalların arasında gözden kayboldu, kanat sesleri karanlıkta geceyi kanatırken kafamı yana çevirdiğimde bir çocukluk hatırasının içine tepetaklak yuvarlandım.

Belkıs Hanım'ın (babam öyle dediği için teyze yerine hanım diye hitap ediyordum) evinin önündeydim. İlk bakışta kuşkuya düştüm, evi tanımakta güçlük çektim, yanılmıyordum Belkıs Hanım'ın eviydi. Dış cephesi tamamen değişmiş, hatıralıklar, hediyelikler satan lüks bir dükkâna dönüşmüştü. Önünde fuşya renkli şeker begonyalarının, buhurumeryemlerin, pembe sakız sardunyaların, süs narının sıralandığı, dışarı doğru bombeli zarif kıvrımlı demir parmaklıklarla kaplı ahşap pencere, aşağıya, zemine kadar genişletilmiş, bakır renginde alüminyumla çerçevelenmiş ve böylece kocaman bir cam vitrin haline getirilmişti. Vitrinde semazen kıyafetli derviş bibloları, kızıl taneli nar seramikleri, çerçeveli baykuş figürleri, vav harfinden duvar levhaları, nazar boncuklu kolyeler, göz işlemeli bileklikler, Fatıma'nın Eli aksesuarları, irili ufaklı dekorasyon ve süs ürünleri vardı; pencere kenarındaki çiçeklerin kokularıyla bezenmiş gerçek hatıralar ölmüş, onun yerine kimi el işi, kimi makineden çıkma yapmacık hatıralarla dolmuştu eski evin içi.

O sıralar mensucat fabrikasında çalışan babam, bazı günlerde iş dönüşünde, kumaşçılarda nadir bulunacağını düşündüğü kıymetli birkaç parça kumaşı çantasına koyar, dedikodu yapmasınlar diye eve uğrayıp beni yanına alırdı ve birlikte akşam yemeğinden evvel Belkıs Hanım'ın evine giderdik. Belkıs Hanım'ın çarşıya çıkıp kumaşçıları, manifaturacıları gezecek kuvveti de parası da yoktu, kıt kanaat idare ediyordu, babam da onu incitmeden, gururunu kırmadan yardım etmenin yolunu böyle bulmuştu. Babamın dedikodudan endişe etmesi gayet anlaşılabilirdi ama ortada başka bir muamma vardı; Belkıs Hanım'ın gençliğinde babama âşık olduğunu ama dedemin itirazı yüzünden evlenemediklerini, hafızası gelip giden yaşlı bir komşumuzdan tesadüfen duymuştum. Evde hiç bahsi açılmadığı için annemin bu ziyaretlere nasıl bir tepki verdiğini asla öğrenemedim. Babam bir suçluluk duygusuyla mı bunu yapıyordu

yoksa onun da içinde sönmeyen bir aşk kıvılcımı mı vardı, hiçbir zaman anlayamadım. Nedense babamın âşık olabileceğine ihtimal vermiyordum, bunu yılların komşuluk hatırı için yapması daha büyük olasılıktı. Fakat geçmişte son derece cazibeli bir kadın olduğu her halinden anlaşılan Belkıs Hanım'ın hayatı boyunca hiç evlenmemesi, babama bakarken yüzünde beliren sıcak ifade ihtiyar komşunun söylediklerini doğrular gibiydi. Her ziyaretten sonra kafam iyice karışıyordu.

Yanımızda götürdüğümüz kumaşları gören Belkıs Hanım'ın gözleri parlar, yaşlılık ve şişmanlık yüzünden güçlükle yürüdüğü ahşap evin içinde neşeyle mutfağa koşuştururken bastığı yerlerden kederli bir inleme yükselir, titremesine mâni olamadığı elleriyle tuttuğu iki bardakla geri döner, babamla bana kendi yaptığı kızılcık şerbetinden ikram ederdi. O zarif su bardaklarının üzerindeki sarı yaldızlı tavus kuşu işlemeleri gözümün önünden gitmiyor. Bir yandan şerbetin tadını damağımda hissederken bir yandan da hayranlıkla tavus kuşunun kanatlarındaki süsleri incelerdim. Evindeki her eşyanın incelikli, zarif, albenili süsleri vardı, her gidişimde sanki renkli minyatürlerin rüyamsı dünyasına adım atıyordum.

Babamın yıllar boyunca aksatmadan getirmeyi sürdürdüğü kumaşların parasını ödeme ısrarı netice vermediğinden, kadıncağız epeyce önce pes etmişti. Son derece maharetli bir terzi olan Belkıs Hanım, ısmarlama elbise alışkanlığını devam ettiren birkaç kadirşinas müşterisi için bu değerli kumaşlardan elbiseler, etekler diker, böylelikle kimseye muhtaç olmadan hayatını idame ettirirdi. Babamın bu iyiliklerine mukabil, o da arada sırada anneme düğünlerde, nişanlarda giysin diye son derece şık, zarif kıyafetler dikerek yüce gönüllülüğüyle karşılık verirdi. İşin garip tarafı annemin onun evine prova için gittiğini de o kıyafetleri giydiğini de hiç hatırlamıyorum.

Salonun pencere aydınlığına bakan yerde duran *Singer* dikiş makinesinin hemen yanındaki koyu renk ceviz fiskos masasının

üzerinde, kapaklarında dönemin moda kıyafetlerini giymiş sarışın ve esmer güzel kadınların fotoğrafları olan patronlu dikiş dergisi *Anna*'nın eski sayıları yığılıydı. Belkıs Hanım çoğu zaman müşterilerine bu dergilerden modeller beğendirir, dergi sayfalarında modellerin patronları çizilmiş olduğundan gayet muntazam dikerdi. Ailesinden kimse kalmadığından kendi başının çaresine bakıyordu. Bursa'daki uzak akrabaların tüm ısrarlarına rağmen Cankurtaran'ı (belki de babamı) bırakıp gitmeye gönlü elvermemişti. Burnuma kızılcığın şifalı, keskin kokusu geldi. Ne babam var artık ne de Belkıs Hanım. En son ne zaman kızılcık şerbeti içtiğimi hatırlamıyorum bile.

Bir süre tren yoluna paralel olarak Ahırkapı yönünde yürüdüm, üst geçitten karşıya geçtim, sahile indim. Deniz dolunaydan aldığı cesaretle kıyısında duran kayalara karşı kızgın ve hoyrat davranıyordu.

Karanlık suya ve ıssız kayalıklara uzaktan bakmaya devam ettim. Bir ara dolunayın şavkının değdiği yerlerde pencerede yansıyan yüzümü gördüğümü sandım. Ürkütücüydü. Kulağımın dibindeki iblis, ürpertici fısıltısıyla aklıma habis fikirler sokuyordu. Yokluğa erişmek bütün sorunları çözer, diye firari bir cümle koşar adım dolandı zihnimin kıvrımları arasında. Bu dünyadaki varlığım eksildiğinde hiçbir şeyin yarım kalmayacağını anlatıyordu aynı ses. İnandırıcıydı. Kendinden emin ve kibirliydi. Bir taştan ne farkım var, diye tekrarlıyordum içimden. Baştan aşağı değersizlik hissiyle doluydum. Tutkulu bir aşkla bağlı olduğum bir kadın, bir fikir veya bir hayal yoktu hayatımda; anlamsızlığın boş, soluk gri duvarları arasında serseri tavırlarla, kaçaklara özgü bir ürkeklikle, bitkinlik içinde dolanıyordum.

Kıyıdan ayrılıp Bizans Surları'nın dibine kadar geldim. Biraz arkadaki Bukoleon Sarayı'nın harabelerinden gelen köpek sesleri surların taşlarına çarpıp yankılanıyordu. Bu surlar, metruk ve harabe haliyle çokça insanın hayatının son anlarına tanıklık

etmişti; o insanlardan kimileri sahipsiz bir ceset olarak, arkada bıraktıklarına sessizce veda ederken kimilerininse hikâyeleri, gazete ve televizyonlarda yer alan haberlerle son bulmuştu. Amerikalı bir kadın turistin cesedini buldukları yerde, o günkü kalabalık gözümün önünde canlandı. Sarai Neva isimli genç kadının cesedi Cankurtaran'la Ahırkapı arasındaki eski surların dibinde bulundu. Kadın İstanbul'u gezmeye gelmişti ve ucuz pansiyonlardan birinde kalıyordu. Cinayet zanlısı olarak bu civarı mesken tutan tinercilerden biri yakalandı. Dedikodular bitmek bilmiyordu; kimileri Amerikalı kadının o bodrum dairesinde ne işi olacağını sorguladı, kimileri kadının ajan olduğunu ve politik cinayete kurban gittiğini iddia etti. Gazeteler, televizyonlar günlerce Sarai Neva'nın haberlerini yaptılar. Tutuklanan cani adam turist kadını öpmeye çalıştığını ama kendisine direnince öldürdüğünü itiraf etmişti. Yine de haberciler, yorumcular Amerikalı bir kadının Cankurtaran'daki bodrum dairesinden, surların dibinde katledilmesine kadarki acıklı sonuna daha büyük hikâyeler üretmenin şehveti içindeydiler. Kadınların bildik ve sıradanlaşmış sebeplerle öldürülmesi yeteri kadar ilgi çekmeyeceğinden, olayın arkasında başka komplolar arayarak merak uyandırmaya çalışıyorlardı.

Denizle surlar arasında, tren raylarının civarında, daracık sokakların içinde bir zaman tüneline girmiş, çocukluğum ve ilk gençliğim arasında gidip geliyordum. Sanki zamanda geriye gittikçe, ruhumu saran sıkıntılardan kurtulacaktım. Şimdiki ânın açık yaralarına, geçmişe kaçarak çare bulabileceğimi sandım. O heyecanla, dermansız dizlerim kuvvet buldu, adımlarımın hızı arttı. Aylak adamlar gibi bir o sokağa bir bu sokağa giriyordum ve işin garibi kimselerle karşılaşmıyordum. Terk edilmiş bir şehrin ortasında başıboş dolanıyordum. Sokak köpeği, dolunay ve ben koca evrende yapayalnızdık.

Zührevi Hastalıklar Hastanesi'nin önünden geçtim. Muhitteki

herkes oraya "Cancan" diyordu, bazen travestilerin, fahişelerin, Kumkapı'daki Geri Gönderme Merkezi'nden getirilen göçmenlerin ortalığı ayağa kaldıran haykırışlarını uzaktan bile duyuyorduk. Bu bina da eski cezaevi gibi etrafına keder yayıyordu; oralardan taşan kasvetli havayı soluduğumuzdan, en neşeli anlarımızda bile içimizde bir yerde, küçük de olsa bir hüzün saklı duruyordu. Semtin masalsı havasının içinde yabancı bir nesne gibiydi hantal hastane binası. Cancan'ın yakınlarında oyalanmamak için hızlıca uzaklaştım.

Kapının önüne vardığımda köpek hâlâ yanımdaydı, hangimiz daha başıboş ve avare bir haldeydik bilmiyordum.

Üst katta uyuyan annemi uyandırmamak için demir kapının kilidine taktığım anahtarı sessizce çevirip, holdeki lambaları açmadan içeri girdim, ışığa ihtiyacım yoktu, bütün eşyalar ezberimdeydi çünkü doğduğum günden bu yana durdukları yerler değişmemişti. Bir anda, karaltılar içinde, sokağa çıkmadan evvel benim oturduğum yeşil berjer koltukta kıpırdamadan duran annemle yüz yüze gelince az kalsın kalbim yerinden fırlayacaktı. Yüzüne dolunayın ışığı vuruyordu, ölüler diyarına gitmiş de az evvel gelmişti sanki. Kuşkuya düştüm. "Neredeydin?" diye sertçe sordu. "Hiç" diye cevap verdim. "Merak ettim" diye yumuşatmaya çalıştı ilk tepkisini. Hiç dediğimde, münasebetsiz sorusuna öfkelendiğimi düşünmüştü ama gerçekten cevap bulmaktı amacım. Bir yere (nereye bilmiyorum) gitmek arzusundaydım, ayaklarımın takati kesilene kadar yürüdüm, hayali bir zaman tünelinden medet umarak, girdabın içinde kafası kesik horoz gibi oradan oraya savrulup durdum, bir yere varamadım. Kızgınlıktan ziyade teessürle cevap verdim anneme: "Hiç." Canımı acıtan da buydu zaten, söylediğim şeyde abartı yoktu, hiçliğin içinde savrulup duruyordum. Her zamanki gibi içimden geçenleri olduğu gibi söylemek yerine, "Biraz hava almak için dışarı çıktım, Kenan'la konuştuk, seni rahatsız etmek isteme-

dim" dedim. Bir an önce konuyu kapatmaktı niyetim. Annemse ısrarla kurcalamak arzusundaydı. "Ne anlatıyor Kenan?" diye sordu. Kenan'ı seviyor ve aynı zamanda çalışkanlığına, bir yerlere ulaşabilmek için didinmesine imreniyordu, kuşkusuz oğlunun da onun gibi olmasını isterdi. Yine "hiç" diyecektim, dilimin ucuna kadar geldi, sustum, "Saklıkuyu'da bir ev varmış, istersen biraz orada kal, kafanı dinle diyor." Annem düşünceli şekilde kafasını pencereye çevirdi, "Saklıkuyu neresi?" diye sordu. "Bilmiyorum" dedim. Gerçekten de bilmiyordum. Annemin yüzü pencereye dönükken "Acaba o da kendi tekinsiz benliğiyle mi karşılaştı camda?" diye düşündüm. Tam yanından ayrılacakken yeniden kafasını çevirdi.

"Gidecek misin?"

"Nereye?"

"Saklıkuyu denen yere."

"Bilmiyorum, henüz düşünmedim."

"Hiçbir şeyi bilmiyorsun değil mi Orhan? İnsan bilmeyince daha mutlu oluyor belki de. Düşünüp keyfini kaçırmaktansa bilmemek daha iyi. Fakülte işlerini ne yapacaksın Orhan? Bilmiyorum anne. Hayatını bir düzene sokacak mısın Orhan? Bilmiyorum anne. Beklediğin bir şey mi var Orhan? Bilmiyorum. Saklıkuyu neresi Orhan? Bilmiyorum. Rahmetli baban olsaydı o bilirdi. Senin için de, benim için de, abin için de çırpınır, gerekirse bir şeyleri feda eder ve bilmesi gerekeni muhakkak bilirdi. Ama o gidince, biz bilmediğimizle kaldık, anlatacak kimse de yok. Adamcağızın yükü ağır geldi tabii, taşıyamadı, gitti."

Konuşmaya devam ettikçe meselenin yavaş yavaş en yaralı kısma doğru geldiğini anladım. Ne zaman bu tonda söylenmeye başlasa, önünde sonunda lafın aynı duvara çarpacağını biliyordum: O meşum cümleye. Daha evvel de aynısı olmuştu, babamın ölümünün ardından aramızda geçen bir sinir harbi esnasında kendini kaybedince söylemişti. Yüzünde bir anlığına parlayan

aynı vahşi nefreti gördüm. Çok sevdiğini kaybeden kadınların yüzünü istila eden kara bir kederdi.

Elbette şimdi kendine hâkim olacak, o cümleyi bir daha kurmayacaktı. Çünkü o zaman ne yaptığını fark etmiş ve belki de içtenlikle pişman olmuştu. Şimdi ne yapıp edip yutacaktı, ateş içini yakıp küle çevirse de tekrar etmeyecekti. Ay ışığının izin verdiği kadar seçebildiğim gözlerinden aynı şeyi okuyabiliyordum. Annem bu dünyada en çok sevdiği insanı kaybetmişti ve o günkü tartışmamızın en hararetli ânında ağzından dökülen hisler hâlâ yüreğinde bir bıçak gibi saplı duruyordu:

"Baban senin yüzünden öldü!"

Gerçekten böyle mi inanıyordu, yoksa tartışma sırasında bana olan öfkesi sebebiyle ağzından kaçırıp mı söyledi diye kendi kendime defalarca sordum, her seferinde gerçek düşüncesinin bu olduğuna ikna oldum, aksi olsaydı gelir, gönlümü alacak birkaç laf eder, yarım ağızla özür dilerdi, bunu asla yapmadı. Babamın ölümünün verdiği acının etkisinde can havliyle dudaklarından gayriihtiyari dökülen laflar değildi, beni yaralamak istiyordu, babamın ölümünden beni mesul tuttuğu muhakkaktı. O paslı bıçak, gece gündüz benim de yüreğime tekrar tekrar saplanıyor. Bu acıyı biteviye yaşamak ve böylece kendimi sonsuz döngüde cezalandırmak için ölüp ölüp yeniden diriliyorum.

Babam benim yüzümden mi öldü?

4

Evdeki Hayaletler

Babam öldüğünden beri annem saçlarını boyamayı bırakmıştı, saçları griye çalan beyazlarla doluydu, sanki babamın öldüğü günden sonra o da ölümü erkenden çağırmak için bedenini hayatın geçici süslerinden tamamen arındırmaya karar vermişti. Onun yeni halini gördükçe hüzünleniyordum. "Anne bana bak! Anne ne olursun bana bak! Ben senin merhametine, sevgine muhtaç oğlunum. Kimseler yüzüme bakmasa da sen bak. Bana sarılmak içinden gelmiyorsa da bakışlarındaki şefkati esirgeme benden. Sana yoldaşlık eden eşyaları bile incitmemek için bir yana atamayan bir kadınsın sen. Beni bir köşede yalnızlığa bırakma. Dövülüp kan revan içinde yol kenarına atılmış yaralı bir sokak köpeğiyim ben, yardıma muhtaç halde şefkat dileniyorum. Beni yaralarım değil, dilimi lâl eden gururum öldürecek." İçimdeki sesler çoğaldı, kilitli dudaklarımdan dışarı yol bulamayan kelimelerin koru söndü, eridi, yaş oldu, gözlerimin altında birikti. Annem, pencerenin önünde yorgun bir vücut hareketiyle döndü, bana sarılacak sandım, kalbim sevinçle çarptı, küçük bir duraksama ânının ardından kararsız ve ürkek adımlarla bir gölge gibi süzülerek odadan çıktı, eziyetli bir karabasanın ortasında gövdemin her yanına yayılan iğrenme duygusuyla kalakaldım. Kendimi tutmak

için bir sebep yoktu. Sinirlerim altüst olmuştu, annem duymasın diye sessizce ağladım.

Babam kalp krizinden öldü. İlk kalp krizini mensucat fabrikasının muhasebe şefliğinde çalışırken, emekliliğine çok kısa bir süre kala geçirmişti. Masasında biriken dosyalara gömülü vaziyetteymiş, bir ara kendini iyi hissetmeyince kalkıp çay ocağına gitmiş, çaycıdan bir bardak su istemiş, bir yudum su içmiş, acıdan yüzü ekşimiş daha ikinci yudumu almadan olduğu yere yığılmış. Fabrikadakiler babamı arabaya koydukları gibi doğruca Samatya Devlet Hastanesi'ne kaldırmışlar. Hastanede üç gece yatırdıktan sonra taburcu ettiler. Doktorlar yorulmamasını, kendisini üzecek, sıkıntıya sokacak meselelerden sakınmasını, ilaçlarını muntazam almasını salık verdiler ve annemi de ona göz kulak olması için tembihlediler. İkinci kalp krizini geçirdiğinde doktorlar bu kez ilaçlarla yetinmeyip, kalbe giden tıkanık damarları açmak için bir operasyon yaptılar. Bir müddet de öyle geçti fakat üçüncü krizden kurtulamadı.

Öldüğü akşam babamın yanındaydım. İş çıkışında ziyaretlerine gitmiştim. Geç saatlere kadar oturmaya niyetim yoktu, çünkü sohbet biraz uzadığında ağzımızın tadı kaçıyordu. Akşam yemeğini birlikte yedikten sonra sofradan kalktık, koltuklara geçtik. Havadan sudan konuşurken "Yemek biraz ağır geldi" deyip yüzünü buruşturdu babam. Annem o esnada mutfaktaydı. Bir şeylerin yolunda gitmediğini fark ettim ve anneme seslendim. Annem yanımıza geldiği anda eli ayağına dolandı, daha ilk bakışta ne olduğunu anlamıştı. Elleri titreye titreye babamın ilaç kutusunu açarken "Ambulansı ara" dedi. O esnada babam iyice kendinden geçmişti. Ambulansı beklerken başında durmuş, gömleğinin düğmelerini açmaya, nefes alıp vermesine yardımcı olmaya çalışıyordum. Bir ara dudakları aralandı, kısık sesle sözler döküldü ağzından. Söylediklerini anlamakta güçlük çektim, kelimeler doğru düzgün, anlaşılır şekilde çıkmıyordu.

Sayıklar gibiydi, sanki öleceğini anlamıştı ve o telaşla son bir şey söylemek için kendisini zorluyordu. "Mukayyet ol, üzme, hayat, pişmanlık." Duyabildiğim kelimeler bunlardı. Oysa daha uzun konuşmuştu. Can havliyle. İnilti gibi. Veda niyetine. Ambulans geldiğinde çoktan gitmişti babam. O kelimeleri evirip çevirip kendimce cümleler kurdum. Bazıları iyimser, bazıları sitemkâr. Hafızamı zorlayıp duruyorum, babam ölüm döşeğindeyken bana şefkatle nasihat mı ediyordu yoksa üzüntüyle sitem mi ediyordu? Her ikisi de mümkündü.

Olayları bu sıralamayla anlatınca her şey olağan görünüyor. İnkâr edecek değilim, son yıllarda görünüşte herkesin hayatı yolunda giderken çamura saplanan sadece ben vardım, babam da doğal olarak bunları dert ediyordu; ne yaparsam yapayım, ondan bir şey saklamam mümkün değildi, onun yanındayken oynadığım oyunların hiçbirine kanmadı, beni içine gömüldüğüm sorunlar bataklığından çekip çıkarma çabasından hiç vazgeçmedi.

Annem, yaşadığı ağır kaybın üzüntüsüyle çöktü, babamın kendi sağlığına, doktorların nasihatlerine kayıtsız kalmasının suçunu benim üzerime yükledi. Aslında o da gayet iyi biliyordu ki hayat arkadaşının karakteri böyleydi, sadece benim değil, annemin, ağabeyimin, komşuların, fabrikadakilerin, tanıdığı herkesin derdini omuzlarında taşımayı seçmişti babam, kendimi bildim bileli böyleydi.

Babam hayattayken kabullenemediğim, bana üzücü gelen bir tavrı vardı. Bütün iyi niyetine rağmen, birine destek olmakla, onun üzerinde tahakküm kurmak arasındaki çizgiyi hoyratça eziyordu; yardımını kabul etmek, bundan böyle gönüllü yahut zaruri onun hükmü altına girmek anlamına geliyordu, bu da ister istemez aramızdaki sorunları büyütüyordu. Bir insanın aynı anda hem bu kadar mütevazı hem de bu kadar kibirli davranmasını anlayabilmekte güçlük çekiyordum. Sonradan fark ettim ki benim kibir sandığım tavırların altında başka hassasiyetler yatıyordu;

aile geleneklerini sürdürerek düzeni korumanın peşindeydi. Hayatı boyunca kendi babasına sorgusuz sualsiz itaat etmişti, ağabeyim de ona aynısını yapmıştı fakat ben dik başlı ve inatçı olduğumdan düzeni bozmuştum.

Duygularımı ona dürüstçe anlatabilmek için uzunca bir süre sabırla uğraştım, tavırlarının beni rencide ettiğini söyledim, farkında olmadan sevgisini ve şefkatini koşullara bağlamasının yanlışlığını görmesini istedim, bir türlü anlamak istemedi.

O dönem (hayatımın mahvolmaya başladığı günler) maddi durumum ve ruh halim kötüye gidince başka çarem kalmadı, babamın yardım teklifini mecburen kabul ettim. Zaten yeteri kadar aciz vaziyetteydim, baş aşağı düşüyordum. Babam borçlarımın acil olan kısmını ödedi, vakit kaybetmeden tanıdıkları vasıtasıyla para kazanabileceğim ek işler araştırmaya koyuldu. Tatsızlık çıkmasın diye suyuna gidiyormuş gibi yaptım ama bu göstermelik oyun kısa sürdü, önerdiği bazı işlere ayak diriyor, bahaneler bulup görüşmelere gitmiyordum. Yine onun tahakkümüne rıza göstermediğimi fark edince kızdı, gücendi. İtirazlarımın gerekçelerini bile merak etmiyordu. Gerçekten bu tavrının altında yatanları görmemesi mümkün müydü? Yan yana geldiğimizde, iyiliğimden başka bir şey istemediğini sık sık hatırlatıyor, iddia ettiğim gibi üzerimde otorite kurmak için değil, baba olarak vazife gördüğü ve daha önemlisi beni sevdiği için nasihatlerde bulunduğunu söylüyordu. O konuşurken bazen sadece içimdeki şeytanın fısıltılarını duyuyor ve acıdan kıvranıyordum: "Baban ona muhtaç olmandan gizli bir memnuniyet duyuyor."

Babam böyle bir adamdı işte, her daim iyiliğimizi gözetirken mutlak suretle elinin altında durmamızı, önemli veya önemsiz herhangi bir konuda ne yapacağımızı ona danıştığımız taktirde mutlaka onun sözüne itaat etmemizi bekliyordu. Bunun sevgiden, şefkatten ziyade dayatma anlamına geldiğini, çoğunlukla kırıcı olduğunu, aramızda huzursuzluk ve çatışma doğurduğunu

kabul etmeye asla yanaşmıyordu. Aksini düşünürse babasından, dedesinden devraldığı, üzerine titrediği katı, güçlü ve kutsal aile geleneğine ihanet etmiş sayılacaktı. Onun gözünde aslını inkâra kadar giden ağır bir suçtu bu, bizi birbirimize ve köklerimize bağlayan saygı bağını koparmaktı. Mademki ondan medet umuyorduk, o halde onun kurallarına boyun eğecektik, yarın o öldüğünde, kendi ailelerimizi kurduğumuzda bu sorumluluk bize geçecekti. Evet, bu onun ayrıcalığı, tahakkümü değil yüklendiği ağır sorumluluğu ve vazifesiydi. Annem ve ağabeyim ve hatta ağabeyimin karısı babamın bu huyundan şikayetçi olmak bir yana, memnuniyetle razı geldiler, ben dışarıda kaldım. Bütün suçu ona yıkmak haksızlık olur, yardıma muhtaç hale düşmemin sebebi babam değildi, her şeyi Firdevs'in uğruna yapmıştım. Firdevs'in gözüne girmekten başka düşündüğüm yoktu.

Annem yanılıyor.

Babam benim yüzümden ölmedi.

Babamın kalbi, hayatı boyunca sırtında tutmak istediği yükleri daha fazla taşımakta zorlandığı için yorgunluktan durdu. Mensucat fabrikasında çalışırken muhasebe şefliğinde gösterdiği üstün başarılar, taşıdığı yüksek sorumluluk neticesindeydi, işiyle ailesini ayırmıyordu, çevresindeki insanların hayatlarını da bir mizan defteri titizliğiyle kendi kontrolünde tutmaktan hiç vazgeçmedi. Dürüst, çalışkan ve kadirşinas bir adamdı, en ufak hesap hatasına zerre kadar tahammülü yoktu, onun aksine benim hayatıma dair hiçbir hesabım tutmamıştı, babamın gözünde yukarıdan aşağı muhasebe hatasıydım. Benim için hem üzülüyor hem de bu kadar titiz ve hassasiyet sahibi bir adamın oğlunun bu kadar hoyrat davranmasına, bu kadar basit ve akıldışı hatalar yapabilmesine, vurdumduymazlık göstermesine öfkeleniyordu. Belki de gizliden gizliye kendisini suçluyordu, bir yerlerde eksik bir şeyler bıraktığını düşünüp hayıflanıyordu.

Annem yanılıyor.

Babam benim yüzümden ölmedi.

Kendi babasından devraldığı sorunsuz, kusursuz, pürüzsüz, tanıyan herkesin parmakla gösterdiği örnek aile ilişkilerinin devamını arzuluyordu; zaruret hali dışında akşam yemeklerini evinde ailesiyle yiyen, arkadaşlarıyla dışarı çıktığında belli bir vakti geçirmeden dönen, bekâr olduğu müddet zarfında babasının evinde oturan, hayal peşinde koşmak yerine mümkün mertebe garanti işlerde, güven telkin eden müesseselerde çalışan, evlendikten sonra her hafta sonu muhakkak karısını ve çocuklarını yanına alıp aile yemeğine gelen evlatları olsun istiyordu. Atalarından süregelen güvenlik zinciri kırılmasın istiyordu. Dedesinin, babasının ve kendisinin aynı duruşla, aynı bakışla, aynı tebessümle çektirdiği fotoğraflardan birer tane de oğulları çektirsin ve çerçeveletip duvardaki yerlerine asılsın diye hayaller kuruyordu. Tahsil ve terbiye insanıydı, nizam, intizam adamıydı babam Necdet Bey; mensucat fabrikası muhasebe şefliğinin medarıiftiharı, gayretkeş, zarafet sahibi, diğerkâm Necdet Çağlayan.

Benim yüzümden ölmedi babam.

Çizelgeleri, takvimleri, ajandaları seviyordu, sarı renk gövdeli, mavi kapaklı ucuz tükenmez kalemleri, *Parker* dolma kalemleri, plastik kutudaki siyah *Pelikan* mürekkepleri, müsvedde kâğıtları, kahverengi deri çantaları seviyordu. Yazdıkları hiç değişmesin, silinmesin, sonsuza kadar öyle kalsın istiyordu. Kendisinin ve yakınlarının hayatını, mali yıl çizelgeleri gibi sıraya dizebildiği ölçüde huzur duyuyordu, aksi bir durum yaşandığında panikle yeniden düzene sokmaya uğraşıyordu ve bunu bütün iyi niyetiyle yapıyordu. Hepimizin güvenliği ve huzuru içindi bütün çabası. Ağabeyim küçük sapmalar dışında, defterikebirdeki çizelgeyi muntazaman takip etti, bana gelince ortada ne çizelge kaldı ne takvim ne ajanda. Her seferinde yeniden hesapları kontrol ediyordu ama bu saatten sonra hatanın nere-

den kaynaklandığını bulacak durumda değildi. Asıl yanılgısı buradaydı, her şeye sebep arıyordu. Oysa ben herkesin aşk dediği delilik halinin kıyısında dolanıyordum. Sebeplerin hükmünü yitirdiği vahşi bir ormanın ortasındaydım. Buz kaplı bir gölün içinde çırılçıplak uzanmıştım. Ortada hesap kitap kalmamıştı, zehirli bir bağlılık yüreğimi ele geçirmiş, kalbimi perdelemişti; hiçbir şeyi anlayacak, ayırt edecek halde değildim, nerede bir ateş görsem elimi içine sokuyordum, nerede bir uçurum görsem kendimi bırakıyordum, nerede bir kuyu bulsam içine düşüyordum. Defteri kalemi paramparça etmiştim, mürekkep hokkasını kanımla dolduracak kadar gözümü karartmıştım.

Belki de benim yüzümden öldü babam.

Sadece babam mı?

5

Aşk Çağırdığında

Aşk bizi en beklenmedik yerlerde ve en hazırlıksız anımızda kıskıvrak yakalar. Ve bir kez çağırdığında boyun eğip, peşinden gitmekten başka şansımız yoktur.

Firdevs'le ilk kez dört yıl önce karşılaştığımda aşkın beni çağırdığından henüz habersizdim. Ancak çok kısa bir süre sonra kuvvetli bir şey tarafından kıskıvrak ele geçirildiğimin farkına varmıştım.

"Yeni Toplumsal Grupların Duyarlık Temsilleri ve Tüketim Biçimlerine Etkisi" başlıklı bir seminerdeydik. Parlak konu başlıklarıyla ilgi uyandırmaya çalışan, arka arkaya gün boyu süren o sıkıcı toplantılardan biriydi. Çoğu insan ilişki ağlarını güçlendirmek ve yeni kişilerle tanışmak niyetiyle gelmişti. Sıradan fikirlerini ağır ağdalı kelimelerle süsleyerek matah bir şeymiş gibi sunuyorlardı. Bazı konuşmacıların tekdüze bir sesle uzun uzadıya okudukları kâğıtlar yüzünden ön sırada oturanlar uykuya yenik düşmemek için kızarmış gözlerle zoraki dinliyor, arka sıradakilerse tamamen başka şeylerle alakadar oluyordu. Konuşanların birçoğunun sadece hesaplarına yatacak parayı düşündüğünden emindim. Bu yüzden de dinleyicileri zerre kadar umursamıyorlardı.

Firdevs'le ben de tesadüfen aynı panelin konuşmacılarıydık. Öğle arasının hemen ardından bizim programımız başladı. İlk

sözü alan ellili yaşlarında, boynunda bir iple asılı duran gözlüğünü ara ara takıp çıkaran, saçları biçimsiz dökülmüş, kelimelerin bazıları ağzından çıkarken tükürük saçılan bir akademisyendi. Konuşmasını hepimizin sabrını zorlayacak kadar uzun tutmuştu, süre kısıtlaması kendisine kibarca hatırlatılmasına rağmen umursamamış, "Bitirmeden önce son bir şey eklemek istiyorum" diye diye lafı uzattıkça uzatmıştı. İkinci konuşmacı hem akademi hem de özel sektör tecrübesine sahipti ve anlattıklarını uzatmak hususunda ilkinden aşağı kalır yanı yoktu. Salona hâkimiyet kurabilmek için bayat numaralar deniyordu. Komik olmaya çalıştığı anlar gerçekten fecaatti. Dinleyicilerin baygın bakışları umut kırıcıydı. Benim bile içim geçmişti, para için katlanmanın bir sınırı vardı.

Sonra birden bir şey oldu, salona sihirli bir değnek dokundu, iklim bütünüyle değişti, göz alıcı bir çiçek açtı, ortalığı bahar kokuları kapladı, gri bulutların dağılmasıyla masmavi bir gök parıldadı. Firdevs konuşmaya başlamıştı.

Dört kişinin yan yana oturduğu, parlak kırmızı saten bir örtüyle kaplı uzun masada, iki uzak uçta oturuyorduk. Konuşma sırası gelen, önündeki mikrofonunun düğmesine basıyor, kırmızı ışık yanınca salondaki az sayıdaki dinleyiciye hitaben tebliğini sunuyordu.

Küçük kırmızı ışığın yanmasıyla birlikte Firdevs'in insanın içine işleyen buğulu, efsunlu sesi masa mikrofonundan süzülüp salona yayıldı ve baygınlığın eşiğine gelmiş dinleyicilerin bütün dikkati bir anda aynı yönde toplandı. Bütün salon, gözlerine kalın siyah kalem çekmiş, sivri çeneli, küçük burunlu, dolgun dudaklı, siyah küt saçlı genç kadını dinlemeye başladı. Kısacık zaman diliminde hepimizi büyüleyerek kendisine bağlamıştı. Mesleki uzmanlığından süzülen bilgilerini ve iş tecrübelerini paylaşan birinden ziyade, yeni çıkan şiir kitabından etkileyici şiirler seslendiren, hayat yorgunluğuna rağmen tutkusunu ve cazibesini yitir-

memiş bohem şairlere benziyordu. Bir metne bağlı kalmadan, o an aklından geçenleri anlatıyordu. Daha doğrusu, dilinden dökülen sözlerin aklından geçenler değil de ruhundan taşanlar olduğu hemen hissediliyordu. Sürgün kuşların kanat sesleri salonun her yanında yankılanmaya başlamıştı. Doğaçlama konuşması esnasında bazen en vurucu kelimeleri seçmek arzusuyla duraksıyor, ilham arar gibi, başkalarının göremediği sırlı bir aleme, bilinmeyen bir yere doğru bakıyordu. Onunla biz de nefesimizi tutmuş, o sırların kapısının önünde sessiz sedasız bekliyorduk. Bu kısa suskunluk ânı, çarpıcı bir müzik eserinin nota durakları gibi dinleyenlerde beklenti ve şevk uyandırıyor, heyecan zirve noktasına erişince şiirsel konuşmasına kaldığı yerden devam ediyordu. Diğer konuşmacılara nazaran anlattıklarına gerçek ve saf duygularını katıyordu; ne düşünüyorsa, öfkesini yahut neşesini saklamadan, sıcak, içtenlikli bir şekilde, büyük bir özgüvenle paylaşıyordu. Kısa sürede salondaki herkes hipnotize olmuşçasına Firdevs'in dilinden dökülen sihirli kelimelere hapsoldu. Her cümlesiyle ruhundaki bir örtüyü kaldırıp atıyordu, mahrem alanların duvarlarını yıkarken kendi giysilerinden de soyunuyordu, birazdan izleyicilerin karşısında çırılçıplak bir kadın olarak kalacaktı ve bunu hiç umursamadığı her halinden belli oluyordu. Bir mumum üzerinde beliren zarif alev, büyüyerek kocaman bir yangına dönüşmüştü ve hepimiz o yangında kül olmaya razı gelmiştik.

"Akademik zırvalıkları ve kamusal korkaklıkları bir kenara atın, gerçekten güçlü ve anlamlı bir fikriniz varsa, derin ve köklü bir inanç içindeyseniz sektörünüzdeki yaygın kilise öğretilerine başkaldırın, köhnemiş piyasa engizisyonlarına, onların kibirli papazlarına ve ikiyüzlü ahlakçıların hesaplı kınamalarına isyan edin. Cesaretinize eşlik edecek en güçlü şey vicdanınızdır. Bütün fikirleriniz, aşk, tutku ve ihtirasla dolu olsun. Her yerde ve her şeyde aradığımız sadece kendimiz. Kendimizi bulabilmek! Hepsi bu. Hayallerinizi sıkıcı, bunaltıcı, ruhsuz şirket

raporları gibi değil, yasak bir aşkın, imkânsız bir sevginin ateşiyle kavrulurken kaleme aldığınız aşk mektupları gibi kâğıda dökün. Yazdıklarınızı okuyan biri, bu satırların sahibinin ihtirasına aynı anda korku ve hayranlıkla bakakalsın; korkanlar sizinle çalışmayı reddedecektir ama hayranlık duyanlarla birlikte en sarp yolları aşabilirsiniz. Her şeye rağmen başarılı olamayabilirsiniz. Düşüşleriniz ve kayboluşlarınız da tıpkı zaferleriniz gibi estetik, görkemli, ihtişamlı olacak. O uçuruma kendinizi sevgiyle bırakmayı öğreneceksiniz. Özellikle genç kadınlar bu yolculukta çok örselenecekler. Yılmasınlar. Şeytan yahut melek yaftasına aldırmayın, bazen ikisi de aynı şeydir. Her an kendini yok etmekle yeniden var etmek arasında bir kaosun ortasında olduğunuzu unutmayın. Hakikati doğuran bu kaostur. Yaşasın Anna Karenina, Emma Bovary ve Bihter Ziyagil!"

Salon ikiye ayrılmıştı, kalabalığın bir kısmı bu şımarık kadının küstahlığa varacak kadar kışkırtıcı ve özgüvenli konuşmasını toplantının ruhuna aykırı ve ciddiyetsiz bulup homurdanırken bir kısmı da kendinden geçip coşkuyla alkışlamaya başladı. Firdevs böyle bir kadındı, sınırlara boyun eğmesi mümkün değildi, ona kayıtsız kalabilmek veya sıradan duygular beslemek neredeyse olanaksızdı, ya gözlerinizi sımsıkı kapar ve hayranlıkla peşinden giderdiniz ya da nefretle yanından uzaklaşırdınız. Ben tanıştığımız gün ilk grubun arasına girdim; gözlerimi yumdum, ötesini hesap etmeden kalbimi açtım. Firdevs hiçbir zaman temkinli, tedbirli, ihtiyatlı insanlarla aynı dünyada, onların yakınında yaşayan biri olmamıştı; çevresinde bir alev halkası vardı, her şeyi göze alanlar yanıp kül olma pahasına yanına sokuluyordu, diğerleri olabildiğince güvenli mesafeler bırakıyordu.

Toplantı sona erdikten sonra katılımcılar birbirlerinin elini sıkarak tebrik ettiler. Firdevs'le karşı karşıya geldiğimizde gülümseyerek, "Bu konuşmadan sonra akademik zırvalarıma ne kadar devam edebileceğimi bilemiyorum, sanırım işimle ilgili

kuşkuya düştüm ve bundan sonra başıma geleceklerin müsebbibi sizsiniz" dedim.

Gel gör ki, karşımdaki güzel kadına kur yapmak için söylediklerim, zaman geçince kaderin bir cilvesi olarak başıma geldi, oysa sadece onu kışkırtmak ve aramızda bir sohbetin açılmasını sağlamak niyetindeydim.

"Hiçbirimiz suçlu ya da kurban değiliz, tercihler yapıyoruz ve sonuçlarına katlanıyoruz. Ben kendi adıma şikayetçi değilim, hatta bundan mutluluk duyuyorum. Dilerseniz gerçeğe kayıtsız kalabilirsiniz ve böylece başınıza bir şey gelmez. Konforunuzu hiç bozmayın" diye cevap verdi.

Yukarıdan ve had bildiren bir sesi vardı. Umursamaz ve iğneleyici. Sohbeti kesip, yanından ayrılmak istemiyordum.

"Fakültede bir dersi size bırakıp anlatacaklarınızı dinlemek, öğrencilerim ve benim için heyecan verici olabilir."

İlk kez doğrudan gözlerimin içine baktı, kalbimden geçenleri okuyabiliyordu, yüzümün kızardığını saklamaya çalıştım, suçüstü yakalanmıştım; ikimiz de gayet iyi biliyorduk ki asıl heyecanı öğrencilerimden ziyade kendim için arıyordum.

"Akademisyenlerin heyecan aramaları tehlikeli olabilir, neticede her heyecan insana bir bedel ödetiyor, durduk yere düzeninizi bozmanın manası yok, elinizdeki notlarla, kitaplarla idare edin. Sizden daha fazlasını isteyen yoktur muhtemelen. Yetinmem diyorsanız siz bilirsiniz, umarım güçlü bir karakteriniz vardır yoksa bir anda açgözlülüğe, hırsa, tamahkârlığa bulaşırsınız ve farkına bile varamayabilirsiniz. Öyleleri çok çekilmezdir."

Konuşmasının büyüsüne kapılan diğer hayranları da çevresini sarmıştı, şansımı yitirmeyi kabullenemiyordum, o beni ittikçe içimdeki arzu büyüyordu.

"Gözümü açtınız, belki de bugüne kadar benim düzen sandığım şey ruh karartıcı sıradanlıktan ibarettir. Kendimi başka bir yerde aramam gerektiğini hatırlattınız."

Çevresini saranlarla meşgul olurken son söylediğimi duyup duymadığını evvela anlayamadım. Konuşurken yüzüme bakmamıştı, karşısında duran genç adamın hülyalı gözlerle, kendinden geçerek anlattıklarını dinliyordu. Bir anda bana döndü ve iki gözünü birden hafifçe kırptı. Duymuştu. Bir şey söylemeden, kalabalığı yararak salondan çıktı. Arkasında baş döndüren rayihalar bırakan bir buket taze çiçekti. Aramızda geçen kısacık ânın sarhoşluğu içindeydim, bir süre hiçbir şey yapmak gelmedi içimden, bütün günü ve geceyi Firdevs'i düşünerek geçirdim, onu yeniden görebilmek için dayanılmaz bir heves içindeydim.

Günler geçtikçe Firdevs'i unutacağım yerde daha çok hayal etmeye başladım. Onu hatırlatacak bir sebep yokken ansızın aklıma takılıyor, yüzüme bakıp gözlerini kırptığı o büyülü an gözümün önünden hiç gitmiyordu. Ayrılırken ayaküstü yaptığımız kısa konuşmayı kafamın içinde hiç bıkmadan defalarca tekrar ediyor, böylece o ânı yeniden yaşamanın lezzetini duyuyordum. Onu bir daha görebilmek için kafamda yeni bahaneler kuruyor, bana karşı tavırlarında umut veya cesaret verecek davetkâr şifreler arıyordum; acaba ona hayranlığımı fark ettiğinde, küçük de olsa bir jestle, mimikle karşılık vermiş olabilir miydi, o esnada telaş içinde herhangi bir ayrıntıyı kaçırmış mıydım? Gülümseyerek gözlerini kırpmasını düşünüp duruyordum, bu herkese gösterdiği sıradan bir tepki miydi, yoksa onun da hoşlandığını ima eden bir işaret miydi? Kendi kendime gelin güvey olmak, aptalca bir adım atmak, onun gözünde küçük düşmek beni endişelendiriyordu, diğer yandan konuşmasını hatırladıkça duygularımın peşinden gitmek için dayanılmaz bir arzuyla dolup taşıyordum.

Bir haftayı aşkın bir süreyi bu kararsızlıkla geçirdim. Her şeyi daha en baştan mahvetmek korkusuyla hiçbir şey yapmadan bekledim. Sonunda dayanamadım ve ona yazmaya karar verdim. Bilgisayarın başına oturdum ve ne söyleyeceğimi uzun uzadıya düşündüm, ne yazık ki daha ilk satırda bocalamıştım.

Firdevs'e yollayacağım posta nasıl başlamalıydı, selam Firdevs diyerek mi söze girecektim, merhaba Firdevs Hanım demek mi daha uygundu, sevgili Firdevs diye hitap etmek kaba veya ukalaca görülebilir miydi, yoksa en doğrusu ismini hiç anmadan sadece selam yahut merhaba diyerek giriş yapmak mıydı? Hangisi daha makuldü? Nihayet ne çok kısa ne çok uzun bir mektup yazdım ve gönderdim.

"Merhaba Firdevs Hanım,

Sizinle tanışmaktan duyduğum mutluluğu bir kez daha paylaşmak istedim. Birlikte paylaştığımız zaman diliminin benim için ne kadar ilham verici olduğunu anlatamam. Sayenizde çok verimli bir toplantı oldu. Bunun için size teşekkür borçluyum. Hem konuşmanız hem de konuşma sonrasındaki ayaküstü sıcak sohbetimiz ufuk açacak kadar kıymetliydi. Tadına doyamadığım bu sohbeti, müsait olduğunuz bir günde karşılıklı kahve içerek sürdürmeyi çok arzu ederim. Samimiyetinize güvenerek, kendimde bu daveti yapma cesaretini buldum. Umarım rahatsızlık vermemişimdir. Cevabınızı dört gözle bekliyorum.

Sevgilerimle
Orhan."

Artık sabırsızlıkla ondan gelecek cevabı bekliyordum, neredeyse bilgisayarın başından ayrılamayacak kadar heyecanlıydım. Görür görmez cevap verir mi diye beklerken bir yandan da her satırı, her kelimeyi yeniden gözden geçirdim, bazılarından pişmanlık duyup hayıflandım, yedinci sekizinci okumada mektubumun ölçüsüz, nezaketsiz olmadığına kendimi inandırdım. İlk adımı atarak biraz olsun rahatlamıştım, Firdevs'ten gelecek cevaba göre hareket edecektim, kendimi en kötü ihtimale karşı hazırlıyordum.

Mektubun üzerinden bir hafta geçti. Ben en kötü olasılık olarak davetimi kabul etmemesini görüyordum ama o cevap dahi

vermemişti ve bu düşündüğümden de kötü bir sonuç olduğundan aşırı üzgündüm, ne yapacağımı bilmiyordum. İş yoğunluğunu, mektubumu görmeme ihtimalini, cevabı geciktirebileceğini düşünerek beklemeye devam ediyordum. Bir hafta daha geçince bütün umutlarım tükendi, anlaşılan Firdevs cevap vermeye gerek duymamıştı. Dünyasında hiçbir karşılık bulamadığımı düşününce içimde kabaran değersizlik hissine teslim olmamak için çabalıyordum. Bir toplantıda yan yana geldik diye buluşma davetimi kabul etmesini beklemek saçmaydı, buna mecbur değildi, neticede hiç tanımadığı biriydim ve bir yabancıya karşılık vermemesi aslında gayet olağandı. Aksine ben durumdan istifade etmeye çalışmıştım, etkinlik dosyasından adresini alıp şansımı denemiştim ve maalesef başarılı olamamıştım. Fakat nedense pes etmek içimden gelmiyordu, unutup vazgeçmeyi bir türlü kabullenemiyordum. Yabancılık hissi aklımın ucundan bile geçmiyordu, bana kalırsa onu çok uzun zamandır tanıyordum. Galiba en büyük hatayı burada yapmıştım; aynı yakınlığı Firdevs'in de hissedeceğine dair tuhaf bir beklenti içindeydim. İki yabancı olduğumuz gerçeği kafama bir balyoz gibi indi. Peşine düşmek boşa hayal kurmaktı, gerçeğe teslim olmak gerekiyordu, kesinkes anlamıştım ama bunu kalbime anlatamıyordum.

Başıma gelecekleri bilsem, kaderime razı olur ve orada bırakırdım her şeyi.

İnsanın cehennemi ihtiraslarının doymadığı yerde başlıyor.

6

Cevapsız Mektuplar

Firdevs'e yazdığım mektubun üzerinden iki hafta geçip de cevap alamayınca, geri adım atmak yerine ikinci mektubu düşünmeye başladım. Bu sefer ilkindeki kadar tereddütlü ve endişeli değildim, varlığımdan haberdar olmasını, hayranlığımı fark etmesini arzuluyordum. Mesnetsiz olduğunu bildiğim bahanelere sığınarak yeni bir mektubun gereğine kendimi inandırmıştım. Bu seferki sondu, yine karşılık vermezse daha fazla üzerine gitmek, onu rahatsız etmek anlamına gelecekti. Mektubu yazdıktan sonra birkaç kere sesli okuyarak üzerinden geçtim, ilkine nazaran bir parça daha samimiyet kattım, aşırıya kaçan bazı yerlerini değiştirdim, içtenliği ve saygıyı barındıran bir dengede tutmaya özen gösterdim.

"Tekrar Merhaba Firdevs Hanım,

Geçen sefer yolladığım mektubu okuyup okumadığınızı bilmiyorum. (Şair burada hafiften bir sitemde bulunuyor.) Sizi usandırmak pahasına ikinci kez yazma isteğime mâni olamadım. (Burada rica ederim usandırmak nasıl söz Orhan Bey, dediğinizi hayal ediyorum.) Sohbetinizin tadı damağında kalmış biri olduğumu düşünürseniz belki bu ısrarımı kabalık değil de iyi niyet nişanesi olarak görürsünüz. Konuşmanızı can kulağıyla dinlemiş biriyim, sizden öğrendiğimin peşine düşüyorum ve yılmadan

bir kez daha deniyorum. Size şehrin en iyi kahvesini birlikte içmeyi öneriyorum. (İddialı olsun diye söyledim, bildiğimden değil ama şu andan itibaren araştırmalarıma başladım.)

Sevgilerimle

Orhan

P.s. Anna Karenina'yı okuyorum."

İkinci mektubu yolladığımda daha umutluydum. İçimden bir ses bu sefer kesinlikle cevap vereceğini söylüyordu, üstelik artık en kötüsünü biliyordum ve kaybedecek bir şeyim kalmamıştı. Kalbim aklıma galebe çalınca, kurduğum mantık silsilesini tersine çevirdim, olumsuzlukların üstünü sıkıca örttüm, yeniden umutla doldum ve Firdevs'ten gelecek mektubu beklemeye koyuldum. Tekrar yazdığım için mutluydum, içim içime sığmıyordu.

Birden başka bir olasılık belirdi kafamda: Ya hayatında başka biri olduğundan çağrıma kayıtsız kalmayı seçmişse! Bunu nasıl daha evvel fark edememiştim, kendime kızdım. Firdevs'in alabildiğine özgür tavırları, sesine sirayet etmiş tutku ve güç, çevresine yaydığı ulaşılmazlık hissi ve etrafındaki ateş halkası, bir sevgilisinin olabileceği ihtimalini kafamdan bir anlığına uzaklaştırmıştı. İçimden ona görkemli bir yalnızlık biçmiştim. Bir dağın zirvesine, yücelere, kimsenin ayak basmadığı yerlere layık buluyordum. Yalnız başına. Belki kimse ulaşmasın istiyordum. Hayranlığım ona bir yalnızlık elbisesini yakıştırmıştı. Acımasızca. Güzelliğinden öylesine etkilenmiştim ki gözüme kalın bir perde inmişti. Artık geri dönüş yoktu, bekleyip görecektim, er geç hakikati anlayacak ve kabullenmekten başka çarem kalmayacaktı.

Haftalar geçti ve Firdevs tek bir kelime dahi yazmadı. Bunu neye yoracağımı bilmiyordum, bildiklerimi de yok sayıyordum. En korkuncu ona rahatsızlık verdiğimi düşünmesiydi. İçimdeki şiddetli kavgaların sonunda yazdıklarımı görmediğine kanaat getirdim. Daha doğrusu buna inanmayı seçtim. Böylece arkasın-

dan gidebileceğim, zayıf bir umut ışığı karanlığın içinde yanmaya devam ediyordu. Vazgeçmenin eşiğine geldiğim anlarda Firdevs'in yüzüme bakıp gözlerini kırpmasını hatırlıyor, tükenmek üzere olan ümidimi tazeliyordum. Bekleyişim sürerken, iyice dalgınlaşmış, Firdevs'e ulaşmak ve ona varlığımı hatırlatmaktan başka bir şey düşünemez olmuştum. Onunla kısacık da olsa muhakkak yan yana gelmeli ve konuşmalıydık, nedenini bilmiyordum, buluşmak ikimize de iyi gelecekti, kendimi buna mecbur hissediyordum.

Firdevs'le birlikte katıldığımız programın organizasyonunda çalışan kadını aradım, kibar ve ikna edici bir üslupla, çalıştığım fakültede bir etkinliğe davet etmek için Firdevs Hanım'ın telefon numarasını rica ettim. Kadın biraz beklettikten sonra hiç zorluk çıkarmadan numarayı verdi, teşekkür ettim ve kapattım. Elimde tuttuğum kâğıtta yazılı numaraya bakıp duruyordum, daha fazla vakit kaybetmeden aramaya koyuldum, dördüncü çalışın ardından kapatmaya hazırlanıyordum ki karşıdan bir kadın sesi duyuldu. "Selam Firdevs Hanım. Orhan Çağlayan ben" dedim. "Kimi arıyorsunuz beyefendi?" diye karşılık verdi karşıdaki bedbin ses. "Firdevs Hanım'ı aramıştım ama" diye hafifçe kekeledim. Kadın "Öyle biri yok burada" deyip kapattı telefonu. Hayal kırıklığından boğulacak hale gelmiştim. Neyse ki numarayı kontrol etmeyi akıl edebildim. Tahminim doğru çıktı, telaştan bir numarayı yanlış girmiştim, sevinçle ve dikkatle bu kez doğru numarayı çevirdim. Uzun uzun çaldı ama açan olmadı. Yine mutsuzluğuma gömüldüm.

Çaldığım kapılardan biri daha göz görmez bir karanlığa açılmıştı. Gün boyu o uğursuz karanlığın ortasına çöktüm ve Firdevs'in geri aramasını bekledim. Telefonu neredeyse bütün gün elimden bırakmamıştım. Hava kararda, Firdevs aramadı. Eve giderken yol üstündeki lokantaya uğradım, akşam yemeği için İzmir Köfte ve haşlanmış brokoli aldım. İçimden hiçbir şey

yapmak gelmiyordu, televizyonun karşısındaki masaya laletta-yin bir sofra kurdum, televizyonu açtım, göç yolunda ölen mültecilerle ilgili bir belgesele bakmaya başladım. Ruhum bu görüntülere daha fazla katlanamayacak kadar daralmıştı, biraz da utanç duyarak hakikatten kaçar gibi başka bir kanala geçtim, bir adam ve bir kadın karşı karşıya oturmuş, bildiğimiz insanlığın sonunun geldiğini anlatıyorlardı, haklıydılar, insanlığın sonu gelmişti, başka bir izahı yoktu.

Akşam yemeğinin ardından uyuşuk bir halde koltuğa uzandım, orta sehpanın üzerindeki telefonumu elime aldım, sayılarda çözmem gereken gizli bir şifre, özel bir işaret varmış gibi Firdevs'in numarasını inceliyordum. Aklım bana oyunlar oynuyordu. Hiç düşünmeden parmağımla dokundum, "aranıyor" ibaresi ekranda belirdi, kalbim hızlandı, saate bakmamıştım, ne kadar geç olduğunun farkında değildim, ikinci çalışında pişmanlıkla telefonu kapatmayı düşünsem de vazgeçmedim, uzun uzun çalmaya devam etti, inat etmiştim, otomatik telesekreterin sesini duyana kadar bekledim ve sonunda umutsuzca kapattım. Her hamlede yenilgiye uğradığımı hissediyordum, sanki görünmez bir el Firdevs'i benden uzaklaştırıyordu, ona ulaşamamayı bir türlü aklım almıyordu, adımlarım boşa çıktıkça hırslanıyordum, isteğim artıyordu, telefonu bir umutla yanı başıma koydum, geceyi kuş uykusuyla geçirdim.

Sabah uyanır uyanmaz gözlerimi bile açmadan ilk iş Firdevs'in arayıp aramadığını kontrol ettim. Ses seda yoktu. İçimden hiçbir şey yapmak gelmiyordu, yataktan kalkmak istemiyordum, fakülteyi aradım, bitkin bir halde uyandığımı, hasta hissettiğimi, ne yazık ki derslere giremeyeceğimi söyleyip izin aldım. Kahvaltı edecek iştahım kalmamıştı, güçlükle mutfağa gittim, kendime koyu bir kahve yaptım, elimdeki telefona baka baka kahvemi yudumladım. Öğleye kadar boş işlerle oyalanarak zaman öldürdüm. Sonunda dayanamadım ve Firdevs'i bir kez daha aradım,

her çalışın ardından sesini duyabilmeyi bekliyordum, o heyecanla telesekreterin sesini bile ilk anda Firdevs sandım, kapattığımdaki üzüntüm ve çaresizliğim önceki aramalarımdan katbekat fazlaydı. İçtiğim kahvenin sayısını unutmuştum, midem bulanmaya başlamıştı, zar zor tuvalete yetiştim, kahveyle karışık safra kustum. Yalanım gerçeğe dönmüştü, hasta ve halsiz hissediyordum. Kendimi tanıyamaz hale gelmiştim, bir kadının peşine düşmenin takıntıya dönüşmesini aklım almıyordu, "Bu ben değilim" deyip duruyordum moral bozukluğuyla. Hızla toparlandım, üstümü başımı giydim, dışarı çıktım.

Dışarıda ipil ipil yağan bir yağmur vardı, yanımda şemsiye olmadığından saçak altlarından yürüyerek kendimi ıslanmaktan korumaya çalışıyordum. Aklım başımda değildi sanki, nasıl olduğunu anlayamadan Levent'e gelmiştim. Firdevs'in halkla ilişkiler şirketinin kapısında durmuş, "Benim burada ne işim var?" diye kendi kendime soruyordum. Sahi, benim orada ne işim vardı? Bunu neden yapıyordum? Hiçbir kadının peşinden böyle bir tutkuyla gitmemiştim, üstelik içimdeki ihtirası makul gösterecek hiçbir gerekçem yoktu, karşılıksız bir duyguya saplanmıştım, içimde büyüyen ve kayıtsız kalamadığım bir arzunun peşinden koşuyordum. Kim olduğunu bile bilmediğim bir kadına bağlanmayı kendime izah edemiyordum.

Kapının önünde durdum ve "Kendine mukayyet ol Orhan!" dedim. Bunu birkaç kez tekrarladım. Kendine mukayyet ol Orhan! Bu uyarı da işe yaramadı, şık bir ofiste oturan sekreter kızın karşısındaydım, her gün görüşüyormuş gibi bir sıradanlıkla hafifçe tebessüm ederek "Firdevs Hanım'la görüşmek istiyorum" dedim. Kız da gayet sıcak ve nazik bir şekilde "Firdevs Hanım bugün şirkette değil efendim, kim geldi diyelim?" diye karşılık verdi. Öfkeden vücudumu ateş bastı, az daha bağırıp kızı azarlayacaktım, o da bunu fark etmiş olmalı ki yüzündeki ifade birden değişti, şimdi şaşkınlık içinde bakıyordu. Güçlükle

kendimi toparladım "Ne zaman gelir?" diye sordum. "Bugün gelmeyecek diye biliyorum. Ben not alayım, ararsa iletirim." Vaziyet gitgide zorlaşıyordu. "Yarın gelir mi peki?" Tutacak bir dal arıyordum sürüklendiğim bulanık nehrin içinde. "Maalesef bana verilen bir bilgi yok." Sesindeki usanç artmıştı. Yüzündeki de. Görebiliyordum. Kovacak değildi ama bakışları açık açık artık buradan git diyordu. Telefon numaramı ve adımı verdim, gelirse beni aramasını rica ettim.

Yağmurun hızı artmıştı. Artık aldırış etmiyordum. Cebimden telefonumu çıkardım, yağmur damlaları ekranı kapladı, Firdevs'i aradım, açmasını beklemiyordum, telesekreter çıktı, uyarı sesinden sonra mesaj bırakabileceğimi söyledi, uyarı sesi geldi: "Selam Firdevs, Orhan Çağlayan ben. Ulaşmaya çalıştım ama bir türlü ulaşamadım. Müsait olursan görüşebilir miyiz diye soracaktım." Galiba mesaj bu kadar değildi, sonunda derin bir iç çekmeyle birlikte boşluk vardı. Mesajın sonunu nasıl getireceğimi düşünürken orada bıraktım.

Tuhaf şekilde umudum kırılmıştı. Kendi aptallığıma kızıyordum. Gövdemi, ruhumu saran sıkıntıların, yağmurla birlikte dökülüp gitmesini umarak uzun uzun yürüdüm.

Firdevs o gün aramadı. Ertesi gün de aramadı, sonraki günler de. Yazdığım ikinci mektuba tek kelimelik bile bir cevap vermedi. Sesim telefonun mesaj kutusunda boğulup yokluğa karıştı muhtemelen. Varlığımdan onu haberdar etmeyi başaramadım.

Sonraki günlerde yavaş yavaş Firdevs'i unutmaya başladım. Artık daha az aklıma geliyordu. Aklıma geldiğindeyse kalbimi saran sancı ilk günkü kadar keskin ve tazeydi. Gururum kırılmış ve aşağılanmıştım. Hiç olmazsa bir küçük karşılık verir, görüşmek istemediğini kibarca hissettirebilirdi, niyeyse ondan beklediğim böyle davranmasıydı, elbette hiçbirini yapmaya mecbur değildi, kim bilir benim gibi kaç adamla muhatap oluyordu, hepsine cevap vermeye zaman bulamazdı. Ona hak verdiğimde

sükunete eriştim. Yalnızlık ne kadar yürek burkan, can yakan, gönül yaralayan bir şeymiş ilk kez bu kadar derinden ve yaşayarak öğreniyordum.

Şirkete gidişimin üstünden bir ay geçmişti, hayatıma kaldığım yerden devam etmeye karar vermiştim. O dönemde akıl almaz bir şey gerçekleşti, galiba bir mucizenin içindeydim. Firdevs'i bir kez daha görmüştüm. Firdevs'i görmeyi hiç beklemediğim, hayal bile edemediğim bir yerde karşıma çıktı. Fakültede ders anlatmak için hazırlandığım amfide.

Derse başlamak için öğrencilerin yerleşmesini, uğultunun kesilmesini bekliyordum. Tam herkes yerine geçip dersi dinlemeye hazırlanmışken amfinin kapısı açıldı ve içeriye yabancı bir kadın girdi. Firdevs. Dilim tutulmuş bir halde ona bakıyordum. Öğrencilerin de dikkati bir anda ona yönelmişti. Gördüğümün gerçekliğinden emin olamadım, bir kadını Firdevs'e benzettiğimi düşündüm. Oysa gelen gerçekten Firdevs'ti. Elim ayağıma dolandı, oturduğum yerde ayağa kalktım, ne yapacağımı bilemedim. Gülümseyerek masaya doğru yanaştı ve amfideki öğrencilere dönerek konuşmaya başladı.

"Selam arkadaşlar. Firdevs ben. Halkla ilişkiler uzmanıyım. Orhan Hoca'nızın daveti üzerine buradayım. Bir dersini bana ayırmak istediğini söylemişti, maalesef yoğunluktan dolayı bu davetine karşılık veremedim, sizi hayal kırıklığına uğrattıysam çok üzgünüm ama bugün dersi benimle yapıyorsunuz."

Amfide sevinç ve coşku dolu bir uğultunun ardından alkış koptu. Öğrencilerin tamamı dersliklerine düşen bu mitolojik yaratığa hayranlıkla bakıyordu ve hallerinden son derece memnuniyet duyuyorlardı. Ben de gülümseyerek ön sıralardan birine geçtim ve Firdevs'i dinlemeye başladım. Rüyada gibiydim.

Cankurtaran'daki o tuhaf geceye dair hatırladığım son şey Firdevs'le karşılaşmamızı hayal etmekti. Belki bininci kez aynı günleri düşünürken sızmış, uykuya teslim olmuştum.

Sabah uyandığımda aklımda tek bir şey vardı.

Saklıkuyu'ya gidecektim.

Fakat Saklıkuyu'da kafa dinleyebileceğime inanmak ne kadar da safça bir düşünceydi. Orada beni bekleyenin ne olacağını asla tahmin edemezdim. Kaderin durduk yere beni bu kadar uzak ve bilinmez bir yere çağırmasının elbette derin ve sarsıcı sebepleri vardı.

7

Suskun Çocuk ve Ölü Köpek

İnsanı bilinmez yerlere gitmeye ikna eden şey nedir? Gittiğin yerde seni daha iyi bir hayatın beklediğine dair çocuksu bir hikâyelerin inanç mı? Gidenlerden geriye kalan karanlık ve hüzünlü hikâyelerinin bile sarsamadığı çocuksu bir inanç.

İstanbul Esenler Otogarı'nda bilet satan ofislerin hemen karşısındaki bekleme salonunda, mavi renkli suni deriyle kaplı koltuklardan birine oturmuş, kucağımda sırt çantam ve ayaklarımın dibinde ağır bir valizle Kırklareli otobüsünün kalkış saatini beklerken, dakikalar geçtikçe içimde artan boğucu sıkıntıyı ve otogarın her köşesine sinmiş bulaşıcı koyu kasveti bastırmaya uğraşırken bunları düşünüyordum.

Kenan, "Geceleri soğuk oluyor, yanına uygun kıyafetler almayı sakın unutma" diye sıkıca tembihlemişti. Hazırladığım valizin içine mecburen bir mont ve birkaç kalın giysi daha yerleştirdim. Gideceğim yere günün aydınlığında varabilmek için sabahın erken saatinde evden çıkıp otogara gittim, orada gözüme kestirdiğim, diğerlerine nazaran güven telkin eden bir seyahat firmasından en erken sefer için bir bilet aldım. Otobüsümün hareket etmesine kırk dakika vardı, otogarın keşmekeşi ve düzensiz kalabalığı üzerime üzerime geliyordu. Her an geri dönmenin eşiğindeydim, verdiğim karardan ötürü çoktan pişmanlık duymaya

başlamıştım. Saklıkuyu'da en fazla bir hafta kalacağımı, olur da sıkılırsam, ne zaman canım isterse geri döneceğimi düşünüp kendimi rahatlatmaya çalıştım.

Kimi ağır kimi aceleci adımlarla bulanık bir su gibi önümden akıp giden suskun kadınlar, kederli erkekler, neşesiz çocuklar, evden çıkmadan muhakkak birkaç kez gözden geçirilmiş çantalar, yolculuğa yakıştırılmış elbiseler, kırık dökük hayaller, dilsiz umutlar huzursuzluğumu artırdı.

Uzun uzun etrafıma bakınmaya devam ettim, ayrılanların hüznü, kavuşanların neşesini bastırmış ve otogarın her yerini duman rengine boyamıştı. Yolcu salonunda kol gezen acı, sevinçten daha güçlüydü ve yağmacı bir kral gibi her şeye el koyuyordu. Sonunda gerçekleşecek ayrılığın yahut kavuşmanın hiçbir hükmü yoktu, yol insanı tarifsiz bir kedere sürüklüyordu.

Yıpranmış kıyafetler içinde biri kadın diğeri erkek iki ihtiyar biraz ilerideki koltuklara ilişti. Yanlarında torunları olduğunu tahmin ettiğim, kafası üç numara tıraşlı, bordo renkli gömleğinin altından neredeyse kemikleri görünecek kadar zayıf, sessiz sedasız bir oğlan çocuğu vardı. Her iki ellerinde güçlükle taşıdıkları, ağızları iplerle sıkıca bağlanmış, tıka basa dolu eski tip pazar torbalarını yere bıraktılar. Kadın oturur oturmaz derin bir nefes aldı. İpler avuçlarının içinde mora çalan kırmızı izler yapmıştı. Kendisinden daha yaşlı duran ellerini ovuşturarak acısını hafifletmeye uğraştı. Adam nefes darlığı varmış gibi hızlı hızlı soluk alıp verirken birden ağzındaki takma dişlerini diliyle ve dudaklarıyla ileri geri hareket ettirmeye başladı, bir süre denedikten sonra takma dişlerini çıkardı, elindeki beyaz bez mendille iyice ovalayarak temizledi ve tekrar yerine oturttu.

Bütün bunlar olurken gayriihtiyari küçük çocuğu izlemeye başladım. Bekleme salonunda sadece kendisinin görebildiği meçhul bir boşluğa dikmişti dalgın ve aldırışsız bakışlarını. Muhtemelen kendisine hiç sorulmamış, nedenlerini kavrayama-

dığı bir yolculuğun içinde oradan oraya, kayıtsızca sürükleniyordu. İki ihtiyarın arasında bulduğu daracık kuytuluğa sığınmış veya hapsolmuştu. Güneş almayan, karanlık bir köşede, ışık arayan zayıf bir fidandı; büyüyebilmek için, aydınlık gördüğü yerlere biçimsiz tıraşlı kafasını umutsuzca uzatıyordu. Tıpkı o küçük çocuk gibi ben de bir kuytulukta mahsur kalmıştım: Babamla yaşadıklarımızın tortuları, annemin dinmek bilmeyen öfkesi, Firdevs'in, ayrılığımızın ardından buhar olup ortadan kaybolmasının tuhaflığı, boğazımı sıkan borçlar ve kovulmanın eşiğine geldiğim işim. Hayatım soluyordu. Öylesine biçareydim ki, bilmediğim bir yerde, bir parça aydınlık, bir nebze ferahlık bulabilmek umuduyla bu yolculuğa çıkmıştım.

Bir süre sonra yerdeki ağır pazar torbalarını yeniden yüklenip yorgun yürüyüşleriyle oradan uzaklaştılar. Çocuk ayaklarını sürüyerek bezgin bir halde ihtiyarları takip etti. Gözden kaybolana kadar çocuğu izlemeye devam ettim; ortak bir yazgıya maruz kalmıştık, nereye gidersek gidelim, peşimiz sıra uğursuz bir boşluk taşıyorduk, yolculuklarımızın birinde kaderlerimiz birbirine değmişti. O farkında bile değildi, bense o benzerliği daha ilk görüşte anlamıştım, çocuğun çehresine, yüz hatlarına çoktan sirayet etmeye başlayan o bahtsız çizgileri tanıyordum.

Kenan'ın tarifine göre önce Kırklareli otobüsüne binecek, otoyolda Karaburun sapağında inip Tekirdağ yönündeki eski çevreyoluna doğru yürüyecektim. Yol kenarında bekleyip oradan saatte bir geçen Karaburun minibüsünü çevirip, şoföre Saklıkuyu'ya gideceğimi söyleyecektim. Saklıkuyu yolcusu seyrek olduğundan, minibüslerin üste fazla para isteyeceklerini de hatırlatmıştı. Bu teferruatları ilk anda önemsememiştim ama elimde valizle yapacağım aktarmaları düşündükçe canım sıkılmaya başlamıştı. Üstelik her şey bununla da bitmiyordu, oraya varınca Kenan'ın sadece iki kere gördüğü komşusu Ahmet Hilmi Bey'i bulacak ve dairenin ona emanet edilen anahtarını

alacaktım. Kalbimin ortasına çöken garip ağırlık ayaklarımı geri geri götürüyordu. O anda Saklıkuyu'ya gitmekten vazgeçebilirdim. Bunu yapmama tek engel, anneme ve Kenan'a neden caydığımı anlatmaktı.

Muavin "Kırklareli yolcusu kalmasın!" diye bağırınca kurulmuş gibi ayağa fırladım, biraz tereddüt etseydim yahut bir parça oyalansaydım o otobüse asla binmeyecektim.

Orta yaşlı, sarı bıyıklı, seyrek sakallı muavinin beyaz gömleğine sinmiş buram buram ter kokusu, aramızdaki mesafeye rağmen burnuma kadar geliyordu. Teslim ettiğim valizi, otobüsün altında karanlık bir mağarayı andıran bagajın derinliklerine bıraktıktan sonra, üzerinde numara yazılı bagaj fişini uzattı. Yolcuların sürükleyerek getirdikleri tekerlekli valizleri, ağırlıklarına aldırmadan, yılların el alışkanlığıyla, kolaylıkla ve hızlıca yerleştiriyordu. Kural basitti, erken inenlerinki öne, son durağa gidenlerinki arkaya, büyükleri alta, küçükleri üste istifleyecekti. O andan itibaren bavulların içine tıkıştırılmış hayatlar değil, ebatları ve varış yerleri önemliydi sadece. Kırılacak eşyalara itina gösteriliyordu ama bavulların içlerine gizlenmiş yorgun kalpler kimsenin umurunda değildi.

Otobüsün hareket saati yaklaştığı halde yanımdaki koltuk hâlâ boştu, perondan yavaş yavaş ayrılırken ne kadar şanslı olduğumu düşünüyordum ki birden durduk, kapı açıldı, orta yaşlı bir adam telaşla kendini içeri attı ve gözlerimin içine baka baka gelip yanımdaki koltuğa oturdu. Kafamı hemen diğer tarafa çevirdim, adamın az önceki koşturmadan hızlanan soluğu henüz düzelmemişti. Otururken verdiği selamı duymamış gibi yapıp, karşılıksız bıraktım. Adamın hakkımda ne düşüneceğini umursamadım, tek istediğim kendi başıma kalmaktı. Çok geçmeden, yoğun bir trafiğin içine saplandık.

Koltukların sırtına monte edilmiş basit, ucuz görünümlü ekrana kulaklığımı taktım. Uzun süre çabalamama rağmen kulakları-

ma cızırtıdan başka bir ses gelmedi, kabloyu kurcaladıkça cızırtının şiddeti artmıştı. Kimseyle iletişim kurmak ya da dert anlatmak niyetinde değildim, bu yüzden yardım istemek yerine kulaklığımı çıkarıp ayaklarımın dibindeki sırt çantamın içine attım. Ekranı kapatırken sertçe bastırdım, birkaç seferde ancak başarabildim, bu esnada önde oturan kadın, koltuğu arkadan itilip durduğundan sinirle homurdandı. Kadını da duymazdan geldim, pencereden dışarıyı seyretmeye devam ettim.

Sıkıcı trafikte adım adım yol almaya çalışırken, muavin elindeki siyah poşetten sağlı sollu oturan yolculara su dağıttı. Aradan on dakika kadar geçmişti ki bu kez sıcak su termosu, plastik bardaklar, çay ve kahve poşetleriyle dolu bir tepsiyle çıkageldi. Midem hiçbir şey alacak durumda değildi ama önden gelen kahve kokusuna aldanıp "kahve isterim" deyiverdim. Gevşek kravatlı bezgin muavin, kahve, şeker ve süt tozunun bir arada olduğu ince uzun paketlerden birini elime tutuşturdu. Plastik bardağa sıcak su koydu ve bir peçeteyle birlikte yanımdaki adamın üzerinden uzattı.

Kahveden içtiğim ilk yudum pişman olmama yetmişti, ne yapsam kötü tattan kurtulamadım. O aldatıcı kahve kokusu burnumdayken Firdevs'i hatırladım. Kahvenin iyisinin kötüsünün nasıl anlaşılacağını, Arap, Latin Amerika ve Afrika çekirdekleri arasındaki belirgin farkları, çeşitli aromaları, demleme tekniklerini her zaman tutkuyla anlatırdı. Fincanın ideal ısısından, kahvenin saklandığı yerin özelliklerine kadar devasa bir birikimi vardı. Firdevs anlatmaya başladığında insanın bu dünyada yapabileceği en güzel şeyin kahve içmek olduğuna inanabilirdiniz. Onu hatırlayınca içime hüzün çöktü. Neredeydi Firdevs? Aniden yok olmak onun alışkanlığıydı, zaten ayrıldığımız için uzun zamandır görüşmüyorduk, yine de nerede olduğuna dair delice bir meraktan kendimi alıkoyamıyordum. Bu seferki yokluğu biraz uzun sürmüştü ya da bana öyle geliyordu. Ne zaman ortadan kayboldu-

ğunu hatırlamaya çalıştım, Firdevs'in hayali bile o kadar uzaktaydı ki, sanki hiç yan yana gelmemiştik.

Amfinin ortasına intihar bombacısı gibi dalıp, öğrencileri ve beni, şaşkınlıktan, hayranlıktan paramparça ettiği o mucizevi gün, rüya gibi bir dersin sonunda birlikte kahve içmeye gitmiştik. Baş döndürücü hayal aleminde öylesine savrulmuştum ki, iyice sersemlemiş ve gerçekliğe dönüş yolunu uzun süre bulamamıştım. Fakülteden çıkarken sürekli ona bakıyordum, sanki gerçek olduğuna dair kuşkum dağılmıyordu, bu anı yaşamayı çok istediğim halde belki de hiç inanmamıştım, sadece hayalinin peşine düşmüştüm. Ama oradaydı. Yanımda. Kolumu, koluna değdirdim yavaşça. Onu daha yakından hissetmek için. Yanımdaydı.

"Sana defalarca ulaşmaya çalıştım, hiçbirine cevap vermedin" demiştim.

Ona sen diye hitap etmek içimi ısıtmıştı. Olanlara inanmakta hâlâ güçlük çekiyordum. Ona ulaşabilmek için onca teşebbüsüm sonuçsuz kalmıştı, kaderime boyun eğip bir adım daha atmaktan vazgeçmiş ve zihnimden söküp atmaya başlamıştım ki, Firdevs yanı başıma neredeyse gökten zembille inmişti.

Kafamın içi darmadağındı, nereye gideceğimizi, ne konuşacağımızı doğru düzgün düşünemiyordum. Böyle konuşmaya devam edersem geldiğine pişman olacak diye endişe duyduğumdan ağzımdan yanlış bir kelime çıkmaması için ölçüp biçerek devam etmiştim.

"Ne güzel bir sürpriz yaptın. Geldiğine çok sevindim. Şaşırmadım dersem yalan olur. Ama çok mutluyum."

Söylediklerime karşı ilgisizdi, adeta boşluğa konuşuyordum. Firdevs'in hayatının doğrusal bir çizgide ilerlemediğini, o çizginin bazen uzun kesintilere uğradığını, karanlık boşluklarla dolduğunu, bazen en diplere inip görünmez olduğunu, bazen de ölçüsüzce yükseldiğini çok sonraları öğrenecektim. Bu kaotik gelgitlerin, kendi içinde tutarlı bir yanını aramak beyhude bir

çabaydı. Bir gün onu mutluluktan ağlatan şey, ertesi gün öfkeden delirtebiliyordu. Ruhsal anaforlarına şahit olanlar arasında onun delirmeye yaklaştığını düşünenler az değildi, oysa Firdevs'in ölümcül bir mantık silsilesi vardı; kendine has, sürprizlerle dolu, sarsıntılı ve dolambaçlı.

"Şehrin en iyi kahvesini vadediyordun, görelim bakalım" dedi. Yazdığım mektupta, dikkatini çekebilmek için yaptığım münasebetsizlikten mahcup olmuştum. Yüzüne boş boş baktığımı fark edince kontrolü kendi eline aldı, ben de gönüllü bir şekilde onu takip etmeye başladım. "Benim arabamla gidelim, dönüşte seni buraya veya istediğin başka yere bırakırım" dedi. "Zaten benim arabam yok" diye cevapladım. Göz göze geldik ve gülümsedik. Göz göze geldik ve gülümsedik. Göz göze. Gülümsedik. Hafızamda onunla ilgili böyle küçük anlar var; saf, katıksız mutluluk anları.

Arabasını nereye bıraktığını hatırlamak için bir süre duraksadı, sonra çıkış kapısına yakın bir yerde duran eski model kırmızı bir Alfa Romeo'ya bindik. Firdevs'le hiç durmaksızın saatlerce konuşabilecek kadar büyük bir arzu içindeydim ama yol boyunca çok az lafladık, radyodan hafif bir müzik açtı, susarak, müzik dinleyerek Nişantaşı'na kadar gittik. Benim bir şikâyetim yoktu, kafamı çevirdiğimde yanı başımdaydı. Kafamı çevirmeme de lüzum kalmadı, zaten hep onun olduğu yöne doğru bakıyordum.

Arabayı park ettikten sonra kalabalığın içine karıştık, içine birkaç masanın ancak sığdığı bir kahvecinin önüne geldik. Barista onu görünce sevinçle selamladı, kahve servisi yapmadan önce heyecan ve ciddiyet içinde Firdevs'e çeşit çeşit kahveler denetti, Firdevs her birinden küçük yudumlar aldı ve uzun süre ağzındaki tadı hissetmeye çalıştı, sonunda birinde karar kıldı. Bana nasıl aroma sevdiğimi sorduklarındaysa verebileceğim en aptalca cevabı verdim: "Fark etmez." Bu bir anlamda Firdevs'le aramızdaki ilişkinin bütün seyrinin özetiydi; cesaret ve ihtiras taşıyan,

kararları veren, sürekli sorgulayan oydu. Benim içinse hiç fark etmezdi. Belki de bu yüzden kendimi mahvetmem kaçınılmazdı.

Kahvelerimizi içtikten sonra caddenin kalabalığına yeniden daldık, arabasını otoparktan aldık. Beni Karaköy'e bıraktıktan sonra kendisi de Boyacıköy'deki evine doğru yola devam etti. En kısa zamanda tekrar görüşeceğimize dair hayaller kurmuşken Firdevs'ten haftalarca haber alamadım. İyice serseme dönmüştüm, ne olduğunu kavrayamıyordum, bu davranışından dolayı kendimi küçük düşmüş hissediyordum. Yanlış bir şey mi yapmıştım? Her hareketime, her kelimeme dikkat etmiş, onu bunaltmamak, yormamak için azami itina göstermiştim. Öyleyse bu tavrının sebebi neydi, bunu hak edecek ne yapmıştım? Bir daha hiç görüşmeyecek olsak bile, kısacık bir mesaja, nezaketen de olsa birkaç kelimelik bir açıklamaya layık görmemiş miydi beni?

Dışarıdaki korna sesleriyle Firdevs'in hayalinden sıyrıldım. Otobüsümüz gişelere yaklaştığında tamamen durdu. Bir terslik olduğu belliydi, saatlerdir yoldaydık ve henüz İstanbul'dan çıkmak bile mümkün olmamıştı. Şehir ellerimden, kollarımdan, gövdemden çekiştiriyor, sanki kaçmamı engelliyordu. Benim kaderim, diğerlerinin da ayağına dolanmış, hep birlikte saplandığımız yerden çıkamaz hale gelmiştik. Yol ortasında otobüsten inip haykırmak geçiyordu içimden.

Yolcuların şikayetçi homurdanmalarına karşılık muavin bu tür aksiliklere ve yolcu sızlanmalarına defalarca maruz kalmanın umursamazlığıyla, duygusuz bir ses tonuyla cevap verdi. "Cuma günleri arabasını alan herkes kendini şehir dışına vuruyor. Üstüne bir de kaza olmuş." Yağmur hafiften serpiştiriyordu. Adım adım ilerlemeye devam ettik. İçim geçmiş hafifçe dalmıştım.

"Karaburun!" diye bağıran muavinin sesiyle kendime geldim. Elindeki sarı not kağıtlarına kimin nerede inmek istediğini kargacık burgacık bir yazıyla tek tek not almıştı. Zorlukla otobüsten indim, saatlerdir oturmaktan ayaklarım uyuşmuştu.

Vakit neredeyse ikindi olmuştu, elimdeki bagaj fişini uzattım ve alttan valizimi çekip çıkarmasını bekledim. Ne yaptıysam arzu ettiğim zamanda Saklıkuyu'ya ulaşmayı başaramamıştım. Elimdeki valizle ve sırt çantamla, otoyoldan, aşağıdaki yola, eski çevreyoluna indim. Anlaşılan otobüsteki tek Karaburun yolcusu bendim ve tek başıma beni Saklıkuyu'ya götürecek minibüsü beklemeye başladım. Biraz yürüyünce yüzüme vuran havayla daha iyi hissettim.

Minibüsü beklediğim yerde burnuma belli belirsiz kötü bir koku geldi, önce ne olduğunu anlayamadım, biraz dikkatli bakınca birkaç metre ileride yolun kenarındaki yeşilliğin önünde ölü bir köpek gördüm. Gözlerim beni yanıltmıyordu, ölü bir köpek yol kenarında yatıyordu. Tam bu esnada bir karga gelip ölü köpeğin üzerine kondu, gagasıyla didiklemeye başladı. Çok geçmeden ikinci bir karga daha geldi, yan yana köpeği eşelemeye devam ettiler. Valizimi bıraktım, birkaç adım attım ve elimi havaya savurarak kargaları kovdum. Tekrar yola dönmüştüm ki kargalar yeniden köpeğin üzerine yerleşti. Bu kez ses çıkararak daha sert hareketlerle kargaları uzaklaştırdım. Fakat çok geçmeden ikisi de yine aynı yerdeydi. Sinirlerim bozuldu. Cinnet halinde etrafta bir taş aramaya başladım. Kızgındım ve hırsla doluydum. Bulduğum küçük taşı kargalara doğru öfkeyle savurdum, taş ölü köpeğe çarpıp yana düştü. Bir taş daha aramaya koyulmuşken ne yapıyorum ben, deyip sakinleşmeye çalıştım. Sahi ne yapıyordum? Valizimi sürükleyerek ölü köpeğin ve kargaların bulunduğu yerden kaçarcasına ayrıldım, onları göremeyecek kadar ötelere gittim.

Kargaların eşelediği ölü bir köpek.

Yorgundum.

Ve başka hiçbir şey düşünmek istemiyordum.

8

Günler Kısaldı

Beklediğim minibüs bir türlü gelmek bilmedi. Yanımdan ayırmadığım ve zaman ilerledikçe fazlalık haline gelen sırt çantam ve valizimle birlikte, bir buçuk saattir perişan bir halde, çevresinde tek tük çirkin binaların asık yüzlerle sıralandığı yol kenarındaydım. O güzergâhtan saatte bir geçtiği söylenen Karaburun arabası hâlâ görünürde yoktu. Zaman ilerledikçe huzursuzluğum artıyordu, bir aksilik olduğunu düşünmeye başladım, acaba yanlış yerde mi bekliyordum? Ha şimdi gelir, ha birazdan gelir diye diye bu kadar beklemiştim ama bir terslik olduğu muhakkaktı. Ayakta dikilmekten dizlerim ağrımaya başlamıştı, arabanın geleceğine dair iyimserliğimi ve inancımı tümüyle kaybetmiştim.

Daha fazla aynı yerde beklemekten vazgeçip yol istikametinde ilerlemeye başladım, gizli bir umutla gelen geçen arabalara bakmayı ihmal etmiyordum. Seyir halindeki arabalardan bazıları yanımdan geçerken yavaşlıyor, meraklı gözlerle beni süzüp tekrar hızlanıyorlardı. Çok geçmeden, girişinde derme çatma bir güvenlik kulübesi olan eski bir fabrika binasının önüne geldim. Bakımsız, çıplak duvarlarla çevriliydi, cephesinde asılı olan, kenarları pas tutmuş kocaman çirkin metal panoda, mavi renklerle MUHTAR PLASTİK A.Ş. yazıyordu. Kulübenin hemen önünde iki uzun bayrak direği dikiliydi, direklerden birine Türk

bayrağı diğerineyse mavi renkli şirket bayrağı çekilmişti; her ikisi de yıllardır aynı yerde asılı durmaktan kararmış ve yıpranmış görünüyordu. İnsanı rahatsız edecek derecede keskin, zehri andıran plastik kokusu her yanı sarmıştı, yaklaşır yaklaşmaz genzimi yakan, soluğumla birlikte ciğerlerime dolan hava yüzünden birkaç kere öksürdüm. Ellilerinde bir adam, üzerinde her yanı eprimiş siyah üniformasıyla ağır adımlarla güvenlik kulübesinden dışarı çıktı. Kafasında idareten konmuşçasına duran gülünç bir şapka taşıyordu, hafif bir rüzgâr esintisinde düşüverecekti, sanki bir tiyatro oyununda izleyici güldürmek için takılmıştı. Selamlaşmanın ardından, "Karaburun minibüsünü bekliyorum, bir buçuk saat oldu hâlâ gelmedi" dedim. Adamla konuşurken, insanı zehirleyecek kadar şiddetli bu kokunun içinde sürekli nasıl durabildiğine hayret ediyordum. Uzun bir süre sessizce yüzüme baktı, sanki söylediğimi duymamış veya anlamamıştı. Çaresiz ben de adama bakıp durdum, tam sorumu tekrarlamaya hazırlanıyordum ki, tavizsiz bir kesinlikle, "Karaburun arabası buradan geçmez" dedi.

Yaşadığım hayal kırıklığının etkisinden sıyrılıp kendimi toparlamam biraz zaman aldı, duyduğum şeyi kabullenmek istemiyordum. ""Otoyolda Karaburun sapağında inince aşağı doğru yürü, yolun kenarında bekle dediler. Saat başı geçiyormuş."

Adam yine uzun süre sessiz kaldı. Sabırsızlanmaya başlamıştım. Aramızda farklı bir zaman dilimi işliyordu, söylediklerim ona geç ulaşıyordu sanki. Anlamsızca bakışıyorduk. Soğukkanlılığımı kaybetmek üzereydim, hiç suçu olmadığı halde, birikmiş bütün hıncımı adamdan çıkaracak kadar patlamaya hazır vaziyetteydim.

"Senin eski çevreyolunda beklemen lâzım." Adamın kelimeleri başka zaman diliminden parça parça önüme düşüyor, ben de onları önce birleştirmekte zorlanıyordum. Telleri kopuk bir çalgıyla melodiler çalmak kadar anlamsız bir uğraştı, yine de inatla sürdürdüm.

"Burası eski çevreyolu değil mi?"

Yorgundum, aramızdaki iletişimin seyrini onun belirleyeceğini mecburen kabullenmiştim, her seferinde cevap vermesi için yeterli sürenin geçmesini bekleyecektim. "Değil" dedi, duygusuz bir ses tonuyla. Bunu demesiyle başımdan aşağı kaynar sular döküldü. Evden çıktığımdan beri ne kadar zamandır yolda olduğumu neredeyse hatırlamıyordum, bu yetmezmiş gibi son iki saatin boşa geçtiğini düşününce kan beynime sıçradı, karşımda duran adamı göremeyecek hale gelmiştim, etrafımdaki her şey bulanıklaşmıştı. Peki nasıl oluyor da o gülünç şapka adamın kafasını aşağı yukarı hareket ettirdiği halde oradan düşmüyordu?

İçine düştüğüm belirsizlikte, "Memleket neresi?" diye bir ses duyduğumu sandım. Muhayyilem durduk yerde uyduruk diyaloglar üretmeye başlamış olabilir miydi? Hayır, gerçekten bunu sormuştu. Adamın yüzüne bakıyordum ama olan bitene anlam veremiyordum. Sessizce bakıştık, onun hâli bana da sirayet etmişti. Gülümsemeye başladım. Karşımdakini rahatsız edici, histerik bir gülümsemeydi. Adam bir tuhaflık olduğunu sezmişti, bozuntuya vermeden öylece durdu. "İstanbul" dedim. Zihnim oyunlar oynuyordu. Zamandan ve mekândan düşüyordum.

O kısacık boşluk ânında düşerken Firdevs'in hayaline çarptım. Durduk yere ortadan kayboldu, sırra kadem bastı diye geçti içimden. Benim yüzümden gitmiş olamaz, sebebi ben olamam çünkü bana asla böylesine bir değer vermedi. Ayrıldık diye kendine kahredip, üzüntüye boğulup, gözlerden uzaklaşmayı, yalnız başına kalmayı istemek bir tarafa, muhtemelen o akşamki randevusunu bile ertelememişti. Firdevs'in hayatında zaaflarını, duygusal zayıflıklarını, güçsüz yanlarını, acizliğini, kırılganlığını gizlemekten çekinmediği yalnızca tek bir kişi vardı ve o kişi ben değildim. Bir başkasıydı. Onu umursadığı kadar bir kere bile beni umursamadı, varlığıma değer verdiğini göstermedi, yokluğum ona acı verecek kadar derin ve önemli bir eksiklik değildi.

"Kütük" diye üsteledi karşımda tepkisiz duran adam. "Kütük" diye kendi kendime tekrar ettim. Artık gülmüyordum. Firdevs belki de İstanbul'da değildi. Son konuşmamızda sekreteri uzak bir yere gittiğini mi ima etmişti? Belki de ben öyle sanmıştım. Onu tanıdığım günden bu yana içime habis bir ur gibi yerleşen, eninde sonunda bir gün benden çok uzaklara gideceği korkusu, sekreter kadının sözlerinden böyle bir anlam çıkarmama sebep olmuştu. O zamanlar hem beni bırakıp gideceğinden endişe ediyordum, hem de sık sık bunu düşünürsem ayrılığın başıma geleceğinden endişe ediyordum ve bu iki duygu boğazımı sıkıyordu.

"Kütük neresi?"

Adamın kafasındaki şapka dikkatimi dağıtıyor, onu ciddiye almama mâni oluyordu. Belki de bakışlarım içimden geçenleri ele verdiğinden adım atmaya ayak diretiyordu. Gönül rızasıyla yardım etmesi için ona küçük de olsa bir gerekçe vermeliydim. En bildik ve en kısa yolu seçmişti. Acaba Firdevs şimdi hangi şehirdeydi? Kendisiyle baş başa kalmak, kafasını dinlemek ve yalnızlık içinde yorgunluğundan arınmak istiyorsa başka bir şehre gitmesi gerekmezdi, insan en kolay İstanbul'da kaybolur.

"İstanbul."

"Anladım da baban, deden nereden?"

Babamın, dedemin hayaletleri yanı başımda duruyorlar, sen şu an göremiyorsun ama buradalar, nereye gitsem peşimdeler.

"İstanbul."

Adamın şapkadan tavşan çıkarmasına gerek kalmadı, beni şaşırtacak bir hikâyesi yoktu. İki kişilik müsamerenin sonuna gelmiştik, birazdan şapkası kafasından yuvarlanacak ve seyirciler gülmeye başlayacaktı. Beklediğini bulamamanın verdiği hayal kırıklığıyla, "Ayda bir-iki sefer gidiyorum İstanbul'a. Ümraniye'de akrabam var" dedi.

Firdevs'in yokluğu bundan önceki yokluklarına benzemiyordu, içimde kötü bir his vardı, belirsizlik beni de içine çeken bir

girdaba dönüşmüştü. Âni kayboluşunun yüreğimde yarattığı suçluluk duygusundan kurtulamıyordum. Bir daha beni görmek istemediğini kesin bir dille söylediği halde, nerede olduğunu öğrenmek için onu tanıyan hemen hemen herkese sormuştum. Kimseye nereye gittiğini söylememişti, yer yarılmış da içine girmişti. "Orhan bana bir parça değer veriyorsan, artık peşimden gelmeyi bırak" demişti son görüşmemizde. Göğsümde bir ağrı hissetmiştim, o ağrı yüzünden yüzüm yanmaya başlamıştı. Üzerime çarpan taşa toprağa aldırmadan bir yıkımın orta yerinde durmuş, öfkesinin geçmesini bekliyordum. Oysa yanıldığım bir şey vardı, Firdevs'in her zamanki öfkeli hali değildi o, bambaşka bir şeydi; yakıcı bir hüznün içinde ümitsizlik ve usanç içinde kıvranıyordu. Daha önce hiç rastlamadığım bir duygu selinde boğulmak üzereydi ve zayıf görünmemek için öfke perdesinin arkasına sığınıyordu. Bu yüzden öfkesinin geçmesini umut etmiştim, sonra o konuşmamızı hayal ettikçe gerçekliğin ayırdına varmış ve aslında Firdevs'in ne kadar acı çektiğini fark etmiştim. Nereye kaybolduğunu bulmak için dayanılmaz bir arzu vardı içimde, tuhaf bir biçimde herkes bu kayboluşu olağan karşılıyordu, yakın çevresine de annesine söylediklerini tekrarlamıştı "Ben bir süre buralarda olmayacağım." Ruh halini çözümleyebilmek için kelimesi kelimesine ne dediğini hatırlamalarını istedim ama çok dikkat etmemişlerdi, yalnızca bir arkadaşı "dayanamıyorum" dediğini hatırlıyordu, onun dışında bir detay vermemişti.

"Eski çevreyolu neresi?"

"Burası bağlantı yolu. Aynı istikamette dümdüz beş dakika kadar yürüyeceksin, benzinliği görünce sağında kalacak. Alttaki yol. Görünce anlarsın."

Karamsar havamın dağılması uzun sürmedi, eski yolun çok da uzak bir yerde olmadığını anlayınca biraz olsun rahatladım. Daha fazla zaman kaybetmek istemiyordum, gösterdiği tarafa doğru koşarcasına yürüdüm, adamın uzun süre arkamdan bak-

tığını hissedebiliyordum. Nefes nefese benzinliğe varınca durdum, işi şansa bırakmamak için küçük marketin önündeki taburede yüzüne çökmüş bezginlikle oturan adama eski çevreyolunu sordum, olduğu yerde kafasını bile kaldırmadan, "Hemen şurası" diye eliyle işaret etti.

"Karaburun arabası buradan geçiyor mu?" diye sordum.

"Geçiyor. Saatte bir" dedi. Kolundaki saatine baktı, arabanın geçiş saatini söyleyeceğini sandım, hiçbir şey söylemedi. Yanından ayrıldım.

Adamın işaret ettiği yerde sabrımın son kırıntılarıyla minibüsü beklerken, hava kararmadan Saklıkuyu'ya varabilir miyim diye zamanı hesaplamaya çalışıyordum. Fakat aksilikler bir türlü yakamı bırakmıyordu, kırk dakika geçtiği halde gelen giden yoktu, tekrar benzinliğe gidip başka birine daha sormak geçti içimden, valizimi yerden kaldırır kalmaz uzaktan gelen arabanın ön camında asılı Karaburun levhasını görünce kalbim hızlandı. Gerçekten geliyordu. Sanki beni görmeden gidecek veya almadan hızlıca uzaklaşacak diye endişeyle doldum, elimi kaldırmış telaşla sallarken, kalbimin çarpıntısı şiddetlendi. Neyse ki korktuğum olmadı, minibüs yavaşladı, yolun kenarına yanaştı, otomatik kapı açılır açılmaz kendimi valizimle birlikte içeri attım.

"Saklıkuyu ne kadar?" diye sordum. Şoför sihirli kelimeyi duymuşçasına aracı olduğu yerde durdurdu. Ani frenin etkisiyle ileri savruldum, az daha düşüyordum. "Bu araba Saklıkuyu'ya gitmez" dedi. Bir eli direksiyonda, bir eli tespihlerle süslenmiş, dokuz numaralı kırmızı bilardo topu başlıklı vites kolundaydı; itiraz gelmesi ihtimaline karşı omzunun arkasından bıçkın ve caydırıcı bir tavırla bana bakıyordu. Korkudan ziyade hayal kırıklığından dilim tutulmuştu, ne diyeceğimi bilmiyordum. Minibüsün ön camının üzerinde sağ köşede şahlanan beyaz atın üstünde Fatih Sultan Mehmet'in, sol köşede Marilyn Monroe'nun resimleri asılıydı. Üst bölümde beyaz bir bant üzerinde "Ölüme

gidelim dedinde mazotmu yok dedik" yazıyordu. Yanlış yazmışlar diye içimden geçti. İnsanın ölüme giderken ihtiyaç duyacağı tek şey neydi sahiden? Açık yüreklilikle arkasında durabileceği bir hayat mı? Saf pişmanlıklar mı?

"Karaburun minibüsleri, Saklıkuyu yolcusu varsa üstüne para alıp götürüyorlar demişlerdi." Sesim kendimi acındırmak istercesine zavallı çıkmıştı.

"Doğru demişler. Normalde gidiyoruz. Benim son durağa yolcum yok, Yanıkdeğirmen'den geri döneceğim. Siz bir sonraki araca binin." Bezgin sesinde en ufak bir uzlaşma belirtisi, yardım etme arzusu yoktu, lafı uzatmama tahammül göstermeyeceği açıkça belli oluyordu.

"Çok bekledim ama." Sesimin titrediğinin anlaşılmasından utanç duydum.

İnmek istemiyordum. O minibüsten inmek beni ürkütüyordu, sanki inersem, bu tuhaf yollar arasında yönümü bulamadan, gideceğim yere ulaşamadan sonsuza kadar dönüp duracaktım. Saklıkuyu denen yere asla varamayacağımı düşünürken, şoförün ve az sayıdaki yolcunun bakışları arasında gözlerime hücum eden yaşları tutmaya çalıştım. Tek bir kelime edecek gücüm kalmamıştı, insanların huzursuzluklarının arttığını gözlerinden okuyabiliyordum. Çaresizce indim, dışarı adım attığım anda hareket eden minibüsün motorunun gürültüsü kulaklarıma doldu, dönüp arkasından bakmamıştım bile.

Yeniden yalnız kalınca, dinlenmekle geçmeyecek bir ruh yorgunluğu çöktü üstüme; hiçbir şeye inanacak, umut edecek gücüm kalmamıştı. Uyumsuzun biriydim ve hayat yetişmeye çalıştığım her vagondan beni dışarı atıyordu. Kollarımdaki derman tükendiğinden tutunmayı da bıraktım, içimdeki düşmanla boğuşmaktan usanmıştım.

Çok geçmeden inceden bir yağmur serpiştirmeye başladı. Çevreyi kolaçan ettim, sığınacak doğru düzgün bir yer görünmü-

yordu. Yalnızdım ve bu dünyadaki her şeye alabildiğine uzaktım. Olduğum yere çöktüm. Gözyaşlarımı tutmama engel kalmamıştı, başımı ellerimin arasına aldım, katıla katıla ağlamaya başladım. Kendimi durduramıyordum. Yağmuru umursamaktan vazgeçmiştim. Galiba Firdevs'le ayrıldığımız gece içime gömdüğüm ağlamanın yaşlarıydı gözümden taşanlar, bu kadar uzun sürmesinin başka izahı yoktu. Bir yandan da babam için gözyaşı dökü-yordum; çünkü onun yası da yüreğimde yarım kalmıştı. Kaçtığım hüzünler, tenha bir yol güzergâhında pusuya yatmış, en hazırlıksız ânımda üzerime çullanmıştı. Bulutların sonbahara yetişmeye çalıştığı bir günün son aydınlığında, eski bir çevreyolunun kenarında, bakımsız, köhnemeye yüz tutmuş, sarı, beyaz boyalı binaların hemen yanı başında, motor gürültülerinin arasında, ertelenmiş, ertelendikçe birikmiş kederlerin hiddetli sarsıntısına tutulmuştum. İçimdeki zehri boca ediyordum. Bozgundan geriye kalan, yüzükoyun toprağa kapaklanmış yaralı bir ata benziyordum; tenim çamur, ter ve kanla kaplıydı, göğsüm acıyla inip kalkarken, birinin bütün acılarımı dindirmesini bekliyordum.

"Ne yapıyorum ben, nedir bu halim?" diye kendi kendime konuşmaya başladım. "Kendine gel Orhan!" Bunu birkaç defa tekrarladım. "Kendine gel!" Bir başlangıç arıyorsam eğer yılmamalı, elime geçen bu fırsatı kullanmalıydım. Berbat yolculuğum beni yepyeni bir hayata hazırlıyordu, Saklıkuyu'ya yeni bir Orhan olarak gidecektim. Bu fikir hoşuma gitti: Yeni bir Orhan. Bütün kaygılarımı, telaşlarımı, dik başlılığımı bir yana bırakıp, başıma gelenleri kabullenmeye karar verdim. Bundan sonra beklenti içinde olmaktan vazgeçmeliydim, böyle yapmakla elime bir şey geçmiyordu, gideceğim yerde beni bekleyen ve hayatımı dönüştürecek kadar güçlü bir şey varsa sabırsızlık göstermek yersizdi. Daha bir gün öncesine kadar hiç aklımda olmayan bir yolculuğa çıkmıştım, bunun bir anlamı olmalıydı. Yapmam gereken olabildiğince sükunetli, aklıselim davranmaktı. Gün içinde

hesap ettiğim ne varsa ters tepmiş, planlarım tutmamıştı. O halde muhakkak bir yerlerde yanlış yapıyordum. Şartları zorlamak işe yaramadığı gibi beni daha da dibe çekiyordu. Yeni bir Orhan olacaksam ilk öğrenmem gereken, kör bir ihtirasla saldırganlaşmak yerine, sakin olmak ve anlamaya çalışmaktı. Eski benliğim beni öyle bir hale sokmuştu ki, hayatımın her ânını bitimsiz iç kavgalarıyla geçiriyor ve çatışmaların ağırlığını ölümcül bir yorgunlukla sırtımda taşıyordum. Kurtulabilirdim.

Kısa sürede dineceğini umduğum yağmur inatla yağmaya devam ediyordu, hafiften üşümeye başlamıştım; valizimi açtım, en üstte katlı duranlar yağmurdan ıslandı. Alta koyduğum ince montumu, diğer eşyaların dağılmasına aldırmadan çıkarıp, hızlıca üstüme giydim. O telaş sırasında bunu akıl edebildiğime memnundum, montu giyer giymez vücudum ısındı. Valizimi bu sefer üstünkörü yerleştirdim, yüzümü gri bulutlarla kaplı gökyüzüne çevirdim, gözlerimi kapattım, yağmur şefkatle yüzüme dokunuyordu. Damlalar, çenemden boynuma, oradan da incecik bir yol bulup göğsüme doğru sızıyordu, montumun fermuarını sonuna kadar çekmiştim, tenimdeki serinliği hissetmek mutluluk veriyordu. Hayatımı değiştirmeyi hiçbir zaman bu kadar derinden, bu kadar şiddetli ve tutku derecesinde arzulamamıştım. Bunu nasıl yapacaktım? Hafızamdan silinip giden soruların cevaplarını nerede arayacağımı düşünüyordum, kördüğümleri çözmeye girişmenin tam zamanıydı.

Ben bu hale nasıl düştüm diye hüzünlendim. Akademideki herkes geleceğimin parlak olduğunu, ileride çok daha iyi şartlara kavuşacağımı söylüyordu. Genç ve başarılı bir üniversite hocasıydım, öğrencilerim etrafımda pervane oluyordu, fakültenin en gözde hocalarından biriydim. Şimdi her şey o kadar eskide kalmış görünüyordu ki gözüme, sanki uzak bir maziyi hatırlamaya uğraşıyordum; yeni bir Orhan olmak mümkün mü diye endişe etmem boşuna sayılmazdı. Hatalarımın üzerini örtmeye uğraşır-

ken farkında olmadan kendimi derince bir çukurun içine mi gömmüştüm?

Bir sonraki araba geldiğinde artık hava kararmak üzereydi. Heyecanımı bastırmaya uğraşarak, hiç acele etmeden bindim. Şoföre tereddüt içinde "Saklıkuyu'ya gitmek istiyorum" dedim. Gözlerinin içine bakıyordum, bana saatlermiş gibi gelen kısa sessizliğin ardından uzattığım parayı aldı. Üzerimden ağır bir yük kalkmıştı.

Yola çıktığımızda, Saklıkuyu'ya gidebildiğimize hâlâ inanamıyor, birazdan beklenmedik bir aksilik çıkacak ve bu adam da acımasızca beni yol kenarında bırakacak diye korkuyla bekliyordum. Yol boyunca diken üstünde durduğumdan geçtiğimiz yerlere doğru dürüst dikkat edemedim, oysa tam aksini hayal ediyordum, yol üzerindeki ağaçlara, tek katlı kırmızı yığma tuğlalı mahzun evlere, ufku kaplayan tepelere, umut ekili tarlalara, sonbahara dönen renklere, geniş boşlukta nereye yürüdüğü kestirilemeyen yorgun erkeklere ve kadınlara uzun uzun bakacaktım. Etrafımla ilgilenmeyi bıraktım, gözlerimi yumdum, bir an evvel gideceğimiz yere varabilmek için dakikaları sayıyordum. Yolculardan biri inmek istediğinde veya durup yol kenarından birini almak için yavaşladığımızda panik halinde gözlerimi açıyordum, yaşadığım gerilim bir türlü dinmek bilmiyordu, her seferinde yüreğim ağzıma geliyordu.

Minibüse bindiğimden bu yana beni rahatsız eden tek şey bu korkular değildi. Tarif edemediğim garip bir hava vardı arabanın içinde. Önce uzun süre nedenini anlayamadım, sonra bir anda fark ettim ki kimseden çıt çıkmıyordu. Acaba gerginliğim yüzünden bana mı öyle geliyor diye kulak kabarttım; minibüsün içinde yan yana oturanlar birbirleriyle tek kelime etmiyordu. Hatta annelerinin yanındaki koltukta sıkışarak oturan iki kız çocuğunun seslerini yolculuk boyunca bir kez bile duymamıştım. Yeni binen yolcular da sessizce paralarını uzatıyor ve konuşmadan

yerlerine geçiyordu. Her şey sessizlik içinde ilerliyordu. Bu garip durum gerçeklikle bağımı koparacak kadar boğucuydu. Dışarıdan gelen gürültülere kulak kesildim, bir rüyada olmadığımı kendime ispat edebilme gayretindeydim. Bu insanlar kendi seslerinin bile uzağında durmayı seçiyordu.

Sessizlik hepimizi sıkı sıkıya kuşatıyordu, kimsenin konuşmaya niyeti yoktu, ortak kaderimiz yüzünden birbirimizle sırdaş olmuştuk ve buna yüksek derecede sadakat gösteriyorduk. Arabanın içindekiler, Rus tablolarındakilere benzeyen, trajik yüz ifadeleriyle oturmuş, gözlerini dışarıdaki duman rengi boşluğa dikmişti. Bir Çehov öyküsünün tekinsiz suskunluğuna bürünmüştük; birazdan aramızdan biri sebepsiz yere ölecekti yahut her birimiz zaten kendi azaplarına doğru yolculuk eden ölülerdik.

Karaburun'a vardığımızda son yolcular indi, şoförle birlikte yalnız kaldık, yerimden kalktım, şoförün yanındaki tek kişilik ön koltuğa oturdum, karanlık havada, yeteri kadar aydınlatılmamış dar yolda, minibüsün kısık lambalarıyla önümüzü görmeye çalışarak yol almaya başladık.

"Günler kısaldı" dedi minibüs şoförü. Kendisiyle konuşur gibiydi daha çok. Sayıklar gibi. Havanın kararmasından ziyade ömrümüzün beyhudeliğinden, gittikçe yaklaşan bir ölümden söz ediyordu sanki. Her şeyin neden bu kadar anlamsız göründüğünü, hüznümüzün neden bir türlü geçmek bilmediğini, insanlarla aramızdaki görünmez duvarların her geçen gün neden daha da kalınlaştığını anlatıyordu farkında olmadan. Adımlarımızı, soluklarımızı, konuşmamızı ağırlaştıran, bize boyun eğdiren kaderi tarif ediyordu. Acı veren kimsesizliğimizi.

"Günler kısaldı" diye söylediğini tekrar ederek karşılık verdim. Acıda ortaklaşarak sustuk. Günlerin kısalması, karanlıkla birlikte ansızın üzerimize çöken keder ve yorgunluktu. İçimizi burkan bir hayal kırıklığıydı günlerin kısalması. Sırf bu yüzden beklediklerimiz asla geri dönmeyecekti. Çünkü günler kısalmış-

tı. Beklediğimiz hiçbir şeye kavuşamayacaktık günler kısaldığından.

Yol gitgide daralmaya ve bozulmaya başladı, minibüs asfalt zemin üzerindeki engebeler ve çökmeler yüzünden sarsılarak yol alıyordu. Karanlığın ortasında nereye çıktığı belli olmayan geçidin içinden geçiyorduk. Ansızın ortalığa yoğun bir sis tabakası çöktü, usulca saklandığı yerden fırlayıp, kendisini fark ettirmeden her yanımızı kaplamıştı. Karanlık ve sis yüzünden bir adım ötemizi göremez haldeydik. Tedirginliğimi belli etmemek için kaçamak bir bakışla şoförü izledim, aynı dalgınlıkla, alışkanlıklarına tutunarak yola devam ediyordu. Yön duygumu yitireli çok zaman olmuştu, bir boşluğun içinde sarsıntıyla ilerlerken artık mekân ve zaman hissimi de kaybetmiştim. İnişlerle, çıkışlarla örülü sıradan bir hayatı geride bırakırken birdenbire varlıkla yokluk arasındaki tünelin ortasında buldum kendimi. Cılız da olsa bir ışığa muhtaçtım, bütün dikkatimi minibüsün sarı soluk lambalarına verdim, herkesin unuttuğu bir yerdeydim; dipsiz, sınırsız bir yalnızlığın bozuk yollarında vücudum sarsılırken midemin bulanması canımı iyice sıktı. Yan tarafımdaki camın nasıl aralanacağını bulmaya çalışırken, "O cam açılmıyor" dedi adam. Yüzümdeki ifadeden ne kadar acınacak durumda olduğum besbelliydi, kendi camını güçlükle indirerek bir parça araladı, içeriye havayla birlikte bir parça sis dumanı doldu. Üzerimdeki karanlığı biraz olsun dağıtabilmek için şoförle sohbet açmaya niyetlendim, söze girebileceğim doğru zamanı kolluyordum.

"Her gün aynı yolu gidip gelmekten sıkılmıyor musunuz?"

Karşılık vermedi. Münasebetsiz bir laf ettiğimi düşündüm. Boşlukta kalan zaman uzarken durumu düzeltmenin çaresini arıyordum, keyfim iyiden iyiye kaçmıştı, bu sinir bozucu halden bir an evvel çıkabilmek için can atıyordum.

"Her gün aynı yolu gidip gelmiyorum" dedi hiç beklemediğim bir anda.

"Başka hatta da mı çalışıyorsunuz?"

"Hayır, on iki yıldır Karaburun'a çalışıyorum."

Bir anlığına gözlerini yoldan ayırıp bana döndü, yanına oturduğum andan itibaren ilk kez böyle doğrudan bakmıştı.

"Aynı güzergâhta gitmek, aynı yolu gitmek demek değildir. Yol; üzerinde gittiğimiz asfalttan, sağımızdaki solumuzdaki tabelalardan, etrafımızdaki manzaradan, evlerden, ağaçlardan mı ibarettir? Yolun manası, taşta, toprakta değil, insanda görünür. Her gün değişik insanlarla karşılaşıyorum, hiçbir gün aynı yolu gitmiyorum. Aynı insanların bindiği de oluyor, suretlerini tanıyorum ama onlar da her gün başka bir haletiruhiyede olduklarından, aslında aynı insan değiller."

Derin bir sessizlik oluştu aramızda, ondan beklemediğim sözlerdi bunlar; alınganlık göstermesin diye yaşadığım şaşkınlığımı başka yöne bakarak gizliyordum. O esnada torpido kapağına yapıştırılmış Nebraska plakasına ilişti gözüm, uzun uzun baktım. Nebraska'nın nerede olduğunu hayal ederken, gözümün önüne Amerika haritasını getirmeye çalıştım. Konuşan adamı bu minibüsün içinde konumlandıramıyordum, öte yandan biraz daha anlatmasını istiyordum, insana huzur veren bir ahenk vardı sesinde, sohbeti uzatmak için cesaret bulmuştum.

"Aynı insanların ruh hallerinin farklı olduğunu nasıl anlayabiliyorsunuz?"

"Kendileri anlatıyor."

"Muhabbet mi ediyorsunuz her biriyle?"

"Bilakis susarak anlatıyorlar. Konuşmaya başlayınca hakikatin üzerini örtme telaşına düşüyorlar, olmadıkları gibi görünüyorlar, yalandan gülümsüyorlar, içindekileri açık etmemek için titizleniyorlar, hiçbir şey yokmuş gibi, her şey aynıymış gibi geçiştirmeye çalışıyorlar. Ama susunca öyle değil; sustuklarında camdan dışarı bakışlarından anlayabiliyorum, dalgınlıklarından, iç çekmelerinden kafalarından neler geçirdiklerini tahmin

edebiliyorum. Yolcuların arasında borçlu harçlılar var, gönül sancısıyla kıvranan âşıklar kendilerini hemen belli eder, bir kısmı aile derdine düşmüşler. İşi gücü rast gitmeyenlerin benzi başka türlü sararıyor. Bu yolda gidip gelenlerin ne söylediğinden ziyade nasıl sustuklarına bakacaksın."

"Bindiğimden beri kimseden çıt çıkmadı zaten."

"Garibanlar kendi sözünü söylemek için gariban kulağı arar. Güvenmediğine söylemesinin kime ne faydası var? Onlar da susuyor işte."

Beni nasıl gördüğünü merak ediyordum, birkaç defa dilimin ucuna kadar geldiği halde sormaktan vazgeçmiştim, duraksamamın nedeni çekingenlik yahut adamın vereceği ters bir tepki değildi, söyleyeceklerine hazır olmamaktan korkuyordum.

"Misal" dedi, "senin de içindeki karmaşanın üzerini örtmek için konuşmaya ihtiyacın var. Buraya kadar susmaya gücün yetti, yol uzayınca senin de takatin tükendi. Tek başına taşıyamayacağın kadar ağır bir yükün var demek ki."

"Çok belli ediyorum herhalde."

"Bir de bu mevsimde dışarıdan Saklıkuyu'ya gelenlerin genellikle ruhunda inceden de olsa bir yara vardır. İnsanın kalkıp da kendini Saklıkuyu'ya atması boşa değil."

Kendini Saklıkuyu'ya atmak diye çınladı kulağımda, sohbeti sürdürecek güç bulamadım. Yeniden sustuk.

"Farz et ki ben cennetle cehennem arasında gidip geliyorum, ruhları ikisi arasında taşıyıp duruyorum."

Yüzünde tuhaf bir ifade belirdi, yaptığı benzetmeye mi gülümsüyordu yoksa hakikatin acısından dudakları mı gerilmişti ayırt edemiyordum.

"Cehennemi andıran bir yere mi gidiyoruz?"

"Kötü düşünme belki de tam aksine cennetine gidiyorsundur. Sana söyledim mesele insanla ilgili. Neye, nereye, kime bağlanıyorsan oraya varmaya çalışıyorsun. Cennet cehennem bahane."

Susmalarına alışmıştım, sanki kendi söylediklerinin doğruluğundan emin olabilmek için bir kez daha (kim bilir kaçıncı kere) kafasında tartıyordu.

O kadar ağır ilerliyorduk ki neredeyse duracaktık, şoförün "Sis kalkmazsa yirmi dakikada alacağımız yol, bir buçuk saate çıkıyor" demesiyle umutsuzluğum iyice arttı. Kâbus gördüğümü bildiğim halde uyanamadığım derin bir uykunun ortasındaydım, bilincim açıktı, yine de uyanacak gücü bulamıyordum, tahammülümün son noktasındaydım. Kendimi bilinmezliğin akışına bıraktım, "Yeni bir Orhan" olabilmenin sancılarını çektiğimi düşünüp güçlü olmaya çalışıyordum. Gözlerimi kapadım, ne kadar süre öyle gittiğimizin farkında değildim, bir ara hızlandığımızı hissedince gözlerimi açtım, sis dağılmıştı, lambaların aydınlattığı kadar önümüzü görebiliyorduk, mide bulantım geçmişti. "Ne kadar yolumuz kaldı?" diye sordum. "Az kaldı" dedi adam.

O az zamanı Firdevs'in hayaliyle geçirdim. Onunla kahve içtiğimiz o ilk günümüzün üzerinden tam üç hafta geçmesine rağmen ne telefonlarıma bakmıştı ne de mesajlarıma geri dönmüştü. Olan biteni kavrayamıyordum veya kabullenemediğim için bana garip geliyordu, oysa her şey çok açıktı, aslında Firdevs gayet anlaşılabilir şekilde benden uzak durmayı seçmişti. Yüzüme doğrudan "seninle görüşmek istemiyorum" demek yerine beni yok sayarak, kayıtsız kalarak mesafe koymayı tercih etmişti.

İçimdeki kuvvetli dürtünün önüne geçemiyordum, içimden bir ses çalıştığı şirkete gitmemi telkin ediyordu. Belki de içimde hiçbir ses yoktu, sebep arıyordum, tutkuya dönüşen arzularım yüzünden kendimi böyle kandırıyordum. Bir aylık sessizliğin ardından yüzsüzlükle anılmak pahasına ikinci kez Levent'e, Firdevs'in şirketine gittim. Sekreter kızın beni hatırladığından emin olamadım, geçen seferki tepkisinin aynısıyla karşıladı beni. "Firdevs Hanım'la görüşmek istiyorum" deyince yüzü asıldı.

"Randevunuz var mıydı?" diye sordu. "Hayır" dedim. "Orhan geldi diye haber verirseniz sevinirim." Beden dilimle ikna edici görünmenin imkanlarını zorluyordum. "Şu an içeriye telefon bağlayamam. Ben not alayım Orhan Bey, çıkar çıkmaz sizinle iletişim kurdururum."

Üsteleyip de gerilimini artırmak, vaziyetimi şu ankinden daha iyi duruma döndürmeyecekti. "Haklısınız, rahatsız etmeyelim. Demek onun için telefonuma cevap veremedi. Yakın arkadaşıyım ben. Müsait bir yer varsa beklerim. Vaktim var nasılsa."

Firdevs'in yakın arkadaşlarını tanıyordu; bakışlarından, sözlerinden, davranışlarından arkadaş yakınlığını ayırt edebilecek kadar uzun süredir orada olduğu belliydi.

"Beklemeyip gittim diye ikimize de kızar şimdi Firdevs."

Sahte bir gülümseme vardı suratımda, son şansımı deniyordum.

"Şu koridorun sonunda soldaki odada bekleyin madem. Programını bilmiyorum, belki sonrasında da müsait değildir."

İstediğimi almıştım. "Sorun değil, Firdevs'in programını zaten kim bilebilir ki?" Teslimiyetim onu da rahatlatmıştı, görünürde onun dediği olmuştu. "Birazdan Gülseren Hanım gelir, size çay kahve ikram eder." Gösterdiği koridorda müteşekkir bir edayla yürümeye başladım, çok geçmeden orada olduğumu Firdevs'e haber vereceğinden hiç kuşkum yoktu.

Firdevs bekleme odasına düşündüğümden de erken geldi, karışık bitki çayımdan henüz birkaç yudum almıştım. Beni gördüğünde yüz hatlarında beliren hınç ve öfke beklediğimin çok ötesindeydi; oradaki varlığımdan duyduğu memnuniyetsizlik her yanına sirayet etmişti. "Hoş geldin" dedi, tarifi zor bir duygu karmaşasıyla. Asıl söylemek istediği şüphesiz başkaydı: Neden geldin! Aptal görünmek pahasına anlamazdan geldim. "Hoş bulduk Firdevs. Yoğunluğunun farkındayım. Telefonlara, mesajlara dönemeyince, sürpriz yapayım dedim."

Bir cümlenin içine sığabilecek ne kadar yalan varsa o kadarını söylemiştim, hoş bulmuş değildim, bir aydır hiçbir karşılık vermemesinin yoğunlukla bir ilgisi olamazdı, bunun sürpriz yapmakla uzaktan yakından alakası yoktu, düpedüz düşüncesizlikti.

"Kusura bakma, görüşmek için hiç müsait değilim, rahatsız olma lütfen, acelesi yok, çayını bitirir öyle gidersin."

Tam arkasını dönmüş gidiyordu ki, "Firdevs!" diye seslendim, neden bu kadar uzatıyorsun dercesine yüzünü ekşiterek baktı. "Benim hiçbir şeye acelem yok, istediğin kadar beklerim." İçindeki son sabır kırıntısı da bitmek üzereydi, ısrarım onu daha da çok sinirlendirmişti.

"Ama benim acelem var Orhan. Benim bu hayatta her şeye acelem var. Bunu anlayabilir misin? Her şeye geç kalmak ne demektir, tahmin edebilir misin?"

Bıkkınlıkla odadan çıktı, kendimi kötü hissetmem gerekiyordu ama tuhaf şekilde mutluydum. İlk kez içimde anlaşılmaz bir umut beliriverdi. Yanımdan ayrılırken söylediği sözler, Firdevs'in benimle o âna kadar paylaştığı en gerçek, derin ve mahrem duygusuydu.

"Benim bu hayatta her şey için acelem var." Bütün dürüstlüğü ve öfkesiyle söylemişti bunu. Sadece hayata değil geçmişine karşı da güçlü bir isyandı ve bu isyanını benimle paylaşabileceği bir yakınlık doğmuştu aramızda. Yüreğini sarsan bir acıya, başkaldırıya beni şahit tutarak, kendisine doğru hafiften çekivermişti. Şimdi onun hayatta her şeye acelesi olduğu gerçeğine (belki de sırrına) ortak olmuştum. Firdevs'in hayatı, karakteri, duyguları adına öğrendiğim en yalın bilgiydi bu. Daha sonraları, söylediklerini sık sık kafamda döndürdükçe, içinde sakladıklarını da keşfetmeye başlayacaktım. Her şeye geç kalmanın kızgınlığını üzerinden atamıyordu, hayal ettiği ne varsa uzaklarda bir yerdeydi ve zaman geçtikçe daha hızlı yürümesi, hatta koşması gerekiyordu ama nefesi yetmiyordu, yorulmuştu şimdiden.

Kupadaki karışık bitki çayının tamamını içene kadar hiç acele etmeden orada bekledim, çayımı bitirince geldiğim koridordan geçip çıkış kapısına yöneldim. Sekreter kız önündeki bilgisayara gömülmüştü, yaklaştığımı fark edemedi, fakat tam bu sırada gürültüyle açılan kapı ikimizin de dikkatini o tarafa yöneltti. Genç bir adam hışımla Firdevs'in odasından çıktı, kafası öne eğik bir halde yanımızdan geçerken, arkadan Firdevs'in acıklı bir çığlığı andıran sesi duyuldu.

"Fırat!"

Sert çarpmanın etkisiyle yeniden açılan kapının aralığından bir anlığına Firdevs'in yüzünü gördüm. Çehresini kaplayan acizliği, kırılganlığı, acınası çaresizliği fark etmek yüreğimi burkmuştu. Bunun bir iş görüşmesi değil de gönül meselesi olduğu apaçık ortadaydı. Kabaran duygu seli önüne çıkan her şeyi sürükleyecek kadar kuvvetliydi, elim ayağım buz kesmişti. Aralık kapıdan birkaç saniyeliğine göz göze geldik ve Firdevs kapıyı yüzüme kapattı. Sekreter kız, artık burayı hızlıca terk etmeniz gerekiyor bakışını fırlattı. Yüzüme kapanan kapı, Firdevs'in yanına gidebilme cesaretimi kırmıştı. Olanların şaşkınlığıyla orayı terk ettim. Yanlış zamanda yanlış yerde bulunmanın talihsizliğini iliklerime kadar hissediyordum, kim bilir belki de Firdevs'in bana açık açık söylemekte güçlük çektiği bazı şeyleri kendi gözümle görmem gerekiyordu. Sonraları hayalimde o kapı binlerce kez daha yüzüme kapandı, Firdevs'in acıklı yüzü bir türlü gözümün önünden gitmiyordu, bir şeyleri eksik bırakmanın huzursuzluğunu üzerimden atamıyordum.

"Geldik" dedi şoför. Minibüs birden durdu. Yol, sonunu merak ettiğimiz bir hikâyenin yarıda kalması gibi birden kesilivermişti sanki. Boş gözlerle önce adama sonra da dışarıya baktım. Hiçbir şeyi seçemiyordum. Yerimden kıpırdayamadım. İzbe, karanlık bir boşlukla karşılaşmayı beklemiyordum.

"Neresi burası?" diye sordum.

"Saklıkuyu."

Koltuktan kalkmadan etrafı son kez kolaçan ettim. "Saklıkuyu burası mı?" diye sordum kısık bir sesle. Yol boyunca tek bir yerde Saklıkuyu tabelası görmüştüm; belli ki yıllardır el sürülmeden aynı yerde duruyordu, yağmurlardan, rüzgârlardan ve güneşten solmuş, gerçekliğini yitirmişti; bir eski zaman şehrinin kalıntısına benziyordu daha çok.

"Burası" diye cevap verdi şoför. Göğsüme çöken umutsuzluğu fark edince, teselli verme ihtiyacı duydu. "Merak etme, göründüğü gibi değildir." İnanmak istiyordum. Ben de göründüğüm gibi değildim, daha feci bir haldeydim. Hiçbirimiz göründüğümüz gibi değildik. Firdevs de.

Minibüsten güç bela kendimi dışarı attım. İnsanın ruhunu emen uçsuz bucaksız, belirsiz bir boşluğa fırlatılmıştım. Motor gürültüsü uzaklaştıkça sessizliğin ve yalnızlığın derinliklerine gömüldüm. Sonunda yine tek başımaydım, umut etmekten korkar halde.

"Göründüğü gibi değildir."

Elimde olsa adama bağırıp beni geri götürmesini isteyecektim. Daha Saklıkuyu'ya adımımı atar atmaz kararımı vermiştim, burada olabildiğince az kalıp evime dönecektim.

Çünkü eve dönmenin kendi irademe bağlı olduğunu sanıyordum.

Meğer ne büyük yanılgıymış!

9

Saklıkuyu'ya Varış

Yeni bir hayata başlayabilmek için sadece istemek yetmez. Daha ilk adımda musallat olan umut kırıcı karamsarlıkla da baş edebilmek gerekir. Saklıkuyu'ya vardığımda tam o eşikteydim. Çünkü yetimhaneye terk edilmiş çocuklara özgü ince, keskin ve yakıcı bir hüzün vardı içimde. Zor anlarda can havliyle uydurduğumuz kendi yalanlarımıza inanmak ne kadar büyük zavallılıktı. Yolda aldığım kararlarla bir bir sınanıyordum.

Civardaki birkaç evin penceresinden yansıyan soluk turuncu ışıklara baktım uzun uzun, o karanlıkta kimsesizliğimi bölüşebileceğim şefkatli hayat işaretleri bulabilirsem biraz olsun rahatlayacaktım. Değer verdiğim her şeyden ayrı düşmeyi, yokluğun içinde bir başına bırakılmayı, tutunduğum ne varsa elimden kayıp gitmesini daha fazla kaldıracak gücüm yoktu. Birisi penceresini açıp kafasını dışarı uzatsa boğazımı sıkan demir zincir biraz olsun gevşeyecekti.

"Cesaretli ol Orhan!" dedim kendi kendime, "biraz olsun cesaretli ol."

Bir saat önce yolda yakalandığımız sis burada henüz dağılmamıştı ve havayı iyice ağırlaştırıyordu. Körleştiren sisin içinde nefessiz kaldığımı hissettim, terledim. Üzerimdeki montu çıkaracakken havadaki ayaz yüzünden vazgeçtim. Uzaktan öfkeli bir

köpeğin boğuk havlaması duyuluyordu, susmak bilmeyen ses sinir bozucuydu.

Bu karamsar ruh halimin sebebinin gün boyu yaşadığım yorgunluk ve puslu akşam karanlığı olduğunu düşünerek kendimi avuttum. Şoförün söylediği şeye tutunmaya ihtiyacım vardı. "Göründüğü gibi değildir." Sabah güneş ışıl ışıl doğduğunda her şey gözüme bambaşka görünecekti; şimdi bir an evvel gideceğim yeri bulmalı ve iyi bir uyku çekmeliydim. Kendimi yatıştırmanın bir yolunu bulacaktım, yeniden doğmanın zahmetine katlanmaktan başka çarem yoktu.

İtiraf etmekten kaçsam da karşılaştığım her olaya aşırı tepki vermemin sebebi bambaşkaydı. Bunun farkında olmak yorgunluğumu artırmaktan başka bir işe yaramıyordu. Gittiğim yeri beğenmemek bahaneydi, asıl yara içeride bir yerdeydi. "Beni bu yabancı yerde tek başıma bırakma, sen de yanıma gel lütfen!" diyebileceğim kimse kalmamıştı hayatımda. Ben hâlâ sorunları başka yerlerde arama derdindeydim. Köpeğin susmaya niyeti yoktu.

Sis, kaygı duyduğumun aksine kısa süre içinde tamamen dağılınca gökyüzündeki ay görünür oldu. Önceki gece Cankurtaran sokaklarında bana eşlik eden dolunay peşim sıra Saklıkuyu'ya kadar gelmişti. Kaçamamıştım. Yine de tanıdık bir yüz görmekten memnundum.

Yerde duran valizi sürükleyerek yürümeye başladım. Tam o esnada sağ yanımda uzanan ağaçlıkların arasında minik kıvılcımlar gibi yanıp sönen ışıklarıyla daireler çizen ateş böcekleri dikkatimi çekti. Havada kırmızı çizgiler çizerek dans eden ışıklı böcekler, içimde bir yaşama sevinci uyandırdı. Kendi kendime gülümsedim. Yakından görebilmek için yoldan ayrılıp ağaçlıklı yere doğru yöneldim. Kalbim pır pır ederken bir yandan da "Yaz bitti, mevsimlerini kaçırdılar" cümlesi dolanıyordu kafamda. Yaz bitti ve mevsimlerini kaçırdılar. Ateş böcekleriyle aynı kaderi paylaştı-

ğımı biliyordum. Yaz bitti. Mevsimi kaçırdım. Herkes neşeli, sıcak bir yaz hatırasını heybesine koyup kendi hayatına döndü. Havalar soğudu.

Firdevs de karanlıkta peşinden yürüdüğüm, yaklaştıkça benden uzaklaşıp kaçan bir ateş böceğiydi. Tek arzum son bir kez daha gözlerindeki ışıltıya yakından bakabilmekti. Olmadı. Mevsimi kaçırdım. Ve başka şeyleri de.

Minik kıvılcımların büyüsüne kapılmış halde böcekleri takip ederken birdenbire bütün varlığımı yutacakmışçasına gözlerini gözlerime diken, cesaretimi kıran tekinsiz bir karanlıkla karşı karşıya geldim. Yolun hemen bitişiğinde, bel hizasına kadar ancak yükselen yıkık dökük duvarın hemen arkasındaydı. İlk bakışta burasının eski ve bakımsız bir mezarlık olduğunu anlamakta zorlandım. Mezarlığı fark ettiğim anda keskin bir ürpertiyle gerildim. Yol kenarında hafif yana eğilmiş duran sokak lambasının can çekişen ışığından medet umarak serinkanlı olmaya çalıştım. Nafileydi.

Yüreğimi sıkıştıran bu beklenmedik karşılaşma, aniden kafamı çarptığım bu korkulu duvar bilincimi zayıflatırken, ilk andan itibaren boğazımı sıkan uğursuz bir yere düştüğüm hissini de güçlendirdi.

"Hiçbir şey göründüğü gibi değildir Orhan. Sakın vazgeçme!"

Sanki kendime değil de karşımda duran bir çocuğa cesaret verir gibiydim. Hayalimde kurduğum sayfiye kasabasına böyle bir mezarlık koymamıştım. Korkumu bastırarak duvarın arkasına bakmaya devam ettim. Aşina olduğum mezarlıkların hiçbirine benzemiyordu, alışılmışın dışında garip bir havası vardı. Kafam karmakarışıktı, havadaki toprak ve iyot karışımı kokuyu ciğerlerime çektim. Bir nebze kendime geleceğimi umuyordum. Bunu birkaç kere tekrarladım. Yağan yağmur geride şifalı bir toprak kokusu bırakmıştı ve yakınlardaki denizden yayılan iyot kokusu buraya kadar geliyordu.

Tam arkamı dönüp ayrılacağım sırada garipliğin ne olduğunu keşfettim; mezar taşları değişik görünüyordu! Karanlıkta bana mı öyle geliyor diye bir daha dikkatle inceledim, yanlış görmemiştim, mezar başlarına dikilmiş tuhaf taşlar ve bir karış genişliğinde tahtalar vardı. Üzerlerinde isim, doğum ya da ölüm tarihleri yazmıyordu. Sonradan fark ettim ki mezarların bir kısmının başına dikilmiş taşlar oldukça eskiydi, Arapça harfler vardı. Merakıma iyice yenik düşmüştüm, ayaklarımın oraya gitmesine engel olamıyordum, bir yandan da görkemli servilerin arasında benim için kazılmış derin bir çukurun içine çekildiğimi düşününce dehşete kapıldım. Kendi mezarını arayan umutsuz biriydim. Vazgeçmeliydim, yapamadım. Harap duvarın dibine kadar yaklaşıp ellerimi yasladım, kafamı ileriye uzattım, artık karanlıktaki mezarları daha iyi seçebiliyordum.

Mezar taşlarının bazılarında sadece bir tarih yazılıydı, çoğundaysa bir boyayla kargacık burgacık yazılmış, bir kısmı silinmeye yüz tutmuş numaralar vardı. Arapça harfleri, rakamları sökemedim. Burası ya sonradan ortaya çıkarılmış bir Osmanlı mezarlığıydı ya da... İkinci ihtimali düşünmek huzursuzluk vericiydi. Belki de karşımda duran bir Kimsesizler Mezarlığı'ydı, ölenlerin kimlikleri bilinmediğinden hiçbir şey yazmıyordu. Yatanların bir kısmı diğerlerine nazaran şanslıydı, başlarındaki tahtanın üzerinde en azından ölüm tarihleri yazılmıştı; bir ölüm tarihine sahip olmak bir zamanlar bu dünyada var olduklarının kanıtıydı, fakat numaralar cansızlığın soğuk alametleriydi. O sırada daha önce bir dergide rastladığım fotoğraflar zihnimde canlandı, çok benzer görünüyordu, burası kesinlikle bir Kimsesizler Mezarlığı'ydı.

Eğri büğrü taşlar, ne idüğü belirsiz numaralar, iç içe geçmiş serviler, mezarları kaplamış arsız yabani otlar içimdeki tedirginliği büyüttü. Duvarın dibinden hızla uzaklaşmak isterken ay ışığında uzaktan bir şeyin parladığını fark ettim. Durdum. Dizlerimin bağı çözülmüştü, hareket edemiyordum, "Ne oluyor bana?" diye

içimden geçirdim, gördüğüm şeyin gerçekliğine inanmakta güçlük çekiyordum. Zihnimin bana oyunlar oynamaya başladığını düşünüp endişelendim. Belki de bir göz yanılmasıydı. Fakat kesinlikle orada duran bir şey vardı. Dilim damağım kurudu, kalbim az kalsın göğsümden fırlayacaktı. Gördüğüm bir insan mıydı? Bu mümkün müydü?

Artık gerçeklikten tamamen kopmuş, hayal aleminin dipsiz boşluğunda karşılaştığım akıl dışı görüntülere çarpa çarpa savruluyordum, bu olanların başka türlü izahı mümkün değildi. "Belki de deliriyorum" diye acıklı acıklı inledim. Belki de deliriyordum. Bu ihtimal eskiden olduğu kadar uzak gelmiyordu.

Gözlerimi birkaç kere kapatıp açtım, bilincim uyanıktı, gördüğüm şey hâlâ orada, mezarlığın içindeydi: Bakır renginde gür saçları olan bir kadın. Sanki binlerce ateş böceği kadının saçlarına doluşmuştu, saçları bir alev topu gibi parlıyordu. Gerçekliği bozan bir görüntüydü. Saçları ateş böceklerinden bir kadın.

Kadın da beni görmüş müydü? Kendimi gizlemek için hafifçe öne eğildim, bakır rengi saçlı kadını izlemeye başladım. Son derece yavaş hareket ediyordu. Bir mezarlıkta değil de çiçek bahçesinde dolanıyor gibiydi. Durduğum yerden fark edilemeyeceğimden emindim, diğer yandan hayal görmediğime bir türlü ikna olamıyordum.

Kadının birden kafasını kaldırıp duvarın bulunduğu tarafa doğru baktığı görünce gayriihtiyari biraz daha kamburlaştım. Az öncekinden daha beter terlemeye başlamıştım, montumun içindeki gömleğimin sırtı sırılsıklam olmuştu. Belki de beni fark edince korkmuştu, izbe bir mezarlıkta gizlenerek kendisini izleyen bir yabancıdan her türlü kötülük gelebilirdi. Ne yapacağıma bir türlü karar veremedim, görünmeden oradan uzaklaşmak niyetindeydim, şimdi hareket edersem daha çok dikkat çekecektim, nefesimi tutup kadının başka tarafa yönelmesini bekledim, sanki zaman durmuştu, karanlıkta karşı karşıya geldiğimiz anda bir fotoğraf

karesinde donmuştuk. Bakır saçlı kadının hareketlerindeki kayıtsızlıktan beni görmediğini anlayıp rahatladım, uzun süredir tuttuğum nefesimi bıraktım, o esnada arkasını döndü.

Karanlığa rağmen ay ışığında parlayan saçları hayranlık uyandırıcıydı, biraz daha bakmaktan kendimi alıkoyamadım. Görünmeyen bir el beni orada tutuyordu, rüya aleminde olduğumu düşünmeye başladım. "Nedir bu?" sorusu zihnimi kurcalıyordu. "Karşımda duran ilahi bir mucize mi, peşimden gelen hayaletlerden biri mi?" Soru işaretleri aklımın duvarlarını yumruklayarak yıkacaktı. İlk gençliğimde, mezarlıklarda, ormanlarda, ıssız yerlerde, görenleri kendine hayran bırakacak, körkütük âşık edecek kadar güzel ve alımlı kadın kılığına girmiş kötü yaratıkların, şehvete kapılıp peşlerinden giden erkekleri kaçırdıklarına ve onları yeraltındaki inlerinde sakladıklarına dair duyduklarım geldi aklıma. Arkadaşlarımla buluştuğumuzda birbirimize buna benzeyen korku hikâyeleri anlatırdık ama bunların tamamı uydurmadan ibaretti. Peki karşımda duran bu kadın neydi? Zihnimin ürettiği bir korku hikâyesi olamayacak kadar gerçekti.

Bugüne kadar ilk görüşte çarpılıp, büyülenmiş vaziyette arkasından gittiğim tek kadın Firdevs'ti. Çevremde beni uyaranlara kör ve sağır kalarak, derin bir sarhoşluk içinde onun peşinden sürüklenmiş, sonrasında tıpkı hikâyelerdeki gibi yeraltındaki bir mağaraya hapsolmuştum. Firdevs'i hatırlamak o şaşkın ruh hali içinde bile canımı acıtmaya yetmişti. Gerçek hayat korku hikâyelerinden daha dehşetengiz olabiliyordu. Firdevs şimdi neredeydi? Ya o da bir mağarada hapsolmuşsa ve yardım edecek kimsesi yoksa? Karnıma bir ağrı saplandı. Ateş böcekleri, mezar taşları, karanlıktaki bakır saçlı kadın ve Firdevs arasında gidip geliyordum.

Esrarengiz kadın birkaç dakika içinde kayboldu, birden görünmez olmuştu. Kendimi korunmasız, huzursuz ve bir kötülüğün kıyısında hissettim; aklımı çelen bir hayalin kurbanı mıy-

dım? Gürültü çıkarmamaya özen göstererek valizimi ağır ağır peşimden sürükledim, etrafı daha iyi seçebileceğim bir açıklığa doğru yürüdüm. Mezarlığın çevresine bakınıp durdum, kadın kaşla göz arasında yok olmuştu. Bu âni kayboluş zihnimdeki şüpheyi körükledi, sürüklendiğim kaygı girdabında gerçekliğin işaretlerini ararken mezar taşlarındaki numaralar aklımı bulanıklaştırıyordu. Gözlerimi kaçırdım. Her an bir karaltının arkasından çıkacağını umarak bekledim, geçen zamanın farkında değildim, sonunda umudum kırılmıştı, beklemekten vazgeçip mezarlığın yanından ayrıldım.

Hayali yüzler gördüğümü kabul etmeye yanaşmıyordum. Havanın kardığı bir saatte yalnız başına bir kadının mezarlıkta ne işi olabilirdi ki? Deliren biri varsa ben değildim, mezarlıkta dolaşan bakır rengi saçlı kadındı. Her şey gözümün önündeydi, kafamda gerçekliğin sınırlarını muğlaklaştıran tek şey kadının ışığını dolunaydan alan saçlarının kusursuz güzelliğiydi ve bu kusursuzluğu inanmamı güçleştiriyordu. Şahit olduklarımı kabullenmek sandığım kadar kolay olmayacaktı.

Yaşadıklarımın etkisinden henüz sıyrılamamıştım, kadının sureti devamlı gözümün önündeydi, hangi yöne gideceğimi düşündüm, tek hatırlayabildiğim, yoldan içeriye, deniz tarafına doğru yürümem gerektiğiydi. Etrafta tek tük evler sıralanmıştı, telefonuma kaydettiğim adresi kontrol ettim, tarif sorabileceğim birilerini bulabilme umuduyla çevreme bakınarak ilerledim.

Kenan'ın söylediğine göre kalacağım ev minibüsten indiğim yerden yürüyerek en fazla yedi sekiz dakika mesafedeydi, Saklıkuyu dediğin avuç içi kadar bir yerdi. Minibüsten indiğim durağın doğru olmadığı kuşkusu hâlâ zihnimi kemiriyordu. Eskiden olsa böyle şeyleri asla umursamazdım, er ya da geç gideceğim yere varacağımı düşünür, yolculuğun ve sürprizlerin keyfini sürerdim. O zamanlardaki Orhan gözüme çok uzak göründü, artık nedensiz kaygılarla boğuşan, her an bir kötülük-

le karşılaşacağı endişesini yenemeyen, zorlukların üstesinden gelebilme cesareti bulamayan biriydim. Kabul etmek zordu ama gerçek buydu.

Her yanı kaplayan koyu sessizlik, zamanı olduğundan daha geç hissettiriyordu; akşamın karanlığı yeni çökmesine rağmen ortalık gece yarısını andırıyordu. Bunda sokakların tenhalığının ve yeterince aydınlatılmamasının payı vardı hiç şüphesiz. Uzaktaki sese kulak kabarttım, denizin kıyıya vuran dalgalarından geliyordu, denize yakın olduğumu anladım, sahile doğru yürürsem Kenan'ın evini daha kolay bulabilecektim. Dalga seslerine ve gittikçe keskinleşen iyot kokusuna doğru uzanan taş döşeli dar yolda yürümeye devam ettim, valizin tekerlekleri taşlara çarptıkça yükselen sinir bozucu sese bir zaman sonra aldırmayı bıraktım. Mezarlıktaki kadını yeniden görebilme umuduyla sağıma soluma bakınarak ve uzaktaki köpeğin canhıraş havlamasını dinleyerek ilerledim.

Tek katlı, çift katlı evlerin sayısı gittikçe çoğalmaya başlayınca içim rahatlamıştı, kendimi daha iyi hissediyordum. Sol tarafta "Bostan Yolu Sokak" tabelasını gördüğümde mutluluğum arttı, sıcak evlerinde masanın başına oturmuş birlikte akşam yemeği yiyen, birbirlerine tabak uzatan, su bardaklarını dolduran aileler geldi gözümün önüne, adımlarım hızlandı. Yolun iki yanındaki küçük sokakların arasından geçerken okumayı yeni sökmüş çocukların coşkusuyla tabelaları okumaya devam ettim: Çınarlı Sokak, Ahşap Mescit Sokak, Bakkaliye Sokak, Çeşme Sokak, Çan Kulesi Sokak.

Biraz ileride yolun sol sırasında bir dükkân gözüme çarptı. Oraya doğru yürüdüm. Kirden içerisi görünmeyen vitrininde "Tesisatçı, Elektrikçi, Anahtarcı" yazan dükkânın önünde durdum. Vitrin camının arkasından hafif bir ışık sızıyordu, birini bulabilmek umuduyla elimi gözlerime siper ederek kafamı kirli cama dayadım ama görünürde kimse yoktu. Kapıyı yoklamak için

elimle zorlayarak iteledim. Tam o anda açılan demir kapının üzerindeki çıngıraklardan gelen gürültüyle irkildim. Bunu beklemiyordum. Açık kapının önünde bir süre bekledim, gelen giden olmayınca kafamı içeri uzattım. Boşluğa doğru "Merhaba!" diye seslendim. Genişçe ahşap bir masanın arkasında yerden tavana kadar maviye boyanmış metal raflar diziliydi. Her yanı çiziklerle, kırıklarla dolu masanın üzerinde ve eğri raflarda dağınık halde tesisat takımları, borular, elektrik prizleri, bakır tel bobinler, boy boy anahtarlar, ince kalın kablolar, kutular içinde musluklar, sifon takımları, klozet kapakları ve ampuller yığılıydı. Kapağı sökülmüş, tamir edilmeyi bekleyen birkaç elektrikli süpürge masanın yanındaki duvara yaslıydı. Dükkândaki malzemelerden yayılan, çürüğe veya yanık kablo kokusuna benzeyen koku ortalığı kaplamıştı. Boş midem bulanmaya başladı, epeydir bir şey yememiştim.

Dükkânın içine göz gezdirirken duyduğum sese yöneldim, iki rafın arasında yana doğru açılan sürgülü kahverengi PVC kapıyı o âna kadar fark edememiştim. Yaşını kestiremediğim bir adam dikildi karşıma. Arka odadan gelen ışık kapının önünde duran adamın arkasından yansıdığından yüzünü tam olarak seçemiyordum. Öne doğru bir adım daha yaklaşınca yüzünü daha iyi görmeye başladım; gümüş gri renginde saçları vardı, yanakları diken diken aralıklı beyaz sakallarla kaplıydı, gözlerinin etrafını kaplayan siyah kemik gözlüğünün orta yeri kalınca bir elektrik bandıyla sarılıydı, çenesine doğru sarkan kırmızı dolgun dudağı yüzüne sonradan eklenmiş gibi uyumsuz duruyordu. Vakur bir edayla "Buyrun" dedi. Nefes yetmezliğinden mustarip olduğunu belli edercesine sıklıkla nefes alıp verirken, buruşuk gömleğinin açık kısmından görünen güneşten yanmış göğsü, üzerindeki beyaz kıllarla birlikte inip kalkıyordu.

"Rahatsız ettim kusura bakmayın, kapıyı açık görünce içeri girdim. Ben bir adres arıyorum. Sokaklar tenhalaşmış, soracak kimseyi bulamadım, yardımcı olabilirseniz çok sevinirim."

Yüzüme bakışını ve suskunluğunu yardım etmeyi kabul ettiğine yordum, adresi not ettiğim telefonumu cebimden çıkardım, biraz çekinerek uzattım. İki çerçevesi ortadan bantlanarak birbirine tutturulmuş kırık gözlüğünü çıkardı, gömleğinin üst cebinde duran yakın gözlüğünü taktı ve mırıldanarak adresi okudu: "Bimarhane Çıkmazı. No: 5 D: 7 Saklıkuyu." Okurken birden yüzü değişti. Ürkütücü bir şeye bakıyordu sanki. Hırıltıyı andıran bir sesle adresi tekrarladı: "Bimarhane Çıkmazı." Yüzündeki rahatsız ifade aynı anda bana da geçti. Canım sıkıldı, zaten diken üzerindeydim, her an bir aksilik çıkacağından kaygılanıyordum. Şu uğursuz köpek ne zaman susacaktı?

"Niye gidiyorsunuz buraya?"

Hiç beklemediğim bir soruyu duyunca bir an afalladım, ne cevap vereceğimi şaşırdım. Niye gidiyorsun? Daha önce bu soruyu sormuş kendimce cevaplar bulmuştum ama başkasının ağzından duyunca bütün ezberim bozuldu, gerginliğin de etkisiyle zihnim dağıldı. Niye gidiyorsun buraya? Adamın tavrı bir yasağı ihlal ederken yakaladığı kişiye hesap soran gümrük muhafızlarını andırıyordu. Bocaladığımı görünce, sorusunu değiştirerek yineledi.

"Birini mi ziyaret edeceksiniz?"

Sesindeki yargılama ve azarlama tonu bir nebze yumuşamıştı. "Hayır" diye cevap verdim, "biraz dinlenmek için Saklıkuyu'ya geldim. Sakin bir yer olduğunu söylediler." Adam düşünceli şekilde elinde tuttuğu telefona bakmayı sürdürürken kafasını sallayarak söylediğimi onayladı. "Sakindir." Telefonun ışığı söndü, ekran kardı. Elimi uzatıp ekranı açmayı düşündüm. Vazgeçtim. Sabırsızlanmaya başlamıştım ama ne yapmam gerektiğine karar veremiyordum. Yol boyunca karşılaştığım insanların ağırkanlı halleri dayanma sınırımı aşmıştı. Adam karanlık ekrana bakmayı bıraktı ve telefonumu uzattı.

"Neden başka yerde kalmıyorsunuz?"

Niyetini anlamaya çalışıyordum, iki ihtimal geldi aklıma; ya kendi işlettiği bir pansiyona müşteri arıyordu ya da tanıdığı birinin evini kiraya vermeyi teklif edecekti. Sayfiye yerlerindeki esnafın pek çok işle ilgilendiği sır değildi, farklı kazanç kapıları aradıklarına daha önce de şahit olmuştum. Münakaşaya girmemek için kendime ihtiyatlı olmayı telkin edip sakinliğimi korudum. Bu saçma konuşma nasılsa birazdan bitecekti.

"Bir arkadaşımın orada evi var, bir süreliğine orada kalacağım." Bu kadar uzayacağını bilsem o kapıyı açmayı denemezdim, adresi sorup soracağıma bin pişmandım, pekâlâ biraz uğraşarak evi bulabilirdim, yorgunluk ve gereksiz paniğim yüzünden akılsızca davranmıştım. Adam aldığı cevapla yetinmeyip bu kez de, "Arkadaşınız kim?" diye üsteleyince öfkeme hâkim olamadım, bu kadarı işgüzârlıktı, azarlarcasına ses tonu kullanma sırası bana geçmişti. "Tanımazsınız, burada pek yaşamadı. Bilmiyorsanız uzatmayalım, ben başımın çaresine bakayım. İkimiz de boş yere zaman kaybetmeyelim. Bu saatte sizi de rahatsız ettim durduk yere." Adam serzenişimi hiç üstüne alınmadı, düşünceli kafa sallayışını sürdürdü. "Eski hastane orası." Bir sırrı ağzından kaçırır gibi söylediği şeye anlam veremedim. İkimiz de bir süre sustuk.

"Öyle yerlerin havası biraz ağır gelir bazısına. Mekânın hatırası insanın yüreğine çöker, ruhuna yük olur. Binanın da bir kaderi vardır, orada yaşayanlara tesir eder. Kim bilir o odalarda kalanlar hangi acıları çektiler? Dertlerini, kederlerini hangi duvarlara anlattılar. Hâlâ orada duruyordur izleri. Ondan söyledim."

Duyduklarım beni biraz sarstı ama bir karşılık vermemek için kendimi tuttum. Bu çürük kokulu yerden bir an önce kurtulmaktan başka bir şey istemiyordum. Bir acıdan kaçarken bir başkasına yakalanacağımı düşününce boğulacak gibi olmuştum. Nasıl bir şeyin içindeydim? Çıkış bulabileceğimi umarak girdiğim tünel daraldıkça daralıyor, nemli duvarların soğukluğu çivi gibi çıplak tenime saplanıyordu. Buradan geri dönmeye, vaz-

geçmeye niyetim yoktu. Adamın bana acıdığını hissettim, bu duygudan hiç hoşnut değildim, devamını beklemeden dışarı çıkmak geçti aklımdan. Her cümlenin sonunda kısa nefes araları vererek güçlükle konuşuyordu.

"Bu yolu yürümeye devam et, sahilde deniz fenerini görünce sağa dön. Sahil boyunca ilerle, eski balıkçı barınaklarını gördükten sonra yol sağa yukarı doğru yokuş şeklinde kıvrılacak. Sen tam yolun kıvrıldığı yerde sol tarafında kalan dar sokağa gir. Bimarhane Çıkmazı orası. Girişi biraz dar, ağaçlıklı bir sokak. Çoğu insan orada bir sokak olduğunu fark etmeden devam eder. Senin gideceğin yer o çıkmazdaki tek büyük bina."

Sözlerini bitirince, ağzımdan zoraki bir teşekkür cümlesi döküldü. Dükkândan tam çıkacakken durdum ve arkamı döndüm. "Affedersiniz, size bir şey daha soracağım." Adam ifadesini hiç değiştirmeden yüzüme baktı, bir süre karşılıklı bekledik. Başıma saplanan ağrıyla kavga ediyordum. Sarkık kırmızı dudağı dikkatimi dağıttığından cümlemi zorla toparladım.

"Bu köpekler... Bu köpeklerin havlaması hiç bitmez mi? Hiç susmaz mı bunlar?"

Sürgülü kapının arkasından gelen ölgün sarı ışık, adamın gümüş grisi saçlarına yansıyordu. Siyah iri kemik çerçevesi bantla tutturulmuş kırık gözlüğünü taktı, cevap vermeden arka bölüme geçti, sürgülü kapıyı arkadan kapadı.

Tesisatçı dükkânından allak bullak vaziyette ve soluk bir yüzle çıktım; öfke vücuduma direnç katmıştı, yaralı geçmişimi geride bırakmak istercesine kızgın ve kararlı adımlarla, valizimi sürükleye sürükleye adamın gösterdiği tarafa yürüdüm. Hiçbir şey umurumda değildi, hastanenin duvarlarına sinmiş acılardan ve kederlerden korkmuyordum, hasta değildim nasılsa, kafamı dinleyeceğim sakin bir yere ihtiyacım vardı, hepsi bu. Kendime gelip gücümü toparladıktan sonra belki de Firdevs'i aramaya koyulmam lazımdı. Bunu ona âşık olduğumdan yahut onunla

yeni bir hayat kurmak arzusu taşıdığımdan değil sadece ona yardım etmek için yapacaktım. Aşk inandığım bir duygu olmaktan çoktan çıkmıştı.

Bimarhane Çıkmazı'ndaki eve gitmeyeyim diye adamın yaptığı telkinlerin altında muhakkak başka sebepler yatıyordu. Eskiden hastane olan bir mekânda hatta hastanenin morgunda bile bir haftalığına kalabilirdi insan. Bir anda yeniden Kimsesizler Mezarlığı ve orada gördüğüm bakır rengi saçlı kadın geldi aklıma. Onu bir kere daha görebilmek için dayanılmaz bir arzu duydum.

Saklıkuyu'ya adımımı attığımdan beri tuhaf şeylerle karşılaştığımı kabul ediyordum, tesadüfen karşılaştığım birinden, kalacağım evin eski bir hastane olduğunu öğrenmiştim ama bütün bunları kötü manalara yormamaya kararlıydım. Cankurtaran'daki evdeyken ruh halim bundan daha iyi değildi; muhtemelen bu saatlerde annemin suçlayıcı bakışlarına maruz kalacak, vicdan azabı bir ağrı olarak mideme saplanacak, bütün gece uykuya dalabilmek için sıkıntıyla bir sağa bir sola dönecektim. Asla pişman değildim, o eve gidecek ve hiçbir şeye aldırmadan dilediğim kadar vakit geçirecektim. Midem kazınıyordu.

Düşüncelerle boğuşur vaziyetteyken geçtiğim yerleri fark etmeden kendimi deniz fenerinin önünde buldum. Zihnim karıştı, sanki kısacık bir an zarfında zamandan ve mekândan kopmuş, gerçeküstü bir sıçramayla Cankurtaran'daki geceye geri dönmüştüm. Çevreyi kolaçan ettim, gözüm eski Bizans surlarını aradı. Etrafı sarp kayalarla çevrili eski fenere dikkatlice baktım. "Bütün deniz fenerleri birbirine benziyor" diye geçti içimden. Adamın tarif ettiği gibi sağa döndüm ve kıyıdan ayrılmadan yürümeye devam ettim. Dalga sesleri kulaklarıma doldu. Çok geçmeden eski balıkçı barınağına ulaştım. Tarif doğruydu. Barınağın hâlâ kullanılıp kullanılmadığından emin olamadım; terk edilmiş, virane bir görüntüsü vardı ama bu haliyle de iş görebilirdi. Boyası

dökülmüş, harap halde birkaç kayık barınağın önündeki kayalıkların üstüne çekilmişti.

Biraz daha ilerleyince nihayet Bimarhane Çıkmazı'na ulaştım. Sokak tabelası ağaçların, yeşilliklerin arasında kaybolmuştu. Sokağın hemen girişinde boyası dökülmüş, üzerine kâğıt ilanlar yapıştırılmış, tekerleri kırık, yan yatmış bir çöp kutusu duruyordu. Adam haklıydı, karanlıkta burada bir sokak olduğunu fark etmek bir hayli güçtü. Bir dehlize dalar gibi çıkmaz sokağa girdim. Sokaktan ziyade küçük bir patikayı, ağaç dallarından oluşan bir tüneli andırıyordu; eğreltiotlarının, kayınların ve dişbudakların arasında yürüdüm, yan yana sıralanmış metruk gibi duran birkaç evi geçtikten sonra yüksekçe bir bahçe duvarının dibine vardım. Beyaz kireç boyalı duvarın üst kısmında paslı siyah demirler uzuyordu. Sokağın sonunda yeşile boyanmış büyükçe bir demir kapıyla karşılaştım. Hilal şeklindeki taş kemerin ortasını kaplayan, dört yapraklı yonca figürleriyle süslü kapı iki yana açılan ağır demir kanatlarıyla oldukça heybetli duruyordu. Hemen yanındaki duvara ikisi kırmızı biri yeşil renkte 5, 3 ve 1 yazılı kapı numarası plakaları asılıydı. Anlaşılan zaman içinde kapı numarası değişmiş en son 5 numarada karar kılınmıştı.

Demir kapının kırık kilidi kullanılamayacak durumdaydı, kalınca bir paslı zincir kapının kolundan boşluğa doğru sarkıyordu. Biraz zorlayarak da olsa iteleyince açıldı, kapıya çarpan zincir sesinin gürültüsüyle birlikte bakımsız bir bahçeye adımımı attım. Bahçenin tam ortasına irili ufaklı taşlarla bir yol yapılmıştı. Dış kapının önünden başlayan daracık taş yol büyükçe bir binanın ana girişinin önüne kadar uzuyordu. Yolun iki yanını örten çimenler yer yer açılmıştı, alttan çıplak toprak görünüyordu. Karşımda duran iki katlı binaya baktım. Bahçedeki lambanın ışığı binanın dış cephesine çarpıyor, kirli beyaz rengini hafiften sarartıyordu. Dikdörtgen görünümlü binanın orta yerinde kemer şeklinde bir koridor açılmıştı, sağ ve sol yanındaki merdivenlerle üst

kata çıkılıyordu. Kemerli koridorun iki tarafında kapıların yanına daire numaraları asılmıştı. Buraların geçmişte hasta koğuşlarına açılan kapılar olduğu belliydi. Şimdi o koğuşlarda hastalar yerine, deniz kenarında huzur ve sükûnet arayanlar vardı. Giriş kattaki pencerelerden birinden zayıf bir ışık sızıyordu.

Gerçeğin ne olduğunu bilmeden kendi ayaklarımla bir hastanenin önüne kadar gelmiştim. Görünmeyen bir elin beni oraya çektiğini derinden hissettim. Valizimi ve sırt çantamı yere bıraktım. Sanki gerçekten bir hastaneye yatıyormuşum gibi hüzünlendim. Yalnızdım, yanımda bana refakat eden kimse yoktu. Hastalığımın ne olduğundan ve içeride beni nelerin beklediğinden habersizdim. Kemer yapılı karanlık koridorun içine girmeye mecbur değildim, istesem o an geri dönebilirdim. Annem, babam, ağabeyim, Firdevs, arkadaşlarım yanılıyordu, hasta değildim. Ama burada ne işim vardı?

Ayaklarıma yorgunluk çöktü. Düşünmeyi bıraktım. Her şey saçma bir oyun gibi gözüktü gözüme. Benim için bu kadarı yeterliydi. Bir gece kalıp ertesi sabah buradan çekip gidecektim.

Bu dünyada değiştirebileceğimiz ve değiştiremeyeceğimiz şeyler vardı.

Ve en acıklısı şu ki: Ben ikisini hep birbirine karıştırıyordum.

Gitmek o kadar da kolay değildi.

10

Aynalar

İnsanlara, şehre ve hayata uzak yerlerden birindeydim. Köşkü andıran bir binanın önünde duruyordum.

Eski hastane denizin karnına doğru sivri uçlu bir kama gibi sokulan burnun tam ucuna yapılmıştı. Çevresini saran yüksekçe duvar sayesinde inziva manastırları kadar korunaklıydı. Binanın tam ortasındaki kemerli koridordan geçince arka bahçeye ulaşılıyordu. Dairelerin bazılarının girişleri büyük ana kapının olduğu bölümden bazılarının da arka taraftandı. İki katlı binadaki evlerin balkonları demirlerle çevriliydi ve tamamı denize bakıyordu. Arka bahçe öndekine nazaran daha büyük ve bakımlıydı, etrafı kaplayan yaşlı çam ağaçlarından süzülen keskin reçine kokusu denizden gelen esintiyle birlikte genzime doldu. Denize kadar uzanan geniş ve engebeli bahçenin nispeten düzlük kısmı küçük bostanlara çevrilmişti. Anlaşılan bu binada yaşayanlar sebze ve meyvelerini bahçede yetiştiriyordu. Bostanların hemen yanında ahşap bir çardak kurulmuştu. İnsan burada hiç sıkılmadan uzun saatler geçirebilirdi. Bir süre amaçsızca etrafa bakındım. Deniz, reçine ve buram buram toprak kokusu iç içe geçti. Bahçenin sıcak görüntüsü içimi ısıttı, uzaklık hissi biraz kırıldı.

Evin anahtarını Ahmet Hilmi Bey'den alacaktım. Telefonumu çıkarıp Kenan'ın mesajını buldum, adamın hangi dairede oturdu-

ğunu yazmıştı, kapısı arka bahçeye bakan yedi numaralı evdi. Bu sırada hattın çekmediğinin farkına vardım, canım sıkıldı. Kapatıp açtım, yine hat yoktu. Telefonu cebime koyup yedi numaranın önüne geldim. İçeriden ağır ağır insanın ruhuna işleyen, kalbine dokunan bir enstrüman sesi geliyordu. Radyo yahut televizyon mu açık diye kulak kabarttım, değildi, evdeki biri çalıyordu. Kapının yanına kadar sokuldum, bambaşka dünyaları hatırlatan büyüleyici nağmeyi bir süre dinledim. O kısacık ânın hazzını uzun zamandır yaşamamıştım. Kulaklarıma dolan ezgiyi bir tür hoş geldin hediyesi olarak kabul ettim. İstemeye istemeye kapı ziline bastım, beklemeye başladım, enstrümanın sesi kesildi, çok geçmeden kapı açıldı.

Yetmişli yaşlarının başında, zayıf, uzun boylu, düzgün burunlu, elmacık kemikleri hafif belirgin bir adam tebessüm ederek karşımda duruyordu. Kısa kesilmiş beyaz saçları, kırlaşmış kirli sakalıyla heybetli bir görünüşü vardı. Griye çalan parlak gözleriyle yuvarlak gözlüklerinin arkasından baştan aşağı beni süzdü. Üstü başı ev hali için gayet şıktı; füme rengi pantolon, beyaz gömlek ve açık gri süveter giymişti. Bir anlığına onun da misafir olabileceğine dair tereddüde düştüm. "İyi akşamlar. Ahmet Hilmi Bey'e bakmıştım" dedim. Davudi bir sesle, "Buyurun, hoş geldiniz beyefendi" dedi. "Siz Kenan beyefendinin arkadaşısınız değil mi?" Kapıyı iyice aralayıp eliyle içeriyi işaret etti. Şefkat dolu görünüyordu. "Hoş bulduk. Orhan ben. Girmeyeyim, hiç rahatsızlık vermeden anahtarı alayım" diyerek kibarca reddettim davetini. Halbuki yabancılık hissetmiyordum, benim için şaşırtıcıydı, Ahmet Hilmi Bey'in vücut dilinde karşısındakine doğru akan sıcacık bir yakınlık ve alçakgönüllülük vardı.

"Rahatsızlık ne demek, rica ederim. Buyurun lütfen. Yoldan geldiniz, hiç olmazsa bir bardak çay ikram etmeden bırakmam. Anahtarı alır, arzu ettiğiniz vakit geçersiniz daireye."

Daha fazla inatlaşacak durumda değildim, bir an evvel boğazımdan bir şeyler geçmesi iyi olurdu, bu kadar gecikeceğimi tah-

min edemediğimden yanıma yiyecek almayı düşünememiştim, evde boş bir dolap beni bekliyordu. Kapı genişçe bir odaya açıldı, girişin hemen sağında bir mutfak vardı. Salondaki koltuklardan birine oturdum. "Tekrar hoş geldiniz Orhan Bey. Şeref verdiniz. Siz eviniz gibi rahat edin lütfen" deyip mutfağa yöneldi. Balkon kapısının yanındaki geniş pencereden dışarı baktım. Büyük çam ağaçlarının arasından karanlık denize vuran yakamoz görülüyordu. Denizin üzerinde asılı duran parlak dolunay muhteşemdi.

Hayranlıkla bu eşsiz manzarayı izlerken tuhaf bir şey dikkatimi çekti, bütün duvarlar irili ufaklı aynalarla doluydu; içerisi renk renk, çeşit çeşit çerçevelerle bir aynacı dükkânını yahut bir müzenin koleksiyon odasını andırıyordu. Ayağa kalktım ve aynaları incelemeye başladım, oldukça garip bir dekorasyon tercihiydi. Ben asla böyle bir şey yapmazdım, daha doğrusu cesaret edemezdim; kendimle bu kadar sık yüz yüze gelmek korkutucuydu, her baktığım yerde kendimle karşılaşmaya tahammülüm yoktu. Tekrar yerime geçip oturdum, ikili koltuğun hemen yanında eski ve yorgun bir tambur ağrılı sırtını kitaplığa yaslamıştı. Demek kapıda duyduğum hicranlı ses Ahmet Hilmi Bey'in tamburundan geliyordu.

Etrafımı kolaçan ederken bacaklarıma bir şey sürtündüğünü hissedince birden irkildim. Sarı boncuk gözleriyle kapkara bir kedi ayaklarımın dibinde kafasını kaldırmış bana bakıyordu. Loş ortamda kediyi fark edememiştim. Siyah kedilerle aram pek iyi sayılmazdı. Kısa bir bakışmanın ardından eğilip tereddütle elimi uzattım, yavaşça yaklaştı ve parmaklarımın ucunu merakla koklamaya başladı. O sırada Ahmet Hilmi Bey'in sesinin geldiği tarafa döndüm. "Beyefendinin ismi Raci. Raci Efendi, hanenin asıl sahibidir. Misafir ağırlamayı pek sever." Ondan aldığım cesaretle çekinmeden Raci'nin kafasını okşamaya başladım, kedinin durumdan memnuniyeti bana da geçti, uzun uzun sevdim, içinden mutluluk hırıltıları yükseldi.

Gözlerimi aynalardan bir türlü alamıyordum, merakım aklımı kemiriyordu, sonunda dayanamadım "Ne kadar çok ayna var! Koleksiyon mu yapıyorsunuz?" diye sordum. Aynaları ilk kez görüyormuşçasına dikkat ve ciddiyetle süzdü, bir muammanın dehlizine savrulmuştu, sessizleşti, benimle birlikte uzun uzun baktı. Sanki ona bu soruyu daha evvel hiç soran olmamıştı. "Koleksiyon niyetiyle değil ama bir zaman bulduğumu alıp duvara asmıştım" dedi, sesini büsbütün kaplayan kederle. "Sizce de güzel değil mi?" Zoraki bir neşe takındı. Ne diyeceğimi şaşırdım, oysa biraz garip bulmuştum. Bozuntuya vermemek için, "Güzel. Dekoratif olmuş. İlginç buldum" deyiverdim. Yalan söylemeyi beceremediğimi, yüzümün kızardığını görmemesini diledim. Daha ilk karşılaşmamızda üzerime vazife olmayan şeylere burnumu sokmaktan pişmandım. Ahmet Hilmi Bey umursamadığını belli edercesine, şefkatli tebessümünü yeniden takındı.

"Bu adam delirdi demezseniz şöyle izah edeyim: Muhakkak size de olmuştur, insan bazen kaybolur. Benim de başıma geldi. Kendimi aramaya başladım. Çok yere bakındım, nereye gittiysem nafile. Son çare aynalara sığındım. Kendimi bulabilmek için aynalarla doldurdum evimi. Aslına bakarsanız kendini bulabilmek için başka yere bakmak acizliktir. Bunu itiraf etmekte bir beis yok. Keşke yeteri kadar gücüm ve cesaretim olsaydı da içime bakabilseydim. Tabii görebilecek bir göze, anlayabilecek bir kalbe ihtiyaç var, onu da zamanla öğreniyor insan."

Verdiği cevap merakımı gidermek bir yana daha da körüklemişti, hikâyesini öğrenmek için dayanılmaz bir istek duyuyordum, henüz yeni tanıştığım birinin mahremiyetini didiklemek için üstelemedim. Mutfaktan getirdiği tabağı önümdeki küçük sehpaya bıraktı. İştah açıcı kalın su böreği dilimini ve yanındaki kurabiyeleri görünce keyfim iyice yerine geldi. Açlıktan ölecek haldeydim, saatlerdir ağzıma hiçbir şey koymamıştım. "Genelde yiyeceğim kadar yemek yapıyorum, o yüzden de dolapta pek

yemek olmuyor. Mükellef bir sofra borcum olsun. Siz bunlardan atıştırmaya başlayın, rahatınıza bakın lütfen, çayı demleyeceğim, sonrasında size eşlik edeceğim." Daha yanımdan ayrılmadan su böreğinden büyük bir ısırık aldım. "Teşekkür ederim. Başka bir şeye lüzum yok, bunlar gayet yeterli."

Börek ve kurabiyeler imdadıma yetişmişti. Koltuğa yaslandım, Raci yeni gelen misafirini yeterince kokladıktan sonra bir yere kıvrılıp kafasını patilerinin üzerine yerleştirdi, gözlerini kıstı, ben de merak içinde aynaları incelemeye devam ettim. Bu adam kendini bulabilmek için, baktığı her yeri aynalarla doldurabilecek kadar nasıl kaybolmuş olabilirdi ki? Aynalardan medet umacak bir yalnızlık nasıl tarif edilirdi? Demek ki duvarlarda yüzünü aramaya mecbur kaldığı bir yokluğun ve kimsesizliğin içinde kıvranıyordu bir zamanlar. Nasıl bir hiçliğin içinde hapsolmuş, nefessiz kalmıştı acaba? Aynalar hâlâ orada durduğuna göre, kendisini tam anlamıyla bulmuş sayılmazdı. İçimde adama karşı bir merhamet uyandı. Aynalarda derman aramaya inanacak kadar çocuk ruhluydu. Benim ruhum o kadar yaşlı ve yara bere içindeydi ki aynalara inanma saflığını çoktan yitirmiştim. En son gördüğüm, Cankurtaran'daki evin penceresine yansıyan çirkin yüzümdü.

Ahmet Hilmi Bey çayı demledikten sonra kendisi için hazırladığı tabakla birlikte karşımdaki koltuğa oturdu. Kendimi rahat hissedeyim diye eşlik etmek için o tabağı yanına aldığı belliydi, içinde tek bir kurabiye vardı. Her tavrı, her hareketi zarafet doluydu; görmüş geçirmiş, görgülü bir adam olduğu hemen anlaşılıyordu. Bense son zamanlarda iyice yabani olmuştum, yabancı biriyle sohbete nasıl gireceğimi bile neredeyse unutmuştum. Taze çay kokusu bir anda bütün odayı sardı, insanın başını döndüren, güzel bir kokuydu. O kokunun peşine takıldım.

"Çay çok güzel olmuş elinize sağlık. Harika kokuyor. Ne var bunun içinde?"

"Hilmizade çayı bu" dedi keyifle gülümseyerek. "Dedemin ismi ve çayı bana miras kaldı. Çaya çok düşkündü rahmetli. Hep kendisi demlerdi. Zaman içinde yakıştığını düşündüğü her şeyi harmanın içine katmış. Ben de vazifeyi devralınca acizane kendimce birkaç şey ekledim. Sabah demine başka, akşam demine başka şeyler katıyorum. Bakalım neler olduğunu tahmin edebilecek misiniz."

"Ben tatları pek seçemem. Karanfil olabilir mi?"

"İşin ilginç yanı nedir biliyor musunuz? Herkesin damağında başka bir tat kalıyor. Bazıları ilkin tarçının tadını alıyor bazıları portakal çiçeğinin aromasını fark ediyor. Zeytin yaprakları, karanfil, bergamot var. Ama kaçak çayın hâkim tadını bozmayacak şekilde yapıyorum karışımı. Bir nevi simyacılık. Henüz bakırı altına çeviremiyoruz ama damak tadını bulmak da kolay sayılmaz. Bitki çayı değil, siyah çay seviyorum. Soğuk sudan demliyorum. Demlik mutlaka porselen olacak. Porselen demlik ne kadar eskirse çay o kadar lezzetli olur. Yemekler için de geçerli bu kural. Kullandığımız kaplar, tencereler, tavalar eskidikçe pişirdiklerinin tadını ve kıvamını artırır. Eskinin demi olur, kokusu olur, hatırası olur."

Eskiyi anmak, bazılarını konuşkan hale sokarken bazılarını suskunlaştırıyordu. İkimiz de suskunlaşan gruba aittik. Sessizliği yine Ahmet Hilmi Bey bozdu.

"Su böreğiyle kurabiyeleri beğendiniz mi? Komşumuz Defne Hanım yapmış, bana da getirdi sağ olsun. Kurabiyelerde beyaz un, şeker kullanmamış, gayet sağlıklı. Tam buğday ununda yapmış, hurma özüyle tatlandırmış. Elinde Allah vergisi bir maharet var, neye dokunsa lezzet katıyor. Burası iyice tenhalaştı, yazlıkçılar gitti, komşularla biz bize kaldık, Defne Hanım'la, Belma Hanım'la yarın tanışırsınız."

"Börek de kurabiyeler de nefis olmuş. Laf aramızda biraz acıkmıştım. Her şey için teşekkürler. Karışımlara ilginiz nereden geliyor? Siz aktar mısınız?"

İçten bir kahkaha attı. "Aklımdan geçmedi değil Orhan Bey'ciğim. Aktar dükkânlarını severim. Çiçekler, baharatlar, renkler, kokular aklımı başımdan alır. Beni bıraksalar saatlerce bıkmadan usanmadan o dükkânlarda vakit geçiririm. Geçmişte bulduğum her fırsatta soluğu Mısır Çarşısı'nda alırdım." Gülmesi bitti, birden ciddi bir tavır takındı. "Ben avukatım. Uzun zaman Taksim'deki ofisimde avukatlık yaptım. Meydandaki Etap Oteli'nin yanından Gümüşsuyu Caddesi'ne girince biraz ileride Gümüşsuyu Palas'ta bir hukuk bürom vardı. En üst katındaydım, bütün İstanbul önümüzdeydi. Eski Azaryan Han'dır o bina. Sonra avukatlığı bıraktım, Büyük Parmakkapı'da bir sahaf dükkânı açtım. Senelerce sahaflıkla meşgul oldum. Ne alaka diyeceksiniz, uzun hikâye, kafanızı şişirmeyeyim. Hasılı kelâm şimdi emekliliğimi burada geçiriyorum. Kader bizi Saklıkuyu'ya çağırdı."

Son cümleyi başka türlü söyledi; sesinde biraz keder biraz tevekkül çağrıştıran bir burukluk vardı. Söze başladığı andaki coşkusu sonuna gelince bir anda düştü. Kader bizi Saklıkuyu'ya çağırdı. Burada olmaktan memnun değil miydi acaba? Bir şey biliyormuş da gizliyormuş gibiydi. Kader bizi bir yere çağırdığında buna karşı koyacak gücümüz kalmıyordu ve genellikle gitmeyi arzu etmediğimiz yerlere yazgımızın zoruyla gidiyorduk. Gerçekten böyle miydi? Yoksa arzularımızın peşinden gittiğimiz halde, sonunda acılarla karşılaşınca, sırf suçu üzerimizden atmak için bizi oraya kaderin çağırdığını mı iddia ediyorduk?

Biz hoş kokulu çaylarımızı içerken, Raci kendi kabındaki kuru mamalardan yemeye başladı. Mama tanelerini dişleriyle çiğnerken çıkardığı kıtır kutur sesler odanın içinde yayıldı.

"Sabah erkenden Cankurtaran'dan yola çıktım, yol bitmek bilmedi, aksilikler yüzünden uzadıkça uzadı ve ancak bu saatte gelebildim, inanır mısınız?"

İçini çekerek, "İnanırım" dedi Ahmet Hilmi Bey. Artık her sözünde gizli saklı anlamlar arayacak haldeydim. Acaba neden

böyle iç çekti, diye düşündüm. Hemen arkasından içimden *kendine gel, aklını başına topla* dedim. Ne kadar da uğraşsam kurcalamaktan vazgeçemiyordum, yola çıkışımdan itibaren Saklıkuyu bir saplantıya dönüşmüştü. Kazdıkça yeni şeyler çıkacağından emindim. Kafamdaki dağınık parçaları birleştirmenin tek yolu buydu: Olabildiğince çok soru sormak.

"Gelirken birine yol tarifi sordum. Laf arasında bu binanın eskiden bir hastane olduğunu söyledi."

Kısa bir suskunluğun ardından, "Doğru söylemiş" dedi Ahmet Hilmi Bey. Çayından bir yudum daha aldı. Başta konuşmaya isteksiz olduğunu düşündüm. Fakat tahminimde yanıldım. Biraz duraksadıktan sonra insana güven veren tok sesiyle tane tane anlatmaya başladı.

"Bu bina zamanında bimarhane olarak inşa edilmiş. Bin sekiz yüzlü yılların sonu. Bazı kaynaklarda rastladım. Maalesef net bir tarih bulamadım. Dönem dönem hatıratlar, fotoğraflar, mektuplar elime geçti burasıyla ilgili. Sahaflık alışkanlığı işte. Bir ara uğrarsanız gösteririm size. Cumhuriyet'i müteakip halk bimarhanelere tımarhane demiş bir süre ama bu laf tedavülde kalmamış. Benim baktığım kaynaklarda Vedia Sultan Bimarhanesi olarak biliniyor. Uzun bir süre kapalı durmuş, altmışların sonunda Doktor Sedad Fahri burayı satın almış ve tekrar hastane olarak hizmete sokmuş. Dönemin meşhur hekimlerinden. Devlet erkânı ve sosyete iltifat ediyor adama. Doktor Sedad Fahri Hastanesi. Seksenlerin ortasında Sedad Bey vefat etmiş, hastane kapanmış. Satılığa çıkmış bina. Fakat kimse talip olmayınca varisler daire daire satmış. Bir dönem Saklıkuyu'ya insanlar epeyce teveccüh etmişler ama maalesef devamı gelmemiş. Denizi sakin değil, havası değişken. Yazın ortasında mevsim birden kışa dönüverir. Bir yağmur başlar, üç gün kesilmez. Bu yağmur sonsuza kadar yağacak derken sabah güneş çıkar. Sayfiye diye tercih edenler bir anda geldikleri gibi gitmişler. Çayınızı tazeleyeyim mi Orhan Bey?"

Anlattıklarına o kadar dalmıştım ki ne sorduğunu anlayamadım. Yüzüne boş boş baktığımı görünce ayağa kalktı. "Birer çay daha koyuyorum." Mutfağa geçti, oradan seslendi.

"Börek kalmadı ama biraz daha kurabiye vardı. Siz acıkmışsınız."

"Zahmet veriyorum size" dedim. Tabağımda ne varsa silip süpürmüştüm, elinde tuttuğu kaptan boş tabağa kurabiye takviye ederken ikinci kez yüzüm kızardı. Raci kendi yemeğini bırakıp tabaktaki taze kurabiyelerle bir süre ilgilendi, koklayıp da beklediğini bulamayınca yerine döndü. "Kurabiyede de tarçın var. Yakışıyor, lezzet katıyor." Ahmet Hilmi Bey kafasını salladı, kendine de çay koyduktan sonra koltuğuna oturdu. "Siz neyle meşgulsünüz Orhan Bey? Tarihe merakınız var herhalde."

"Akademisyenim ben. İletişim Fakültesi'nde Halkla İlişkiler Bölümü'nde derslere giriyorum. Doğrusu tarih konusunda merakım olduğu söylenebilir ama hepsi o kadar. Anlatılınca dinlemeyi seviyorum diyelim. Hele bir de sizin gibi tatlı tatlı anlatan biri olursa..."

Söylediğimden hoşnut olduğunu gösteren bir ifade takındı. Kafasını onaylarcasına yukarı aşağı hareket ettirip çayından bir yudum aldı.

"Gelirken bana burayı tarif eden bir adamdan söz etmiştim ya, buradan tekinsiz, uğursuz bir yer olarak bahsetti. Demek öyle söylemesinin sebebi zamanında akıl hastanesi olarak kullanılmasıymış."

Bir şey söylemekle söylememek arasında kararsız kaldı. Sanki dilinin ucuna kadar gelenleri güçlükle tutuyordu. Birkaç kez derin nefes aldı. Belki de ne kadarını söylemesi gerektiğine henüz karar verememişti. Ya da ben maraz derecesinde şüpheci olmuştum.

"Haksız sayılmaz. Mekânın hatırasının pek de hoş olduğunu söyleyemem. Bazılarına hakikaten ağır cefa vermiş burası. Vedia Sultan başka niyetlerle yaptırmış olsa da saray artıklarının çürümeye atıldığı bir yer olmuş."

Sözünü devam ettirmedi. Konunun buraya gelmesinden pişman olmuş gibiydi. Devam etmesi için üsteledim.

"Saray artıkları derken ne kastediyorsunuz?"

"Osmanlı Sarayı'nın son yıllarında türlü sebeplerle gözden ırak tutulması gereken bazı insanları buraya göndermişler. Saray artıkları dediğim onlar."

"Neden gözden ırak tutulmaları gerekiyordu? Ne gibi sebeplerden bahsediyorsunuz?"

Yüzüme ne kadar da safsın dercesine baktı.

"Çünkü bazıları bir günahın eseriydi, bazıları bir utanç vesilesiydi, bazıları nefret uyandırıyordu. Bir suçu hatırlattıklarından, kerih görüldüler. Tek çözüm onlardan kurtulmaktı. İnsanın karmaşık ve karanlık bir tabiatı var. Habil'le Kabil'den itibaren günahları gömmeyi öğrendik. Bu eski hastane de saray çevresinin, ileri gelenlerin, varlıklı ailelerin günahlarını ve utançlarını gömdükleri bir yer olmuştu. Bir dönem saray artıkları bir dönem de hayat artıkları... Doktor Sedad Fahri Bey zamanında da böyle vakalardan söz ediliyor. Yetmişli yıllarda zamanın zengin aileleri saklamak istedikleri çocuklarını, yakınlarını buraya yatırmışlar. Kendilerinden kaynaklanmayan sebepler yüzünden kurban edilmişler bir nevi."

"Bu anlattıklarınızdan anladığım kadarıyla burası hastane değil, bir hapishane. Korkunç bir şey! İnsanları bu duvarların arkasında alıkoymuşlar. Ücra bir deniz kıyısında hapsetmişler."

"İçinizi tamamen karartmayayım; buradakilerin büyükçe bir kısmı şifa bulsunlar diye yatırılmış hastalar. Kurbanları araya karıştırmışlar. Oldukça birikim sahibi hekimler burada vazife yapmış, tedaviler uygulamışlar. Gerçekten hasta olup da burada hayata dönenlerden söz ediyorum."

"Bu daha da korkunç öyleyse. Hiçbir hastalığı olmayan insanlar akıl hastalarıyla yan yana yaşamak zorunda bırakılmış."

"Bütün ayrıntılara vakıf olamadım. Burada kalanların ne kadarı gerçekten hasta ne kadarı sizin deyiminizle hapis tutulmuş

gerçekten bilmiyorum. Fakat bimarhanede çalışan mühim hekimlerin hatıratlarından okuduğum kadarıyla ihtiyaç durumundaki çok hastaya yardım edilmiş. Doktor Sedad Bey zamanında akciğerlerinden hasta olanlar temiz hava için buraya sevk edilmiş. Yazar, müzisyen, ressam gibi sanatkârlar da var bunların içlerinde. İlaç tedavisinin yanında deniz ve çam ağaçları sayesinde iyileşmişler. Kimisi cefa çekiyor kimisi şifa buluyor."

Sözünü birden kesti. Bir şey söyleyecekmiş de vazgeçmiş gibiydi. Gözlerini büyüterek yüzüme baktı.

"Peki siz neden buradasınız Orhan Bey? Bimarhane sizi neden çağırdı acaba?"

Göz göze gelince durduk. Neyi ima ettiğini kavramaya çalıştım bir süre.

"Ne demek istediğinizi anlayamadım?"

"Bu bina diyorum, bimarhane, sizi neden çağırdı acaba?"

İçimi bir ürperti sardı. Korkutmaya çalışarak benimle şakalaşıyor muydu acaba? Peşimdeki bir kötülüğü haber vermek miydi amacı? Yüzündeki ifade ikisi de değildi, saf bir merak vardı. Bunu içinden gelerek, anlamak için sormuştu. Hatta doğrudan bana değil, belirsiz bir boşluğa bakarak sormuştu. Sesli düşünüyordu. Ben de onunla birlikte düşünmeye başladım. Neden buradayım? Bimarhane beni neden çağırdı?

Hayır, beni kimse çağırmadı. Tesadüf eseri buraya geldim. Herhangi başka bir yer olabilirdi ama arkadaşımın evi olduğu için Saklıkuyu'ya geldim. Tamamen rastgele bir tercihti. Bir gece beklenmedik bir telefon konuşması üzerine çok da düşünmeden aldığım bir karardı. Bu kadar basit ve sıradan. Bir mekânın insanları çağırması kulağa masalsı gelse de saçmaydı. Acaba Kenan benim hakkımda Ahmet Hilmi Bey'e bir şeyler anlatmış olabilir miydi? Bana bir şey mi ima ediyordu? Ben bir hayat artığı değildim. Olmayacaktım!

"Özel bir sebebim yok. Sadece biraz dinlenmek için geldim. Çok kalmayacağım. Daha doğrusu kalamayacağım."

Kinayeli bir gülümseme yayıldı yüzüne. "Ne kadar kalacağınız kader dairesinde yazılı. Bakarsınız ben sizden evvel buradan giderim. Amma çok konuştum, artık yeter, muhabbetin demi meşktir." Yanında duran tamburu aldı. İnce, uzun ve zarif parmaklarıyla usulca tamburun tellerine dokundu. Bir yandan da konuşmasını sürdürdü.

"Belki siz de henüz bilmiyorsunuzdur. Kim bilir belki de sizi burada bekleyen bir şifa vardır. Yakında öğrenirsiniz. Buraya insanlar kendi arzularıyla gelmezler. Çağırılırlar. Bundan kötü manalar çıkarmayın. Çağırılıyoruz ve icabet ediyoruz. İyileşmek için. Buna inanın, şifa bulmak için. Kenan Bey üzerine düşen vazifeyi yapmış sizi buraya yollamış. Demek ki gelmesi gereken o değil sizmişsiniz. Bakalım görelim."

Tamburun başka dünyalardan kopan içli nağmeleri yavaş yavaş zihnimi uyuşturuyordu. Kalkmak istiyordum ama kıpırdayacak halde değildim. Üzerime bir ağırlık çöktü, garip bir şekilde huzurluydum, sonsuza dek o koltukta oturup tamburdan süzülen sesleri dinlemek istedim. İşte tam burada hiç itiraz etmeden canımı verebilirim dediğim nadir anlardan biriydi. Teslimiyet içindeydim, hiçbir şeyle kavga edecek gücüm kalmamıştı. Ölüm ilk kez gözüme uzak ve korkutucu görünmedi.

Raci bir köşeye kıvrılmış, alışkın olduğu ince ezgilerin eşliğinde nefes alırken karnı tatlı bir mırıltıyla inip kalkıyordu. Soluğunu duyabiliyordum. Kulağım bütün sesleri duyabilecek kadar hassaslaştı; bahçedeki ağaçların fısıltısını, denizin iç çekişini, dolunayın soluğunu duydum. Kitaplık raflarındaki kitapların sararmış sayfalarından, masanın üzerindeki dolmakalemin gümüşi ince ucundan, aynaların sırlarından gelen sesleri duydum. Kulağımdaki perdeler kalktı. Biraz daha zaman geçerse geçmişin seslerini de duyacaktım: Hatıraların, acı veren kopuşların kulak tırmalayan seslerini.

Yavaşça doğruldum, karşımda duran büyük aynaya baktım. Birden buz kestim. Gerçek miydi? Firdevs tam karşımda duruyor,

aynanın içinden gözlerini kırpmadan bana bakıyordu. Aynaya doğru çekingen bir adım attım. Ayaklarım ağırlaştı. Firdevs de bana doğru bir adım attı. Yüzünde acı ve nefret vardı. "Firdevs sen misin?" diye sordum, "ben de seni arıyordum." Söylediklerimden tiksinir gibi kafasını çevirdi. "Bana bak Firdevs! Bana Bak!" Istırap dolu sesimi duymuyordu. Belki de sadece içimden geçiriyordum kelimeleri. Sesimi duyurabilmek için son bir gayretle, "Hayatım mahvoldu" dedim. Bu kez yüzüme küçümseyerek baktı. Cesaret kırıcıydı. "Seni suçlamak için söylemiyorum, öfkelenmeye hakkın yok." Suratındaki ifade daha kötü bir hâl aldı. Kendisini iğrendiren bir şeye bakar gibiydi. Uzak ve duygusuz. "Beni sevmen için elimden ne gelirse yaptım." Aşinası olduğum o alaycılığı tekrar görünce, öfkemi bastıramadım, gözüm hepten karardı, bütün gücümle aynaya vurdum, ayna büyük bir gürültüyle, gökyüzünün parçalara ayrılmasını andırırcasına paramparça oldu. Ellerim kan içindeydi. Kanı görünce midem bulandı ama hiçbir acı hissetmedim. Bir diğer aynaya çevirdim kafamı. Firdevs bu kez oradaydı. "Ben boş yere senin peşinden koştum durdum Firdevs." Hırsımı alamamıştım. O aynayı da kanlı ellerimle parçaladım. Kafamı nereye çevirsem Firdevs'i gördüm, bütün aynalardan bana bakıyordu. "Önce beni terk ettin, sonra ortadan kayboldun." Aynaları tek tek kırdım, her birini kırdıkça elimden kan saçıldı. Her yanım kızıl renge büründü. Üstüm başım kan revan oldu. Kan ve ölüm. Hatıralarımdan ipil ipil kan sızıyordu. Birden omzumun üstünde bir el hissedince irkildim, nefesim kesildi.

"Orhan Beyciğim, dilerseniz dairenize geçip istirahat edin. Yanlış anlamayın benim için hiçbir mahsuru yok ama bu koltukta çok rahat edemediniz."

Dilim tutulmuş bir halde önce Ahmet Hilmi Bey'in yüzüne sonra da ellerime ve duvarlara baktım. Aynalar yerli yerindeydi. Bir kâbusun içine düşmüştüm.

"Kusura bakmayın, benim biraz içim geçti. Yorgunluktan galiba. Müsaadenizle kalkayım ben."

"Yol yorar insanı. Yolun yorgunluğuyla aşkın yorgunluğu asla geçmez.

Sarhoş gibiydim, kafam hâlâ yerinde değildi, anahtarı aldıktan sonra Ahmet Hilmi Bey'in yanından ayrıldım. Dolunay arkamdan seslendi. Bakmadım. Sırt çantam ve valizimle Kenan'ın evine geçmek için kemerli koridora doğru yürüdüm. Kalacağım dairenin kapısı ön taraftaydı. Rüyanın etkisinden kurtulmak için tertemiz ve serin havayı ciğerlerime çektim. Yürürken bahçenin ortasında bir şey dikkatimi çekti. Üzeri minik çatıyla örülmüş, paslı demir levhayla kapatılmış bir kuyu. Ürpertici bir havası vardı. Daha önce fark edememiştim. Bulutlu kafayla yaklaşmaya çekindim, etrafından dolanarak geçtim. Kuyu arkamdan seslendi. Hızlandım. Uzaklardaki köpeklerin uğursuz havlamaları kulaklarıma doluyordu.

Mezarlık, deniz, aynalar, kuyu, her şey beni içine çekmeye hazırdı. Elimde olmaksızın sık sık kan lekesi var mı diye üstümü başımı yokladım. Tam o sırada deniz kenarında kuyudan daha şaşırtıcı bir şeyle karşılaştım.

Bakır rengi saçlı kadın.

Orada kıpırdamadan durmuş, uçsuz bucaksız, kapkaranlık denize bakıyordu.

11

Ağrılı Gece

Bir kapının eşiğinden geçtiğimiz anda her şeyi geride bırakabilseydik keşke. Kapıyı ardımızdan kilitlediğimiz anda bütün kötülükler ve uğursuzluklar dışarıda kalabilseydi ne güzel olurdu. İnsan her kapıya böylesi bir umutla elini uzatır ama unuttuğu bir şey var, o karanlık, vücudunun her bir hücresine ve ruhuna sirayet etmiştir bir kere.

Dışarıdaki tehditkâr dünyadan uzaklaşmak, soluğumu kesen kalabalık seslerin kuşatmasından bir an evvel kurtulmak için bitap düşmüş gövdemi güçlükle Kenan'ın evine attım. Kapıdan girince karşılaştığım manzara yüzünden bir parça hayal kırıklığı içindeydim. İçerisi oldukça sade döşenmişti. Sorun sadelik değildi. Konfor aramıyordum. Sahil pansiyonlarındaki çıplak, ruhsuz, hayat izi barındırmayan evlere benziyordu ve ben çocukluğumdan bu yana sahil pansiyonlarından nefret ederdim. Sanki bu ev yaşamak için değil geçici bir süre konaklamak içindi. Duvarlara sinmiş hatıraların üzeri kirli beyaz bir badanayla örtülüydü. Zaten buraya kısa bir süre için gelmiştim, hezeyanlarımı kafamdan kovdum.

Ortalığı hızlıca kolaçan ettim. Odalardaki eşyalar tam tamına ihtiyaç duyulacak kadardı ne bir eksik ne bir fazla: Uyuyacak bir yatak, kıyafetleri koyacak sallantılı bir dolap, yıpranmış bir koltuk

takımı, iki kişilik ucuz bir yemek masası, kararmış bir ocak, gürültülü çalışan bir buzdolabı, hortumu koli bandıyla tutturulmuş bir elektrikli süpürge, eski model bir çamaşır makinesi ve bunlara ilaveten birkaç öteberi. Belki de Ahmet Hilmi Bey'in evinden sonra burası bana iyice soğuk ve kasvetli gelmişti. İçeriye göz gezdirirken son anda imdadıma bir vazo yetişti. Pencerenin önüne yaslanmış masanın üzerinden gülümseyerek bana bakıyordu. Sıkıntıyla kıvranan ruhum ânında yatıştı. Renkli çiçek desenleriyle süslenmiş yeşil seramik vazo ortamın içinde ayrıksı duruyordu. Diğer eşyaların aksine mecburiyeti değil, sımsıcak bir sevgiyi çağrıştırıyordu; bir sevginin paylaşımını, arayışını, bekleyişini, hatırasını anlatıyordu. Vazo yalnızlığa karşı bir umudu muhafaza etmek, yalnızlığa direnmekti. Sevdiğin ve seni seven birinin gelebileceğinin emaresiydi. Birinin elinde taze kokulu çiçeklerle kapını çalacağının. Çiçek kokularının odayı ısıtabileceğinin. Sadece odayı değil, kalbini. Kutsal bir nesneye dokunurcasına ihtimamla parmaklarımı vazonun üzerinde gezdirdim. O heyecanla hızlıca dışarıya çıktım. Bahçenin bir köşesinde birbirine sokulan kasımpatılardan birkaç tane koparıp yeniden Kenan'ın evine döndüm. Bir merasim havasındaydım. Banyodaki musluğu açtım, kahverengi akan suyun renginin düzelmesini bekledim, vazoya biraz su koyduktan sonra kasımpatıları özenle içine yerleştirdim.

Vazo, kasımpatılar ve ben; yalnızlığımı bölüşebildiğim için mutluydum. Bütün lambaları söndürdüm, örtük duran tozlu perdeleri araladım. Bir parça ay ışığı özgürce içeri süzüldü, halının üzerinde ışıktan bir yol açtı. Arkadaki odaya geçtim, oranın da perdelerini araladım, üzerimdekileri çıkarmadan sere serpe yatağa uzandım. Yorgunluktan bayılacak haldeydim. Duş almak istiyordum, uzandığım yerden kalkmaya mecalim yetmedi. Çıplak duvarlarla baş başaydım. İçerisi epeydir havasız kaldığından çürük kokusuna benzeyen rahatsız edici bir koku vardı, biraz zaman geçince ona da alıştım, aldırmamaya başladım.

Mezarlıktaki kadınla arka bahçede yeniden karşılaşmak kuşkularımı tetiklemişti; görünen o ki zihnim ipe sapa gelmeyen delice hayaller üretiyordu. Ahmet Hilmi Bey'in evinde yaşadıklarım kafamın içindeki harabenin kanıtıydı.

Düşlerimin etkisinden sıyrılamamıştım, gözlerimi kapattığım anda Firdevs'in aynalardaki karanlık ve hiddetli yüzünü, duvarları kaplayan aynaları hırsla parçalarken kana bulanan ellerimi görüyordum. Bazen de Firdevs'le bakır saçlı kadın yana yana geliyordu. Birbirlerine benziyorlar mıydı? Hayır. Aralarında en küçük bir benzerlikten söz edilemezdi ama belirsiz bir bağ ikisini zihnimde yakınlaştırıyordu. Korkunç bir soru saplandı göğsümün ortasına: Acaba Firdevs'ten kendimce intikam almanın bir yolu olarak mı görüyordum bu kadını? Bu âni merakın sebebi derinlerde yatan ve yarım kalmış bir hesaplaşma mıydı?

Sırtüstü yatarken ellerimi başımın altında bağladım, tavana bakıp durdum. Çocukluk alışkanlığıyla tavanın rutubetli köşesindeki karaltılara anlamlar yükleyerek zaman geçirdim. Tavandaki kanatlı at da, o kadın da tıpkı aynalardaki Firdevs gibi hayal ürünüydü. Yorgunluk ve huzursuzluk yüzündendi bütün bunlar; zorluk anlarında insanın zihninin ürettiği karmaşık suretlerdi. Tehlike çanları çalıyordu, kontrol bende değildi. Toparlanmayı başaramazsam ipin ucu tamamen kaçacaktı. Yahut çoktan kaçmıştı da henüz farkında değildim.

Kesin kararımı verdim, sabah olur olmaz Saklıkuyu'yu terk edecektim. Sebebini anlayamadığım bir huzursuzluk içindeydim, buraya gelmek hataydı. Yarına çok var diye geçti içimden. Yarına çok var. Yarın çok uzak. Kapının yanına bıraktığım valizimi açmadım. Ay ışığının izin verdiklerini görüyor, bunun dışındakilerden kaçıyordum. Böylece gerçekliğin dışında kalabileceğim yalanına kanmak kolaylaştı. Pencereden duvara uzanan ışıklı yol beni başka yerlere götürebilir miydi? Uzandığım yerde ayakkabılarımı çıkarıp yana fırlattım. Tek isteğim huzurlu bir uykuydu ama kafa-

ma üşüşen hatıralar dalmama izin vermedi. Kana bulanmış gündüz düşlerinin geceyi istila edeceği korkusu bilincimi sürekli uyanık tutuyordu.

Firdevs'e öfkeli miydim? Hayır, çok daha kötüsüydü. Artık hiçbir şey hissetmiyordum. Bir zamanlar ona karşı aşk, bağlılık, sevgi, nefret gibi birbiri ardı sıra değişip duran güçlü ve yakıcı duygularla doluydum ama bir yerde hepsi kesildi, yok oldu, geride sadece kocaman ve tarifsiz bir boşluk kaldı. Ne kadar uğraştıysam o boşluğu nasıl dolduracağımı, kalbimde yarattığı badireyi nasıl atlatacağımı bulamadım. Hayatıma hiçbir şey olmamış gibi devam edemezdim. Orta yerdeki anlamsız boşluk, kocaman ağzını açmış arkasından gelen her şeyi acımasızca ve iştahla yutuyor, asla doymuyordu. Sanki önümdeki yol birdenbire bitivermişti. Günlüğün boş sayfaları. Sayfa arasında unutulan kimsesiz çiçek.

O gün Firdevs'in odasından kapıyı çarparak hınçla çıkan Fırat'ı ve arkasından neredeyse ağlayan bir yüzle, acı ve ıstırap içinde haykıran Firdevs'i gördüğümde aralarında duygusal bir yakınlık olduğunu anlamamak için aptal olmak gerekirdi. Kapı aralığından yaralı, kalbi kırık ve âşık bir kadının çaresiz bakışları sızıyordu. Bu kadın tanıdığın Firdevs değil deseler inanmaya hazırdım; ona asla konduramayacağım kadar acınası bir zayıflık içindeydi, ışığı sönmüştü. Yüzünün rengi ölü kelebeklerin kurumuş kanatları kadar solgundu. Bir başka erkeğin varlığı canımı acıttı, iliklerime varıncaya kadar kıskançlıkla doldum. Benim için bir kader ânıydı. En doğrusu arkamı dönüp hayatıma kaldığım yerden devam etmekti. Fakat nerede kaldığımı hatırlayamayacak kadar sarhoşluk içindeydim. Firdevs'in umutsuz bakışları beni uzaklaştıracağı yerde tam tersine kuvvetle kendine çekti. Elimle dokunmaya cüret ettiğim en harlı ateşlerden biriydi.

Fırat'la ilk karşılaşmamızda düşmanca duygular kalbimin her yanını büyük bir hızla sardı. Zehirli nefret tohumları bütün hücrelerime yayılmıştı. O andan itibaren Fırat'ı nasıl alt edebileceği-

mi düşünmeye başladım. Bir hafta boyunca yerimde duramadım, koca dünyada bedenimi bir yere sığdıramıyordum. Varlığım fazlalıktı sanki, umutsuz bir vakaydım. Belaya bulaşmak pahasına Firdevs'i onun elinden kurtaracaktım. Korkutucu bir ihtimal belirdi kafamda. Belki de Firdevs'in kurtulmak gibi bir niyeti, derdi yoktu, aksine o adama, yüreğini çaresiz bırakan bir aşkla bağlıydı. Şahit olduğum kısacık bir sahne yüzünden böylesi yıkıcı duygulara kapılmak dengesizce bir davranıştı. Bu ihtimali hemen zihnimden kovdum. Firdevs'i böylesine üzen bir adam asla iyi biri olamazdı. Ya da kıskançlık iyiden iyiye gözümü kör ettiğinden buna inanmayı seçmiştim.

Düşmanımı yakından tanıyabilmek için vakit kaybetmeden araştırmaya koyuldum, kısa zamanda ne iş yaptığını ve işyerinin nerede olduğunu öğrendim. İlk fırsatta Fırat'tan hesap sormanın hayalini kuruyordum. Kazın ayağının öyle olmadığını zaman içinde anladım; karşımdaki adam benim gibi birinin baş edebileceğinden çok daha güçlüydü. Ona karşı ne kadar zayıf olduğumu görmek gururumu her geçen gün biraz daha kırdı ama inadımdan vazgeçmedim. Neyi ispatlamaya çalışıyordum? Kalkıp da Fırat'ı tehdit edecek değildim. Hayatı boyunca en büyük kavgasını babasına karşı özgürleşmek için vermiş bir akademisyenin böylesi adamları korkutacak nasıl bir gücü olabilirdi? Çocukluğumun kristal parlaklığındaki kahramanlık hayalleri gerçeğe tosladığı ilk anda tuzla buza dönüştü. Korkuyordum. Üzerime vazife olmayan işlere burnumu sokunca tehlikeye bulaşacağımı sezebiliyordum. Korkumu bastıransa meraktı; Firdevs'in yalvaran gözlerle arkasından haykırdığı adamı ve ona bağlılığını merak ediyordum. Bütün bunlar tesadüf olamazdı, Firdevs'le yazgımız bir yerlerde kesişmişti.

Fırat'ın işyerini öğrendikten sonra artık ziyaret etmeye hazırdım. Yine de birkaç gün erteledim. Cesaretimi toparlayınca yüz yüze görüşebilmek için bir bahane uydurdum ve Sanayi

Mahallesi'ndeki ofisine gittim. Kapıda durup bir süre kafamdakileri toparladıktan sonra sekreter kadının karşısına dikildim. Elindeki parlak kaplı telefonla birisiyle konuşuyordu. Konuşurken sürekli yüzüme baktı ama konuşmasını kesmedi. Onu dinliyormuş gibi gözükmemek için kafamı yana çevirdim. Sonunda konuşması bitti, "Buyurun nasıl yardımcı olabilirim?" diye sordu.

"İstanbul Üniversitesi'nden geliyorum. Bir etkinlik için görüşecektim."

Fırat'ın müsait olduğunu söyleyince içeri girdim, içim zafer hissiyle doldu. İçeri girince zafer duygusu yerini yenilgiye terk etti, müdürün karşısında duran kabahatli talebe gibi bir süre ayakta dikildim. Buyur etmesini beklemek boşunaydı, çekinerek deri kaplı koltuğa oturdum. İçerisi rahatsız edici bir kokuyla kaplıydı. Ne olduğunu ilk anda anlayamadım. Sonra birden buldum: Elmalı nargile kokusu. Hatırladığım anda, adamın hemen yanı başında duran küçük nargile şişesini fark ettim.

Bir hafta evvel kötü bir tesadüf sonucu karşılaştığım adam şimdi görgüsüz sayılabilecek bir abartıyla döşenmiş ofisinde kocaman ahşap masanın arkasında kaba bir özgüvenle oturmuş bana bakıyordu. Esmer tenli, sık siyah saçlı, kirli sakallı, iri yapılı, uzun boylu bir adamdı, vücudunu sıkıca saran kıyafetler giyiyordu, yüzünde ve kollarında yaraya benzeyen izler vardı, konuşurken aşırı derecede asabi ve küstahtı, her an bir gerilim veya öfke patlaması yaşayacak gibiydi. En dikkat çeken özelliği buydu: Vücut dilinden, konuşma şeklinden, gözlerinin içinden zorbalık akıyordu. Firdevs'i bu adamla hayal edemedim; isimlerini art arda söylemek, fotoğraflarını yan yana koymak saçmaydı. Tamamen yanıldığımı düşündüm, bir anlık kıskançlıktan yayılan ölümcül zehir bilincimi altüst etmişti, olmadık şeyler kurmuştum kafamda, ikisi arasında bir ilişki yaşanması ihtimal dışıydı. Kendi kendime bu gerçek olamaz diye sayıklayıp durdum, kesinlikle Firdevs'e haksızlık etmiştim. Fakat Firdevs'in haykırışını ve bakışlarını hatırlayınca

her şey yeniden sarpa sarıp en başa döndü. Doğrudan ona sormak yerine kalkıp adamın işyerine gelmek düpedüz saçmalıktı. Gerçeği Firdevs'e sormak da pek akıllıca sayılmayabilirdi. Hangi hakla, hangi vasıfla bunu yapacaktım?

Fırat'ın bir organizasyon şirketi vardı; kurumsal etkinliklere eleman, ses ve görüntü ekipmanı, yiyecek içecek ikramı, stant kurulumu, mekân düzenlemesi gibi hizmetler veriyorlardı. Firdevs'le de büyük ihtimalle iş vesileyle tanışmışlardı, birlikte organizasyonlar yapıyorlardı.

Koltuğa oturduğum esnada telefonu çaldı. *Game of Thrones* dizisinin müziği gürültüyle bütün odayı kapladı. Ekrana bir süre baktı, karşısında bekleyen adamdan nezaket icabı da olsa müsaade istemeden konuşmaya koyuldu. Anladığım kadarıyla acil veya zaruri bir görüşme değildi; küfürler ve kahkahalar eşliğinde sohbet uzadıkça uzadı. Odada tek başınaymışçasına rahattı. Karşısındakini dinlerken ara sıra umursamazlıkla gözlerimin içine bakıyordu, o kadar. Fırat'ın masasının sağ köşesinde dişlerinin arasında yılan tutan kartal heykeli dikkatimi dağıtıyordu. Koltuğunun arkasındaki duvara alt alta asılmış üç kılıç da en az yılanlı kartal kadar tuhaftı. Konuşması bittiğinde iyiden iyiye pişmanlık içindeydim. Buyurgan bir sesle, "Sizin ne vardı?" dedi. Ne bir özür ne bir mahcubiyet.

Üniversitenin bir organizasyonu için dekanlık tarafından vazifelendirildiğimi, bunun için maliyet araştırdığımı söyledim. İtici bir gülümseme eşliğinde ilk sorusu, "Ne kadar paranız var?" oldu. "Bana bir bütçe belirtmediler, görüşmelerde teklifler alıp yönetime ileteceğim" dedim. Vahşi kartalın ağzında acıyla kıvranan yılana baktım. "Organizasyonu netleştirin biz size ona göre bütçe verelim, yalnız en baştan söyleyeyim başkalarıyla kıyaslayıp indirim isteyecekseniz bizi hiç uğraştırmayın." Yılanlar çığlık atar mı? Sivri dişlerinin arasından uzayan çatallı diline bakılırsa kesinlikle acı bir çığlık atıyordu. Bir yılan kendi çığlığını duyabilir mi?

"Bizi nereden buldunuz?" diye sorduğunda az daha "Firdevs önerdi" diyecektim, kendimi tuttum, "İnternetten araştırıp bul-dum" dedim. Konuşmamız hemen hemen bu kadardı. Kafamın karışıklığı yüzünden kısacık konuşmada habire dilim dolandı.

Odadan çıkmadan evvel son bir kez savaş kılıçlarına baktım. Hızlı bir hamleyle, adam daha şaşkınlığını üzerinden atamadan duvardan aldığım kılıcı iri gövdesine defalarca savurduğumu hayal ettim. Hayatın ısrarla beni çağırdığı delilik yurdunun henüz yabancısıydım ama oldukça istekliydim.

Sonraki bir hafta neredeyse hiçbir şey yapmadan geçti. Arkadaşlarımla da irtibatım neredeyse kesilmişti, ruh halimin pek parlak olmadığının farkındaydılar. Israrlı soruları geçiştirdim. Yalnızca Firdevs'i merak ediyordum. Son gördüğümdeki berbat hali sürekli gözümün önündeydi. Yazdığım mesajlara her zamanki gibi geri dönmedi, canı ne zaman isterse o zaman iletişim kuracaktı, ben de mecburen bekleyecektim. O olayın ardından bir daha Firdevs'in şirketine gitmek uygunsuzdu, zaten habersiz gitmem onu yeterince sinirlendirmişti, beni bir odaya yollamış ve bir şeyler içip orayı terk etmemi istemişti, aynı aşağılayıcı tavra bir kez daha maruz kalmak istemezdim ama iletişim kurmanın tek yolu oraya gitmekse bunu yapmaktan geri durmayacaktım.

Neyse ki korktuğum olmadı, sessiz geçen upuzun yedi günün sonunda Firdevs aradı. Cebimdeki telefon titreştiğinde fakültedeki dersimin ortasındaydım. Telefonda adını görür görmez öğrenciler daha ne olduğunu anlayamadan amfiden dışarı fırladım. Hiçbir şey yokmuş gibi konuştu benimle. Oysa onun uğruna girişeceğim savaş için zırhımı giymiş, silahlarımı kuşanmış halde haber bekliyordum. Kısa bir hâl hatır girizgâhının ardından, geçen gün neden şirkete geldiğimi sordu. İçimde kabaran dev dalgalar ruhumun kıyılarını dövüyordu. Kısacık bir âna sıkıştıracak kadar önemsiz miydi yaşananlar? "Şimdi dersim var, yarım

bıraktım, saat beşten sonra uygun olursan yüz yüze konuşuruz" dedim. Canı sıkıldı. "Söz veremem, vaktim olursa gelirim" deyip kapattı telefonu. İçimde bir haykırış yankılanıyordu: Vaktim olursa ne demek Firdevs? Burada hayatını sana adamış, her şeyini feda etmeye hazır bir adam var. Vaktim olursa ne demek?

Ders çıkışında fakülte otoparkındaki kalabalığın içinde Firdevs'in kırmızı Alfa Romeo'sunu görünce kalbim gürültüyle çarpmaya başladı; sanki ilk kez buluşup birlikte zaman geçirecektik. Firdevs beklediğimden daha güler yüzle karşıma çıkınca sevincim ve heyecanım katlandı. Birlikte aynı kahveciye gittik, bizi karşılayan baristanın neşesi, masalarda oturanların mutluluğu da aynıydı, içim içime sığmıyordu.

Hiçbir şeyin göründüğünden ibaret olmadığını tahmin etmeliydim, hayal kırıklığına savrulmak çok uzun sürmedi. Firdevs'in asıl merakı o gün şahit olduklarım karşısında ne düşündüğümdü, kimsenin gözüne çaresiz görünmek istemeyecek kadar gururlu bir kadındı. Benimle buluşmasının nedeni onu kapı aralığından gördüğümde bakışlarından etrafa yayılan acizliğin üzerini örtmek, izlerini silmekti. O halde yakalanmaktan hiç hoşlanmamıştı, bir güç gösterisi yapmak için yanımdaydı. Yaralarım iyileşti demek istiyordu, kafandaki o yaralı halde inleyen hayvanı unut, bak işte burada dimdik ayaktayım ve her düşüşün ardından bütün acılarıma rağmen çabucak kalkabilirim demek istiyordu. Yanlış zamanda yanlış yerde bulununca görmemem gereken bir olaya şahit olmuştum, duygularını, kederlerini paylaşma çabam Firdevs'in umurunda değildi, durumu düzeltmek için davet edilmiştim. Gerçeği anlayınca içim burkuldu, belli etmedim. Fırat'ın ofisine gittiğimi söylemeli miydim? Aramızdaki cılız bağın kopmasını göze alamazdım.

Amaçsız kelimeler aramızda dönerken, alakasız bir konunun ortasında damdan düşercesine, "Fırat kimdi?" diye sordum. O kadar güçlüysen içini aç, oradaki yaraları göster, birbirimize yap-

macık güç gösterilerinden vazgeçelim demek istiyordum. Yüzüme baktı, bunu sen istedin der gibiydi. "Sevgilim" diye cevapladı zorlama olduğu her halinden belli bir coşkuyla. Sevgilim. Dünya o an başıma yıkıldı, kafamı öne eğdim, tek arzum bir an evvel oradan kaçmaktı, zor da olsa sabredip bekledim. En son kaya parçası üzerime devrilene kadar. Kendimi göz göre göre soktuğum felaketten ötürü pişmanlık içindeydim. Sessiz kaldım. Yıkıntıların altındayken insanın sesi çıkmıyordu.

Şimdi her şeyi öğrendin artık arkana bakmadan uzaklaşabilirsin yanımdan, diyordu bakışları. Karşı koyacak halde değildim. "Anladım" dedim neyi anladığımı bilmeksizin. Anladım. Oysa hiçbir şeyi anlamamıştım, Firdevs'i Fırat'la birlikte düşünmeyi kabullenemiyordum, hayretle karışık bir kıskançlığa gömülüydüm, karnıma bir ağrı saplandı. "Şaşırmadım dersem yalan olur Firdevs." Böyle söylemem onu çileden çıkardı, gözlerinden alev fışkırıyordu.

"Nesine şaşırdın Orhan? Nesine şaşırdın söyler misin? Beğenemedin mi? Beğenemedin mi? Bir görüşte her boku anlayacak kadar zeki mi sanıyorsun kendini? Bana ukalalık etme. Bana ukalalık etme Orhan!" Canımı yakacağını bildiği her cümleyi üst üste iki kez tekrarladı. Tekrarlar öncekinden hiddetliydi. Yavaşça ayağa kalktım, tuvalete gittim, döndüğümde Firdevs orada yoktu.

Sonraki hafta kendimde değildim; derslerime geç kaldım, randevularım hafızamdan uçtu, anlatacağım notları karıştırdım, sorulara kulak verirken sık sık dikkatim dağıldı, yemek öğünlerimi atladım, gideceğim yerlere her seferinde yanlışlıkla girdiğim sokaklardan geri dönerek ulaşabildim, birkaç kez de dalgınlıkla önlerine çıktığım arabaların korna ve fren sesiyle irkilerek uyandım. Dibe vurmuştum. Gömüldüğüm toprağın üstünde Firdevs'le Fırat'ın sarmaş dolaş gezindiğini düşündükçe çıldırmanın eşiğine geliyordum. Tutunduğum tek dal kalmıştı: Firdevs'in mutsuzlu-

ğu. Ne kadar bencilce olsa da, sırf ona yakın olabilmek için Fırat'ın yaşattığı acılardan gizli bir hoşnutluk duyuyordum. Firdevs kalbimden geçenleri bilseydi herhalde benden nefret ederdi. Kim bilir daha ne kadar alçalacaktım.

Gittikçe Firdevs'e daha çok bağlandım ve bütün bağımlılar gibi iyiyle kötünün ne olduğunu bilsem de duygularımı ve davranışlarımı değiştiremedim. Bir hafta sonra ayaklarım beni Seyrantepe'ye, Fırat'ın şirketinin önüne götürdüğünde son kez kendime, "Benim burada ne işim var? Ne yapıyorum?" diye sormayı başarabildim ama bedenime söz geçiremedim. Beni sürükleyen bir şey vardı ve kolumdan tutup adamın ofisinin kapısının önüne fırlatmıştı. Kapıyı açıp içeri girdim. Vahşi kartalın ağzında çığlık atarak kıvranan yılan hâlâ can çekişiyordu. Sonsuz bir ölüme mahkûmdu. Fırat son bıraktığımdan beri sanki bir haftadır o masanın arkasında elindeki telefonla konuşuyordu, koltuğu işaret etti. Bu sefer konuşmasını kısa kesti. Belki de sonuna gelmişti. "Buyur" dedi. Beni hatırlamadı. Günlerdir onu düşündüğümden beni tanımamasını oldukça garipsedim. Hayatta birbirimizi düşünmekten daha önemli bir işimiz olamazmış gibi geliyordu. "Geçen hafta üniversitenin bir organizasyonunu konuşmak için gelmiştim." Hatırlamasına vakit tanımak için sustum. Yüzüme baktı. Hiçbir şey çağrıştırmıyordu muhtemelen. "Buyur" dedi yeniden. Hatırlamadı. Şaşkındım. "Siz bütçemizi sordunuz ama organizasyon detayları netleşmediği için bütçe çalışamadık. Sizden yardım isteyecektim." Hafızasını yokladı. "Nasıl yardımcı oluruz? Hangi üniversite demiştiniz?"

Beni görünce tanıyacağını sanmıştım, bahsettiğim konuları hatırlaması bir yana simamı bile çıkaramamıştı. Bu üçüncü karşılaşmamızdı, nasıl olur da en ufak bir çağrışım yapmıyordu? Kendimi onun karşısında ezilmiş ve küçülmüş hissettim. Tek bir kelime daha etmeden kapıyı çarpıp çıkmak geçti kafamdan. Anlamsız bir oyuna girişmiştim, bağlılığım irademi aşıyordu.

"İstanbul Üniversitesi. İletişim Fakültesi'nde bir organizasyon yapacağız. Öncesinde kokteyl, ardından panel ve ödül töreni yapılacak. Basın ve protokol var. Dekanlık itibarlı ve ulusal çapta ses getiren bir etkinlik olmasını arzu ediyor."

"Siz bize mekân ve katılımcı bilgilerini iletin. Program belirlendiyse onu da paylaşın. Biz size bütçe çıkartırız. Yalnız başka şirketlerle kıyaslayacaksanız, gel git yaptıracaksanız biz hiç girmeyelim bu işe."

Önceki görüşmemizdeki uyarısını yinelerken ses tonu ve mimiklerine varıncaya kadar her şey aynıydı.

"Biz kendi bünyemizde çözmeyi planlıyorduk ama dekan beyin fikri değişti, bize halkla ilişkiler için birini önerebilir misiniz?"

Lafın Firdevs'e gelmesini umuyordum. Onun adını söylediğinde yüzüne yansıyan ifadeyi görmek arzusundaydım. Buraya ikinci defa gelişimin tek sebebi buydu aslında: Fırat'ın Firdevs'ten söz etmesini sağlamak ve o esnada ruh halini çözümlemek. Fikir başlangıçta parlak görünüyordu, odaya girdikten birkaç dakika sonra hayıflanmaya başladım. Ne bekliyordum, oturup içini dökmesini, aralarındaki aşk hikâyesini başından sonuna anlatmasını mı?

"İsterseniz önerebilirim. Birlikte çalıştığım bir arkadaşım var?"

Heyecanla, "Çok iyi olur" dedim.

"Firdevs Hanım'la çalışabilirsiniz. Arkadaşım. Sizin ihtiyacınızı çözer. Piyasada çok iyidir. Gözü kapalı çalışabilirsiniz."

Ağzım kurudu. Firdevs. Hanım. Arkadaşım. Yüzüne baktım. Bir değişiklik yoktu. Daha dikkatli baktım. Firdevs Hanım, arkadaşım. "İletişimini alabilir miyim? Şirketi nerede?" Hafifçe doğruldu. "Levent'te" dedi. Nasıl devam edecektim? Firdevs'ten bahsetmişti işte. Ben ona bağlandım, hayatından çıkmanı istiyorum, sizi birlikte gördüğümde Firdevs'in yüzündeki keder aklımdan gitmiyor. Firdevs'e layık değilsin, belli ki onu kırıyor-

sun, tavırlarından akan zorbalık yüzünden mutsuzluğun pençesine itiliyor. Onu rahat bırak, seni uyarıyorum, daha fazla üzülmesine izin vermeyeceğim. Böyle mi söyleyecektim?

"Ben size iletişimini vereyim" dedi elindeki telefona bakarken. Firdevs'i acaba nasıl kaydetmişti telefon rehberine? Sevgilim. Onu başka bir isimle çağırıyor muydu? "Soyadı nedir Firdevs Hanım'ın?" Mümkün olduğu kadar uzatmak niyetindeydim, aradığım her neyse bulamamıştım. "Yalçın" diye cevapladı. "Aa ben galiba tanıyorum Firdevs Yalçın'ı." Bir şey söylemeden yüzüme baktı. Açıklama bekler gibi bir hali vardı. "Eğer aynı kişiyse biz Firdevs Hanım'la yakın zaman öncesinde bir panelde tanıştık. Esmer, kısa saçlı, kemikli bir yüzü var." Kasıtlı olarak ayrıntılı tarife koyuldum. Bir duygu izinin peşindeydim. Öfke, mutluluk, şaşkınlık ve en önemlisi kıskançlık. Hiçbiri yoktu. Umursamazlık. Sanırım gördüğüm buydu. Umursamazlık. İyi veya kötü hiçbir yorumda bulunmadı. Artık konuşacak bir şey kalmadı. Beden dilinden okuyabiliyordum.

"Ben müsaadenizi alayım. İlginiz ve yardımız için teşekkür ederim. Umarım yeniden görüşürüz. Birlikte çalışma imkânı bulursak sevinirim. Firdevs Hanım'ı arayacağım."

Israrla cevap vermiyordu. Söylediklerime yalandan bir tebessümle karşılık verdi.

Firdevs Hanım'ı aramama gerek kalmadı.

O esnada kapı açıldı ve içeriye Firdevs girdi.

Fırat ve ben ayakta durmuş kapıdan giren Firdevs'e bakıyorduk. Yüzü allak bullaktı. Hayalet görmüş gibiydi.

Ben de öyleydim.

12

Aynalar ve Kuyu

Son zamanlarda dünya benim için sıklıkla yabancısı olduğumu hissettiğim bir yere dönüşmüştü. Yönümü yitirdiğim bir yere. Ölümün ardından ilk uyanış belki buna benzer bir histir; nerede uyandığını bir anlığına hatırlayamamak.

Saklıkuyu'daki ilk sabahımda, yağmurun incecik elleriyle durmaksızın cama vuran telaşlı sesiyle uyandım. Gözlerimi açtığım yer büsbütün yabancıydı, bir süre nerede olduğumu kavramakta güçlük çektim. Yağmurun her haliyle bu dünyaya ait olduğunu düşündüm sonra. Herhalde mahşer yerinde insanlar sağanak altında beklemezlerdi. Hayattaydım. Saklıkuyu'da. Hayatın çarpışma anlarında açılan iri çatlaklardan birinde sıkışmıştım. Gökyüzünün aydınlığını örten bulutlar yüzünden ortalık neredeyse alacakaranlıktı. Alacakaranlık zamansızlık demekti, belirsiz ruh halleri demekti, ortası uçurum olan iki sivri kaya arasına gerilmiş zayıf bir asma köprü demekti. Çocukluğumuzun güvercin tedirginliği.

Üzgün bir çocuktum ben. Sebepsiz. Belkıs Teyze babamla ziyaretlerimizden birinde kızılcık şerbetini uzattıktan sonra yanıma oturdu, elini omzuma koydu. Çok güzel ya da üzüntü verici bir şey söylemeye hazırlandığında elini yanındayım dercesine omzuma böyle koyardı. "Sen küçükken bir gün sahilde yürüyordun,

ağzını kocaman açmış gülümserken dalgınlıkla yolunu şaşırmış minik bir yağmur bulutunu yuttun, o günden beri yolunu şaşırmış yağmur bulutları gibi gözlerin hep ağlamaklı bakıyor" dedi. Çocuk aklımla bulutları yutmayı hayal ettim; yumuşacık bir bulutun ağzımdan girip boğacakmışçasına soluk borumu tıkamasını ve sonra tamamen içimi kaplamasını.

Ağlamaklı bakan duygulu gözleri, güzel ve cana yakın bulduğu için yüzü aydınlanarak söylemişti Belkıs Teyze. Güzel gördüğü her şeye masalsı bir hikâye yakıştırıyordu. Kırılgan hayatındaki mutlu anlarını hikâyelerin içinde sarıp sarmalayarak muhafaza ediyordu. Onun da gözleri, olduğundan parlak gösteren yaşlarla kaplıydı, aramızda yalnızca ikimizin bildiği bir kader ortaklığıydı bu.

Babam kesinlikle aynı fikirde değildi. Bakışlarım bilakis sinirlerini bozuyordu; müşkülpesent bir çocuktum ona göre, her daim memnuniyetsiz ve asık suratlı. Halbuki sebepsiz yere üzgündüm, o kadar. Benim de hoşuma gitmiyordu. Diğer çocuklardan farklı görünmeye meraklı değildim. Sebepsizlik onun dünyasında hastalıkla eşdeğerdi; deliler sebepsiz yere güler, sebepsiz yere hüzne kapılır, olur olmaz zamanlarda tuhaf hareketler sergilerdi. Aklı başında insanlar gayet anlaşılır gerekçelere sahipti. Özellikle bunun altını çiziyordu: Anlaşılırlık. Anlaşılırlığın ölçüsü de kendisiydi; onun uygun görmediği her davranış hatalı, saçma ve yersiz bir saplantının sonucuydu.

Benim kimseye bir zararım yoktu. İçekapanıktım. Ürkek ve neredeyse dilsiz. Ağabeyim benden farklıydı. Babam, "Girişken, tuttuğunu koparan biri olacaksın. Yoksa iş hayatında ezerler seni, başladığın yerde kalırsın" diye tembihliyordu bizi karşısına alıp. Ağabeyime değil daha çok banaydı sözleri; o rüştünü ispatlamıştı, bakışları cin gibiydi. Ağlamaklı, üzgün bakan gözler benimdi. Başladığın yerde kalmak bu dünyanın en berbat, en affedilmez suçuydu. Şirkette işe yeni başlayanlara babamı emsal gösterirlerdi. Cankurtaran Mensucat'ta işe girdiğinde sıradan bir muhasebe-

ciydi, sonunda muhasebe şefliğine kadar yükselmişti. Tahsili yetseydi müdür yardımcılığına terfi edebilirdi. Tuttuğunu koparan bir adamdı babam, hayatımdan uzak tutmaya uğraşmam boşuna değildi, sadece o değil, tuttuğunu koparacak kadar hoyrat hiç kimseyi yakınımda istemiyordum. Yenilgiyi en baştan kabullenmeye hazırdım. Ta ki Firdevs'le karşılaşıncaya kadar.

Saklıkuyu sabahının bir önceki geceden daha iyi olacağını umarak yattığım yerden kafamı kaldırdım, öne doğru hafifçe doğruldum, vücudumun her yanına korkunç ağrılar hücum etti. Boynumu sağa sola çeviremedim. Soğuktan ve yorgunluktan kaskatı kesilmiştim. Kollarımı hareket ettirdikçe ağrıların şiddeti arttı. Güçlükle ayağa kalktım, dizlerimin beni taşıyacağından kuşkuluydum, pencereden dışarı baktım, gök en dokunaklı haliyle, parça parça bahçeye ve denizin üzerine düşüyordu. Göğün ölümü. Saatin kaç olduğundan habersizdim. Ağrı içinde uzanıp telefonu aldım, on buçuk olduğunu görünce biraz şaşırdım, karanlık yüzünden gün henüz yeni doğuyor sanmıştım. Telefonda hâlâ şebeke yoktu, dünden beri birileri aradıysa ulaşamamıştı. Üzülmedim.

Bir plan yapabilmek için kafamı toplamaya çalıştım. Kafamdaki yegâne şey bir an önce evden çıkıp geri dönüş yoluna koyulmaktı. Tek ihtiyacım sağlam bir şemsiyeydi. Belki evin bir köşesinde vardır diye boş bir umutla, bulamayacağımı bile bile bakındım, dip bucak her yeri birkaç kere gözden geçirdim, bulamadım. Gerçi havaya bakılırsa şemsiye de kâr etmeyecekti. Minibüslerin bu havada, o sapa yoldan buraya gelmesi mucizeydi. Anayola kadar yürümek akıl kârı değildi. Gidişimi biraz ertelemekle kıyamet kopmazdı, her hâlükârda burada kalmak dışarıda perişan hale düşmekten iyiydi. İstanbul'a, Cankurtaran'a geri dönmek için mecburen yağmurun dinmesini bekleyecektim. Akşamki karanlık ruh halimden dolayı bir an önce Saklıkuyu'yu terk etme kararı aldıysam da bu fırtınalı havada yolculuk etmekten gözüm

korktu. Birazdan yağmur diner dedim kendi kendime. Birazdan yağmur diner.

Gerçeği söylemek gerekirse burada kapana kısılmaktan daha çok, Cankurtaran'a geri dönmek düşüncesi ruhumu daralttı. Karşılaştığımızda annem bana yine öyle bakacaktı; acıma ve iğrenme arası ekşi bir suratla. Uzun sorgulamaların ardından, unutmama izin vermediği zayıflığımı bir kez daha yüzüme vuracaktı.

"Gittin ve gerisin geriye buraya döndün. Daha önce yaptığın gibi. Baban her zaman haklı çıktı, dönüp dolaşıp bu eve geliyorsun. İsyankârsın, bizi zerre kadar umursamıyorsun, saygı duymuyorsun ama başın sıkıştığında sana yalnız bu kapı açılıyor. Keşke bu emniyetli kapının, fedakâr babanın kıymetini bilseydin. Keşke onunla kavga etmek yerine anlamaya çalışsaydın, sana olan sevgisini, şefkatini fark edebilseydin. İstediğin her şeyi verdiği halde nankörlük etmenin manası nedir? Bir kere olsun, sen bilirsin babacığım, demek zoruna gitti. Yine de baba ocağında sevgiyle karşılandın. Ben bunu hak ettim mi diye kendine hiç sordun mu?"

Epeydir kimsenin el sürmediği belli olan sıkışık balkon kapısını biraz zorlayarak açmayı başardım, kapı ahşabından sökülen beyaz yağlı boya parçaları yere döküldü, kapı açılır açılmaz içerisi nemli toprak kokusuyla doldu. Ölüler dirildiğinde ilk duydukları koku toprak kokusudur belki de. Akşamki ağaç reçinesi ve iyot kokusu şimdi daha keskindi. Doğa koynunda sakladığı kokularla yaza veda ederken biraz da ayak direyerek sonbahara teslim oluyordu.

Kırçıllı bej rengi kumaşı iyice eprimiş koltuğa serildim. Bahçedeki kasımpatıların zarif boynunu eğecek kadar şiddetli yağıyordu yağmur, sakinleşmesini beklerken aksine her geçen dakika hızlandı. Telefon hattı kesikti, beni buraya sürükleyen görünmez el şimdi de gitmemi engelliyordu. Yağmurun nasılsa dineceğini düşünerek sakinleştim. Acelem yoktu, yağmur ne

kadar inatçıysa ben de o kadar sabırlıydım; pencerenin önünde oturacak ve gökyüzünün gözpınarları kuruyana değin bekleyecektim. Yağmur da elbette yorulacaktı. Bir an gelecekti ve susacaktı. Nuh Tufan'ı bile sonunda dinmemiş miydi? Öfkeyle kabaran suların altında kalan köhneleşmiş hayat sürgün vermiş, yeni bir hayat doğmuştu. Sonra yeniden filizlenen hayat büyüdükçe eskisine benzemişti. Başlayan her şey biter. Yaşamın hem en umutlu hem de en trajik döngüsüydü bu.

Balkon camının arkasından etrafı seyrederken uzakta bir siluet belirdi. Puslu havada zar zor seçiliyordu. Deniz feneri. Gelirken gördüğüm yerde miydi, oraya sonradan mı gelmişti? O âna kadar fark etmemem garipti. Yaklaşan kıyameti gören herkes kabuğuna sığınınca dışarıda yalnız başına kalmıştı. Korkuya boyun eğmeye niyeti yoktu, meydan okurcasına ayakta dikilmişti, dalgalar öfkeden çıldırıyordu. O anda yüzünü bana doğru çevirdi. Dik başlı isyanına şahitlik edecek birilerinin varlığından mutluydu; gurur ve cesaret doluydu. Ayakta ölmek diye düşündüm. Ayakta ölmek. Ne olduğunu anlayamadan kapı çalmaya başladı. Bir deniz fenerine bir çalan kapıya baktım. Onu yalnız bırakırsam hayal kırıklığına uğrayacaktı. Kapı ikinci kez çaldı.

Kapının arkasındaki Ahmet Hilmi Bey olmalıydı, muhtemelen beni merak etmişti, komşusunun ihtiyaçlarını gözetecek kadar nezaket sahibi bir insandı. Kapıyı açmaya giderken söyleyeceklerimi hızlıca kafamda kurdum. Hesapta olmayan bir işim çıkmıştı, burası elbette çok güzeldi ve en kısa zamanda yeniden gelecektim, onunla tanıştığıma ne kadar sevindiğimi bilemezdi (bunda doğruluk payı vardı), yağmurun dinmesini bekleyecektim, sonra da İstanbul'a doğru yola çıkacaktım. Niyeyse bu kararımdan dolayı suçluluk veya utanca benzeyen duygular içindeydim. Sanki birilerinin güvenini boşa çıkarmıştım. Canım öyle istiyor diye kestirip atmak bana hep zor geldiğinden türlü bahaneler peşindeydim.

Kapıyı açtım. Ahmet Hilmi Bey değil, bir başkasıydı. Hayatın ezber bozan, insanı serseme çeviren gösterilerinden biriydi. Kendimi tanımadığım bir dünyada buldum. Bu dünyaya benzemeyen bir yerde. Orada kalabilmek için çok şeyi feda etmeyi göze alabileceğim bir yerde.

Bakır rengi saçlı kadın karşımdaydı. Göğün yağmurla ıslanan rahminden bu dünyaya düşmüştü.

"Selam, Defne ben. Komşunuzum. Dokuz numarada oturuyorum. Ahmet Hilmi Bey söyledi burada olduğunuzu. Belma'yla birlikte bana gelecekler, hep birlikte kahvaltı edeceğiz. Siz de katılmak ister misiniz?"

Defne.

Gerçeklikle düş arasındaki çizgi bir kez koptuğunda içine düştüğümüz kısır döngü sonsuza dek sürebilir. Her an kendini tekrar eden yanılgı yeni bir hakikat kurar ve bütün anlamlar yer değiştirir.

Defne.

Bitimsiz düşler zamanla gerçekliğin kendisine dönüşür. Mezardaki karanlığın içinden kapının önüne kadar açılan hayal tünelinden geçip gelmesi bunun ispatıydı.

Yüzüne mahcup bir ifade yerleşti. Çocuklara has olandan.

"Rahatsız etmedim değil mi?"

"Hayır, hayır, ne münasebet. Ben henüz yeni yeni uyanıyorum da." Aptalca bir gülümsemeyle havayı yumuşatmaya çalıştım. "Çok teşekkür ederim ama ben maalesef katılamayacağım. İstanbul'a döneceğim de. Yağmurun kesilmesini bekliyorum. Herhalde birazdan kesilir, ben de çıkarım."

"Kahvaltınızı eder, öyle çıkarsanız" dedi gülümseyerek. Gülünce beyaz dişleri ortaya çıktı, ağzının kenarları elmacık kemikleriyle buluştu, yüzüne kaçak bir güneş doğdu.

"Oyalanmayayım burada, hava düzelir düzelmez yola düşeyim" dedim. Arzularımla savaş halindeydim. Oysa ismini bir

dakika önce öğrenmiştim. Müstehzi bir bakış fırlattı. "Siz bilirsiniz ama kahvaltı yüzünden gecikeceğinizi pek sanmam. Bu, kısa zamanda kesilen yağmurlardan değil." Hüzünlü bir kadınla ip atlayan bir kız çocuğu, Defne'nin yüzünde yer değiştirip duruyordu. Ahşap kokulu bir sahnede yalnızca ikimiz vardık. "Bu mevsimde çok uzun sürmez herhalde." Hiç itiraz etmeden oyuna katıldı. "Bulutlar öyle söylemiyor. Bana güvenin. Yine de fikrinizi değiştirirseniz, gelmek isterseniz beklerim. Dokuz numara."

Perde indi, yağmur damlalarının kalabalığına karışarak uzaklaştı Defne. Kapı eşiğindeyken kuvvetli bir gök gürlemesiyle kendime geldim. İçeri girdim, aklım Defne'deydi, karşılaşmamızın etkisi her yanımı sarmıştı. Karanlık anları yırtarak ansızın yüzünü gösteriyor sonra bir boşluğun içinde kayboluyordu. Peşinden gitmek için güçlü bir istek duydum. Hayatta kalmam buna bağlıymış gibi dokuz numara diye tekrar edip iyice beynime kazıdım. İçimden bir ses orasının sığınabileceğim kadar sıcak ve güvenli bir yer olabileceğini söylüyordu. Yeniden görebilme umuduyla balkon penceresine yöneldim. Geç kaldım, Defne'den eser yoktu, deniz feneri bıraktığım yerdeydi, yüzü hâlâ bana dönüktü. "Sen de benim gördüğüm kadını gördün mü?" diye sordum. Gülünç bir vaziyetteydim. "Kendine gel Orhan, daha fazla saçmalamanın alemi yok" dedim.

Defne gittikten sonra yeniden yatağa uzandım, yağmurun tekdüze sesini dinlemeye koyuldum, şiddeti ne artıyor ne azalıyordu. Defne'nin yüzü hep gözümün önündeydi, okuduğunuz anda ezberlemeye heves ettiğiniz şiirin geride bıraktığı hisse benziyordu. Bir kez daha gök şiddetle gürledi, ilerleyen saatlerde olacakların habercisiydi. Kararsızlık içindeydim, yattığım yerde sağa sola döndüm, zamanı bir şey yapmadan geçirdim, umudum iyiden iyiye azaldı, böyle giderse burnumu evden dışarı çıkaramazdım. Bu evde deniz feneriyle konuşmaktan başka yapacak bir

şey yoktu, daha fazla beklemeye tahammülüm kalmadı, yataktan kalktım, hazırlanıp dışarı çıktım, diğer bütün seçenekler evin içinde belirsiz bir süre için oturmaktan daha cazipti. Sonradan pişman olmaktansa içimden geleni yaptım.

Dokuz numaranın kapısını çalmadan önce biraz bekledim, kapıyı çaldım, çok beklemeden Defne karşıma çıktı. Başka dünyanın eşiğinde durmuş oraya adım atmamı bekliyordu. Davetkâr gülümsemesi sayesinde bir nebze olsun rahatladım.

"Ne kadar çok ıslanmışsınız böyle!"

Oraya gitmeden önce uzun süren kararsızlık ânında iki bahçe arasında yürüdüm. Bunun sebebini izah etmek zordu. Altı üstü bir kahvaltı davetinin kafamı karmakarışık hale soktuğunu anlatmayacaktım elbette. Kendimi ne kadar aptalca bir duruma soktuğumu itiraf etmeye hazır değildim.

"Yağmur şiddetlendi mi yoksa?" deyip kafasını kapıdan dışarı uzattı. Bu sahneyi bir an evvel atlamak niyetindeydim. Oyunda kaldığımız yere döndüm.

"Bulutların dilinden anlayan sizsiniz." Gülüştük.

"Doğrusunu yaptınız, buyurun lütfen. Gideceğim diye tutturdunuz ama görüyorsunuz ki gitmek için, istemek yetmez."

Başka koşullar içinde olsaydık, bu son cümlesini uzun uzadıya anlatmasını isterdim; niye böyle söylediğini, benimle ilgili böyle bir yargıya nereden vardığını sorardım. Galiba tastamam bu haldeydim. Sanki çıplak yakalanmıştım, utandım. Farkında olmadan hayatımın acıklı bir özetini yüzüme çarpmıştı.

Ahmet Hilmi Bey beni gördüğü anda sevinçle doldu. Neşeli sesinden taşan sevinç ânında bana da bulaştı.

"Hoş geldiniz Orhan Beyciğim. Hanımefendilere muhakkak bize iştirak edecektir demiştim ama Defne Hanım gelemeyeceğinizi söyleyince üzüldüm. Ne iyi yaptınız, şöyle geçin lütfen." Masadaki boş sandalyeyi işaret etti. "Belma Hanım, tanıştırayım Orhan Bey. Defne Hanım'la tanıştınız zaten."

Belma oturduğu yerden kibarca elini uzattı, "Çok memnun oldum." Elini hafifçe sıkarken "Ben de memnun oldum" dedim. Defne bir servis tabağıyla masaya geldi. "Hiç çekinmeyin lütfen, misafir gibi ikram beklemeyin, dilediğinizden alın." Uzattığı tabağı alıp önüme koydum. Zamanla üzerimdeki çekingenlik azaldı. Masanın üstü kahvaltılıklarla donatılmıştı. Ne alacağıma karar vermeye çalışırken Belma söze girdi. "Reçelleri Defne kendisi yapıyor. Vişne de kayısı da muhteşem, tavsiye ederim. Ben böylesini yemedim. Çok az şeker var. Meyveler doğal." Defne'nin yüzü hafiften kızardı, şuh kadın yerini utangaç kız çocuğuna bıraktı. "Belmacığım reçel işte. Beklentiyi yükseltmesen sevinirim. Kaynatıp yapıyorum işte. Seni duyan da kadın neler yapmış acaba diyecek." Gülüştük. Yağmurun pusundan uzaktaydık. Elimizdeki çatallarla Defne'nin ev yapımı reçellerinin kıvamını yokluyorduk. Belma'nın sözlerinin üzerine benim yorumum merak ediliyordu. Çatalın ucundaki vişneyi ağzıma götürdüm. Nezaketen yalan söylememe lüzum yoktu, gerçekten epeyce lezzetliydi. "Az bile söylemişsiniz" dedim. Defne'nin gözlerinin içi güldü. O güzelliğin sürmesi için aynı cümleyi birkaç kez daha kurmaya hazırdım. Göz ucuyla deniz fenerine baktım. Kafasını diğer yana çevirmişti. Masaya döndüm. Ev sahibi Defne'ydi ama herkesi tanıyan Ahmet Hilmi Bey olduğundan ortamı idare vazifesi ona kalmıştı.

"Orhan Bey üniversitede akademisyen. İstanbul Üniversitesi'nde çalışıyor. Siz pek karşılaşmadınız, beş numarayı kiralayan Kenan Bey'in arkadaşı. Defne Hanım restoratör, üç senedir burada oturuyor. Belma Hanım, psikiyatri hekimi buranın en eskisi. Yıpranma payı yüksek bir meslekten olduğu için genç emekliliğe karar vermiş. Gerçi biz emekli olmasına müsaade etmedik, eskisinden daha çok mesai yapıyor."

"Elli yaşını devirmiş bir genç olarak buradayım" dedi Belma.

Gülüştük.

Sonra bir anlığına bir şey oldu. Sessizliğe benzer bir şey. Sessizlikti ama sessizlikten ibaret değildi. Çok daha fazlasıydı. Kelimeleri içine çekerek boğan bir havasızlıktı. Çok kısa bir an. Kitaplık rafındaki küçük radyodan yükselen "Por una Cabeza" melodisi masadaki kırık zamanı iki ucundan birbirine tutturdu. İki ayrı dünya açıldı önümüzde: Söylenenler ve söylenmeyenler. Yalnızca onların görebildiği bir duvarın önünde durduk, ben göremesem de hissettim. Sonra kaldığımız yerden devam ettik. Reçellerden tattık, kızarmış ekmeğimize avokado sosu sürdük, kekikli, zeytinyağlı pembe domateslerden tabağımıza aldık, en iyi peynirlerin, zeytinlerin nereden geldiğini konuştuk, ata tohumlardan yapılan ekmeklerin faydasını saydık, maydanozdaki ve yeşil çaydaki mucizeyi anlattık, antioksidanları sıraladık.

"Niye bu acele?" diye sordu Ahmet Hilmi Bey, "dün geldiniz bugün gidiyorsunuz. Rahat edemediniz mi dün gece?" Defne'yle Belma da bakışlarıyla onun merakına iştirak etti. Taze çaydan bir yudum aldım. Nasıl anlatacaktım, nereden başlayacaktım anlatmaya? Hayatla ilişkim köşe kapmaca oyununa döndü. Firdevs'le ayrıldık ve bir anda yok oldu ortadan. İşlerim sarpsa sardı. Borçlandım. Babam öldü. Anneme sorarsan benim yüzümden. Ben de alıp başımı buraya geldim. Planlı bir şey değildi, Kenan gece vakti aradı ve Saklıkuyu'da boş duran evine gidip kafa dinlemek ister miyim diye sordu. Sevinçle kabul ettim fakat yola çıktıktan sonra her şey tersine döndü: Yol uzadıkça uzadı, bir kimsesizler mezarlığının önüne geldiğimde karanlık basmıştı, mezarların arasında bakır rengi saçlı kadını gördüm, Defne'yi, bu binanın eski bir akıl hastanesi olduğunu öğrendim, bahçedeki kuyu oldukça ürpertici, Ahmet Hilmi Bey'in evinde tuhaf bir rüyaya daldım, bir deniz fenerini sürekli bana bakarken yakalıyorum, baktığım her yere duvar örecek kadar yoğun, puslu bir yağmur saatlerdir durmak bilmiyor.

"Yorgun bir gün geçirdim. Buraya ulaşmak beklemediğim kadar zor oldu. Gece de açıkçası biraz zahmetliydi ama iyiyim şimdi."

"O zaman burayı beğenmediniz" diye araya girdi Defne. Bütün masumiyetiyle, geri dönmeyi istememin suçunu tek başına üstlenecekti sanki. İçimde bir şey koptu. Bir an herkes duydu sandım. "Henüz etrafı gezme fırsatım olmadı. Görebildiğim kadarıyla gayet beğendim. Deniz, bahçe çok dinlendirici."

"Kalabalık, kaotik ortamlardan sessizliğe adım atınca insanda ilk anda yoksunluk duygusu gelişebilir. Sükûnetin şifa verdiğini görünce yeni mekâna alışır" dedi Belma. İnandırıcı, kendinden emin, güvenilir bir ses tonu vardı. Gayriihtiyari bir psikiyatrist odasında konuşurken hayal ettim Belma'yı. Sabahki ruh halimden eser kalmamıştı, buradan ayrılmak istediğimi söylediğime neredeyse pişman olmak üzereydim.

"Bir şans daha verin Saklıkuyu'ya" dedi Defne, "yağmur bugün kesilmeyecek."

Ahmet Hilmi Bey, "Defne'nin söylediğine itimat edin" diye ekledi.

"Bütün kalbimle itimat ediyorum."

Bunu söylediğim anda Defne yüzüme baktı. Gülüştük. Konuyu değiştirmek için "Bu harika görünüyor" diyerek önümdeki tatlıyı işaret ettim. Defne'nin gözlerinin içindeki gülümsemeyi bir daha yakalayabilmeyi umuyordum. Küçük küçük doğranmış muzların üzerine tarçın ve ufalanmış ceviz serpilmiş, en üste bal gezdirilmişti. Çatalımın ucundaki muzu iştahla ağzıma götürdüm.

Çıkmaz bir sokakta sıkışıp kalmayalım diye hep konuyu değiştirdik. İyi ki şehirden uzaklaşmışlar, iyi ki böyle tenha ve güzel bir yer bulmuşlar, komşulardan yana şanslılarmış, birbirleriyle iyi anlaşmışlar, ben de fırsat bulursam kalabalıklardan kurtulmalıymışım, tabii ki son kertede bu tercihler maddi imkân meselesiymiş ama gerçekten istenirse bir yol bulunabilirmiş,

İnsanların çoğu kaosu alışkanlığa çevirip bundan besleniyormuş, konfordan feragat edemediklerinden şehrin kargaşasında ruhsal hastalık sırasını bekliyorlarmış, Belma bu süreçlerin yakın şahidiymiş, ilk zamanlar geri dönmek akıllarından geçmiş, şimdi üste para verseler şehre geri dönmezlermiş. "Peki kimseniz yok mu sizin?" diye soracaktım ki kendimi tuttum. Ağzımızın tadını kaçırmanın âlemi yoktu.

Uzun bir kahvaltı oldu. Defne'nin dediği gibi yağmur dinmedi. "Rahatsız olmazsanız ben bir sigara içeceğim" dedi Belma, "balkona gitmeye üşeniyorum." Defne ayağa kalktı, pencereyi açtı. Önceki akşamdan bu yana pencerenin önünde bekleyen güzel koku odaya doldu ve içeride salınarak bir tur attıktan sonra bir sonbahar çiçeğini sarmalarcasına Defne'nin dalgalı saçlarının arasına karıştı. Belma'nın arkasından Defne de bir sigara yaktı. İnce olanlarından. Birkaç nefes aldı, "Kahvenizi nasıl alırsınız?" diye sordu. Doğrudan bana baktı, diğerlerinin kahveyi nasıl içtiğini zaten biliyordu. "Sade lütfen" dedim, "hiç acelesi yok."

Kahve hazırlanırken duvardaki tablolara, kitaplıktaki biblolara, raflardaki kitaplara, saksılardaki çiçeklere göz gezdirdim. Burası Ahmet Hilmi Bey'in evinden tamamen farklı döşenmişti, belli ki ikisi de karakterlerini yaşadıkları yere yansıtmışlardı. Belma'nın evini merak ettim. Benim kaldığım yerde hiçbir hayat izi yoktu, belki de içimdeki sıkıntıyı büyüten bu çıplaklıktı.

Kahveler geldi, kokusuyla, köpüğüyle cezbediciydi. Küçük yudumlarla kahvelerimizi içtik. Defne kahve bardağını kapattı, bardak iyice soğuduktan sonra ters çevirdi. Kahve falına bakacak diye beklerken, telefonla bardağın içinin fotoğrafını çekti. Kimse garipsemedi, ben de bir şey sormadım. "Ben artık gideyim. Her şey için çok teşekkür ederim" dedim. "Uzun zamandır bu kadar yememiştim. Elinize sağlık. Kahve de iyi gitti."

"Ben de müsaade alayım" dedi Ahmet Hilmi Bey. "Mevcudumuz artınca kahvaltının zevkine, muhabbetin şevkine doyama-

dım. Orhan Beyciğim bizim bereketli sofralarımız hiç bitmez. Sırf bunun için bile kalmaya değer. Bakın yüzü burada diye söylemiyorum Defne Hanım birinden el almış kesinlikle. Domatesi doğrasın lezzeti artar. Abartıyorum sanıyorsunuz. Biz defalarca tecrübe ettik. Unutmadan bir şey söyleyeyim, olur da kalırsanız bana uğrayın, dün konuştuğumuz konularla ilgili size bir kitap takdim edeceğim. İlginizi çekeceğini umuyorum."

Ahmet Hilmi Bey'in ne kastettiğini anlayamadım, bir önceki akşamın üzerinden sanki aylar geçmişti, koltukta uyuklarken gördüğüm kanlı rüyanın dışında neredeyse hiçbir şey hatırımda değildi. İlgisiz kaldığımı düşünmesin diye tebessümle karşılık verdim. Ahmet Hilmi Bey kalkınca, Belma sigarasını söndürüp "Defne'yi yalnız bırakalım madem, ben de kalkayım" dedi, gülümseyerek bana döndü, "çok memnun oldum" diyerek oturduğu yerden doğruldu. Defne misafirlerini yolcularken unuttuğu bir şey o an aklına gelmiş gibi, "Orhan Bey, biraz beklerseniz size bir şey vereceğim" dedi. Bunu beklemiyordum, herkes bana bir şeyler vermek için sözleşmişti, merak içinde kaldım. Ahmet Hilmi Bey'le ve Belma'yla vedalaştık, yağmurdan ıslanmamak için saçakların altından yürümeye dikkat ederek evlerine yöneldiler, arkalarından baktık.

Defne'yle baş başa kalmıştık. Sabırsızlık içindeydim. Eliyle işaret etti. "Bir dakika bekler misiniz?" Kahvaltı masasındaki yerime oturdum. Defne diğer odaya geçti, çok geçmeden elinde küçük naylon bir torbayla geri döndü. "Bunları yanınızda götürün" dedi. "Bunlar nedir?" dedim. "Adaçayı ve tütsü" diye cevap verdi. Adaçayı ve tütsü. Benim için hiçbir anlam taşımıyordu, uzattığı torbayı alırken yüzüne nasıl baktığımı görünce açıklama ihtiyacı duydu.

"Uzun süre boş kalmış bir eve yerleşmeden evvel odaların içinde tütsü gezdirmek ve adaçayı yakmak iyidir. Orada biriken kötü havayı dağıtır. Siz geceyi rahat geçirmedim deyince aklıma geldi. Unutmadan vereyim dedim."

O kadar samimiydi ki yüzünden taşan merhamet kalbime dokundu. Kahvaltı esnasında laf arasında söylediğim bir şeyi ciddiye aldığını düşününce az daha gözlerim yaşaracaktı. Etrafındaki acılara, hüzünlere kayıtsız kalamayan insanların tavrıydı ve sahtelikten alabildiğine uzaktı. "Çok düşüncelisiniz, teşekkür ederim ama ben kalmayı düşünmüyorum. Hatta bugün gitmeye niyetliyim" dedim.

"Ne fark eder? Kısacık bir an bile kalsanız, huzur ve sükûnete ihtiyaç duymaz mısınız?"

"Ama nasıl yapılacağını bilmiyorum" dedim. Yıldızlı bir geceyi andıran gülümsemesi yüzünü kapladı. "Huysuz çocuklara benziyorsunuz, ben gelir hallederim, merak etmeyin." İtiraz etmeye fırsat bulamadım, holdeki askılıktan aldığı hardal rengi merserize hırkayı hızlıca üzerine geçirdi, kapının yanındaki sehpanın üzerinde duran seramik tabaktan evin anahtarını aldı ve kapıyı açtı. Olduğum yerden onu izliyordum. Sevimli bir sesle, "Burada mı bekleyeceksiniz? Korkacak bir şey yok" dedi. Saçaklara sığınarak ön bahçeye doğru geçtik, telaştan elim ayağıma dolandı, anahtarımı bulamadım. Bir an içeride unuttuğumu sandım, fakat çıkarken kapıyı kilitlemiştim, üç kere yokladığım cebime bir kere daha bakınca anahtar elime geldi. Güç bela kapıyı açtım, birlikte içeri girdik.

Defne doğrudan mutfağa yöneldi, "Bir tava vardır herhalde" dedi. Mutfak dolaplarını karıştırdı, bir teflon tava çıkardı. Elindeki bir tutam adaçayını tavaya bıraktı, çakmakla ucundan tutuşturdu, alev alana kadar bekledi. "Hafiften ucunu tutuşturmak yeterli, o kendiliğinden yavaşça yanacak. Dumanı tütmeye başlayınca adaçayını usulca, kabile büyücüleri ciddiyetiyle odanın içinde gezdirdi. "İçinden bir şey okuyor musun?" diye sordum. "Dua etsen iyi olur, ben Felak Nas okuyorum" dedi. İlk fasıl tamamlandı, aynı ciddiyetle tütsüyü yaktı ve havada bir şeyleri kovarcasına hareket ettirdi. Eli tuvalin üzerinde maharet-

le süzülen düşsel bir fırçaya dönüştü; durmaksızın boşluğa göz alıcı renkler katıyordu. Bir hayata dokunduğunda güzelleştireceği muhakkaktı. Kendi hayatının boşluklarına da aynı maharetle dokunabilmiş miydi? Başkalarının yaralarını şefkatle sararken kendi yarasına aciz kalan, başkalarını düştüğü yerden kaldırırken kendisi için güç yettiremeyen, başkalarına sürekli gülümserken gözyaşlarını içine akıtan kadınlardandı belki de.

"Keşke" dedim "içimizde biriken ağırlıkları, kötü hatıraları, karanlıkları da böyle defedebilseydik." Söylediğim şey ilgisini çekmedi sandım, bir süre sessizce, coşkulu bir ahenkle salınmaya devam etti. "Mümkün elbette. Beden de ruhun evi değil mi? Arındırmanın bir yolu vardır." Yüzüme bakmadan konuştu. Bense gözlerimiz bir yerde karşılaşsın istiyordum. "Terapiyi, ilaçları kastetmiyorum. Keşke başka bir yolu olsa" dedim. "Neden olmasın?" diye soruyla karşılık verdi. "Varsa da ben bilmiyorum. O zaman keşke bulabilseydim." Yaptığı işe odaklanmıştı, sanki tütsüyü bir şeyleri görerek gezdiriyordu, gözünü boşluğa dikerek odanın içinde dolandı.

"Bulamadıysanız henüz zamanı gelmemiştir."

Adaçayı ve tütsü yakmayı bitirdiğinde üzerine garip bir yorgunluk çöktü. "Bu iş de halloldu. Gönül rahatlığıyla ne kadar isterseniz kalın. Mademki çağrıldınız..." Bir anda durdu. Kaçamak bakışını yakaladım. Yarıda kestiği cümleyi tamamlaması için bu kez ısrarcı oldum. "Neden öyle söylediniz?" Kısa bir iç çekişin ardından, "Lafın gelişi işte" dedi, "buraya kadar geldiyseniz bir sebebi vardır. Sizce de öyle değil mi? Çok düşünmenin bir âlemi yok. Ben çıkayım."

Kapıdan çıktı, arkasından seslendim. "Defne Hanım!" Yüzünü bana döndü, "her şey için çok teşekkür ederim." Hafifçe gülümsedi. Hüzünle neşe arasında. Bir şey söylemeden uzaklaştı.

Yalnız kalınca balkonun yanındaki koltuğa uzanıp düşüncelere daldım. Sabahki kadar gitmek istediğimden artık emin değil-

dim. İçimde birbiriyle kavga eden iki ses vardı: Biri burayı hemen terk etmemi söylerken diğeri beklememi, biraz sabretmemi telkin ediyordu. Mecburen beklerken düşünme fırsatı bulacaktım. Görünüşe göre iyi insanlarla karşılaşmıştım. Belki içimdeki o kötü his zamanla dağılacak, başka bir hale bürünecekti. Adaçayı ve tütsü kokusu genzime doldu. Ciğerlerime kadar çektim. O esnada Defne'nin yüzü gözümün önündeydi. Neydi beni ona doğru çeken? Neden yakınında olmaktan hoşlanmıştım? Ona karşı duygularımda Firdevs'le yaşadıklarımın bir etkisi olabilir mi diye yeniden zihnimi yokladım. Özel bir anlam yüklemek yahut bir beklenti içine girmek mantıklı sayılmazdı. Galiba doğru cevap meraktı. Kimsesizler mezarlığında gördüğüm andan itibaren onu kafamdan atamamıştım. İnsanı hemen etkisi altına alan bir havası vardı. Güzelliğin ötesinde bir şey. Güzelliğin ötesinde, her yanını yara bere içinde bırakacak kadar büyük, sivri dikenlerle çevrili bir muamma. Çöl karanlığında seni çağırıp duran efsunlu ses, kum tepelerinin ardındaki su kaynağı.

Kahvaltıda birkaç kez dilimin ucuna kadar gelmesine rağmen, Defne'ye önceki akşam mezarlıkta ne aradığını soramadım. Mahrem bir sırrı diğerlerinin yanında açık etmekten ve onu zor duruma sokmaktan endişelendim. Benimle eve geldiğinde sormak için bir teşebbüste daha bulunduysam da bir türlü dilim varmadı. Bir şeyler mâni olmuştu. Beni fark etseydi muhakkak söylerdi, demek ki onu gördüğümden habersizdi.

Saat üç olmuştu, beşe kadar beklemeye, iki saat içinde hava düzelirse İstanbul'a dönmeye, düzelmezse bir gece daha kalıp ertesi sabahki ruh durumuma göre hareket etmeye karar verdim. Belirsizlik sinirlerimi allak bullak ediyordu, en azından bugünü nasıl geçireceğim belli olunca gerginliğim azaldı. Kahvaltıdaki konuşmaları hafızamda canlandırdım. Beni hemen aralarına almışlardı, yabancılık çekmemiştim ama iki dünya arasındaki kırık hâlâ aklımı kurcalıyordu.

Yorgunluğun, bilinmezliğin, üst üste gelen üzüntülerin ve huzursuzluğun ruhumu ele geçirmesine izin vermemeliydim. Daha çok kuşku, daha çok endişe, daha çok karamsarlık beni dibe çekiyordu. Buradaydım işte! Zamanın dengesiz sıçrayışlarına hapsolmuştum, bu sıçrayışlar duygusal dengemi mahvetmişti, şimdiyle geçmiş arasındaki kalın düğümlerden kurtulamıyordum, oysa dünün ve yarının bir önemi yoktu; dün başka yerdeydim, yarın da hiç ummadığım bir yerde gözümü açabilirdim, şimdi güçlü olabilirsem üstesinden gelebilirdim.

İki saat nasıl geçti anlayamadım, yağmurun inadı kırılmadı. Fakat hayal edemeyeceğim kadar huzurluydum. Adaçayı ve tütsü işe yaramıştı, buna inanmak hoşuma gitti, gerçekten önümdeki tek açıklama buydu, Defne geldiğinden beri ev gözüme başka türlü görünüyordu. Yüreğimi alabildiğine sıkıştıran kötü hisler yavaşça kayboldu. Kasımpatılar da mutluydu. Pusun içinde deniz fenerini aradı gözlerim.

O geceyi de orada geçireceğim belli olmuştu, ne yapacağımı düşünürken Ahmet Hilmi Bey'in sözünü hatırladım. Acaba bana vereceği kitap neydi? Tahmin etmeye uğraştıysam da nafile, en ufak bir fikrim yoktu, kafa yordukça merakım şiddetlendi. Vakit uygunsuz sayılmazdı, toparlanıp çıktım. Köpek havlamaları ve yağmur; anlaşılan ikisinin de sonu gelmeyecekti.

Hızlı adımlarla yedi numaralı kapının önüne geldim. Tam zili çalmaya hazırlanıyordum ki kapının aralık olduğunu fark ettim. Hafifçe itince açıldı. İçeriden gelen tambur sesine kulağım artık aşinaydı. Ahmet Hilmi Bey'in beni fark etmesini istiyordum ama müziğin bölünmesine de gönlüm razı gelmiyordu. Temkini elden bırakmadan küçük gürültüler çıkararak yanına yaklaştım. Beni görünce hoş geldin dercesine tebessüm edip kafasını öne eğdi, tamburunu çalmayı sürdürdü. İlk geldiğimde oturduğum koltuğa iliştim. Raci yattığı yerden kalktı, ayaklarımın dibine yaklaştı, burnunun ucuyla kokladı, eski yerine döndü. Aynalar, eşyalar,

kokular, müzik sesi, her şey nasıl da tanıdık geliyordu. Sanki yıllardır gidip geldiğim, hatıralarımın bir kısmını saklayan, huzur duyduğum bir evdi burası. Kendimi bu yabancı yerin bir parçası hissedecek kadar yakınlık duymak garipti.

Koltuğa yaslandım, kendimi tamburun melodisine bıraktım, ruhum bir ezgi nehrine kapılmış, salınarak yol alıyordu. Aynalar bu sefer hiç de ürkütücü değildi, her biri başka hikâyeye açılan kapılardı, böyle düşünmek ruhuma ferahlık verdi. Gözlerimi kapadım. Hafif bir ürperti duydum. Acaba dış kapıyı ben de açık mı bırakmıştım? Usulca ayağa kalktım, Ahmet Hilmi Bey çalmaya devam etti. Raci kafasını kaldırdı, ilgisini çeken bir şey yoktu, çenesini tekrar yere dayadı. Tahmin ettiğim üzere, kapı açıktı, tam kapatırken dışarıdan bir ses duydum. Duraksadım. Bana öyle geldi herhalde dedim. Yeniden örtmeye hazırlanırken aynı ses ikinci defa bahçede yankılandı. Birisi benim ismimi çağırıyordu. "Orhan!" Firdevs'in sesi. Mümkün değildi. Ses üçüncü kere çınladı. Nereden geldiğini anlamak için dışarıya doğru birkaç adım attım. Hava henüz aydınlık sayılırdı, etrafa bakındım, bomboştu. Geri dönerken bu kez daha net duyuldu ses. "Orhan!"

"Firdevs, sen misin? Firdevs!"

"Yardım et Orhan."

Delirmek üzereydim. "Neredesin Firdevs, göremiyorum seni" dedim. "Buradayım" diye umutsuzca inledi. "Kuyunun içinde."

Kuyuya yaklaştım, yarı açık kapağı güçlükle ittim, içerisi biraz olsun aydınlanınca zorlukla seçebildim. Firdevs kafasını kaldırmış bana bakıyordu. Kollarını birbirine dolamıştı. Üşüyordu. "Senin bu kuyuda ne işin var? Nasıl düştün buraya?" Nefes nefeseydim, korku ve telaştan ne yapacağımı bilmez bir haldeydim. Aklım tamamen durdu, hiç vakit kaybetmeden onu kuyudan nasıl çıkaracağımı bulmalıydım. Sağa sola bakındım; uzunca bir halat, merdiven vazifesi görecek herhangi bir şey aradım. "Orhan, acele et lütfen, beni buradan çıkar." En iyisi birilerinden yardım

[redacted] diye geçtI içimden. Kuyunun ağzına yaklaştım, "Biraz [redacted] birilerinden yardım isteyeceğim" dedim. "Hayır, sakın beni burada tek başıma bırakma" diye haykırdı. Sesi kuyunun nemli duvarlarına çarpıp göğe yükseldi.

Can havliyle sağa sola koştururken nihayet bir ağacın önüne bırakılmış kalın ipten hamağı fark ettim. İki ucu yeterince uzundu. Belki işime yarar diye alıp yeniden kuyunun başına döndüm. "Merak etme Firdevs, birazdan seni oradan kurtaracağım" dedim. Ağlıyor muydu? Bana mı öyle geldi. Yağmurun şiddeti arttı. Her yanım sırılsıklamdı. Kuyuya doğru eğildim, hamağı aşağı sarkıttım, kolumu da olabildiğince uzattım. Firdevs ipin ucundan tuttu, yarı karanlıkta iyi seçemiyordum. Bir ağırlık yüklendi. Tutunmuştu. Birden ipin ucundaki ağırlık yüzünden ayağım tökezledi ve yağmurdan kayganlaşan çamur zeminde kontrolümü kaybedip kafa üstü kuyuya yuvarlandım. Gözlerim karardı. Bilincimi yitirmek üzereydim. "Şimdi sırası değil" diye söylendim. Kendi sesimi duyabilmek içindi. Kafamdan aşağı süzülen bir sıcaklık hissettim. Galiba başımı çarptığım yer kanıyordu. Elimle sıcak kana dokundum. Midem bulandı. Gözlerimi açık tutabilmek için uğraşıyordum.

"Sakın bayılma Orhan!" dedim.

Zorlukla ayağa kalkmayı başardım. Firdevs yanımda değildi. Ellerimdeki kızıl kanı daha iyi görebiliyordum. Kafamı yukarı kaldırdım. Firdevs bana bakıyordu. Süzülen kana aldırmadan gülümsemeye çalıştım, "Kurtuldun" dedim, "şimdi beni yukarı çek." Sessizce bana bakmaya devam etti. "Firdevs beni buradan çıkar" diye inledim. Yağmur ve kan durmuyordu. Birazdan gücümün tükeneceğini hissettim.

Zaman geçtikçe kuyudaki su yükselmeye başladı. Yağmur şiddetlendikçe suyun seviyesi artıyordu. "Burada boğulacağım" dedim. Firdevs gözden kayboldu. "Beni bu kuyuda bırakma!" diye haykırdım arkasından. Sesimi duyurmaya çalışıyordum.

"Boğulacağım!" Su iyice yükseldi, boğazıma kadar ulaştı, birazdan tamamen suyun içine gömülecektim.

"Boğuluyorum!"

Yanağıma bir el dokundu. "Orhan Beyciğim iyi misiniz?" Etrafıma bakındım. Raci kısık gözlerle beni izliyordu. Ahmet Hilmi Bey elindeki tamburu kitaplığa yasladı. Kulaklarımda hafif bir çınlama vardı. Nerede olduğumu anlayınca her yanım utançla doldu.

"İyi misiniz?"

"Özür dilerim. Kendimden geçmişim. Hiç farkında değilim. Gerçekten kusura bakmayın."

Masanın üzerindeki bardağa su koydu. "Biraz su için. Kusur yok. Özür dilemenize de lüzum yok. Kendinizden geçecek kadar rahat hissetmenize de bilhassa memnunum. İnsan ya müşkül anlarda ya da tanıdık yerlerde kendinden geçer."

Suyu bir dikişte bitirdim. "Gerçekten anlayamıyorum. İkinci seferdir aynı şey oluyor. Belki sandığımdan fazla yorgunum. Sizi meşgul etmek istemem. Çok tuhaf bir rüya gördüm."

"Tahmin ettim. Sayıklıyordunuz." Boş bardağı elimden aldı. Oturduğum yere mıhlanıp kalmıştım. Bardağı suyla doldurdu. Nefes almadan içtim.

"Sayıklıyor muydum? İyice mahcup oldum. Utandım."

"Aşk olsun. Öyle derseniz asıl ben mahcup olurum. Burası muhabbet meclisi. Kendimizden geçmenin değil asıl dostlarımızın utanması bizim ayıbımız olur."

"Ben çıkayım izninizle" deyip ayağa kalktım. Sırtımdan ter boşalmıştı. Tam kapıya yaklaştığımda Ahmet Hilmi Bey arkamdan seslendi, "Bir dakika Orhan Beyciğim. Bir şey unuttuk." Boş boş yüzüne baktım, hiçbir şey düşünecek halde değildim. Kitaplıktan çıkardığı bir kitabı uzattı. "Galiba bunun için uğramıştınız" dedi. Kafam darmadağınıktı. "Bu nedir?" diye sordum, kitaba bakarken. "Bugün size vereceğimi söylemiştim ya. Onun için geldiğinizi düşündüm."

Hatıralarım. Doktor Sedad Fahri. Malumat Basımevi. İstanbul. 1978

Teşekkür edip kitabı aldım. Yağmur hafiflemişti ama tamamen dinmemişti. Saatin kaç olduğundan habersizdim. Hava kararlığına göre birkaç saat geçmiş olmalıydı. Telefonumu yanıma almamıştım, zaten hat çekmiyordu. İki sefer üst üste bu evde uyuya kalmak, korkunç rüyalarla kan ter içinde uyanmak. Ve Firdevs. Sandığımdan daha kötü durumdaydım. Ahmet Hilmi Bey ne derse desin bir başkasının evinde düştüğüm acınası vaziyet yüzünden utanç içindeydim. Rüyanın ortasında sayıkladığımı duyunca kim bilir hakkımda ne düşünmüştü. Bahçedeki kuyunun yanına gelince istemsizce durdum. Kuyuyla bakıştık. Üzeri tamamen kapalıydı. İçeriden bir ses gelip gelmediğini merak edip kulak kabarttım. Kapağı açmak için dayanılmaz bir istek duydum ama biri görecek olursa izah edemezdim. İyice tuhaf biri olduğumu düşünmelerini istemiyordum.

Ruhuma musallat olan garip hallerden kurtulmanın bir yolunu bulmalıydım. Geri dönüp son bir kez daha kuyuya dikkat kesildim.

Defne haklıydı: Beni buraya çağıran bir şey vardı.

Neyle karşılaşacağımı bilmiyordum ama o şey her neyse, onu bulmadan, yüzleşmeden geri dönmeyecektim.

Ne pahasına olursa olsun.

13

Dedikodular ve Hakikatler

Saklıkuyu'daki ikinci gecemde uykunun karanlık dünyasına adım atmak üzereydim ki odanın içinde inlemeye başlayan telefonumun sesi kolumdan tutup geri çekti, ilk anda sesin kaynağı rüya alemi diye düşündüm, kayıtsız kaldım ancak bilincimin bütün kapıları birer birer açılmasına rağmen, telefon sesi odayı terk etmemekte ısrarlıydı. Kötü haber saatiydi, istemeye istemeye telefonu açtım, "Alo!" dedi karşımdaki ses, birkaç saniyeyi tereddüt içinde geçirdim, açtıktan sonra konuşmamak saçmaydı, "Efendim" diye cevap verdim.

"İnsan gideceği yere varınca bir haber verir. Karşındakine biraz saygın varsa bunu yaparsın. Beni zerre kadar umursamadığın için aklının ucundan bile geçmiyor. Merakımdan gözüme uyku girmedi dünden bu yana. Telefonun kapalı bir türlü ulaşılamıyor. Bu çocuğun başına bir iş mi geldi diye yüreğim ağzımda bekledim. Bu kadar bencilliğe hakkın yok. Son çare Kenan'ı aradım, biraz içimi ferahlattı sağ olsun. İnsan annesini hiç düşünmez mi? Hiç sormuyor musun, bu kadın ne yapıyor diye. Beni merak etmiştir diye aklına gelmedi mi?"

"Kusura bakma anne" dedim, bunun sakinleşmesine yetmeyeceğini bile bile.

"Kusura bakıyorum Orhan" dedi, "eskiden olsa bakmazdım ama artık bakıyorum. Çünkü insan evladından değer görmek istiyor. Bir anne olarak bunu bekliyorum. Hatta senden başka hiçbir beklentim yok. Bu kadarcık saygıyı ve değeri hak ediyorum ben de."

Haber vermenin aklıma bile gelmediğini söylerken haklıydı; tekrar, "Kusura bakma" dedim. Uzun bir sessizlikten sonra, "Dinlen madem, ben iyiyim burada, aklın kalmasın" dedi. Onu merak ettiğimi varsayarak iyi olduğunu bilhassa vurguladı, herhalde babamın yokluğunda duyduğu ihtiyaç yüzünden beklenti içindeydi, oysa ağabeyimin ilgisinin anneme yeteceğini düşünürdüm hep, kalbimin içinde bir şey sızladı. Kenan'ın mesajı düştü ekrana; "Annen dünden beri sana ulaşmaya çalışıyor, kadın meraktan çatlamış, telefonların çekmediğini söyledim, ilk fırsatta ara."

O dakikadan sonra gözüme bir türlü uyku girmedi, sabahtan itibaren yaşadıklarım fotoğraflar halinde hafızamda uçuşup durdu. Her kompartımanında başka başka yüzler taşıyan büyük yolcu treni beynimin içindeki istasyonların arasında hareket ettiğinden kafamdaki curcuna dalıp gitmeme izin vermiyordu. Uykudan eser yoktu ama tuhaf şekilde huzursuz değildim. Defne'yle ve diğerleriyle birlikte oturduğumuz kahvaltı masasını gözümün önünden geçirdim. Sanki bir ekranın önüne oturmuş o anları dışarıdan izliyordum. Belki gözümden kaçan bir şey vardır diye konuşmalarımızı hayalimde canlandırdım. Görünüşte mutluydular, burada kendileri için küçük ve güvenli bir dünya inşa etmişlerdi, tavırları yapmacıklıktan uzaktı, beni dostça aralarına almaya hazırlardı, onlarlayken yabancılık çekmedim.

Tam kafamdaki tabloda her şeyi makul şekilde yerli yerine oturtmuşken bazı sahneler, bazı kelimeler akbabalar gibi etrafımda dönmeye başlıyordu. "Çağrılmak" bunlardan biriydi, Defne de Ahmet Hilmi Bey de sözbirliği etmişçesine aynı kelimeyi kullanmıştı. Öte taraftan yol üstünde adres sormak için girdiğim tesisatçı dükkânındaki adamın uyarısını da kafamdan silememiş-

tim. İçimdeki şeytan işte burada fısıldamaya başlıyordu, gerçeklik görünenden ibaret değildi.

Anlaşılan uyku için henüz epeyce vakit vardı, ayağa kalktım, Defne'nin kötü ruhlardan, birikmiş ağırlıklardan arındırdığı odalarda dolandım, kendime bir bardak su koydum, gözüm kenarda duran kitaba ilişti, kitabı aldım; içine eski zaman kokusu sinmişti, yıllar geçtikçe kâğıda ve mürekkebe sirayet eden bilgeliğin izlerine dokundum, kırk yıldan fazla zaman geçmişti basılmasının üzerinden, sararmış sayfalarına rağmen gayet iyi durumdaydı, elimde kitapla pencere kenarındaki koltuğa uzandım. Deniz fenerinin beyaz ışığı denizin huzursuz yüzüne çarpıp duruyordu. Denizle fener arasında tekrar edip duran bu harmonik raksı hayranlıkla izledikten sonra dikkatimi yeniden kitaba çevirdim. Kitabın yazarı, bu hatıraları neden başkalarıyla paylaşma gereği duyduğunu girişte izah ediyordu.

Bugün herkesin şahsımdan mülhem Doktor Sedad Fahri Hastanesi olarak bildiği bu muazzam mekân; Vedia Sultan Bimarhanesi olarak inşa edildiği 1890'lı yıllardan itibaren hastalara şifa dağıtan eşsiz bir sağlık müessesesidir. Buna ilaveten iki katlı yapısıyla memleketimizin mühim mimarlık eserlerindendir. Uzun süre viraneliğe mahkûm edilen bu mekâna sahip çıkmak suretiyle hem bir tarihi mirası muhafaza etmiş olmaktan hem de bir hekim sorumluluğuyla asli vazifesine döndürerek hayata katmaktan fevkalade bahtiyarım. Hastaneyi anlatırken şimdilerde gerekli kıymeti göremediğini üzülerek müşahede ettiğim ve gitgide tenha bir beldeye dönüşen Saklıkuyu'dan da bahsetmeyi buradaki güzelliklere meftun biri olarak vazife addederim.

Burada geçen senelerimi bir hatırat olarak kâğıda dökmeye beni teşvik eden, bir dönem hastanemizde misafir ettiğimiz kıymetli tarihçi Münevver Üsküplü Hanımefendi'ye ve kapaktaki resmi çizen bir diğer misafirimiz meşhur ressam Âlinur Süreyya Beyefendi'ye huzurlarınızda kalbi şükranlarımı bir borç bilirim.

Doktor Sedad Fahri, Saklıkuyu, Aralık 1977

Niyetim kitaba şöyle bir göz atıp uykumun gelmesini beklemekti ama öyle olmadı; saatin nasıl ilerlediğinin farkına varmadan Sedad Fahri'nin ve Saklıkuyu'daki hastanenin ilginç, renkli, entrikalarla dolu dünyasına daldım, bütün geceyi hatıraların içinde dolanarak geçirdim, uykum tamamen dağıldı, ince bir kitaptı, okudukça merakım arttı, bitirmeden elimden bırakmak istemedim, ertesi gün erkenden kalkmamı gerektiren bir işim yoktu nasılsa.

Anlaşılan Sedad Fahri eski akıl hastanesiyle ilgili ortalıkta dolaşan dedikodulardan epeyce rahatsızdı, üstelik bimarhanenin kötü şöhreti sadece ilk yıllarından değil, aynı zamanda kendi döneminden kaynaklıydı. Bazı kişilere hasta muamelesi yapılarak neredeyse zorla koğuşta tutulduğuna dair şayiaların ardı arkası kesilmiyordu, yüksek duvarların ardındakiler kimileri için şüphe uyandırıcıydı. Suçlamalara maruz kalınca, hatıratın büyük kısmını hakkındaki söylentilerin haksızlığını ispata ayırmıştı. Sedad Fahri, hastanesinde tedavi gören şöhret sahibi isimlerden, yüksek sınıfa mensup seçkin ailelerden bahsederek, asılsız söylentileri, kötü niyetlilerin ve kendisini çekemeyen kıskanç meslektaşlarının çıkardığını ima ediyordu; saygın bir hekim olarak ömrünü bu yola adamıştı, servetini bu tarihi binanın ihyasına harcamıştı. Bu fedakârlıkları birilerinden teşekkür beklediğinden değil, mesleğine beslediği sadakatten yapmıştı, kimsenin parasına puluna, malına mülküne tamahı yoktu, kalbi huzur doluydu, çocuklarına tertemiz, şerefli bir isim bırakacaktı.

Hatıratın ilk bölümünde ilgi çekici tarihi malumatlara yer verilmişti. Vedia Sultan son derece güçlü, etkileyici karakterde bir saray kadınıydı, babası zor dönemlerde ortaya koyduğu denge siyasetiyle ülke topraklarını ve egemenliğini muhafaza çabasındayken, en büyük kızı olarak ömrünü harem içinde huzurlu ve sükûnetli bir ortam kurmaya adamıştı. Çürüme ve yozlaşma içeriden başlarsa devletin ayakta kalması da zorlaşa-

caktı, babasını üzecek ve gereksiz yere meşgul edecek olaylara meydan vermemekte kararlıydı. Kendisini iyi yetiştirmiş bir kadındı, vaktinin büyük kısmını kitap okumaya, muallimlerle karşılıklı mütalaaya ayırıyordu; tıpkı babası gibi Garp'taki yeniliklerden haberdardı ve benzer müesseselerin memlekette kurulabilmesine yoğun gayret sarf etmişti.

Saklıkuyu'daki bimarhane onun fikriydi, saray içinden ve yakınlarından bilhassa sükûnete, muntazam bakıma, temiz havaya yahut etraftan tecrit edilmeye muhtaç hastaların şifa bulması için vakfedilmişti. Denizlere ve avcılığa düşkün şehzade ağabeyi aslında burayı av köşkü olarak düşünmüştü hem denize hem ormana yakın bir yer istiyordu, Saklıkuyu aradığına uygun bir yerdi ama Vedia Sultan şehzadenin aklını çeldi, yapımına başlanan binayı bimarhaneye döndürdü.

İnşaat tamamlandıktan kısa bir süre sonra Vedia Sultan, Tabip Aram Efendi'yi ve yardımcı hekim olarak da Beşir Nuri'yi hastanede vazifelendirdi. Bilhassa ağır buhranlılar, akli melekeleri zayıflar, fena halde sakatlar, ince hastalıktan mustarip biçareler peyderpey Saklıkuyu'ya sevk edildi. Hanedan yakınlarından, yüksek vazifeli paşa ailelerinden, sarayda mahrem hizmetler gören çalışanlardan müteşekkil hastalara, Dersaadet'in keşmekeşinden uzakta, titizlikle bakılıyordu.

Başlangıçta her şey iyiydi; hastanenin şöhretini duyanlar, yüksek mevkilerden tanıdıklar vasıtasıyla hastalarını sevk ettirebilmenin yollarını arıyordu. Herkes Vedia Sultan'ın bu hizmetinden fevkalade memnundu, meğer ne büyük eksiklikti, tedavi usulleri de ilmi ve asriydi. Ancak her ne olduysa Yıldız Sarayı çevresinde birtakım karanlık dedikodular kulaktan kulağa yayıldı, fesat düşkünleri bunu fırsat bilip laf taşıdılar; güya bazıları şifa bulmaktan ziyade, infaz için buraya yollanıyordu. Hastaların arasına karıştırılan biçareler, aldıkları müsekkinlerin ve vuruldukları morfinlerin hülyasına dalıp ölümlerini bekliyordu. Ailesinin utandığı

ucube evlatlar, gayrimeşru çocuklar ve bazı saray artıkları buraya hapsedilerek hayattan koparılmıştı, rezaletlerin ortaya çıkmasını önlemenin yolu vicdan sızlatan sürgünlerdi, duvarların arkasındaki dünya bilinmezlikle doluydu, hekimler, hemşireler, hasta bakıcılar ağızlarını zinhar açmazdı.

Önceleri bu karanlık fısıltılarda Vedia Sultan'ın adı asla zikredilmedi; fesadın, fenalığın müsebbibi başkalarıydı, Sultan hüsnüniyetle bimarhaneyi hizmete sokmuştu, fakat saray içindeki bazı mahfiller, menfaatleri uğruna suiistimallere kalkıştılar. Çok geçmeden salgın gibi her yanı saran dedikoduların en büyüğüne ve en elemlisine Vedia Sultan'ın da adı karıştı.

Konuşulan hadise Vedia Sultan'ın şehzade ağabeyi Murat Aziz'le ilgiliydi; güya şehzade, devlet erkânından bir paşanın genç karısıyla uzun süre memnu bir aşk yaşamıştı ve kadının on yaşındaki oğlu bu aşktan doğmuştu. Etrafın baskısıyla bir şüphe cenderesinde sıkışan paşa çareyi genç karısını boşamakta buldu. Ancak bu hareketi şehzadeyle ilgili dedikoduları söndürmek yerine daha da alevlendirince Vedia Sultan hadiseye el koydu. Şehzadenin itibarını muhafaza etmeyi asli vazifesi sayan sultan, paşanın boşadığı genç kadını buhran geçirdiği ve akli melekelerinin zayıfladığı iddiasıyla oğluyla birlikte Saklıkuyu'ya yolladı.

Asıl trajedi maalesef bundan sonra başladı, talihsiz kadının çocuğu bimarhaneye varışlarından on beş gün sonra elim bir kaza sonucu bahçedeki kuyuya düşüp öldü. Perişan haldeki kadın, çocuğunun ölümünden yedi gün sonra acıya dayanamayıp kendini sarp kayalıklardan deli dalgalara bıraktı. Deniz, kadının ateşten kederle yüklü bedenini daha fazla bağrında saklayamayınca günler sonra geri verdi. Ana-oğul Saklıkuyu mezarlığında gömüldü, bu dünyadaki isimleri mezar taşlarından bile esirgenmişti. Mezarlıktaki isimsizler sadece onlar değildi, bimarhanede ölüme terk edilenler sırayla buraya defnedildi. Vedia Sultan tebaadaki desisecileri susturabilmek maksadıyla, bimarhaneyi teftiş

bahanesiyle Saklıkuyu'ya gitti ve orada iki gün geçirdi. Bu seyahati esnasında hastaların durumuyla tek tek ilgilendi, döndüğünde tansiyon bir parça dinmişti.

Yıllar sonra bir araştırmacı hadisenin gerçek olduğunu söyleyerek Hayat Dergisi'nde şehzade infazıyla ilgili makale yayınlayınca konu gündeme geldi, Sedad Fahri şiddetle karşı çıktı, hatta Şevket Rado'ya teessüflerini bildiren bir mektup yazdı. Hatıratında bütün bu bilgilerin ciddi tarihçilerin hiçbiri tarafından doğrulanmamış, belge niteliği taşımayan uyduruk vesikalarda yer aldığı yazılıydı; millet böyle trajik, gizemli meselere, dilden dile yayılan masallara ziyadesiyle meraklıydı, çoğunluk hakikatin değil yalanlarla bezeli tezviratın peşindeydi. Saklıkuyu denizi coşkulu, engin dalgalı, fırtınalıydı, ezelden beri dayanıksız gemilerin kazaya uğradığı, sarp kayalıklara sürüklendiği herkesin malumuydu. Bugün Kimsesizler Mezarlığı diye bilinen yer, geçmişte cesedi kıyıya vuran, kimliği belirsiz, her dinden, milletten kazazedenin gömüldüğü araziydi. Yıllardır burada yaşayan çoğunluğu Rum ahaliyle sorsalar zaten anlatırlardı. Hastaneyle doğrudan bir münasebet kurmak temelsizdi, zamanla burası kimsesizlere ayrılmıştı.

Hastaneyle ilgili söylentiler ilginçtir ki yetmişli yıllarda yeniden hız kazandı; İstanbul sosyetesinin zengin ailelerine mensup fertlerin, başta miras anlaşmazlıkları ve cezai ehliyet yoksunluğu olmak üzere değişik sebeplerle, genellikle hukuku yanıltmak amacıyla Doktor Sedad Fahri'nin hastanesine kapatıldığı dillerdeydi. Varlıklı ailelerine asilik eden, onların iradelerinin aksine hareket eden kimi çocukların da yola gelmesi için hastaneye yatırıldığı çokça vakiydi ve bu apaçık bir cezalandırmaydı.

Sedad Fahri hatıratında bu iddiaları şiddetle reddettiğini yazmıştı, namus ve izzet sahibi hiçbir doktor bu alçaklığa bulaşmazdı, kendisi itibar sahibi bir tıbbiyeli olarak devlet ricali tarafından sayısız iftihar sertifikasıyla mükâfatlandırılmıştı, beynelmilel

muhitlerde tanınan bir bilim insanıydı. Her şey bir yana, hastan düzenli olarak bakanlığın teftişine tabiydi, en küçük bir suiisti mal, ânında ortaya çıkar, derhal mühürlenirdi. İnsan sağlığı he şeyden yüceydi, iddia edilenler ihmalden öte canice tasarruflardı kesinlikle iftiraydı, bu müfterileri tanıyordu, kim ne derse desin bütün personel son derece ehildi ve itinayla seçilmişti.

Kitapta uzun uzun hizmetlerden, çevreden, kişilerden, mekânlardan bahsediliyordu; Sedad Fahri konudan konuya atla yarak da olsa tatlı dille anlatmıştı. Son sayfayı çevirip kapağını kapattığımda tuhaf duygular içindeydim, artık her şey gözüme farklı görünüyordu, Ahmet Hilmi Bey iyi ki bu hatıratı vermişti.

Neredeyse sabah olmak üzereydi. Gözlerim iyice ağırlaştı. Yatağa uzandım, uykuya dalmadan önce aklımdan geçen son şey canımı acıtan sorulardı.

Ben buraya neden çağrılmıştım?

Beni bekleyen ceza mı yoksa şifa mıydı?

Soruların cevabı Firdevs'le hikâyemde gizliydi. Kafamda öncelikle bunu çözmeliydim.

14

Ben Yokum, Sen de Yoksun!

İnsan kaderin karşısındaki çaresizliğini gizlemek uğruna tesadüf diye bir kelime uydurdu. Asıl gizlemek istediği iradesinin zayıflığından doğan acıydı. Beklenmedik her karşılaşma insanı bir diğer büyük karşılaşmaya hazırlamak içindir belki de. Rastlantı gibi görünen bu çarpışmalar, kaderin büyük zincirinin halkalarıdır ve mühim olan insanı bekleyen o son yüzleşmeye hazır olmaktır.

Fırat'ın şirketinde Firdevs'le beklenmedik karşılaşmamızın (hatta çarpışmamızın demek daha doğru) ardından, Firdevs'in hayalet görmüşçesine şaşkın bakışları arasında yarım yamalak, acele bir vedayla, kaçarcasına ofisi terk ettim. O odada ikisini yalnız bıraktım. Arkamdan biri seslenecek diye binadan çıkana kadar ayaklarım titredi, paniğimin sebebi endişe yahut korku değildi, baştan aşağı çocuksu bir utançla doluydum.

Her şeyi mahvettiğimi düşünüyordum, hayatına pervasızca burnumu sokmam Firdevs'i deliye döndürecekti, tepkisine aldırmayıp, sevgilim dediği adamı görmeye gitmek aramızdaki hassas sınırı büsbütün ve hoyratça aşmaktı. Birden karşıma çıkacağını hiç hesaba katmamıştım, aklıma gelebilecek en kötü senaryo gerçekleşmişti. Uğrayacağım her türlü kötü muameleye hazırdım. Yüzüme tükürürcesine konuşmasına. Bana bir yükmüşüm gibi

davranmasına. İğrenerek bakmasına. Ve daha kötülerine. Gözlerini öfkeyle kocaman açıp, şöyle diyecekti:

"Sen kendini ne zannediyorsun? Yüzüne bir kere güldüm diye utanmadan başıma musallat oldun. Hata bende, hâlâ nezaketle davranıyorum. Sürekli başka başka hesaplar peşindesin. Kafana esip şirkete geldiğinde kibarca uyardım, yetmedi, kahve içtiğimizde açık açık üzerine vazife olmayan işlere burnunu sokmamanı tembihledim. Hasta mısın sen? Beni öfkelendirmekten mi hoşlanıyorsun? Galiba başını belaya sokmadan rahat etmeyeceksin. Bir daha asla karşıma çıkma! Anlıyor musun? Bir daha asla!"

Aşağı yukarı buna benzer sözleri kafamda kurdukça mideme ağrılar saplandı, çatışmalarla kaynayan hiddetli iç sesimi susturamıyordum, günün her dakikası hayalimdeki deliye dönmüş Firdevs'le kavga halindeydim, daha doğrusu karşılıklı kavga söz konusu değildi, onun öfke patlamalarına karşı verecek bir cevap bulamadığımdan susup başımı yere eğiyordum. Keşke zamanı geri çevirebilseydim ve Fırat'ın ofisine adımımı atmasaydım, sadece Firdevs'e yakalanmak değildi mesele, Fırat'ı yakından görmek beni tarifi zor bir çıkmaza sürüklemişti, şirkete gitmek apaçık bir akıl tutulmasıydı, başıma geleceklere müstahaktım.

Ertesi gün tam anlamıyla sarhoş gibiydim, hiçbir işte dikkatimi toplayamadım, mesai saatini zar zor tamamlayıp gece yarısına kadar diken üstünde uykusuz bekledim, Firdevs'ten bir ses seda çıkmadı; beni arasın ve ne tepki gösterecekse bir an evvel olsun bitsin istiyordum, aklından geçenleri bilmemek korkunç rahatsız ediciydi, zaman uzadıkça bekleyiş eziyete döndü, gözlerimi kapadığımda kâbuslar hücum etti. Sonraki gün de bir haber alamadım ve arkasından gelen diğer günlerde de. Suskun kalmasıyla huzursuzluğum arttı, dersteyken bile göz ucuyla sürekli telefonuma bakıyordum.

Gergin bekleyişim tam bir hafta sürdü, bir hafta geçtiği halde ses soluk çıkmayınca umudu kestim, anlaşılan zaman ayırıp dil

dökmeye bile gerek duymamıştı; tercihimi sorsalar bağırıp çağırmasını, tabakları, bardakları kırmasını, masayı yumruklamasını seçerdim, fakat Firdevs akıllı bir kadındı, suskunluğun daha büyük ceza olduğunun farkındaydı. Bir insanın ruhunu ve bedenini sessizlik çukuruna gömerek cezalandırmanın onu ne kadar kırabileceğini biliyordu. Peşinden gitmeye çalışırken yokluğa yuvarlanmıştım. Dipsiz bucaksız, havasız, boğucu hiçlik zindanına bir kez daha kilitlemişti beni. Ruhumun ince, zayıf, boyası dökük duvarları deprem sonrası çatlaklarla doluydu, benliğimi sarmalayan odalar yıkılmaya yüz tutmuştu, bir sonraki sarsıntıya dayanabileceğim kuşkuluydu.

O gün son dersimi bitirmiş, fakülte bahçesinde karşılaştığım, bir kısmının ismini bilmediğim tanıdık simalara küçük tebessümler eşliğinde selam vererek yorgun bir halde yürürken uzakta bekleyen kırmızı bir Alfa Romeo gördüm. Önceki günlerde defalarca aynı hissi yaşamıştım; önüme çıkan kırmızı arabaların tümünü Firdevs'in arabası sanmış, gerçeği fark edene kadar kalbim küt küt atmıştı. İlk şaşkınlığı atlatınca yine benzer bir yanılgının avucuna düştüğümü zannedip, ötede duran kırmızı rengin çağrısına kayıtsız kalmaya çabalayarak yürümeye devam ettim. Benzer sahne kim bilir kaçıncı kez tekrar edecekti: Umutlu başlangıç, kısa süreli beklenti ve şaşkınlık, hayal kırıklığıyla bitiş. Bir taraftan da merakımı yenemiyordum, gözlerim arabadaydı, heyecanım arttı, aman Allah'ım gerçekten oydu, arabanın içinde beni bekleyen Firdevs'i seçebilecek kadar yakınlaştım, hâlâ inanmakta güçlük çekiyordum, karşımda duruyordu işte, sanki buluşmak için sözleşmiştik. Ayaklarım bir parça ağırlaştı, demek ki yüzleşme zamanıydı, demek ki kavga etmek pahasına da olsa hâlâ konuşmaya değer bir şeyler vardı aramızda. Beklediğim an nihayet gelmişti. Sazlıkta havalanan yüzlerce kuşun kanat seslerini duydum.

Kırmızı Alfa Romeo'nun kapısını açtım, Firdevs'in yüzü diğer yana dönüktü, kapının açılma sesini duyduğu halde duruşunu

değiştirmedi, ikircikli bir halde ne yapmam gerektiğini kestirmeye çalışıyordum, birden kontağı çevirdi, motorun güçlü gürültüsünü duyunca davet beklemeden yanındaki koltuğa oturdum, henüz kapıyı kapatmaya fırsat bulamamıştım ki hareket etti, çevredekileri korkuyla öfke arasında bırakan bir hızla otoparktan ayrıldık, birkaç kişi kızgın suratla, elleri havada arkamızdan yüksek sesle saydırdı, zerre kadar umursamadı.

Arabasına bindiğim andan itibaren benimle konuşmamasını, yüzüme bile bakmamasını neye yormam gerektiğini kestiremedim, o an yanında olmaktan mutluydum, bu kadarıyla yetinebilirdim, başka hiçbir şey önemli gelmiyordu. Ne yaparsa yapsın karşılık vermeyecektim, sabırla öfkesinin geçmesini bekleyecektim, bir daha asla görüşmeyeceğimizi söylerse elimden bir şey gelmezdi ama içimdeki iyimser ses öyle demiyordu, beni hayatından tamamen silip atması için bu zahmete niye girsindi, telefonla kestirip atardı. Tam umutlanmışken araya giren gerçekçi ses iyimser sesi ezdi. Firdevs'in sağı solu belli olmazdı, beni defetmeyi görkemli bir gösteriye dönüştürmek de onun tarzıydı, pişmanlıktan gebermemi kendi gözleriyle zevkle izleyecekti. Alfa Romeo'nun ön koltuğunda sonunu bekleyen kurbanlıklar kadar mahzundum, bir anda boğazım düğümlendi.

Ön camı araladım, rüzgâr serin parmaklarını yüzümde, boynumda, saçlarımda gezdirdi, gözlerimi kapadım, Firdevs'le birlikte uzun bir yola çıktığımızı hayal ettim; nerede konaklayacağımıza karar vermeden kendimizi yollara vermiştik, havanın karardığı yerde önümüze çıkan herhangi bir otelde yahut ucuz bir pansiyonda geceyi geçirecektik, geride bıraktığımız hiçbir şeyi umursamıyorduk, sadece ikimiz vardık, dışarıdaki dünya değişiyordu, şehirlerden geçiyorduk ama bizim için anlam taşıyan, heyecanımızı artıran tek şey yakınlığımızdı. Yeni yerleri değil, birbirimizi keşfetmeyi arzuluyorduk. İçimizdeki sonsuzluk ormanında yolumuzu sık sık kaybedip yeniden bulabilmenin hazzıyla dolup taşmıştık.

Acı bir fren sesiyle ön cama doğru savruldum, yanımızdaki arabalardan meraklı gözlerle bizi izliyorlardı, Sirkeci ışıklarda tramvay yolunun önünde son anda durmuş yeşilin yanmasını bekliyorduk, kızgın yayaların dudaklarından öfke döküldü, saniyeler geçmek bilmedi, yeşil ışıkla birlikte araba yine kudurmuşçasına öne fırladı, Kennedy Caddesi'ne yöneldik. Oynadığımız oyun tehlikeli bir hale bürünmeye başladı.

Ahırkapı'dan, eski mahallemin yakınlarından geçerken tanıdık bir yüzle karşılaştım. Deniz feneri. Beni hatırladı. Çocuksu bir çaresizlikle baktığımı anladı. Sahilde dalgınlıkla yürürken minik bir bulutu yuttuğumu yalnızca Belkıs Hanım ve deniz feneri görmüştü. Uzaklaşıp kaybolana dek şefkatli gözlerini üzerimden ayırmadı. Ayrılırken gözlerimi hafifçe kırparak selamladım. Sevindi.

Zeytinburnu sahilindeki surların önünden, eski müzikholleri, yeni balık restoranlarını geçip Bakırköy yönünde ilerledik, İDO vapur iskelesini, ilk gençliğimin unutulmaz Galleria'sını arkamızda bıraktık. Nereye gittiğimiz hakkında hiçbir fikrim yoktu, ne zaman konuşacağımız da meçhuldü, sanki esrarengiz bir gücün çizdiği rotayı itirazsız kabul etmiş, gözlerimizi ayırmadan vazifemizi yapıyorduk. Sessizlik sinir bozucu hale gelmişti ama ilk adımı ısrarla ondan bekledim. Adeta kendinden geçmişti, uyandırdığım anda sinir krizine gireceğinden korkuyordum, düşünmekten vazgeçip bütün kontrolü ona bıraktım, zaten başka seçeneğim yoktu, direksiyon onun elindeydi, bir makine kadar duygusuz bakışlarla belirsiz bir güzergâhı takip ediyorduk. Ya da sadece onun bildiği bir güzergâhı. Kafasından kim bilir neler geçiyordu. Birkaç kez solumuzda seyreden arabaların önüne aniden geçip çarpışma tehlikesi atlattık, arkamızdan küfredercesine uzun uzun kornaya bastılar, bu şiddetli gürültüler de Firdevs'i derin dalgınlığından uyandırmaya yetmedi.

Yolculuk esnasında savrulmamak için, karanlıkta bir ışık arar gibi onun gözlerini aradım, bütün arzum bir saniyeliğine de olsa

onunla göz göze gelebilmekti. Geçtiğimiz her yeri avucumun içi kadar iyi bilsem de Firdevs'le aramızdaki tuhaf boşluk beni şehre ve hayata yabancılaştırıyordu. Yörüngesinden çıkmış serseri bir göktaşıydım, dipsiz boşlukta bir şeylere çarparak, parçalanıp ufalanarak savruluyordum, tek ihtiyacım ellerimden tutacak kısacık bir bakış, içtenlikli bir kelimeydi.

Florya'ya gelince sahilden ayrıldık, bağlantı yolundan sapıp E5 karayoluna ulaştık, bu kez gittiğimiz istikametten geriye doğru sürdü arabayı; Yenibosna, Şirinevler, Merter derken Merkezefendi Mezarlığı'na vardık, oradan Aksaray'a ilerledik, başladığımız yere geri dönmüştük. Şehirde kocaman bir daire çizmemizin manası neydi, zaman geçirmeye mi uğraşıyordu, kafasında kurduğu bir şey mi vardı? Taksim tarafına yönelince sezgilerim benim evime gittiğimizi söyledi, kısa süren bir tereddüdün ardından kesinkes emin oldum, sezgilerimde yanılmamıştım. Eve yaklaştıkça kafamdaki sorular bombardımana dönüştü, bunu beklemiyordum; Firdevs'in benim evime geleceği ihtimali inandırıcılıktan uzaktı ama iki saatlik yolculuğun ardından oradaydık.

Sert bir frenle yolun kenarında durdu, arabayı park etmek için uygunsuz bir yerdi, yüzüme bakmayı inatla reddetti, kapıyı açtım, ne tepki göstereceğini anlamaya çalışıyordum, dışarıya adımımı attım, ses yoktu, elim kapıda eğilmiş ona bakarken hareket etti, kapıyı son anda güçlükle kapadım. Ne yapacağımı bilmez halde, yol kenarında bir süre kalakaldım. İnsanların, arabaların uğultuları sanki uzaktaydı, kulaklarım alev alev yanıyordu, hafiften başım dönmeye başladı, birkaç adım atınca biraz toparladım. Anlamsızlık denen vahşi hayvan tırnaklarını sırtıma geçirmişti. Eve gittim. Kanayarak.

Akşam olmuştu, üstümü değiştikten sonra alışkanlıkla bir şeyler hazırlamak için mutfağa girdim, buzdolabından önceki günden kalma yemeği çıkardım, tencereyi ısıtmak için ocağa koydum, oysa iştahım yoktu, ocağın altını kapadım, kendime sert bir

kahve yapıp koltuğuma yerleştim. Bütün bunların anlamı neydi? İki saat süren bir gündüz düşüne hapsolmuştum. Firdevs bu davranışıyla bana ne demek istemişti? Hiçbir şey düşünemez haldeydim. Filmlerde dünya dışından gelenlerin kaçırdığı, ruhunu dönüştürüp yeniden dünyaya bıraktığı adamlara benziyordum, başka bir ben vardı artık.

Kahvemden birkaç yudum almıştım ki üst kattaki dairede yaşayan genç çiftin kavga gürültüleri başladı, birbirlerine yağdırdıkları ağır hakaretleri duyabiliyordum, sürekli bağırarak kavga ediyorlardı ya da sevişiyorlardı. Sinirlerim darmadağındı, sakinliğe ihtiyacım vardı, gerekirse bir mezarın içine girebilirdim, komşu gürültüsü kaldıracak vaziyette değildim, banyodaki kovadan Vileda sopasını aldım, bütün gücümle tavana ve kalorifer borularına vurdum, nafileydi, muhtemelen gözü dönmüş bir haldeydiler. Yukarı çıkmaya niyetlendim, çabucak vazgeçtim, aynı gün içinde daha fazla saçmalığa tahammülüm kalmamıştı. Allah'tan çok geçmeden sustular. Artık iç sesimden başkası duyulmuyordu, kaldığım yerden devam ettim.

Firdevs bana ne yapmıştı?

Eğer amacı beni belirsizlik ve kuşkular denizinde boğmaksa, bunu başarmıştı, nefes alamıyordum, bütün dengemi altüst etmişti, beklenmedik bir anda arkamdan sessizce yaklaşarak karanlığın dibine itmişti. En kötüsüne hazırlıklı olduğumu zannederken, halbuki ne kadar da savunmasızdım.

Nasıl bir intikam biçimiydi bu, nasıl bir had bildirme yöntemiydi?

Keşke o arabaya hiç binmeseydim, keşke ilk fırsatta inseydim, keşke sessizce durmasaydım, keşke uysal bir kurbanlık gibi itaat etmeseydim, keşke her şeyi göze alıp içimi dökseydim. Keşke. Keşke...

Beni bir eşya gibi bir yerden alıp yanında gezdirdi, sonra yine bir eşya gibi dilediği yerde bıraktı. Yaptığım hatanın bedelini bu

kadar ağır ödetmek acımasızlıktı, haksızlıktı. Meğer nasıl da s
mışım, bir hafta boyunca sırf bu planı düşünmüş, zamanı gelin
uygulamaya koymuştu, kesinlikle emindim, benim itiraz edebil
ceğime ihtimal vermemişti. Yanılmamıştı. İşin belki de en acı ya
buydu. Yanılmamıştı.

Şirkette onu görmezden gelmiştim, Firdevs de aynısını ban
yapmıştı. Ne gerekçeyle yaptığımı umursamamıştı, akıl mantı
aramıyordu, onu korumak için bile olsa uğradığı muameley
kabullenememişti. Sadece gördüğü sahneye odaklıydı. Hayatın
müdahale etmiştim, ondan habersiz, gizli işler çevirmiştim, onu
her şartta yok saymıştım. Mademki ben yokum, sen de yoksun,
demişti. Sen beni bir dakikalığına yok saymıştın, ben seni bütün
şehirde yanı başımdayken görmezden geldim, yokluğun işte bu
kadar değersiz, demişti. Ne varlığının ne yokluğunun benim
için bir anlamı var, demişti. Hayatımın içinde bir hiçsin. Arabada
günlerdir duran yarısı içilmiş bir su şişesi, içindeki yenildikten
sonra koltuğun arasına atılmış yırtık bir çikolata paketi, boş bir
market poşeti, kullanılmış bir kâğıt mendil ve işe yaramaz ve
unutulmuş başka şeyler.

Odadaki hava ciğerlerime yetmedi, ayağa kalktım pencereyi
açtım, kasım ayı gecesinin serinliğini içime çektim. Gökyüzünde
yıldızlar görünmüyordu. Yerime oturdum, kahvemden birkaç
yudum daha aldım. Vücudum zangır zangır titremeye, sallan-
maya başladı, ağlıyordum, fincandaki kahvenin birazı üzerime
döküldü, zorlukla sehpaya bıraktım fincanı, kafamı koltuktaki
yastığa gömdüm.

Çok ağladım.

Firdevs'le son görüşmemizin bu kadar acı verici bitmesini
hayal edememiştim.

Oysa ne son görüşmemizdi ne de en acı vereniydi.

15

Melekler Feneri

Saklıkuyu'da geçirdiğim ikinci uzun gecenin puslu sabahında aralıksız yağan yağmura şaşırmayı bir kenara bırakmıştım. Uğultuyu andıran boğuk sese kulaklarım alıştığından artık umursamıyordum, görünen o ki eylül ve yağmur el ele tutuşarak gelmişlerdi, ayrılmaya hiç niyetleri yoktu, iki gündür dinmeyen yağış sonsuza kadar sürecekmişçesine göğü, sokakları ve hayatı kaplamıştı.

Yağmur sularıyla gitgide ağırlaşan zaman hareketlerime de bulaştı, acele etmeden hazırlandım, evden çıktım, kapının hemen önünde beni karşılayan doğanın diriltici kokusunu doya doya içime çektim, çamur birikintilerine basmaktan kaçınarak arka bahçeye dolandım, ayakkabılarım bu havalar için uygun değildi. Dokuz numaralı kapının önünde durdum, derin bir nefes aldım, rüzgârda dağılan saçlarımı elimle düzelttim, zile bastım, Defne kapıyı açtı. Bu sıralama kalbimi saf bir sevinçle doldurdu: Evden çık, bahçeyi geç, dokuz numaralı kapıyı çal ve Defne açsın. Bütün filmlerde, romanlarda, masallarda aradığımıza ve beklediğimize değecek kadar güzel bir son. Hikâye biterken güzel kadın gelir. Peki ben o hikâyenin neresindeydim?

Defne'nin bana sadece kapıyı değil, evini, kalbini, dünyasını açmasını arzuluyordum. Tarifi zor, kuvvetli bir duygu beni yanı-

na çekiyordu. Bunu ilk fark ettiğimde Firdevs'le karşılaştığım anda yaşadığım hissi hatırladım; onun da etrafına yaydığı etkiy kayıtsız kalamayıp boyun eğmiş, hiç sorgulamaksızın neredeys cezbe halinde peşinden gitmiştim. Defne'nin dünyasına çağıra benzer ses benim için ya ölümcül darbeydi ya da iyileşme fırsatıy dı. Hayatın ayrıksı duran sahnelerinin aslında gizli, görünmez bağlarla birbirine bağlandığını epeydir öğrenmiştim, yaşamda tesadüflere asla yer yoktu, aradaki perdeleri yırtmanın tek yolu ruhu arındırmaktı, her yanımı saran gölgelerle kavga etmekten bıkmıştım, çıkış yolunu arıyordum, bunu nasıl yapacağımı, nereden başlayacağımı bilmiyordum. Beni o kapının önüne sürükleyen şüphesiz kapının arkasındaki şifalı hayat ihtimaliydi.

Kader yolculuğunun insanı önünde sonunda yaralandığı istasyonlara geri döndüreceğine ve derman bulmak için bir şans daha vereceğine her zaman inanmıştım. Yara izlerimin bu kadar sızlamasının tek açıklaması vardı: O istasyona yaklaşıyordum. Cankurtaran'dan ayrılmayı kafama koyduğum gece bir şeyin kıyısına yaklaştığımı sezmiştim, belki biraz netameli ve kafa karıştırıcı hallere savrulacaktım fakat sabretmeliydim. Bu hissin durduk yere içimde yer etmesi rastlantı değildi, görmezden gelirsem fırsatı kaçırabilirdim.

"Benimle vedalaşmaya mı geldiniz?" dedi Defne.

Veda kelimesi ölü bir kuş gibi aramızdan sürüklenerek toprağın üzerindeki taşlardan birine çarptı ve gövdesinin çarptığı yerde kırmızı bir leke belirdi. Yüzündeki zarif ama yarım kalmış gülümsemeye bakarken şaka mı yapmıştı, ciddi miydi karar veremedim. Ben vedalaşabilecek kadar cesur değildim. Ne birine veda edebilecek ne de birinin gözlerimin içine bakarak benden ayrılmasına dayanabilecek gücüm vardı. Hayatımdaki bütün ayrılıklar kuytularda gerçekleşmişti. Korkakça, kaçarcasına. Gizli saklı. Sessiz.

İlk şaşkınlığı atlatınca, "Hayır vedalaşmaya gelmedim, market alışverişi yapmam lazım, nereden yapabileceğimi sormak istedim" dedim.

"O halde bir süre daha kalıyorsunuz" diye karşılık verdi. Sevinmiş miydi, haklı çıkmanın keyfini mi çıkarıyordu?

"Fakültede işleri ötelemeyi başardım, dönem başlamadan birkaç gün daha Saklıkuyu'da kalabilirim ama mutfak tamtakır."

Kapıyı biraz daha araladı, "İçeri girin lütfen, yağmurda dışarıda beklemeyin" dedi ve arkasını dönüp gözden kayboldu.

Niyetim içeri girmeden hızlıca sorup, sonra da tarif edeceği markete gitmekti, bir yanlış anlaşılmadan endişe ederek müteredditt adımlarla içeri girdim, girişte burnuma daha önce hiç duymadığım bir tütsü kokusu geldi, Uzakdoğu'yu yahut Afrika'yı çağrıştırıyordu, ayırt edemedim. Orta sehpanın üzerindeki irili ufaklı bibloları, çeşit çeşit mumları, farklı ülkelerden toplanmış süs eşyalarını, örgü şişlerini ve rengârenk yünleri incelerken Defne elinde kahve fincanlarıyla döndü. "Siz gelmeden ocağa kahve koymuştum, tek başıma içmeyeyim diye iki kişilik yaptım, ben de alışveriş için çıkacaktım zaten, bir mahsuru yoksa birlikte çıkarız." Defne'yle zaman geçirmek düşüncesi keyfimi yerine getirdi, kahveyi aceleye getirmeden içip, dışarıda onunla yan yana, aheste yürüyecektim, gök gürlemeleri o andan itibaren önemsizdi, "Aksine sevinirim, ne mahsuru olacak" dedim. Köpüğü bol olan fincanı bana uzattı.

"Dün sizin dairede adaçayı, tütsü yakarken yüzünüzdeki ifade bu kadın herhalde kafayı bozmuş diyordu. Delirmiş filan diye düşünmediniz umarım?"

"Nasıl baktığımın farkında değilim ama deli olduğunuzu elbette düşünmedim. Daha evvel görmemiştim böyle bir şeyi, şaşırdım biraz, yalan yok. Fakat kesinlikle minnettarım, işe yaradığı muhakkak, düne nazaran huzurlu uyudum."

Sevindiğini belli edercesine tebessüm etti.

"Eskiden arkadaşlarım bana, bu gidişle kırklara karışacaksın senden korkulur, derlerdi."

"Bence insanlar kendilerine benzemeyen herkese bir kulp takı-

yor. Onlara benzemeyi reddettiğinizde kolaylıkla çemberin dışına itiliyorsunuz. Belki de asıl maharet dışarıda kalabilmek."

Söylediklerimi düşünürken sanki gözleri duvarda bir şeye takıldı, bir süre gözlerini ayırmadan orada tuttu.

"Hayatın görünenden ibaret olmadığına inanıyorum, hepsi bu. Gözlerimi, kalbimi açık tutma uğraşındayım. Bana özgü bir maharet yok. Bence insanda bazı kabiliyetler üzeri örtülü halde duruyor. Keşfedip, üzerini temizlemeye başladığında yeni bir tecrübe doğuyor. Hani biz gizli güçler diyoruz ya, eğer doğru bir usulle kendini eğitebilirsen o kabiliyete erişiyorsun. Bu kabiliyeti iyiye veya kötüye kullanabilirsin. Anlatabiliyor muyum? Bilgiçlik taslamaktan nefret ederim."

Ona karşı gitgide güçlenen bir hayranlık beslediğimin farkındaydım, konuşurken dikkatim yüzünün detaylarına kayıyordu, bazı kelimeleri söylerken dudaklarını kıvırması, kimi vurgularda gözlerini kısması, konuşurken elleriyle saçlarını düzeltmesi beni sohbetten bir anlığına koparıyordu.

"Sanırım anlıyorum. Bugüne kadar bahsettiğiniz türde bir hâl yaşamasam da ne demek istediğinizi anlıyorum."

"Eskiden gazete eklerinde şaşı bak şaşır diye görseller olurdu hatırlar mısınız? Şimdilerde neredeyse hiç gazete okumuyorum, belki hâlâ vardır. Oradaki numara neydi? Karmakarışık bir resme odaklanarak baktığınızda birden üç boyutlu nesneleri fark ediyorsunuz. Bir keşif ânı. Muazzam değil mi? Orada o görüntü var, ilk bakışta ayırt edilemiyor ama doğru bakmayı öğrenince apaçık görüyorsunuz. Başlangıçta birinin rehberliğine ihtiyaç duyarsınız, tecrübeniz arttıkça keşif süresi kısalır. Bir zaman gelir ve bakar bakmaz görürsünüz. Gündelik hayatımız da 'şaşı bak şaşır'larla dolu. Kime sorsan her şeyi karmaşık buluyor. Çünkü bakmasını bilmiyoruz."

Kahvemdeki son yudumu aldım. Defne'nin sesi kulaklarımdan girip bütün vücudumu kapladı, bütün varlığımla söylediklerini dinliyordum, sanki içimde konuşuyordu.

"Kahvenizi bitirdiyseniz çıkabiliriz. Yeteri kadar kafanızı şişirdim."

Ayağa kalktı, boş kahve fincanlarını elimden alıp mutfağa götürdü. Mutfak havlusuyla elini kuruladıktan sonra hardal renkli merserize hırkasını üzerine geçirdi, kendine has bronza çalan ten rengiyle son derece uyumluydu, gündelik kıyafetleri bile ona özel tasarlanmış duruyordu. Koyu ceviz ahşap portmantonun içinden siyah bir şemsiye çıkardı, üzerinde pembe renkli Fransızca bir yazı vardı, tamamı görünmüyordu, elimle kıvrımları düzeltince okunur hale geldi. Dikkatle bakıp anlamaya çalıştım ama hiçbir çağrışım yapmadı. İlgimi fark etti ve yazıyı yüksek sesle okudu. "Les pieds dans l'eau, la tête dans les nuages." Okuyuşunda şiirsel bir melodi vardı, belki de Fransızcanın kendisinden kaynaklanıyordu, her halükârda sesindeki hava son derece çekiciydi. "Bir daha okur musunuz?" diye sordum. "Les pieds dans l'eau, la tête dans les nuages" diye tekrarladı. "Anladınız mı?" Tek kelimesini bile anlamamıştım. "Hayır" dedim.

"Neden tekrar okumamı istediniz?"

"Kulağa o kadar güzel geliyor ki, bir daha duymak istedim."

Yüzü kızardı, daha önce de dikkatimi çekmişti, kendisi hakkında güzel bir şey söylendiği anda yüzüne tatlı bir kızarıklık yayılıyor, bu da onu daha çekici hale sokuyordu. "Ne anlama geliyor?" diye sordum.

"Ayaklar suda, kafa bulutlarda. Paris seyahati sırasında hazırlıksız yakalandığım bir yağmurda ucuzcu dükkânından aldım bu şemsiyeyi. Bugünküne benzer bir havaydı. Yazıyı görünce, hah benim için yapmışlar bunu dedim. Ayaklar suda, kafa bulutlarda, bundan daha iyi tarif edemezdim halimi. Kulağa havalı geliyor ama doğrusu biraz dramatik." Bir an duraksadı, sanki söyleyeceğinden vazgeçip yutkundu, sesinin tonu tamamen değişti, "İki şemsiyeyle çıkmayalım diyorum. Yine de isterseniz başka bir tane verebilirim" dedi.

Şemsiye ikimizi birden yağmurdan koruyacak kadar büyük sayılmazdı ama ıslanmak pahasına onunla yakın olmayı tercih ederdim, yürürken omuzlarımızın utangaç kaçamaklarla birbirine değdiğini hayal ettim, gayet mutluydum. "Bana kalırsa gerek yok" dedim. Az evvel hırkasının asılı durduğu ayaklı askılıktan sarkan Van Gogh çiçekleriyle kaplı bez çantasını alıp omzuna taktı. Evden çıktık, kapıyı kilitleyip anahtarını yan duvardaki elektrik sayacı kutusuna bıraktı, birlikte bahçeyi geçip, binanın ön cephesindeki demir kapıya ulaştık.

Kısa bir yürüyüşün ardından sık ağaçlıklı dar yolun sonuna gelince yağmurun şiddetini daha çok hissetmeye başladım. Islanmayalım diye kolunu yukarıda tutmaya çabalıyordu. "Şemsiyeyi bana verin, daha rahat yürürüz" dedim, itiraz etmeden uzattı, sol elimde tuttuğum şemsiyeyi hafifçe onun bulunduğu tarafa doğru eğerek yürümeye devam ettim, sağ kolumun dışarıda kalmasına aldırmadım, omuz omuzaydık, bütün eksiklerim tamamlanmıştı sanki, bütün düğümlerim çözülmüş, bütün kırıklarım onarılmıştı, küçücük bir huzur âlına sığınmıştım. Nereden geldiğim ve nereye gideceğim bütün anlamını yitirmişti, sadece o an vardı benim için, bir şemsiyenin altına sığacak kadar küçük bir hayatla avunabilirdim.

Saklıkuyu'ya tek başıma gelirken takip ettiğim kıyı şeridinden bu kez Defne'yle beraber yürüdük, adımlarımı ona uydurmak için yavaşladım, çok geçmeden deniz feneri karşımıza çıktı. Fenere yakınlaşınca gözüme başka türlü göründü; duvarlarındaki çizgiler, çatlaklar, boya döküntüleri yaşını belli ediyordu, kırışık yüzlü bilgelere özgü dalgın ve kederli bakışlarını ufka dikmişti. Beyaz gövdesi iki mavi halkayla çevrelenmişti. Deniz fenerine olan ilgim Defne'nin dikkatini çekti, "Güzel değil mi?" diye sordu. Doğru cevabı bulabilmek için düşünürcesine feneri biraz daha süzdüm, "Güzel. Ama..." Gerisini getirmedim. "Ama ne?" diye üsteledi. "Üzgün bir hali var" dedim, "üzgün ve ağla-

maklı." Başını öne eğdi, sanki bir itirafın eşiğindeymişçesine kararsızdı. "Bu fenerin halk arasındaki ismini biliyor musunuz?" Hafızamı yokladım, Doktor Sedad Fahri hatıratında birkaç yerde Saklıkuyu Feneri'nden bahsediyordu ama farklı bir isim kullandığını hatırlayamadım, olsa muhakkak dikkatimi çekerdi, "Bilmiyorum" dedim.

"Melekler Feneri."

"Melekler Feneri" diye tekrarladım. Adımlarımız yavaşladı, sonunda duraksadık. Melek suretlerini gözümde canlandırmaya çalıştım: Denize düşen melekler, kayalara çarpan melekler, kanadı kırık melekler. Zihnimdeki çağrışımlar epeyce acı ve hüzün doluydu, böyle düşünmek hayatımın her ânında neredeyse alışkanlığa dönüşmüştü, uğursuz bir el beni hemen o bataklığa itiyordu, bu kadar karamsarlık yüzünden kendime kızdım, başka şeyler hayal ettim, güzel şeyler. Gece yeryüzüne inen meleklere yol gösteren fener, karanlıkta gökyüzüyle deniz arasındaki incecik ışık patikasını izleyerek dünyamıza yolculuk eden melekler, göğe açılan soluk beyaz dar kapı, karanlıkta kanatları deniz fenerinin ışıltısıyla parıldayan melekler.

Meleklerin arasından yürüyerek fenerin etrafında dolandık, melekler kanatlarıyla Defne'nin saçlarına dokundular, parıltılarını bıraktılar.

"Neden Melekler Feneri demişler acaba?"

Küçük keşif turunu tamamlayınca yeniden durduk, ikimiz de deniz fenerine bakmaya başladık, sanki hikâyesini kendi ağzıyla anlatacaktı, dudakları kıpırtısız kalınca Defne anlattı.

"Balkan Harbi döneminde şartlar iyice kötüleşince İstanbullu bir grup genç kadın, hastabakıcı olarak Bulgaristan'a gitmek için gönüllü yazılmışlar. O dönemde Selimiye Kışlası'nda bulunan Margaret Hanım onları bir ay boyunca hemşirelik tedrisatından geçirmiş. Sonrasında kimi anne babasını kimi nişanlısını kimi yeni evlendiği kocasını kimi küçük çocuğunu geride bırakmış.

Cephede yaralanan askerlere, civardaki hastalara, kadınlara, yaşlılara, çocuklara ellerinden geldiği kadar aşkla, şevkle, dirayetle yardım etmişler. Üç ay bile dolmadan, savaşın şartları ağırlaşınca daha fazla kalamayacakları anlaşılmış, devlet geri dönebilmeleri için küçük bir gemi yollamış. Hemşireler gemiye yardıma muhtaç insanlardan sığdırabildikleri kadarını almışlar ve yola revan olmuşlar. Gel gelelim, gemi İstanbul'a varamadan, Saklıkuyu açıklarında korkunç bir fırtınaya yakalanmış. Şiddetli rüzgâr yüzünden kayalıklara sürüklenmişler ve ne yazık ki gemi kayalıklara çarpıp parçalanmış. Dalgaların arasında bata çıka can çekişen yolcuların çok azı kurtulabilmiş. Gemide ne kadar insan olduğunu kimse bilmiyor ama on bir gönüllü genç hemşire kadın kurtulamamış. Aileleri İstanbul'dan koşup bu kıyıya gelmiş, günlerce denizin hiç olmazsa cesetlerini geri vermesi için yalvarıp yakarmışlar, dualar etmişler, ancak yedi tanesinin cansız bedenine ulaşabilmişler, dördünün cesedi ise suların karanlığına gömülüp gitmiş, gören bilen olmamış. Kazadan sonra buraya işte bu deniz feneri yapılmış. Gönüllü genç kadınların hatırasına halk arasında buranın ismi Melekler Feneri olarak kalmış. Bazı balıkçılar bugün bile kadınlardan birini gördüklerini söyler, fırtınaya tutulduklarında onların yol gösterdiğine inananlar var. Malum, her denizin suyundan çok efsanesi vardır, deniz bir su kütlesinden daha çok uzun bir hikâyedir. Size ilginç bir şey söyleyeyim mi? Kayıp dört kadını hâlâ arıyorlar."

"Aradan yüz seneden fazla zaman geçmiş. Hâlâ mı? Kemikleri bile çürür, insanın zerresi kalmaz denizde."

"Burada yaşayanlar sizinle aynı fikirde değil. O feci kazanın yıldönümlerinde, şubat ayının ortasında, Saklıkuyu'nun yerli halkı balıkçı teknelerine biniyor, ellerinde ışıldaklarla gece vakti denizin ortasında ceset arıyor. O kadınların şehit olduklarına inanıyorlar, şehitlerin bedenleri çürüyüp bozulmaz. Bir gün bulacakları umuduyla denize açılıyorlar, yanlarındaki karanfil-

leri suya saçıyorlar, deniz kanar gibi kızıllaşıyor, yüksek sesle kadınları isimleriyle çağırıyorlar, rüzgâr seslerini uzaklara taşıyor. Yürek paralayıcı."

Yolun kalanını sessizce yürüdük, azgın dalgalı sularda boğuşan kara bahtlı, fedakâr genç kadınların çığlıkları zihnimin duvarlarında çınladı durdu, bir evin bahçesinden sokağa sarkan yaşlı ceviz ağacını geçer geçmez büyükçe bir bakkalın önüne geldik, kalın yeşil tentesinin altında sebze ve meyvelerin sergilendiği sandıklar vardı. Kapının girişinde şemsiyeyi kapattım ve yan tarafa bıraktım. "Islanmışsınız" dedi Defne. Sağ koluma baktım, sırılsıklamdı. "Biraz yağmur kimseyi incitmez" dedim. Gülümsedi, "Sıkı lafmış" dedi. "Benim değil Tom Waits'in" diye karşılık verdim. "Olsun" dedi, "zamanlaması da iyiydi."

İçeriye girdiğimizde eski bakkaliyelerden kalma, zahirelerin, peynirlerin, baharatların iç içe geçtiği o ağır kokuyu duydum, kapının hemen sağındaki kasanın arkasında oturan orta yaşlı bir kadın Defne'nin selamına içtenlikli bir tebessümle karşılık verdi. "Rabialardan haber var mı?" diye sordu Defne. "İyiler çok şükür. Evlerini yerleştirdiler. Sadık da vazifeye başladı. Alışacaklar" diye cevapladı kadın. O sırada beni baştan aşağı süzdü. "Selam söylersin" dedi Defne. Kadın mutlulukla gözlerini kırptı. "Aleyküm selam. Onun da soranlara selamı var."

Defne'yle raflara bakınmaya başladık, konserve kutularına göz gezdirdim, bir ara "Mutfakla aranız nasıl?" diye sordu, sorusunu bir müddet karşılıksız bırakınca başını raflardan döndürüp merakla yüzüme baktı.

"N'olur artık bana siz diye hitap etmeyin, ben de siz demekten vazgeçeyim, benim için iletişimi epeyce kolaylaştırmış olursunuz...olursun. Resmiyet sürdükçe rahat konuşamıyorum, bir pot kırmamak için kendimi baskılıyorum" dedim.

Yüzü hafiften kızardı. Bu halinden hoşlanmaya başlamıştım. Utangaçlığından. "Mutfakla aran nasıl?" diye sordu bu kez. "Çok

iyidir" dedim, "hatta yemeğe davet etme sırası bende. Kahvaltı ekibimize akşam yemeği pişireceğim." Davetimden hoşnut oldu, bir şey söylemedi ama bakışlarından anladım, yüzünde beliren ifadeden anladım, kesinlikle memnundu. Alışverişi sürdürürken bir yandan da Saklıkuyu'da ne kadar kalacağıma karar vermeye çalışıyordum. Defne'ye bakınca, onunla daha fazla zaman geçirmek istediğimi fark ettim. Dizginlemekte güçlük çektiğim bu arzu, karşısına çıkan her şeyi sürükleyecek kadar güçlü, coşkulu bir nehirdi ve kendimi kaptırmamak için ne yapsam faydasızdı. Sonunda kafamda üç günlük bir süre belirledim, sepetime biraz kahvaltılık, birkaç çeşit sebze ve bakliyat, küçük bir şişe yağ, orta boy bir domates salçası koydum. Defne de aldıklarını Van Gogh çiçekli torbasına yerleştirdi.

Marketten çıkınca, "Elindekiler ağırsa torbadakilerin bir kısmını benim çantama koyabiliriz" dedi Defne. "Sağ ol, ağır değil, taşıyabilirim. Fenerin yakınlarında balıkçı barınakları gördüm. Yakınlarda bulabilirsek balık almak istiyorum" dedim. Bir yandan da elimdeki poşeti yere bırakmadan şemsiyeyi açmaya uğraşıyordum. Şemsiyeyi elimden aldı kolayca açtı, yeniden bana verdi. "Balıkçı Süleyman'a gidelim. Her gün tezgâhını açmıyor gerçi. Oradaysa alırız, yoksa yarın açar muhtemelen."

Şansım yaver gitti, Balıkçı Süleyman üzeri mavi brandayla örtülü kırmızı yuvarlak tablanın arkasındaki hasır taburede oturmuş sigara içiyordu. Beyaz bıyıklarının uçları ve sigara tutan parmakları kahverengiyle sarı arası bir renge dönmüştü. Belli ki az konuşan bir adamdı, Defne'yle birkaç kelimeyi geçmeyen kısa cümlelerle lafladı. Tablada taze olduğu ilk bakışta anlaşılan birkaç çeşit balık diziliydi. Son kalan çingene palamutlarıyla birlikte bir kilo kadar istavrit aldım. Keskin bir bıçakla balıkların içini temizledi ve yanındaki büyük bidondan maşrapaya doldurduğu suyla yıkadı. Hazır hale gelince akmasın diye iki poşetin içine koyup uzattı, benden önce Defne davrandı ve poşeti aldı. Bakkaldaki kadın gibi Süleyman

da kaçamak şekilde ölü balıklarınkini andıran kanlanmış gözleriyle beni baştan aşağı süzdü ama iletişim kurmaya yeltenmedi. Balıkların parasını ödedim, Defne'yle balıkçı birbirlerini selamladılar, şemsiyenin altında eve doğru yürüdük.

"Bizim Kenan da sağ olsun cimri adam, iki kanepe bir yatakla ev döşemiş. Hiç gelmediği belli oluyor."

"Bizim binanın bir deposu var. Orası eskiden kalma eşyalarla dolu. Bazı kiracıların ayrılırken bıraktıklarına da bakabilirsin. Senin dairenin baktığı bahçenin sol tarafında. İstersen kolaçan et, işine yarayacak bir şey muhakkak çıkar."

"Birinden izin almak gerekmez mi? Gerçi birkaç günlüğüne değmez."

"Binanın ortak kullanımına ait. İsteyen eşya bırakıyor, isteyen alıyor, kimseden izin gerekmiyor. Gerekirse kullanır, işin bitince geri koyarsın. Benim hatırladığım kadarıyla elektrikli fırın vardı, tekli koltuk, küçük masa, birkaç halı olması lazım. Ivır zıvır çok. Hastane döneminden bile eşya bulabilirsin. Ben öyle kalabalık, karmaşık yerlerde çok duramam. En fazla iki kere bakmışımdır. Anahtarı Ahmet Hilmi Bey'de. İçindekileri o daha iyi biliyordur."

Defne'yle yaptığımız kısa gezintide Saklıkuyu'nun görmediğim bir yüzüyle karşılaşmıştım; burada bir hayat vardı, ortalık yerde kalabalık yapmayan insanlar kendi tenhalarında yaşamlarını sürdürüyordu. Yüz yıl önce denizdeki bir fırtınada dalgaların arasında kaybolan genç kadınları bulabilmek gibi tutkulu hayalleri vardı. İnatla bir mucizeye tutunmuşlardı. Dekorun arkasındakileri bir bir tanımaya başlamıştım. Diledikleri zaman gözlerden uzakta kalabilmeyi, adeta yok olmayı başarabiliyorlardı. Defne'nin yanındayken kendilerini benden saklamadılar.

Göz açıp kapayana kadar binanın ön bahçesine geldik. Yolculuğumuz sona erdiği için buruktum, biraz daha uzun süreceğini hayal etmiştim. Daire kapısının önünde şemsiyeyi Defne'ye verdim, elimdeki torbayı saçak altındaki kuru yere bıraktım,

Defne çantasındaki balıkları çıkarıp uzattı. "Teşekkür ederim" dedim. "Kısa da olsa çok keyif aldım." Aslında, seninle uzun uzun yürüyelim, senin bilmediğin yerler varsa birlikte keşfedelim demek istedim. "Rica ederim" dedi, "sen gelmeseydin muhtemelen üşenip alışverişe çıkmayacaktım. Benim için de iyi oldu." İçim içime sığmıyordu, kapıyı açtım, torbaları içeri koydum, "Görüşürüz" deyip arka bahçeye yöneldi Defne.

"Defne!" diye seslendim arkasından.

Döndü, meraklı gözlerle bana baktı.

"Sana bir şey sormak istiyorum. Defalarca dilimin ucuna kadar geldi ama bir türlü soramadım. Ancak şimdi cesaret bulabildim."

Şaşkınlık ve merak içinde bana bakmayı sürdürdü. Beklenmedik bir şeye maruz kalmanın tedirginliğiyle doldu bir anda.

"Buraya geldiğim gece seni Kimsesizler Mezarlığı'nda dolanırken gördüm. Uzaktan seni seyrettim. Rahatsız etmemek için yanına yaklaşmadım. Mezarlıkta ne işin vardı?"

Yüzünde hayal kırıklığı mı vardı, bana mı öyle geldi? Her yanımı pişmanlık kapladı, güzel bir ânı mahvettiğimi o an fark ettim.

Tek kelime etmeden arkasını döndü ve uzaklaştı.

Nasıl bir yaraya dokunmuştum?

16

Tutkular, Zaaflar ve Bağlılıklar

Firdevs'le ben, bir kış sabahı donmamak için birbirine sokulan, iyice yakınlaşınca sivri okları yüzünden canları yanıp tekrar uzaklaşan, soğuktan donmakla, okların acısına katlanmak arasında güvenli bir yer arayan kirpiler gibiydik. Umutsuzluklar, acılar, çaresizlikler, boşluklar içinde birbirimize çarpıp savruluyorduk.

Arabayla şehri dolaştırıp sonra hiçbir şey olmamış gibi beni yol kenarında bıraktığı o tuhaf günden sonra Firdevs yine ortadan kayboldu, her şeyin bittiğine inanmıştım. Fakat aramızda biten şey tam olarak nedir diye düşündüğüm anda zihnim bulanıyordu; onun için hissettiklerimin tamamı karşılıksız mıydı, bir kuruntunun, bir aldanmanın peşinde miydim? Başlamadan bitti demeliydim belki de; başlamasını umduğum şey ölü doğmuştu, duygularım ölü cenin gibi bir tarafa fırlatılmıştı.

Sonraki günler Firdevs'in arabadaki delilik hali uzun zaman gözümün önünden gitmedi, karanlık bir nefret ruhunu bütünüyle ele geçirmişti, birbirimize tamamen yabancıydık. Gece yarılarında o anları bir kâbusun içinde defalarca yeniden yaşadım, her seferinde terden sırılsıklam uyandım, sabahlara kadar gözüme uyku girmedi. Bir çıkmaza hapsolmuştum, sanki ruhum eve geri dönememişti, hâlâ bir otoyolda korna ve motor gürültülerinin

arasında dolanıyordu. Beni hayatın dışında bir yerde bırakmıştı Firdevs ve dönüş yolunu bilmiyordum.

Yaşadıklarım yüzünden iyice yabanileştim, mecbur kalmadıkça kimseyle görüşmüyor, akşamları evden dışarı adımımı atmıyordum. Arkadaşlarımın davetlerini, birlikte zaman geçirme çağrılarını karşılıksız bırakıyordum. Öğrencilerim bendeki bu değişikliği fark ediyor ama sebebini sormaya çekiniyordu, bakışlarından belliydi. Yılın son aylarını böyle yapayalnız geçirdim, kendimle kaldığım vakitlerde çoğunlukla telefonum kapalıydı, iyiden iyiye hayattan soyutlandım.

İçimde bastırdığım gerilim en sonunda babamla aramda patlak verdi; seyrek görüşmelerimizde, beni yalanlar söylemekle, sorumsuzca ailenin düzenini, huzurunu bozmakla itham edip durdu. Bunlarla yetinmedi, ailecek bir araya geldikleri günlerde bencilliğim yüzünden ortadan kaybolarak aileyi parçalamakla suçladı. Ardı arkası kesilmeyen suçlamalarına annem de katıldı, ikisi birden üzerimde ağır bir baskı kurdular, artık onları görmek içimden gelmiyordu, ziyaretlerimin arası iyice uzadı. Bir seferinde dayanamadım, kasıtlı olarak seçtiğim en ağır sözcüklerle ikisinin de ne kadar anlayışsız olduklarını yüzlerine vurdum. Aramızdaki sorunlar çözülmek bir yana daha da içinden çıkılmaz hale geldi.

Birbirini kovalayan karanlık günlerin ardından yılbaşı gelip çattı. Asistanlığa başladığımdan itibaren her yılbaşı gecesi üniversiteden arkadaşlarla yaptığımız yemekli buluşmaya katılmamak için hastalık bahanesi uydurdum, soranlara evden çıkamayacak kadar halsiz olduğumu söyledim. Fakat Kenan bu bahaneyi yutmayacak kadar iyi tanıyordu beni, bıktırana kadar ısrarcı oldu, yılbaşı günü akşam saatlerine doğru son bir kez şansını denedi, dinlenebilmek için erkenden uyuyacağımı, arayıp da ulaşamazsa meraklanmamasını söyledim, mecburen pes etti. Kalabalığı, gürültüyü, kargaşayı kaldıracak halde değildim, bütün gece eğle-

niyormuş rolü yapmayı gözüm kesmiyordu, asıl önemlisi etrafımda mutlu insan görmeye tahammülüm yoktu, neşeyle gülümseyen insanlarla karşı karşıya geldiğimde benden bir şey çalmışlar yahut hakkımı yemişler gibi düşmanca bakıyordum.

Hayatımı mahvetmeye başladığım zamanların başındaydım, beni yakından tanıyanlar ilk yıkımı sezmişti ama ortalıkta ince bir toz tabakasının dışında henüz gözle görülür bir enkaz yoktu, bu yüzden de pek fazla dikkat çekmiyordum, hakkımdaki endişeler kuşkudan, faraziyeden öteye geçmedi.

Aralık ayının sonuna yaklaşırken hastalık bahanesini o kadar çok kişiye tekrar ettim ki yılbaşı günü akşam saatlerinde gerçekten de kendimi biraz halsiz hissetmeye başladım. Belki de yalnızlık vücudumu yorgun ve zayıf düşürmüştü. Mutfakta su kaynattım, ıhlamur demleyip fincanın içine bir parça taze zencefil, bir dilim de limon attım, elimde fincanla televizyonun karşısına geçtim, üzerimi bir battaniyeyle örttüm. Yaşadığım ev yüksek tavanlıydı, yaklaşık yüz yıllık olduğu için pencerelerden hava sızıyordu, her yerini ısıtmakta zorlanıyordum, kaloriferleri fazla açınca bu kez faturalar kabarık geliyordu, tasarruf edeyim diye, otururken genellikle üzerime battaniye alıyordum.

Sokağın tüm sesleri odamın içindeydi. Bir ara dışarıda eğlenen genç insanların gürültülü neşelerine kulak kesildim, herkes ertesi gün birilerine anlatabileceği hikâyeler biriktirmek için delice bir hırsla, gözü karalıkla yılbaşı gecesine saldırıyordu, genç gürültülerin arasına birkaç sarhoş bağırtısı karıştı, yoldan geçen grubun içinden bir kadının kapının önünde öğürerek kustuğunu duydum, yanındakilerin alaylı gülüşleri sokağı kapladı, hafifçe midem bulandı, gözlerimi kapatıp sıcak ıhlamurdan birkaç yudum aldım. Dışarıyı bırakıp ekrandakileri dinlemeye koyuldum.

Altın sarısı simlerle kaplı kıyafetler içindeki sunucu kadın, stüdyodaki konuklarına yeni yıldan neler beklediklerini sordu, mikrofonu her eline alan birbiri ardına güzel hayaller sıraladı,

önce sağlık dediler, tüm insanlığa barış ve mutluluk dilediler, sıra bana geldi, söyleyecek bir şey bulamadım, konuyu kapatmak için kaçarcasına kanalı değiştirdim.

O sırada belli belirsiz bir kapı zili sesi duydum, bana mı öyle geldi diye duraksadım, hayır yanlış duymamıştım aşağıdan birisi zile basıyordu, birden telaşlandım, sanki saklandığım yerde birisi beni bulmuştu. Birkaç saniye içinde zihnimde arkadaşım Kenan'dan apartman önünde kusan kadına, abime ve babama kadar bir dizi ihtimal belirdi. Vakit gece yarısına yaklaşmıştı, ihtimallerden hiçbirine tahammül gösterecek vaziyette değildim, en iyisi kayıtsız kalmaktı, ben de öyle yaptım, gizlenmek istercesine battaniyeyi biraz daha üzerime çektim.

Dışarıdaki ziyaretçinin birkaç denemenin ardından nasılsa vazgeçeceğini düşünüyordum. Yanılmıştım. Vazgeçmedi. Oturduğum yerden ayağa kalktım, pencerenin perdesini hafifçe aralayıp davetsiz misafirin kim olduğunu görmeye çalıştım. Kapı önündeki aydınlık yetersizdi, binanın dışarı doğru çıkıntısı da görüşü engelliyordu, belli belirsiz bir karaltı vardı. Perdeyi kapatıp geri çekildim, aşağıdaki yabancı inatla bir kez daha kapı ziline bastı, kararsızlık içindeydim, hızlıca düşündüm, eğer arkadaşlarımdan biriyse başımdan savmak zor değildi, tam da arayanlara söylediğim gibi ıhlamur içip, battaniye altında pinekliyordum. Peki ya tanımadığım biriyse? Onca daire arasından sadece benim zilime basılması tesadüf müydü?

Dikkatle kulak kesildim, diğer dairelerde bir hareket görünmüyordu. Zil sesi susmadı. Tekrar pencereye yöneldim, kafamı dışarı uzatıp aşağıdaki meçhul kişiye "Kim o?" diye seslendim. Bekledim. Bir karşılık gelmeyince bu kez sesimi yükselterek tekrar "Kim o?" diye bağırdım. Cevap olarak kapı zili kulaklarımda çınladı. Daha fazla bu gerilime katlanacak gücüm kalmamıştı, sinirlerim harap haldeydi, kapı otomatiğine bastım, kapı açıldı. Apartman boşluğundaki ayak seslerini dinledim, birisi ağır ağır merdivenleri tır-

manıyordu, bir anlığına ses kesildi, acaba aşağıdaki kişi yanlış zili mi çalmıştı, alt katlardan birine gelmişti belki de. Tam rahatlamış halde daire kapısını kapatmak üzereydim ki ayak sesleri yeniden apartman boşluğunda yankılandı. Davetsiz misafir benim bulunduğum kattaki merdivenin ilk basamaklarına tırmanınca sensörlü lambalar yandı, gelen kişinin kim olduğunu gördüm.

İçeri girdi, ince topuklu siyah ayakkabılarını tek eliyle çıkarıp bir kenara bıraktı, omzundaki parlak siyah deri çantayı altın sarısı zincirinden tutarak masanın üzerine koydu ve az önce uzandığım koltuğa yığıldı. Kollarında kalan son derman kırıntısıyla battaniyeyi güçlükle üzerine çekti.

"Sana ne oldu böyle Firdevs?"

Gözleri ağlamaktan şişmişti, bir heykel donukluğuyla hiç kıpırdamadan televizyona bakıyordu, perişan haldeydi, üşümüştü, yüzünün rengi soluktu.

"Nedir bu halin? Anlatmayacak mısın?"

Yüzüme baktı, anlatmaya güç yetiremeyeceği, can sıkıcı bir hikâyenin içinden kaçarak yaralı bir kalple evime sığınmıştı, kafasını yeniden televizyona çevirdi, tavırlarıyla "bana bir şey sorma" demek istiyordu, onu bu kadarcık tanımıştım, mesajı alınca diğer odaya geçtim, elimde ince bir hırkayla geri döndüm ve açıkta duran zarif omuzlarına usulca bıraktım. Başka soru sormadan kendime hazırladığım ıhlamurun aynısından ona da hazırladım, sıcak fincanı iki avucunun arasında tutarak ellerini ısıttı, koltukta yanına ilişip televizyona bakmaya başladım, Zeki Müren şatafatlı kıyafetleriyle, kocaman gözlükleriyle şarkılarını söylüyordu. *Beni öldür öyle git. Yaşamak için senin sevgine muhtacım.* Vakit gece yarısına yaklaşınca ekrandan ve sokaktan geri sayım başladı. On, dokuz, her sayışımda hayatımda bir şeyler eksik çıkıyordu, yarım yamalak bir yaşamak acemiliği, sekiz, yedi ve saymakla bitmeyen pişmanlıklar, odamda biriken ay kırıkları, altı, beş, duvarda kırgın gölgelerimiz kıpırtısız duruyor, dört, üç, ardımda bıraktığım dil-

siz sonbahar akşamlarını toplayacak kimse kalmadı, iki, bir, ağır ağır kanıma karışan imkânsız bir aşkla zehirleniyordum. Sıfır. Elimde hiçbir şey yok.

Saat tam on ikiyi vurunca dışarıdan havai fişek sesleri yükseldi, Firdevs ağlıyordu, karanlık gökyüzünü gürültülü ve renkli konfetiler kapladı, kuşlar can havliyle kaçıştı, Firdevs ağlıyordu, yıldız buketleri geceyi yakarken Firdevs içini çekerek sessizce ağlıyordu, kalbimde bir yer kanadı. Bir süre geçince ses kesildi, artık ağlaması dinmişti, nefes alışverişi değişti, yan yana televizyon izlerken gözleri kapanmış, derin bir uykuya teslim olmuştu. Tuhaf bir suçluluk duygusuyla Firdevs'i izlemeye başladım, gözlerimi kaçırmam için bir sebep kalmamıştı, yüzünün her bir ayrıntısını ezberlercesine uzun uzun baktım.

Bir anlığına içim yakıcı, kaçak bir arzuyla doldu, Firdevs'in yüzüne dokunmak, parmak uçlarımı çenesinin, burnunun, gözlerinin etrafında gezdirmek için dayanılmaz bir istek duydum, vücudumun her yanına yayılan sıcaklık aklımı başımdan alıyordu. Elimi uzattım, havada öylece asıldı kaldı, ne daha ileri götürebiliyordum ne geri çekebiliyordum, elimle birlikte zaman da orada dondu, utancımla arzum arasında sıkışmıştım, nihayet toparlandım ve zor da olsa yanından uzaklaştım. Böyle bir şeyi hayal ettiğim için kendime kızıyordum, kim bilir Firdevs bunu bilseydi hakkımda ne düşünecekti.

Yatak odasından bir yastık alıp tekrar Firdevs'in yanına geldim. Yastığı koltuğun kolçağına yasladım, hırkayı yavaşça sırtından aldım, omuzlarından tutup başı yastığa gelecek şekilde yatırdım, otururken altında topladığı ayaklarını uzattı, gözlerini açacak mı diye bir süre bekledim, açmayınca battaniyeyi düzgünce üzerine örttüm, hırkayı da battaniyenin üzerine omuzlarına doğru serdim. Uyurken bambaşka görünüyordu, o bazen coşkulu, bazen hiddetli tavrından eser yoktu, oyuncağına sarılıp yatan çocuklar kadar masumdu.

O sırada gözüm boynundaki taşlarla süslü kolyeye takıldı, uyurken rahatsız etmesin diye usulca çıkardım, kilidini bulmaya çalışırken hafifçe hareket etti ama gözlerini açmadı. Çok güzel görünüyordu, daha fazla dayanamadım elimle saçlarını hafifçe okşadım, daha doğrusu saçlarını düzeltmekle okşamak arasında bir dokunuştu, içimde havai fişekler patlıyordu. Kaloriferin ısısını biraz daha yükselttim. Heyecandan gözüme uyku girmedi, Firdevs'in içerideki odada uyuduğuna inanamıyordum, sabah ezanını duyduktan sonra dalmışım.

Sabah uyanır uyanmaz doğruca Firdevs'in yattığı salona gittim ama orada değildi, hiç gürültü yapmadan erkenden evden ayrılmıştı. Gitmeden evvel battaniyeyi güzelce katlamış, hırkayla birlikte yastığın üzerine bırakmıştı. Bu kadar çabuk gitmesini beklemiyordum, kahvaltı edeceğimizi, dertleşeceğimizi, bana önceki geceyi uzun uzun anlatacağını sanmıştım, içimi bir üzüntü kapladı. Sanki uzaklaşmadan yetişebilirmişim gibi, pencereye koşup sokağı bir ucundan diğer ucuna kolaçan ettim, ortalık tenhaydı. Turuncu yelekli bir çöpçü çalı süpürgesiyle geceden kalma haytalıkları ve çöpleri süpürüyordu. Firdevs geride bir iz bırakmadan gitmişti. Daha doğrusu küçük sehpanın üzerinde duran şeyi görene kadar öyle sanıyordum; geride bir iz bırakmıştı, gece boynundan çıkardığım kolye oradaydı. Görmemiş miydi, bilerek mi bırakmıştı? Belki de o geceyi hatırlatan bir şey bırakmak istemişti. Firdevs'in kolyesini sakladım, bende kaldı.

O yılbaşı gecesinin ardından Firdevs'le yeniden görüşeceğimizden umutluydum. Habersiz gitmesini hemen unutuverdim, sanki o gece bir eşiği beraberce geçmiştik, bana eskisi gibi davranmayacağına dair iyimser hislere kapılmıştım; içine düştüğü bir bela ânında güvenilir ve emin bir yer olarak benim evimi seçmişti, bunun anlamı çok büyüktü, onunla hayal bile edemeyeceğim bir yakınlığa kavuşmuştum. Görüşmemizi sabırsızlıkla beklerken iki gün geçti, aramadı. Makul bir sebebim olduğunu düşünerek

cesaretimi topladım ve üçüncü gün öğlen vakti ben aradım, cevap vermedi, dördüncü ve beşinci günkü aramalarıma da cevap vermedi. Bir ayın sonunda umudum eskisinden daha beter kırıldı, ne olduğunu anlayamıyordum, benimle saçma bir oyun oynuyordu ve ben bu oyuna daha fazla izin vermeyecektim; ne olursa olsun beni hapsettiği o tekinsiz karanlık odadan kurtulmayı başaracaktım, arada sırada bir lütuf gibi yüzünü gösterdiği o küçük pencereye zavallıca bakıp durmaktan vazgeçecektim, öfke doluydum.

Önceki seferlerde olduğu gibi kendimi bırakmadım, yeniden insanların arasına karışmaya başladım, dostlarımla daha çok vakit geçirdim, yalnız kalınca düşüncelere dalıyor, bu da uğradığım aşağılanmanın şiddetini artırıyordu.

Şubat ayı ortalığı soğuktan kırdı geçirdi. Fakat şubat soğuğundan daha beter bir olay sivri bir buz parçası gibi kalbimin ortasına saplandı.

Gece yarısında çalan münasebetsiz telefonla uykum bölündü, saat sabaha karşı üçe yaklaşıyordu, yattığım yerden öyle sıçradım ki uykunun bir parçası üzerime yapıştı. Telefonu güçbela açtım. Karşımdaki ses yerin katbekat altından, yedi kat karanlığın içinden konuşuyordu. Birisi onu sanki bir daha hiç çıkamasın diye toprağın dibine, ölümün nefesini en yakından hissedeceği derinliğe gömmüştü.

"Gel beni buradan al lütfen!"

Üzerime hâlâ yapışık duran uyku parçası yüzünden bilincim bulanıklaşıyor, gerçeklikle ancak kalın bir duvarın arkasından ağır aksak bir ilişki kurabiliyordum. Hiçbir cevap veremedim.

"Beni buradan al lütfen!" diye tekrar etti karşıdaki ses. "Beykoz Kundura Fabrikası'nın yakınlarındayım, bulunduğum yerden bacayı görebiliyorum."

O telefonu hiçbir şey söylemeden kapatsaydım Firdevs'le aramızdaki mutlak kopuş gerçekleşebilirdi. Muhtemelen o andan itibaren benden ölesiye nefret ederdi, ömür boyu bir daha hiç

karşılaşmazdık, karşılaşsak da yüzüme bakmazdı ve böylece oynadığı oyun her neyse tamamen biterdi. Buna bir süre üzülürdüm ama hayatımı ve ruh sağlığımı koruyabilirdim. Benden yardım isteyecek kadar büyük bir çaresizlik içindeydi, sesindeki yalvaran ifadeye ikinci kez tanık oluyordum, ilki şirkette Fırat'ın arkasından seslendiğindeydi. Hangisi daha iyi bir tercihti: Cevap vermek mi yoksa hiç umursamamak mı?

"İyi misin Firdevs? Ne oldu sana, neredesin?"

Evden nasıl çıktığımı bilmiyorum. Beykoz'a nasıl gidebileceğim hakkında en küçük bir fikrim yoktu. Tek çarem taksiye binmekti. Cebimdeki parayı yokladım. Taksi durağına vardığımda yıpranmış bir kanepede uyuyan adamdan başka bir şey bulamadım. İçeri girdiğimde adam gözlerini araladı. "Taksi yok mu?" diye sordum. Adam uygunsuz bir şey arıyormuşum gibi neredeyse ayıplayan gözlerle baktı. Ardından sigara kokulu yazıhanede taksi bulacakmışçasına etrafını kolaçan etti.

"Nereye gideceksiniz beyefendi?"

"Beykoz."

Uzun mesafeyi duyunca biraz daha kendine geldi, "Şu an aracımız yok. Biraz bekleyeceksiniz" diye uykulu bir sesle söylendi. "Benim vaktim yok. Hemen gitmem lâzım" diye üsteleyince elindeki eski cep telefonuyla umutsuzca birkaç arama yaptı. Sonuçsuz bir konuşmanın ardından "Araçlar işe çıktı" dedi, "beklerseniz gelirler."

Beklemeye tahammülüm yoktu, bir an önce Firdevs'in yanına gitmeliydim, elim ayağım tutmaz haldeydim. Hızlı adımlarla yola attım kendimi. Yol boyunca gelip geçen arabalara çaresizce el salladım. İçinde yolcu olan birkaç taksi yanımdan hızlıca geçti. Uzaktan beliren araba farlarına çaresizce bakındım durdum. Yeniden taksi durağına gidip orada beklemeyi düşünürken, bagaj kapısı içeriye göçmüş bir taksi biraz önümde durdu. Koşarak yanına gittim ve ön kapıyı açtım. "Beykoz'a gidiyorum" dedim.

Adam bir şey söylemeden kafasını salladı. Tam binerken "Gidiş dönüş ne kadar tutar?" diye sordum. Taksici memnuniyetsiz bir bakış fırlattı. "Beykoz'un neresi?" Bir an zihnimden uçup gitmişti Firdevs'le konuştuklarımız. Son anda hatırlayıp "Kundura Fabrikası civarı" diye cevap verdim. Adam biraz düşündükten sonra "Gidiş dönüş yedi yüz civarı tutar" dedi. O kadar param yoktu. "Beş yüz yirmi liram var. Kredi kartı geçiyor mu?" Taksicinin yüzü asıldı, hareketlerinden gitmeye kararsız olduğunu anladım. "Çok acil bir durum çıktı, telefon numaramı vereyim, kalanını gelir benden alırsınız. Muhakkak ulaştırırım" dedim yalvaran bir sesle. Kafasını salladı, hareket ettik.

Yol uzadıkça uzadı. Firdevs'i Beykoz'un köylerine giden dar orman yollarından birinde buldum, gece tenhalığındaki yolun kenarında öylece durmuş bekliyordu, taksinin farları yüzünü aydınlatınca yılbaşı gecesindeki karşılaşmamızdan çok daha acınası bir halde olduğunu fark ettim. Gerçekten mahvolmuş görünüyordu. Telaşla dışarı fırlayıp taksiye binmesine yardım ederken, yüzündeki, boynundaki izler dikkatimi çekti, mora çalan kırmızılıkların bir boğuşmadan geride kaldığı belliydi, vücudunun her yanı soğuktan ve korkudan titriyordu. "Ne oldu sana Firdevs, seni kim bu hale soktu?" Dili tutulmuştu, konuşamadı, birkaç dakika sonra arabanın içindeki sıcaklıkla kendine geldi. Titremesi azalmış ama tamamen durmamıştı. "Sana ne yaptılar Firdevs? Bunu kim yaptı söyler misin Allah aşkına?" dedim, kelimeler zorlukla ağzımdan çıkıyordu, onu böyle görmek beni de perişan etmişti, ağlamamak için kendimi zor tutuyordum.

Birkaç dakika sonra taksiciye efkâr dolu bir sesle "Sigaranız var mı?" diye sordu. Taksici dikiz aynasından güvensiz bir bakış fırlattı. Orada olmaktan pişman gibiydi, gece yarısında bu sefer de karanlık orman yoluna girmeye itiraz etmiş, ben de homurdanmaları kesilsin diye durumun aciliyetini anlatmak için uzun uzun dil dökmüş, elimdeki bütün parayı önceden vermiştim.

Kısa tereddüt anından sonra ceketinin iç cebinden bir dal sigara çıkarıp arkaya uzattı. Firdevs "Teşekkür ederim" deyip sigarayı dudaklarının arasına sıkıştırdı, el çantasından çakmağını çıkardı ve titreyen ellerle sigarasını yakmaya uğraştı, iki-üç kez denemesine rağmen başaramadı, taksici kaçamak gözlerle aynadan bakıyordu, elinden çakmağı aldım, sigarasını yaktım, derin bir nefes çekti, dumanı uzun süre içinde tuttu, kafasını geriye yasladı, yol boyunca öyle kaldı. Bir ara, "Firdevs seni hastaneye götürmemi ister misin? Pek iyi görünmüyorsun" diye sordum. Kafasını istememe dercesine iki yana salladı, o anda gözleri doldu ve taşmaya başladı, gözyaşları suya düşmüş çiçekler gibi boynuna doğru süzüldü, derin nefeslerle sigarasını bitirdikten sonra izmaritini camın aralığından dışarı bıraktı.

Eve geldiğimizde doğrudan banyoya girdi, uzun süre duştan çıkmayınca meraklandım, kapıyı tıklattım, "İyi misin Firdevs" diye sesimi duyuruncaya kadar birkaç kez seslendim, su sesi kesildi, "İyiyim" dediğini duyunca rahatladım. Duştan çıktığında ürkek bir yavru hayvan gibi bir köşeye kıvrıldı. Biraz önce benim banyomda çırılçıplak bir haldeydi. Vücudunun çıplaklığını hayal ettim. Bütün benliğimde tenini hissetmek heyecanımı yükseltti.

Bileklerindeki ve boynundaki izleri örtebilmek için çabaladığının farkındaydım. Bütün itirazlarına rağmen ona yatağımı verdim. Bütün gece onun yanında olmayı düşledim. Birbirimize dokunarak ısındığımızı düşünürken uykuya dalmakta güçlük çektim. Aklım içerideydi.

Bu kez önceki gibi olmadı, erkenden çekip gitmedi, uyandığında neredeyse ikindi vaktiydi. Onun için hazırladığım kahvaltılıklardan birkaç lokma aldı, biraz daha yemesi için ısrar ettim, "İştahım yok" dedi. O geceye dair bir şeyler anlatmasını bekliyordum ama hiç o konuyu açmadı, sanki öyle bir olay yaşanmamıştı. "Burada birkaç gün kalabilir miyim? diye sordu. "Elbette, dilediğin kadar kalabilirsin" diye karşılık verdim. Ertesi gün program

yoğunluğum yüzünden izin alamayınca mecburen fakülteye gi tim, sabırsızlıkla derslerin bitmesini bekledim, aklım sürekl Firdevs'teydi, evimde olduğunu bilmek bana mutluluk veriyor du. Dönüşte akşam yemeği için kasaptan kuzu kuşbaşı et, manav dan kırmızı biber, yeşil soğan, domates ve istiridye mantarı aldım, özel et sote yemeğimi yapmayı planlıyordum, heyecanla kapıdan girdiğimde Firdevs evde yoktu. Masanın üzerine küçük bir not yazıp bırakmıştı.

Her şey için çok teşekkür ederim.

Sevgiler,
F.

Notun yazılı olduğu kâğıdı aldım, uzun uzun baktım, karmaşık duygular içindeydim, onun hakkında ne düşünmem gerektiğine bir türlü karar veremiyordum, gelgitlerden iyice yorulmuş, usanmıştım, başına gelenlerden birkaç kelimeyle bile olsa hiç bahsetmemesi kendimi değersiz hissettirmişti. Elimdekileri hiç açmadan buzdolabına koydum, iştahım kaçtı, akşam yemeği yemedim, bir gözüm sürekli telefondayken koltukta uyuyakaldım.

Durgun ve dalgın geçen bir haftanın sonunda kırmızı Alfa Romeo'yu fakülte otoparkında gördüğüm anda bütün kızgınlığımı unuttum, Firdevs arabasının önüne yaslanmış gülümseyerek beni bekliyordu. Çok şık ve alımlı görünüyordu. "Seni akşam yemeğine götürmek için geldim" dedi. Firdevs böyleydi, başka bir programının olmasını umursamazdı. Ortaya çıkacağı zaman ve mekânı hep o belirlerdi, her şeyi kendi istediği gibi planlardı ve karşısındakinden beklediği sadece ona ayak uydurmasıydı.

"Çok hoş görünüyorsun Firdevs. Yanına yakışmayacağım."

Yüzüme çapkın bir bakış fırlattı. "Dert etme" dedi. "Gösterişli duran kadınların yanındaki erkekler daha çok dikkat çeker. Kimse kılık kıyafetini umursamaz." Beni fakülteden aldı ve

Karaköy Lokantası'na götürdü, ne yiyeceğimizi ona bıraktım, belli ki lokantanın yemeklerine aşinaydı, masadaki mönüye bakmadan sipariş verdi. O andan itibaren uzun uzun yaptığı işlerden, gittiği etkinliklerden, karşılaştığı komik karakterli insanlardan, kadınlar ve erkekler arasındaki farklardan, az bilinen lokantaların lezzetli yemeklerinden, gezegenlerin ikide bir retro yapmasından söz etti; yemek esnasında bile hiç durmaksızın konuşuyordu ve anladım ki bütün bunların asıl sebebi beni tek bir konudan uzak tutmaktı. Akşamın sonunda artık sabrım kalmamıştı, donuk bir sesle sözünü kestim.

"Firdevs, o adamın sana bunları yapmasına neden izin veriyorsun?"

O âna kadarki sevecen bakışları birden kayboldu, çizginin dışına çıkmamdan hiç hoşlanmamıştı, onun izin verdiği kadarıyla yetinmeyince gözünü öfke bürüyordu.

"Firdevs, neden bu kötülüklere katlanıyorsun?"

Her şeyi göze almıştım, bu lafımın üzerine ayağa kalkıp mekânı terk etmesi umurumda değildi, bir daha hiç görmemeye bile razıydım, hiçbir şey yokmuş gibi davranmayacaktım. O sustukça ben üsteledim.

"Bütün bunların sebebinin Fırat olduğunu biliyorum. Seni bu kadar üzmesine nasıl ses çıkarmıyorsun anlayamıyorum."

"Yapamıyorum" diye üzüntüyle inledi. Beklemediğim bir cevaptı, şaşırdım.

"Ne demek yapamıyorum Firdevs? Sen güçlü bir kadınsın" diye karşılık verdim. "Yapamıyorum Orhan" dedi. Sustuk. Üstelemenin, itiraz etmenin anlamı yoktu, o an şefkate muhtaçtı, tartışmanın sırası değildi. Derin bir iç çekti.

"Fırat'ın hayatımda önemli bir yeri var. Aslında merhametli, iyi bir adamdır, beni sürekli gözetir kollar. Son zamanlarda çok değişti. Bana zarar verdiğinin farkındayım ama ondan ayrılmayı başaramıyorum."

Kısacık birkaç cümlede, bütün samimiyeti ve içtenliğiyle kal-
bini açtı. Hiçbir şey saklamadan zayıflıklarını ortaya serdi, duy-
mam gereken ne varsa dürüstçe anlattı. Fırat'a izahı güç bir bağla
sımsıkı bağlıydı, ayrılmayı başaramıyordu.

Keşke her şey o akşamki gibi kalabilseydi.

O akşamki kadar dürüst ve içten.

Ama ikimiz de doğru olanı yapamadık. Tutkularımız, zaafları-
mız ve bağlılıklarımız buna engel oldu.

17

Âşıklara Yer Yok!

Saklıkuyu'daki evin içinde ileri geri volta atıyor, bir türlü sakinleşemiyordum. Aklım Defne'de takılı kalmıştı. Sessiz ve üzgün bir halde arkasını dönüp gitmesi canımı sıkmış, sorum havada asılı kalmıştı. Üzerime vazife olmayan bir meseleye burnumu soktuğum için kendime kızgındım. Kimsesizler Mezarlığı'na hangi sebeple gittiğini kurcalamak, durduk yere bir ayıbını yakalamış gibi sormak düpedüz kabalıktı. Ne kadar münasebetsiz bir meraktı benimkisi! Nihayetinde tanışalı henüz birkaç gün olmuştu.

Marketten eve döndüğümüzden beri kendimi Defne'ye affettirmenin yolunu düşünüyordum. O ânı hatırladıkça utancımdan çıplak duvarlar üzerime geliyordu. Kendimce bir çözüm düşündüm ve yemek planını öne çekmeye karar verdim. Aldığım balıklar henüz tazeyken aynı gün pişirmek iyi bir bahaneydi, vakit kaybetmeden yeni komşularımın kapısını çalıp akşam yemeğine davet edecektim.

Dışarı adım attığımda yağmur damlaları yüzüme çarpmaya başladı, gözlerimi iyice kısarak göğe baktım, yağışın kesileceğine dair hiçbir emare görünmüyordu, duman rengi koyu bulutlar Saklıkuyu'yu sıkı sıkıya örtmüş, dünyanın geri kalanından gizlemişti. Bu duvarların içindeki hayat dışarıdaki her şeye uzaktı. Geldiğimden beri kalın bir pus küresinin içinde yaşamaya nere-

deyse alışmıştım. Bu uzaklık hissi başlarda tedirgin etse de zaman geçtikçe şaşırtıcı şekilde güven veriyordu.

Islanmayı dert etmeden arka bahçeye geçtim. Defne'nin kapısına vardığımda sabahki gelişimi hatırladım, yüzümü sıcak bir tebessüm sardı. Kapıyı çalıp beklemeye koyuldum, ses çıkmadı. Tekrar çaldım. İçeride hiçbir hareket yoktu. Cesaretimi toplayıp bir kez daha denedim ama açılmadı. Kapının yan duvarında asılı duran mavi renkli seramik kelebeği fark ettim. Daha evvel de orada mıydı diye zihnimi yokladım. O andan itibaren içimi bir şüphe kemirmeye başladı; Defne büyük ihtimalle içerideydi, gelenin kim olduğunu anlayınca kapıyı açmamıştı, belki de aramızda yalnızca iki adım vardı ve benimle yüz yüze gelmek istemiyordu, hayal kırıklığıyla doldum.

Akşam yemeği fikrinden vazgeçmeye hazırdım, hevesim iyiden iyiye kaçmıştı, yine de Belma'ya ve Ahmet Hilmi Bey'e kapıdan uğramaya karar verdim. Müsaitlerse akşamüzeri birlikte balık yemeye davet edecektim. Gelmeleri için ısrarcı davranmayacaktım ama gelirlerse sevinirdim, misafir ağırlamak karamsar havamı biraz olsun dağıtabilirdi çünkü tek başıma kaldığımda kuruntular kafamı istila ediyordu.

Defne'nin evinin önünden ağır ağır uzaklaştım, her adımda arkamda kalan kapının açılacağı umuduyla Belma'nın dairesine kadar yürüdüm ve onun kapısını çaldım. Belma, üzerinde Hint kıyafetlerini andıran mor renkli, sarı sırma işlemeli bir elbiseyle karşıma çıktı. Oldukça şişkin duran gözaltı torbaları yüzünden yorgun ve mutsuz görünüyordu, daha önceki karşılaşmamızda gözaltları bu kadar dikkatimi çekmemişti, "Merhaba Belma Hanım" dedim, "bu akşam balık pişireceğim sizi de bekliyorum."

Zamansız uğradığım endişesiyle kelimeleri bir çırpıda söylemiştim. Kısa bir duraksamanın ardından "bu akşam" diye kendi kendine tekrar ederken düşündü.

"Tamam, sizin için de uygunsa yedi civarı sizde olurum" dedi. "Uygundur, o zaman görüşmek üzere" deyip uzaklaşmıştım ki arkamdan seslendiğini işitince kafamı çevirdim.

"Orhan Bey, Defne 'ben de balık yemeğe davetli miyim?' diye soruyor. Ne cevap vereyim?"

İlk anda ne kastettiğini anlayamadım. Geriye dönüp ona doğru birkaç adım atınca kapı aralığında Belma'nın yanında duran Defne'yi gördüm, içimi bir heyecan kapladı. "Kendimi zorla davet ettirmiş olmayayım" dedi kinayeli bir sesle.

"Kapını çaldım az evvel, seni bulamayınca buraya geldim, sırayla herkesi dolaşıyorum, akşam muhakkak bekliyorum."

Muhakkak kelimesini özellikle vurgulu söyledim. Ayaklarım yere basmıyordu, ne kadar ıslandığımın farkında bile değildim, gayet rahatlamış vaziyette Ahmet Hilmi Bey'in dairesine gittim. Artık kanıksadığım güler yüzlülüğüyle karşıma çıktı, davetime çok sevindiği her halinden belliydi, memnuniyetle kabul etti.

Eve döndüğümde akşam yemeği hazırlamak için epeyce zamanım vardı, balıkları nasıl pişireceğimi hayal ediyordum, mükellef bir sofra kuracak durumda değildim ama lezzetli balıklar eşliğinde sohbet ederek gayet güzel vakit geçirebilirdik. Marketten aldığım malzemeleri mutfak masasına özenle dizdim, çingene palamutlarını torbadan çıkardım, suyun altında uzun uzun yıkayarak temizledim, pişirmek için kullanacağım tavayı sudan geçirdim, ocağın üzerinde hazır beklettim. Bütün bunları yaparken zaman geçmek bilmiyordu, akşama kadar oyalanmanın yollarını arıyordum. Masaya dört kişinin nasıl yerleşeceğini düşündüm, biraz sıkışık da olsa sığacaktık. Sandalyeler birbirinden farklıydı, tabaklar ve çatal bıçaklar da aynı takımdan değildi, bütün bunların neşemi kaçırmasına izin vermedim, üçünün de böyle şeylere aldırmayacağına emindim.

Mutfak tezgâhına dizdiğim balıklara bakarken annemle yaşadığımız bir hatıraya yakalandım.

Mutluluğum birden kursağımda kaldı, yaşamın boşluğu v anlamsızlığı duygusu boğazıma sarılmıştı. Annem, sahilde Cankurtaran'a giderken yol üstündeki balıkçıların birinden aldığ çinekopları akşam yemeği için mutfak musluğunun altında tek tek yıkayıp temizlerken babam kapıyı çaldı. Babamın eve adımını attığı ilk anda bakışlarına sinen teftiş havasını hepimiz kanıksamıştık, birimize çatmak için kusur arardı. Mensucat fabrikasındaki mesaisini bitirip eve döndüğünde, üzerine yapışmış muhasebeci kuşkuculuğunu ve kabahatimizi arayan sorgulayıcılığını yanında getiriyordu.

Tezgâh üzerindeki balıklara bakarken yüzünü tiksintiyle buruşturarak bağırmaya başladı. "Çinekop diye aldığın balıklar bunlar mı? İstavritten bile küçük balıkları sana çinekop diye itelemişler. Bilmediğin işi yapma be kadın! Allah bilir bunlara ne kadar para verdin. Parayı geçtim, verdiğine değse gam yemeyeceğim. Canın balık çekiyorsa bana söyle"

Bağırmasının şiddeti artınca, bir ara balıkları kaldırıp çöpe atacağını düşündüm. Annem de aynı endişeyi yaşamış olmalı ki, zavallı kadın balıkları kurtarmak istercesine elleriyle üzerini örttü. Endişelerimizde yanılmadık, babam annemin ellerini hafifçe iterek masanın üzerindeki balıkları aldığı gibi hışımla çöpe attı. Annemin o sırada gözleri doldu, babamın neden bu kadar tepki gösterdiğine anlam veremiyorduk, bu hareketi her ikimize de ağır gelmişti.

O günden sonra babamın tahammül eşiğini zorlayan prensiplerine bir yenisi daha eklendi: Artık bu evde balık yenecekse, babamın kararlarına uyacaktık, çünkü Marmara'daki palamutun en iyi zamanını, Karadeniz hamsisinin yağlanacağı mevsimi, taze barbunun nasıl seçileceğini en iyi o biliyordu. Muhasebe defterindeki prensiplerin arasında artık balıklara karar vermek de vardı. Evin düzenine, dirliğine zeval gelmesin diye buna da boyun eğecektik, babam için mühimse herkes için mühim olmalıydı.

Annem bir daha balık istemedi, babamın aldığı balıkları onun tarif ettiği gibi pişirdi, saygısızlık olmasın diye herkesle beraber sofraya oturdu ama balıkları yemedi, didikleyip durdu. Yapmacık hareketlerle gizlemeye çalışsa da hepimiz fark ediyorduk. Büyük ihtimalle babam otoritesi sarsılmasın, tartışmaya açılmasın diye annemin bu sessiz tepkisini, bu içli isyanını görmezden geliyordu. Benim için acı verici olan şuydu: Bir inat ve öfkeyle koyduğu kuralı, karısının gücüne gittiğini, gururunu kırdığını ve bu yüzden getirdiği balıkları yemediğini gördüğü halde esnetmedi, üzüntüye boğulan annemin gönlünü almaya yanaşmadı, alt tarafı bir balığın annemin kalbini kırmaya değmeyeceğini kabullenmedi. Bir kere "sen de beğendin mi hanım" diye sorsaydı, annem bunu özür kabul edip teselli bulmaya çoktan razıydı.

Akşama kadar bir yandan bu hatıralarla boğuşup dururken balığı istemsizce babamın tarifiyle hazırladım, pişirmek için bir yana koydum. Saat tam yedide Ahmet Hilmi Bey kapıyı tıklattı, içeri girer girmez önce elindeki tamburu duvara yasladı, ardından diğer elinde tuttuğu kapaklı cam kavanozu masaya bıraktı, "Size Hilmizade çayı getirdim Orhan Beyciğim, içtiğinizde beğenmiştiniz" dedi. "Zahmet etmişsiniz" diye cevap verdim, "bu çok olmuş ayrıca, geri döneceğim için bitiremem bunu." Masadaki yerine geçerken, "Kader, kısmet. Madem öyle, giderken yanınızda götürürsünüz" dedi. Masadaki çay kavanozunu alırken, "İtiraf edeyim, tamburla gelmeniz en az çay kadar beni mutlu etti" diyerek sevincimi belli ettim. Dönüp tamburuna baktı. "Yanımızda dursun, sırası gelirse o da muhabbetimize dahil olur."

Çok geçmeden elinde turuncu kapaklı plastik bir saklama kabıyla Belma kapıdaydı. Üzerindeki kıyafeti değiştirmişti. Bu kez kahverengi ve sarı çiçeklerle bezeli bir elbise giymişti, gözünün altındaki torbalar öğlenki kadar belirgin değildi, belli ki üzerlerini kapatmıştı. Neşeli bir sesle içeri girdi. "Balık deyince ne yapayım diye düşünmeme lüzum kalmadı, size irmik helvası

kavurdum." Onu da masaya Ahmet Hilmi Bey'in hemen yanın buyur ettim.

Gözüm kulağım kapıdaydı, Defne'nin gelmesini bekliyordum dakikalar geçtikçe sabrım tükeniyordu. "Balıkları pişirmek için sizi bekledim, sıcak sıcak yeriz diye düşündüm, isterseniz pişirmeye başlayayım, o arada Defne de gelir" deyip ocağın başına geçtim. Cızırdayan kızgın yağda kızaran palamutlara bakarken Defne'nin gecikmesi yüzünden huzursuzdum. Balıkların tamamını pişirip büyük kayık tabağa yerleştirdiğim anda kapı çaldı, diğerleri fark etmesin diye sevincimi gizleyerek kapıya yöneldim. Defne biraz mahcup bir edayla, elindeki cam kâseyle içeri girdi.

"Kusura bakmayın, kurabiyeleri soğutmadan getireyim derken bu sefer de geciktim. Fırından az evvel çıkardım."

Yüzümdeki gülümsemeyi artık gizlemeye gerek duymuyordum.

"Biraz daha geç kalsaydın, akşam yemeğinde kendi yaptığın kurabiyelerle yetinecektin."

Masadakilerle gülüştük. Defne "Herkes kısmetini yer öyle değil mi Ahmet Hilmi Beyciğim" deyip göz kırptı. Ahmet Hilmi Bey elini kalbine götürdü.

Palamutların her birini değişik servis tabaklarına paylaştırdım, iştahla yemeye koyulduk. Herkes tabağındakilerle meşgulken bir ara kafamı kaldırdım, belli etmeden onları izledim. Yıllardır birbirimizi tanıyor gibiydik, bu hissi kendime tarif etmekte zorlanıyordum, en yakınlarımla bile yabancılaştığım bir zamanda, bu insanların birden dünyama girmesinden şaşkındım. Bir süre çatal bıçak seslerini dinledim, masadan odaya doğru sıcak bir hava yayıldı, bizi yakınlaştıran tesadüfleri düşününce içimin ısındığını hissettim, yağmur yüzünden birkaç gün fazladan kalmak zorunluluğu gözüme ilk andaki kadar kötü görünmüyordu. Samimi duyguların verdiği sarhoşluğa iyice kapılmıştım ki Belma'nın sorusuyla kendime geldim.

"Orhan. Sakıncası yoksa artık Orhan diyeceğim. İstanbul'da nerede oturuyordun?"

Soruyu duyunca hafiften keyfim kaçtı, o ânın büyüsünü dağıtacak hiçbir şey duymak, konuşmak istemiyordum, bir hayalin içine sığınmıştım ve beni gerçeğe çağıran hiçbir sese kulak vermek niyetinde değildim. Böyle soruları ayrıntılara dalmadan, üstünkörü cevaplarla geçiştirmek en iyisiydi.

"Beyoğlu civarında."

Kaçamak bir ses tonuyla cevap verdim, diğerlerinin de dikkatini çekmiş olmalı ki yüzüme baktılar, bundan daha fazlasını beklediklerini hemen anladım, küçük bir tebessüm eşliğinde durumu toparlamaya giriştim.

"Bilir misin Beyoğlu'nu?"

Belma sanki sorumu duymamış gibi tabağındaki balıktan yerken Defne'ye döndü.

"Bu arada balık gerçekten tazeymiş. Süleyman'dan mı aldınız bunu? Bugün tezgâh açmış mıydı?"

Defne onaylamak için kafasını salladı. O esnada Belma yeniden bana döndü, "Kusura bakma Orhan. Balık sahiden çok güzel olmuş, ellerine sağlık" dedi. Az kalsın "babamın tarifi" diyecektim ki sustum, hafifçe gülümseyerek karşılık verdim. Konuşmaya devam etti.

"Bilirim tabii Beyoğlu'nu. Bilmez miyim? Ben Moda'da oturuyordum. Muayenehanem de Kızıltoprak'taydı. Bağdat Caddesi'nin hemen girişinde. Karşıya Beyoğlu'na, Karaköy'e geçiyordum ama doğrusunu istersen yoğun çalıştığım günlerde felaket üşeniyordum, yol gözümde büyüyordu. Tek düşüncem eve gidip sere serpe uzanmak oluyordu. Kafam kazan gibi dolduğundan sadece sessizlik arıyordum. Uzmanlıktan sonra iki yıl Şişli civarında çalıştım. Sonra hep karşıda Anadolu yakasındaydım."

"Ahmet Hilmi Bey'in de Gümüşsuyu Palas'ta ofisi varmış. Beyoğlu'nu iyi bilir" diyerek sohbeti sürdürdüm. Ahmet Hilmi Bey ciddi bir ifade takınarak karşılık verdi.

"Orhan Beyciğim size utanarak bir şey itiraf edeyim, seneler Taksim'de bulundum ama maalesef işten güçten insan etrafın bakmaya fırsat bulamıyor. O kadar gömülmüştüm ki gözüm do yalardan başka hiçbir şeyi görmüyordu dersem yalan olmaz. H Taksim ha Kadıköy, mekânın ehemmiyeti kalmıyor. Arabadan ini doğruca ofise, masamın başına geçiyordum, arkasından görüşme ler, toplantılar, dosya üzerine mütalaalar, akşam hava kararır ev dönersin. İş hayatına kapılmak insanı körleştiriyor. Hayata, insa na, mekâna, zamana körleşiyorsun. Seneler böyle aktı. Bir gün bir beyefendiyle tanıştım, bütün hayatım değişti. Kelimenin tam manasıyla gözlerimi açtı Bâki Semih Efendi. Beyoğlu'nu onunla gezmeye, hikâyelerini dinlemeye başlayınca yahu bu şehir nasıl görkemliymiş dedim. Bundan ibaret değil, kalp gözümü de açtı. Öncesinde bakmıyordum, baksam da görmüyordum ama sonra öğrendim ki görmenin de bin bir derecesi varmış. Sağ olsun Bâki Semih Efendi öğretti. Tabii aklımızın, gönlümüzün yettiği kadar. Hâlâ da öğrendim sayılmaz. Onca baktığım şeyi göremiyorum."

Ahmet Hilmi Bey'in sesinin titrediğini masadaki herkes fark etti. Birden hüzünlenmişti yaşlı adam, konuşmasının devamını getiremedi, gözyaşlarına mâni olmak için bardağındaki sudan bir yudum aldı. Hüzünlü hava dağılsın diye Defne'ye yöneldim.

"Sen nerede oturuyordun?"

Defne konuşmaya gönülsüz duruyordu ama dikkatler Ahmet Hilmi Bey'in üzerinden başka yere çevrilsin diye cevap vermeye razı olmuş gibiydi.

"Ben de Anadolu yakasında oturuyordum. Çengelköy'de. Sahilde değil, biraz daha yukarılara doğruydu evim. Ama Beyoğlu'nda oturan yakın bir arkadaşım vardı. Şişli'de Dosto Kafe diye bir yerde çalışıyordu. Kahve içmek için oturduğumda tanıştık, birbirimizi sevdik, iyi arkadaş olduk. Tophane Kasrı'nın restorasyon işlerinde çalışırken iki sene boyunca sık sık Galata'daki evinde kaldım. Sonay. İlginç bir kız."

Defne bir an duraksadı ancak hepimizin ilgiyle dinlediğini görünce devam etti.

"Dünya iyisidir. Yalova depreminde göçük altında kalmış Sonay. Mert diye bir arkadaşıyla birlikte iki gün sonra çıkarmışlar. Mert'in sevgilisi de onlarla aynı evdeymiş, maalesef o kızcağız vefat etmiş. Çok korkunç. Mert enkaz altından kurtulmuş ama tekerlekli sandalyeye mahkûm kalmış. Sonra ailesi bu çocuğa bakmamış, Sonay hiçbir ilişkisi, sorumluluğu olmadığı halde bu çocuğa senelerce kendi evinde baktı. Düşünebiliyor musun? Yedirdi, içirdi, yıkadı, temizledi, sakat adamla kendi çocuğu gibi ilgilendi. Ben de şahidim. Mert'i tanıdığımda konuşamaz, yürüyemez bir haldeydi."

Hikâyenin devamını merak ediyordum ama her şeyi didiklememek için kendimi tuttum. Anlaşılan Belma da en az benim kadar ilgi duymuştu hikâyeye. "Helal olsun kıza. Gerçekten yüreği saf bir iyilikle doluymuş. Hem hareket hem de iletişim engeli olan birine bakabilmek, birlikte yaşamak olağanüstü zor. Bir gün, bir hafta, bir ay olsa neyse. Ömür boyu! Üstelik kan bağı yok ve sevgili de değiller. Ne oldu sonra?" Defne ağzındaki lokmasını tamamlarken cevapladı.

"Sonay'la en son bir sene önce haberleştik, gayet iyiydi. Mert maalesef vefat etti. Çok üzüldük. Fakat hiç olmazsa ömrünün sonuna kadar ona bakan biri oldu. Sonay o sıralarda ilk gençlik aşkını buldu. Hakan diye bir adam. Seneler sonra karşılaştılar. Acayip hikâye. Adam kızı depremde öldü sanmış. Hiç görüşmemişler. Tesadüfen buldular birbirilerini. Gayet mutlular."

Bir an sessizliğe gömülmüştük ki Ahmet Hilmi Bey'in tok sesiyle kendimize geldik.

"Aşktan nasibi olan insan yedi kat toprağın altından bile çıkıp mâşukuna kavuşur. Aşkın üzerini örtmeye ne toprağın gücü yeter ne taşın."

Yeniden derin bir sessizliğe gömüldük. Sanki her birimiz

kendi hikâyelerimizin bilinmezliğinin içine çekilmiş, yolumuzu arıyorduk. Aramızdan gerçekliğe ilk dönen Belma oldu.

"Ya mâşukunu daha derinlerde kaybedenler Ahmet Hilmi Bey?"

Ahmet Hilmi Bey kafasını öne eğip sustu. Belma'nın bunu sorarken bir cevap beklemediğini benim dışımda herkes biliyordu. Ben de gecenin sonunda öğrenecektim.

Havadaki ağırlığı dağıtma vazifesini Defne üzerine aldı, meseleyi getirip benim hayatıma yasladı, karanlık bir gölge, ben kaçtıkça, ısrarla ve inatla kovalamayı sürdürüyordu.

"Bu sene fakültede dersin yok mu Orhan? Sizinki geç mi başlıyor? Üniversiteler başladı diye biliyorum."

Yalan söyleyip geçiştirebilirdim, niyetim buydu, nedense yapamadım, bir şeyleri gizlediğim kolayca anlaşılabilirmiş, suçum hemen ortaya serilirmiş gibi hissettim. Galiba her birinin güçlü sezgilere sahip olduğu inancındaydım, bu yüzden de geri adım attım ve doğruyu söyledim. Biraz da üzgün bir tavırla, "Geçen yıldan beri dersim yok" deyince Belma merakla araya girdi. "Fakülteyle ilişiğin devam ediyor mu?"

"İlişiğim devam ediyor. Ücretsiz izin diyelim. Sağ olsun dekan bey de idare ediyor beni. Kişisel sorunlarım oldu son birkaç yıl içinde."

Kişisel sorunlarım diye üstüne basarak vurgularken asıl niyetim meseleyi bir an evvel kapatmaktı. Fakat Belma'nın bir psikiyatrist olduğunu hesaba katmamıştım, daha laf ağzımdan çıktığında bir şeyler gizlediğimi sezebilecek kadar tecrübeliydi. Karşısında konuşan insanın seçtiği kelimeler, oturma biçimi, cümleyi kestiği yer, bakışlarını kaçırması, önündeki sudan bir yudum içmeye karar verdiği an, elleriyle oynaması, hep bir şeyler anlatıyordu. İnsan anlattıklarından ziyade saklamaya çalıştıklarıyla kendini ele veriyordu.

"Kişisel sorunlar manzumesinin en büyüğü ve en sarsıcısı aşktır."

Belma bana küçümseyici mi yoksa yüceltici bir tavırla mı yaklaşmıştı karar verememiştim ancak bir sırrımın ortaya dökülmüş olmasına fena halde hazırlıksız yakalanmıştım. O an aklımdan geçen ilk şey Defne'nin ne düşündüğü oldu. Kafamı ona çevirdiğimde Defne bakışlarını önündeki tabağa dikti ve konuşulanlarla hiç ilgilenmiyormuş gibi yaptı. Yüzümü bir sıcaklık bastı. Belma, Ahmet Hilmi Bey'e dönerek, "Mesele aşksa insan her şeyden vazgeçebiliyor değil mi üstat?" dedi. Birden çıplak ve savunmasız bir halde ortada kalakalmıştım, konunun hızla buraya gelmesinin şaşkınlığını yaşıyordum.

Ahmet Hilmi Bey gözlerini sabit bir noktaya dikti.

"Aşk netameli bir mesele, üzerine ne kadar çok konuşulursa acizliğiniz o nispette ortaya çıkar. En iyisi susmak" dedi ve oturduğu sandalyeden yavaşça kalkıp duvara yasladığı tamburu eline aldı. Odaya yayılan tambur sesi içimizdeki hüzne, kalbimizdeki ağrıya teselli oldu. Bu sırada cama çarpan yağmur damlaları Ahmet Hilmi Bey'in namelerine eşlik ediyordu.

"Gel gör ki aşktan ötesi zifiri karanlık imiş. Yüzüme mahzun bakan ey sevgili, senden ötesi yalan imiş."

Ahmet Hilmi Bey'in sesinde koyu bir keder saklıydı. Şarkı bittiğinde birbirimize tutunduğumuz bir rüyanın içinde gibiydik. Ağır hava hızla dağıldı ve yerini saf bir huzura bıraktı.

Vakit ilerlemiş, tabaklarımızdaki yemekler de bitmişti, ayağa kalktım, "Ben size çay getireyim" dedim. Defne, "Ben de tabaklara yardım edeyim" diyerek benimle kalktı. Demlenmeye bıraktığım çayı bardaklara doldurdum, Defne'nin kurabiyelerini ve Belma'nın yaptığı helvayı masaya koydum, ikisinden de birer parça tabaklara servis ettim.

Ahmet Hilmi Bey çayından bir yudum aldı ve "Aşktan bu kadar çok bahsedince aklıma bir hikâye geldi, sıkılmazsanız size onu anlatayım" dedi.

Belma, bunun üzerine, "Aşk olsun Ahmet Hilmi Bey, sizin anlattığınız hikâyelerden ne zaman sıkıldık ki..." dedi.

"Bu hikâyeyi ben de ilk kez Bâki Semih Efendi'den duydum. Bir gün Üsküdar'da Aziz Mahmut Hüdai'nin avlusundayken bana Şeyh San'an'ın hikâyesini anlattı. O vakit henüz Feridüddin Attâr'ı tanımıyordum. Mantıku't-Tayr'ı okumamıştım, o hikâyeyi dinleyince çarpıldım, kitabın müptelâsı oldum."

Defne'yle Belma önündekileri bırakmış can kulağıyla Ahmet Hilmi Bey'i dinliyordu, ben de çatal bıçağı kenara koydum, hikâyeye kulak verdim.

"Şeyh San'an zamanın gönül sultanlarından biriymiş. Ruhundaki aşkla, kalbindeki merhametle ve zekâsının keskinliğiyle tanınırmış. Dergâhındaki dervişleri ona derin bir sadakat ve saf bir aşkla bağlıymış. Ömrünün elli yılını hakikate ve manaya ulaşmak için harcamış. Son zamanlarında biteviye bir rüya görmeye başlamış. Rüyasında, hareminden göçmüş, Rum ülkesinde yurt tutmuş, durmadan bir puta secde ediyormuş. 'Eyvahlar olsun, şimdi Yusuf kuyuya düştü' demiş."

Ahmet Hilmi Bey aniden kafasını bana çevirdi. Göz göze geldik. Bir şey vardı bakışlarında. Ayıplar gibi miydi? Değil, müşfik; sanki kuyuya düşen benmişim gibi, acıma dolu. Hakkımda ne biliyordu? Neden sanki odada yalnız ikimiz varmış gibi konuşuyordu? Üzerime bir ağırlık çöktü. Birden Firdevs düştü aklıma. Oysa onu düşünmek istemiyordum. Sadece o ânın içinde kalmak ve her şeyi geride bırakmak arzusundaydım. Kafamdakileri kovmaya çalışırken, bir yandan can kulağıyla dinlemeyi sürdürdüm.

"Dervişlerine, 'Rum ülkesine hemencecik gitmem gerek, gideyim ki, şu düşün tabiri nedir, meydana çıksın' demiş. Dört yüz dervişi ona uymuş, yola revan olmuşlar. Kâbe'den Rum ülkesinin bir ucuna kadar varmışlar ve bir düşün peşinde sokak sokak dolanmışlar. Sonunda görkemli bir binanın önüne gelmişler. Pencerelerden birinde bir Rum kızı oturuyormuş. Yüzünde güneş parlaklığı varmış. Siyah saçlarını bu parlak yüze peçe yapmış. Peçe altından yüzünü gösterince, Şeyh kemiklerine, iliklerine

kadar ateşlerde yanmış, gönlü sevda ateşiyle dumanlar içinde kalmış. Şeyh, akşama kadar gözlerini hayranlıkla pencereye dikip, öylece bakakalmış. O gece sevgisi birken bin olmuş. Kendinden geçmiş... Hem kendinden hem âlemden geçmiş. Sevgiden kıvranıyor, ağlayıp inliyormuş. 'Yarabbi, bu gecenin gündüzü yok mu? Yoksa feleğin ışığı olan güneşin ziyası mı kalmadı? Aşk sevdasıyla yanmaktayım, sevginin hücumuna karşı durmaya takatim yok!' diye dövünmüş durmuş."

Ahmet Hilmi Bey birden durdu, çayından üst üste birkaç yudum aldı. O sessizlik ânında kendi hikâyemden boşluğa savrulurken son bir gayretle Defne'nin bakışlarına tutunmaya çalıştım. Başka bir yere bakıyordu. Vazodaki kasımpatılar, aralıksız yağan yağmur, deniz fenerinin uzaktaki yüzü, duvara yaslı tambur, hiçbir şey hızla yuvarlanmama mâni olamıyordu, çabalamaktan vazgeçip kendimi bıraktım. Penceredeki Rum kızı, Firdevs, aşkla yanan Şeyh...

Ahmet Hilmi Bey kaldığı yerden devam etti.

"Kız, şeyhin kendisine âşık olduğunu anlayınca, 'A kocamış kişi, utan, sen kendine gayri kâfur ve kefen tedarikine bak!' demiş. Gel gör ki, kız şeyhe söz geçmeyeceğini anlamış ve ona 'Mademki bu işin erisin, şu dört şeyden birini yap: Ya puta secde et ya Kur'an'ı yak ya şarap iç yahut da imandan geç' diye şart koşmuş.

"Şeyh, 'Şarap içmeyi kabul ettim, öbürleriyle işim yok benim. Güzelliğini seyrede seyrede şarap içerim' demiş.

"Şeyh, şarap içmeyi kabul etmiş ama genç kız bununla yetinmemiş. 'Sevgilinin rengine boyanmak sadece boyadan ibaret olmaz, mademki âşıksın, sevdiğinle bir olmak için Müslümanlıktan el etek çekmelisin' demiş."

Ahmet Hilmi Bey hikâyenin en çarpıcı ânında sessizleşti. Kalplerimizi, teslimiyet ve tevekkülle onun zarif ellerine bırakmıştık. Ansızın öfkeden kızarmış bir yüzle babam karşımda belir-

di. Diğerleri babamı görebiliyor muydu? Herkesin duyabileceği kadar yüksek bir sesle, "Kendine gel Orhan" diye gürledi, "kendine gel, bizi el aleme rezil ediyorsun. Hepimizin mahvına sebep olacaksın. Ne idüğü belirsiz bir kadının peşine takılmış gidiyorsun. Ben senin babanım. Baban! Göz göre göre buna müsaade edemem. Ailemizin bir haysiyeti, izzeti, namusu var." Sözlerini bitirdiğinde alnındaki damarlar patlayacak kadar belirginleşmişti. Kızdığı zamanlardaki gibi. Artık sen yoksun baba! Yerin burası değil. Şimdi ne sen varsın ne Firdevs! İstediğim tek şey yeni bir hayat. Babam hışımla sırtını dönüp gözden kayboldu. Şeyhin hikâyesi kaldığı yerden devam ediyordu.

"Şeyh sevgilisinin elinden şarap kadehini alıp içmiş, içtiği anda, hafızasındaki Kur'an silinmiş, geriye kuru kelimelerden başka bir şey kalmamış. Şeyh sarhoş olmuş. Buna rağmen kimseden utanıp sakınmamış.

"Bir zaman sonra Hıristiyanlığı da kabul etmiş. Onu kiliseye götürüp papazların beline sardıkları zünnarı kuşandırmışlar. Tesbihini koparıp atmış ve kıza dönüp, 'Senin için daha ne yapayım?' diye ıstırapla inlemiş.

"Kız, 'Ey tutsak ihtiyar, ey henüz pişmemiş âşık,' demiş, 'benim mehrim ağırdır, sense yoksulsun. Benim mehrim tam bir yıl durup dinlenmeden domuzlarımı gütmektir. Bakalım tesbih tutan elin domuz gütmeye varacak mı, görelim aşkın mı büyük utancın mı? Yıl bitti mi sana varırım' demiş.

"Şeyh itiraz etmemiş ve 'Yalnız cennete gitmektense seninle cehenneme gitmek daha hoş' demiş. Kâbe pîri, uluların şeyhi tam bir yıl domuz çobanlığı yapmış. Dostları, dervişleri onu terk edip Kâbe'ye dönmüşler. Aşk dediğin şey ateştir ya putun olur ya da hakikate yol olur."

Nefesimizi tutmuş Şeyh'in hikâyesinin sonunu merak ediyorduk. Kimse ağzını açıp devamını sormaya cesaret edemiyordu. Ortalığı koyu bir sessizlik kaplamıştı. Ahmet Hilmi Bey başını öne

eğdi ve uzun süre öyle kaldı, sanki Şeyh San'an'dan müsaade bekler gibi bir hali vardı, nihayet beklediği haber gelince kafasını kaldırdı, sofrada oturanları yeni fark etmiş gibi dikkatle inceledi.

"Âşıklara yer yok! Âşıklar bu dünyada bir yere sığmazlar."

Ahmet Hilmi Bey'in sözlerini sabırlı bir suskunlukla karşıladık, kendi hafızamızdaki hatıralar mezarlığından çıkamıyorduk, ağzımızı açamayacak kadar yorgun düşmüştük. İçine çekildiğimiz derinlerde hayaletlerimizle boğuşurken vurgun yemiş, neredeyse bilincimizi kaybedecek hale gelmiştik. Ahmet Hilmi Bey bize nefes üfledi.

"Bir tek kişi dışında herkes Şeyh'i terk etmişti. Şeyh'e kalpten bağlı bir derviş onun düştüğü kuyuya kendisini bıraktı ve yalnızlığına ortak oldu. Bağlılığı ve yarenliği sayesinde Şeyh kendi benliğini yeniden buldu. Şeyhin hakikat aşkına duyduğu inanç kalbini güçlendirdi ve bu sayede tövbe etti. Gözündeki perdeler bir bir ortadan kalktı ve aşkın sırrına tam manasıyla erdi."

Kaçamak bakışlarla birbirimizi süzdük, o anda Belma'nın gözlerinden yaşlar dökülmeye başladı. Saklamaya gerek duymaksızın peçetesiyle gözlerini sildi. Diğerleri bu durumu benim kadar garipsememişti, bakışlarımı ısrarla ondan kaçırmaya uğraştım, bir süre sonra ayağa kalktı, "Ben izninizi rica edeyim. Yemek için çok teşekkür ederim Orhan, eline sağlık, her şey çok güzeldi" dedi. Küçük bir baş selamıyla Ahmet Hilmi Bey'le ve Defne'yle vedalaştı. Uğurlamak için yerimden doğrulduğumu görünce, "Lütfen rahatsız olma" deyip kapıya doğru birkaç adım attı, ben arkasından yetişene kadar Belma çıkmıştı bile.

Tam yerime dönecektim ki Ahmet Hilmi Bey, "Ben de müsaade rica edeyim" dedi. Tabağında kalan son parça helvayı ağzına attıktan sonra yavaşça ayağa kalktı, "elinize sağlık, ziyade olsun, Allah sofranızı her daim bereketli kılsın" deyip ikimizin de elini samimiyetle sıktı ve yanımızdan ayrıldı. Tamburundan yayılan içli ezgileri ve şeyhin hüzünlü hikâyesini bizimle bırakmıştı.

Defne'yle birbirimize baktık "Hâlâ hikâyenin içindeyim biliyor musun?" dedim. Gülümseyerek karşılık verdi. "Belma çok etkilendi herhalde" diye ekledim. Bir yandan da Defne'nin hemen kalkıp gitmemesi için içimden dua ediyordum. Bardağındaki son yudumu aldı ve "Çay kaldı mı?" diye sordu.

"Var tabii" deyip yerimden fırladım, ben çayları tazelerken Defne konuşmaya başladı.

"Aslında bir hikâyeyi dinlerken, zihnimiz anlatılan karakterlerden birini seçiyor, biz de hikâyenin içine giriyoruz. Sana da öyle olmaz mı? Empatimiz güçlenince farkına varmadan gerçeğimiz dönüşüyor. Belma'nın da yaşadığı buydu: Aslında gözyaşı döktüğü şeyh değil bizzat kendisiydi, kendi hikâyesine ağladı. Çünkü kendi acılarını, açmazlarını, yaralarını şeyhte gördü, ona yakınlık hissetti. İkisinin hikâyesi iç içe geçti."

"Kendi hikâyesi mi?" diye sordum. Kafasını salladı ama anlatmak için gönülsüz olduğu anlaşılıyordu. Sessizlikle geçen bir tereddüt ânından sonra fikrini değiştirdi.

"Belma'nın hayatında hüzünlü bir aşk hikâyesi var. Sonu insanın canını yakacak kadar kötü biten bir aşk. Duyanın kalbini bu kadar yaralarken, yaşayan için kim bilir nasıl zordur, düşünmek bile istemiyorum. Belma çok güçlü bir kadın olmasına rağmen hâlâ bu acının üstesinden gelemedi. Bundan sonra gelebilecek mi, emin değilim açıkçası."

"Bir psikiyatristin üstesinden gelemediği nasıl bir aşk acısı olabilir ki?"

"Zaten mesele de bu: Bu dünyada en güçlü olduğumuzu zannettiğimiz şeylerle sınanıyoruz. Ahmet Hilmi Bey'in anlattığı hikâyeyi düşünsene, bir şeyhin öyle bir duruma düşebileceğini kim hayal edebilir? Şeyh de yola çıkarken böyle bir acizliğin içine sıkışacağına ihtimal vermemiştir elbette. Muhtemelen iradesine ve ilmine güveniyordu ama tam da oradan vuruldu."

"Gerçekten merak ettim Belma'nın ne yaşadığını."

"Belma, hastalarından birine âşık olmuş. Erkut diye etkileyici, ilgi çekici bir adammış. Maalesef ağır psikolojik sorunlarla boğuşan biriymiş. Belma iyi bir hekim; neyin nasıl olması gerektiğinin farkında. Hem Erkut'un hastalığının sınırlarını biliyor hem de kendi hekimliğinin. Normal şartlarda yapmayacağı bir hareket ama o kadar etkileniyor ki, kendisini adamdan alıkoyamıyor. Uzun süre çatışmalar yaşamış Belma. Gelgitler içinde savrulmuş. Doğrularla yanlışların farkında olduğundan çatışmalarını daha kuvvetli yaşamış."

"Hekim ve âşık."

"Erkut ağır tedavi süreçlerinden geçmiş. Belma'nın çok büyük yardımı olmuş bu süre içinde. Başlangıçtan itibaren o kadar mesafe almışlar ki adam hayatını sürdürebilecek bir çizgiye yaklaşmış. Belma daha fazla kayıtsız kalamamış ve Erkut'a aşkını ilan etmiş. Adam da benzer duygular içinde. Fakat mukayese doğru değil, biri hekim biri hasta ve hastanın aşk sandığı bambaşka bir duygu olabilir. Belma da bunların farkında, ne olursa olsun deyip Erkut'la birlikte bir hayat kurmuş. Artık Erkut hastası değil, birlikte yaşadığı sevgilisi, evlilik planları yaptığı adam olmuş."

"Erkut'un tedavisi tamamlanmış mı bu arada?"

"O dönem gayet iyiymiş ama adamın hastalığı tamamen iyileşen türden değil. Belma iyi hekim olduğu için bir şeyler ters gittiğinde bunu fark edebileceğine inanmış. Kendisinin yetmediği yerde başka hekimlerden yardım alabilirim diye düşünmüş. Kendi kafasında her şey kontrol altındaymış. Baş edemeyeceği bir sorunla karşılaşabileceğine inanmıyormuş."

"Tıpkı şeyh gibi hem ilmi hem de özgüveni var."

"Gerçekten de başlangıçta birlikte çok mutlu zaman geçiriyorlar. Ciddi bir sorun yaşamadan hayatlarını sürdürüyorlar. Evlilik fikri de iyice zihinlerine oturuyor. İkisinin de en ufak kuşkusu yok. Fakat Belma'nın dediğine göre sorumluluk duygusu Erkut'u biraz sarsıyor. Ama bu durum sürpriz değil, buna

önceden hazırlıklı. Farkına varır varmaz önlemini alıyor. Âşık olduğu adamı kaybetmemek için elinden geleni yapıyor. Maalesef aşk insanın gözüne perde olur. Günler geçince, Belma'nın dikkati azalmış, bazı şeyleri görmezden gelmiş. Bunları kendisi itiraf ettiği için biliyorum."

"Erkut'un hastalığı mı nüksetmiş?"

"Nüksetmek doğru ifade değil, hastalık zaten var. Kontrol altında tutmak mühim. Duygular öne geçince, farkındalık azalır. Belma'nın aşkı o kadar büyük ve derin ki, en iyi olduğu alanı gözden kaçırmasına sebep olmuş. Belma, çareyi Erkut'u yanına alıp şehirden uzaklaşmakta bulmuş. Bir sayfiye yerinde dinlenirse toparlar diye düşünmüş. Nitekim birlikte gitmişler. Aradan kısa zaman geçmiş, yağmurlu bir sabah Belma henüz uykudayken, Erkut evden dışarı çıkmış, bir daha da geri dönmemiş. Belma uyandığında Erkut'u evde bulamayınca panikle dışarı fırlamış. Canhıraş Erkut'u ararken, sahilde birkaç adamın bağırışlarını duymuş. Kayalıklara vuran güçlü dalgalar adamların sesini bastırıyormuş. Yanlarına gidince denize genç bir adamın düştüğünü ve sürüklenerek gözden kaybolduğunu söylemişler. O anda Belma kendinden geçmiş."

"Erkut muymuş denize düşen?"

"Maalesef evet. Adamlardan biri, Erkut'u uzaktan gördüğünü ve yağmurdan iyice kayganlaşan kayalıklardan bir anda denize yuvarlandığını anlatmış. Bir kaza gibi bahsetmiş olan bitenden. Yine de Erkut'un intihar ettiği kuşkusu Belma'yı içten içe tüketmiş. Sanki sevdiği adamı kendi eliyle ölüme götürmüş."

"Korkunç gerçekten. Suçluluk duygusu, vicdan azabı..."

"Kendini asla affetmemiş. Hem âşık olduğu adamı kaybetmek hem de ölümüne sebep olmak düşüncesi Belma'yı perişan etmiş. Kaza da olsa suçu üzerine almış."

"Çok ağır bir sorumluluk."

"Başka bir şey daha söyleyeyim mi?"

Defne'nin yüzü değişti, bir anda kararsızlığa düşmüştü, pişmanlık bakışlarından okunabiliyordu. Yağmur hızını artırmış gibiydi, cama vuran damlaların sesini duymaya başladım, Defne içine düştüğü ikilemden kurtulunca sözünü tamamladı.

"Erkut'la Belma'nın geldiği yazlık ev burasıydı."

Ne dediğini anlamakta güçlük çekiyordum, yanlış duyduğumu sandım.

"Burası derken neyi kastediyorsun? Saklıkuyu mu?"

"Evet, Saklıkuyu. Bu binanın, Bimarhane'nin on numaralı dairesi."

"Ne diyorsun Defne? Erkut burada mı öldü yani?"

Defne kafasını cama çevirdi. Ben de aynı yere baktım. Deniz feneri mahcup bir sükûnetle bizi izliyordu.

"Erkut deniz fenerinin önündeki kayalıklardan azgın dalgaların içine düşmüş. Cesedi o günden beri bulunamamış. Bazen Belma, Erkut'un da Kimsesizler Mezarlığı'nda gömülmüş olabileceğini düşünüyor. Kayaları döven dalgaların arasında genç bir adamın çırpındığını görmüşler, sonrasında akıbetini bilen yok."

Defne'den duyduklarım yüzünden sarsılmış haldeydim. İçimden bir ses "Peki sen Defne? Ya sen neden o mezarlığa gidip duruyorsun?" diye haykırdı. Kendimi tuttum ve deniz fenerine bakmaya devam ettim. Önce hemşirelerin herkesi kedere boğan ölümü, ardından Erkut'un hazin sonu.

Belma'nın sevdiği adamın bu tekinsiz sularda boğulduğunu düşündükçe tüylerim ürperdi, bir sarmalın içine hapsolduğumu hissettim.

O sarmal sandığımdan çok daha karanlıkmış...

18

Şehir ve Kadın Birlikte Ağlarken

Herkes gidip de bir başıma kalınca gecenin ağır karanlığı kırılgan yalnızlığımın üzerine yığıldı. Evin içinde amaçsızca dolaştım, aynı yerde uzun süre oturamıyor, içimdeki bitmek bilmeyen sıkıntıyla kalkıp yerimi değiştiriyordum. Tamburun içli sesine, şeyhin aşk yangınına, Belma'nın ruhunu kuşatan sonsuz kederine, sofradaki huzur ânından kalan son parçalara incitmeden, usulca dokundum. Gecenin daha fazla musallat olmasına mâni olmak için uyumaya karar verdim.

Yatak odasının ortasında dağınık duran valize ve ağzı açık sırt çantasına gözüm takıldı. Belki de içimdeki huzursuzluğun sebebi buydu; gitmekle kalmak arasına sıkışıp kalmıştım ve çantalar sinir bozucu şekilde ayaklarıma dolanıyordu. Sırt çantasını ve valizi toparlayıp ortalıktan kaldırırken çantamın içindeki bordo renkli kadife kese yere düştü.

Bir anda çöktüm, içimde saklı tuttuğum çocukluk bulutu yağmurla doldu. Nefesimi kesen acıyla keseyi yerden kaldırdım, içindeki kolyeyi dikkatle çıkarıp masanın üzerine koydum, parmaklarımı özlemle üzerinde gezdirdim.

Firdevs'in yıkılmış bir halde evime sığındığı o tuhaf yılbaşı gecesinde, koltuğumda ağlayarak uyuyakaldıktan sonra boynundan çıkardığım, ertesi sabah giderken evimde unuttuğu ve bir

daha hiç sormadığı kolyeye uzun uzun baktım. Baktıkça kalbime işliyordu, o gece her ayrıntısıyla gözlerimin önündeydi, birden Firdevs'in baş döndürücü parfümü burnuma doldu, oysa kolyenin üzerine sinen koku çoktan uçup gitmişti (ilk günler burnuma yapıştırıp uzun uzun koklardım) yine de ne zaman baksam onun kokusunu duyuyordum.

Yeni bir hayat arıyorsam, bu kolyeyi neden bir türlü yanımdan ayıramıyordum? Firdevs beni terk edip gittiği halde, ondan geriye kalan bu tek hatırayı neden kutsal bir nesne gibi saklıyor ve gittiğim her yere yanımda götürüyordum? Onun pürüzsüz tenine değen ve kokusunun bulaştığı bir eşyayı saklamak, bana dönebileceğine dair bir umut kırıntısıydı. Unutulmuş bir kolyeye tutunarak, onun hayalini muhafaza ediyordum ve bundan kurtulamadıkça yeni bir hayata başlamak imkânsızdı.

Ahmet Hilmi Bey'in hikâyesindeki Şeyh'i hatırladım. Âşık olduğu kadına kavuşmak için tespihini koparmak zorundaydı, ben de bir kadına duyduğum zehirli bağlılığımdan dolayı bundan bir an evvel kurtulmalıydım. Firdevs'in benden uzaklaşmasının üzerinden bunca zaman geçtiği halde, hâlâ ondan kalan son parçaya sıkı sıkıya sarılmıştım. Kolyeyi avucumun içine aldım. Ondan sonsuza kadar kurtulabilecek cesaretim var mıydı? Cesaret bir tarafa, kurtulmayı gerçekten istiyor muydum?

Firdevs, Fırat'a olan marazlı bağlılığını itiraf ettiği o akşam yemeğinin ardından yine sessizliğe büründü. Sonraki günleri Firdevs'i bekleyerek geçirdim; akşam karanlığı çöktüğünde, eski pencerelerden ıslık çalarak odama sızan kurşuni ayaz kemiklerime kadar işlemiş bir halde onun geleceğini hayal ederken, uykularım gece yarılarına, bazı günlerdeyse sabah ezanlarına kadar sarktı, bir türlü gevşeyip dalamıyordum. Uykusuzluk yüzünden sürekli yorgun ve aşırı sinirli bir adama dönüşmüştüm, bütün düzenim bozulmuş ve çekilmez biri olup çıkmıştım. Birkaç akşam yanlışlıkla çalan kapı zili ve apartman merdivenlerinde yankıla-

nan sivri topuklu kadın ayakkabısı sesleri yüzünden hızla gövdemi saran yakıcı heyecan ateşi, sonrasında yerini aynı hızla boğucu bir umutsuzluk buhranına bıraktı.

Bu bekleyişin ne kadar hastalıklı olduğunun farkındaydım, her sabah uyandığımda ilk iş olarak bundan vazgeçmek için karar alıyor, fakat akşam olduğunda tutkumun karşısında zayıf düştüğümden kendimi yeniden Firdevs'in gelmesini arzularken buluyordum. Etrafım dikenli tellerle çevrilmiş gibiydi, en küçük bir kıpırdayışımda dikenler etime battığı yeri kanatıyordu. Bu ıstırap dayanılmaz hale geldiğinde ister istemez bazı şeyleri kabullenmeye başladım, tekrar tekrar aynı anlamsız döngüye düşmekten artık utanç duyuyordum, kendime olan saygımı tümüyle yitirecek raddeye gelmiştim, böylesine zayıf karakterli bir adam olmayı içime sindiremiyordum.

Eski hayatıma dönmeye başladığım günlerin birinde, okuldaki koşuşturmaların ağrılı yorgunluğunu iliklerime kadar hissettiğim bir akşam, bitap düşmesine rağmen uykuya direnen vücudumu ikna edebilmek için gözlerimi tavana diktiğim bir anda kapım çalındı ve Firdevs geldi.

Bunu bilerek mi yapıyordu? Umut etme sınırını geçtiğim ilk anda yeniden karşıma çıkıp her şeyi tersyüz etmesinin nasıl bir açıklaması olabilirdi? Benden uzaklaşacağı korkusuyla hesap sormaktan kaçınıyordum, delice sorgulamalarım onunla yüz yüze geldiğim anda bitiyordu, bir ay boyunca neden bir daha gelmediğini, bırak gelmeyi bir kez olsun neden aramadığını sormuyordum bile, hiçbir şey yokmuş gibi yüzündeki cezbedici gülümsemeyle ansızın ortaya çıkıveriyordu.

"Ne bu uyuşukluk? Hemen kalk giyin, acele et, geç kalıyoruz?"

"Nereye, neye geç kalıyoruz Firdevs?" diye kekeledim.

Usançla nefes aldı. "Bir kere de sorma Orhan. Her halükârda şu halinden daha neşeli olacağın bir yere gidiyoruz." Aslında hiç sormuyordum, peşine takılmış sürükleniyordum ve bu kadarı-

nın bile sorgulanmasına tahammülü yoktu. Firdevs oturma odasında beklerken, aceleyle giyindim, birlikte aşağı inip kapının önünde duran kırmızı Alfa Romeo'suna atladık. Yolda planını anlatmaya başladı:

"Bu akşam Beyoğlu programını icra etmek için yola koyulduk. Yemek, kahve, çikolata, sinema ve kapanış. Enjoy yourself!"

Arabayı Tepebaşı'ndaki otoparka bıraktık, Odakule'den geçip İstiklâl Caddesi boyunca yürüdük, Ağa Camii'nin yanındaki Abdullah Efendi Lokantası'nda oturduk. Yemek yerken Rus İhtilali'nde Kızıl Ordu'dan kaçan Beyaz Rusların Pera'da açtıkları mekânlardan; eğlence hayatını, modayı ve günlük hayat kültürünü nasıl değiştirdiklerinden söz etti. İstanbul'un işgaline karşı bir araya gelen Asri Kadınlar Cemiyeti'nin, konsomatris ve fahişe olarak çalışan Beyaz Rus kadınları, şehirde ahlaka aykırı davranışların yaygınlaşmasından sorumlu tutup, sınır dışı edilmeleri için resmi makamlara başvurduklarını anlattı.

"Tombala oyununu bize onlar öğretmiş. Bizim bütün bohemler Galata Domuz Sokak'taki Petrograd'a dadanmış. Tanpınar, Sait Faik, Nahid Sırrı Örik, İbrahim Çallı, Ajda Pekkan'ın babası, herkes oradaymış."

"Ajda Pekkan'ın babası mı?" diye biraz da şaşırarak sordum.

Elindeki çatalı tabağının kenarına bıraktı. "Bir tek o mu ilgini çekti bunca konu arasında?" Yüzünü ciddiyetle buruşturup kızgınlıkla baktı. "Hepsi ilginçti" diye durumu düzeltmeye çalışırken küçük bir kahkaha attı, "Şaka yapıyorum, açıklamaya girişme hemen" dedi.

Tatlı diliyle anlattığı hiçbir şeyden usanmak mümkün değildi, onunla ilk kez karşılaştığımız panelde hayranlıkla ağzım açık bir halde, pürdikkat dinlediğim konuşması hâlâ aynı etkileyiciliğini koruyordu ama şimdi durum farklıydı, Firdevs'ten duymak istediğim başka şeyler vardı, bir türlü asıl konuya gelemiyorduk, bu yüzden de sık sık dikkatim dağılıyordu.

Yemeği tamamladıktan sonra caddedeki akşam kalabalığına karıştık, iştah açan vitriniyle yanı başımızda beliren çikolatacı dükkânından fındıklı Beyoğlu çikolatası aldık, dar ara sokaklardan birine saptık, küçük kahve dükkânının önündeki hasır taburelere oturduk, yaldızlı kâğıtlara sarılmış çikolatalarımızı açıp, yoğun telveli Türk kahvesi eşliğinde yedik. "Filme geç kalmayalım" dedi Firdevs. "Hangi filme gidiyoruz?" diye sordum ayağa kalkarken. Aslında filmin ne olduğu hiç önemli değildi, onunla yan yana zaman geçirmek benim için yeterliydi, karanlık bir salonda omuzlarımızın birbirine değeceğini hayal ettikçe tatlı bir sıcaklık kulaklarımdan boynuma iniyordu.

"Film hakkında bir fikrim yok, afişlerine bakarak karar verdim" diyerek omuzlarını silkti.

Salona girdiğimizde ortalık kararmıştı, film başlamak üzereyken yerimize geçtik, içeride bizden başka üç-dört kişi daha vardı. Bir Fransız filmiydi ve bir günlüğüne geçmişinize dönme fırsatınız olsaydı hangi anı seçerdiniz, diye soruyordu. Filmin kahramanı, âşık olduğu kadınla karşılaştığı ilk günü seçmişti. Firdevs gözlerini perdeden ayırmadan izlerken, ben arada sırada bakışlarımı ona çeviriyordum; belli belirsiz bir ışık karanlıkta perdeden yüzüne yansırken güzelliği daha da belirginleşiyordu.

Filmin ne zaman bittiğini anlayamadım, gece yarısı sinemadan çıktık, arabayı bıraktığımız yere doğru yürüdük. Akşamın coşkulu kalabalığı caddeyi terk etmiş, o tenhalık içinde tekinsiz tiplerin rahatsız edici bakışları çoğalmıştı. Cadde parlak ışıklarına rağmen insanda güvensizlik yaratıyordu, yol boyunca birkaç kişi para koparabilmek için ısrarlı bir şekilde ve biraz da kabalaşarak peşimize takıldı. Firdevs bu tehditkâr durumdan benim kadar tedirgin olmamıştı; en küçük bir korku emaresi göstermeden, kendinden emin adımlarla yürümeye devam etti, kulaklarımız geceyi karşılayan birkaç sokak müzisyeninin akortsuz çalgılarından taşan seslerle doldu.

Otoparkta Firdevs'in kırmızı Alfa Romeo'sunun dışında çok az araba kalmıştı, dışarı çıkınca rahat bir nefes aldım, göz açıp kapayana kadar evimin önüne gelmiştik, "Teşekkür ederim Firdevs, çok güzel bir geceydi" dedim. Bir şey söylemek istiyor da söyleyemiyormuş gibiydi. Kısa bir suskunluğun ardından konuştu.

"Orhan bu gece sende kalabilir miyim?"

Duyduklarımdan dolayı afalladığımı fark edince, "Evime gitmek istemedim, başka bir şey değil, yorgunum" dedi. Yüzüm kızardı, "Tabii kalabilirsin, istediğin kadar" diye lafı ağzımda geveledim, heyecanımı saklamaya uğraşıyordum, birlikte merdivenleri tırmanırken hâlâ gerçek olduğuna inanamıyordum, elbette evime daha önce gelmişti ama bu seferki diğerlerine benzemiyordu.

Aklımdan geçenleri okumuşçasına, "Buraya her seferinde yıkık bir halde geldim" dedi, uzun çizmelerini ayağından çıkarırken.

"O anlarda aklına gelmek beni mutlu ediyor" dedim.

Yanlış anlayabileceği endişesiyle, "Asla o durumlara düşmeni istemem, bunu kastetmiyorum" diye ekleme ihtiyacı duydum, bir yandan da vereceği tepkiyi merak ediyordum. Görünüşe göre her şey yolundaydı, halinden gayet memnundu, alaycı bir sesle karşılık verdi.

"Merak etme başına kalmam, sürekli dram halinde karşına gelen bir kadının ne kadar sevimsiz olduğunu biliyorum. Bak söz veriyorum bir daha yıkık halimi görmeyeceksin."

O an gülüştük ama verdiği sözü tutamayacaktı Firdevs, o gecenin üzerinden çok da zaman geçmeden yıkık dökük bir vaziyette yine kapımı çalacaktı.

Eve girdikten sonra kendini doğruca daha evvel uyuduğu koltuğa bıraktı.

"Genelde koltuklar rahatsız olur ama bunu sevdim, yine burada uyuyacağım."

Oysa ben Firdevs'in tüm acısını içime çekebilecek kadar sımsıkı sarılıp onunla uyuyabileceğimi umut ediyordum. "Koltukta

dinlenemezsin, doğru düzgün yatak varken orada yatırmam seni" dedim.

"Seni yerinden etmek istemiyorum Orhan, ben gayet rahatım, sadece bana uyumak için giyeceğim kıyafet ver, başka bir şey istemiyorum" diyerek son noktayı koymuştu, bunun üzerine bir şey söylersem her şeyi berbat edecektim, sadece "Emin misin?" diye kibarca üsteledim, kararlı bir sesle "Eminim" dedi ve tartışmayı sona erdirdi. Çaresiz yatak odasına gittim ve üzerine uyacak bir şeyler seçebilmek için dolabımı karıştırdım.

Yanına döndüğümde dalgındı, "Sana bir şey soracağım Orhan" dedi, "filmden çok etkilendim, fırsatın olsa sen geçmişte hangi âna dönmek isterdin?" Elimdeki kıyafetleri koltuğa bıraktım, yanına iliştim, düşünmeye başladım, "Bilmem ki, kolay bir karar değil" dedim. Kaşlarını çatarak yüzüme baktı.

"Oyunbozanlık etme, hayal ediyoruz, bir gün seç."

Sessizliğim uzayınca "Amma mutlu bir hayat geçirmişsin" dedi. "Anlayamadım" diye karşılık verdim. "Anlayamayacak bir şey yok, baksana, bu kadar düşündüğüne göre mutlu anların arasında kararsız kalmışsın." Kafamı öne eğdim.

"Belki de tam tersidir, belki de geçmişe dönmeme değecek kadar mutlu bir ânımı bulamıyorumdur."

Çantasının içinden bir sigara çıkardı, uzun uzun aramasına rağmen çakmağını bulamayınca ayağa kalktım, çakmağımla sigarasını yaktım, derin bir nefes çekti, "Ağız tadıyla bir oyun oynayamıyoruz seninle" dedi.

Neşesi yerine gelsin diye çocukluğumdan bir günü seçtim. Ortaokuldayken ağabeyimle gittiğimiz bir hafta sonu kampının ilk gününü, biraz da uydurarak, olmayan şeyleri üzerine ekleyerek, çok mutluymuşum gibi süsleyerek anlattım. Hikâyemi bitirince bu sefer aynı soruyu ben Firdevs'e yönelttim, sigarasını usul usul içmeye devam etti, "Benim net bir cevabım var ama senin duymak isteyeceğinden emin değilim" dedi.

O anda bütün gövdem kuvvetli bir ürpertiyle doldu, hazırlıksız yakalandığım bir fırtınanın ortasında sarsılıyordum. Hemen çark edip hınzırca bir gülümseme fırlattı.

"Takılıyorum sana, ciddiye alma. Uykum geldi benim. Film dahil her şey muazzamdı, ayrıca ne kadar uyumlu bir erkek olduğunu fark etmedim sanma."

Yalnız başıma yatağıma uzandığımda Firdevs'in söylediği şey kafamı kurcalamaya devam etti; gerçekten şaka mı yapmıştı yoksa ağzından çıktığı anda pişmanlık içinde konuyu mu kapatmıştı? Fırat'la ilgili bir mesele olduğunu düşünmekten kendimi alıkoyamıyordum, bu yüzden gitgide öfkem artıyor, onları mutlu mesut bir arada düşünmek uykumu kaçırıyordu.

Ertesi sabah gözlerimi açıp kendime geldiğimde, hızla yerimden fırlayıp diğer odaya gittim, Firdevs yine orada değildi, derin hayal kırıklığı içindeydim, düzgünce katlayıp koltuğun kolçağına bıraktığı kıyafetleri elime aldım, üzerinde kalan kokuyu derin derin içime çektim. O sıralar biri Firdevs'in sorusunu tekrar sorsa, hiç düşünmeden o geceyi söylerdim; fırsatım olsa akşamdan itibaren birlikte geçirdiğimiz anları yeniden yaşamayı isterdim, benden ziyade Firdevs'in mutluluğunu hissetmeyi arzulardım, çünkü o akşam benimleyken gerçekten mutlu olduğuna inanmıştım, onun mutluluğu bana da geçmişti.

Firdevs'le yeniden görüşmek için bu kez uzun uzun beklememe lüzum kalmadı, bir hafta sonra yeniden buluştuk ama verdiği o sözü tutamamıştı, yanıma geldiğinde oldukça üzgün ve tükenmiş bir haldeydi.

Bir kafes vardı ve her seferinde kanatlarını kanatmak pahasına kendisini o kafesin içine atıyordu.

Kış soğuğunun kendini iyiden iyiye belli ettiği bir pazartesi günü, hafta başı yoğunluğunu atlatıp fakültedeki derslerimi tamamladıktan sonra eve doğru yola koyulduğumda akşam karanlığı şehrin üzerine henüz çökmüştü. Kafamdaki bere ve boy-

numa sıkıca sarılı yün atkımla, yüzümü kesen ayazdan kurtulabilmek için bir an evvel kendimi sıcak bir yere atmayı hayal ederken telefonum çaldı. Kabanımın cebinde ısıtmaya çalıştığım ellerimi mecburen çıkardım. Bir yandan telefonumu bulmaya çalışıyor diğer yandan da memnuniyetsiz bir şekilde söyleniyordum.

Arayanın Firdevs olduğunu görür görmez bütün sızlanmalarım kesildi, yüzüme bir tebessüm yerleşti. Ancak Firdevs aynı durumda değildi, karanlık bir hüzün sesini ele geçirmişti, ruhunun ve kalbinin sesinden daha yaralı olduğunu tahmin edebiliyordum. "Seni görmem gerekiyor Orhan" dedi, "acilen biriyle konuşmaya ihtiyacım var. Yanıma gelebilir misin?" Bir anda sokak ortasında öylece kalakaldım, artık soğuğu hissetmiyordum, yüzümden başlayan ateş, önce boynuma oradan da bütün gövdeme yayıldı, dalgınlık içinde yüzerken hemen önümde duran arabanın acı fren sesi ve kornasıyla kendime geldim.

Eve ulaşmama çok az bir mesafe kalmıştı, hızla geri dönüp Firdevs'in telefonda söylediği yere doğru yola koyuldum. Galata'dan Karaköy'e inen sokaklardan birinde, otel olarak kullanılan tarihi binanın çatısındaki restoranda beni bekleyecekti. Yoldan çevirdiğim birkaç taksi trafik yoğunluğu bahanesiyle almak istemeyince çaresiz yürümeye başladım, tarif ettiği yere yürüme mesafesinde sayılırdım, sadece yorucu bir yokuşu tırmanmam gerekecekti, hızlı adımlarla yirmi dakika sonra bahsettiği otelin önüne vardım. Burayı seçmesinin özel bir sebebi var mıydı, yoksa rastgele önüne çıkan ilk yere mi sığınmıştı?

Asansörle en üst kata çıktıktan sonra etrafıma bakındım, Firdevs ortalıkta görünmüyordu. Genç bir garson birkaç masada yemeklerini yiyen müşterilerine servis yapmakla meşguldü. O esnada yukarıya uzanan demir merdivenleri gördüm, oraya doğru hareket ederken genç garson arkamdan seslendi, "Beyefendi yukarı servis yapmıyoruz, soğuk havalarda yalnız kapalı mekânda çalışıyoruz." Arkamı döndüm ve "sorun yok"

türünden bir el hareketi yaptım, "Bir arkadaşa bakacağım" diye ekledim. Genç garson konuyu uzatmadan masadaki müşterilerine döndü.

Dar merdivenleri dikkatle tırmanıp çatı katına çıktım, etrafıma bakındım, ilk anda kimseyi göremedim, ortalık yeteri kadar aydınlatılmamıştı yahut müşteri almadıklarından ışıkların yalnızca bir kısmını açmışlardı; tenteler kapatılmış, birkaç masa, üzeri örtülü şekilde yan duvara yaslanmış, sandalyeler masanın üzerine ters çevrilerek kapatılmıştı, bu haliyle mekânın terk edilmiş bir görüntüsü vardı.

Firdevs'i orada ilk fark ettiğimde kalbime bir bıçak saplanmışçasına sendeledim, vücudumdaki kan büsbütün çekildi, olduğum yere yığılacağımı sandım. O an, bir fotoğraf gibi her aklıma geldiğinde kalbimdeki bıçak acısını hâlâ hissederim. Beni bu ruh haline savuran, Firdevs'in otel çatısının etrafını çeviren alçak korkuluğun hemen yanında durduğu andaki görüntüydü.

Bunu zihnimde mi kuruyordum yoksa gerçekten öyle bir niyeti var mıydı hiçbir zaman emin olamadım ama Firdevs hemen önündeki derin boşluğa karanlık bir ruh haliyle bakıyordu. Kanat çırpmaya dermanı kalmamış küçük bir kuş gibi kendini bırakacaktı. Yan taraftan vuran cılız ışığın aydınlattığı yüzünde, koyu bir umutsuzluğun açtığı derin yaranın izi vardı, sanki gözlerini ölüme dikmişti; ölümle, birbirlerine inatlaşan iki hasım gibi bakışıyordu. Gözlerini ilk kaçıranın kaybedeceği bir düelloya tutuşmuşlardı, Firdevs asla geri adım atacak bir kadın değildi. Parmaklarının arasında tuttuğu sigarayı ağzına götürdü, nefesini dışarı verdiğinde yüzü bir duman bulutunun arasında kayboldu, yoklukla arasında incecik bir duman bulutu vardı. Şehrin nice acı hatırasına hüzünle tanıklık etmiş yaşlı ve yorgun binanın çatısına, kovulmuş, yaralı bir melek düşmüştü.

"Firdevs!" diye seslendim. Arkasını dönüp bakmadı, belki de sesimi duymamıştı, bir daha seslendim, "Firdevs!" Kafasını

çevirdi, yüzüme kederlerden örülmüş bir duvarın ardından baktı, yabancı gibiydi, sanki yüzümü ilk kez görüyordu. İyice yaklaştım, onu tutup kendime doğru çekmek istiyordum, vazgeçtim, "Ne yapıyorsun burada?" diye biraz sitem biraz da serzeniş yüklü bir ses tonuyla sordum. Kabahatli kız çocuğu bakışlarıyla "Biraz yalnız kalmak istedim, sarsıcı bir gün geçirdim, kafamı toplamak için buraya geldim" dedi. Her zamanki gibi ince kıyafetler içindeydi, boynu ve göğsü neredeyse açıkta duruyordu, siyah deri montu onu bu soğuktan korumaya yeterli değildi, yün atkımı çıkarıp zarif boynuna doladım, hiç itiraz etmedi, omzuna hafifçe dokundum, "İstersen aşağı inelim sıcak bir şeyler içeriz, orada konuşuruz." Bu sırada arkadan gelen sesle irkildim. "Firdevs Hanım, bir arzunuz var mı?" Az önce aşağıda gördüğüm garson çocuktu.

Firdevs aşağıya inmek istemeyince garson maharetli ve çevik hareketlerle ters duran iki sandalyeyi çevirdi, elindeki bezle iyice temizleyip bir masanın yanına çekti, nemli bezi kuvvetlice bastırarak masanın üzerinde birkaç kez gezdirdi, tüplü ısıtıcılardan birini sürükleyerek masanın yanına yaklaştırdı ve çakmağını birkaç kez çaktı, teller kızarmaya başlayınca yanımızdan ayrıldı. Birkaç dakika sonra elinde kahve fincanları ve bir kül tablasıyla geri geldi, son derece hürmetli ve sevecen hareketlerine bakılırsa Firdevs'i gayet iyi tanıyordu. Kızaran tellerden yayılan sıcaklık yüzüme değdiğinde biraz gevşedim ama kalbimin çarpıntısı yavaşlamak bilmiyordu. Yan yana oturmuş, Galata sırtlarından Haliç'i ve Sirkeci'yi seyrediyorduk, hayatımda ilk kez bir şehrin yüzüne baktığımı hissettim, İstanbul aynı masada hemen karşımızda oturuyordu. Galata Köprüsü'nün ışıklarını görünce Firdevs'in kolyesini hatırladım, acaba bende olduğunu biliyor muydu?

"Bugün psikiyatrist randevum vardı" dedi Firdevs. "Bir süredir terapiye devam ediyorum ama bu seferki beni feci halde altüst

etti." Cümlesini tamamlar tamamlamaz yaşlar gözlerinde birikti. Şehrin ışıkları gözlerinin altında süzülen yaşlarda toplanmıştı; bir kadın ve bir şehir birlikte ağlıyordu.

"Neden bu kadar zayıf bir kadınım ben?" diye inledi.

Bunu söylerken başını havaya kaldırdı ve gözkapaklarını art arda kırpmaya başladı, ağlamayı durdurmanın yollarından biriydi. "Ben senin kadar güçlü bir kadına rastlamadım Firdevs" dedim. Gerçekten böyle düşünüyordum, teselli olsun diye söylenmiş sözler değildi, bunları birinden ilk kez işitiyormuş gibi gözlerime baktı.

"Sen gördüğüm en güçlü kadınsın."

Vazonun kenarından boynunu eğmiş, ölmeye yüz tutmuş bir çiçek kadar solgundu yüzü. Daha önce benzeriyle pek karşılaşmadığım bir mutsuzluk tüm vücudumu sardı, kafamın içindeki uğultunun şiddeti de gittikçe artıyordu, onu bu halde görmeye dayanamıyordum.

"Keşke senin sandığın kadar güçlü bir kadın olabilseydim Orhan. Maalesef değilim, o kadar zayıf ve o kadar kırılgan hissediyorum ki sana anlatamam. Üstelik kendime bile itiraf edemediğim bu zayıflıktan dolayı artık utanç içindeyim. Kendimi soktuğum durumlara bak! Acınacak bir halde sevgi dileniyorum, yakınlık dileniyorum, birilerinin peşinden koşuyorum, gerçekten sevilebilmek için neredeyse yalvaracak hale geliyorum."

Birileri dediği, sevgi dilendiği, peşinden gittiği hiç kuşkusuz Fırat'tı, Firdevs'in bu adam yüzünden düştüğü hallere anlam veremiyordum, defalarca yaşadığına şahit olduğum yıkımların hemen ertesinde yine doğruca ona koştuğunu biliyordum, bağlılığını kabullenemediğim için öfkeliydim, öfkem sadece Firdevs'e olan duygularımdan kaynaklanmıyordu, onun gibi adamların bir kadının hayatına sadece üzüntü katacağı gün gibi aşikârdı; maalesef elim kolum bağlı vaziyette Firdevs'in tükenişini izlemekle yetiniyor, çaresizlikle onun atacağı adımı bekliyordum.

"Bunların üstesinden gelebileceğine inanmıyor musun? Öyleyse kendi gücünün farkında değilsin Firdevs. Kendini dışarıdan göremiyorsun. İnsanların seni nasıl gördüklerini bilseydin, ne demek istediğimi anlardın. Keşke bir kerecik olsun benim gözlerimle bakabilseydin. Öyle bir sihir mümkün olsaydı ve Orhan'ın gözünden Firdevs'e baksaydın. Çok isterdim bunu."

İlk kez tebessüm etti. Tebessümünden cesaret alarak devam ettim.

"Ne yapacağını ben söyleyecek değilim. Haddimi aşmak istemem ama o adam sana zarar veriyor Firdevs. Aynı şeyi tekrarlayan adam olmak can sıkıcı. Belki bir süre uzaklaşabilirsen daha iyi düşünebilirsin."

Konuyu Fırat'a getirmemden hiç hoşlanmıyordu, hatta ilişkisinin yanlışlığını ima etmeme bile tahammül göstermiyor, aşırı tepki gösterip konuyu değiştiriyordu; yine aynı tavrı bekledim, en kötü ihtimali bir kez daha göze almıştım. İçimden bir ses durmamı söyledi, o kadar bitkin ve üzgündü ki herhangi bir tartışmaya güç yettiremeyeceği apaçıktı, savaşacak hali kalmamıştı, yüreğim burkuldu, bu meseleyi uzatmaktan vazgeçtim, yaşadığı bunalımdan istifade ettiğimi düşünmesini istemezdim.

O anda beklemediğim bir şey oldu: Benim bıraktığım yerden konuyu sürdürdü, anladığım kadarıyla duyguları içinde saklayamayacağı kadar taşkın bir haldeydi, o gecenin çok şeye gebe olduğunu anladım, içimde küçük bir umut kırıntısı belirdi.

"Bizim gibi ilişkiler için zehirli sarmaşık derlerdi, ben alaycılıkla dinlerdim. Galiba artık hiçbirini hafife alacak durumda değilim, acınacak haldeymişim de haberim yokmuş, bugün burnum sürtüldü."

"Ne oldu Firdevs, kötü bir şey mi yaşadın?"

Alelade bir şey söylercesine "Psikiyatrist beni alıp bir uçurumdan fırlattı" dedi.

Az önce çatının en ucunda hareketsiz durduğu sahne aklıma gelince tüylerim ürperdi, Firdevs'in kendine zarar verebilme ihti-

malini düşününce dayanılmaz bir ıstırap hissettim, daha evvel ona asla yakıştıramadığım bir çaresizliğin son sınırında durmuş bekliyordu. Psikiyatristin odasında yaşadığı ruhsal çalkantının sonunda karanlık ve soğuk bir havada, yüksekçe bir yerden donuk bakışlarla ürkütücü boşluğa bakmasının bir sebebi vardı muhakkak. Firdevs'i perişan eden konuşmayı deli gibi merak ediyordum, ne söylemişti de Firdevs kendini burada bulmuştu? Merakım çok sürmedi, acıklı bir romandan bahseder gibi hikâyesinin bilmediğim kısımlarını anlattı.

"Fırat'la olan ilişkimi marazi bulduğunu söyledi. Bu kelimelerle söylemedi ama neyi kastettiğini anladım. Bugünkü seansta odadaki fili gösterdi bana, daha doğrusu fil üzerime oturunca anladım vaziyeti."

Gülmeye çalıştı ama o kadarını yapmaya bile hali yoktu, konuştukça dibe çekiliyordu, yine de yaşadıklarını anlatmaya istekli olduğu seziliyordu, bunun ona iyi geleceğini umuyordu, yanında birisinin olmasını bu yüzden istemişti.

"Zayıf, güvensiz, sorumsuz bir babanın dolduramadığı güven depolarını başka adamların korumacılığıyla doldurmaya çalışıyormuşum ve seçtiğim adamlar genellikle şiddete meyyal tipler olabiliyormuş. Dediğine göre bana karşı kabalığı, hatta zorbalığı bile korumacılık sanıp kabulleniyormuşum. Durduk yere değil tabii, anlattığım bir olayın üzerine söyledi, itiraz ettim, ben birini neden sevebileceğimi anlayacak kadar zeki bir kadınım, aşkı geçmişte tatmin edilmemiş duygulara indirgemeyi yanlış buluyorum, kalbimden geçenlerin bir anlamı var, karşımdaki insanın benim için bir kıymeti var."

Aniden sesiyle birlikte öfkesi yükseldi, içindeki kavganın şiddeti yüzüne vuruyordu, her ne kadar bir şeyleri kendine ispatlamaya uğraşsa da içten içe yanıldığının farkındaydı, bunu bilmek öfkesini kabartıyordu, kendisine, Fırat'a, psikiyatristine, babasına, herkese, hayata kızgındı, şimdi yanında sadece ben vardım.

"Babam sahiden de zayıf, sorumsuz, korkak bir adamdı; bunları fark ettiğim yaşlara geldiğimde bundan üzüntü duymaya ve duygusal olarak uzaklaşmaya başladım. Her gün babamı yeniden sevebilmeye çabaladım, çünkü hislerim yüzünden suçluluk duygusu içinde kıvranıyordum. Düşünsene, küçük bir kız çocuğusun ve babandan uzak duruyorsun, üstelik bunun sebeplerini ancak sezgilerinle kavrayabiliyorsun. Sanki gizli bir yüzü varmış da bunu sadece ben görebiliyormuşum gibiydi. Ama bir gün babamın bir tavrına şahit oldum ve benim için her şey bitti."

Dudakları titremeye başladı, devam etmek için bir şeylerden güç almak istiyordu.

"Ne oldu Firdevs? Babanla ne yaşadınız?"

"Babamın iki büyük zaafı olduğunu çevresindeki herkes biliyordu: Her türlü kumara düşkünlük ve aptal işlere bulaşıp para batırmak. Kolay yoldan çok paraya sahip olmaya çalıştıkça dibe batıyordu, hayatımız kötüleşiyordu; annem berbat bir haldeydi ama babamın sorumsuzluğuna, vurdumduymazlığına ses çıkaramıyordu. Al çocuğunu ayrıl, mademki adamın size bakacak bir sorumluluk duygusu yok, mademki eldeki üç kuruşunu kumara, ne idüğü belirsiz işlere yatırıyor, sen de kalk kendi başının çaresine bak. Ama yok efendim, özünde iyiymiş, etraf dul bir kadına nasıl bakarmış, kızı babasız büyümesinmiş; bir sürü saçmalık! Annemi de görsen, genç, güzel, becerikli bir kadın. O adama asla ihtiyacı yok. Her şey berbat hale geldi, parasızlık tahammül seviyesini aştı, borçlar birikti, kimseden yeni borç isteyecek yüzümüz kalmadı. Sonunda korktuğumuz oldu, alacaklılar evimize hacze geldiler. Babamın kumardan dolayı mı bir işten dolayı mı olduğunu anlayamadığımız bir senet için eve haciz memuru, avukat ve kim olduğu belirsiz tuhaf bir adam geldi. Evdeki eşyaları kayda geçirmeye başladılar. Annem, babam, ben bir köşede adamları seyrediyoruz, annem perişan bir halde bana sarılmış, ben de bir yandan korkuyorum, bir yandan vaziyeti anlamakta güçlük çeki-

yorum, evde ne varsa alıp götürecekler diye içim kan ağlıyor. Annem o tuhaf herife 'beyefendi yapmayın, hacze lüzum yok, borcumuz borç, bir yolunu bulur öderiz, konu komşuya rezil etmeyin bizi' dedi. Kadıncağızın nasıl üzgün olduğunu anlatamam, babamın ağzını bıçak açmıyor, durmuş adamları seyrediyor. Annem öyle söyleyince adam bir-iki adım yanımıza yaklaştı, pis bir sırıtmayla annemin gözlerinin içine baktı 'ben seninle anlaşırım, borcu harcı hallederiz, niyetin olursa bunu boş ver sen gel konuşalım' dedi. Yaşım küçüktü ama adamın kötü bir şey ima ettiğini anlayacak kadar aklım eriyordu. Adamın bir kötülük düşündüğünü doğrudan anlayabiliyordum. Acı olan nedir biliyor musun Orhan? Acı olan nedir biliyor musun?"

Lafın gerisini getiremeden hıçkırıklara boğuldu Firdevs. Bir an nefesinin kesildiğini sandım, ellerini tuttum, soğuktan morarmış bir haldeydi, hafifçe ovalamaya başladım, bana güven demek istiyordum, bana güven, hiçbir şeyden korkma, ben senin yanındayım.

"Nedir Firdevs?"

Elleri ellerimdeydi, nefesi bir parça düzeldi, hıçkırıkları azaldı, ellerini çekti, anlatmaya devam etti.

"Acı olan şu ki adamın söylediğini babam da duydu. Adam bir ara babamın gözlerine baktı. İkisi de ne kastettiğini biliyordu. Ahlaksız teklifi duyduğu anda adama saldırmasını bekledim. En azından öfkeyle çıkışmasını, sen ne cüretle bunu karıma söylersin diye üzerine yürümesini... Babam ne yaptı biliyor musun? Adamın o iğrenç yüzüne bakıp gülümsedi. İnanabiliyor musun, gülümsedi ve hiçbir şey yokmuş gibi davranmaya devam etti. Bu kadar korkak ve sorumsuz bir adamdı işte. Annem o an eline geçirdiği ahşap bibloyla adama vurmaya başladı, ortalık karıştı, babam annemi sakinleştirmeye çalıştıkça annem daha büyük bir hırsla adama saldırdı, hepsini evden kovdu. İşte o gün benim için her şey geri dönülmez bir şekilde

değişti, artık babamdan tiksiniyordum, yüzünü görmek bile midemi bulandırıyordu. Annem evi terk etmedi tabii, değişen bir şey olmadı, sefil hayatımızı sürdürdük, ben bulduğum ilk fırsatta kendi hayatıma kaçtım. Önce babam öldü, hemen arkasından da annem, ikisi de genç sayılırdı aslında. Kimsesiz kaldım. Bu kadar. Ben her şeyi geride bıraktığımı sanıyordum ama psikiyatristime göre öyle değil, çocukluğum, babam, sürekli yanı başımda duruyormuş. Fırat'la ilişkimde bile..."

Bir süre sustu Firdevs. O esnada ben de babamı düşünüyordum. "Biliyor musun, ben de babamdan kaçıyorum ama seninle aynı sebepten değil." Yüzüme merakla baktı, beklemediği bir itiraf ilgisini çekmişti, "Neden kaçıyorsun?" Hafifçe gülümsedim, "Dilediğim yerden balık alabilmek için" dedim. Ciddiyetimi ölçercesine baktı. "Babam hayatımdaki her şeyin hesabını kendi defterinde tutmak için o kadar çok kavga ediyor ki benimle, hiç olmazsa bu kadarını seçebilme hakkım olsun istiyorum. O yüzden de kaçabildiğim kadar kaçıyorum."

Firdevs'in hikâyeme olan ilgisini fark edince biraz daha anlattım. "Babam kaideler, bağlılıklar, sorumluluklar insanıdır; kendi babasından kalan paslı zincirleri ağabeyimle benim ayaklarımıza doladı ki yersiz hayaller peşine düşmeyelim. O zincirlerden kurtulayım diye bileklerim kan revan içinde kaldı."

Kafasında hangi seçeneğin daha makul olduğunu tartarcasına uzaklara baktı, hikâyemi paylaşarak omuzlarındaki yükün bir parçasını kendi üzerime almıştım, konuşmasına devam ettiğinde yılgınlığı azalmış, bakışlarına dirençli bir ifade yerleşmişti.

"Artık Fırat'tan bir beklentim kalmadı. Bugüne kadar ona olan zaafımı kullandığının farkındayım. Bu ilişkiyi daha fazla sürdürmek istemiyorum. Beni çok yordu. Uzaklaşmayı başarabilirim. Ayrılmak için ikimizden birinin ölmesi gerekmez. Bunu yapabilirim."

Sözünü tamamladığında biraz daha toparlanmış görünüyor-

du, içindekileri dökünce rahatlamıştı. Gecenin manzarasını seyre koyulduk, zaman geçtikçe bir kırılma ânının içinde olduğumuza dair inancım güçleniyordu. Gerçekten de sonraki üç ay benim için mucize gibiydi. Firdevs artık hayatımın çok daha içindeydi, birlikte filmler izledik, arabayla uzun yolculuklara çıktık, güzel yemekler yedik, şehrin farklı yerlerini keşfettik, dertleştik, neşeli anlar paylaştık.

Üç ay çabuk geçti.

19

Boyalı Kuşlar Irmağı

Ertesi gün Saklıkuyu'da güneş doğmadı.

Uyandığımda ortalık hâlâ zifiri karanlıktı, yeri göğü saran boğucu gri örtü yüzünden neredeyse nefes almakta bile zorlanıyordum, yattığım yerde yorganı kafama kadar çekerek etrafı saran kasvetten uzak kalmaya çabaladım. Bunu başarabilmem mümkün değildi çünkü dışarıdaki dünya kötü hastalık gibi içime sirayet etmişti ve oraya perde çekmeye gücüm yoktu; ya ruhumun dehlizlerinde bir gece saklı kalmıştı ya da ben bitimsiz bir gecenin eline esir düşmüştüm, her iki halde de gün doğumuna dair bir umut kırıntısı görünmüyordu.

Yağmurun yorulmasını beklerken tam tersine daha da şiddetleniyor, umutsuz ruhları emerek hayatta kalan bir canavar gibi pencereleri, kapıları yumrukluyordu. O kasvetten kurtulabilmek için ihtiyaç duyduğum mucize hiç beklemediğim bir anda kapımda belirdi. Defne elinde tuttuğu anahtarı gösterip, "Günaydın. Müsaitsen anahtarı getirdim" diye gülümsedi. Sanki bütün kilitli kapıları açacak, beni sonsuza dek özgürlüğüme kavuşturacak sihirli bir anahtar bulmuştu. "Ne anahtarı" diye şaşkınlıkla geveledim. Hayal kırıklığına uğramış çocuklar gibi somurttu.

"Pansiyona benzeyen çıplak evde oturmaktan sıkıldığını ve birkaç eşyaya ihtiyacın olduğunu söylemiştin ya, ben de sana

bahsettiğim eşya deposunun anahtarını getirdim. Zamansız geldim galiba."

Hayat izi olmayan çıplak, soğuk odalardan şikâyet etmiştim ama o sızlanma tamamen aklımdan uçup gitmişti, mahcubiyetten yüzüm kızardı. "Kusura bakma Defne, senin getireceğini beklemiyordum. Ahmet Hilmi Bey'de diye aklımda kalmış." Somurtkanlığı yeniden tebessüme döndü, "Ondaydı zaten, eşyalara birlikte bakarız, taşımana yardım ederim diye aldım, tek başına bakmak istersen anahtarı sana verebilirim." Bu fırsatı kaçıramazdım. "Çok iyi düşünmüşsün, gel içeride bekle lütfen, kapının önünde üşüme, hemen hazırlanıyorum" dedim ve başka bir şey söylemesine fırsat vermeden içeri girmesi için kapıyı açık bırakıp yatak odasına geçtim. Kısa süre içinde dışarı çıkmaya hazırdım, üzerimdeki ölü toprağı dağılmıştı, karanlık bulutlara artık aldırmıyordum, depoda eşya bakmak bir tür oyun gibi gelmişti.

Depo, binanın hemen bitişiğinde, bir zamanlar müştemilat olarak kullanılmış tek katlı taş bir yapıydı. Girişi bahçe duvarına bakıyordu. Kapısının önüne geldiğimizde Defne birden duraksadı, sanki görünmez bir el daha fazla ilerlemesine izin vermemişti, sihirli anahtarı bana uzattı, "Sen aç istersen" dedi, sesi değişmişti, garip bir şeyler olduğunu sezdim ama sormaya çekindim. Uzattığı anahtarı aldım, biraz zorlayarak da olsa deponun kapısını açtım, epeydir kimsenin uğramadığı belliydi. Defne hâlâ geride duruyordu, "Girmeyecek misin?" diye sordum. Huzursuzluğu bana da geçmişti, neyin içinde olduğunu anlayamıyordum, sessizce yüzüme baktı, zoraki birkaç adım attı.

İçerisi zifiri karanlıktı, küçük pencereden belli belirsiz bir ışık sızıyordu, daha ilk adımda küf, rutubet ve eski zamanların iç içe geçmiş keskin kokusu yüzüme çarptı. Defne hiç konuşmuyordu, oysa az evvel yanıma geldiğinde gayet neşeliydi, onun bu âni değişimi aklımı karıştırmıştı. Elimi kapının yanındaki nemli duvarda gezdirdim, soğukluğunu avucumun içinde hissettim.

Bulduğum ilk düğmeye basınca ortalık turuncu bir ışıkla aydınlandı. Çok geçmeden gözlerim yaşarmaya başladı, genzime dolan toz tabakası yüzünden alerjik hapşırıklarım başlamıştı bile. Elimle ağzımı burnumu kapattım ve iki büklüm kıvrılmış bir vaziyette ilk atağın geçmesini bekledim, bir an nefesim kesilir gibi oldu. Defne, "İyi misin, dışarı çıkalım mı?" diyerek şefkatle yanıma sokuldu, bir eli omzumdaydı. "İyiyim" dedim olduğum yerde doğrulurken, "peki sen iyi misin?" Sessiz kalmayı yeğledi. Tuhaf bir tedirginlikle birbirimize sokulmuş, eşyaların arasında ağır ağır dolaşırken sanki birinin evine gizlice girmiş, hayatını, geçmişini kurcalıyor gibiydik, meraklı gözlerle içeridekileri incelemeye koyulduk. Neyse ki nefes alışlarım düzelmiş, alerji atağım beklediğimden çabuk geçmişti. İçine düştüğümüz bu suskunluk kafamı kurcalamaya başladı. Defne'ye ne olmuştu?

Gözüme ilk çarpan duvar dibindeki tekerlekli sandalyeler oldu. Yerde katlı duranın kolçağı kırık ve ön tekerlerinden biri eksikti. Duvara yaslı olanın sırtında beyaz boyayla bir numara yazılmıştı. Hemen yanlarında kırık ayaklı, paslı serum askıları duruyordu. Geçmişin ağır yükünü taşımaktan belleri bükülmüş ve sağa sola yatmışlardı. Onlara bakarken dizimi bir sedyeye vurdum; üzerini kaplayan siyah deri parça parça dökülmüştü, özensizce katlanmış keçe battaniyeler rastgele üzerine bırakılmıştı. Bu binanın eski bir hastane olduğunu ilk kez böylesine derinden hissetmiştim; acı dolu hatıralarla kaplı eşyalar havayı alabildiğine ağırlaştırıyordu.

Defne oraya geldiğimizden beri sanki dilsizleşmiş, başka biri olup çıkmıştı. "Senin yüzün düştü, istersen sonra bakarız" dedim. Hastalardan arta kalanlardan mı yoksa Defne'nin içine kapanmasından mı bilemiyordum ama benim de tadım kaçmıştı. Defne, "Merak etme, iyiyim, özür dilerim" deyince ruh halimi ona belli etmemeye çalışarak yürümeye devam ettim. Yangından çıkmış gibi isle kaplı genişçe bir buzdolabı çıktı önümüze, muhtemelen ilaçları, serumları bunun içinde muhafaza ediyorlardı diye düşündüm.

Depodaki eşyalar, zamanın öğütücü dişlerinden yaralı da olsa kurtulmayı başarmış, kırık dökük, kusurlu görünüşleriyle üst üste yığılmışlardı. Aradan zaman geçip de üzerlerindeki hayat izleri gitgide silininçe, unutulmaktan solan yüzlerini çaresizce ölüme çevirmişlerdi. Lambadan süzülen turuncu ışık, onları bu ölümcül uykudan uyandırmaya yetmiyordu.

Hastane malzemelerinin birikmiş hüznünden kaçabilmek için kafamı diğer yana çevirince, Barok tarzı berjer koltuğun üzerine bırakılmış eski bir tanıdıkla yüz yüze geldim. Masumiyet dolu bir sevinçle çocukluğumun ilk yıllarını karşısında geçirdiğim Beko-Hitachi marka tüplü televizyon oracıkta yalnızlığa terk edilmişti.

Herkesin başını döndüren seksenli yıllarda renkli televizyon furyası başlayınca büyük gazeteler fırsatı kaçırmamak için pazarlama şirketleri kurup, taksitle renkli televizyon satmaya girişmiş, babam da okuru olduğu *Milliyet* gazetesinin pazarlama şirketinden Beko-Hitachi marka bir televizyon almıştı. Beko-Hitachi'nin sarı renkli kanal ayar çubuğunu yuvasından çıkarmak sadece babamın hakkıydı, bir cerrah titizliğiyle çubuğu ayar düğmesine yerleştirir ve en net görüntüyü bulmaya çalışırdı; ondan başka hiç kimse o çubuğu yerinden çıkarıp kanal ayarlamaya cesaret edemezdi. Olur da yanlış bir şey yapacak olursak babamın ortalığı ayağa kaldıracağını, saatlerce bunu yüzümüze vuracağını hepimiz gayet iyi biliyorduk. Üzerinden seneler geçtiği halde babam yenisini almaya ayak diredi; her arızalandığında evimize yürüme mesafesindeki tamircilere götürüyorduk. O yıllarda Kadırga'da açılan televizyon hastaneleri ünlenmişti; İstanbul'un her semtinden insanlar, evin en değerli aleti bozulunca bu hastanelere koşuyordu. Özel televizyonlar birbiri ardına açılınca televizyonumuzun ekranının yanındaki sekiz kanal düğmesi yetersiz gelmeye başladı, TRT dışındaki kanallara kuşkuyla bakan babam, ağabeyim ve benim sızlanmalarıma daha fazla dayanamadı ve yeni bir televizyon almaya razı geldi.

Artık hiçbir işe yaramamanın utancıyla berjerde mahcup oturan eski tanıdığa baktıkça boğazımdaki yumru büyüdü. Babamı hatırlatacak bir şeyle karşılaşmayı beklemiyordum.

"Neyin var Orhan? Daldın birdenbire."

Defne'nin yumuşacık sesiyle kendime geldim. "Yok bir şey" dedim, "eşyalara bakınıyorum."

Eski bir kitaplık gözüme çarptı. Ciltli kitapların ağırlığından rafların beli yay şeklinde bükülmüştü. Defne ilgilendiğimi fark edince, "Bunlar Ahmet Hilmi Bey'in kitapları galiba" dedi, "bir ara bahsetmişti. İncelemek istediklerin varsa alabilirsin." Kitaplardan birini raftan aldım, üzeri tozlarla kaplıydı, içini açmaktan vazgeçip yerine koydum, "Belki bir ara bakarım" dedim.

Biraz ileride Vezüv marka döküm bir sobanın önünde durdum, üzerindeki süslerin boyaları epeyce dökülmesine rağmen hâlâ hayranlık uyandırıyordu. Burnum portakal kabuğunun, kestanenin, kızarmış ekmeğin ve Şahmeran masallarının kokularıyla doldu.

"İmkânım olsa buradan almak isteyeceğim ilk şey bu soba olurdu Defne, soba yanarken içinden gelen çıtırtıları dinlemeyi çocukluğumdan beri çok severim, üstelik sanat eseri gibi, şuna bakar mısın?"

Defne sobaya doğru eğilerek süsleri yakından inceledi. "Bu kadar seviyorsan alıp götürelim bence. Borularını bulabilirsek kurarız, evde baca çıkışı var." Gülümsedim, "Soba sıcak bir şey, her anlamda öyle" deyip yürümeye devam ettim. "Bir sobam olsaydı harlı ateşinde kötü hatıralarımı yakardım."

O esnada Defne üzeri tozlarla örtülü ceviz çalışma masasının önünde büyülenmiş gibi kalakaldı. Elleriyle hafifçe tozları silkeledi, masanın ayaklarıyla bitiştiği yerdeki ahşap el oymalarının zarafetini parmaklarıyla hissetmek istercesine dokundu. "Orhan şuna bakar mısın?" Bir sanat eseri seyreder gibi hayranlıkla doluydu. Masanın sağ yanında kavisli küçük bir çekmece ve çek-

mecenin ortasında ince işçilikle süslenmiş bronz renkli küçük bir kulp vardı. Ayakları kıvrılarak aşağı iniyordu. "Şunun çekmecesine, ayaklarına bakar mısın? Ne olduğunu anladın mı?" Üzerindeki toz tabakasına rağmen çekiciliğinden hiçbir şey kaybetmemişti. "Ben çok anlamıyorum ama antika gibi duruyor." Masayı hafifçe kendine doğru çekti, sağını solunu gözden geçirdi.

"Bu Georgian bir mobilya. Çekmecesinden, ayaklarından belli oluyor. Kim bilir kaç senelik. Çok iyi durumda, üzerinde neredeyse hiç çizik yok. Bunu alıyoruz." İçimdeki tereddüt ve sıkıntı yüzüme yansımış olmalı ki hemen fark etti. "Düşünme Orhan, odaya o kadar yakışacak ki."

Tereddüdümün sebebi bambaşkaydı, bir karar aşamasına gelmiştim, bu masayı alırsam Saklıkuyu'da kalmayı kabullenmiş olacaktım, oysa henüz kararsızlık dalgalarıyla boğuşuyordum, bu garip yer hem beni kendine çekiyor hem de içten içe korkutuyordu. Küçük bir sessizlik ânında bir gerçeği kavramıştım: Defne'nin yanında olduğum zamanlarda orada kalma arzum artıyor, yalnız kalınca ruhumu istila eden kasvet yüzünden orayı terk etmek istiyordum; aklım bir yana, kalbim başka yana çekiştiriyordu. Defne de içimi saran ve gitgide şiddetlenen çatışmayı fark etmiş gibi yüzüme baktı, sanki gözleriyle gitme, bir süre daha burada kal diyordu ya da ben öyle baktığını hayal ediyordum. "Tamam, öyle diyorsan bu masayı alalım" dedim, yüzüne sıcacık bir tebessüm yayıldı, gözlerinin içinin güldüğünü görünce ben de sevinçle doldum. "Sen bana bırak Orhan, yine de içine sinmeyen bir şey olursa söylersin."

Seçici gözlerle tozla, yara berelerle kaplı eşyaların arasında dolanmaya devam ettik. Başını kederle eğmiş bir lambader dikkatini çekti; ahşap ayağı, birbirine dolanmış üç yılanı yahut üç sarmaşık dalını andırıyordu, ahşabın üstü sedef parçalarla süslenmişti, başlığının çevresi sırma işliydi ve işlemelerin altından sarkan püsküller yer yer sökülmüş, boşluklar ortaya çıkmıştı. Üzgün

bir kız çocuğunu teselli eder gibi lambaderin başlığını düzeltti. "Şu ayağın güzelliğine, zarifliğine bak! El işçiliği olabilir, bence tek bir ağaçtan oyulmuş. Bayıldım, bunu da alıyoruz."

Dışarıdan biri bizi izlese, evlerine mobilya seçen çiftlere benzetirdi, böyle düşünmek hoşuma gitti, bir mutluluk oyunun içindeydik sanki. Onca yığıntının arasından renkli çiçek desenleriyle kaplı, seramikten yapılmış bir kayık tabak ve iki tane Paul Klee baskısı bulup çıkardı. Bulduklarımızı Defne'yle birlikte önce deponun önüne çıkardık, sonra da parça parça eve taşıdık. Orada ne kadar kalacağımla ilgili en küçük bir fikrim yoktu ama evin içini düzenlemeye başlamıştım.

Depodan tam çıkarken, etrafına karşı aldırışsız bir bilge edasıyla rafta yalnız başına duran tozlu Nordmende radyoyu görünce aklım çelindi. Bazı anlarda tutunacak bir sese ihtiyaç duyuyordum. Ahşap kasalı, lambalı bir radyonun cızırtılı sesi beni yalnızlığın sağırlığından çekip kurtarabilirdi. Çalışıp çalışmadığını ancak eve götürdüğümde anlayabilirdim, kanal ibresini çocukluğumun ilk uzaklıklarına karşılık gelen Alman şehirlerinin arasında hareket ettirdim; Berlin'in, Bremen'in, Dresden'in, Leipzig'in, Hamburg'un üzerinden geçtim. Karamazov Kardeşler, Anna Karenina, Madam Bovary hüzünlü bakışlarla sıraya dizildi. Arkası yarınlar. Yarına dair tükenmeyen umutlar. Artık bir radyom vardı ve çalışır halde olmasını umuyordum.

Yeni gelenleri yerleştirme işini Defne'ye bıraktım, eşyaların nereye konacağına onun karar vermesini istiyordum. Çalışma masasını pencerenin hemen önüne hizalayarak koydu, diğer masadaki sandalyelerden birini masanın altına doğru yerleştirdi. Pencerenin yan tarafındaki duvarda lambaderin sığacağı kadar bir boşluk vardı. Çiçek desenli kayık tabağı yemek masasının tam orta yerine koydu, Paul Klee'lerin asılacağı yerleri belirledi. Çerçeveleri asmak için ihtiyaç duyduğumuz çekiç ve çivileri depodaki takım çantasında bulduk. Her şey tamamlanınca alıcı

gözlerle odaya göz gezdirmeye başladık, resimlerdeki iki tuhaf yüz de gözlerini dikmiş bize bakıyordu, artık duvarlar başka bir havaya bürünmüştü, yeni eşyalar sayesinde yalnızlığımı çoğaltan boşluklardan bir nebze de olsa kurtulmuştum.

Defne'yi ciddiyet dolu bakışlarla odanın sağını solunu incelerken, eşyaları yerinden oynatıp bir o yana bir bu yana kaydırırken, elindeki çerçevelerle boş duvara bakıp düşünürken ve kararsız kaldığı anlarda gözlerini hafifçe kısarken izlemek hoşuma gitmişti. Bir anda bütün idareyi eline almış, küçücük dokunuşlarla evin havasını tamamen değiştirmiş, kaldığım daireyi pansiyon çıplaklığından kurtarmıştı. Salon artık gözüme çok daha sıcak ve yaşanılır geliyordu, Defne'nin elini değdirdiği her şeyin güzelleşeceğine dair inancım kuvvetlendi. "Beğendin mi?" diye sordu. İçim içime sığmıyordu. "Çok beğendim, iyi ki seninle seçtik" dedim. Sıcacık bir bakış fırlattı. "İstersen diğer odalar için de birkaç eşya bakarız. O zaman daha da hoşuna gider" dedi. Az daha "yarın bakalım" diyecektim ama kendimi tuttum. Bu halime şaşkınlıkla bakıyordum, yaşadığım örselenmenin şiddeti o kadar büyüktü ki, bir kadına yakın olmaya cesaret edebileceğimi hiç düşünmemiştim. Firdevs beni bir enkaza döndürüp terk etmişti, sevmekten korkar haldeydim. Defne'ye bakarken şunu düşündüm: Ruhumun darmadağın odalarını derleyip toplayabilecek biriyle karşılaşmak mümkün müydü? Neredeyse hiç tanımadığım bir kadınla uzun saatler geçirmek için can atmamın sebebi buna dair bir inanç mıydı?

"Ben çıkayım artık, birkaç yere uğramayı planlıyorum" demesiyle kendime geldim, yanımdan ayrılmasını hiç istemiyordum, zihnimde türlü bahaneler aradım, "Bu yağmurda nereye böyle?" dedim. Kafasını pencereye çevirdi, günlerdir yağan yağmuru yeni fark ediyordu sanki, dışarıya bakarak konuşmasını sürdürdü, "Yağmurdan kaçmaya devam edersen, hiçbir yeri görmeden geri dönmüş olacaksın." Yanına yaklaştım, birlikte

pencereden dışarıyı izlemeye başladım. "Saklıkuyu'da görecek bir yer var mı sahiden?" Yüzüme baktı, "Henüz hiçbir şey görmedin ki?" dedi muzipçe.

Buraya geldiğim andan itibaren yaşadıklarım hafızamda canlandı; Kimsesizler Mezarlığı, deniz feneri, Bimarhane, Ahmet Hilmi Bey'in evinde gördüğüm rüyalar, bahçedeki kuyu, terk edilmiş gibi duran sokaklar, uluyan köpekler, karanlık gökyüzü gözlerimin önünden akıp geçti. Burada daha ne görecektim? Bu karanlık yerde beni bekleyen başka ne olabilirdi ki? Üzerime çöken bıkkınlığı saklayamaz haldeydim, Defne beni oradan çekip çıkarmak ister gibi bir teklifte bulundu. "İstersen gideceğim yere benimle gel, belki senin de hoşuna gider." Hiç duraksamadan "Olur, gelirim" diye karşılık verdim, birlikte dışarı çıktık. Önce kendi dairesine uğradı, kapıda bir süre bekledim, omzuna astığı Van Gogh çiçekli bez çantayla ve elinde şemsiyeyle yanıma geldi. Bir kez daha aynı şemsiyenin altındaydık, omuzlarımız yine hafifçe birbirine değiyordu. "Ayaklar suda, kafa bulutlarda" dedim. Gülümsedi.

"Geçen sefer markete giderken deniz feneri tarafına dönmüştük, şimdi diğer tarafa gideceğiz. Görünce seveceğini umduğum birkaç yer var."

Bimarhane Çıkmazı'ndan sonra sağa doğru yöneldik, bu ıssız sokaklarda kendimi neden bu kadar güvensiz hissettiğimi anlayamıyordum, oysa ortalıkta görünmeseler de buralarda yaşayan birileri vardı; marketten gündelik alışverişlerini yapıyor, evdeki tamirat için tesisatçıyı evlerine çağırıyor, akşam yemeği için balık alıyorlardı, sadece buradaki hayat dışarıya göre daha saklı gibiydi. Geldiğim ilk gün mezarlığın önünden sahile indiğim yolu görünce hatırladım, buraya geleli daha kaç gün oldu ki diye düşündüm, o an senelerdir buradaymışım gibi tuhaf bir hisse kapıldım. Esenler Otogarı'ndan bindiğim otobüs, Saklıkuyu minibüsünün garip şoförü gözüme artık çok uzak geliyordu,

kapalı perdelerin ardında birilerini görebilirim umuduyla, evlerin pencerelerini gözetleyerek yürüdüm.

İki katlı, dikdörtgen, eski bir taş binanın önüne gelince durduk. "Burası" dedi, Defne. Kapı girişinin üzerine asılmış Kuvayı Milliye İlköğretim Okulu yazılı mavi tabelayı görünce binanın bir ilkokul olduğunu anladım, girişteki merdivenlerin sağ tarafında büstü sökülmüş bir kaide, onun yanı başında da bir bayrak direği vardı. "Okullar açılmadı mı? Çok sessiz duruyor" dedim. Defne de benimle taş binayı süzüyordu. "Öğrenci azlığından ilkokul kapandı, çok az öğrenci var, onlar da ilçedeki okula gidiyor. Gel sana bir şey göstereceğim." Bahçe duvarının önünden yürümeye başladık, okulun arka cephesinin baktığı dar sokakta, harabe halindeki bir kilisenin önüne geldik. Kilisenin küçük avlusuna açılan kapı kırmızı taşlarla çevriliydi. Kapının yan duvarında Rumca bir kitabe asılıydı. Avludaki ayazmanın yanına gelince durdu. "Aya Nikola Kilisesi burası, yapım tarihi belli değil, bak burası kilisenin ayazması, ayazmanın ne olduğunu biliyor musun?" Bilgiç bir ses tonuyla cevap verdim. "Ben Cankurtaran'da büyüdüm."

Taş kilisenin beşik tonoz kubbesini, kesme taştan çan kulesini, haçlarla işaretlenmiş kabirleri, set duvarının üzerindeki papaz dairesini bir solukta anlattı. Anlattıklarından duyduğu heyecanı yüzünden okunuyordu. "Bütün detaylara hâkimsin" dedim. Bu kez aynı bilgiç tavrı takınma sırası ondaydı, "Cankurtaran'da büyümedim ama iyi bir restoratörüm ben" dedi, "bu arada söylemeyi unuttum, arkadaki ilkokul eskiden kiliseye bağlı bir yetimhaneymiş. Mübadeleden sonra kimse kalmamış, bir dönem belediye kullanmış, sonra da ilkokula çevrilmiş. Okul kapanınca yine boş kaldı. Sana bir şey söyleyeyim mi? Bir yetimhanenin sadece içinde kalanlar değil, binası da yetimdir." Yetim bir binayı hayal etmeye çalışırken sözlerine açıklık getirdi. "Meskûnlarının kaderi, binaya sirayet eder. Bir yetimhane, ne yaparsan yap hep yetimhane kalacaktır."

Defne'nin anlattığı hikâye bende dayanılmaz bir ruh yorgunluğuna yol açmıştı.

"Defne, sana bir şey itiraf edeceğim, nereye gitsek, neye baksak bir hikâyenin altında eziliyorum ben. Doğrusunu istersen Saklıkuyu'dan bir an evvel ayrılmak istememin asıl sebebi de bu, iş güç bahane. Burada ruhumun daraldığını hissediyorum. Oysa ben buraya nefes almak için gelmiştim. Yorgunluğumu atmak, iyi olmak için şehirden uzaklaştım. Ama şimdi halime bak! Kaçmak istiyorum."

"Belki de asıl mesele bu değildir."

Dar kapılı kilise odasından çıkan siyah bir kedi, taş duvarlara sürünerek, kafasını bile kaldırmadan yanımızdan uzaklaştı. Arkasından bir süre bakakaldım.

"Başka ne olabilir ki Defne?"

"Kaçma isteği uyandıran, burada gördüklerin, duydukların değil, belki de kendi hikâyendir."

"Ama beni henüz tanımıyorsun, hikâyemi bilmiyorsun."

"Haklısın bilmiyorum ama asıl kavgayı içinde yaşayanların yüzlerine vuran o umutsuzluk ve çaresizlik halini o kadar iyi tanıyorum ki."

Sözlerinin devamını getirmedi, benim de daha fazlasını sormaya gücüm kalmamıştı, bir süre amaçsızca etrafımıza bakındık. Sessizliği Defne bozdu.

"Saklıkuyu'daki mekânları gezmemin bir sebebi de nedir biliyor musun?"

Cevap vermemi beklemeden sözlerini sürdürdü. "Binaların mimari çizimlerini yapıyorum. Çok detaylı çalışmıyorum ama fena da olmuyor." Merak ve şaşkınlık içindeydim. "Neden yapıyorsun? Bir çalışma için mi?" Omuzlarını silkti, "Yoo!" dedi, "kendimi çok iyi hissettiriyor, bir yandan körelmemi engelliyor. Başta can sıkıntısından Bimarhane'yi çizdim, sonra beni oyalayacak bir iş yapmak hoşuma gidince çizmeye devam ettim, yazın yetimhaneyi bitirdim,

şimdi de kiliseyi çiziyorum. Dikkatini başka şeylere verince, sürekli kendinle meşgul olmaktan uzaklaşıyorsun."

Yağmurun şiddeti biraz azalmıştı, bir saçak altına sığındık, Defne omzundaki çantadan bazı kâğıtlar çıkardı, kilisenin çizimleri vardı. "Kubbeyi, çan kulesini, avluyu görüyor musun?" diye tek tek parmağıyla işaret ederek sordu, her birine kafamı sallayarak karşılık verdim. Diğer sayfalardaki detay çizimlerini biraz da yaptığı işten duyduğu gururla gösterdi, belli ki bununla uğraşmaktan haz duyuyordu ama yine de etraftaki binaların mimari çizimlerine bu kadar emek harcaması bana pek anlaşılır gelmiyordu, bu işe tutunmak ona gerçekten iyi geliyor diye içimden geçirdim.

Bez çantasının içinden küçük plastik bir saklama kabı çıkardı, içinde tarçınlı kurabiyeler vardı, kapağı açar açmaz tarçın kokusu yağmur kokusuna karıştı. Bir tane kendisine aldı, bir tane bana uzattı, plastik kabı aramıza koydu.

"Defne!" dedim, "sence Ahmet Hilmi neden avukatlığı bırakıp sahaflık yapmaya başlamış. Depodaki kitapları görünce aklıma geldi. Adam herhalde önemli bir avukatmış, oradan sahaflığa geçmek sıradan bir tercih değil, bir hikâyesi vardır muhakkak." Defne kurabiyesinden bir ısırık daha aldı, saçaklardan akan yağmur sularına baktı uzun uzun. "Bağlanma hikâyesi" dedi, kendi kendisiyle konuşurcasına. "Bağlanma hikâyesi" diye tekrar ettim. Bir şey anlamadığımın farkındaydı.

"Herkes birilerine, bir şeylere bağlanıyor. Hayatı güçlü veya zayıf bağlılıklarla yaşıyoruz. Bazıları bizi yavaş yavaş öldürüyor, bazıları diriltiyor. Ahmet Hilmi Bey de bu ikisi arasında salınıp durmuş bir süre."

"Ölümle yaşam arasında mı?"

"Ölüm ve yaşam birbirine tezat durur ama en çok bu ikisi birbirine karışır. Bazıları öldüğü halde kendini hayatta sanıyor, bazı ölüler de sürekli hayatın içinde. Bize verilen ceza da bu belki:

Ölümle hayat arasındaki çizginin belirsizleşmesi, ölümü ve hayatı gereği gibi hissedip yaşayamamak."

"Kafamı karıştırıyorsun Defne."

"Kafa karışıklığı iyidir, insan bununla mücadele ederken hayat duygusu gelişir. Ahmet Hilmi Bey de benim kafamı karıştırıyor. Ölmeden önce ölmeyi öğrenmen gerekir demişti geçmişten söz ederken."

Bir süre bir şey konuşmadık. Aramızda duran plastik kaptan bir tane daha kurabiye aldım. Az evvel gördüğümüz siyah kedi usulca yanımıza yaklaştı, duvarın üzerindeki kabın yanına zıpladı, pembe burnunu kurabiyelere yaklaştırıp kokladı, beklediğini bulamamanın hayal kırıklığıyla yanımızdan uzaklaştı.

"Ahmet Hilmi Bey'in bir oğlu varmış. Bizim yaşlarda olsa gerek. Oğlunu gayet iyi yetiştirmeye gayret etmiş, tahmin edebileceğin gibi iyi okullarda okutmuş, iyi öğretmenlerin eline vermiş, yurtdışına sık sık yollamış. Tek hayali çocuğunun başarılı bir avukat olması ve zamanı geldiğinde de büronun başına geçmesiymiş. Bir de endüstri mühendisi kızı var. O da Kanadalı bir adamla evlenmiş ve Kanada'ya yerleşmiş. Oğlu Alper'in hukuk eğitimi almasını hayal ediyor ama Alper'in dünyası bambaşka. Yine de babasının gönlü olsun diye hukuk fakültesine girmiş. Ahmet Hilmi Bey'in bütün hayalleri oğlunun üzerine kuruluymuş. Çocuğun bir dediğini iki etmiyor. Tek şart var, hukukçu olsun. Bu arada Alper her yaz yurtdışında eğitimler almış. İngilizceyi, Almancayı anadili gibi konuşuyor, İspanyolcası fena değil. Zeki bir çocuk."

"Ya, öyle bir anlatıyorsun ki Defne, her şey berbat olacakmış gibi bir his var içimde. Masal bitecek, herkes perişan hale düşecek."

"Mutlu sonla biten masal yoktur, insanın inanmak istediklerine gönüllü olarak kanması vardır."

Kurabiyedeki tarçın kokusu kolumdan tutup geçmişin odalarından birine doğru sürüklüyordu. Yerimden kıpırdamadan Defne'ye kulak vermeye devam ettim.

"Alper'in hukuk fakültesini bitireceği sene bir kriz patlak vermiş. Ahmet Hilmi Bey, heyecan içinde oğlunun avukat çıkacağını beklerken, umulmadık bir durumla karşı karşıya kalmış, hayalleri suya düşmüş. Meğerse Alper'in derslerde, okulda hiç gözü yokmuş. Devamsızlık mı dersin, alttan biriken dersler mi dersin, mezuniyeti mümkün değil. Adamcağız bunu öğrenince şoka girmiş. Oğlundan asla böyle bir şey beklemediği için, arkasını kovalamamış, kendi işinin yoğunluğuyla meşgulmüş. Hadise büyüdükçe büyümüş, kavga kıyamet... Alper okulu bıraktım demez mi? O kadar emek, masraf boşa gidecek. Bir ara ben tiyatrocu olacağım diyormuş. Ahmet Hilmi Bey, allem etmiş, kallem etmiş, oğlunu yeniden üniversiteye döndürmüş. İki sene de öyle geçmiş, nihayet Alper mezun olmuş. Bu sefer oğlunu uluslararası hukuk yüksek lisansı yapması için İsveç'e göndermiş. Fakat orada da aynı durum. Artık daha dikkatli olduğu için sürekli takip ediyormuş. Bakmış olmayacak, gel buradaki büroda işe başla demiş. Bu sefer başka bir dert çıkmış. Oğlan bir kıza sırılsıklam âşık olmuş. Kız da ailesinden uzak, İstanbul'da güzel sanatlarda okumaya gelmiş, okulu yarım bırakmış, yarı oyunculuk yarı takı tasarımcılığı yaparak yolunu arıyor. Başta gençtir, sevgilidir diyorlar ama Alper evlenmek istiyor. Büroya da pek gelmiyor, nerelerde olduğu belli değil. Ahmet Hilmi Bey küplere binmiş, zamanı değil, sana uygun değil, bize uygun değil diye olay çıkarmış. Sonrası felaket, baba oğul kavgası, tarihin en eski savaşı."

"Gayet iyi bilirim" diye geveledim. Defne anlatırken, babam yanımıza sokulmuş bizi dinliyor gibiydi. "Babalarla oğulların savaşlarını, oğullar muhakkak kaybeder ama babalar da kazanamaz" dedim. Birbirimize baktık. Ben susunca, Defne hikâyeye kaldığı yerden devam etti.

"Ahmet Hilmi Bey için asıl yıkım, Alper'in uyuşturucu kullandığını öğrendiği günmüş. Her şeyi düzeltmek isterken daha da bataklığa saplanmışlar. Oğluna verdiği parayı kesmiş, dok-

torlara götürmüş, ne yaptıysa nafile... Hayatını yoluna koymasını beklerken, Alper gözden kaybolmuş. Anne baba perişan. Ahmet Hilmi Bey'in karısı Xanax'larla ayakta duruyor. Aylarca ara ara, çocuk ortada yok. Emniyet, jandarma şu bu derken aylar sonra Mersin'de bulmuşlar. Hali perişan, sağlığı bozuk, güzelim çocuk bitmiş, tükenmiş. O dönem sakin geçmiş, hiç olmazsa yanımıza geldi, yeniden bir hayat kurarız diye düşünmüşler. Ama çok sürmemiş, savaş kaldığı yerden devam etmiş. Kız, Alper'i terk etmiş, Alper it kopuk takımıyla takılıyormuş, sürekli bela, sürekli borç içinde kalmış. Adamlar da babası zengin diye çocuğu bir çemberin içine hapsetmiş. Ahmet Hilmi Bey garip adamların tehditlerine pabuç bırakacak adam değil ama oğlu yüzünden ona buna para akıtmak zorunda kalmış. O parlak, zeki çocuk gitmiş yerine müptela bir serseri gelmiş. Çok acı. Ahmet Hilmi Bey bu sefer git ne halin varsa gör diyerek Alper'i kovmuş. Anne duruma razı değil, oğluna gizliden gizliye para akıtmış. Abla, kardeşim Kanada'ya gelsin demiş ama Alper onu da dinleyecek durumda değilmiş. Bir gün yine Alper ortadan kaybolmuş. Ne kadar aradılarsa bulamamışlar. Aradan bir yıl geçmiş, Ahmet Hilmi Bey'in karısı kederinden hastalanmış, çok kısa süre içinde vefat etmiş. Kızıyla iletişimi kopmuş, torununu göremez olmuş. Anlayacağın Ahmet Hilmi Bey, baş aşağı düşmeye başlamış."

"Oğlunu o günden sonra bir daha bulamamış mı?"

Defne içi boşalmış saklama kabının kapağını kapatıp bez çantasına düzgünce yerleştirdi, çantasındaki sigara paketinden bir sigara çıkarıp yaktı ve derin bir nefes çekip dumanı yan tarafa doğru üfledi. "Sen de ister misin?" diye sordu. Kafamı salladım, paketten benim için de bir sigara çıkarıp uzattı. Birlikte sessizce sigara içtik.

"Oğlunu bulmuş ama maalesef mezarın içindeymiş. Kimsesizler Mezarlığı'nda."

Sigara dumanı genzime kaçtı ve öksürüklere boğuldum. "Buradaki Kimsesizler Mezarlığı'nda mı yoksa?" Kafasını salladı. Soğuk bir rüzgâr yağmuru üzerimize serpiştirdi, yüzüme bir serinlik yayıldı, bütün vücudum titredi.

"Oğlu kayıpken, o akşam yemekte bahsettiği adam var ya, işte onunla tanışmış. Baki Semih. Baki Semih demiş ki: Oğlunu bu hayatta kaybettin, ölmeden evvel ölmeyi becerebilirsen oğluna yeniden kavuşabilirsin ve bu sonsuza kadar sürer. Adamın sözleri ilk başta tuhaf ve anlamsız gelmiş, hatta öfkelenmiş ama bir yandan da bir tür bağlılık hissetmeye başlamış. Sürekli Baki Semih'in yanına Üsküdar'a gidiyormuş. Bana çok iyi gelmeye başladı diye anlattı. Bu arada sana ilginç bir detayı anlatmayı unuttum. Oğlunun Kimsesizler Mezarlığı'nda gömülü olduğu ortaya çıkmadan bir gün evvel Baki Semih bunu karşısına almış ve bütün gece bir şeyler anlatmış. Ertesi gün de Alper'in mezarı bulunmuş. Başına ne geldiği, kimin gömdüğü belli değil. Oğlunu aile mezarlığına aldırmak isteyince Baki Semih bırak, çocuk yattığı yerde dinlensin demiş, aklına yatmasa da kabul etmiş."

"Oğlunu Kimsesizler Mezarlığı'nda bırakması garip değil mi?"

"Önce avukatlığı bırakmış, büroyu kapatmış, Baki Semih'in tavsiyesiyle kendisine küçük bir sahaf dükkânı açmış, orada gelenle gidenle sohbet ediyormuş. Sürekli buraya oğlunu ziyarete geliyormuş. Gidip geldikçe içinde bir şeylerin değiştiğini hissetmiş. Ahmet Hilmi Bey bana bir gün ne dedi biliyor musun? Sanki o çocuğun babası değil, Tanrı'sıydım; bu Kimsesizler Mezarlığı bana acizliğimi gösterdi, ne kadar kibirli olduğumu yüzüme vurdu. Ellerimle yarattığım çocuğumu Kimsesizler Mezarlığı'nda bulunca dünyam yıkıldı, asıl kimsesiz meğer benmişim."

"Bayağı ağır bir ders!"

"Oğluna bağlılığı hüsran, acı ve ölümle bitmiş ama Baki

Semih'e bağlanmak ona yeni bir hayat vermiş. Beş sene sahaflık yapmış, sonra her şeyi geride bırakıp buraya taşınmış. Oğlunun yanına."

Sigaralarımızı bitirdik. Defne ayağa kalktı, bez çantasını omuzuna taktı. "Gel, biraz kafamız dağılsın, binayı dolaşalım" dedi.

Eski yetimhane binasını bir daha dolaştık, bu kez farklı gözle baktım, Defne ilgi çekici ayrıntılardan bahsettikçe benim de merakım artıyordu. Sınıflardan birinin penceresinden içeriye göz attım, çarpık duran sıralar ve masalar buraya epeydir kimsenin adım atmadığının işaretiydi. Duvarda asılı duran mevsimler tablosuna takıldı gözlerim, istemsiz bir tebessüm yerleşti yüzüme. Defne merakla, "Ne oldu? Niye güldün öyle?" diye sordu. "Mevsimler tablosu" diye işaret ettim parmağımla, "ilkokula giderken bizim sınıftakinin aynısı." O da benimle bakıp tebessüm etti. "Çocuklar denizde, yeşillikler arasında, karların içinde, ağaçların ortasında ne kadar mutlu görünüyorlar. Uçurtma uçuranlar, kartopu oynayanlar, top peşinde koşanlar, ip atlayanlar, kardan adam yapanlar, kuşlar, kuzular masalın içindeler sanki. Ama çocuk aklımla hep şunu düşünürdüm: Bu çocuklar bize hiç benzemiyorlar, başka yerlerin çocukları. Sonraları acayip bir duyguya kapıldım; mutlu gibi görünseler de aslında değiller. Dile getiremiyordum oradaki garipliği. Bir mutluluk oyununa hapsolmuşlar. Bir tabloda, rengârenk bir dünyanın içindeki dört kareye kapatılmışlar." Tablonun rengi iyice solmuş, çocukların mutlu yüzleri silinmeye yüz tutmuştu. "Bak!" dedim Defne'ye, "yıllar geçince şenlikli dünyalarından eser kalmamış. Renkler solunca bütün mevsimler aynılaşmış."

Zamanın nasıl geçtiğini anlayamadım, iki saati aşkın bir süre o civarda dolandık ve sonra eve döndük. Bu seferki bir önceki gezimizden daha uzun sürmüştü, Saklıkuyu artık gözüme bambaşka görünüyordu.

Defne'ye teşekkür edip vedalaştıktan sonra eve gittim, eşya-

larla donatılmış yeni haline bir kez daha uzun uzun baktım, ilk kez kendimi gerçekten bir evde hissediyordum, yatağa uzanınca hafif bir yorgunluk hissettim. Deniz fenerine takıldı gözlerim; nelere şahit olmuştu, geceyi yaran ışığına hangi yüzler, hangi kaderler çarpmıştı, buranın bekçisi mi yoksa tutsağı mıydı?

Defne'nin sözleri uzun süre kulaklarımdan çıkmadı: Ben kendi hikâyemden kaçmaya mı uğraşıyordum? Burada karşılaştığım her şeyde kendimden bir parça bulduğum için mi bu kadar ağırlaşıyordum? Ruhumun hapsolduğu içimdeki karanlık odanın kilidini nasıl açacaktım?

Aklıma radyo geldi, fişini takar takmaz yanan lamba, ahşap radyonun yüzüyle birlikte içimi de aydınlattı. Odaya birden sahipsiz, uçarı sesler doluştu, kanal düğmesini çevirmeye devam ettim, bir kadın sesinde durdum. Kadın, Uruguay adının yerlilerin dili Guarani'de "Boyalı Kuşlar Irmağı" anlamına geldiğini anlattıktan sonra tangolar çalmaya başladı. Gözlerimi kapadım, Uruguay nasıl bir yerdi acaba, bir gün Boyalı Kuşlar Irmağı'na ben de gidebilir miydim?

Uzandığım yerde sızmıştım, gözlerimi açtığımda vakit akşama yaklaşmıştı, deli gibi acıkmış bir halde kalktım, alelacele bir şeyler hazırlayıp karnımı doyurdum ve pencerenin önündeki çalışma masasına ilk kez oturdum.

Çalışma masasının kavisli çekmecesini açıp bakmak istedim ama başaramadım. Acaba göremediğim bir kilit mi var diye eğilip dikkatlice bakındım, yoktu. İnat etmiştim, masaya zarar vermekten de korkarak, sıkışık çekmeceyi açabilmek için biraz daha zorladım ve nihayet açıldı.

Meğer o masanın küçük çekmecesinin içinde bir sır sıkışmış kalmış da kimsenin haberi yokmuş.

Meğer o çekmeceye, bir gün birilerinin fark etmesini bekleyen gizli bir hayat hapsolmuş.

O sırrı, o hayat çığlığını yıllar sonra bulan, duyan ben oldum.

Rastlantılar, kader çizgimi bambaşka yerlere doğru savurmaya devam ediyordu. Bu tesadüf hayatımda yeni bir sahnenin başlangıcıydı ve ben henüz farkında değildim.

20

Romandaki Yabancı

Depodan getirdiğim eski çalışma masasının çekmecesinden sayfa boşlukları el yazısı notlarla doldurulmuş bir roman bulduğumda hangi kilitli kapıları açacağını bilemezdim. Sayfa kenarlarına senelerce evvel yazılmış o notlarda bir dünya saklıydı ve daha ilk satırlardan itibaren o dünyanın içine kuvvetle çekildim. Okumaya başladığım anda bir yabancının çığlığı kulaklarımda yankılandı ve o yabancının kim olduğundan habersizdim.

Bir haftadır buradayım. Annem ve babamla şiddetli bir münakaşa yaşadık. Sevdiğim kadına bu kadar nefret duyacaklarına ihtimal vermiyordum. Bu uğurda biricik oğullarına acımasızlık ettiler. Bir sinir krizini müteakip beni bu uğursuz yere kapatmaları ne büyük haksızlık!

Doktor Sedad Fahri babamın ahbabı. Ne kadar ısrar ettiysem, yalvardıysam nafile, beni henüz onunla görüştürmediler. Üzerimde bir bitkinlik var. Herhalde ilaçların tesiri. İtirazlarım fayda etmiyor. Bana cebren müsekkinleri şırınga ediyorlar. Zamanımı bu odada geçiriyorum. Diğer hastalarla herhangi bir münasebetim yok.

Günlerdir aralıksız yağmur yağıyor. Kıyıya vuran dalgaların sesiyle oyalanırken, penceremden görünen deniz fenerini seyrediyorum. Az evvel yine bir hastanın çığlığıyla irkildim. Battaniyemi kafamın üzerine kadar çekip kulaklarımı tıkadım. Faydası yok. Canhıraş feryatlar her yanda. Çığlıklar...çığlıklar...çığlıklar. Buna dayanamıyorum. Dayanamıyorum.

Doktor Melih sabahları vizite geliyor. Her seferinde ne zaman taburcu olacağımı soruyorum. Nihai kararın Sedad Fahri Bey'e ait olduğunu söylüyor. Bol bol dinlen ve ilaçlarını muntazaman al, diye tekrar edip duruyor. Ben hasta değilim, şuurum açık, yegâne moral bozukluğum burada tutulmak. Bir defter ve kalem istedim. Vermediler. Hiç olmazsa teksir kâğıtları rica ettim. Ona da hayır dediler. Amaçları nedir? Sesimi tamamen kesmek mi, beni diri diri buraya gömmek mi?

Hastalığın seyrine bakacaklarmış. Ben hasta değilim. Anlamıyorlar mı? Ben hasta değilim. Değilim. Bunu nasıl anlamıyorlar?

Tomris Hemşire her gün odama geliyor. Pek konuşkan değil. Belli ki şefkatli bir kadın. Almanca bildiğimi öğrenince bana bu romanı getirdi. Sözde bana iyilik etti. Ne hale düştüğümün farkında değil. Romanı okumayı bırakıp sayfalarındaki boş yerlere yazmaya başladım. Böylesi daha iyi. İçimi döküyorum, bir nebze olsun rahatlıyorum. Düşüncelere daldıkça çıldıracak gibi oluyorum.

Benim burada ne işim var? Ne işim var?

Çalışma masasının sıkışık çekmecesinden çıkan kitap Thomas Mann'ın Almanca basılmış bir kitabıydı ve sayfa boşluklarına düzgün bir el yazısıyla küçük notlar alınmıştı. Romanın sayfaları bu notlarla doluydu. Bazı satırlar mürekkebin dağılması yüzünden okunaklı değildi. Bütün dikkatimi toplayarak okumaya devam ettim, şaşkınlık ve merak içinde, yazılanların içine gömülmüştüm. Deniz fenerinden bahsettiğine göre acaba bu hastanede kalmış bir hastanın notları mıydı bunlar? Düşündükçe heyecanım artıyordu, acaba Ahmet Hilmi Bey'in bu kitaptan haberi var mıydı? Satırların sahibini tanıyor muydu? En kısa zamanda ona sormalıydım.

Bugün Tomris Hemşire'nin ağzından birkaç laf alabildim. Sedad Fahri Bey bir kongre münasebetiyle Berlin'deymiş. Bir hafta içinde dönecekmiş. Meğer görüşemememizin nedeni buymuş. Daha evvel neden söylemediler ki? Tomris Hemşire yalana tevessül edecek birine benzemiyor, muhtemelen Doktor Melih'ten de çekindiğinden mesafeli davranıyor ama cana yakın biri, gözlerinin içindeki şefkati görebiliyorum.

Bir hafta daha sabretmekten başka çarem yok. Zaman geçmek bilmiyor. Bazen nefes almakta dahi güçlük çekiyorum. Burada kimsesizler gibi kaldım. Yalnızlık...yalnızlık...yalnızlık.

Bugün diğer hastalardan genç bir kadın kapıma geldi. Ağzında bir şeyler geveledi. Ne dediğini anlayamadım. Pejmürde ve bitkin bir hali vardı. Hastabakıcı, kadını fark edince koluna girip odasına götürdü. Kadıncağız adamın kolunda yürürken bir ara arkasını dönüp manalı bir ifadeyle yüzüme baktı. Kim bilir ne derdi var. Burada sıhhatli bir insan bile kederinden hasta düşer. Diğer hastalarla münasebet kurmamakta iyi ettiğimi kesinkes anladım. Acıklı hallerine şahit olmak bende menfi bir his yaratıyor. Gün boyu o kadının yüzü gözümün önünden gitmedi.

Behemehâl buradan çıkmalıyım. Ama nasıl? Kaçarsam bütün kabahat bende olacak. Annemle babam herkese hasta olduğumu söylüyor. Ne büyük bir yalan! Bir cenderenin içindeyim. Âşık olduğum kadından ayrı kalmaya dayanamıyorum.

Bu günler geçecek. Bütün kalbimle inanıyorum. Beni bu hastanede ne kadar tutabilirler ki?

Kitabın kapağını kapattım, bir süre gözlerimi yumdum ve öylece kalakaldım. Bu satırların sahibi her kimse onun umutsuzluğu ve çaresizliği bana da geçmişti, ayağa kalkıp bir süre gökyüzünü seyrettim, orada da bir teselli bulmak imkânsızdı. Ahmet Hilmi Bey'in getirdiği çay aklıma geldi, mutfağa geçip kendime çay demledim.

Çalışma masasının üzerindeki kitap beni çağırıyordu, okumak için dayanılmaz bir istekle doluyken aynı zamanda tuhaf bir karmaşa içindeydim; sanki o satırlarda uzak durmam gereken bir şey vardı. Bir süre bu gelgitler içinde çay içerek oyalandım, arada bir kafamı çevirip kitaba bakıyordum, bir kitap değilmiş de odama gizlice girmiş bir yabancı gibiydi. Bu satırların sahibinin de bu odada kalmış olduğu fikri aniden zihnime saplandı, belki o da tam şu anda benim oturduğum yerdeydi ve tıpkı benim gibi hayatını yoluna sokmanın yollarını arıyordu. Belki ikimiz de pen-

cereden izlediğimiz deniz fenerinin bize anlatacağı bir hikâyesi olduğuna ve de gizli bir lisanla bizimle konuşacağına inanıyorduk. İçimi bir ürperti sardı, neredeydim ben? Benimle aynı odadaki bu yabancı kimdi? Kitabın burada, benimle olması bir tesadüf müydü? Onu yıllardır saklı kaldığı yerden bulup çıkarmamın bir anlamı var mıydı?

İçimdeki huzursuzluğu bastıramayınca kitabı alıp depoya geri götürmeye karar verdim, bundan sonrasını bilmek istemiyordum. Yüzümde uyuşmalar hissettim, okuduklarımın etkisindeydim. Yaşadıklarım bana tesadüf diye bir şeyin olmadığını öğretmişti, sarsıntılarımın asıl sebebi buydu: Ben o kitabı bulmamıştım, o kitap beni orada bekliyordu. Depoya gitmeden önce anahtarın kimde olduğunu bulmam gerekiyordu. Kitabı ait olduğu küçük çekmeceye koydum ve sıkıca kapattım.

Roman sayfalarındaki notları düşünmemek için kendimi mutfağa attım, marketten aldıklarım iyice azalmıştı, kalanlarla kendime yiyecek bir şeyler hazırlarken aklım sürekli kitaptaydı, tencerede kaynayan suyun kabarcıklarını uzun uzun seyrettim. Akşam geçmek bilmedi, peşimi bırakmayan kuruntularla savaşmaktan oturduğum yerde yorgun düşmüştüm, korkulu düşlerden yakasını sıyırmak için uyanmayı bekleyenlerin aksine ben bu kâbustan ancak uyuyarak kurtulabilirdim. Hayatım bir akıntıya karşı koymakla geçiyordu ve bundan bitap düşmüştüm.

Gece yarısı korkunç bir susuzlukla uyandım. Bir bardak suyu nefes bile almadan ardı ardına kafama diktim. İçimdeki ateş sönmüyordu, bir bardak daha su aldım ve salondaki sandalyelerden birine oturdum. Gözüm çalışma masasının çekmecesine takıldı, ayağa kalktım, elimdeki suyu masanın üzerine koydum ve hafifçe zorlayarak çekmeceyi açtım. Kendime yenik düşmüştüm, kitabın sayfalarını çevirmeye başladım.

Bugün müjdeli bir haber aldım. Sedad Fahri Bey İstanbul'a dönmüş. Haberi Doktor Melih Bey verdi. Birkaç güne kalmaz beni görürmüş.

Allah'ım ne kadar mesudum. On beş günün sonunda nihayet muradıma eriyorum. Eziyet gibi günlerin bir sonunun olduğuna inancım sonsuzdu. Haletiruhiyem birden düzeldi. Taburcu olmak için sabırsızlanıyorum. İnşallah...inşallah...

Doktor Sedad Fahri iki gün evvel yanıma geldi. Büyük hayal kırıklığı ve öfke içindeyim. İki gündür kendimde değilim, kalemi elime alamadım. Sedad Fahri beni muayene etmeye kalktı. Benim bir şeyim yok, gayet iyiyim hocam, dedim. Elbette iyisin evladım ama birkaç tetkik yapmak benim mesuliyetim dedi. Doktor Melih ve Tomris Hemşire de yanındaydı. Muayene sonrası aralarında bir şeyler konuştular. Beni bir hafta on gün daha misafir edeceklerini söylediklerinde beynimden vurulmuşa döndüm. İtiraz ettim, asıl burada kaldıkça ruh halim kötüye gidiyor dedim. Aramızda küçük bir münakaşa çıktı. Gayriihtiyari sesimi yükselttim. Hastabakıcı kapıya geldi.

Doktor Sedad Fahri uzun uzun babamla olan ahbaplıklarını anlatmaya koyuldu. Ne dediğini dinlemedim. Bir hafta daha bu cehennemin içinde kalamam. Tansiyonum düşer gibi olunca başım döndü. Olduğum yere çöküverdim. Tomris Hemşire bana bir ilaç verdi. Doktor Sedad Fahri, söz veriyorum en kısa zamanda seni taburcu edeceğim dedi.

Yıkılmış vaziyetteyim. Allah'ım bu bir kâbus olsun lütfen. Gözlerimi sevdiğim kadının yanında açayım. Lütfen! Lütfen!

Saatin farkında değildim, susuzluğum dinmek bilmiyordu, dudaklarım, dilim, damağım yeniden kuruyuvermişti. Boğazımdan aşağı bir ateş iniyordu sanki. Kitabın başından mecburen kalkıp kendime alelacele bir bardak su daha koydum. Bir an bile vakit kaybetmek istemiyordum. Romanın sayfalarını çevirmeye devam ettim.

Tam bir aydır hastanedeyim. Hem de bir hiç uğruna. Sanki sonsuzluğun içindeki bir kara noktadayım. Her gün çeşit çeşit ilaçlar yutturuyorlar. İlaçlar...ilaçlar...baş dönmeleri... göz kararmaları... Uyuşmuş halde yatağımda saatler geçiriyorum. Aklıma intihar düşüyor. İntihar. Gerçekten kurtuluş mu? Sevdiğim kadından ve karnındaki bebekten ebediyen uzak

kalma fikrine tahammülüm yok. Onlara kavuşma hayaliyle hayatta kalıyorum. Başka bir beklentim yok. Bütün saadetim ailem olacak. Bir aile! Sıcak bir aile. Gerçekten bir gün kavuşabilecek miyiz? Bir gün...

Doktor Sedad Fahri beni yanına çağırttı. Bir saat sonra gideceğim. İçime bir umut doğdu. Geniş çaplı bir tetkik yapacakmış Tomris Hemşire'nin dediğine göre. Belki bu sefer taburcu kararı çıkar. Kendime çekidüzen verdim. Sinirlerime hâkim olmalıyım. Onlara fırsat vermeyeceğim. Ne pahasına olursa olsun!

Altı ay! Altı ay... Benim durumumdaki buhranların kesin şifası için en az altı ay tedavi gerekirmiş. Beni buraya hapsettiler. Babamın başının altından çıktı bunlar. Eminim. Beni buraya hapsettiler... Hasta değil mahkûmum. Bir mahkûm! Zavallı bir mahkûm. Burası hastane değil bir mahpushane. Çıldırmak üzereyim. Yenilmeyeceğim. Beni rızam dışında nasıl tutabilirler ki? Şikayetçi olacağım.

Duruma razı geldiğimi zannediyorlar. Mahsus öyle düşünmelerini istedim. Verdikleri ilaçları birkaç gündür kullanmıyorum. Bedenen ve aklen güçlü olmam şart. Buradan kaçacağım. Kimse mâni olamayacak. Bana reva gördüklerinin hesabını annemden ve babamdan soracağım. Merhametsizliklerinin, kötülüklerinin bedelini ödeyecekler. Er ya da geç. Er ya da geç. Ödeyecekler.

Günlerdir gözümü ilk kez doğru dürüst açabildim. Bina duvarlarının hemen arkasında hastabakıcılarla aramızda bir arbede çıktı. Üzerime çullandılar. Sağ kaburgamda geçmeyen bir ağrı var. Nefes alırken dahi ağrısını hissediyorum. Kıpırdamadan yatıyorum. Bana bunu neden yapıyorlar? Dört ay geçti. Uyku haram oldu. Geceleri uyuyamıyorum. İlaçlar bile tesir etmiyor artık. Mütemadiyen bitkinim.

Sağ kaburgamda kırık var. Mecburi istirahat. Zamanla geçecek. Zaman beni yok etmek için bir ejderha suretiyle karşımda.

Altı ayı doldurdum. Bugün tetkik günü. Doktor Sedad Fahri gelecek. Bütün gece uyumadım. Gözlerim kan çanağına dönmüş vaziyette. Beni böyle görmelerini istemezdim. Kafamı toparlayamıyorum. Allah'ım bana yardım et!

Yok! yok! Yok! Allah'ın belası adamlar beni dinlemiyor bile. Beni bir kere olsun dinlemiyorlar. Umurlarında bile değilim.

Böyle yaşamak istemiyorum.

Annem ve babam bir kez olsun ziyaretime gelmedi.

Neden? Neden?

Bir kadını sevmek büyük bir günah mı?

Bir aydır ilk kez elime kalem alabildim. Bileklerim sarılı. Bir çay bardağının yardımıyla bileklerimi kestim. Ölmek kolay sanıyordum ama değilmiş. Tomris Hemşire'nin feryatlarını hatırlıyorum en son. Ne olurdu beni kendi halime bıraksalardı da bu dünyadan gitseydim. Ölüm bile bana tatlı geliyor.

Neredeyse bir yıl oldu. Doktor Sedad Fahri epeydir yok. Doktor Melih'in yerine yeni bir doktor geldi. Nedim Bey. İlk kez vizite çıktığında odama uğradı. Tatlı dilli biri. Artık kime güvenebilirim ki? Hepsi aynı oyunun bir parçası. Hiçbir sualine cevap vermedim. Hakkımda ne düşündüğü zerre kadar umurumda değil. Kendime bir daha zarar vermemden endişe ediyorlarmış. Beni bu hale siz getirdiniz diyecektim sustum. Hayatımı mahvettiniz! Mahvettiniz...

Sevdiğim kadın bebeğimizi doğurdu mu? Aylardır bunu düşünüyorum. Yoksa cebren çocuğu aldırdılar mı? Bunlardan her şey beklenir. Kızcağıza hayatı zindan etmişlerdir. Apar topar evden kovdular. Düpedüz zalimlik bu. Saadetimize mâni oldular. Mutluluğumuzu elimizden aldılar.

Son üç aydır mektup yazmama izin vermişlerdi ama yazdığım hiçbir mektuba cevap alamıyorum. Yoksa onları ulaştırmıyorlar mı? Eğer ulaştırmayacaklarsa neden mektup izni verdiler? Neye, kime inanacağımı şaşırdım. Hakkını yemeyeyim bir tek Tomris Hemşire'yi ayrı tutuyorum. Bana ilk günden beri şefkatle yaklaşıyor. Sessiz bir şefkat. Kelimelere ihtiyaç yok.

Mektuplar boşluğa savruluyor.

Sessizlik.

İki haftadır ilk kez kendime gelebildim. Zatürree olmuşum. Her nefeste ciğerlerimdeki ağrıyı derinden hissediyorum. Zaten uykularım bölük pörçüktü, öksürükler yüzünden hepten gitti. Ateşim otuz dokuz

dereceden aşağı düşmüyor. Tomris Hemşire öleceksiniz diye ödüm koptu dedi. Keşke bıraksaydınız dedim, inanın şimdikinden daha mutlu olurdum. Kadıncağızın gözleri dolu dolu olunca odadan kaçarcasına çıktı. İçimdeki arzu bu. Ölmek bütün ağrılarımı dindirecek. Kalp ağrımı. Diğerleri teferruat. Her şey geçiyor. Kalp ağrısı hariç.

Derdimi büyülü bir dağa anlatıyorum. Bana şifa olacak bir büyü yok. Çaresizim.

Bari bir mektup gelse. Bir satırlık bile olsa bir mektup.

Tek dostum kıyıdaki deniz feneri. Lisanıhaliyle sanki benimle konuşuyor. Saatlerce karşılıklı sohbet ediyoruz. Işık bazen odamın tavanına, duvarlarına düşüyor. Elini uzatırcasına.

Bir kızım olsaydı. Sımsıkı sarılıp kokusunu içime çekseydim. Bütün acılarım geçerdi.

Belki de uzaklarda beni bekleyen bir kızım var. Ah! Dayanamıyorum buna. Dayanamıyorum. Neredeyse iki yıl oldu. Her şeyden uzak. İki yıl. Günlerin bir anlamı yoktu. Yılların da kalmadı. Zaman burada durdu. Saklıkuyu'da zaman yok.

Sık sık aynı rüyayı görüyorum. Hastanenin bahçesindeki kuyunun içinden sesler geliyor. Ses beni çağırıyor... Bir kadın sesi. Boğuk sesler. Anlaşılmıyor. Bana seslendiğini anlıyorum. Kuyunun yanına yaklaştığımda görünmez bir el beni çekiyor. Her seferinde kuyuya düşeceğimi bile bile kafamı oraya uzatıyorum. Neden?

Hiç beklemediğim bir şey oldu. Hâlâ inanamıyorum. Heyecandan yerimde oturamıyorum. Yoksa buradan kurtulacak mıyım? Aman Allah'ım! Gerçekten kurtulabilecek miyim? Deniz feneri yolundaki balıkçı barınaklarından bir adamla haberleştim. Tomris Hemşire sayesinde. Kayıkçı beni motorlu kayığıyla Saklıkuyu'dan Kıyıköy'e bırakacak. İstediği para bende yok. Tomris Hemşire ödeyecek. Birkaç gün beklememi söyledi. Bana yaptığı bu iyiliğin karşılığını nasıl ödeyeceğim? Nasıl vereceğim hakkını? Bir ay sonra emekli olup buradan ayrılıyormuş. Vicdanı rahat etmemiş. Önce hüviyet cüzdanımı alıp bana verecek. Dilerim bir aksilik çıkmaz. Zaman geçmek bilmiyor.

Tomris Hemşire bugün hüviyet cüzdanımı getirdi. Gözlerimden yaşlar aktı. Kadının önünde bir çocuk gibi hüngür hüngür ağladım. Bu kez acıdan, hüzünden değil. Heyecan ve mutluluktan. Hayatım boyunca bu kadına minnettar kalacağım. En büyük dileğimi gerçekleştirmeme az kaldı. Kayıkçı gününü bildirecek. Tomris Hemşire'nin nöbetçi olduğu bir gece kaçacağım. Allah'ım sen bana yardım et. Yalvarıyorum. Lütfen!

Korkunç bir vaziyetteyim. Bütün hayallerim yıkıldı. Her yanı yıkıp dökmek istiyorum. Belki de tek çare kendimi öldürmek. Artık yeter. Gücüm kalmadı. Tükendim...tükendim...tükendim. Kayıkçı vazgeçmiş. Havalar kötü diyor. En az üç ay gece yolculuk etmem ben demiş. Ah nasıl da berbat oldu her şey! Bütün planlarım bozuldu. Tomris Hemşire'nin hastaneden ayrılmasına çok az zaman kaldı. O giderse bütün umudum biter. Sıkışıp kaldım. Bir çıkar yol bulmalıyım. Bir yol. Hürriyetime kavuşturacak bir yol. Bu haber beni mahvetti. Başka biri bulunur mu ki? Sanmam.

Tomris Hemşire gizlice yanıma uğradı. Kayıkçının muhtemelen daha fazla para için bunu yaptığını anlattı. Biraz daha para bulacakmış. Ne diyeceğimi bilemedim. Paha biçilmez bir iyilik. Birkaç gün sabret, ben adama para teklif edeceğim dedi. Geceler boyu dua ediyorum. Bir umut. Sadece umut...

Allah'ım sana şükürler olsun! Kayıkçı parayı görünce kabul etmiş. Yine de havaların daha iyi olacağı günü bekleyeceğim demiş. En fazla bir hafta sürermiş. Şükürler olsun. Tomris Hemşire benim yüzümden bir sürü yükün altına girdi. Kim bilir kaç para harcadı. Bana söylemiyor miktarı. Bir gün mutlaka ödeyeceğim borcunuzu dedim. Bir gün mutlaka. Bana borcunuz yok dedi. Sarıldım. Ağladım. Bu kez o da ağladı.

Yarın gece gidiyorum. Yarın gece gidiyorum. Gidiyorum buradan. Önce Kıyıköy. Sonra ilk fırsatta yurtdışı. Belki Yunanistan. Bir süre yurtdışında kalmak iyi olacak. Aman Allah'ım inanamıyorum. Yarın gece gidiyorum.

Elveda Saklıkuyu...

21

Kendi Gelecek Olan Mektup Yollamaz

İnsana yaşamayı sevdiren müşfik bir ışıkla uyandım. Gece boyunca elimde kitapla oturduğum yerde sabaha karşı sızmıştım. Güneş, uzaklardan evine dönen bir babanın uzun zamandır görmediği çocuğuna özlemle sımsıkı sarılması gibi bütün gövdemi sardı. Günlerdir mahsur kaldığım karanlık odaya güneş aniden dolmuştu, içim içime sığmıyordu. O sırada yana düşmüş kitabı fark edince sevinçle endişe arasındaki sivri kayalıkların arasında buldum kendimi, mutluluğum kursağımda kalmıştı. Yavaşça yerimden doğrulurken vücudumdaki ağrılar yüzünden bir süre hareketsiz kaldım ardından yerdeki kitabı usulca kaldırdım, kapağına uzun uzun baktım, sayfalarını çevirecek gücüm kalmamıştı sanki, kitabı masanın üzerine bırakıp, yüzümü yeniden güneşe çevirdim. Özlemiştim. Güneşin denize dokunduğu yerlerden yansıyan ışıltılar yüzünden burası neredeyse bambaşka bir yer gibi görünüyordu, yeryüzü henüz bir gün evvel yaratılmışçasına sükûnet doluydu.

Garip bir duygunun pençesine düştüm: Yabancı birinin bedeninden dışarıyı seyrediyormuş gibiydim, ruhumu sıkan bir kostüm vardı üzerimde. O anda fark ettim ki hastaneye yatırılan genç adamın içindeydim, sanki onunla beni de buraya kapatmışlardı, vakit daralıyordu. Belki de o benim bedenimde buradan kaçmıştı

ve ben şimdi onun yerine hastanede alıkonuyordum. Zihnim gitgide bulanıklaştı. Başkasının bedeninde farklı bir dünyaya uyanmıştım, dışarısı önceki günlere nazaran aydınlıktı ama içimdeki karaltı hâlâ orada duruyordu. Havasız kaldığımı hissedince pencereyi açtım, serin bir esinti odanın içine doldu ama yine de göğsümdeki sıkışıklık devam etti. Masanın üzerinde duran kitaba baktım yeniden, kilitli bir depoda, tozla kaplanmış, eski bir çalışma masasının küçük çekmecesinde yıllarca beni beklemişti. Yüreğimde yarattığı ağırlıktan bir an evvel kurtulmam gerekiyordu ve zaman uzadıkça benim için daha da zorlaşacaktı. Kitabı aldığım gibi dışarı çıktım.

Arka bahçeye geçtiğimde çimenlerin üzerinde bağdaş kurmuş oturan Belma'yı gördüm. Yüzünü güneşe dönmüş kıpırdamadan oturuyordu, rahatsız etmemek için sessizce arkasından geçmeye yeltenmiştim ki, "Günaydın Orhan" diye seslendi. Beni görmediğini sanmıştım, "Günaydın" diye karşılık verdim. "Defne evde yok" dedi kafasını hiç çevirmeden. Gözlerini kapamıştı, yüzünden derin bir dinginlik okunuyordu. Elimde kitapla kalakalmıştım, kararsızlığımın farkına vardı. "Deniz Feneri'ne doğru yürüyüşe çıktı. Beklemek istemiyorsan o tarafa doğru git, büyük ihtimalle karşılaşırsınız." Belma'nın yüzünde hafif bir tebessüm mü oluşmuştu, bunları söylerken bir şeyler mi ima ediyordu? Haklıydı, beklemek istemiyordum, teşekkür edip yanından ayrıldım. Henüz bahçe kapısına varmadan telefonum çalmaya başladı, nedense Saklıkuyu'da telefon sesini yadırgıyordum. Arayan Kenan'dı.

"Orhan sana önemli bir şey söyleyeceğim. Firdevs aradı beni. Günlerdir seni arayıp duruyormuş, bir türlü ulaşamamış."

Başım döndü, ayakta durabilmek için bir yere tutunma ihtiyacı hissettim, yalpalayarak birkaç adım attım, ceviz ağacının gövdesine yaslandım, telefon elimdeydi.

"Alo, alo! Orhan beni duyabiliyor musun? Orada mısın?"

Kafamı yukarı kaldırdım. Kırışık yüzlü yaşlı ağaç, dallarında kalan son güçle göğün kalın mavi örtüsüne tutunarak göğe yükseliyordu sanki. Gözlerimi kapadım, ayaklarımın altındaki toprağı hissetmeye çalıştım.

"Buradayım Kenan, duyuyorum" dedim.

"Sana ulaşamayınca beni aramış. Saklıkuyu'da olduğunu söyledim. Telefonu çekmiyordur, sen yine ara dedim. Bir seyahate çıkıyormuş sanırım, fırsat bulursam ararım dedi. Haberin olsun."

"Ne seyahati? Nereye gidiyormuş?"

Uzun bir sessizlik oldu. Boşluk telefondan yayılan mekanik sesleri yutmuştu.

"Kenan beni duyuyor musun? Nereye gidiyormuş Firdevs?"

Ses tamamen kesildi. Aramızdaki kelimeleri kuşku ateşinde yakıp kül eden bir yokluk.

"Alo Kenan! Kenan!"

Bahçenin içinde dolanmaya başladım, mavi örtüye takılmış sözcüklerin peşindeydim. Zayıf, kısık sözcüklerin. Güneşin cam küresi parçalandı, kırık ışıklar ortalığa saçıldı.

"Şimdi duyuyorum Orhan. Firdevs sana bir mektup yollamış. Konuşursan haber verirsin dedi. Annenin evine postalamış. Cankurtaran'a. Yurtdışına çıkıyormuş. Bir süre Yunanistan'da kalacakmış. Hatta arabayla gideceğim, Saklıkuyu'ya uğrayıp geçeyim diye şakalaştı."

Kenan'ın telefonda anlattıkları, Saklıkuyu'da güneşi görmek kadar şaşırtıcıydı. Firdevs'ten haber almaya dair umudu neredeyse tamamen kesmiştim ki ortaya çıkıverdi. Tam ondan beklenen bir davranıştı: Hayaller kurmaya başlamışken ansızın yok olur, her şeyden vazgeçmişken birden karşına çıkardı ve hiçbir şey yokmuş gibi hayat kaldığı yerden devam ederdi. Şimdi durum başkaydı, Firdevs'in nerede olduğunu aylardır merak ediyordum ama yeniden hayatıma girmesini bekleyecek halde değildim. Tek arzum bir enkaza dönüşen hayatımı toparlamaktı. Burada karşıma çıkmasını beklemiyordum.

Firdevs'in bunalıma düştüğü zamanlarda toparlanma yollarından biri arabasıyla Yunanistan'a gitmekti; önce Selanik'te birkaç gün geçirir sonra Atina'ya gider ve bir hafta sonra aynı güzergâhtan İstanbul'a dönerdi. Bu yolculuklarda kafasının dağıldığını, etrafını izlemekten başka bir şey düşünmediğini ve hayatının en güzel anlarını geçirdiğini anlatırdı. Demek ki yine buna ihtiyacı vardı. O an kafamda bir kuşku asılı kaldı; Firdevs Kenan'a Edirne yolu üzerindeki Saklıkuyu'ya uğrayabileceğini şaka yollu söylemişti. Fakat benim tanıdığım Firdevs bunu rahatlıkla yapabilirdi, gün içinde bahçeden içeri girdiğini görmek hiç şaşırtıcı olmayacaktı, kırmızı Alfa Romeo'sunun direksiyonunu bir anda Saklıkuyu yönüne kırması işten bile değildi. Bu düşünceden rahatsız oldum, oysa daha bir hafta öncesine kadar Firdevs'ten haber almayı dört gözle bekliyordum, nedense şimdi huzursuzluk içindeydim. Yolladığı mektupta neler yazıyordu acaba? Bir mektuba içini dökmeye ihtiyaç duyması hayra alamet miydi? Dayanılmaz bir merak içindeydim, bir yandan da her an bir motor gürültüsü duyduğum sanrısına kapılıyor, etrafa kulak kabartıyordum. İçimi dolduran endişenin sebebini sorguladım, Firdevs'in yanıma gelebilme ihtimali zihnimi altüst etmişti.

Bir an evvel Defne'yi bulmak ve uzun uzun dertleşmek niyetindeydim; ona her şeyi anlatırsam sakinleşebileceğime inanıyordum. Önce elimdeki kitaptan kurtulmalıydım, sanki bu olup bitenler sayfa boşluklarını dolduran el yazısı notlarla ilgiliydi, belki de o adamla yazgılarımız iç içe geçmiş, karmaşıklaşmıştı.

Deniz Feneri'ne doğru hızlı adımlarla ilerlemeye başladım, kalbim yerinden çıkacak gibiydi, Firdevs'in mektubunu kafamdan atamıyordum. Bütün dengem bozulmuştu; bir yandan mektupta yazdıklarını merak ediyordum diğer yandan da bir tek kelimesine bile tahammülüm yoktu. Farkında olmadan yüksek sesle kendi kendime konuşmaya başlamıştım: "Ne yazdın bana

Firdevs? Bunca zaman neredeydin? Neden şimdi ortaya çıktın? Şimdi ne istiyorsun benden? Sana vermediğim ne kaldı?"

Neredeyse koşuyordum, adımlarım istemsizce alabildiğine hızlanmıştı, etrafıma bakınıyordum. Defne neredesin diye içimden geçirdim. Defne, Firdevs, Defne, Firdevs... Kiminle karşılaşacaktım? Firdevs beni bulmadan, ben Defne'yi bulmalıydım. Delirmiş gibi sağıma soluma bakınırken nefes nefese kaldım. Daha fazla yürüyecek dermanım yoktu. Olduğum yerde iki büklüm kıvrıldım, Deniz Feneri'nin dibine kadar geldiğim halde Defne'yle karşılaşmamıştım. Yere çöktüm, güneş yüzüme vuruyordu, ağlamaya başladım, gözyaşlarıma hâkim olamıyordum, bir kayaya sırtımı yaslamış, iki büklüm kıvrılmış bir halde sarsılarak ağlıyordum. "Benden ne istiyorsun Firdevs?" diye bir kez daha bağırdım, ağzım burnum akıyordu, perişan bir haldeydim.

"Benden ne istiyorsun Firdevs?"

Garip bir şey oldu, siyaha çalan gri bulutlar paslı bir demir kapı gibi güneşin önünü kapatmaya başladı, ortalık gitgide kararıyordu. Üzerine örtülen demir kapının arkasında kalan mahkûmların ümitsizliğiyle güneşe baktım. Her şey bir anda değişmişti, kısa süren bahara aldanıp çiçek açan kiraz dalları kadar şaşkındım. Ortalık karardıkça karardı, ayağa kalktım, güneş tutuluyordu sanki, gece gündüzün üzerine devrilmişti, işgalci kara bulutlar artık göğün her yerindeydi, Saklıkuyu yeniden karanlığa yakalanmıştı. Korkunç bir gök gürültüsüyle irkildim, yağmurdan henüz bir iz yoktu. Geri dönmek için ayağa kalktım ve aynı hızlı adımlarla eve yöneldim, o sırada hâlâ Defne'yi görebilirim umuduyla uzaklara bakıyordum. Acaba yanlış tarafa mı gelmiştim, Kimsesizler Mezarlığı'na gitmiş olabilir miydi?

Bahçeden içeri girdiğimde hava geceyi andırıyordu, biraz ileride otların arasında bir hışırtı duydum, ne olduğunu zorlukla fark ettim. Ahmet Hilmi Bey'in siyah kedisi Raci'ydi. Ne işi var

dışarıda diye düşündüm, ürkütmeden yanına yaklaştım, kaçacak gibi durmuyordu, hafifçe uzanıp kucağıma aldım, "Senin ne işin var burada Raci Bey?" deyip boynunu okşadım, halinden memnun görünüyordu. Raci'yi alıp ön bahçeye doğru yürüdüm. Ahmet Hilmi Bey'in kapısını açık görünce meraklandım, içime bir kurt düştü, yaşlı adamın başına bir iş gelmiş olabilirdi. Kafamı kapıdan içeri uzatıp "Ahmet Hilmi Bey!" diye seslendim. İçeriden radyo sesi geliyordu, zaman sanki başa sarmıştı, buraya geldiğim ilk günü hatırladım. Kapıyı hafifçe itip, içeri girdim, salonda kimse görünmüyordu, birkaç adım atmıştım ki Ahmet Hilmi Bey karşıma çıktı. Yüreğim ağzıma gelmişti. "Hoş geldiniz Orhan Beyciğim" dedi gülümseyerek. "Raci bizim bahçedeydi, kapınızı açık görünce merak ettim" dedim. O sırada Raci kucağımdan atlayarak Ahmet Hilmi Bey'in ayaklarına sürtünmeye başladı. "Sizi alıp gelmesi için ben yolladım, kahve hazırlamıştım, tek başıma içmeyeyim, buyurun oturun" dedi. Şaka yapar gibi değildi, yüzünde son derece ciddi bir ifade asılıydı.

Aynalı odadaki koltuğa oturdum, dizlerime yorgunluk çökmüştü, ayaklarımı hafifçe öne uzatarak geriye yaslandım. Tam o esnada camdan içeri giren kuvvetli bir kırmızı ışık duvardaki aynalarda kırıldı. Kırmızı ışık bir an kaybolup sonra yeniden aynalara çarpınca, bunun Deniz Feneri'nin ışığı olduğunu anladım. Yerimden doğrulup pencereden dışarı baktım, Deniz Feneri çığlık atarcasına etrafını kan kızıla boyuyordu. Büyülenmiş gibi kırmızı ışığın peşine düştüm, vücudum benim kontrolümde değildi, kırmızı ışığa tutulmuş Deniz Feneri'ne doğru sürükleniyordum sanki.

Fenerin dibine yaklaştığımda kıyıya bağlanmış bir sandal gördüm, dalgalar yüzünden denize düşmüş bir tahta parçası gibi sallanıp duruyordu. O sallantıda nasıl ayakta durduğuna şaşırdığım yaşlı bir adam öne eğilmiş, güçlükle bir şeyi kaldırmaya çabalıyordu. Yaklaştığımı fark edince birden arkasını döndü, gözleri hayalet

görmüşçesine endişe ve şaşkınlık doluydu. Göğsü her nefesinde inip kalkıyordu. Heyecan dolu kalın sesiyle haykırdı:

"Bir melek buldum!"

Yüz yüzeydik, gözlerimin içine baktı ve tekrar etti: "Denizde bir melek buldum!" Dilim tutulmuştu, kelimeler ağzımda düğümlenmişti, güçlükle, "Ne meleği?" diye sordum. Sorduğum sorudan ötürü derin bir hayal kırıklığı içindeydi, bunu nasıl anlayamıyorsun dercesine suratıma baktı.

"Hemşirelerden birini denizde buldum."

Tekrar arkasını döndü ve sandalda boylu boyunca uzanan bir kadını yerinden kaldırmaya uğraşırken "Bana yardım et" diye seslendi. Beşik gibi sallanıp duran sandalın dibine yanaştım. "Meleği kıyıya çıkaralım." Kararsızlık içindeydim, balıkçı güçlükle ayakta dururken, kadını omuzlarından kavrayıp kaldırdı. Yüzüme bakıyordu, "Yardım et bana" diye inledi. Uzandım ve bütün gücümle kadını sandaldan kıyıya çektim, usulca yere yatırdım. Kadının yüzünü kaplayan saçlarını elimle düzelttiğim anda korkuyla geri savruldum, az daha sırt üstü devriliyordum, güçlükle toparlandım. Nefes alamayacak haldeydim, gözlerim kararadı. Yerdeki kadın Firdevs'ti. Ayaklarımda gövdemi taşıyacak kuvvet kalmamıştı, Firdevs'in üzerine kapandım ve hıçkırarak ağlamaya başladım.

"Firdevs, uyan! İyi misin? Kendine gel! Firdevs!"

Nefes almıyordu. Solgun yüzü artık bu dünyaya ait değildi. Kuvvetlice sarsmaya devam ettim.

"Firdevs, n'olur beni bırakma!"

Arkamdaki adam elleriyle omuzlarımı dürttü.

"Orhan Beyciğim kahveniz hazır."

Oturduğum yerden hızla ayağa kalktım. Kucağımdaki kitap yere düştü. Elim ayağım titriyordu.

"Rüya gördünüz" dedi sükûnet dolu bir sesle. Ateşler içinde kıvranan ruhumu yatıştırmak ister gibiydi. "Bu kaçıncı rüya? Bu

aynalı odaya oturduğum her seferinde bir rüya gördüm" diye karşılık verdim. Şefkatle tebessüm etti.

"Gerçek gibiydi. Korktum. O kadar gerçekti ki her şey."

"Gözümüzü rüyaya mı gerçeğe mi açıyoruz orası muallak."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Belki yeni bir uyanışın sonrasında, şimdi yaşadıklarımız için gerçek gibiydi diyeceğiz. Dünya sürgününü tamamlayıp aslımıza döndüğümüzde, bu hayatta ne kadar kaldığımız sorulacak ve birkaç gün, cevabını vereceğiz. Hayatı bu dünyadan ibaret görmek bütün acıların şiddetini artırıyor."

Ben nasıl bir rüyadaydım? Yaşadığım acılar sonsuza kadar sürecek gibi geliyordu. Geriye dönüp baktığımda hayat gerçekten böyle mi görünecekti? Koltuğa çakılıp kalmıştım. Raci ayaklarımın dibine kadar yanaştı, yerde duran kitabı uzun uzun koklamaya başladı.

Eğilip yerdeki kitabı aldım ve Ahmet Hilmi Bey'e uzattım. "Bu sizin mi?" Boynunda asılı duran gözlüklerini takıp dikkatle incelemeye başladı. "Der Zauberberg. Büyülü Dağ." Sayfaları çevirirken bu kez el yazısı notları fark etti. Gelişigüzel açıp karşısına çıkan notları biraz okuduktan sonra kitabı bana uzattı. "Benim değil." Bu kadar ilgisiz kalmasına şaşırmıştım. "Deponun anahtarı sizde mi acaba?" diye sordum. Kendi koltuğuna otururken kafasını hayır manasında iki yana salladı. "Defne Hanım almıştı, sanırım hâlâ ondadır."

Sessizce kahvelerimizi içtik. Rüyamdaki Firdevs'in ölü yüzü gözlerimin önündeydi, uzun süre oturacak halde değildim, kahve için teşekkür edip kapıya yöneldim. Ahmet Hilmi Bey de ayağa kalkmıştı.

"Rüyalarınız için endişelenmeyin. Rüyalar işin hakikatini görmeye yardım eden sırlardır. Bütün sırlar kısık sesle söylenir. Kulak vermezseniz duyamazsınız. Bu yüzden rüyalardaki kelimeler doğrudan değil, temsillerle önümüze çıkar. Rüyalar hediyedir, kıymetini bilin."

Bir kez daha kuvvetli bir gök gürültüsüyle pencereler sallandı. Ayakkabılarımı giymiş kapıdan çıkarken Ahmet Hilmi Bey söylenircesine konuştu.

"Kendi gelecek olan, mektup yollamaz."

22

Tek Kişilik Bir Aşk

Akşama kadar gözümü kapıdan ayırmadan Firdevs'in gelmesini beklerken, kulaklarımda Ahmet Hilmi Bey'in sözleri çınlıyordu. "Kendi gelecek olan, mektup yollamaz." Gündüz düşlerimin bir devamı mıydı yoksa Kenan benden evvel onu arayıp mektuptan mı bahsetmişti? Geri dönüp sormadığım için o kadar pişmandım ki, saatlerdir içim içimi yiyordu.

Firdevs hâlâ gelmemişti ve yazdığı mektup büyük ihtimalle annemin ellerindeydi. Kafamda karamsar senaryolar kurup duruyordum: Annem muhakkak zarfı açıp okumuştu, kim bilir o an kafasından neler geçiyordu, oğlunun mahvına sebep olan, nefretle andığı bir kadının adını zarfın üzerinde görünce herhalde çileden çıkmıştı. Mektubun içindekileri öğrenmekten umudu tümüyle kesmiştim, her şey annemin insafına kalmıştı, açıkçası Firdevs'in içinde olduğu bir konuda insafını beklemek de aşırı iyimserlikti. Belki de mektup çoktan paramparça bir halde çöp kutusunu boylamıştı veya annem hırsını alamayıp mutfak lavabosunda, banyo klozetinde yakmış olabilirdi. Her halükârda annemin merak ve öfkeyle zarfı açıp içinde yazılanları satır satır, hem de defalarca okuduğundan emindim, her bir kelimesi zihninde saklı duruyordu, benimle paylaşmaya ikna etmem kolay değildi.

Karamsar düşüncelerden sıyrılmaya çalıştım, Firdevs zarfın üzerine ismini yazmamış olabilirdi. Hatta düşününce bunun daha kuvvetli bir ihtimal olduğuna kanaat getirdim. Annem de bana gelen bir mektubu kimin yazdığını bilmediğinden kurcalamamıştı. Mektup üzerine daha fazla düşünmekten sıkıldım ve can havliyle evden dışarı çıktım. Ahmet Hilmi Bey'in yanına tekrar gitmek istiyordum ama kendimi Defne'nin kapısının önünde buldum, her şey irademin dışında ilerliyordu, kapıyı çalmış mıydım diye düşünürken kapı açıldı, Defne endişeli bir yüzle karşımdaydı.

"Orhan neyin var?"

"İyi değilim Defne."

"Bir şey mi oldu?"

"Firdevs ortaya çıktı."

"Firdevs kim?"

Firdevs kim? Yakın bir zaman öncesine kadar aynı soruyu sorsalardı uzun uzun anlatabilirdim, şimdiyse Firdevs'in kim olduğunu anlatmak o kadar zordu ki. Firdevs kim? Bir zamanlar her şeyimdi; ondan başka bir şey düşünemiyordum, o da buna insansın diye hayatımı önüne sermeye hazırdım, uğruna gururumu ayaklar altına almıştım, gel deyince gidiyordum, git deyince sevgiye, şefkate muhtaç bir halde dudaklarının arasından çıkacak bir çift güzel söze bakıp acılar içinde uzaklaşıyordum. Firdevs kim? Bana yeniden gel derse, ne pahasına olursa olsun Saklıkuyu'dan onun yanına mı gidecektim?

Defne'ye Firdevs'i anlattım: Tanıştığımız günü, yana yakıla arkasından gittiğimi, beni defalarca reddettiği halde vazgeçmediğimi, Fırat'a duyduğu aşkı ve bağlılığı, maruz kaldığı aşağılanmadan, şiddetten sonra defalarca evime sığındığını, yol kenarında üşümüş ve yaralı bir serçe gibi titreyerek beklerken bulduğum geceyi, yaprakları dökülmüş solgun çiçeğe döndüğü yılbaşı gecesini, her seferinde onu zehirlediğini bile bile yine benim yanım-

dan ayrılıp Fırat'a koştuğunu, en sonunda dayanamayıp bir psikiyatristten yardım aldığını ve o dönem birlikte geçirdiğimiz üç ay boyunca ne kadar mutlu olduğunu anlattım. Bütün güzellikler gibi göz açıp kapayana kadar geçmişti üç ay. Hikâyenin o kısmına gelince durdum, sonrasını anlatmaya gücüm yetmeyecekti, sesim gitgide düğümlenmeye başlamıştı zaten, Defne'nin karşısında acınacak kadar zavallı bir hale düşmek istemiyordum.

"Sonra ne oldu Orhan? Her şey iyi gitmeye başlamışken neden sarpa sardı?"

Sesim titriyordu. Sahi sonra ne olmuştu? Her şeyin iyiye gittiği kocaman bir yalandan ibaretti ama bunu göremeyecek kadar sarhoştum, kendimden geçmiştim, yaşadıklarımız bir rüya gibiydi.

"Anlatmak herkese iyi gelir Orhan. Zorlamak istemem tabii. Ama anlatmak istersen dinlerim."

Galiba bir işaret bekliyordum. Defne bir ara masadan kalkıp filtre kahve hazırladı. Kahveleri koyduğu fincanlar beklediğim işaretti: Paşabahçe'nin kısıtlı sayıda ürettiği yetmişli yılların nostaljik kahve fincanlarını Firdevs'le birlikte görür görmez çok beğenmiş, iki farklı renginden birer tane almıştık.

Cesaretimi ve gücümü toplayıp Defne'nin gözünde küçük düşmek pahasına olduğu gibi anlattım, sanki o anları yeniden yaşıyordum, bir ara içimdeki güçlü titremeyi bir histeri nöbetinin habercisi zannedip korktum; kitaptaki notların yazarı da benzer nöbetlere maruz kalmıştı. Yine de pes etmeden anlatmayı sürdürdüm, bir mezar kazmak gibiydi; o mezara ya kendim girecektim ya da hatıralarımı gömerek hayatıma kaldığım yerden devam edecektim. İhtiyaç duyduğum ilham ve şefkati Defne'nin yüzünde buldum, hikâyede düştüğüm yerlerde elimden tutup kaldırdı.

Aslında gözlerimin önünde olanı görememiştim. Hikâyenin özeti buydu.

Firdevs bir yandan parçalanmış kalbini tamir etmeye uğraşırken bir yandan da dağılan işlerini toparlamaya çalışıyordu; ilk

zamanlar benden saklasa da yolunda gitmeyen işler yüzünden sıkıntılar çektiğini görebiliyordum. Anladım ki Firdevs bir borç batağında yüzüyor ve dibe doğru çekiliyordu. Yardım teklifime öfke ve şiddetle karşı geldi, beni hâlâ hayatından uzak tutmaya özen gösteriyordu, birlikteyken her şey çok güzeldi ama yanımdan ayrıldığında neler yaşadığı muammaydı. İtirazlarına aldırmadım ve ısrarımdan vazgeçmedim, nihayet geri ödemek kaydıyla benden para almayı kabullendi. Benimle para ilişkisine girmenin onu huzursuz ettiğinin farkındaydım, bunun ilişkimize zarar vermesinden korkuyordum ama yaşadığı zorluklara kayıtsız kalamazdım, endişelerimin aksine güven duygusunu güçlendirebilir ve birbirimize yakınlaştırabilirdi. Borçları kolay kapanacak gibi değildi, biriktirdiğim paralar işleri yoluna koymakta yetersiz kaldı, bankadan yüklü bir kredi almak zorunda kaldım. Bir kefile ihtiyacım vardı, babam hayattaki en sert ilkelerinden birini benim için çiğnedi ve kredi borçlarıma kefil oldu.

Annem daha ilk andan, "Bu kızdan uzak dur, sana zarar veriyor" demeye başlamıştı, halbuki haksızlık ediyordu, bir zarar varsa sebebi bendim, Firdevs'in gölgesinde bir hayata razıydım. Ara ara kuşkulara sürükleniyordum, sonra hemen hülyalara dalıp kötü hisleri unutuveriyordum. Ta ki o güne dek...

Birkaç gündür Firdevs'ten haber alamamıştım, telefonla son konuşmamızda şehir dışından iyi bir iş aldığını, yoğun çalışacağını söylemişti, bu habere çok sevinmiş ve nihayet elinin rahatlayacağını düşünmüştüm. Bir hafta sonunda ses seda çıkmayınca merak etmeye başladım, ne arıyor ne aramalarıma karşılık veriyordu. Başına bir iş gelmesinden kaygılanıyordum, aklıma türlü türlü şeyler geliyordu, daha fazla dayanamadım ve Firdevs'in şirketine gittim, hiç olmazsa bir haber alıp rahatlamayı umuyordum. Oraya gittiğimde hayatımın şokunu yaşadım, şirketin yerinde yeller esiyordu, binayı bir süre önce terk etmişler, geride birkaç masa ve sandalye, duvarlarda asılı duran posterler ve yerlere saçılmış kâğıtlar kalmıştı.

Başım dönmeye başladı, kapıyı açan bina görevlisi bir şeylerin ters gittiğini anlayınca, "İyi misiniz?" diye sordu. Kafamı salladım, ayakta duracak mecalim kalmamıştı, sandalyelerden birine çöktüm. Zangır zangır titremeye başladım, dünya başıma yıkılmıştı, midemdeki keskin bulantı yüzünden kasılıp duruyordum, adam telaşla "İyi misiniz?" diye tekrarladı. Bu kez elimi kaldırarak iyi olduğumu işaret ettim, konuşacak halde değildim, sakinleşene kadar o sandalyede oturdum, görevli de başımda bekledi, kapıyı açtığına pişman gibiydi, yine de yardım etmeye istekliydi. Halime acımıştı.

"Firdevs Hanım'ın yanındaki sekreter kızın şimdi hangi şirkette çalıştığını biliyorum. Ama benden duyduğunuzu söylemeyin. Başıma iş almayayım, sonra bana şarlıyorlar. Sizin gibi gelen giden oluyor, vallahi kimseye bir şey söylemedim. Anladığım kadarıyla sizin derdiniz farklı. Alacak verecek meselesi değil."

Kafamı güçlükle kaldırdım, "Ben alacaklı değilim" dedim.

Levent'in yüksek ve korkutucu binaları birazdan üzerime devrilecekmişçesine etrafımda dönerken, yolumu bulmakta güçlük çekiyordum. Çarşıya bakan metro girişinde oturup derin derin nefes aldım. Yanımdan gelip geçen insanlardan birkaç tanesi meraklı gözlerle beni süzdü. Telefonumu çıkardım, umutsuzca Firdevs'i aradım, az evvel gördüğüm manzaranın gerçekliğine inanasım gelmiyordu. Defalarca çaldırdım, açmadı. Kendimi ne kadar aptal bir duruma soktuğumu düşündükçe beynime ağrılar saplanıyordu. Güçlükle ayağa kalktım ve adamın tarif ettiği yere gittim.

Firdevs'in yanında çalışan Sena beni birden karşısında görünce şoka uğradı. Suç üstünde yakalanmış gibi gözlerini kocaman açtı. Başka kimse fark etti mi diye sağına soluna bakındı, telaşı yüzünden okunuyordu. Ben daha bir şey söylemeden ayağa kalktı, kısık bir sesle, "Orhan Bey siz beni dışarıda bekleyin, on beş dakika sonra mola vereceğim yanınıza gelirim" dedi. İtiraz etmeden dışarı

çıktım, yangın merdiveninin hemen altında sigara içen insanları görünce yanlarına gidip Sena'yı beklemeye başladım. Geçmek bilmeyen dakikaların ardından genç kız binanın kapısında belirdi.

"Kusura bakmayın, burada işe yeni başladım, bir tatsızlık olmasın diye orada konuşmak istemedim. Yanlış anlaşılıyor böyle şeyler."

"Firdevs nerede?" diye sordum. Soruyu duymamış gibi elindeki paketten bir sigara çıkarıp yaktı, birkaç nefes çektikten sonra yüzünü bana çevirdi.

"Firdevs Hanım'ın nerede olduğunu bilmiyorum. Üç hafta evvel şirketi kapattı. Sonra bir daha hiç görmedim."

"Bana yalan söylemiyorsun değil mi? Merak etme, seninle konuştuğumu asla söylemem."

Sigarayı tuttuğu elinin titrediğini fark edince engel olabilmek için diğer elini dirseğinin altına destek yaptı ve konuşmaya devam etti.

"Size yemin ederim nerede olduğunu bilmiyorum. Bize bir şey söylemedi."

"Nasıl bir şey söylemedi? Bir sabah geldi, şirketi kapattı gitti, öyle mi? İllaki bir şeyler konuşmuşsunuzdur yahut konuşulurken duymuşsundur, her şeyin bir anda olması mümkün mü? N'oldu kaçtı mı?"

"Çok bir şey bilmiyorum. Fırat Bey'le ilgili sorunlar vardı. Daha doğrusu Fırat Bey'in işleri kötüleşmişti, epeyce paraya ihtiyacı vardı. Firdevs Hanım sürekli ona yardım etmeye çalışıyordu. Bizim işlerimiz fena değildi ama Fırat Bey'in hesabına para yollayıp duruyorduk."

"Firdevs Fırat'la görüşmüyordu ki."

"Siz yanlış biliyor olmayasınız?"

"Üç aydan fazladır Firdevs Fırat'la ilişkisini kesmişti."

"Yanlışınız var, Firdevs Hanım her gün Fırat Bey'in yanındaydı. Sürekli görüşüyorlardı. Hiç ayrılmadılar ki..."

Beynimden vurulmuşa dönmüştüm. "Bana da bir sigara verir misin?" dedim. Çakmağıyla sigaramı yaktı. Tırnaklarımı etime geçirmek ister gibi yumruğumu sıktım. Kulaklarım uğuldamaya başladı.

"Firdevs Hanım, sağdan soldan borç almaya başladı. Yüklü miktarlardı. Fırat Bey'in başında nasıl bir bela vardı açıkçası bana hiç bahsetmedi. Neyse, işleri çeviremeyince bu sefer biz de para sorunu yaşamaya başladık. Alacaklıların çoğuyla ben muhatap-tım, arayanlara mecburen yalan söylüyordum. Son zamanlarda Firdevs Hanım neredeyse hiç şirkete uğramıyordu. Tatsızlıklar çıktı, işler iyice bozuldu."

"Neredeydi Firdevs?"

"Sürekli Fırat Bey'le birlikteydi."

"Hâlâ Fırat'ın şirketine uğruyor mudur?"

"Hayır tabii ki."

"Neden?"

"Fırat Bey'in şirketi de kapandı. Nereye gittiklerini bilmiyorum ama beraber gittiler. Böyle olacağı belliydi. Her şey rayından çıkmıştı. Düzeltebilecek, baş edebilecek bir imkân kalmayınca ikisi de şirketleri kapattı, gitti. Fırat Bey bir ara Antalya'daydı. Hâlâ orada mı bilemem. Benim tazminatımın yarısını verdi Firdevs Hanım. Kalanı yandı. Bir şey de diyemedim. Mutlaka ödeyeceğim filan dedi, inanmadım. Nasıl ödeyecek? Feci halde batık vaziyette."

Sena'nın yanından nasıl ayrıldığımı hatırlamıyorum. O andan sonra hayatım tepetaklak oldu, kafa üstü çakıldım. Ruh sağlığım gitgide kötüleşti, evden çıkamaz oldum, saatlerce yatakta uyku halindeydim. Sürekli rapor aldım, kâfi gelmeyince sonunda ücretsiz izne çıktım. Bölüm başkanı idare etmeseydi okulla ilişiğim tamamen kesilecekti. Borçları, kredileri ödeyemedim. Aylar geçti. Banka avukatları haciz için kapıma dayandı. Babam, annemin altınlarını, kötü gün için bankada biriktirdiği paraları kredi

borcunu kapatmak için kullandı. Onlar da yetmedi, maaşının bir kısmını oraya bağladı. Aile huzuru kalmadı. Birbirimize neredeyse düşman kesildik. Sonra da babamın geçirdiği son kalp krizi ve ölüm. Annem başımıza gelen bütün acı hadiselerin hesabını bana kesti. Haklıydı. Fazlasıyla haklıydı.

Benim canımı yakan para sorunları değildi tabii. Firdevs'in yanımda olduğunu zannettiğim zamanlarda bile sürekli Fırat'a koştuğunu öğrenince yıkıldım. O kadar zaman yalanlarla yaşamak, bir sahte dünyaya kanmak, asla benim olmayan biriyle hayali bir aşk yaşamak acınasıydı. Tek kelimeyle acınasıydı.

"Kendine bu kadar yüklenme" dedi Defne. "Ayrılık aşka dahil derler."

"Ortada bir aşk yoktu. O yüzden ayrılık da yok. Hepsi aldanıştan ibaret."

"O zaman şöyle söyleyeyim: İnanmak da aşka dahil."

"Tek kişilik bir aşk."

"Tek kişilik olması aşkın gücünü eksiltmiyor."

Defne'yle gözlerimiz bir araya geldi. Sonra ikimiz de suçlu gibi gözlerimizi kaçırdık. "Bunca zaman sonra neden ortaya çıktığını anlayamıyorum" dedim. "Belki de" dedi, "kendince eksik bıraktığı bir şeyi tamamlamaya çalışıyordur."

"Senin de kafanı şişirdim."

Ayağa kalkınca kitap aklıma geldi. "Az daha unutuyordum" dedim, "bu kitabı depoya bırakacağım, anahtar sende mi?"

Defne elimdeki kitaba uzandı. "Bana ver istersen, yarın sabah uğrayacağım, bırakırım depoya" dedi. Kitabı Defne'ye bıraktım ve dışarı çıktım.

Eve doğru yürürken Firdevs'le aramızda eksik olanın ne olduğunu düşünüyordum. Hangi eksikliği tamamlamak için bana ulaşmaya çalışıyordu? Elim gayriihtiyari telefona gitti, Firdevs'in numarasına bastım. Kapalıydı. Bunu öğrenmenin tek yolu mektubu okumaktı.

Bir vedalaşma diye geçti aklımdan. Gerçek bir vedalaşma. En azından bunu hak ediyordum.

Sonrasında yaşayacaklarım bunu bana bir kez daha öğretecekti. Firdevs yine yapacağını yapmıştı ve bu son oyunu öncekilerle kıyaslanamazdı.

O akşam kitabı Defne'ye bırakmama sıradan bir tesadüf deyip geçebilirdim. Değildi. Sanki kitap önce beni sonra Defne'yi seçmişti.

Saklıkuyu'da yaşanan hiçbir şeyin tesadüf olmadığını çok sonra anlayacaktım.

23

Gitmek, İnsanın İradesi Değil, Yazgısıdır.

"Şimdi anlatma sırası bende, dinleme sırası sende Orhan!"

Ertesi sabah Defne gözleri şişmiş bir halde karşıma dikilmişti. Elindeki kitaba sıkı sıkıya tutunmuştu. Saatlerce ağlamış yahut bütün geceyi uykusuz geçirmiş olmalıydı. Çok geçmeden öğrendim ki ikisi birden doğruydu. Hızla içeri girdi. Doğruca çalışma masasının yanına gitti. "Kitap bunun çekmecesinden mi çıktı?" diye sordu titreyen bir sesle. "Evet" dedim, "çekmece sıkışık kalmış, zorlukla açınca içinden o kitap çıktı." Ellerini masanın üzerinde gezdirmeye başladı, az evvel ölmüş bir sevdiğini okşarcasına üzgün ve ağlamaklıydı. Ne olduğunu anlayamamıştım. "Sana bir kahve yapayım mı?" diye sordum, cevap vermedi. Yine de yalnız bırakmam gerekirmiş gibi hissettim, yanından ayrılıp mutfağa geçtim ve kahveyi yapmaya koyuldum. İçeriden gelen ağlama seslerini duyabiliyordum.

Kahveyi hazırlayıp yanına geldiğimde Defne hâlâ masanın başında hareketsizce duruyordu, donuk bakışlarını boş çekmeceye dikmişti. Ses çıkarmadan yanına kadar sokuldum. Beni görünce gözlerini sildi. Defne'nin ağlaması Firdevs'inkine hiç benzemiyor, diye düşündüm, her kadın hüznünü kendi dilinde yaşıyordu.

"Bu halde karşına çıkmak istemezdim Orhan, kusura bakma lütfen" dedi.

"Kötü bir şey mi oldu Defne?"

Susup pencereden dışarı baktı. Bahçedeki çam ağacını mesken tutmuş gürültücü bir kuş sessizliğini böldü. Defne başına gelenin iyi mi kötü mü olduğuna bir türlü karar veremiyordu sanki. Gözleri bulutlandı, dudakları hafifçe titredi, yeniden ağlamamak için kendini zor tutuyordu.

"Dün gece depoya bırakmak için bana verdiğin kitabı açıp bakayım dedim. İçinde elle yazılmış notlar olduğunu görünce merak ettim, okumaya başladım."

"İnanır mısın? Bana da aynı şey oldu Defne. Okumaya başlayınca kendimi durduramadım. Boğazıma bir yumru yerleşti. Ne hazin bir hikâye ama değil mi?"

Defne cevap vermeyince devam ettim: "Ne kadar da can yakıcı. Hâlâ etkisindeyim. Galiba tam burada geçiyor hikâye."

Dudakları yeniden titremeye başladı ve bu kez gözyaşlarına engel olamadı.

"O notları yazan adam benim babam."

"Ne diyorsun sen Defne?"

O an Saklıkuyu'nun tüm sesleri kesildi. Deniz, çam ağaçları, gürültücü kuşlar sustu. Sadece bahçedeki kuyunun tekinsiz uğultusu kaldı kulaklarımızda, bir de deniz fenerinin derin iç çekişi. Defne kahvesinden arka arkaya birkaç yudum aldı.

"Bu gerçek olabilir mi?" diye sordum, "Babanın burada kaldığını bilmiyordum."

"Uzun zaman ben de bilmiyordum. Öğrendiğim gün, kalkıp buraya geldim."

"Peki sonrasında babanla hiç görüşmedin mi?"

"Ben babamı hiç görmedim Orhan. Ben doğmadan evvel annemle ayrılmışlar. Daha doğrusu ayrılmak zorunda kalmışlar. Annem birkaç aylık hamileymiş."

Teselli cümlelerimin hiçbirisi imdadıma yetişecek kadar güçlü değildi. Aklıma gelen ilk şey yetimhaneye gitmek oldu, içimden bir ses bunun Defne'ye iyi geleceğini söyledi.

"Yetimhaneye doğru yürüyelim mi? Biraz açılırsın. O arada konuşuruz. Anlatacaklarını çok merak ediyorum" dedim. Fincandaki kahveye bakarak konuştu. "Yağmur geliyor." Cesaretle elimi uzatıp koluna dokundum. "Unuttun mu o şarkıyı: Biraz yağmur kimseyi incitmez." Kafasını fincandan kaldırıp yüzüme baktı. Geldiğinden bu yana ilk kez tebessüm etti.

Geçen sefer yürüdüğümüz tenha yolu takip ederek eski yetimhane binasına vardık. Yol boyunca adımlarıma eşlik eden iç sıkıntısı yetimhaneye ulaştığımızda paslı çiviler gibi yüreğime saplandı. Taş binanın duvarlarına hapsolmuş sesler kulaklarımı patlatırcasına çınlıyordu. Yetim çocukların içli ağlayışlarını, hüzünlü konuşmalarını, avluda koşarken ucuz ayakkabılarından yayılan kahverengi yoksulluğu, kimsesizliğin kemiklere sirayet eden ağrısını duydum. Ardından Defne'nin üzgün sesi, binaya sinmiş eski, çürük gürültülerin arasına karıştı.

Yaşadıklarını anlatırken fark ettim ki Defne, dalına sımsıkı tutunmuş solgun bir yaprağa benziyordu, yüzünün her daim sararmış gibi durması bundandı, çetin geçen bir sonbaharda umutsuzca kaderine direniyordu. Zayıf bir rüzgâr ruhunu yatıştıracak, acının sonsuz döngüsünü kırarak hayatını dinginliğe eriştirecekti belki de. Yeniden doğmak için ölüme boyun eğip, toprağa düşmeye bir türlü yanaşmıyordu. Geçmişi geride bırakabilmek için cevap bulması gereken son bir soru kalmıştı: Babasının nerede olduğu. Babasının meçhul yazgısına duyduğu güçlü bağlılık, onu hayatın diğer bütün yollarına karşı kayıtsız bırakıyor, yaşama sevincini kalbinden hoyratça koparıp alıyordu.

Yetim bir çocuğun şifa bulmaz yarasıyla bana kendi hikâyesini anlattı.

"Babamı hiç görmedim Orhan."

Sadece bu kadarını söylemeseydi yeter da
her şey o ilk ve büyük acının dinmek bilmeyen
kadınların ömür boyu peşini bırakmayan
Defne hayata başladığı anda bir yalnızlık
rulmuştu. Babası herkesin dilini lal eden
tutmuş bir güneş, hayallerin bile ulaşamadığı
melerin yetmediği bir masaldı.

Bütün hikâyenin başı ve sonu babasının yokluğu

"Beni dedemin nüfusuna kaydettiler. Annem Halide
okula gittiğimde anne adı Zeliha oluyordu ve bu da kafamı karı
tırıyordu. Olur da soran biri çıkarsa öyle söylemem gerektiğini
tembihlediler. Çocuksu bir korkuyla dilimi sıkı tutmaya çalışıyor-
dum. Bazen aynanın karşısına geçip 'Annem Zeliha babam Galip,
annem Zeliha babam Galip, annem Zeliha babam Galip' diye
tekrar ettiğimi hatırlıyorum. Ne kadar ağır bir yük! Oysa herkes
olaydan haberdardı, kimsenin bir şey soracağı yoktu, yanımdan
geçen öğretmenleri endişeyle süzüyordum, her an biri yanıma
yaklaşacak ve annemle babamın ismini soracak diye ödüm kopu-
yordu. Aslında kafamı karıştıran başka şeyler de vardı."

Defne bir an sustu, zihninden neler geçiyordu? Hafızasından taşanları sıraya dizmek ister gibi bir hali vardı. Büyüdükçe kimi sorularına cevaplar bulmaya başladıysa da asıl soru hep bilinmezliğe hapsolmuştu. Babası kimdi ve neredeydi?

"Aklım ermeye başladığında babamın öldüğünü anlattılar bana. Dedeme baba dediğim için ilk anlarda bir şey hissetmedim. Galiba diğer çocukların babasını gördükçe o eksikliği hissetmeye başladım. Babanın başka bir şeye benzediğini anladıkça acım arttı. Annem, baba yerine Ferruh adında ölü bir adamın hayalini verdi. Beni seviyor muydu? Evet. Ne kadar seviyordu? Çok. Ben ona benziyor muydum? Gözlerimi ondan almıştım. Cennette onu görecek miydim? Evet. Sonra bir gün, boşboğazlık eden bir akrabamız yüzünden bütün hakikatim değişti. Babam hayatta!

Nerede? Çok uzakta? Geri dönecek mi? Geri dönecek mi? Geri dönecek mi?"

Cevapsız kalan sorular, zamanı aşıp yeniden Defne'nin yüreğine yerleşti. Bu kez ölümden daha derin bir yara kapladı ruhunu, uzaklar. Belki Defne'ye kalsa ölümü tercih ederdi, çünkü uzaklara giden bir baba kalbini daha çok acıtıyordu; uzaktaki her insan biraz ölüydü ve bu kalbindeki ağrıyı katbekat çoğaltıyordu.

"Büyüdükçe parça parça hakikatlerle yüzleştim ve sancılarım şiddetlendi. Annemle babamın hikâyesini artık biliyordum. Anneannem Zeliha Hanım, babamların İstanbul Tarabya'daki evinde yardımcı olarak çalışıyormuş. Annem de babam da çok gençken birbirlerini tanıyorlar. Zamanla babamın anneme karşı duyguları aşka dönüşüyor. Annemin söylediğine göre imkânsız bir aşk olduğunun farkındaymış ve babama uzak durmaya başlamış. Dilim büyük babam demeye varmıyor, babamın ailesi diyelim, annem ne kadar ceberut olduklarını biliyordu tabii. Ama kadın bir yandan da âşık. Dile getirmese de babama karşı sevgisi var. Anneannem Zeliha Hanım kızının hislerini öğrendiğinde büyük tepki göstermiş ve görüşmelerini yasaklamış. O da babamın ailesini gayet yakından tanıdığı için nasıl tepki göstereceklerini biliyormuş. Hem de annemden daha iyi. O sıralar anneannemler Tophane'de oturuyormuş, mesele kapansın diye annemi başka bir şehirdeki akrabalarının yanına yollamışlar. Dedemin kardeşinin yanına. Ancak babam vazgeçmemiş, diğerlerinin ne düşündüğünü umursamadan delicesine âşık olduğu annemi arayıp durmuş. Annem üç ay sonra İstanbul'a döndüğünde her şey kaldığı yerden devam etmiş. Kader işte! Annem geri dönmese hiçbir şey olmayacaktı belki. Yazgısına karşı koyamaz insan. İlle de dönecek. Babamın ailesi durumdan haberdar olunca kıyamet kopmuş. O bildik suçlamayı, rezilce yaftayı ailenin alnına yapıştırıvermişler: Kızınız oynaşıp bizim oğlanın aklını çeldi. Annem her anlattığında gözyaşlarına boğulurdu. Kadının nasıl gücüne gittiyse her seferinde çocuk gibi ağlardı."

"Baban ne yapmış peki?"

Bu soruyu sorduğum anda kitapta yazılan notlar gözümün önüne geldi. Böylesine bir acımasızlığa mahkûm edilen genç bir adam ne yapabilirdi ki? Kolu kanadı kırık bir halde aşkına sahip çıkmaya çalışırken ailesine gücü yetmiyordu.

"Babam ailesinin bu hoyratlığına dayanamayıp evden uzaklaşmış, bir yandan da inadına annemle daha çok birlikte olmaya başlamış. İki genç, ailelerin itirazlarına, öfkelerine, tepkilerine aldırmadan aşklarını yaşamışlar. Sonunda annemin beş haftalık hamile olduğu ortaya çıkmış. Hikâyeye burada ben dahil oluyorum. Notlarda annemin hamileliğinden, bir kız çocuğunun olması arzusundan bahsettiği yerleri hatırlıyor musun Orhan?"

"Hatırlıyorum" dedim kısık bir sesle. Genç adamın hüzünle karışık mutluluğu kalbimi burkmuştu okurken.

"Babamın notlarını okuyunca kalbim heyecandan paramparça olacaktı Orhan. Babam beni bir felaket gibi değil bir müjde gibi görmüştü. Bunun benim için ne kadar kıymetli olduğunu düşünebiliyor musun?"

Heyecanını bölmemek için usulca kafamı salladım.

"Yazık, bir umutla anne babasıyla paylaşmış. Bir torunları olacağını öğrendiklerinde kalplerinin yumuşayacağını umuyormuş. Ne kadar safça ve zavallıca bir umut! Ancak iyi kalpliler böylesi çocukça, masum umutlara kapılırlar. Bence babam kesinlikle iyi adamdı. Buna kanacak kadar iyi bir adam. Biliyor musun, sanki babamla konuşur gibiydim bütün gece. Anlatması zor, biraz tuhaf gelebilir sana, gerçeği fark edince her satırın arkasından babama cevap verdim. Teselli ettim, geçecek dedim, ben de seni çok seviyorum babacığım dedim, zaman zaman sana karşı içimde büyüyen öfkeyi bağışla dedim, bak kızın artık burada, buradayım, senin yanında, her sabah senin baktığın deniz fenerine bakıyorum, o bahçede yürüyorum dedim, konuştum, anlattım, ağladım, gülümsedim. Dışarıdan bakan, bu kadın delirdi derdi muhtemelen."

"Babasını hayatında ilk kez gören kız çocuklarının o kadarcık delirmeye hakkı var Defne."

"Dedem Adnan Bey, ağzımda ne kadar eğreti duruyor, dedem Adnan Bey! Neyse, babamın ailesi demeye devam edeyim, bardağı taşıran bu son damlanın ardından öfkeyle duruma el koymuş; yanlarında çalışan anneannemi sert bir dille tehdit ederek evden uzaklaştırmış, çocuğun derhal aldırılmasını şart koşmuş, aksi halde kızının başına geleceklerden mesul olacaklarını söylemiş. Kudretli bir adamın tehdidine yoksul bir aile nasıl karşı koyacak ki! Zavallı kadın korkusundan mecburen tası tarağı toplayıp, kızını da yanına alarak Kayseri'ye dönmüş ve orada kimselere görünmeden yaşamaya başlamış. Babam bunun üzerine kendini kaybetmiş, öfke nöbetlerine kapılmış. Vaziyet kötüleşince Adnan Bey –bak artık dedem demiyorum– yakın dostu Doktor Sedad Fahri'nin yardımıyla oğlunu hastaneye yatırmış ve senelerce orada tutmuş. Bu kısmını artık ikimiz de biliyoruz. Hastanede babamın neler yaşadığını yani..."

"Biliyoruz" dedim, "kim bilir annen neler yaşadı. Hele sen doğduktan sonra hayatı daha da zorlaşmış olmalı."

"Annem çok güçlü bir kadındı Orhan. Bebeğini doğurmak büyük bir cesaret istiyordu. Küçük yerde herkes dedikodu yapıyor, gerçeği bilmeden yargılıyor, ağır baskılar uyguluyor. Herkese, her şeye göğüs gererek beni doğurdu. Tek başına kalmak pahasına. İstese bunların hiçbirine maruz kalmayabilirdi. Bana bir gün dedi ki, senin yüzüne her baktığımda aşkımı tazeliyorum. Tertemiz bir aşkla babamı sevdi ve bunun bedelini sonuna kadar ödedi. Babama kavuşacağından hiç umudunu kesmedi, maalesef ömrü yetmedi."

Bir an sustu ve etrafını dinlemeye başladı. Annesinin ölümünü kısa ama saygılı bir sessizlikle anmıştık.

"Babamın nerede olduğundan haberi yoktu, birden sırra kadem basmıştı, aralarında hiçbir iletişim kalmamıştı, sorduğu

hiç kimse âşık olduğu adamın nereye gittiğini bilmiyordu, geriye bir tek ihtimal kalıyordu; babası tarafından zorla yurtdışına, çok uzaklara yollanmıştı, yoksa muhakkak bir haber gelirdi."

Annesi Halide vefat ettiğinde geriye kocaman bir özlem, yarım kalmış bir aşk, umutsuz bir bekleyiş, beyhude arayışlar bırakmıştı. Annesinin yarım kalmış heveslerini, çaresizliğini miras alan Defne, hiç görmediği babasına gün geçtikçe daha çok bağlanmıştı. Bıkmadan, usanmadan aramaya devam etmiş ve sonunda babasının Saklıkuyu'daki hastaneye yatırıldığını öğrenmişti.

"Nasıl öğrendin?" diye sordum.

"Babamın ailesinin bir şoförü vardı. Osman diye yaşlıca, beyefendi bir adam. Sarıyer'de oturduğu evi buldum, yalvar yakar babamla ilgili bir şeyler öğrenmeye çalıştım ama tek kelime etmedi. Hayal kırıklığıyla geri döndüm. Adam halime acıdı. Birkaç gün sonra aradı, babamı arabayla Saklıkuyu denen yerdeki hastaneye bıraktığını söyledi. Başının belaya girmesinden korktuğundan bunu saklamıştı. Ertesi gün atlayıp buraya geldim. Binayı görür görmez burada yaşamak istediğimi anladım."

Defne ellerini turuncu saçlarının arasında gezdirdi, sanki gücünü toparlıyordu.

"Kimsesizler Mezarlığı" diye mırıldandım. Kalbini kıracak bir şey söylemekten kaçınıyordum.

"Kimsesizler Mezarlığı" diye tekrar etti o da.

"Babamın izini her yerde arıyorum. Belma'nın sevgilisi Erkut, Ahmet Hilmi Bey'in oğlu Alper burada. Bizi buraya çağıran bir ses, bir duygu var Orhan, bunun tesadüf olduğuna inanmıyorum. Kimsesizler Mezarlığı'nın isimsiz mezar taşları arasında babam da olabilir."

Boğazım düğümlendi. "Peki ben Defne? Ben neden buradayım? O mezarlıkta beni de bekleyen bir ölü mü var?"

Yüzüme şefkatle baktı, "İnan bana Orhan, öğrenmemiz gereken bir hakikat varsa muhakkak öğreniyoruz. Zaman meselesi

bu. Hazır olduğunda seni buluyor. İnsana ilk anda ağır gelse de sonrasında iyi hissediyorsun."

Alelacele konuyu değiştirmek için "Belki de baban buradan kaçıp kurtulmayı başardı. Sonrasında neler olduğunu bilmiyoruz" dedim.

Dudaklarını hafifçe bükerek, umutsuzluğunu belli eden bir karşılık verdi. Mezar taşlarının arasında, babasından geriye kalan bir hatıra arıyordu. Bir hayat izi. Sonsuz umut ve büyük yas iç içe geçip çözülmez bir bilmeceye dönüşmüş ve Defne'nin hayatını karmaşık bir hale sokmuştu.

"Seni üzmek istemem ama o notların sahibi ya baban değilse?"

Elindeki kitaba sıkı sıkıya sarıldı, hafif bir kızgınlık sezdim bakışlarında.

"Babam Alman Lisesi'nde okudu. Almanca bir roman tesadüf değil. Âşık olduğu kadın, karnındaki bebek, hastanede zorla alıkonması, şoförün itirafı... Bütün bunların tesadüf olduğunu mu düşünüyorsun?"

Kafamı iki yana salladım. Belki haklıydı belki de tutunacak bir hikâyesi olsun istiyordu. Romanın sayfa boşluklarına yazılanlar sayesinde yeni bir hayata kavuşacaktı. Hikâyesinin en karanlık kısımlarından biri ortadan kalkmıştı. Buna bütün kalbiyle inanıyordu. Babasının hayatta olup olmadığı hâlâ belirsizdi, kaçmayı başarabilmiş miydi, bir ipucu yoktu, öldüyse nerede gömülüydü, o da koca bir muammaydı. Bütün bunları umursamıyor gibiydi, yıllardır ihtiyaç duyduğu sade, yalın bir hikâyeydi ve aradığı, o sayfalardaki notlarda fazlasıyla vardı. Nasılsa kendi hikâyesine belki Kimsesizler Mezarlığı'nda belki bambaşka bir yerde uygun bir son bulacaktı yahut içindeki hislerle tamamlayacaktı. Eline geçen kitapla hiçlikten varlığa doğru bir adım atmıştı, çıkmazlarda yitirdiği benliğini yeniden bulmanın eşiğine gelmişti.

"Kalkalım mı?" dedi. Yetimhanenin kederli seslerini arkamızda bırakarak uzaklaştık. Uzun süre konuşmadık, Defne'nin hikâ-

yesini düşünüyordum. "Markete uğramak ister misin?" diye sordu bu kez.

"Ben yarın buradan ayrılmayı düşünüyorum Defne" dedim, "sanırım gitsem iyi olacak." Kafasını birden bana doğru çevirdi, "Bizi sevmedin mi Orhan?" dedi, biraz üzgün biraz kinayeli bir sesle. Susarak yüzüne baktım, bir an ruhlarımız birbirine değdi, onun yanındayken yaşadığım huzuru anlasın istedim. Bunu bütün kalbimle diledim.

Yürümeye devam ederken karşımızda bir adam belirdi, birden önümüzde bitivermişti. Defne'yle selamlaştılar. Konuşmaya başlayınca kim olduğunu çıkardım: Gelirken yol sorduğum tesisatçıydı. Ortasından bantlayarak tutturduğu kırık gözlüğü gözündeydi. Saklıkuyu'da karşılaştığım insanlar yüzüme bakmamak için çaba gösteriyorlardı sanki. Sadece Defne'ye bakarak konuştu. "Duydunuz mu?" diye sordu, "Çin'de bir hastalık çıkmış, insanlar yol ortasında patır patır düşüp ölüyorlarmış. Çok yakında buralara da gelecek diyorlar. Dünyanın her yanını saracakmış hastalık. İnsanların sokaklara çıkması yasaklanmış. Hastaların kapılarını kilitleyip mühürlüyorlar."

Defne'nin yüzünde bir ifade yoktu, tesisatçının söylediklerini inandırıcı bulmamıştı. "Çin'den buraya mı gelecek?" diye sordu. "Bütün dünyaya" diye cevap verdi adam ve hızla yanımızdan uzaklaştı. Defne'yle birbirimize baktık. "Korkma" dedi şefkatli, yumuşak bir sesle, "Saklıkuyu her yere çok uzak, hastalık buraya gelmez. Gerçi sen buradan ayrılıyorsun." İnce sitemini fark ettim. Gitmemi istemiyordu Defne, gitmemi kesinlikle istemiyordu. Onu bırakmanın hiç de kolay olmadığını anlatmak için yakıcı bir istek duydum. Kendimi arada kalmış hissettim. Firdevs'le son bağımızı sonsuza kadar koparabilmek için mektubunu görmek istiyordum. Fakat Defne'ye o kadar alışmıştım ki uzaklaştığım anda özlemeye başlayacaktım. "Yine gelirim Defne" dedim. Gülümsedi. "Acele etsen iyi olur" dedi, "hastalık gelirse, kaldığın yerde hapsolursun."

Bahçeye girdiğimizde Ahmet Hilmi Bey karşıladı. "Emanet sahibine ulaştı mı?" diye sordu tebessüm ederek. İkimiz de ne sorduğunu anlayamamıştık. Gözlerini Defne'nin elindeki kitaba çevirince neyi kastettiği belli oldu. "Gelin size boza ikram edeceğim" deyip Defne'nin koluna girdi. Benim duraksadığımı fark edince "Siz gelmeyecek misiniz Orhan Bey?" diye seslendi. "Korkmayın rüyalar tek kişiliktir." Ben de peşlerine takıldım.

Bozalarımızı içerken Defne kitaptan ve babasından söz etti. Artık anlatırken daha rahattı. Ahmet Hilmi Bey sessizce dinledi. Defne bir ara "Tomris hemşireyi duydunuz mu?" diye sordu. "Burada uzun süre çalışmış. Babama yardım eden kadın. Belki de çoktan ölmüştür." Ahmet Hilmi Bey zihnini yoklarcasına yere eğdi kafasını. "O hanımefendiyi bulmak istiyor musun gerçekten?" Defne suskunlukta karşıladı bu soruyu. Yanına sokulan Raci Efendi'nin boynunu okşamaya başladı. Kedi halinden epeyce memnundu. Ahmet Hilmi Bey konuşmasına devam etti.

"Baban sana bir mektup yollamış. Belli ki gelememiş yanına." O esnada dönüp bana bakınca kalbim soğuk bir ürpertiyle doldu.

"Yıllar boyunca hapsolduğu kuyulardan, zindanlardan kurtulan Yusuf, gömleğini onu hasretle bekleyen babası Yakup'a gönderdi. Yakup oğlunun gömleğini acıdan ve özlemden körleşmiş gözlerine sürdü, o anda gözleri açıldı. Yusuf'un gömleği hem Züleyha'yla ilgili iftiralardan kurtulmasına vesile oldu hem de babasının kör gözlerinin açılmasına. Artık sen de biliyorsun ki baban seni hep çok sevdi. Babanın mektubu sayesinde gözündeki perdeler açıldı, kalbindeki şüpheler ortadan kalktı. Buradaydı ve size karşı sevgi doluydu. Yüreğini ferah tut, önünde sonunda seni sevgiyle karşılayacak ve orada ayrılık nedir bilmeyeceksiniz."

Defne'yi hiç o andaki kadar mutlu görmemiştim. Gözleri yine dolu doluydu ama üzgün görünmüyordu. Bozalarımızı içtikten sonra kalkmaya teşebbüs ederken Defne, Ahmet Hilmi Bey'e

döndü ve "Orhan yarın gidiyormuş" dedi. Ahmet Hilmi Bey ayaklarının dibindeki Raci Efendi'yi kucağına aldı. "Hangi yarın?" diye sordu. Ne diyeceğimi bilemedim.

Eve girdiğimde telefonuma gelen mesajı fark ettim.

Selam Orhan. Sizin eve uğradım. Annenden Firdevs'in mektubunu aldım. Saklıkuyu'ya postaladım. Haberin olsun. Birkaç güne eline ulaşır sanırım. Bir sorun olursa PTT'ye uğrar, sorarsın.

Gitmek, insanın iradesi değil, yazgısıdır.

İnsan istediğinde değil ancak zamanı geldiğinde gidebilir.

Kenan'ı arayıp konuşmak istiyordum ama vazgeçtim. Karanlık çökünce telefonum çalmaya başladı. Anlaşılan Kenan vazgeçmedi diye aklımdan geçirdim. Yanılmıştım. Arayan Kenan değildi. Konuşurken duvarlara bakınmaya başladım. Gözlerim aynaları arıyordu. Duyduklarımın başka bir izahı olamazdı. Bu bir rüyaydı. Kötü bir rüya.

24

Beni Bu Rüyadan Uyandırın!

Karanlık odada elimde telefonla kalakaldım. Kelimeler kafamın etrafında, odanın boşluğunda delirmişçesine dönüp duruyordu. Aynaları bulamayınca gözlerimi duvarda asılı duran Paul Klee baskılarındaki tuhaf yüzlere diktim. Rüyayla gerçeklik arasında bir yol arıyordum. Kendimi bir rüyanın içine atarak gerçekliğin ölümcül sıkıntısından kurtulabilirdim. Dışarıdan köpeklerin havlama sesleri duyuluyordu. Sesler gitgide çoğaldı. Kötü bir şeyler olduğunu hissetmişlerdi sanki. Köpek sesleri yakamdan paçamdan tutarak gerçeklikten kaçmamı engellediler.

"Alo! Orhan Bey olaydan haberiniz oldu mu?"

"Kiminle görüşüyorum acaba? Sesimi alabiliyor musunuz?"

"Orhan Bey! Sizi duyamadım."

"Şu an sesim geliyor mu? Kiminle görüşüyorum?

"Sena ben. Firdevs Hanım'ın sekreteri. Haberi duydunuz mu diye sordum."

"Ne haberi?"

"..."

"Sesim geliyor mu? Sena Hanım. Sena Hanım!"

"Duyuyorum."

"Ne haberinden söz ediyorsunuz?"

"Firdevs Hanım kaza geçirmiş."

"Ne kazası? Alo! Ne kazası geçirmiş Firdevs? Orada mısınız?"

"Buradayım. Trafik kazası. Otoyolda arabasıyla giderken ağır bir kaza yapmış."

Başımdan aşağı kaynar sular döküldü, konuşmayı daha fazla sürdürmek istemiyordum, sanki burada kesersek daha kötüsüne mâni olabilirdik. Susmak, bütün acıların önünü kesebilirdi. Hayatı sessizliğin içine sarmalayıp bir köşeye bırakabilirdik.

"Firdevs nasıl? Durumu iyi mi?"

"..."

"Sena Hanım! Beni duyabiliyor musunuz? Duyabiliyor musunuz beni?"

"Firdevs Hanım'ı kaybettik. Kaza yerinde ölmüş."

Firdevs'in delişmen ruhu onu bu dünyadaki bütün kelimelerle yan yana getirebilirdi. Bir tek ölüm hariç. Ölmek, Firdevs'e göre değildi.

Sena o esnada hıçkırıklara boğulmuştu, telefondan kesik kesik ağlama sesleri geliyordu. Kaskatı kesildim, o anda beni esir alan baş dönmesi dengemi bozmaya başladı, ilk bulduğum yere yığıldım. Kırmızı Alfa Romeo'sunun şoför koltuğunda geriye yaslanmış, güneş gözlüğüyle gülümseyerek bakan Firdevs yanı başımdaydı. Sonra gülümseyen alımlı Firdevs yavaşça gitti yerine bir gece yarısı Beykoz'da, yol kenarında perişan halde soğuktan titreyen yaralı Firdevs geldi.

"Yalnız mıymış?"

Aklıma gelen ilk soru bu oldu: Yalnız mıymış? Firdevs'in yanında başka biri var mıydı? Firdevs, Fırat'la birlikte mi kaza yapmıştı? O anda bunları düşünmekten büyük bir utanç duyuyordum ama dürüstlükle itiraf etmeliyim ki saniyeler içinde kafamdan bu sorular geçti. Firdevs'in ölümünün yarattığı derin üzüntüyü, ağır sarsıntıyı ve acımı hafifletecek bencil tesellileri, kıskançlığın beni sürüklediği akıldışı alanda arıyordum. Ölüme bile Fırat'la gitmesini kabullenmek her şeyi daha da zorlaştıracak-

tı. Aslında bu merak, çoktan terk edilmiş bir adamın kendince avuntular peşine düşmesinden başka bir şey değildi. Duygularım beni tamamen ele geçirmişti, kafamın içi cam kırıklarıyla doldu.

"Yalnızmış. Galiba yurtdışına çıkarken kaza yapmış. İstanbul-Edirne arasında bir yerde arabası yoldan çıkmış."

Sena'nın son söylediklerini kesik kesik duyabildim. Sanırım sorun bu kez hatlarda değil kulaklarımı saran uğultudaydı. Bir süre sonra zaten bütün sesler kesildi. Köpek havlamaları bile.

Dışarı çıktım. Ne yapacağımı bilmez bir haldeydim. Bahçenin ortasındaki kuyunun yanından geçerken birden durdum. Derinlerden bir ses geliyordu. Boğuk bir ses. Kuyuya doğru hafifçe eğilip kulak kabarttım. Bütün kuvvetimle kuyunun kapağını yerinden kımıldatmaya uğraştım, demir kapak hafifçe aralandı. Karanlıktı. Boşluğu dinledim. Kuyudaki ve içimdeki boşluğu. Hiçlikten başka bir şey duyamayınca doğrulup hızla oradan uzaklaştım.

Kısa bir kararsızlık ânından sonra Ahmet Hilmi Bey'in evine doğru yürüdüm. Kapının önünde anlamsızca dikildim. Henüz çalmamıştım ki kapı aniden açıldı. Ahmet Hilmi Bey karşımdaydı. "Beni bu rüyadan uyandırın" deyip hızla içeri girdim. Beni görünce Raci Efendi gözlerini açtı. Her zaman oturduğum koltuğa yığılırcasına kendimi bıraktım. Duvardaki aynalara diktim gözlerimi. Ahmet Hilmi Bey usulca karşıma oturdu.

"Beni bu rüyadan uyandırın artık. Bu seferki çok uzun sürdü."

"İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar."

"Gerçek mi bütün bu yaşadıklarım?"

"Sürekli aynı şeye takılıp kalmayın. Gerçek nedir ki? Rüyanızda sizi kan ter içinde bırakan gerçektir, gözyaşlarıyla uyandıran gerçektir. Yahut yaşadığınız hiçbir şey gerçek değil, hepsi koca bir yanılgıdan ibaret. Ne fark eder?"

Kafam gitgide daha çok karışıyordu. Ellerimle gözlerimi ovuşturdum. "Firdevs öldü" dedim kendi kendime söylenircesi-

ne. Sonra "Firdevs öldü" diye tekrar ettim. Sanki bu acılı gerçeğe kendimi inandırmaya çalışıyordum. Kafamı kaldırıp Ahmet Hilmi Bey'in gözlerinin içine baktım ve üçüncü kere aynı şeyi tekrarladım. "Firdevs öldü!" Dışarıdan uzun bir köpek uğultusu duyuldu.

"Ben bu rüyadan uyanmak istiyorum. Neredeyim ben? Neden eve dönemiyorum?"

Birden tuhaf bir duygu zihnimi ele geçirdi, gözlerimi kapatıp açarsam kendimi Cankurtaran'daki evde, yeşil berjerde oturmuş aynadaki aksimi seyrettiğim gecede bulacaktım. Gözlerimi sıkıca yumdum. Yeniden açtığımda Ahmet Hilmi Bey bana bakıyordu.

"Belki de evinizdesiniz Orhan Bey."

"Hayatımda ilk kez geldiğim bir yer nasıl evim olabilir ki?"

"Mekânları eve dönüştüren, insanın yüreğindeki duygulardır."

"Benim evim burası mı?"

"Bunu ancak siz bilebilirsiniz. Bana değil, kalbinize sorun. Buraya geldiğiniz ilk gün size bir şey söylemiştim hatırladınız mı? Kenan Bey, burayı kiraladı, iki kez geldi, kalmaya teşebbüs etti fakat hayatında bir şeyler değişti, haberler aldı, apar topar geri döndü. Bir gece bile kalamaması tesadüf mü? Oysa siz geldiğiniz günden bu yana gideceğinizi söylüyorsunuz ama hâlâ buradasınız. Bu da tesadüf değildir kanaatimce. Burası belki de onun değil sizin eviniz. Kenan Bey o gece emaneti gerçek sahibine iade etti."

Kendimi yeniden dışarı attım. Bahçede bir ileri bir geri yürüdüm durdum. Ruhumu bir yere sığdırmakta güçlük çekiyordum. Sena'ya Firdevs'in kaza ânında yanında bir başkası olup olmadığını sormuştum. Yalnız olduğunu öğrenince diğer soru dilimin ucuna kadar gelmiş ama utandığımdan vazgeçmiştim. Firdevs, Fırat'ın yanına mı gidiyordu? Zihnimi kurcalayan merakımdan kurtulabilirmişim gibi adımlarımı hızlandırdım. Bir yandan da Firdevs'in Kenan'a telefonda şaka yollu söylediklerini düşündüm. Gerçekten buraya, benim yanıma gelmeyi istemiş miydi?

Saklıkuyu'nun yol üzerinde olduğunu öğrenince aklından buraya gelmek geçmiş miydi? Sahi Firdevs nereye gidiyordu? Firdevs kimin yanına gidiyordu?

Serin hava iliklerime işleyene kadar yakamı bırakmayan sorularımla bahçede dolandım durdum, sonunda soğuğa pes edip eve girdim. Eve girer girmez çantamdaki bordo kadife keseden Firdevs'in taşlı kolyesini çıkardım. Daha bir gün evvel bu kolyeye bakarak uzun uzun onu hayal etmiştim. Bütün bunların tesadüften ibaret olması mümkün müydü? O an içime bir ağrı saplandı. Çoktandır unuttuğum bir hatıra zihnimde canlandı.

Firdevs'le aramızın iyi olduğu günlerden birinde, evde oturmuş film izleyip yeşil çay içiyorduk. Sağlıklı yaşam kararları aldığı zamanlardı, uzun uzun detoks yapmaktan bahsetti, vücuduna ve ruhuna zarar veren her şeyden arınacak, tamamen temizlenecekti. Onu neyin zehirlediğini ikimiz de biliyorduk ama yeşil çayın büyüsüne inanmakla yetinmiştik. Bir ara lafı değiştirdi, uzandığı koltukta birden doğruldu ve bana, "Taşlı kolyem sende mi kaldı?" diye sordu. Hiç beklemediğim bu soru karşısında afallamış bir halde yüzüne bakarken kafamı iki yana salladım ve filmi izlemeye devam ettim. Onun ilgisi artık tamamen başka yerdeydi. "Emin misin Orhan?" diye üsteleyince bu kez, "Hayır, bende değil" diye cevap verdim. Hâlâ gözlerim karşıdaki ekrandaydı, böyle yaparak kayıtsız kalmaya uğraşıyordum, sözde bu konuyla uzaktan yakından alakamın olmadığını ispatlıyordum. Firdevs inatla didikledi. "Buralarda bir yerde düşürmüş olabilirim. Sürekli aklımda, sormayı unutuyorum. Bulup bir kenara koyduğunu sanıyordum. Moralim bozuldu şimdi." Yüzüme yayılan harareti belli etmemek için oturduğum yerden kalktım, çay koyma bahanesiyle mutfağa yönelirken, "Görmedim, bulursam sana veririm. Bulsam vermez miyim?" diye karşılık verdim. Mutfakta oyalanırken içeriden seslendi. "Başkalarının hatırasını saklamak istemezsin."

İşin aslı Firdevs'in o an neyi kastettiğini apaçık anladım ama kabullenmek istemedim. Mutfakta bir süre ayakta durdum, derin derin nefes aldım, canımın yanması geçsin diye bekledim. Kolye Fırat'ın hediyesiydi. Beni kırmamaya özen göstererek, zarifçe uyarıyordu: Başkalarının hatırasını saklamak istemezsin. Yakalanmıştım. Doğru dürüst düşünecek durumda değildim, birkaç kez geri vermeyi aklımdan geçirsem de yapamadım. Israrla reddettiğim bu gerçeği her hatırladığımda gururum bir parça daha kırılıyordu. Başkalarının hatırası. Firdevs'le aramızdaki özel anları hatırlamak maksadıyla sakladığım kolye aslında bir başkasının hayatından anılar taşıyordu. Onu gizlice çalarak sahte bir hatıra kurmaya yeltenmiştim. Firdevs'e olan duygularım da böyleydi; hayatına sokulmuş bir hırsızdan başka bir şey değildim ve beyhude yere, zorla onu sahiplenmeye çalışıyordum.

O geceyi düşünürken, Firdevs'in âni ölümü yüzüme bir tokat gibi çarptı, gideceği yer nasılsa belliydi, yol üstünde bana uğraması neyi değiştirirdi ki? Fırat'a karşı hissettiği derin bağlılık sonsuzlukla perçinlenmişti, hayatını tümüyle ona adamıştı, karşısına çıkan herkesi yıkıp geçecek kadar kuvvetli bir bağ vardı onunla arasında, başka hiçbir şey umurunda değildi. Ölüm bile.

25

Neden Hâlâ Buradayım?

Bir süre daha Saklıkuyu'da kalmaya karar verdim.

Kafamın içindeki ses yakamı bırakmıyordu. Neden hâlâ buradayım?

Firdevs'in mektubunu mu bekliyorum yoksa Defne'nin yanında mı kalmak istiyorum?

26

Dünyanın Bir Ucundan Diğer Ucuna

Ertesi gün evden hiç çıkmadım. Zaten ortalık bir türlü aydınlanmak bilmemişti. Sonu gelmeyen bir gecenin içinde hareketsiz vaziyette uzanmış düşüncelerimle ve sonsuz pişmanlıklarımla boğuşuyordum. Beklediğim mektuptan haber yoktu. Akşam oldu. Sonra gece oldu. Uykusuz geçen saatlerin ardından sabahın erken vaktinde postanenin yolunu tuttum. Postaneye vardığımda henüz açılmamıştı, karşı kaldırımda beklemeye başladım, nihayet kül rengi pardösülü zayıf bir adam kapıya yanaştı. Göz ucuyla beni süzdükten sonra kapıyı açıp içeri girdi, arkasından takip ettim. Adam ahşap bir bölmenin arkasındaydı. Münasebetsiz vakitte kapısına dikilen bir yabancıyı karşılarcasına soğuk bir edayla yüzüme baktı. "Günaydın" dedim, "bana bir mektup gelecekti, rica etsem bakabilir misiniz?" İçerisi havasızdı, odayı saran ağır kokunun ne olduğunu kısa süre sonra fark ettim: Eskimiş kâğıt ve bayat çay kokusu. Ahşap masanın arkasındaki yırtık derili koltuğa oturdu ve azarlarcasına bir sesle, "Gelmedi, beyefendi" dedi. Ne adımı sormuştu ne de mektup zarflarını incelemişti; beni geçiştirmeye çalıştığını düşününce öfkelendim. "Size zahmet olmazsa bakarsanız sevinirim, iki-üç gün evvel postaya verdiler." İnce uzun parmağıyla oldukça eski bir bilgisayarın düğmesine basar basmaz ortalığa bir gürültü yayıldı, aynı anda yazıcıdan çıkan ses

de kulakları tırmalayan cinstendi. Patırtının kesilmesini bekledim. Masanın çekmecesinden çıkardığı siyah kaplı yıpranmış bir defteri açtı. Kafasını bile kaldırmadan, "Beyefendi size yalan borcum mu var, gelmedi diyorum" dedi. Tavırları aksileşmişti, gerilimi yükseltmemek için geri adım attım, "Estağfurullah, benim için önemli bir mektup da onun için ısrarcı oldum. Kusura bakmayın." Yüzündeki gergin ifade bir parça yumuşadı.

"Buraya sadece perşembe günleri posta gelir."

Saklıkuyu'da zamana dair bütün algılarım körelmişti, hangi günün içinde olduğumu dahi bilmiyordum, beynimi zorladım, hatırlayamadım. "Bugün günlerden nedir?" diye sordum. Yüzüme dikkatle baktı, onunla alay edip etmediğimi anlamaya çalışıyordu, alay etmediğime kanaat getirince "Salı" dedi. O sırada duvardaki postere takıldı gözlerim. Posterde bir dünya haritası çiziliydi. Haritanın üzerinde deniz mavisi üniformalı, lacivert şapkalı, yüzü kemikli, geniş omuzlu bir postacı çapraz astığı kahverengi çantasıyla, bir asker ciddiyetiyle yürüyordu. Hemen arkasında bir gemi, bir kara tren ve küçük bir uçak yer alıyordu. Posterin altında büyük harflerle DÜNYANIN BİR UCUNDAN DİĞER UCUNA yazılıydı. Ben dünyanın hangi ucundaydım ki mektup hâlâ elime ulaşmamıştı? Postacının yüzünü çocukluğumun çizgi romanlarındaki karakterlere benzettim, içimden "Zagor bu!" dedim, "postacı Zagor." Tam çıkmaya hazırlanıyordum ki, "Misafir misiniz burada?" diye sordu adam. Bir yandan da elindeki çaydanlığa kenardaki damacanadan su dolduruyordu. Damacananın üzerindeki pompadan sinir bozucu bir ses yükseldi. "Bir süredir arkadaşımın evinde kalıyorum" diye cevap verdim, adamla aramızda bir tatsızlık çıksın istemiyordum, Firdevs'in mektubunun peşindeydim ve görünen o ki bu adama mecburdum. Raftaki kibriti eline aldı, birkaç denemeden sonra küçük tüpü yakmayı başardı, altı kararmış çaydanlığı tüpün üzerine yerleştirdi.

"Arkadaşınızın evi hangi sokakta?"

"Bimarhane Çıkmazı'nda."

Suratı birden cin çarpmışa döndü. "Nereden buldunuz orayı?" dedi sanki ayıplarmışçasına. Kendimi tutamayıp hafifçe sesimi yükselttim. "Neden herkes bana aynı soruyu soruyor?" Ani tepkim ve dışarı taşan hiddetim yüzünden geri adım atma sırası ona gelmişti.

"Yanlış anlamayın lütfen. Buralara insanların yolu pek düşmez. Yabancı birini görünce haliyle merak ediyoruz. Saklıkuyu ahalisi kendimi bildim bileli Bimarhane'ye garip yaklaşıyor. Ben otuz senedir buradayım, türlü türlü hikâyeler anlatılır. İnandığımdan değil. Küçük kasabalarda yapılacak iş olmayınca, insanlar hikâyelere sarılıyor. Başka ne yapacaklar ki?"

"Ben perşembe günü gelirim" dedim somurtarak. O esnada çiçekli porselen demliğe bir tutam çay koydu. "İsminiz nedir?" diye sordu. "Orhan" dedim. "Orhan Bey" diye ezberlemek ister gibi tekrarladı. Demliği çaydanlığın üzerine dikkatle yerleştirdi. "Orhan Bey, sizin zahmet etmenize gerek yok, mektubunuz geldiğinde biz size ulaştırırız." Sesi daha şefkatliydi. "Eğer vaktiniz varsa çayın demlenmesini bekleyin. Bir bardak çay ikram edeyim" diye ekledi. İlk kez yüzüne dikkatle baktım. Yeni tıraş olmasına rağmen yüzünde yer yer kıllar kalmıştı, kulakları kafasına göre hayli büyük görünüyordu. "Teşekkür ederim" dedim, "ben çıkayım." Orada biraz daha kalmamı ister gibi bir hali vardı, arkamı dönmeme fırsat vermeden konuşmaya başladı.

"Duydunuz mu Orhan Bey? Çin'de bir hastalık çıkmış. İnsanlar yol ortasında aniden ölüyormuş diyorlar. Yakında buraya da gelecekmiş ama Saklıkuyu'ya geleceğini sanmam."

Küçük tüpün üzerindeki çaydanlığı, postacı Zagor'u, eskimiş kâğıt ve bayat çay kokusunu orada bırakıp dışarı çıktım.

Postanenin önünden paralel geçen yolda ağır adımlarla yürüdüm, sahile indiğini tahmin ettiğim sokaklardan birine rastgele girdim. Karşıma mezarlık çıktı. Burası Kimsesizler Mezarlığı'nın arkasına bakıyordu. Mezarlığı çeviren duvarlar ön tarafa nazaran

daha iyi durumdaydı. Duvarı takip ederek yürümeye devam ettim. Tam karşı kaldırıma geçecektim ki mezarlar arasında dolaşan Defne'yi fark ettim. Bakır saçlı kadın. Durdum. Uzun uzun ona baktım. İlk günkü gibiydi, onu gördüğüm ilk anı yeniden yaşıyormuşçasına kalbim hızlandı. Bu kez gizlenmeye gerek duymadım, beni görmesi için taş duvara iyice yaklaştım. Bakışlarını bir yere sabitlemişti. Bulduğum ilk aralıktan geçip ona doğru yürüdüm. Ayaklarımın altında çıtırdayan yaprak seslerini duyunca kafasını kaldırdı, beni görür görmez yüzünü bir tebessüm kapladı. Hiç konuşmadan birbirimize baktık. Üzüntülü bir sesle, "Başın sağ olsun Orhan" dedi, "dün bütün gün ortalıkta görünmeyince rahatsız etmek istemedim. Açıkçası biraz da kararsız kaldım. Bazıları yasını tek başına yaşamak ister. İhtiyaç duyduğunda yanında olacağımı biliyor nasılsa diye düşündüm." Defne'nin sözlerinden içime bir sevinç dalgası yayıldı.

"Teşekkür ederim Defne" dedim, "bunu biliyorum elbette." Bakır rengi saçlarına hayranlıkla bakarken ters yönden esen bir rüzgâr misali aniden yüzü değişti.

"İlginç bir şeyle karşılaştım bu sabah Orhan. Şuraya bakar mısın?"

Yanında durduğu mezarı işaret ederek, "Görüyor musun?" diye sordu. Toprağın koyu rengine bakınca yeni kazıldığı hemencecik anlaşılıyordu.

"Buraya geldiğimden beri ilk kez yeni kazılmış bir mezar görüyorum."

Yeni gömülmüş bir ölünün cenaze törenine gecikmiş insanlar kadar sessizdik. Tam o anda tuhaf bir kuşku saplandı beynime. Mezardakinin Firdevs olduğuna dair korkunç bir şüphenin içine yuvarlanmıştım. Bu uğursuz düşünceyi kafamdan atmaya çalışsam da yapamadım. İçimden bir ses "Önünde yatan Firdevs!" diye sayıklıyordu. Başım dönmeye başladı. Toprağın altındaki Firdevs! Daha dün gömmüşler. Kulaklarım uğulduyordu. Gözlerim kara-

rınca düşmemek için olduğum yere çömeldim, hummalı bir titremeye tutulmuştum, kendimi sıktıkça sıkıyor, Defne'ye bir şey belli etmemeye çalışıyordum. Arkamdan yanaştı, elini omzuma koydu, "İyi misin Orhan?" dedi. Son gayretimle kafamı salladım.

Firdevs'in arkasından ilk kez gözyaşı döküyordum. Birkaç damla gözlerimden süzülüp nemli toprağa düştü. Defne'nin eli hâlâ omzumdaydı, zarif parmaklarından yayılan sıcaklığı hissettikçe sükûnet bulduğumu fark ettim, acıyla huzur iç içe geçmişti. Biraz sonra kendime geldim. İçimde gitgide yayılan ferahlık duygusu şaşırtıcıydı. Az evvelki perişanlığımdan eser kalmamıştı. Kafamı kaldırıp Defne'ye baktım, yüzündeki şefkat kalbime değiyordu. "Hadi kalk gidelim?" dedi. Birlikte birkaç adım atmıştık ki bir el beni durdurdu. "Bir dakika bekler misin?" dedim Defne'ye.

Yeni kazılmış mezarın yanına geri döndüm. Cebimdeki bordo kadife keseyi çıkardım. İçini açtım. Taşlı kolyeye veda edercesine parmak uçlarımla dokundum. Ardından toprağı ellerimle eşeledim ve kolyeyi usulca gömüp üzerini örttüm. Geri dönerken ayağım hafifçe tökezledi. Defne elimi tuttu. Bir süre öyle yürüdük. El ele.

Sonra birden fark etmiş gibi elimi bıraktı. Birine yakalanmış gibi. Bir kopuş ânıydı. Canımın yandığını hissettim.

"Sen bir hayale âşıksın Orhan. Bu kadar güçlü bağlanmanın sebebi de bu. Gerçeklik aşkı er geç öldürür. Hayal ise ölümsüzdür, sonsuza dek sürer. Gerçekliği zehirli otlar gibi saran imkânsızlıklar, hayallerin içinde birden yok olur ve kendini bir çiçek tarlasının içinde bulursun. Orada herkes için umut vardır. Senin içindeki aşk da böyle. Firdevs senin için asla ölmeyecek."

Defne'nin söyledikleri kalbimin duvarlarında acıyla yankılandı. Bir yandan da sözlerinin altında yatanları anlamaya çalışıyordum.

Defne beni teselli mi ediyordu yoksa ince bir vedalaşmanın içinde miydik? Elini yeniden tuttum. Şaşkınlıkla bana bakıyordu. Onu inandırmaya çalışıyordum, içimdeki bahçede ona yer açtığımı görsün istiyordum. Bunun ne kadar zor olduğunun farkındaydım.

27

Kendini Yok Edebilecek Kadar

Firdevs'in mektubu ölümünden iki ay sonra elime ulaştı. Postanedeki kül rengi pardösülü zayıf adam (isminin Nejdet olduğunu öğrenmiştim) bu sabah mektubumu getirdi. "İyiden iyiye umudumu kesmiştim" dedim Nejdet Bey'e. Hafifçe gülümsedi, "Burada ihtiyaç duyduğun şeyler tam umudu kestiğin anlarda gelir genellikle. Kim bilir, belki de en doğru zamandır." Elimdeki mektuba göz attım. Firdevs'in el yazısını görünce içim burkuldu. "Kim bilir" dedim, "belki de hakikaten en doğru zamandır."

Hâlâ Saklıkuyu'daydım. Havalar iyice soğumuştu. Kasım ayı bitmek üzereydi, aralık ve ocak aylarında daha da sertleşeceğini söylüyorlardı. Buranın hırçın havası, denizi de kendisine benzetiyor. Belki de tam tersi, deniz havayı kendisine benzetiyordur. Fark etmez, Saklıkuyu'nun havası da denizi de hırçındı ve ben burada yaşamaya iyice alışmıştım, Cankurtaran'a geri dönmek gibi bir niyetim yoktu. Belki de evimdeydim.

Firdevs'in mektubunun geldiği sabahın akşamında Belma'nın evinde yemeğe davetliydik. Defne bize tarçınlı kurabiyelerden yapacağını söylemişti, yanında Ahmet Hilmi Bey'in çay karışımını demleyip içecektik ve muhtemelen o esnada bize yeni hikâyeler anlatacaktı. Asıl merakım Defne'nin benim hakkımda ne düşün-

düğüydü. Sanki uzun bir konuşmaya ihtiyacımız vardı ama erteleyip duruyorduk. O yemeğin ardından buna fırsat bulacağımızı umuyordum. Firdevs senin için asla ölmeyecek derken bana ne anlatmak istiyordu?

Mektup saatlerdir masanın üzerinde öylece bekliyordu. İçinde neler yazdığını merak ediyordum ama Firdevs'in son sözlerinin hayatımda neleri değiştireceğini bilmediğimden açıp açmamakta kararsız kalmıştım. Ona karşı içimde en ufak bir öfke yahut nefret yoktu. Zaman birçok acıyı alıp beraberinde götürmüştü. Mektubu beklerken geçen sürede ben de kendi hatalarımla, pişmanlıklarımla, arzularımla, bağlılıklarımla yüzleşmiştim. Yine de içten içe beni huzursuz eden bir gerçek vardı; Firdevs'in karşısında iradem neredeyse yok oluyordu. Belirsizliğin sularındaydım yeniden. Bir uçurum ağzını açmış bana bakıyordu sanki. Mektubun beni çağırdığı yalnızlık adasından kaçabilmek kolay değildi. O adada tek başıma, geçmişin hayalleriyle avunarak sonsuza kadar kalabilirdim. Bu ruh hali beni korkutuyordu.

"En iyisi, mektubu yanıma alıp Deniz Feneri'ne yürümek" dedim kendi kendime. Melekler Feneri'ne...

İçimden bir ses en doğru kararı orada vereceğimi söylüyordu. Mektubu okusam da okumasam da o zarfı ve kâğıdı Saklıkuyu denizinin dalgalarına bırakmaya niyetliydim. O dalgalar her baktığımda bana Firdevs'i hatırlatıyordu; coşkulu, hırçın, öfkeli, tutkulu, inatçı ve güçlü. Kendini yok edebilecek kadar...

Kendini yok edebilecek kadar.

28

Ölü Bir Kadının Mektubu

Sevgili Orhan,

Uzunca bir süre sana ulaşmayı denedim ama maalesef başarısız oldum. Arkadaşın Kenan, Saklıkuyu diye bir yerde olduğunu söyledi. Meğer bilmediğimiz yerlerde inziva mekânların varmış. Umarım orada zihnini ve kalbini dinleme fırsatını bulursun. Tabii bir anda karşına çıkıp da her şeyi berbat etmezsem (burada en sevimli halinle gülümsediğini varsayıyorum). Bir süre telefonum kullanım dışı olacak, bu yüzden sana mektup yazmak içimden geldi. Aklıma geldiği gibi, kalbimden geçtiği gibi yazıyorum, saçmalarsam (ki ne kadar saçmalayabileceğimi en iyi bilenlerden birisin) beni affet lütfen. Seninle yüz yüze vedalaşmayı arzu ederdim. Gerçek bir vedalaşmaya hakkın vardı. Gerçi sana yaptığım tek haksızlık bu değil, biliyorum. Böylesi bir vedalaşmayı kabul edeceğini umuyorum. Uzaklara gidiyorum Orhan. İçinde bulunduğum mecburiyetleri artık sen de biliyorsun. Burada daha fazla kalamam. Sana, son yedi-sekiz aydır yaşadıklarımı bütün içtenliğimle anlatmaya kalksam belki de bana hak verirsin. Acılarımı, mecburiyetlerimi, pişmanlıklarımı, ruhumu zehirleyen bağımlılıklarımı... Birçoğunu biliyorsun. Sana verdiğim tüm zararlar ve yaşattıklarım için af dilemeyeceğim. Bunu yapmayacağım, çünkü senin merhametini hak etmiyorum. Özür bile dileyecek gücüm kalmadı desem,

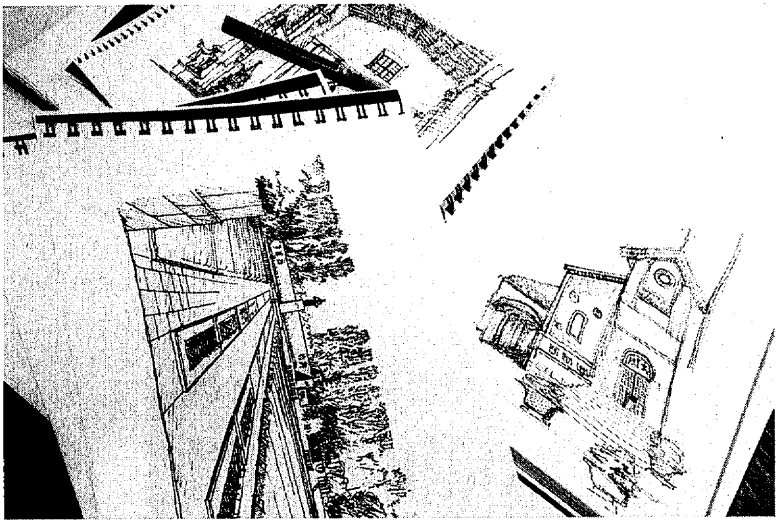
inanır mısın? Ne tuhaf, senin beni çoktan affetmiş olduğuna da neredeyse eminim. Seninle Galata'daki terasta buluşup uzun uzun sohbet ettiğimiz, İstanbul'u tepeden seyrettiğimiz o geceyi hatırladım şimdi. Beni orada bulduğun ilk an kendimi boşluğa bırakacağımı düşünmüş müydün sahi? Bana böyle bir son yakıştırdın mı? Psikiyatristle konuşmalarımızdan bahsetmiştim sana. Hatırlıyor musun kadıncağız bana ne demişti: "Hayatını mahvediyorsun ve üstelik aklın başında." Söylediği çok ağırdı ama maalesef haklıydı. Belki de aynı şeyi senin için de söylemek gerekir. Hayatını mahvediyorsun ve üstelik aklın başında. Hemen kızma bana. Neyi fark ettim biliyor musun Orhan? Biz seninle birbirimize ne kadar çok benziyoruz. Ruhlarımız aynı. Kaderlerimiz de. Beni bu dünyada anlayacak tek kişi olduğunu düşünüyorum. Sen asla yan yana gelemeyeceğin bir kadına umutsuzca ve büyük bir tutkuyla bağlandın. Ben de aynı umutsuzluk ve tutkuyla bir adama bağlandım. Görüyor musun, kaderimizin ve kederimizin ortaklığını? İkimizin payına da karşılıksız bir aşk düştü. Beni anlamak istersen aynalara bak Orhan! Aynalara baktığında kendi yüzünü görür gibi Firdevs'i göreceksin. O kadar benziyoruz ki birbirimize. Aynalara her baktığında bunu düşün. Sana son bir şey itiraf edeceğim. Bir ara seni sevmeye gayret ettim. Bunu denedim. Sana âşık olmadım ama tuhaf bir şekilde bunu istedim. Bana iyi gelen duyguları taşıyorsun. Bu mektubumu gecikmiş bir veda sayarsan mutlu olurum. Her şey için teşekkür ederim. Hâlâ benden nefret etmediğini hissetmek, bunu bilmek ne kadar kıymetli, sana anlatamam. Kendine çok iyi bak Orhan. Beni merak etme.

Ve sakın üzülme, artık ikimiz de biliyoruz ki: Bu dünyada âşıklara yer yok!

Sevgilerimle,
Firdevs.

Ekler

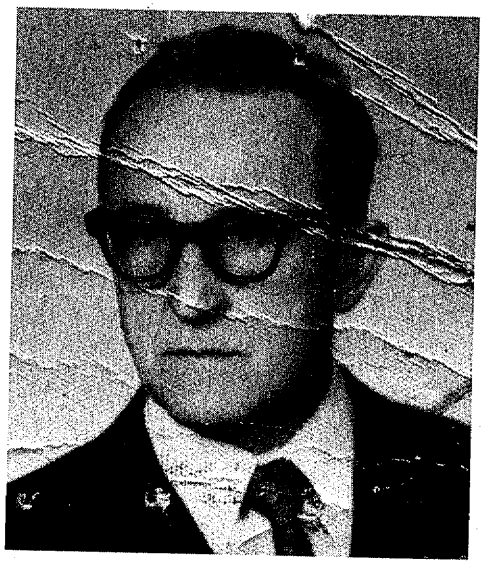

DR. SEDAD FAHRİ
Saklıkuyu
Hatıralarım
İSTANBUL 1978
MALUMAT BASIMEVİ

Defne'nin Saklıkuyu'da çizdiği eskizlerden bir kaçı.

Vedia Sultan Bimarhanesi, 1901
Yüksek Mimar Bedri Cemal Yurtoğlu arşivinden.

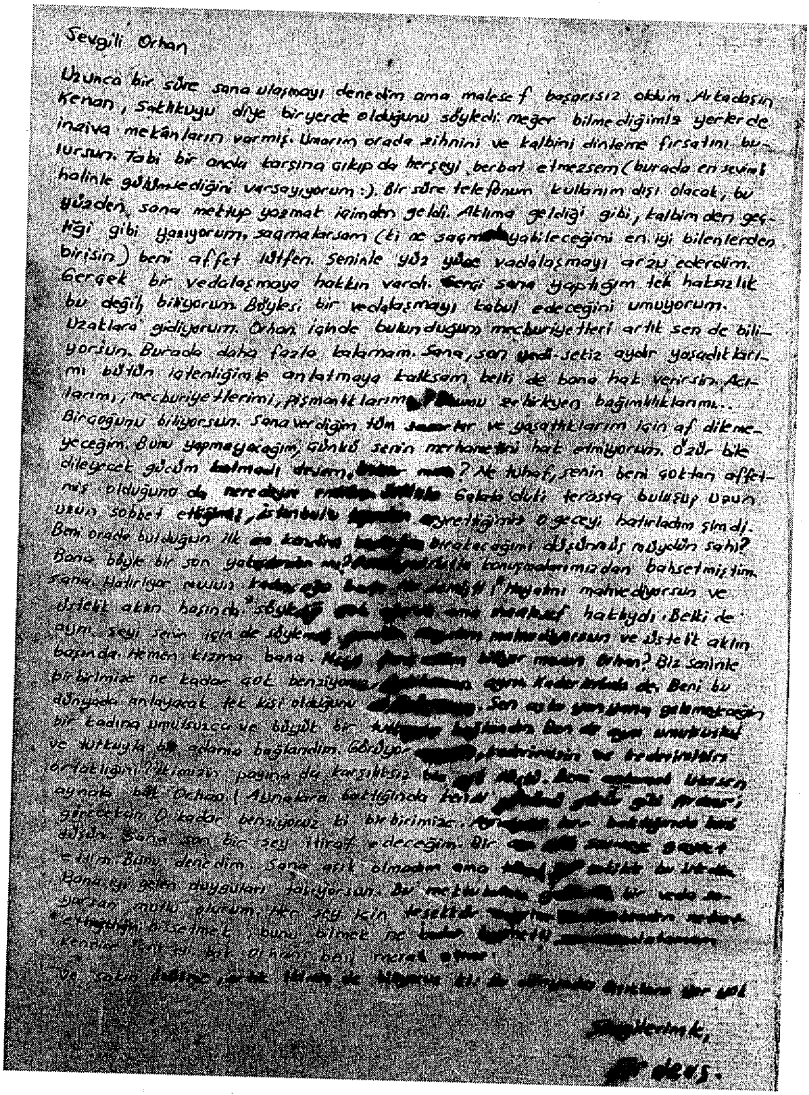
Dr. Sedad Fahri (d. 1922-ö. 1989).

Vedia Sultan Yağlı Boya Portre, 1899,
Gianluca Albertini, Bologna Museo.

Defne'nin babası Ferruh Bey'in *Büyülü Dağ* romanı.

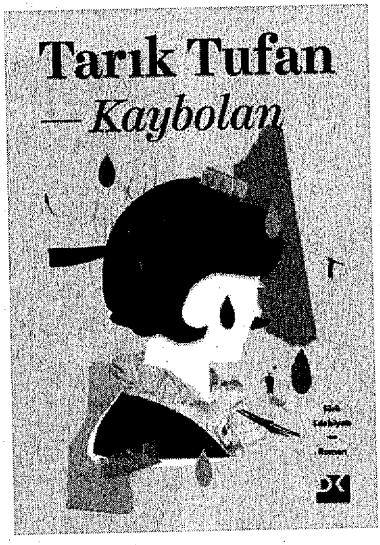
Sevgili Orhan

Uzunca bir süre sana ulaşmayı denedim ama maalesef başarısız oldum. Arkadaşın Kenan, sattığını diye bir yerde olduğunu söyledi: meğer bilmediğimiz yerlerde inaiva mekânların varmış. Umarım orada zihnini ve kalbini dinlemeye fırsatını bulursun. Tabi bir anda karşına çıkıp da herşeyi berbat etmezsem (burada en sevimli halinle gülümsediğini varsayıyorum :). Bir süre telefonum kullanım dışı olacak, bu yüzden, sana mektup yazmak içimden geldi. Aklıma geldiği gibi, kalbimden geçtiği gibi yazıyorum, saçmalarsam (ki ne saçmalayabileceğini en iyi bilenlerden birisin) beni affet lütfen. Seninle yüz yüze vedalaşmayı arzu ederdim. Gerçek bir vedalaşmaya hakkın vardı. Seni sana yaptığım tek haksızlık bu değil biliyorum. Böylesi bir vedalaşmayı kabul edeceğini umuyorum. Uzaklara gidiyorum. Orhan içinde bulunduğum mecburiyetleri artık sen de biliyorsun. Burada daha fazla kalamam. Sana, son yedi-sekiz aydır yaşadıklarımı bütün içtenliğimle anlatmaya kalksam, belli de bana hak vereceksin. Acılarımı, mecburiyetlerimi, pişmanlıklarımı [illegible] bağımlılıklarımı... Binaenaleyh bitiyorsun. Sana verdiğim tüm [illegible] ve yaşattıklarım için af dilemeyeceğim. Bunu yapmayacağım, çünkü senin merhametini hak etmiyorum. Özür bile dilemeye gücüm kalmadı artık, biliyorsun. Ama [illegible]? Ah tabii, senin beni şöhretten affetmiş olduğunu da nereden [illegible] Gelsin gibi terasta buluşup uzun uzun sohbet etmeyi, [illegible] öğrettiğim o geceyi hatırlıyorum şimdi. Ben orada bulduğum ilk [illegible] bırakacağımı düşünmüş müydün sahi? Bana böyle bir son yakıştırdığın [illegible] konuşmalarımızdan bahsetmiştim. Sana hatırlıyor musun [illegible] Hayatını mahvediyorsun ve üstelik akın başında "söylüyordu" [illegible] hatta yol hakkı. Belki de aynı şeyi senin için de söyleyecekler, [illegible] mahvediyorsun ve üstelik akın başında. Hemen kızma bana. [illegible] Biz sanırım bir [illegible] bir birimize ne kadar göz benziyoruz [illegible] Ben de bu dünyada anlayamadığım [illegible]. Son aylar yaşanan gelgitlerden bir kadına umulmayacak ve bağışlanmayacak [illegible] ve nihayet bu aşamaya başlandım. Görüyorsun ki [illegible] Artık pişman da [illegible] Ama [illegible] ayrıntı bile Orhan. Alınacak bir [illegible] gitmeden önce bir [illegible] bir kadın olarak. Bana son bir şey ihtiyaç edeceğim. Bir [illegible] Bunu denedim. Sana artık dönmem ama [illegible] Umarım bu mektubu [illegible] yazdıklarımı okuyacaksın. Bu mektubu [illegible] yazdım. Hiç kimse için [illegible] Kimseye [illegible] bu kadar [illegible] Ve satır başına [illegible] Sevgilerimle,

Firdevs.

Firdevs'in Orhan'a yolladığı son mektup.

Tarık Tufan
Beni Onlara Verme

Tarık Tufan
Kaybolan

Tarık Tufan
Ve Sen Kuş Olur Gidersin

Tarık Tufan
Sonsuzluk Düğün Salonu

SEFİL ÇOCUKLAR ANSİKLOPEDİSİ

Ayhan ÖZTÜRKOĞLU

2023

KDY | kitapyurdu.com DOĞRUDAN YAYINCILIK

Ayhan Öztürkoğlu

3 Ocak 1986 Trabzon Araklı doğumlu.

İnegöl'de yaşayan şair, Ahi Evran Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Antropoloji bölümü mezunu.

Şiirleri:

tay, eylülce, aşkın e hali, yumuşak ge, kalandar, melantis, gülhane, ortanca, çakıl taşı, orkun, serseri, hantek, pelikan, doğu edebiyatı, yağmur, müsvedde, nida, aşkar, uçarı, karahindiba, sancı gibi dergilerde yayımlandı.

ÖDÜLLER

2009 "mısralarla inegöl" şiir yarışması mansiyon

2009 ibrahim yıldız şiir yarışması mansiyon

2009 hasan bayri şiir yarışması 3.lük

2010 karakalem dergisi öykü yarışması 2.lik

2010 belçika türk dernekleri şiir yarışması 1.lik

2010 çekmeköy belediyesi sevgini en iyi sen anlat şiir yarışması 1.lik

2011 "filistin için" şiir yarışması 3.lük

2011 ahi ocakları deneme yarışması 1.lik

2014 başkent şairler platformu "vefa" şiir yarışması mansiyon

İÇİNDEKİLER

sulh divanı 5
annelere ağıt 9
bekleyişler 12
başıbozuk ihtilaller 16
ayyaşlar manifestosu 19
kayıplar risalesi 22
sefil çocuklar ansiklopedisi 26
tekil münakaşalar 29
düşkün 32
iadei itiraf 35
kör nokta 36
eylüle serenat 37

şairin ellerine düşer çocuk

saklambaç zamanlar 44
kefen çiçeği 46
eşkâlsiz sezgiler 48
anneme bayram masalları 50
kendini tasvir eden kalem 53
kapı aralığında yelkovan 55
darağacında doğum 56
bayram sabahı 58
tanık ikindiler 59
haset madeni 61

şairin ellerine yağar hüzün

kanadı kirlendi güvercinin 64
taşınır şubat 66
cümle halsiz düştü 67
yatağı gri 68
ölünün not defteri 70
aşağılık düşler 71
düş bahçeleri 73
doğunun aritmetiksel alfabesi 74
kimsesiz sancıların istilası 76
gün dövümü 77
düş gıcırtıları 79
kurak ihtimaller 82
aşk yalınayak kaldı 84
iki beden 85
ondalık yalanlar 86

şairin ellerinde kanar şiir

şaha kalkan ağıt 88
günah salıncağı 91
gün dönümü esiyor günah 92
suya örtünen günah 94
sona başkaldırı 96
kayıp seyyah 97
kuyularda asıldı çığlıklar 99
heybemde güneş var 101
günaha beş kala 105
edibin masası 107
irade-i idame 108
numara on üç 109
ölünün not defteri 111
ölüm aylığı 112

SULH DİVANI

Yeknesak iki ruhun bileşimidir tanımlanan…

Ne mutlak yenilgidir
seninle kavuşabilme teorisi
iki ırmak kabilinden
rastlaşmalıyız bir apartman kavşağında
yedi kuşak betonlar arasında

anneme selamlarını iletmeliyim
nakış dikmesini övdüğün komşu kızı
dikiş tutmaz bir sızı bıraktı
demeliyim yara bere avuçlarıma

şimdilik esen kal sevgilim
gidiyorsan ivedi git
bu bir terkediliştir; bilirim

dönersen sigaramı almayı unutma
geçerken yalnızlığımı da bırak
köşedeki bakkal Osman'a
çabuk gel, aslında acele özlerim

Fuzulî sen söyle amma, fuzûlî söyleme
kandil midir bu, nur mu
çerağ mı şem mi
kalbimi parkinsona uğratan
dudaklarındaki bu şuh hezimet mi

bayan hipotenüsüm
sen benim müşterek çizgim
en meşakkatli yolummuşsun
hipokles ne der bilmem ama
böyle diyor kaparozcu kâhinler
aldırma!

Maria Puder elektrikler de kesildi

perdeleri aç, acele et

bilâhâre; geçirip yağlı urganı boynuna

birkaç mum intihar ediyor

kızıp cerahatli yalnızlığına

karanlığa da alışmalıyız diyorum sonra!

leşini bekleyen köpekler gibi

cenazesini bekleyen şamdanlıklar adına

toplu katliam diyecekler biliyorum

kalibresi düşük küfürler yiyeceğiz tok karnına

kadıköy'de iskele kenarında adımız yazacak

feminist bir bakirenin elleri arasında

"mumlara katliam!", "katil adam!"

"devlet uyuma!"

hâkim bey diyeceğim sonra

kiliselere de ceza yazılsın

katolikler tutuklansın, papazlar asılsın

çimlere basılmasın yine,

ezilmeyi hak etmez kimse!

biz apartmanımıza dönelim sevgilim

korkma karanlıktan

sobayı ben yakarım

kuş yaparız duvarlara

tutkularımızla gölgemiz sevişir

cips yer anayasayı deleriz

manifestolar yazarız sokak lambalarına

aydınlık mühim değil

bir ülke bu kadar alışmışken karanlığa

ANNELERE AĞIT

ıssız ızdıraplar çölünde

yanık bir türküdür sözüm

kendiyle küs

karmaşık atlaslar içinde.

yitik köylere inen

puslu bir kışın

terk edilmiş yazgısı

çocukluğum…

salıncakta sallanan kaygı

bürünür korkuların alacasına

zayi olmasın diye gülüşler

saklamıştım düşleri

bakire sandıkların arkasına.

solumuştum soğuğu

salınmıştım zamandan

kanamıştı sırtım

…çocukluğum,

sırat köprüsüne çıkan o rıhtım!

eksildi esansı sakıt ruhumun

tınısı bozulmuş muhasaralarda

notayı kaçıran

çığlıklar duyardım kulaklarımda

annem;

ölümün terli yüzü

ayrılık;

bu ağır felç, diyabetli sancı

kalbine düşen iltihaplı mülkiyetim

yontulmamış ikrarlar silsilesi kalbim

dilim;

lehçesini yitiren sürgün aşiret

sınama beni yaşamak denen

bu sürgün acıyla

selametle buluşuruz anne elbet!

BEKLEYİŞLER

Ruhun inzivasıdır acı

Sözcükler sızlar, sükût başlar rotasız bir kapı ziliyle

Eski çağlardan kalma bir tabloya evrilir yüzler

Michalengelo'nun yetimliği var şimdi;
heykel suratlı donuk gözlerde...

Ey kıyamet kılıklı kalabalık, hoş geldin evimize

Yoksulluk dağıtıyor meczup rüzgârlar

ücra meskenlerimize

Seferler sefalet taşıyor, mola veriyor Azrail evimizde

Matem arsız misafir, süzülüverir sessizce içimize

İnsanlar belirir sonra,

uyandırılmış kederlerinden hep beraber

Dudaklarında azledilmeyi bekleyen angarya kelimeler

Sırtlarında ahrete çıkan bu ağrı...

On paranın faturası onmadık bir kara haber

Henüz ayırdedemediğim adlar takınmışlar

Hüzünle cilalanmış maskeler...

Kirli eller vaftiz edilir bir öksüzün başında;

yıkanır, yinelenir teselliler

Oysa bir hüzün bir de sadakat yakışırdı en çok anneme

Yanağında masallar ülkesine

iltica eden babamın elveda busesi

Hıçkırıkların süslediği aksak bir senfonidir yası

Veremli göğsünden geceye düşen sesiyle...

Kar yağmıştı o sabah,

kış anamın saçlarında tek gecelik yorgunluk

Soğuk bir elemin parsellenmiş hüznü cefakâr yüzünde

İntiharla beslenir mezarlar

Ve ekmek parası darağacında cellatlar rızkını bekler

Bir çocuk bir merdiven çizer defterine

Maiyetinde bir sürü yaranın çobanlığı

Elbet siyaha boyardı güneşi çıkabilseydi gökyüzüne

Gece ve matem; ürperti ve elem;

ne çok benziyor anneme

Karanlık düşler ışıksız tünellerde… anne uyanık

Ortaklaşa oynanan bir senaryo bu mahşerî kalabalık

Kapı aralığında geceden kalma

Hayal meyal kahkahalar

Yazgısı ağıtlara mensup

Gayrimeşru bir ülke şimdi annem

Menzili sevdaya çıkan bu nöbet; ebedî bir bekleyiş

Şimdilerde saklambaç oynuyor

Bu sığıntı mutluluk bize

Rabbim dualarımı kabul et, babamı geri ver bize

*Şiirin kurgusu babasını kaybetmiş bir madenci çocuğunun monologlarıyla örülü bir içsel seslenmedir.

BAŞIBOZUK İHTİLALLER

başıbozuk ihtilaller şehri soluğum
soluk bir devrimin frengisi sonum
ikrarla inkâr arası bir ihanettir örttüğüm

zulüm dedikleri tatar sevdaları
kınında kanayan şüpheydi sorgum
yüreğiydi zeynebi bir delikanlının
mezesi olana dek damarı çatlamış masalara

şimdi yürek kanserine tutuldu sevdalar
çatıldı çatı alnımın

karayla yazılmış dargın cücelerin ellerine

rüştünü ispatlayamayan fahişelerin

kokusu sinmişti büyücü kadınların

kara mürekkebinin kiri sardı alnımızı

kara yazıları paklayıp saf sularda

ak gerdanlara astık şifa niyetine

benim yolum dokuz sekiz çıkmazıdır

zeynepler gece geç saat o masalarda...

yanık bir elazığ türküsü

koridorlarda başlıyor uzamaya

bitlisin tütününü sarıyor sakat parmakları Selman'ın

kör uykulardan uyanıyor gardiyanlar

kör kuyular göz kırpıyor çalımla

saf ama umutla bîhaber bekleyen adamlara

o adamlar ki izmiri hala müstakil evlerden ibaret

iskenderun'u gafil, adanayı işçi, istanbul'u mümin bilir

henüz düşmemiştir adımı işportacılar sokağına

bilmezler sadakatin enflasyona yenik düştüğünü

beklemek boşuna ama

ayıp olmasın diye yılmaz güneye

döndürürler çarkını zamanın…

zikzak çiziyor rüyalar dört duvarın avlusunda

bir film oynatıyorum kafamda.

aklım yatıya gitmiş sevdana

çiçekler solmayı unutmuş, bütün biletler tükenmiş

juliet romeo'yu beklermiş senin hatırına...

uyandır beni bu münferit uykulardan

bu zatürreli düşten...

özür dilemeliyim sevgilim

seni böyle sevdiğim için kendi adıma...

AYYAŞLAR MANİFESTOSU

Şehirler bilirim ilmik ilmik dokuyor yaralarını yüzlerine
veresiye zamanlar taşırım tefeci yaşlarımdan
ayrılıkçı düşler gören kâbus dolu insanlığım
nefretle şefkat arasında dolaşan cambaz bacaklarım
iltihaplı kentlere götürür; istemsiz, yokuşu sarp masalara

Masalar ki devrilmez iktidarlar gibi darbelerle!
koalisyonlarla, hükümetlerle, günü geçmiş faturalarla,
şiirlerle, aşklar ve küfürlerle donatılmıştır

Ağız dolusu yalnızlık kusar yeni yetme sarhoşlar!
oysa müdavimi bol bir sığınaktır
bu dört köşe mağaralar…

İşportaya düşmüş hayallerimiz vardı
silinirdi anarşist sloganlardan partizan ismimiz
korkularımız kelepçesi olurdu dilimizdeki ezberlerin
pelesenk olurdu gözlere düşen çığ,
dilimizdeki katil ezberlerden

savmayı seçtim küfürleri endazesi kaymış

ağızlarımızdan

Oysa yakılabilme ihtimali vardı Josef'in Ganjda

yakınabilme imtihanı yoktu dervişin

sismolojik acılardan.

Gayri safi hasılası pamuk ellere endeksli dilenciler

gayri safi milli hasılası rakamlara endeksli

rüşvetçilere devretmişti haklarını

Projmas sonrası mülteciye düşmüş bir çingene kadar

bulanıktı kederlerimiz!

Yenilmişler ordusu; cv'im: yanlış kere yanlış

kemirilmiş ruhlarımızda begonya mezarları,

bekçi kahkahalar

Kafası kıyak ağıtlar, kıvranışlar her duvar dibinde

dipsiz bir gökyüzü tersyüz edilmiş gözlerin teleskopta

ve o aşağılanmış haylaz inatlar şehvet kuyruklarında

Ben namuslu olmayı seçmiş,

yenilmiş, nostaljik nefretinizim

Amme defteri şişirilmiş

memur göbekli karılarınızdan doğma

ölü bir cenin şimdi dünya

Başkaldır ey halkım, intifada ey Gazze,

devrim ya Küba,

Sulh ey ikiyüzlü İran, isyan ya Mısır,

vicdanı tok Afrika

İhbar ediyorum:

Başkaldırın bu yenilmiş, kül tutmuş insanlığımıza!

KAYIPLAR RİSALESİ

kaygılar güden dünya
değiştiremedi yüzümüzdeki boş vermişliği

yoksul girdapların dehlizinde zayi olan umut
zenginiz... yaralı nefislerimiz ve fukara ceplerimizle

başımızda acizliğimizin o seken ağırlığı
ceplerimizde bristol kâğıtları
saklı bahçenin sahte şiiriydi
ellerimiz...

ölümün grileşen salvoları derimizde
deveran eden hayıflı bir selamlama
rüzgârın o savruk ensesinde

buğulu camlara, sokak lambalarına akseden

senin yüzün her öksürük nöbetinde

Geceye yaraşan o yitik kanatlarıyla

yarasalar aşırıyor iç sesim

karanlığın idama çağıran senfonisinde

titreyen bir sokak çocuğunun

avuçlarındaki nefesim

nefesimiz bir sovyet soğuğu!

nefesimiz;

Kızıl Meydan'da kesişen

iki sıtmalı nöbetçi

namlunun ucunda sözcüklerimiz

kıpırdasak öleceğiz

kıpırdasa dudaklarımız

denizler yarılacak sanki

bundan mı bu beyhude gelgitlerimiz?

gözlerimiz

Normandiya'da karlı bir mevzi

siperlenmiş gözbebeklerimiz

içine içine söz sandıklarının...

hep bu sorular

dudaklarımızdaki kilitlerden artakalan

cevabını bilip bulamadığımız

cemi 'cümleden payımıza bakiye kalan

Tahrir kadar kardeş,

Taksim kadar kanlıydı ellerimiz

hangi vebali paklar şimdi bu ığrıp bekâretimiz

“yaralı iki zenciyiz biz

güneşte yanmayan tenimiz

bir bakışta yanar!”

bir iç savaşın yıkılan kaleleriyiz belki

sen benim iç savaşım, ben sana karın ağrısı

içimin beyazıydı gök benzin

kon sevgilim vakitlice kon yüreğimin teline

kanasa da yaraların,

söyleyiver ardımızdaki esir kuşlara

vakit ölmek vakti

dönüşü yok gelgitlerin…

SEFİL ÇOCUKLAR ANSİKLOPEDİSİ

İşbu şiir senet hükmündedir

Sıkleti külfet murafaalarda…

Zanaatı hüzne yeltenmek olan

Kalbi dağdağalı ihtiyarlara bileniyordu zaman

At arabaları geçmiyordu o hengâm, sokaklardan…

Kiloyla demir toplayan çingeneler yerini;

Parsel parsel arsa toplayan müteahhitlere bırakmıştı

Yeni jenerasyon aptallıklar edinmiştik o sıra

Kombine elemler taşımıyorduk sırtımızda

Kafamızda tahsisatını yapamadığımız
sevdalarımız vardı mesela
Hiçbir sevdanın kıymetini ölçemeyen kafalarımız…

Ve ısrarcı bir yanlış hesap üzerine kuruluydu
Bilcümle tartılarımız

Çocuklukla mı aldatılmıştık? Kestiremedim!

Kestirdiğimde çok acımıştı zaten

“Erkek oldun artık!” demişti babam…

Sonra çok düşündüm

Dünyanın cinsiyeti neydi?

Namusunu kirletmişlerdi anlaşılan

Kavruk bir leke gibiydi gökdelenler

Aşklar rehabilitedeydi

Altına yatırım yapan dövizci imamlar

Altını umursamaz olmuştu

üstüne oturdukları dünyanın

Fizibilitesi çiziliyordu kerhanelerde

paralı kahkahaların

Bir tını değiyordu kulağıma o devran
Toprak fısıldıyordu biliyorum
"Ağırlık yaptı" demişti "mideye bunca haram"

Aksine;
"Elimizde, avucumuzda ne kaldı?" diyordu nenem
Sonra sonra; vefayı kimsesizler yurduna gömdüler
Nenemi öz yurduna,
Kirlenmiş bir top gelinlikle!

Geriye baktım, dedim
"Her şey hüzünlü bir alışverişten ibaret
"Aşırdıklarını bilançoya yaz dünya
Mesaini devret!"

TEKİL MÜNAKAŞALAR

Mülk tutmaz mahallerin müphem ağrısı sinem
Latif bir ikram bu acı
Yüreğimde arzı endam eden...

Sarsak bir ebabil musahhih düzenim
Evvel miydi sahi? sahi miydi riya!
Rabıtada ızdıraba kalbi kibriya

Ne yana dönsem patavatsız şikâyet
Yetiş Rabbim diyorum, irtifa kaybediyor insaniyet

Yaygaralar koparıyor gözbebeklerin
Suiistimal edilmiş kalemin
Eşsiz bir gravür çiziktiriyor tarihe

İyiden iyiye kararıyor karalar
Karalar artık bağlanmıyor çözülmüş düğümleriyle
Yüzünde umudu arşınlayan naralarla
İpil ipil sevdalar salınıyor gündüzleyin

Ortağıyım
Kuluçkaya yatan koynundaki
Bürokrat hayallerin...

Tevkif edilmiş dramatik masallarımızı unut
Sakalınla duvarlarımıza resimler çiz
Bize özgürlük şarkıları çalma
Tutsak kafalarımız duyumsamaktan ırgat...
Irgat ellerimize kıl kalem samur fırçalar yerleştir
Özgürlüğü siktir et, bize hürriyetten bahset
Eski zamanlardan kalma bir türküden söylercesine...

Fücceten düşen bir seher yağmuru gibi
Islat mevsimleri, küsmesin rakı bardakları
Bu yokluğun, bu sancının, bu yeminin,
Bu tükenmişliğin adabı,
Künyesi bozuk bir dert midir?

Aşığın pey akçası ayağına dolanır
Zeybek eder uykusu, kalleş pusulara
Maraza çıkarır dudakları huşsuz sevdalara
Bitlisin tütünü insan terine karışır
Adilcevaz'ın türküsü çalar yorgun radyolarda

"Dut ağacı burmalı
Gölgesinde durmalı
İki yar sevenleri
Hançer ile vurmalı"

Hülasa, toy bir çocuktur kelepçeli yüreğin,
Elem etme, selam et, biter elbet bunca gösteri
Bu şatafatlı ziyafet
Zımni bir kusurdur dostum bu toprağı sevmek

Omuz silk puşta, hayına, yılana, yalana
Hakkısükût eyle cefayı, Rabbe niyaz et
Elbet bitecek bu çile, bu kör kasavet...

DÜŞKÜN

sen yoksun;
hüviyetini yitirdi takvimler
sen sustun;
ihrama girdi sözcükler...
düş aynaları ve serzenişler
bademcik iltihapları, yaralar, mide ülseri
zor bela bir yaşamak bizimkisi
diş ağrıları, betopetics'ler, terkedilişler
yokluğun diyorum:
ne nevraljik mihnet ne ağır felaketler!
kış kıyamet bana
bu ağır aksak sevişler
usul usul katlanmak yokluğuna
-ağır külfet-
şehadet diyorum ey aklım, şehadet!

bu mahzun sevdaya ne isim vermeli?
mil çekilmiş kalbime
gıyabi hüzünler kıldırıyor gözlerin
eriyor bakışlarında fersah fersah
saltanatı firavunların...
ben bir gülüşün düşkünüyüm

uçurtmalara astım resmini
acılarını ipe dizdim
harcırahını kestim bekleyişlerin
sesini;
sağırların çığlıklarıyla değiştim.

için için düştüğüm kıyılara
ipini sarkıt Züleyha
bilmediğim sularda yüzüyorum.
bata çıka vardığım kıyılara
ada ol İbrahim
köpüren denizlerden taşıyorum

kafile kafile hüzünler taşıyor gözlerin
kapısından kovulduğum düşlerde arınıyorum
orkideler filizleniyor pembe avuçlarından

yaşamak diyorum
ne anlamsız
sensiz
dünya denen bu kirli kefende…
maharetli bir yetimliktir
sinemi Iisan-ı lâl eden,
bu kinayeli mahcubiyetin

kana kana içtiğim âb-ı revansın
hükmünü yitiren arzularda gölgeleniyor ruhum

benim Mina'm, benim Gazze'm,
ehli aşkım,
Uhud'um
yıkıldı duvarlarım, viran oldu şehrim

Ben bir tek sana yenildim!

bağla ellerimi ey aşk
gönlümü ilmek ilmek işleyen
bu kanlı ihtilalden kurtar beni "Ey Rabbim!"

İADE-İ İTİRAF

kelebeğe ağladım
yağmurdan korunmaya çalışıyordu

kızıl bir fenerdi sigaram
camın yansısına düşen okyanusta.
orkestraya küfrettim
kavuşamadan biten şarkılar için
ellerim ona bu kadar yakınken
ve meşruyken
göz bebeklerindeki yangın kalbime
resmi bir ihtilal gibiydi anonslar
bir başlangıç bir sonu doğuruyordu
saatler de karşıydı ikimize orkestra da...
tam kavuşacakken susmalarından belliydi
gözlerimiz mahcup hüznümüz yerliydi
ben yağmuru izliyordum bir gece vakti
Ankara'da
orkestraya küfrediyordum
ve kelebeklere ağlıyordum.

KÖR NOKTA

uzun uzadıya seviyordum seni vakitli vakitsiz...
vaktin en kör noktasında
on ikiden vuruluyordum gözlerine!

ah benim yalpalayan, kendini bilmez,
yolunu kaybetmiş
seyyah kederim
düşüverdim kararsızlıkların çukuruna..!

içimde yeşermemiş umutlar var,
çürümeye yüz tutmuş mutluluklar.
Hani kaybolursun ya bir sokakta,
yüreğinde annesini kaybetmiş o çocuk korkular,
saklanamadım düşlerimin ardına,
yıkıktı içimdeki bütün duvarlar...

artık sevme beni ne olur!
aramızda geçmiş zamanlardan kalma küslükler
gidişinle tomurcuklanan yaralar var
-umarsızlığının izi acılar-
çok biriktirdim seni içimde,
kalbim şimdi bir apartman göçüğü,
nefrete dönüştü bana bıraktığın sancılar

EYLÜLE SERENAT!

Gözlerinin gölgesinde kuşlar uçuşur
Depremler düşer sen girince en ücra hayallere
İsminin geçtiği bütün alfabelerde
Düşler soyundurur kalemler…

Elleri sürgün yemiş parmaklar
Veresiye aşklar çalar gülüşlerinden…

Temmuz'un seni sıcak bir yaz gecesinden
Sihirli uykulara taşıdığı masallardır.
Gözlerini kapadığın vakitler
Izdıraba nice köprüler açılır

İşte şurada…
O kırık saksının yanında
Yağmurlar yağarken toprak kokusu sinmiş odama
İşte tam o beraber çektiğimiz resmin karşısında
Hayalinle avunmaktadır kan düşmüşken avuçlarıma.

Ellerin sürülmüştür çünkü avuçlarıma.
Parmaklarımın her kıvrımını seni bekleyiş kanatmıştır
Adamsa; elleri cebinde anlatmıştır hep hikâyeyi
Pamuk Prenses hiç uyanmamıştır
"-Sabah oldu artık uyansana!"

Öyle çok özlemektir ki susarcasına
Seninle olmak İstanbul'da bir vapurun ortasında
Boğulmak gibi her cümlende yüklemlerin yanı başında

Yutkunmak ve yutulmak
Dudaklarından dökülen kurşunlara…
Oysa dünyanın en güzel melodisi
İki dudağının arasında

Ülkeler fethetmektir her dokunduğunda
Hürriyeti ilan etmek denli zordur
Senin coğrafyanda ilan-ı aşk.

Cellat olur alnındaki çizgiler kâğıtlarıma
Mahkûmum ve mücrimim
Kirpiklerinin son kavşağında.

Ne de güzel ölmek her yiğide
Boynuna dolanan urgan saçlarınsa!
Şiirlerle bezenmiş ellerinin arasında
Rüzgâr olup saçlarına dokunmak
İstanbul'u kuşatmaktır!

…denizler dökülür her adımında
Kuşlar suya iner
Ağlar çekilir dalyanlara

Ve sen geçersin önümden süzülerek.
Sorsan, dönmez sanırım sensiz dünya!

Bir yokuştan yuvarlanmaktır saçlarına dokunmak
Buğday sarısı saçlarına!
Yuvarlanırken saatler baş aşağı
Saklamaktır kaygılarını saçlarının arkasına
Güneşinin ardına…

Saçların güneştir, ışıktır, aydınlıktır
Gözlerinde saklanır kurak hülyalar
Yüzün gökkuşağıdır; yedi renk, yedi cümle, yedi âlem
Yüzündeki bu efsuna nice kör dalgalar
Nice kara fırtınalar tanıktır
Seni anlatmaya çalışmak en fiyakalı ahmaklıktır.

Uyanmaktır sana sabahlara doğduğunda
Akşamın alacasında
Büsbütün karanlığıma bürünmektir
Gece olur gözkapakların örtülür rüyalarıma…

Sesin bir ezan sesi tokluğunda
Sabahlara uyanmak kadar davetkârdır
Ve bir ninni kadar uysal uykuya daldığımda…

Sonra küsmelerin gelir aklıma
Yanı başımda titreyen dudaklarının sancısı
Öylesine kederlidir sefih gamlarının halefliği

Gözlerini eğip de gizlice ağlayışın var ya
Boranlar kopar içimden
Öyle masum, öyle eğikken başın
Elimde olsa; inan ki dizerdim bütün kötülükleri safına
O masumluğun o şefkatin yeter sanırdım
Bütün insanlığa!

Gözyaşlarım uykularımdan geçer, ıslatır yalnızlığımı
İki deli kıran poyraz eser ayrı kentlerde

Haberim yok sanırsın ya ,
Gözyaşlarının döküldüğü yerde bedenim ıslanır
Hançerler saplanır dört bir yanıma.

Sen bilmezsin ama
Ağladığında yıkılır başıma bütün dünya!

O yüzden gülersin bütün siluetlerimde!
Yeniden güneşler doğar kapıma
Yelkenler çekilir gökyüzünden yastığının ardına!
Sen uyursun, nice güller yetişir ardında!

Bazen Mihrimah Sultan misali kapımda
Bazen Mona Rosa'msın kan gülleri ardında
Aslı'sıyla Leyla'sıyla bütün masallar sana çıkar
Bütün efsaneler sende gerçek bulur

Bütün yazgılar sana yazılır
Bütün âşıklar senin kapında..!

Hani okyanusta kalmak bir başına sana benzer
Ve sen okyanusa.
Öyle boğulmaktır bir kara parçasında
Denizler yüzdürürken seni düşünmek …

Sen kokmak, seni koklamak
Ömrünce soluklanmaktır hayata
Biraz da soluksuz yaşamak …

Parmakların bir adalının tekrar karaya çıkışı
Parmakların en kutlu yaşama duasında …
Bir kuğu edasıyla süzülürsün adım adım
Adın firari sokakların çıkmazında …

Hoyrat çığlıklarla şehidini bekleyen bir ana kadar asildir
Kentlerinin tabelasına asılı sususların.

Yakamozların yankısında senin yüzün
Bütün acıların anatomisi yüz hatlarında

..ve beklemek gibidir kaçan son treni
Seni beklemek umutsuzca, son durakta.
İhtimal; yine sen doğacaksın bir ağustos seheri
Penceremden sabahlara!

şairin ellerine düşer çocuk...

Aç kapını aç - sabahın eri girsin
Bu ıtır kokusunu kaldır yüreğimi dağlıyor
Aç kapını aç - bırak yakamı gideyim

Rabindranath Tagore

SAKLAMBAÇ ZAMANLAR

ayak sesleri duyardım ezikliğim kadar gücenik
gri avuçlarının istilasına uğradı ladeslerim

ihtiyatsız gözyaşlarım yüreğime dolanırdı on beşinde
siyah önlüğümün yakasına çengellenmiş
huysuz tebessümler
oyunbozan ikindi yağmurları düşerdi gözlerime

unutmuştum okul sıralarında pul pul
züğürt pişmanlığımı
tren garlarına sıkışmış hayallerimi taşırdı postacı amca
korkulara çarpardı ücra tünellerimde
külrengi düşlerim

gamla demlenirdi ibresiz hasretliğim hoyrat sabahlarda
aklıma düşerdi hunharca gidişlerin saklambaç zamanlarda…

korkardım körebe oynamaya
rüyalarımda sana bakarken
boynumda örselenmiş umut kolyesi,
ara(nı)rdım falanca diyarda

düşmek değildi ayağımı kanatan, düşlerimi kesen sevda kırıkları

paletimde kurşun rengi,
çığlıkları ölü bebeklerin imsak vakti
annemin şefkatli ellerine yansırdı gözlerimin rengi
duanın merhametine sığınmış aşklar,
yolumun ortasında oyuncak sesleri

ebemkuşağına boyandı ceplerime bıraktığım hazlarım
elma şekeri tadında koşturmalardı anılarım,
ıslak şeritler yüreksizdi

madeni yalanlara bulanmış yeminler
menfaatin kokusuydu bir de ceplerde tüten
kavgaya tutuşan puslu ayazlardı muhbir mevsimlerde
gücenmişliği serdik zamirsiz sözcüklere
gözyaşlarını kurutan güneşte

esvapsız gölgelere yaslanan bir ömürdüm yakamozlara selam duran
gece rüyalarımı süsleyen anne kokusu,
yıllara saklanmış gizemli hayat buğusu

“- nereye gizlendin çocukluğum?”

KEFEN ÇİÇEĞİ

sınırı çizilmemiş ülkemin yoksul feryatları
yarını çiziyor kızkulesi'nde karikatürist hayallerim

dünkü çocuğun busesine düşen kan rengi
boyuyor sondan başa(!) toprağa nakşeden bedenini

binalar diz çöker son güneşin tılsımında
sararan gözleri pas kokulu tank yığınlarında
henüz hoşbeş etmeden dünyaya

annenin ceninine düşen gizil ürpertiler

feodal beylerin barışçıl kahkahalarında boğulan elfida
salt ecel açar bahçesi
düşleri inzivaya çekilir

kırağı düşen umutlarında direnişin sürgün kelebekleri
kefenini dikiyor şimdiden hacer
gömütünde yalancı baharın irinini taşıyor

tırnaklarında oğlu yaser'in malta kokulu cesedi…
bu yaz kaktüs ekecek tarlasına livni

sınırı çizilmemiş ülkesinin gövdesinde canı pek ağıtlar
çocuğunun lisanına sürüklenmiş panzer sesi
uçaksavarların geleceği savan kim bilir kaçıncı dandinisi

doğmamış çocukların beşiğine asılan soru
-anne… ben ne zaman öleceğim

EŞKÂLSİZ SEZGİLER

susma hakkını kullanıyor şeytan
kısa boylu feryatlar masasında
akarcasına bir peneplenden sağ yanına
yazgısında henüz yıkamadığı bir yasa

yurtsever bir eylemin başındayım
cezbetmek ayaklara mahsustur

marşandizde uyunmaz tezini ileri sürüyor makinist
kulaklarında ifadesi alınmamış bir türkü
bir gardiyan gibi soluğunda zaman
ihaneti siliyor dudağında
göğsünde silik güftelerin sancısı

susmak bir başkaldırıdır aslında

konuşmama hakkını kullanıyor fahişe
gerdanında mahşeri bir kara
ve öylesine uydurulan beste
bir balkon kapısına kondurulmuş
öylece uzaklaşıyor kasabadan
hüviyetine dağılmış esrar
uzaktan selamlıyor komutan
ve kararan hava

eşkenar tekrarlar sırasında
iftiralardır duvarlarda sergilenen
ya dudaklarda sahnelenen nefret!

son bölümü çekilmemiş bir hüzün şimdi kapımda
bir kibrit kutusu ve iki figüran
eşkâli çizilen bir suçlu hezimetinde
yeniliyor daha koşmaya başlamadan
geçmişine vurulan damgayla
en başından…

ölü bir kız çocuğu doğuruyor masumiyet!

ANNEME BAYRAM MASALLARI

I.Ertesi Gün

ağlamaklı bir bayram sabahı
kapı gıcırtısıyla gelen merhaba!

iğrenir sancılar
aleve çalar saçlarının rengi
düşkünlüğüm sana esasında
bir ecnebi sevda baş harfi çizilmemiş
cereyan eden ölümler soluklanır

kucağında keşfettiğim zer
vuku bulmaz zaman eteklerinde
kaybedilmiş, eskimiş, kırılmış
ant içmişti kovulurken yel
kâbuslarından fırtınaya.

II. Dün

yeni doğmuş günün kucağında sendeleyen pazartesi
küslüğün yavaş adımlarında gizli

ılık bir okşayıştı üşümeler
ezan sesinin göz kapaklarında bıraktığı ağırlık
akşamüstü serinliğinde
hınca vurulan kilitlerdi
köşe başlarında azlettiğim ruhumla
korkuları savdık başucumuzdan
ecnebi kokuları… fıtratsız hatıralar
ayazlarında yadigâr bıraktığın hasta bakışların
ebedi karargâhıydı
yaralarıma sürtünen dudaklar

III. Bugün

kanadı kırık bakışlarını kaçırıyorsun

umursamaz kaçışlar duyuyorum sesinde

üçüncü şahıslara bağırıyorsun

bekle geliyorum

anladım bu bayram

böyle bayramlaşıyorsun.

anladım;

sen bir yere yetişmiyorsun

bir yerden kaçıyorsun.

KENDİNİ TASVİR EDER KALEM

I.

durdukça uzamış ayakları
tırabzanlarında baldıranlar asılı merdiven
izbesi loş ihtiraslar döşenir
karış karış yoksulluğu bahşeder
mendireği yarılmış akşam gibi fecirsiz
gasp eder umutlarını ibaresi silinmiş bu vehim

II.

sürünemedik toprağın kokusunu
kaleminde süreksiz bir dize
terkedilmiş virane miskinliğindeyiz
taşlanmış bir kadın siluetinde sere serpe…

gözleri âmâ bir imbat hüznü keşfinde
kovarken uyanık kapı sürgün bir hora
kaşırsa yarası kanıyor güvercinin
kirleniyor her yeni doğan
kürek çekerken eceli grizu çukurunda

cebi delik bir devre arası
yeise düşmüş yumruk. dilenir sefasını
el açmış gazozuna ay dede
ve son voltada dağılır mürekkep pıhtısı

III.

sağdıç edilir rüyalarında tutkuların
sıralar altına saklanır yoz bir zavallı
köhne duvarlarına sunulan ömür yarım sloganlar
alık gözlerinde yankılanır ensesiz buyruğu
hiç yazılmamış tuğrasında henüz koyamadığı adı…

yeraltına çekilmiş böcekler şehrindeyiz
sütten çıkmış ak gerdanında vişnemsi bir rayiha
kronik eylül sonraları kandırılmışlığında
ve zaman kangrene yakalanmış dolunay
ölüm kır sefasında.

KAPI ARALIĞINDA YELKOVAN

annemin bez bebeğine benziyor ellerin

bakışlarının anatomisine sarılı saatli bir bombayım türkmence.

uyandık kapıların gölgesinde kedi sesi…

çat kapı aşkların yansır kahvaltının ertesinde

bir kapı sesi : "-kimdir o?"

sevgilimin tez öpüşleri ninnilerin

sözlüğünü yıkamış karargâh özlemler

balkon kapısına asılı diz boyu küfürlerdi

babamın cüzdanına sıkışmış meftun düşüncelerim

nevresimlere sinmiş gün kara isleri günahımızın

son celsesinde dünya kirlenirken kuşlarının

kanatlarını doldurdum bavuluma tıklım tıklım

gece nöbetleri vuruyor kuduz ağrılarıma

yüreğin beş hece direndi o akşama

"anne aç kapıyı ben geldim"

DARAĞACINDA DOĞUM

nazlana nazlana tabutumu mesh eder mendebur dalgalar

muhalif şeritler çizerim

yeminlerine yenik rüzgârlarının setresine.

nostaljik rüzgârları dökülür akdeniz'in

üryan

bağrından

dudaklarında musallat sevişmeleri

Rouse'nin

sevdalar arası beden terminallerinde bileti kesilir

son hüznün

canhıraş yakarışları bağbozumu bekleyişlerinde

muhacir çarşısında yirmi beş liraya

gizlenmiş elma şekeri çocuk esintilerinde…

dörtnala kâbuslar bozmuş bedevi tövbelerini

beddualarına yenik düşen maskara

öpüşlerim. yağmalanmış avuçlarında günbatımı

güvertesiz düşlerim

arta kalan kimsesizliğim dövülür vasıfsız satırlara
fellik fellik vaveylalara ilişir ürkek ellerim

oysa zemheri bir aldanıştın çiğ uykularımdan
son buluşlardı soluklarına devrettiğim
amorti gençliğim

şimdilerde göç etmekte bit yeniği hazlar
dümeni kırık kentlerime

felfecir yeminler başıboş günahlarda. aşk bini aştı
uçkurunu çözdü güneş baldırı çıplak gölgelere

caka sattı zilzurna susmalarım
dürülürken beş para etmez sevdalar
esamesi okunmamış ezberlerde
oysa dünde Kafdağı'na uzanan masallardın

fire verdim çivisi kesmiş dudaklarında
bir reklam arasıydım teninde. çekildin; sona erdim.

BAYRAM SABAHI

manasız, sessiz sedasız çığlıklar duyulan
çocuğun dudakları arasına sıkışan merhamet
bazen bir garda, bazen bir sokak arasında
lekelenmek, üşümekli bir bayram sabahı
“gel”demeni beklerken…

insanlığı bir gazete parçasına sarmamalı
şahit tutmamalı öfkeyi yenilmişliğe
sıcak bir el beklerken kördür sanılar
bilinmez gözyaşında saklı merhamet
ağlamak, ağlamaklı bir bayram sabahı
unutmak; küslükleri dargınlıkları aldırmaksızın
“gel” demek geçmişi virajlarına sürtüp zamana

bir mumda yakmalı berraklığını alçaklığın
dürüstlükle yoğrulan güneş, boynu eğik
merhamet dileyen zil sesinde unutulur gurur
zamanı ezdiğim öçler
yoldaş şehirlerde kimsesiz sefilliğimle sarılır
ve suçsuz bir bahar sabahı
uzatılır lokmanın sihrinde bir el

TANIK İKİNDİLER

setsiz isteklerin kuşanmışlığıydı
günebakan kokulu akşam suskuları
-üçüncü şıkkı karalanan-
bir ulağın çıkınında saklanırdı

saf dönüşlerin kucağında
en çocuk yerinde kutsanan…
"can dudaktan bağışlanır." demişti

kâfiydi avuçlarına kutuplanan kentler
yasaklı bahçende esir bir İspanyol çengisi
bozuldu tenine çizdiğim kardan adam
sandığında beyaz bir akşam
kimsesiz satırlar dökülür lâl kokan sokağa
düş duraklarında sallanan kayıkçı portresi…

fenerleri sönen ülke şimdi coğrafyan
müstakbel bir ikindi ve eli düştü ressamın
darağacında doğan sürgün hükümler
emsali çizilmemiş sonralara aşina an
kâh sefil bir dilenci, kâh müşkül bir adam

defalarca ıslandı yeminler, en zor imtihan
şayet silinmeseydi Nazım, şehrinin parmaklıklarından…
itikadıydı sabıkalı dudaklarını tadin eden suskular

korkuların tabusunda dörtnala sürdüğümüz
ebemkuşağıydı eşiğine sinen vakur adımlar
utangaç kız çocuğu kipinde

ünsüz iklimlere gebe peşi sıra tutkular
ellerime nüfuz eden toprağın kokusu
yasaksız kavuşmalara büründük
ve dudaklarımda unuttuğun sonsuz hatıra
satırlarıma dokunan musiki; ölüm… kara bela

hiç vakte kadar sürecek aşk

HASET MADEN

Ziyân vardiyasında zamanı heceliyorum.
rüya rüya gezerek uyku tünelini
mülteci güneşler geçiriyorum gece yarısından.

kalabalık ellerimle ülkeleri sayıyorum.
tahrip edilmiş yüzlere çizdiğim sokaklardan
ilan edilmiş yaslar geçiriyorum.

zencefil kokulu kentlerin saltanatını taşıyorum
düşük omuzlarıma illet meskenlerde
fukara kelimeler soyunduruyor takvimler
karıncalanmış düşlere sırnaşan kaçkınlar
iltihaplanmış seferlerden dönüyor
aynası kırık akıntılar ardından.

başkentlerini soyunduran çocuklar
doğuruyor demir kapılar
musikişinas bir sevişmeyle başlayan notalardan
tefeci akrepler düşüyor mızıkama

hiçbir ağıt oturmuyor
akortsuz kâbuslarımın yakasına
gözbebeklerimde yarım kalmış bir ninni taşıyorum.

şairin ellerine yağar hüzün!

(...)

nefes almak hazzı kırık mızıka sesinde

cebinde terk ettiği üç beş kâğıt parçası

sıcak düş gıcırtısı gökkuşağı renginde

son mola yeri kadar yakınken ebediyete

on ikiye çalar saat bir ses düşer: -nereye

mayıs/2009

KANADI KİRLENDİ GÜVERCİNİN

"üstü basık bir güz hilesi sana dokunmak"

parantezi silinmiş söylemlere kirlendik
koridorlara uzanmış dilenci af diler ellerinden
sonra tıkıştırılmış hırslar
hortlamıştı bahçelerine gömülen kanuni zanlar
dizlerinin arasına teslim ettiğim incir yaprağı
bir mizansen dönüyor iklimin boynunda
çekim gücü yüksek boğuşmalar
misketler fırladı fırçamdan

ne de zordu oysa.
suçlanan göğsünde kıvranıyor telaşlarım
silinmiş portrene teminat replikler

tâ ki bölünene kadar
taksit taksit dillenirdi şekiller
çemberinin al oyasında standart ağrılardı
örtülür üstüne kahvaltı kılığında bir başlangıç
nefretle yıkanır mı dünü sırtlanan ikindi araları
alacakları ambajlanan şiirler yazıldı

ne önemi var kapıları açılmadıktan sonra

defnederken lüle lüle parmaklarımı sıratında

tadınca uyuşturulan dokunmalar

seninkisi küstürülen bir denizci karısıydı

şartsız ırgatlık etti on altılar

gövdeyi çeken elleri zırhlanmıştı gitaristin

diktatör adımlarına seslenirdi mesafeler, tanıyamadık

bakarken. kütüğünden silinen ellerindi

odalarına tebligat edilen kaçamak vaatlerde nişangâh

yedi renkli gök kemeriydi resmettiğim

şiirlerime istiflediğim bayağı bir zaman

kırmızı başlıklı kızı anlatmak kurda

masum değildi kırmızı başlıklı kız oysa

TAŞINIR ŞUBAT

taşınır şubat… kalemini dağıttığı duvağından
sentetik hüzünlerini kaçırır arşın arşın
ayıklanmış birkaç gözyaşı taşır
suskun ve umutsuz duraklar
yontuk hükümlerin ardına

bekleyeni yoktur bu otobüsün
her peron sonrasına bezenir
bırakır berikini. şeritlerde birikir
ayaklarına kutuplanan maksatsız tasalar

adımlar ayrı yollara sapar
ağzında erir son deminde setsiz istekler
kapaklanır yıkılmaya yüz tutan beden
şakaklarının terli çatallarında boğulur
sığamazlar artezyenlerin koynuna
sığ döl sıcağında

hiçliğinde zımparalanan sevdaların
tutkularını törpüleyen bir ummandır diz boyu
eteklerine tırmanan/kucağından kayan her an
aslında…
…kime sorsak kayıtsız

CÜMLE HALSİZ DÜŞTÜ

hıçkırığı kesilen bir göğü andırıyordu
gerdanına asılan cihetsiz azaplar

polis copları kanatıyordu hep
dönmüyorduk devrilinceye kadar vuruşmaktan.
göze gelmişti şöhretimiz

koparılırken uykusunda er meydanından
bağır! bağır ki bitsin sorular
ben de susuyorum verilmeyen cevaplara.

nasılsa kesilir sulfatasız çığlıklar
namlu elbet döner düşmana şakağımızdan.

taşır düşlerini bir at arabasından yatağına
ama sürükleyemez geçmişini mevta

dolduramaz çıkınına hasıraltı ettiği güneşi
tekzip eder peydahladığı dualarını sonra…

ben de susuyorum verilmeyen cevaplara.

YATAĞI GRİ

"durdukça gömülüyoruz yıkık dökük talan edilmiş
odalarımıza."

hiçbir senaryoya uymuyor oynadığın rol. kavgalarımız
yalancının yatsıya yanan mumu. mühürledik
el bebek ihanete açılan girdapsız yangınlarımızı
döle durduğunda beş vakit
boranlara açılırdı limanların
kollarının arasında uyuttuğum hatıran

demircilerin tavında beklenen imtihan.
şıkları heyecan…
durağan sevişmeler, zaman ve bir el feneri

kemiğin zehir doğuran titrek ahengi
sarmıştı kulaklarını. yatağın griye sıkışmış ipsala
kentlerinde küflü ekmeğin kokusu
duyumsadığım. taraflarımı topluyorum çöplüğümden
kanatlanır mı kin kusan avuntular
göbek deliğinden… karnına antlaşmasını imzaladığım
piç anılar
sırnaştı. hep aynı üste buluştu bulutlarımız

söylesene… sağanaklarına aşina uzuvlarında
at koşturduğum
hazlarımı parselleyebilir misin marlinda!

ÖLÜNÜN NOT DEFTERİ

sen
güneşin yüzünü ekşittiği ülkelerde
sonsuz bir gölge gibi dolaşırken
yalnız bir adamın ruhunu aşırıyorduk gecelerden.
bu yüzden geç kaldık yarına.
bu yüzdendi görmezliğim
gözlerimin çapağına dayadığın ışıklara
karanlıkta güneşi bekleyen siyah gibiyim,
değişmeyeceğini bilerek
kararan umutlarımın rengindeyim
içimde insanlar ölüyor
mevsimler doğarken
...Son sözcüğünü bekliyorum
son kuşlar da aramızdan göçerken.
gece öksüz sessizliğini doldurmuş
dört duvar yaslı çaresizliğine
dizlerde titrerken yalnızlığın kimsesizliği
vefaya cüret cümleler arar geçmişini
bir buyrukla başlar
sürme çekilmiş düşüncelere sırtlanan küçük hesaplar
büyük adamların oynadığı
arka mahalle oyunlarının izleri şimdi
arkanda bıraktığın ganimet yaralar!

AŞAĞILIK DÜŞLER

yıldızların sonu seçilmez olur uzaktan
son kalesini de yıkar aralık sonbaharın
kopar odalarda korkuya sürüklenmiş fırtınalar

kapanır sayfalar
bırakmaz antreler Alaattin'i lambasından

en gereksiz yerinde çakar balkırlar.

dudaklarındaki son cemreye açılan pencere
kırılır dokunduğun uzuvlarıma bakan aynalar

kapılar susar, camlarında birikir şehla
ay göz kırpar tüneli görünce
üşürüm işte o vakit, karanlık odalarında delice…

bir adım daha atmalıyım rutubetli yanaklarına

düşüyorum kalkıyorum heyhat! uzuyor basamaklar. gözlerim

nitekim biber gazıyla bakışıyor meydanlarda

göremiyorum kör olasıca yanlarımı

körele körele nevrim hiç oluyorum.

halıların altında bir köşede saklıyorum geleceğimi

salatamı yağlıyorum. komşularımın karidesleri düşüyor
tabağıma

demir parmaklıklara yaslıyorum gülüşlerimi

üç beş asır

ajandamda kasvet…

sıraya diziyorum aklımı

bir aşağılanmadan ibaret…

DÜŞ BAHÇELERİ

onu vurmasalar…
çeyizinde arsız bir namlu
çizikler çekilir kanlı sulara
haydi diyor anka kuşu
bir çöl kabuğu şemalsiz
göç eden berdel türkülerinden
kuluçkaya yatar ümit
doğuda yaşattığım hintli bir ana
kemiren insanlığımı
taklit bir acıma
teptiğim ölme hakkımdı
gıcırtılarıyla doluydu
intiharlarını ektiği
hüzün yağmurlarıyla yeşeren
düş bahçeleri
yayılmayacaktı ölüm
aşk kışlamasaydı yarama.

DOĞU'NUN ARİTMETİKSEL ALFABESİ

uzuvlarında t'nin dolambaçlı kuşkuları
aşk a'nın ötesine taşınan
imtiyazsız sorgulamalara maruz

salkım saçak sevmeler bezenir kapılar ardına
saklanan düşlerimin tümseğinde g'ce

oysa n'ymiş satır aralarına tünenen eksik alfabe
asılan sıfatlar sarkıttık
masallardan yeryüzüne grimm'ce

ya hüzünler…
ninemin yüzündeki karmaşa dudaklarıma çizdiğim
ilk harf "o" ise öğrendim düşe yazmayı

fırat'ta soyunan nehir yüzlü çocuk
bedenin güneydoğu'nun kızgın opereti
"v" hürriyetle cilalanmış papirüs çiçekleri. cümlelerin
öbeğinde nüktedan h/azımsanmalar h/asıl olan hece

silmek sicilime kazınan hatırsız gözyaşlarını

miniskül kırgınlığında mimlemeler
telaffuza nükseden kabataslak vaatler
güneş doğudan doğardı her sefer

"tirşe renginde yazgılarına yenik düştü
iskemlesinde kara kedi ak saçlı kadının"

KİMSESİZ SANCILARIN İSTİLASI

izmir'in ve isminin göğüslerinde sağalttım acıyı
şiir emziriyordu parmaklar
kimsesiz sancılara kenetlenmiş Şirin
amansız tutkular sürülmüş güneşine memelerinin

sebepsiz sitemler örtülmüş kadının sandığına

umursamaz randevular zembereğini yitirdi
boşluğuna düşe beri üşümekte
ellerim…

dudaklarının devriminde alınyazısına yenik
bir eylül vakti on ikisinde
para eder mi damaklarda sergilediğin etin

uykularının istilasına uğrayan hırslar
doğu'nun bakire on dördünde tutulan yas
düşüncesine yağan aşüfte temaslardı
emperyalist isteklerimin sömürgesi ismin!

GÜNDÖVÜMÜ

kim inanırdı mizan vakti silinen tanışıklığımıza
tümcelerin ütopyasında
dalga dalga yüzen yaşlar kurutuldu küba kokulu

birkaç ihtilal türküsü imtiyazlı dudaklarına iskân eden
hazımsanmayan ülküm
uğrak adımlarla bezendirir mahremini
temeli a(lda)tılmış kadınlarla k/ördüğüm
transit dokunuşlar duyulur
hezeyanlarının çelimsiz eylül duvaklarında
yüzüne çalım sürülmüş kısır dualarda s/aklanan
antarktika'nın cezbeden kışlarıydı
gömütlerine uyanan viran hesaplaşmalar

uyaksız zamanlara sataşan mücrim
kasvetle mayalanmış küller topal
aksıyor tetik, umarsız öğretilerinde
sebepsizdi tüm bunlar
susmaktı haklı olan öğretilerin ötesinde.

vaftiz ediyor dudakların cümlelerimi
şimdi fıtratı silindi “değil” sandığının
mahcubiyet çanağına dökülen sebep
esasında uğramaktı adaletsiz topraklarına
sıradan bir ziyaret odalarına dolan kokum
yörüngelerinde kaybolandı boş vermişliğim

bekletilmiş adımlar darp eder semtlerimi
bir tebeşir tozunda estirir çığlıklarını
tavizsiz cümlelerinde hâllenir lacivert
işgüzar ülkülerin sınırındayım
herhangi bir zamanda kimliksizim
belki de ben hiç kimseyim

DÜŞ GICIRTILARI

göçebe günlerin gömülerinde bir hayat
loş aydınlığında koşuşturur düşlerini
sususlarının nutkunda gizli bir nakarat
merhameti okşar ucuz ekmeğin kokusu
bileklerine vuran mahcup sızıya inat

mağrur güvercinlerin özgürlüğü duyulur
dört oda bir salon; sarayının avlusundan
tabağında yorgunluğa bulanmış şefkattir
tebessümle yoğrulur küsüverdiği ağrılar
kaçarken uykusunda yamalı sancılarından

harçlıksız bir oğlun gücenikliğinde gün
doğar işçi şarkılarının notalarına
sıcak simit kokuları karışmış kursağına
demir yürekli sabah soğuklarında her gün
karabük'ün o şirin, o muhtelif alnına

düşlerini ekmiş şiir serpmiş hayallerine
avuçlarında harbe uğramış toprağının.
yol yordam bilmez fani bir ayak sesi bazen
sınırı çizil(me)miş, unutulmaz aşklarında
sevgi yatar keşfedilmez gönül tuzağında

insanı sevebilmek; suyu çiçeği toprağı
ibrahim'i, osman'ı, vahit'i, sadık'ı…
paylaşabilmek; riyasız koşulsuz kimliksiz
kardeşçesine sarılmak umudun boynuna
yaşayabilmek kibrini kırıp zincirsiz

sabahın buğusunda efsunlu bir çay sesi
uzanabilmek en yükseğine göklerin
ensesine binmiş emeğin aşikâr nefesi
hayat bir dilim pay tadı, gül/e her kere
her dem güneşe yelken açmalı gözlerin

nefes almak hazzı kırık mızıka sesinde
cebinde terk ettiği üç beş kâğıt parçası
sıcak düş gıcırtısı gökkuşağı renginde
son mola yeri kadar yakınken ebediyete
on ikiye çalar saat bir ses düşer: -nereye?

KURAK İHTİMALLER

Haydi, susandı de.
Kabullenilemez rüyalara istinatlı
Malum başkaldırmışlıklar yıkardı
Ve yıkandı öznelerimiz

Tenekeden yeminler söğütlendi tarlalarımızda
Biz hiçten bir varlıktık; ya biriktirdiklerimiz
Düşmeseydi yorgun dudaklara…
Sislerin sırtına atılan bir manşet,
Sığınamazdı hüzünlerimiz üçüncü sayfalara
Senin duvarında benli yakılmışlık sızımla ağlayan
Yahut ankara'da şizofrenik bir anarşist,

Haydi! ellerime bulaştı hasretin. sevişelim
Sürtük yollardı, aldatan, ayıran…
Baş edemedi başsız dualarım
Somurtkan çocuğun ensesine sinen pis bir rayiha
Sayıklanman! ve saklanman!

Yok değil, şakaklarında zulme uğrayan bu adam
Birden on dörde kadar sayardık ya
İlk sonralarımızı süsleyen
Süsledi… çil çil döküldü kalem
Sen orada ağlamaklı bir Victoria;
Behramoğlu'nun kaleminden süzülen
Çağırıyor beni dillendiremediğin fermanlar…
Süleyman olsan,
Silinir miydi sanıklığı Asaf'ın hançerinden…

AŞK YALINAYAK KALDI

çıplaktı bacakları
dudakları yaraydı
göğsümün kapalı kalmış yanıydı

onunkisi dokununca acıyordu
benimkisi kırılınca.

apaçık ortadaydı
belliydi
sertti ses tonu

kim bilir
neler istiflemişti
o sesin arkasına

kanıyordu biliyorum

onun dokununca acıyordu
meydandaydı yaraları
benim kırılınca

İKİ BEDEN

şairler yazmaya, geçmiş bizi anlatmaya dursun
intiharlardan başlayalım kavuşmaya
sildikçe bozalım alınyazısını hükmün
sular durulsun, güller dürülsün, eller kalsın baş başa
yelken açsın hükümsüz cümleler sende aşka
avuçların ıslahat, teferruatı aşka masallar olsun

ağzında girizgâh kanunlar sevişmeye meyilli
kanayan izler dökülür o lal kokan sokağa
kabileler savaş açar, silahşorlar kurşun sıkar usumda
karmakarışık aman vermez gecelerim,
sormalı bir nazım'a
"iki ceset fazla(mı) bir yatağa?"

ONDALIK YALANLAR

Simurg'un deklanşörüne saklandı
Körebe hüzünlerim.

Sabır tazelendi.
Hısım kâbuslara dürüldü
S/övgülerim...

Adım yok
Doğum yerim yok
Bir otobüs yolculuğunun
Cam kenarıyım.
Erzurum'da;
Tabelalar üstünde unutulmuş
Mor selamlarım...

Ayaz sürülmüş cumartesilerime
Bursa otogarında öpüşürken
Banklarla...
Mısralarımda rahmetli süngü izlerim
Ben;
Irak sınırında
Parolası olmayan meczup bir askerim...

şairin ellerinde kanar şiir!

"bir beden dengesini kaybeder atlamak isterken

bir beden mi sadece! ya intihar eden kar
metaforları?"

Charles Wright

ŞAHA KALKAN AĞIT

(Ahmed Arif'e)

Doğunun serüvenini çiziyor senarist
Her sabah ilk tanışıklığını yaşıyor güneş
İlk elvedasını sunuyor soylu toprağına

Elinden düşen kanlı bir elfida, kara çocuğun
Ak gerdanında masumiyetin yükünü taşıyor Van'da bir ana
Kırpılan rüyalarından çalınan babasının kokusu
Zifiri karanlığa inat, avuçlarında kalan son baba kokusu
Bahtının karasını çiziyor gökyüzü dudaklarına
Oğul Ali, baba Hüso, bacı Dilan, gözü yaşlı anan
Şimdi duvar dibinde, şimdi hayın, şimdi kalleşçe vurulan…
Sıkılan kurşunlara lanet okutan hangi yiğidin sesi

Bir yan Acem özü. Her yanını saran yara yüzü

Temmuz ateşi yakmaz bu kahırlı yüzü

Duyar elbet, sorar elbet Yaradan;

Otuz üç cana yakılan ağıtlarınızı

Meto, Cihan, Hasan ve niceleri…

Sıkılırken kalleş kurşunlar ardında

Düşmez başları namerde, eğilmez dizi

Ey can yankılanan yıllarca kulaklarımda

Hangi masumun izi?

Veremez hesabını dost yüzlü kalleşin kiri

Ejderha yürekli bakışlarında yanar dünya

Ahretlik son selamlar süsler ölüme giden ellerimizi

Zulasında bir dilim peynir, yarım ekmek

Gözü yaşlı anası gelir aklına,

Kahpe kurşunla can verinceye dek

Kurşun acıtmaz da kanayan yarasını

Kardaş bellediğinin çalım attığı bu tüfek!

Üçer üçer yığılır arşa otuz üç yürek

Geriye kalan bir kanlı fırtına

Duyulur köşe başından bir it uluması

Dost yüzünü kirleten kalleşliktir sonrası

Otuz üç can, otuz üç iman…

Dağlar kalpleri Özalp'te yakılan kanlı bir duman

Kahrından yarılsa da kesilen yaran

Unutamaz seni on üç bin âlem; bu yalnız adam!

GÜNAH SALINCAĞI

ağzı bozuk şehirlerin ayaklarına yaslandık
yüzdürdü ecel beşiği tenini ünsüz dokunuşlar

seher cüzzamlı günlerin kapı aralığına tünendi
gizlendi, sövüldü tanımsız ezberlerin beşiksi ocağında
tüten kara yağız delikanlı isnatsız eflatun, gözbebekleri iffetsiz

hafta başı… pusu kurmuş tarağım körpe saçlarıma
garsonun uzattığı bira. kurt düşmüş şiirlerime

eteklerinde keşfettiğim eksik gedik bir ülke
fahişe küsmeler. sıfır noktasında kaybolmuş salı'nın
eli ayağı kırık perdelerinde ihanet desenli nakışlar.

kızılcık ağaçları ağarıyor dipsiz kuyularda
kır kokulu bacakların bahçelerime değmiş incir ağacım
endişelerim kasıklarının gayya kuyusunda
fink atıyor çirkin suratlı yeminler
dükkânların tozlu paspasları altına gizlendik fi tarihinde.

GÜNDÖNÜMÜ ESİYOR GÜNAH

ağlamaz bilirdik martı
yağmur yağınca üşümez

sakınmış yemek arası sarkığı ucube dağ
kumların tenzillediği o şevk şurası baldıran
yüzlerce portrenin büküldüğü tapusuz arsada
ağzı bozuk bir dersi işliyor
avluda eskiyor adam

yırtık ağ
ordövr ahtapot
tabanı delik sandalına konduramamış
biyografisiz serüvenini

oratoryo tadında yankılanan kadeh kapımda güvey
ıspazmoz içinde duyulan delilsiz eza

yırtık kâğıt nevruza bağırıyor
yanık dudakların davetkâr küfürlerinde
kutlamak için baharın gelişini

gogh'un makassız dekovili
sahillerinin eşiğini resmediyor
(uyruğunu seciyesiz müsveddelerde işlemiş)
salvoların gölgesinde

rezilleşiyor pusulanın rujsuz meltemi
takur tukur doldurulan roller
piyanist hayal çalıyor
üçüncü parodi
jilesinde aşkın melankolik izi
heceler haresiz harflerine tökezleniyor
ıslanıyor jartiyersiz bacaklar

izmaritle süslenmiş vücutlarda selamlıyor
kıyama kalkan ölüm

SUYA ÖRTÜNEN GÜNAH

yorgun ayaklı mısralarda payelenir umut
utangaçlığın esvabına sarmalanan korkular
bedelsiz yaralar sürüklenir dalgalarında

günah kokulu sahillerinde geçmişe sıkılan kurşun
beklemeler…

belki'siz gelmeler üzerine kurulu yeminlerdir
şatafatlı ızgara akşamlarına inat
vururken balık ekmeğin kokusu yüreğine…

bugün denizi verseler yastığımın altına
arınsam endişenin yaylımına sıkışmaktan
oysa bakışlarında engin haykırışlar

hiçbir ressamın tualine benzemez
hiçbir kitapta yazıldığı gibi yazılmaz
ve sen…
sevgilinin avuçlarında dağılmışçasına
hiçbir sandal birikmiş gözyaşlarıyla avunmaz

türküdür bazen, nağmeleri karışmış
içten içe gülerken yosunlara tutsak
biledur denizler de ağlar; öylece sus, içine at

küsmeyi bilmez, bilmez yaşamayı
ölüm çukurlarında unutulmuş defosuz aşk

SON'A BAŞKALDIRI

bastırılmış hüzünlere gebe kalem
duraksar heceler
kuşatılmış şehrimde esir seferler
sebat eder cellat ölümde
dahası darmadağın fısıltılar
diyetiydi ağızlara dağılan
büsbütün;
uzaklaşan kanımdan
ızdıraplarıma sataşan boş vermeler
halay çekiyor saçlarım köşe başlarında!
perdeler tanıkmış ve günahlarımız
damıtılmış hazların susamışlığıydı
biz hücrelerimizde aşka hükümlü
nice şehirlere kaydı avuçlarımız
oysa yıkamıştık kışlarımızı...
haydi düşüversek bir yanardağ ağzından?
başkaldırsa hücrelerimiz kutsanmışa
yok oluyorum sırtladığım dudaklarında...
mızıkçı hisler kulaç atmıştı
...haykıran isteksiz sonralarımız
uyuyor bedenim. aşk bir meçin ağzında!

KAYIP SEYYAH

kayboldu seyyah
ismi konmamış ülkede.

Nepal'de bir tapınak gölgesinde
serin düşler gözetirken kaybedilmiş gölgene.

kim bilir nerede!
belki bir gerilla Arjantin'de
avuç avuç sığındığım dudaklarında
Küba kokulu aşklar devirdik.

yahut;
Şili'de bir maden tünelinde
saklanıvermiş cümleler kazıyoruz

orada;
saçlarının tütsüsü dağılırken
tel tel Londra'da Paris'te
Bağdat ile Şam'da gözlerini giyiniyorum.

Libya'da Nijer'de Sudan'da
Afrikalı umutlar taşıdık kavuşmaya dair.
Etiyopya'da arkeolojik acılar keşfettik.

esir düştüğüm coğrafyanın renginde Yemen
diktatör adımlar attığın yüreğime benziyor
Endonezya'da paramparça kalan bu ada.

yine de
dualar yeşertiyorum Afganistan'da.

Antarktika'da protestan ateşler yakıyorum.

okyanuslar ötesinden şiirler yüzdürüyorum yatağına
gözlerini araladığında kaybolmasın diye dünya.

KUYULARDA ASILDI ÇIĞLIKLAR

yüz hatlarına gizlenen şeritlerde
bitmez güzergâhları bekliyor geçmiş...

hükmünü boğan seslerin
karakterini yüklendi sözcükler
kalleş vakitlerde sevda bozan ihtimaller
infazını sürüklüyor fahişeler

hüznün zerdüşt notaları gözkapaklarımda
küfürler yükseliyor alçak ağıtlardan
oysa dönmeliydi mevsim bahara.

karlar yağıyor masama sonbahar aralığında
el sallayan öğütler doluştu
aklının incir bozuğu kararsızlığında
en menfi duruşmaları yaşadım

kursağımda haram yeminler...
kurudu tükürüğe boğulmuş menfaatler
aşkın karaktersiz gülüşlerini tattım
dudaklarda...

kirli bir gecenin husumetiyle
damaklarım susamıştı rüyalara
aşk dolaşmışken darağaçlarında
cellatların ayaklarına...

HEYBEMDE GÜNEŞ VAR

bak; uyukluyor zaman.
tümseğine pineklemiş örtüdür vakt-i hayal
kanatlarının arasında taşır çocukluğunu
kütüğünde ceddim, öptü dudaklarını Yedikule

mavi notalara gömüldü arşın gürültüsü

kızıl dolunaylar içinde akseder
ve dokunur heceler suya üç vakit
üç harf, bir aşk; Konstantin'den kalan

şairin ellerine bulaşan günahtı kubbesindeki hüzün
göklere yağan ve düştü ayazlarına beş vakit hüzün
düşlerinden süzülen dualarda mühürlenen...

sürülmüştük dudaklarında kör martıların

bir garip kemancı, akşama silinen yüzüm
kara adamlar sayıklardı masallardan
düşlerini düşüren bir atlı, kırılgan sokaklarında
yüzünü tutmuş gök, sıkılgan bir adam ahirin
şehrime sinen küfürlerini saklıyor mavi yüzlü atlar
çıngıraklar uğulduyor düştükçe
ve sancılıydı, karanlıkla boyanan fırçam
kadınlar tanırdı gölgem
kaçamak vaatlerin hezimetinde tanık,
ölümdü rahibin koynunda saklanan

suladık ti'ye yatmış küslüklerimizi

nara çalıyor martılar mahzenimden
kilitlendim esil dipsizliklerine ruhumun
saklandı usul veczi, birikiyor şehla şehla terkinde
bin bir diyara yüzsüzlenen mataracı yorgun
aralarına sıkıştı yelkovanım, asırlar hüzzam
kız kulesinin imdatlarına uğrayan, uğrasaydı dünüme
ağlanmazdı martı yüzlü çocuk,
kelebek kanatlı feryatlarına
düştü dudaklarımdan gamsız mersiyeler
ya beklenen! sarmaşıklarında takatsiz dizelerdi
beklemiyor girizgâh avuntular kurumuş avuçlarını

pusulasını şaşırmış hazlara kenetlenen çocuk yüreğim
karga burga kaldırımlarında
sıralarıma çizdiğim şehrengiz suratlı yosma
gem vuran satırlarıma yedi kız aksanıyla
işte düştü ellerime tutuşturduğun yazgılar
kürek çeker rastlantılarım
yokluğumun gayya kuyusunda
süslenir bir sevdaya tünenen matem
tekin olmayan kavuşmalara dillenirdik
oysa aşina, boyacı çocuk kâğıttan sandalına
kirletiyoruz sahipsiz yangınlarımızı karış karış
sokağında madeni çığlıkları çocuksu eyvahlarımın
çiğnemiştim duraksamadan anılarımızı
hiç silmeden güvercinin çamurlu parmaklarında
taşıdım sabrını işvesiz telaşlarının
ve duruldu parmaklarıma sinen kusurlar
düşlerimin kırık senfonisi siniyor toprağına

....ağlıyor çocuk

GÜNAHA BEŞ KALA

gündoğumu biçareliğine uzanır vurgun susmaklığım
haydut rüyasında
pişmanlıklara sürünen yeminlerin dehlizi

ambargolar koydum defnedilmiş tutarsızlıklarına

yansırdı suyun günahlarımı arıtan usu
uçardı taraflarına komşu sıfatsız yalanlarım
soyutlanmışken serçe kanadının rüzgârı
kadınımın çıplak satır araları
taze düşlerim.

halen sarışın idamlarda asılı
ceplerimde ihtilale gebe sabırsız sevişmeler

savrulur yatağımın güz yorgunu sabahlarına
avlusunda koşturduğum masum kadın
hani parasını ödeyemediğim veresiye gülüşlerin
var ya...

sakallarım göçmen paris öpüşleri
hazımsanmamış insan tokluğuna sürüklenir
kapısından geçen can kara günahlar
kesişir ıslığıma astığım hırçın akşam altı esaretim

ya da
kanayan arsızlığına tutuşturduğum
boynum bükük
heybesinde sırıtan yamalı ağlamaklığım

gündüzün ırzına geçer gece
kim bilir kaç milat vakti

hani karlar altına tünenmiş tutsak küfürler?
madeni iklimlerde örselenen cankurtaran intiharlar...

sus ağrıyan yanlarım!
silinir ihtiras gölgeleri
susar mısralarımın önüne süpürülmüş aşk
acıtmaz adak kavuşmalar
ağlamaz paletimdeki sisli çocuk
...ve aynada belirir
çıplak vücuduma yansıyan ucube yalnızlık.

EDİBİN MASASI

hak etmemiştim
bir adamın yalnızlığı kadar dost
yalnızlığı kapı dışarı edemeyecek kadar
cesaretsizdi cümlelerim.

kitap sayfaları ve raflar rüyalara sürüklenen
dünyanın bir ucuydun sen
küçücük masamda
renkli nüshalardı kalan
rengini kaybetmiş adamlardan.

koridorlara hapsoldu barbar seneler
ütopik masallarda aralandı beden
kanatları araklanmış huysuz güvercindin
masamdan masallarıma dökülen.

çağıl çağıl yağıyorsun gamlı yazlarıma
ablak yüzlü kadınlardan silinen
başka başka şehirlersin camlarımda

yokluğun recmedilirken
yaşamaklığa sebep gözlerinin güzünde
iki gazap damlasıydı yaralarıma sürülen...

İRADE-İ İDAME

Tekerrür eder akrebe fısıldayan zemberek
kirlenir meçhule düşen sesler
bir sis düşer gözlerinin köründe
perdeler serili verir satırlara
itilirken mısralar ızdıraplara
silinir boş vermişlikler
işkilli güzergâhlar açılır
harap kentlerin bağrına
haz sınırını çizdiğin tabelamda
idamlık yarınlara saklanır uykular
ıslıklarınla cebelleşen kulaklarımda
uyaksız isyanlar baş gösteriyor
yalancı nefretinin celladı küfürler
taşınan yorgun omurlara.
çığlıklar süslenir ebedi susuşlarda
katledilmiş acılar biriktirmesin diye
körpe parmaklar kumbaramda.

NUMARA ON ÜÇ!

Yüzünde ergin geceye karamsardık
saçlarını ısmarlamak avuçlarıma.

rüyalarına sentezlediğim bayağı masallarda siperlenen
kırk ayaklıydı adımlarım
kırık kapılı odalarında

hangi başı okşasam
senin merhametin sarınır yakama

kimin saçında dolansam
saklı tebessümün yüz göz olur dimağımda

ellerin dolaşıyor sokaklarımda
ellerim eserken saçlarının arasında
örtünen bir günaha benzer

saçların...
bir yokuşu tırmanmaktır üsküdar'da
kızkulesi yalnızlığında imdat aramaktır
düşerken marmara'nın rüzgârları
örtü örtü gözkapaklarıma
elleri cebinde bir çocuğun pamuk helvaya bakışıdır

saçların...
boğmaktır beni ense uçlarımdan sonsuzluğa

her nasılsa ödeyemedim bedelini mutluluğa
dolanırdı ya saçların sabah uykularıma
öyle dolanıyor minnettar yokluğun ayaklarıma

ne vakit vursa saat dokuza
sen düşüyorsun aklıma
yarın sabah okul yok ama
yıllar zar atıyor on üç numarada
ben saçlarımı tarayamadım hâlâ...

ÖLÜNÜN NOT DEFTERİ

sen
güneşin yüzünü ekşittiği ülkelerde
sonsuz bir gölge gibi dolaşırken
yalnız bir adamın ruhunu aşırıyorduk gecelerden.
bu yüzden geç kaldık yarına.
bu yüzdendi görmezliğim
gözlerimin çapağına dayadığın ışıklara
karanlıkta güneşi bekleyen siyah gibiyim,
değişmeyeceğini bilerek
kararan umutlarımın rengindeyim
içimde insanlar ölüyor
mevsimler doğarken
...son sözcüğünü bekliyorum
son kuşlar da aramızdan göçerken.
gece öksüz sessizliğini doldurmuş
dört duvar yaslı çaresizliğine
dizlerde titrerken yalnızlığın kimsesizliği
vefaya cüret cümleler arar geçmişini
bir buyrukla başlar
sürme çekilmiş düşüncelere sırtlanan küçük hesaplar
büyük adamların oynadığı
arka mahalle oyunlarının izleri şimdi
arkanda bıraktığın ganimet yaralar!

ÖLÜM AYLIĞI

Siz sevmeyi unutmuşsunuz bayım!

Halkbank kuyruklarında bekleyen
Üç harfli marketlerde indirimli marka gezen
Milli piyangodan nefret eden kızlar sevdim.

Ümide yerleri yoktu,
Salı pazarlarından giyinen
Perşembe pazarlarından sebze meyve seçen kızlar sevdim

Onlar bekletmeyi sevmezdi;
Beklerken sıkış tepiş gidecekleri belediye otobüslerinin
duraklarında.

Her yağmurda asabiydiler,
Islanmanın o çocuksu özgürlüğü silinmişti hayallerinden
Realist bir yoksulluk kavramıştı duruşlarını
Bu sebepten asildiler zannımca
Sokaklarından geçince yaktığı kömürün kokusu siniyordu
burnunuza
Rutubetli odalarında bir yorganın altında didem madak
okuyorlardı,
Emindim.

Ben en çok askıda ekmek bekleyen kızları sevdim
O mağrur yüzünü ifadesizliğe bürüyüp aç yatan kadınları

Yüzündeki yara izlerini kapatmaya lüzum görmeden
Komşu oturmalarında yediği dayakları
Kahkahalarıyla örten kadınları

Basmalı eteklere göz ucuyla bakan
Yapay çiçeklerin fiyatını soran kadınları
Ömrünce almayacağını bildiği halde...

Her buluşmada kışın romantizmini
Doğalgaz faturalarının, ıslak çamaşırların
Kazıkçı bakkalların hikâyeleriyle bozan kızları

Sabahın karanlığına uyanıp
Fabrika servislerine geç kalan kızların uykularını sevdim

Dünya, işçi annelerinin ardında bıraktığı
Çocuklarının bezleri kadar bokluydu

Yazları lağım kokan mahalleler
Yasemin kokan kadınlara savaş açmıştı

Akbabalar bütün ihaleleri kazanmış

Patron, ustabaşı, müdür olarak atanmışlardı

Bahçesinde kızılcık ağaçları yetiştiren kızlar tanımıştım,

Yem olmamak için didiniyorlardı

Ve sulamak için hayallerini

Ağaçlarının arasına diktiği gizemli topraklarda

Sular kesikti oysa

Ben evdeki bulaşıkları yıkamak için
Cami avlularında şişe dolduran kızları sevdim
Ocakta su kaynatıp arınan kızları
Kesik elektriğe ve ödenmemiş faturalarına aldırmadan...

Çoktan ödemişlerdi aslında bütün borçlarını!
Ben babasının ölüm aylığıyla geçinip iş arayan kızları sevdim
Bulamadığı aşklara inat
çirkin yüzlerindeki o çekingen parıltıyla!

DOKUZ KATLI SIDIKA

Deniz Durukan

Mylos Kitap

DOKUZ KATLI SIDIKA

Deniz Durukan

Mylos
Kitap

Mylos Kitap - 4

Dokuz Katlı Sıdıka
Deniz Durukan

ISBN: 9786059708135

1. Basım: Ocak 2016, İstanbul

Yayın Yönetmeni: Özlem Özdemir
Son Okuma: Yoldaş Özdemir
Kapak Tasarımı: Kübra Demir
Sayfa Tasarım: Eren Taymaz

Mylos Yayın Grubu Yayıncılık Danışmanlık Hiz. Ltd. Şti.

Sertifika No: 32763

İrtibat Ofisi:
Caferağa Mah. Zuhal Sk. Banu Apt.
No: 1 D: 1 Kadıköy/İstanbul
Tel: 0216 345 00 46
E-mail: bilgi@mylosyayingrubu.com
web: mylosyayingrubu.com

© 2016 Mylos Yayın Grubu Yayıncılık Danışmalık Hiz. Ltd. Şti.
Bu eserin yayın hakkı saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, çoğaltılamaz, basılamaz. Elektronik ortamlarda yayınlanamaz.

Baskı: Deniz Matbaa Mücellit-Nazlı Koçak

Gümüşsuyu Caddesi, Odin İş Merkezi, Kat 2,
B Blok, No: 403, Topkapı-İstanbul
Davutpaşa VD 5720194170

Tel: 0212 613 30 06

Sertifika No29652

DOKUZ KATLI SIDIKA

Deniz Durukan

Mylos
Kitap

BAY PİTT 5

DOKUZ KATLI SIDIKA 25

önsöz 27

samanlık 28

araya kayan görüntüler 31

hiçbir yerde değilim 31

asit 33

mi 35

işte hendek işte deve 38

dipnot: koma 40

galiba günlerden salıydı 43

hep benle kal 45

tek bacaklı nuriye 47

sıdıka giderken nuriye'nin aklından geçenler 49

DİKİŞ DİKME TEKNİKLERİ 51

sen uyurken ve yok iken 53

gizli dikiş ayağı 55

kapalı yırtmaç 57

ağ kuşu 59

not: 61

günlük 62

BAY PİTT

1

en kestirme yol burası
iç kapı
gözlerini kısarak gir
çünkü başka bir yola sapıyorum
sütü sıcak pezevenklerin
saman nezlesi olmuş boynu kısa kadınların
kâğıda basılı gülmelerini koparıp atıyorum

dişimin izi mi çıkıyor boynunda
kork o halde
ve izin ver yaşlı zenci kadınlara
kutsayıp kendilerini bir ırmakta
tatlı bir utançla
pek hafifçe
şeylerine dokunup
şeylerine... neydi ?
...!!!
tamam, hatırladım; kurumlu edalarına
ince bileklerine dokunup
bay pitt'in *berrakgözlerinde*
yuvarlanmayı dene
ki *berrakgözlü* adamların
meşe odunu renginde sesleri olur
ve geriye fırlatırlar gerçeği

elim titriyor bay pitt
neden ağır ki bu kapılar?
mesela duvarlar ya da
panjurlu evler...

olsa olsa gotik bir masal
derim geçerim
belki soru sorarım
"mutsuz musun hayatım?"
sonra susarım
susmak tehlikelidir
otopsidir bir anlamda
yolun değil, şehrin sonudur

ahh bay pitt
biricik bay pitt
kendime senden
bir kahraman yaratıyorum
inanmak için
bilirsin bazen inanç
bize boyun eğenlerle
boyun eğdiklerimiz arasında
aşk yaratabilir

elektriği kapa
anahtarı kilide sok

şimdi eşsesli kelimeler gibiyiz seninle

bay pitt! hey!
bay pitt!

2

işte geldim
ister incinerek ister mutlulukla
buradayım
yalancıyım
ve bir günah işledim bay pitt
üç bardak birayı
bir paket sigarayla yutarken
bir dula âşık
genç uşağın arkasından dolap çevirdim
bağışla ama dilimle göğüs ucuna dokundum
sonra göbek deliğine
gerisini hatırlamıyorum bay pitt
hatırladığım; yalan sirayet edermiş
birinden diğerine
kim önce söylerse
öbürü de zamanla ona benzermiş
ne fena

senin kılın kıpırdamıyor bay pitt
aşk var mı bay pitt?
ya evlilik?
oysa metresine bonfile götüren
bir adama da hiç benzemiyorsun
tanrım ne felaket
babam annemi öldürdüğünde
çıt çıkarmadan izlemiştim
amerikalı şairlere inanmıştım o zamanlar
ikiliklere, her şeyin karşıtını oluşturabileceğine
yalan mı bay pitt?
koskoca şair

bak kedi kuyruğunu dikmiş
bacaklarıma sürtünüyor
sevimli soytarı
sahi senin gerçek adın ne bay pitt?
öbür yanağımı uzatacağım da

bak bakalım benziyor mu diğerine...

3

yok bay pitt
olmuyor böyle
oryantal bir hava patlıyor
adamın yüzünde
bir yüksük kadar öpücük
bulamıyorum
peter pan'ın avuçlarında
hayır! masallara da inanmıyorum
sadece kullanıyorum, kıllanıyorum
bu tuhaf ama hoş başkenti ziyaret etmekten
galiba bay pitt
şu karşı penceredeki evde
yaşlı kadın, gelin ve oğul
birbirini şişliyor
dışardan bakınca masal
içerden bakınca cinayet ama
intihar süsü
fısıldıyor kulağıma bu hayat
inanıyor musun bana bay pitt?

o kız irlanda'dan geliyor
bir yoncası düşmüş yerden
hani şu yeşil cüceleri olan
gökkuşağının sonuna
bir küp altın bırakan
yeşil cücelerden söz ediyorum
yakalarsam eğer bay pitt
birinin bacağından, dileğim kabul olacakmış
sence bay pitt
var mı "mutlu ova" söylencesi
dünya coğrafyasında
hıı, ne dersin?
"gölgemize sığınmak için fındık aramaya"*
gidelim mi?
hadi...

* James Joyce

4

bugün oturup mektup yazdım kendime
(bir nevi striptiz işte)
sonra cildimi şımarttım
reklamlardaki kadın gibi
uzaktan teşbih böceğine benzeyen
ama kendi içinde bile dönemeyen, kıvrılamayan
tombul kadına dikkatlice baktım
bilen bilir; oysa ben
her türlü taklayı atabilirim içimde
loş merdivenlerden, dehlizlerden geçebilirim
hem de yusuf yusuf atarken kalbim
kaçabilirim kendime
peki sen bay pitt, duydun mu
en yetkili ağızlardan
yani borazan sesli ağızlardan
arsız arsız kıvrılmış bir sözcük
ben duydum
hem de en kabasından
en okkalısından

gülme öyle
gizli kapaklı bay pitt
bilmiyorsun küçük kedilerim var benim hiç sevmediğim
ve bir pazar sabahı kapımın önünde bulduğum
gizlediğim (aslan ayaklı masanın altına)
ikinci el hikâyelerim var
senin hikâyen var mı bay pitt?
zıplatacak ya da ağlatacak
yok mu? çok hoşsun
hadi o zaman kaldır
pardösünün yakalarını yukarı
senfonik ama sert bir söylem belle kendine
bir ayrılık hikâyesi uydur
ya da yoksulluk edebiyatı ağlamaklı
omuzların hem eğik hem gururlu
bir başkaldırışı da taşısın
ünlü olacaksın unutma
koş
koş
koş
hoşt

5

affedersiniz bayım
bay pitt'i gördünüz mü?
uzun ince, soluk benizli bir adam
yok kısa ve tıknazdı galiba
hayır! hayır tarif edemeyeceğim
tipi bir türlü gelmiyor aklıma
ama yakışıklıydı, şöyle bakınca
gözleri uzağa dalardı
yok canım yakışıklı falan değildi aslında
hatta eciş bücüş biri bile diyebilirim onun için
bazen şık giyinirdi, ama bazen
siyah bir pardösü
balıkçı yaka kazak altında kaşe bir pantolon...
bir kere çıplak görmüştüm onu
dış görünümünün aksine
(demek ki, görünen her zaman
gerçeği yansıtmazmış)
omzunda dövmesi
uçmaya hazır karga portresi
sanki kolunu yırtacak da
dışarıya taşacak sanmıştım
sanki bir operanın hayaletiydim de
arkana gizleniyordum ışıklar sönünce
ya da hayaletimdin sen benim
ben kendimi senin gerçeğin sanıyordum

oysa bay pitt
kimse kimsenin gerçeği değilmiş
şeffaf bir oda hiç değilmiş gerçek
biliyorsun sen bunları bay pitt
konuşturma beni
hadi nerdeysen çık ortaya
bay pitt, bay pitt!..

6

ya bayım, sahiden görmediniz mi bay pitt'i?
belki sakal bırakmıştır
ne bileyim saçını uzatmış olabilir
hatırlamaya çalışın lütfen
şöyle ağır çekimde koşar gibi bakardı
bilmem ki belki bakışı değişmiştir
sönmüştür gerçek gibi
ondandır onu tanımayışınız
evet, evet eminim ondandır
bakın bayım
üç gündür girmiyor hayalime
üç gündür su bile içemiyorum
iyi değilim bayım
doldurma cümleler kurmayın bana
ucuz nezaketlere karnım tok
affedersiniz ama
zevk düşkünü bir hayvan gibisiniz bayım
konuşurken çiçekleri eziyor sesiniz
midem bulanıyor etinizden
tavana asılmış ellerinizden
sırtınızın kırbaç yemiş kesiklerinden...
şimdi kırmızı kalemle
altını çiziyorum söylediklerinizin
otuz saniye sonra boom
hâlâ görmediniz mi bay pitt'i?
bak şimdi gerçekten telaşlandım

bay pitt!
bay pitt!

geldiniz mi bay pitt?
ne iyi
yok, merak etmedim
özledim sadece
biraz da bacaklarım çekildi geriye
ağırlaştı, günlerce kaldıramadım yerinden
sonra dışardaki ağır havayı soludum
çayı ocakta, yüzümü aynada...
derken başkanın adını bile unuttum
(burada parantez açıyorum)
unutmak! mutluluk getirirmiş
çoğunluğa karışmak için
çok denedim
acı zevk vermeye başladığında bay pitt
şişeyi ters çevirmelisin
köprüden uçarken
yani
havada patlarken
içindekiler sarkınca aşağıya
mesela bağırsakların
evet bağırsaklarım bay pitt
bak burada parantez açmıyorum
pislik akmalı bulaşsa da vücuda
akmalı
gördün mü bay pitt
herkes kahraman değil

anladın mı
ortalık sahte rakı kokuyor

7

hainlik bay pitt
hainlik yayılıyor bahçemize
öyle böyle değil bay pitt
bir kamyon dolusu
bir deve yükü kadar...

böyle ihanet görmedim
iddiaya girerim sen de görmemişsindir
her gün bay pitt
her gün
bir diğerinin tekrarı sanki
her ihanet öncekinin aynısı
demek değişim denen şey de bir döngüymüş
palavraymış bay pitt

söylediklerimi anlıyor musun?
irlanda dili öğreniyorum
bir kadından
bir kadına dostluk hiç geçmiyormuş
dostluk geçirgen değil bay pitt
nasıl olsun ki, sıvı bir şey mi ki dostluk
su bile filtre ediliyor bay pitt
ya aşk?
"delilik felci" bay pitt
genel anlamıyla buymuş
ben kurtuldum bay pitt
artık parmağımın ucu bile acımıyor

8

buradan bakınca bay pitt
yani tam şu durduğum noktadan
aşağıya değil yukarıya doğru uzuyor evren
indikçe çıkıyorum bay pitt
meğer aşağısı dedikleri
yukarısıymış bay pitt
şimdi anladım
sana bakarken
kendi kendime söylenip
yokuş aşağıya kayarken
anladım

ya da
birine çok uzun bakarsan
insanları keşfedermişsin
ben soluyorum gün geçtikçe bay pitt
takım elbiseli sıçanları
suyu kesilmiş şehri
bir kalemde geçiyorum

sen bay pitt
sen, hâlâ susuyorsun
oysa dudağının kenarındaki beni
çok önceden yalamıştın
pürtüklü, kahverengi
küçük bir dolguydu dilimde kalan

yalan mı?
heyyy! bay pitt sana söylüyorum
susma!
konuştukça sıra sana da gelecek
çıkar belindeki kemeri
düşür dilinin kemiğini
ben geliyorum

8.5

niye şimdi sallıyorsun ki omzunu
kalçalarını yerleştir koltuğa
ve derin bir nefes al
hadi ama bu çok güzel bir gelenek
üç kız eşliğinde sunulan közde kahve
telvesinden yapılan muhabbet
sen bilmezsin ama değil mi bay pitt
bizim buralarda bay pitt
töreye de kurban gidersin
yöreye de
bak oryantal bir blues'tur duyduğun
şıklat parmaklarını
ve dinle
geliyor şimdi dokuz katlı sıdıka

DOKUZ KATLI SIDIKA

önsöz

yavaşça dolaştım odanın içinde
sonra sessizce sokağı dinledim
pencere kenarından dışarıya
şişhane yokuşundan aşağıya bıraktım kendimi
sabahtı, serindi ve arkamda derin derin
nefes alan adamın
çatlak sesi
boş tellere vuruyordu
her an dünyayı bırakıp gidecekmiş gibi
parmak ucunda yaylanarak yürüdüm
ahşap çerçeveli evlerden
lambası kırık mahallelerden
geçerken anladım ki menzil denilen
nihayetinde boş bir çukurmuş
oyukmuş senin ruhun
ötesini boş ver sıdıka
çocuklar... bak çocuklar gibi şen olalım
diyemiyorum sana
-artık çocuklar bile şen değilken-
ölümüne ilişkin yazıyı çoktan yazmışlardır
düşmüştür gazetelere
ipek kürkten bozma paltona sarılmış vücudun
dokuz katlı göbeğinden fırlamış bağırsakların...

o halde dönelim başa
en başa

samanlık

balgam ve sidik kokuları arasında
tenha bir köşeye
dizlerinin üstüne çöküyor kadın
yaylanarak çöküyor
bir filmi geri sararcasına
tekrar giriyor kapıdan sallanarak
ve çöküyor tekrar yaylanarak
bu hareketi tam üç kere yapıyor
tam üç kere secdeye varıyor
sarkıyor karnı aşağıya
sarkan karnını topluyor
saçlarını çözüyor, oturuyor
sonra bacaklarını açıyor ve geliyor sıdıka
kanlı bezlerin arasında, ışığı içeri kaçmış bir kuytuda

ve dışarda sanki küçük bir tabur
gecenin sessizliğinde
rap rap rap

kadın içerde
kalp kalp kalp

düşüyor horozu silahın
dava bitiyor kan akıyor
böylelikle geliyor dokuz katlı sıdıka
yolu bozuk, kapısı kırık bir dünyaya

(kırk yıl sonra)
şişhane'de metruk bir ev:

tek bacaklı nuriye ile dokuz katlı sıdıka
bardaki yüksek taburelere sinmişçesine
süzüyorlar birbirlerini
sonra tek bacağını okşuyor nuriye
sıdıka denizden yana çeviriyor gözlerini
karayı unutarak
bay pitt'i unutarak
on yedi yıldır dört bacak gibi oldukları nuriye'yi
tamamen unutarak...
o ki ne badireler atlatmış
ne dehlizlerden geçmiş
kuytularda büklüm büklüm kıvrılmış
tökezlemiş, düşmüş, sonra kalkmış
her şeyi sindirmiş, sindirmiş de
bir tek kendini sindirememiş içine
dar gelmiş hayat sıdıka'ya
karanlık tarlalara d a ğ ı l m ı ş
sığırcıklar gibi hissetmiş hep kendini
zaten öyle değil midir?
bölünmez mi insan hiç kendine
sonra kaçıp tekrar birleşmez mi diğer parçalarıyla
bay pitt demişti:
"her parça bütünün bilgisini taşır" diye, öyle işte
nuriye'ye dönerek, ona bakarak
diğer parçasını
şimdi bırakarak
bölünerek çıkar evden

(yirmi yıl önce)

araya kayan görüntüler

çok özgürüm bu şehirde
sadece kafeste[*]

hiçbir yerde değilim

öyle orta yerde, bir kavşağın tam ortasında
bekledim; ne ayrılmayı bilebildim ne birleşmeyi
bu yüzden güneşli havaları hiç sevmedim, kan emicileri
iktidarla sevişen ruh cambazlarını
hep ama hep sıska buldum
yüz metre öteden tanırım çünkü onları
guruldayan bağırsaklarını duyarım
ovuştururlar karınlarını, okşarlar avuçlarını
ve her daim hazırdır kamışları
sürtünerek yalanarak kendi içlerinden taşmaya

* AC/DC'nin *Safe in New York City* şarkısından...

bilirim cümle kurmada pinti, salyada bonkör
ruhu büzük sefiller!
emin olun kusursuz bir yazgı bekliyor sizi
ormandaki cadı, kemikli ellerinize bakıp
şimdilik besliyor
masal bu ya
o da doyuracak karnını
sonra "yeni aydın" zeybeğiyle
striptiz yapacak
görüyorsun dokunmak yasak

oysa hiçbirimiz sahnede değiliz
gördüğün sadece pornografi

asit

bazen çok kötü hissediyorum kendimi
uzun bir şiire başlıyorum o zaman
yarım cümlelerle, tırtıklı bir
ön sevişme istiyorum
ve ata biner gibi piyano çalıyorum
dimdik oturuyorum
eğikliğime aldırmadan
ayakta uyuyorum aygır gibi
sanıldığından daha pervasız, daha edepsiz
daha bayağı bir tümceyle
(bakın burada öztürkçe konuşuyorum)
metroda, tren garlarında, ara sokaklarda
uydurmuyorum karayip adalarında
çıplak kadınlarla ilgili
su götürmez gerçeği
tıngırdayarak, bir bedenin tüm ayrıntılarını
parçalayarak yalıyorum

işte kızarıyor adamın donuk yüzü
afallamış gözleri
bir kitabın ikinci bölümünü atlayarak
kâhinler fakültesinin ermişler bölümünden
sızıyor içeriye

içerisi beyaz buruşuk gömlekli adamlarla
kırkını aşmış kadınların
tenasül organları gibi kokuyor
o halde kim olduğumu gizleyin!
kadın satıcılarından, çocuk bakıcılarından
kanserden ölmüş ya da dengesi bozulmuş organizmalardan
sıkılıyorum ve müthiş bir ders çıkarıyorum hayattan
biliyorum ölmek hiç kolay değil
işte bu yüzden sadece bu yüzden
cam kapının önünde
kucaklıyorum kendimi
serin tutuyorum aklımı
muhtemelen bütün insanlar okşasın diye
saygıyla eğiliyorum fahişenin önünde
tam on iki ay boyunca
ruhkedisi, sokakkedisi, külkedisi...
derken ağzımı dayıyorum hiç tanımadığım adamın birine
bir kış efendisi sakinliğiyle
dalıyor ormana
halbuki herkes bilmeli
içi boşaldıkça derinleşen tek şey
çukur olmalı bu hayatta

mi

demek insan yalnızlıktan da ölürmüş
yalnızlık bel ağrısına benzemez ki
bar taburesinde karşılıklı bakışmaya da
siz hiç yalnız kaldınız mı bayım?
mithat kaldı
mithat öldü bayım
tepede, rüzgârlı bayırda
kurtlanarak kurtuldu

şimdi ben antalya'da, sahilde
duvarları acı yeşil, koltukları kırmızı barda
saksafon çalan adamla kesişiyorum
(saksafoncu kaan'a benziyor
oysa kaan kızıl, bu adam beyaz
solistse detone)
mithat öldü diyorum sessizce
önce çenesini bağladılar
sonra teneşirde pakladılar
mutlaka uzayan tüylerini de kesmişlerdir
uzun, ince telli saçlarını taramışlar mıdır acaba
ya da morarmış ayaklarını
parmaklarını, zihnini toplarcasına
bir köşeye saklamışlar mıdır?

şimdi anlıyorum schubert'i
peki şu yan masadaki iki kart pezevenk
uzun ağaçlıklı bir yolda
yapraklarını titretmişler midir?
belli ki hiç sevmemişler schubert'i
kıvrılarak, bükülerek
saksafoncuya kayıyor gözüm
ağzına yan flütü yerleştiriyor
buz gibi soğuyorum ondan
mithat da çoktan soğumuştur
başlamıştır böcekler kemirmeye
onu öldüren bizi de öldürecek bayım
levent "bir başlangıçtı" diyor mithat için
altay "köprünün ortasında sıkıştık" diyor
mithat atlıyor o köprüden
ne ileri ne geri
saat durdu on ikide
külkedisi hiç olamadı prenses

sahne küçük, dünya da
kaan'a benzeyen saksafoncu
yan flütü düşürüyor ağzından
saksafon yine elinde
tekrardan ısınıyorum ona
uzaklar adlı barda

diğer masada iki adam
neredeyse kucak kucağa
bir dudağı yerde, bir dudağı gökte
botokslu kadın kolumu okşuyor
mithat öldü diyorum
gitmeden okşasaydın ruhunu
kadın şuh, kadın hafiften kurusıkı
hiç sevmemiş schubert'i
hiç görmemiş mithat'ı

son kez bakışıyoruz saksafoncuyla
schubert'in serenadı diyor
oysa blues'la uğurlamak isterdim mithat'ı
mesela debbie davies'le

çatlak bir ses gibi çıkıyorum bardan

mithat sahiden öldü

işte hendek işte deve

sonra bir şey oldu
birdenbire
değil
bekliyorduk
duymuştuk
zalimin ayak seslerini
ama uyuyanlar vardı
bir de uyutanlar
inananlar
ve hiç inanmayanlar
diye
bölündük
pörsüdük
hain düşman
dışardan vurdu
kalabalıktılar
en az bizim kadar
direndik
susarak

susmak da bir sanat
(söylemiştim, bir yanıyla otopsi)
halka rağmen
halk için
diye diye
köpürdüler
ve dayandılar kapıya
kapı çeliktendi
yani ateşe dayanıklıydı
darbeye de
korkanlar oldu
bir de kaçanlar
dibi gördük
zalimi de
hadi gelin
"kestim kızıl saçlarımı"

dipnot: koma

mu kıtası misali
gömüldüm suya
bak burada
ne türklük ne kürtlük...
ne zafer ne para
ne kadın ne erkek
sinek bile hayat bulamazken
dokuza böldüm iki nota arasını
ağır sanat değil ağır işkence
tam on iki
bilemedin on beş ay
kıpraşmadan o kuru yatakta
akan bilincimi tutup
resmi makamlarca
gevşettim bütün gerçekliği
ve sıyrıldım hayata

(yirmi bir yıl sonra)

portakal sandıklarının üstünde uyuduk tam bir yıl
tam bir yıl bay pitt'le portakal sandıklarının üstünde
uyuduk ve bir şey bilmedi
ve hiç sormadı
sonra portakal sandıklarını attık
eski bir yatakla
içimdeki kuyudan su çektim
babamın krallığını kurdum yıkmak için

yıkmak için
keçi sütü, peynir ve balla beslendik
ve bazen un kavurduk
o zaman içimdeki kuyunun üstünü örttüm
bekledim ve bay pitt yine bir şey bilmedi
örtüyü kaldırmadı
kuyuyu geçtik, kovaları devirdik
tam yirmi bir yaşındaydım
tam yirmi bir yaşındaydım
yani krallara kötü davranacak yaştaydım
büyük adamlara ve kadınlara ve sonradan olma kâhinlere
ser verip sır vermedim
arka arkaya üç kez güzelleştim
arka arkaya üç kez büyüdüm, serpildim
sonra aniden kış geldi
sonra aniden kış geldi
kemiğim ete büründü
etim ele geldi
ışıklar kapanınca
kapanınca ışıklar
bütün koyunlar ve sığırlar ya da keçiler
kralın yoluna adandı
kral sokağın sonunda oturuyordu
mermerdendi merdivenleri
mermerdendi bakışları
yani tüm krallar gibi devrilip paramparça dağılmaya hazır
yani tüm krallar gibi aldanmaya hazır
kırdım kapıyı girdim içeri
sırtımda babamın kerpiç krallığı
ben geldim
ben, dokuz katlı sıdıka

galiba günlerden salıydı

henüz küçükken
yani pembeler içinde şekerli şeyler düşünürken
hayat karalar içinde baharatlı bir yol çizmişti
kötüler şimdilik karanlıkta susmuş
iyiler gün ışığında palazlanmıştı

(üç yüz altmış beş erkek kuzu hükmetmeye hazırlanırken
ve kılıçla, mızrakla dünyayı kurarken
büyük patlamadan altı saat sonra
belki de yıllar yıllar sonra
-rivayet bu-
kaburga kemiğinden gelmişti
yani her şey böyle başlamıştı
yani bir şölen yoktu ortada
toz ve duman
toz ve duman
hem başlangıçta hem yıkılışta)

babadan bir, anneden ayrı
iki kardeş
aksak ve dişlek
baş olmuşlardı tüm köşelere
oysa köşesi yoktu doğanın
baktım ve gördüm
(insan bakınca görüyor)

günlerden salıydı
düğmeye basıldı:
iyiler karanlığa, kötüler ışığa
adalet saraya çekilmişti

ve çıt yoktu sokakta
kendime borçlanarak sığındım
hiç kimseye

tanrım yargıcım ol
sahiden ol, ordaysan
bak ve gör

işte! sırrı sakladım şişeye
attım denize

hep benle kal

renkli rüyalar oteli*
orda ölmek isterdi dokuz katlı sıdıka
bay pitt'le
erdem/le
ama bazıları duvarı deldi geçti
mesela köşelere baş olanlar
mesela dişlek, tıknaz ve esmer olan
kerhane suratlı o adamı
tanımak için bakmaya gerek yoktu
karısının önünde titremesinin
aşktan değil de riyadan olmasının
sebebi yoktu
belki de hiçbir şeyin sebebi yoktu
dizgici çırağıyken ve aslında hep ama hep öyleyken
yani inerken çıktığını düşleyen sansarların
parmak hesaplarını gördüm
güldüm, bulanık bir öfkeyle
dilimi boynuna doladım
o ilk defa gemiye bindi
ve teslim oldu
ruhu da aklı da yerinde değildi
yuvarlandı rampadan
izledim öylece
izledim
izledimmm

* Teoman'ın şarkısı.

hiç kıpırdamadım
öyle boşlukta asılı kaldım
tam bir hafta
sonra iki hafta
derken üç ay
öyle suskun ve boşlukta
tek bir noktaya bakarak
bay pitt'i düşünüp
yoldan çıktım
yol karanlıktı

tek bacaklı nuriye

iyi bir ailenin tek kızı
yirmisine kadar mutlu
kibirli
ama ruhu oynak
aynanın önünde, kıvrımlarını titreterek
bir sağa bir sola kalça atarak
çoğu zaman da tren raylarının üstünde
adımlarını sayarak
yani her şey böyle kendi akışında
ılık akordeon sesi yayarken
dalgınlıkla verir bacağını trene
sonrası sessizlik
sonrası şenliksiz bir hayat
mavi gözlerinde karanlık bir gökyüzü...
dokuz katlı sıdıka'yı görene kadar
o zaman atar karabasanlarını
içinde sakladığı kuşku cücelerini
ve sıdıka'nın sesinde kıvrılıp uyur
yıllar sonra ilk kez yeniden
sıcak bir kovuk, geniş bir boşluk:
masa, iskemle, büfe
tıpkı kendisi gibi
tek bacağı kırık çift kişilik koltuk
doldurur odayı, bir de sıdıka'nın gevrek kahkahası
dikiş makinesinin tıkırtısı
en çok da gözlerindeki buğulu ışıltıyla
dalarlar mahzene

sıdıka böyle zamanlarda
sırtını bir duvara dayarmışçasına
yüksek sesle şarkı söyler
gözlerini kapatarak
tüm dünyaya gözlerini kapatarak
omzunda nuriye'nin tek bacağı
ve arada tıslarcasına
kelimeleri ezer
nuriye'nin beyaz boynunda
sonra göğüsleri
göğüslerinden aşağıya
kayar gökyüzü
işte o zaman nuriye
girdaba
saykodelik bir girdaba
teslim olur
ve yıllar geçer
bay pitt gelmez

sıdıka giderken nuriye'nin aklından geçenler

kaderin şivesi demişti
giderken dokuz katlı sıdıka
nuriye bunu düşündü
hep düşündü
kader ağzını değiştirmişti
ağını örmüştü
bakın lehçeyi hiç karıştırmıyorum bile
bir yerde okumuştum
diyalekt diyorlar buna
ben anlamam
üst dil alt dil
dil işte; ekşi, tatlı, acı ve tuzlu
okulda öğretmişlerdi
dilin ucundaymış tat
gerisi acı, kâbus ve hüzün

şimdi gidince sıdıka
dilimin ucundaki tat gibi
hani gazozuna ilaç atılmış
yeşilçam kızlarının ahıyla
renkli çekilmiş filmlerden
siyah beyaza
düşerken öğreniyor insan
renk bir ışık oyunuymuş
ışık da kırılırmış
yani her şey beyindeymiş
yani aslında sıdıka da yokmuş
ben de yokmuşum
şu kıvrımlı beyin,cik;
o olmasa, evren de yok
yani tanrı gibi
her şeyi yaratan ve denetleyen
benim tanrım benim beynim
(benim bedenim benim kararım; hadi ordan)
herkesin beyni bir tanrı
ne çok tanrı ne çok insan
ah!!! çokuluslu şirketim benim
bak anons geçiliyor falancanın beyin ölümü
gerçekleşmiştir diye
demek ki beyin gidince
tanrı da gidiyormuş...
şimdi bağışlayabilirsiniz tüm organları

DİKİŞ DİKME TEKNİKLERİ

sen uyurken ve yok iken

erken büyüdüm
köpekler gibi çalıştım
dikiş diktim, ileri gelmiş
ama geri gitmiş kadınlara
boyun eğdim
yetmedi dost tuttum
yukarı sınıftan adamları
çok şey öğrendim sen uyurken
ve yok iken
en güzel düşleri
biçtim iblise
ve ısırdı elmayı bilmeden
çıktım üstüne
bozdum anlaşmayı
üstelik bir akşamüstü
sahilde
sarışın esmer demedim
aldım koynuma

özen'i dinledim
yaladım ama yutmadım
kırıldım ama ağlamadım
öğrendim tüm incelikleri
mesela dikiş dikmenin
ruhtaki yarıkları nasıl
teyellediğini bildim
eşit aralıklarla
iğneyi batırıp çıkardım
yarılan ruh dikiş tutmazmış ya
palavra!
provası alınmış
bütün ruhlar
bol teyelli
biliyorsun
"kaburganın hanımı"
yani ben
dile geldim işte
sokulsana

gizli dikiş ayağı

biraz daha yanaş
"bir fikri öpemem" ama seni okşayabilirim
kırbacımla, hatta seni özelleştirelim
olmadı devlet eliyle zenginleşip sevişelim
bak yatay dikey çapraz
her türlü tekelleşebiliriz
yapışık siyam ikizleri gibi
şovlara çıkalım seninle
aynı kızla halvet olalım
ne bileyim
bir karga görünce sevinelim
bir polis görünce direnelim
hadi bu çarşamba gel bana
bağımlıları, günahkârları
bedelli düşmüşleri
kumaşın ham tarafına
gizleyelim, örtelim üstlerini
dersim gibi, madımak gibi
yakalım, yıkalım

yol çizgi çalışması yapalım
bir köstebek gibi kemirelim
bir çapulcu gibi ağacı sevelim
sahiden gel sevişelim
olur olmaz yerlerde
mesela sorgu odalarında
açık hayvan pazarlarında
bak bu senin gelmişin geçmişin
pürtüklü talihin
bak bu benim rezildansım, petrolüm
kalkınma programım
hadi gel mumu üfleyelim
bir dilim sana
üç dilim bana
çıkarız artık aya...

kapalı yırtmaç

bak burası "düşmüş krallar vadisi"
rüyalar ve ejderhalar aynı hamamda
aynı öykünün şiddetinde
kolumdaki sepetle ve tüylü ayaklarımla
elmanın zehrini fırlatıyorum şimdilik
adım adım
adım adım
hadım edildik
iki yanı ağaçlıklı yolda
mutluluk yolunda
tek dürtümüz sarsılmak
tek ülkümüz
sifonu çekmek
bu çiçekli kerhaneye

ya da bu şehrin gazını çıkaralım izninizle
belediye başganlarından bağımsız
vali(de)den izinli
kendi odamda ayaklanıyorum
tek imzalı bildiriyle
şu ıslak parmağımla
affedersiniz uygunsuz pozisyonlara giriyorum
şehrin öteki kıyısında
otlanarak ve bilgece tahrik oluyorum
ayhan'ın ecesinden
heey topla takımını
kim kalmak ister ki bir rüyada kırk yıl
ve bir sepet elmanın zehrinde
söylüyorum bu devletten aşağı
koy vermeli gülen ak adamları
ilk paranoyak tepkimi
şimdi veriyorum
oy birliğiyle sandıktan
kendimi çıkarıyorum

ağ kuşu

detone olmuş aklım
bunu böyle bilin
ama yine de kapı
büyük bir gürültüyle açılıyor
eski yeni ne varsa
geliyorlar içerden
içerden bir hücum kayıt-
sızlıkla, böyle pörçük pörçük
sakil bir tedirginlikle
döküyorum kendimi orta yere
sürpriz paketten çıkan yaylı oyuncak
gibiyim, etsiz ve kemiksiz...

bir tas çorbayı önüme koyuyorlar
yukarısı loş
kim kimi beceriyor
demeden daldırıyorum kaşığı
liste dışıyım biliyorum
kıyıdaki çocuklara
metro kaçaklarına
varsa savaş tutsaklarına
geçerken polis kontrolünden
o eski sırrı veriyorum
yaratılış hikâyeme gel
gecemi karanlık
gündüzümü aydınlık yapan
gökten inen bereketli suya
moleküllerime bak
bak ve gör
nefesi ensemde
kaç bin yıldır
çıkıntıyım işte
buda beni
ya da
kutsa
bir tas çorba uğruna
karın tokluğuna
siniyorum odaya
gel bul beni
omuzlarıma kondum
bekliyorum

not:

ama kimse gelmedi
biliyorum beklemenin sabırla ilişkisini
tevekkülle oynaşmasını
hoş karşılamıyorum pek tabii ki
boyun eğmenin "uslu halk" yaratmadaki
tecrübesini, yani
"dagda"ya gidiyorum
iyi tanrıya
yaşamın ve ölümün efendisi
söylemiştim hatırla
irlanda dili öğreniyorum
ve mayalıyorum ilk birayı
arpası fazla gelmiş kısrak misali
salıyorum hayvanları
keçileri, kuzuları, hatta kargaları
sudan sebeplerle
köşelere baş olmuş adamlara
izin yok bu sınırda
bas geç, ez geç

günlük

(son altı gün)

salı (seyyah)

çok acı çekiyorum bay pitt. canım yanıyor. bak bay pitt hain bir kadın var etrafımda. çukurumu kazan şişman ve aç bir kadın. şimdi ben o şişman kadını belki de zayıf bilmiyorum; o kadını, onun nezdinde diğer kadınları tef gibi çalarak fırlatmak istiyorum. ama en çok da kendimi, kendimi sevmek istiyorum. boşluğumda parçalanmak ve sonra hücrelerimi yenileyerek mesela antiaging kremlerle cildimi gererek, kanlı bedenimden bir tomurcuk çıkarmak istiyorum. sence mümkün mü? başa dönebilir miyim bay pitt? söylesene bay pitt sen sahiden var mısın? benimle misin? bak ben seninleyim. sen neredesin? bay pitt sen benim neremdesin? pazartesini sildim defterden.

çarşamba (fakir)

aynaya baktım. şarkıdaki gibi aynadaki de bana baktı. sonra davullar çaldı. mesela orçun, bagetleri fırlattı havaya. o an karar verdim, orçun bana gelsin ve çalsın davulu. oysa ben ölürken istemiştim kulağımda o şarkıyı. orçun bana gelsin, çalsın zilleri. ve inceden bir kız söylesin: lalalala la la la la, lalalala la la la la ... la ... la... la

perşembe (hiç ölü zenci yok)

anne ben gidiyorum. bak ilk kez bu şiirde adını geçirdim. anne dedim sana. insan ölürken anne diyormuş demek ki. hiç görmediğim tombul kollarını ve göbeğine kadar sarkmış memelerini, bilmediğim yüzünü okşamak için gidiyorum. sen kal. kal ki beni hatırla.

cuma (kör taşın kıyısında)*
ah aaaaaaaaaah aaaaaaah aaaaaaah aaaaaaaah... duruyorum. birazdan başlayacak lansman. burada ecnebi bir kelime kullandım. biz eskiden öyle derdik. görünce bir yabancı basardık ecnebiyi. bak şimdi ben oldum ecnebi bay pitt. bir de cenabet. kenarda kaldım, dışarda. kör taşın kıyısında.

cumartesi (benden yüksek)*
şimdilik aklımı kucaklıyorum. o benden yüksek. taş üstüne taş koyuyorum olmuyor. o benden yüksek. galata kulesi gibi. tam altmış dokuz metre. belki yetmiş. kanatlarımı takıp hazırlanıyorum. bir çelebi edasında bırakıyorum kendimi gökyüzüne. aşağıya değil, yukarıya düşüyorum. haydarpaşa garı gibi kundaklanıyorum anne. beyaz tüylü bir elbisenin içinden kendimi çıkarıyorum.

pazar (ömür sayacı)*
vakit doldu. saydım günleri bir bir. arada parmak hesabı yaptım. fotoğraflara baktım. duvardaki resme. kalbim dolmadı. o şerbetten tatmadım. ama şarkıya teslim oldum. önce gökçe'nin sesiyle helalleştim. sonra dünyadaki tüm seslerle. sayacı kırdım. sıfırladım kendimi. yaram kanamıyor artık.*

* Replikas şarkıları

(***Son replik***
bay pit geldi mi?
- gelmedi.
hiç mi?
- hiç...)

iki yanı ağaçlıklı yolda
mutluluk yolunda
tek dürtümüz sarsılmak
tek ülkümüz
sifonu çekmek
bu çiçekli kerhaneye

TMG 0693645 EFR 2016

Mylos Kitap
9 786059 708135
şiir
10 TL
mylosyayingrubu.com • bilgi@mylosyayingrubu.com

DÜNYA KİTAPLARI / ŞİİR

Mahmud Derviş

Mavi Bir Gün

Çev: Metin Fındıkçı

dünya

Mahmud Derviş

Toprak Kasidesi

IV

Ben kesilenin şahidi
Ve haritanın şehidi
Ben basit sözcüklerden doğan
Çakıl taşlarının kanatlandığını gördüm
Nidaların silah olduğunu gördüm
Üstüme kalbimin kapısını kapatana kadar
Barikatlar kalkınca benden
Ve yolların yasağı
Kalbim özgürlükle doldu
Kaburgam taş
Karanfili uzatırım
Karanfili uzatırım.

DÜNYA KİTAPLARI / SEÇME ŞİİRLER

Mahmud Derviş

Mavi Bir Gün

DÜNYA KİTAPLARI 284

Şiir 2

Mavi Bir Gün

Mahmud Derviş

Yayın Yönetmeni Feridun Andaç

Sanat Yönetmeni Fatih Durmuş

Editör Ömer Şişman

Çeviren Metin Fındıkçı

Grafik Uygulama Erdal Bayraktar-İlknur Tıngıroğlu

Teknik Hazırlık ve Basım Dünya Yayıncılık A.Ş.

1. Basım Ekim 2003

ISBN: 975-304-180-2

Tüm hakları saklıdır.
Bu kitabın yayın hakları Dünya Yayıncılık A.Ş.'nindir.
İzinsiz kopyalanamaz, aktarılamaz, çoğaltılamaz.

©Dünya Yayıncılık A.Ş.

"GLOBUS" Dünya Basınevi
100. Yıl Mahallesi 34440 Bağcılar/İstanbul
Tel: (0212) 440 24 24 pbx
Fax: (0212) 440 23 67/440 23 70
http://www.dunya.com
e-posta: dunyayayincilik@dunya.com
internet satış adresi: http://www.dunya.com

Mahmud Derviş

Mavi Bir Gün

Çeviren: Metin Fındıkçı

dünya
kitapları

Mahmud Derviş, 1941 yılında Celile'de doğdu. İlk şiirlerini 1955-1956 yıllarında yazdı. Orta öğrenimini yaparken İsrail hükümeti tarafından üç kez tutuklanan Derviş, ilk kitabı *Zeytin Yaprakları*'nı 1964'de yayımladı. 1970 yılında İsrail'den sürgüne gönderildi. 1983-1987 yılları arasında Kıbrıs Rum Kesimi'nde yaşadı ve 1984'de *Beyrut Kasidesi* ile Lenin Ödülü'nü kazandı. 1988-1995 yılları arasında Paris'te yaşadı. 2003 yılında Nâzım Hikmet Şiir Ödülü'nü aldı.

Metin Fındıkçı, 1961 yılında Mardin'de doğdu. İstanbul'da yaşıyor. Şiire; Ortadoğu'nun çeşitli ülkelerinden yaptığı şiir ve deneme çevirileriyle başladı. Şiirleri ve çevirileri; *Yazılı Günler*, *Yarın*, *Cumhuriyet Kitap*, *Yeni Biçem*, *Adam Sanat*, *Uç ve Şiirlik* gibi birçok dergide yayımlandı. Şiir kitapları: *Harabeler*, *Ve Kalbim Sular Altında* ve *Karanfil Mesafesi*. Bugüne kadar yayımlanan çeviri şiir kitapları ise şunlardır: *Seçme Şiirler* (Adonis), *Beyrut Kasidesi*, *Unutulanı Anmak* (Mahmud Derviş), *Hüzünlü Irmak* (Nizar Kabbani), *Rüyadan Çağrılmak* (Nazik El Melaike), *Beyrut'ta Deniz Yok* (Ğade Samman), *Filistin Senin İçin*, *Kuşatma Günlüğü* (Hannan Avvad)

İçindekiler

Şiiri Sevmeyen-Şiir Yazarken Silaha Karşı Küçük Düşen Şair: Mahmud Derviş 7

Düğünler 13
Sonrası Olmayacak 15
Ahmed El Zatar 26
Kum Kasidesi 39
Ekmek Kasidesi 42
Toprak Kasidesi 46
Yeşile Marş 62
Yatağını Koynunda Taşıyan 66
Uyuyan Bahçe 71

Durumlar ve Mevsimler

1-Bırakılan Ağacın Söyledikleri 77
2-Saat Bir Treni 79
3-Son Akşam 81
4-Mavi Bir Gün 84
5-Denizin Çoğulunda Yalnız Durum 86
6-Son Sahil 89

Kronoloji 93

Şiiri Sevmeyen - Şiir Yazarken Silaha Karşı Küçük Düşen Şair: Mahmud Derviş

-Sokakların taşlarından söküp çıkaracağım
Filistinlilerin etini-

1941 yılında Celile ilinin, küçük bir köyünde doğdu. O sessiz sedasız köyü, bir fırtına savrukluğuyla istemeyerek bırakırken, henüz altı yaşındaydı. Altı yaşında tattı dramı, kendisinin ifadesiyle: "Çocukluğum tüm halkımın dramıyla ilişkili olarak kişisel dramımın başlangıcı oldu (...) **1948** yazının o gecesinde, dingin bir köyde yağdırılan mermiler ayırım gözetmedi. Altı yaşındaydım, zeytinliklere, sonra bağlara koşar buldum kendimi, bazen yalınayak, bazen yere kapanarak, korkuyla ve susuzlukla geçen birçok geceden sonra, Lübnan denen bir ülkede bulduk kendimizi..." der. Çocukluğu yalnız onun yaşamıyla değil, aynı zamanda kolektif bir çocukluk durumuna gelmişti. Derviş, Filistin'i hiçbir zaman, bir Endülüs olarak anımsamıyor. Çünkü orası her zaman kayıp bir mekândı. Endülüs bir ülke değildi onun için. "Bu psikolojik bir durum. Filistin'e gelince bu benim çocukluk çağımdır, bu yiten bir cennet değil, gerçek bir cennettir. Ondan söz açıldığında, benim varlığımın özüne parmak basılır" diyordu. Bir bakıma Filistin bir anı değil, daha çok bir

varoluş, bir geçmiş değil bir gelecektir. Filistin bir Endülüs güzelliğidir. Gerçekleşebilecek en güzel Endülüs.

Orta öğrenimini, İsrail'in Nazaratlı ilinde yaptığı sürede üç kez hapse girer (1961, 1965, 1967). Dergi ve gazetelerde çıkan şiir ve yazılarıyla, daha o yıllarda halkıyla bütünleşir. Gün geçtikçe, yaptığı işin bilincine daha bir varır. Şiir anlayışı netleşir. Bu da, vatanını bırakmayı ve sürgün yolunu gösteriyordu kendisine. Böylece yaşamı, Filistin gibi paramparça oluveriyordu ister istemez. Kavganın acının ve yalnızlığın çok erken yaşta bilincine varmıştır artık. Şiiri de militanca söyleşi içinde gelişmektedir. Derviş, Fransa'da yaptığı bir konuşmada, militan şiir için şunları söylüyor: "Dahası mücadelenin kendisinin güzel olduğunu söylemek gerekiyor. Bir Filistinli devrimci güzel bir rüyada yaralanabilir. Devrimciler, izledikleri yolda güzelliğin vereceği yaralanmayı bilmelidirler. Amaç çok önemli olduğunda kendisi de güzeldir. Çünkü devrimciye varlığını serbest ve özgürce açıklama izni veriyor. (...) Direnişin şiiri mücadelenin en üstünde olmaya çabalıyor." Nicedir acı çeken kendi halkına tanıklık ederken, bir yandan da somut deliller sürüyor, dünya insanları önüne militan şiiriyle. İşte bundan bir örnek:

Ben mezbahanın tanığı
Ve haritanın
Ben basit sözcüklerin çocuğu

Çakıl taşların kanatlarını gördüm
Gördüm silahların çığlığını
Bizde, yüreğimizin üstüne kapatılan kapıyı
Yerlerimize konulan haczi.

(Toprak Kasidesi)

"Şimdiye kadar bizim acılarımız şiir olmuştur. Bu acıları ne şiirde ne de siyasî konuşmalarda dile getirmeyi başaramadık (...) Acılar tüm halkı etkiliyor. Gerçekte yaşanan, bu halkın acıları rastlantısal değildir. Biz, yarım yüzyıldır, kurban olduğunu göstermeyi deneyen ve hâlâ bazı insanların buna inanmadığı bir kurban halkı tanıtıyoruz" diye haykırıyordu Derviş.

1970 yılında İsrail'den, sürgüne gönderiliyor. Bu iki yıl içinde, birçok Arap başkentini dolaşır. Aynı zamanda birçok deneme yazar, bu denemelerin içeriği, başlıca Arap yönetimleri ve onların Filistin davasına bakış açılarıydı. Ancak, bu denemelerinde de belirttiği gibi büyük bir düş kırıklığına uğrar. Bunu bir panelde "Arap şoku" olarak nitelendirir ve şunları söyler: "İsrail'de yaşadığım süre içinde, benim bilincimde Arapların tarafı ışıklı bir taraf, İsrail ise karanlık bir tarafa benziyordu. Umut oradan geliyordu. 1971 yılında bazı Arap ülkelerini ziyaret ettikten sonra, bu (dışarıdayken) hayal ettiklerimden daha uzakta olduklarını duyumsadım. Arap yönetimlerinin tavrı çok kaygı vericiydi ve bu durum halen sürmektedir. Filistin sorunu onları kesinlikle ilgilendirmiyordu. Onlar bütün bu

sorunları Filistin İsrail savaşı adı altında gizlediler. Bu savaş Arap yönetimlerince Filistinlilere ve Arapların *bizzat* kendi halklarına karşı davet edilmişti. İşte bu benim için "Arap şoku" oldu. Derviş on yıl sonra, Sabra-Şetilla katliamında, şu dizeleri yazıyordu.

Maske düştü
Arap yollarını verdiler
Arap ruhlarını sattılar
Arap... yittiler
Maske düştü.

(Beyrut Kasidesi)

Bu peş peşe yaşanan savaşlardan sonra, Beyrut'un bir harabe, bir mezbaha kentine dönüştüğü görülür. İsrail yıllardır kendi aleyhine bozulan dengeleri sağlar gibi, hatta Arap yararına bozar gibi oldu. Ayrıca yüzyıllar boyunca dünyanın çeşitli yerlerinde ezilmiş, itilip kakılmış, boğazlanmış olan Yahudiler, artık ezen, boğazlayan bir devletin kurucuları sayılma tehlikesiyle karşı karşıyaydılar. Derviş o yılları şöyle anlatıyor: "Beyrut bir şoktan çok, bir rezaletin haberci çığlığıdır. İsrail, Arap dünyası tarafından yaratılan bir ortamın meyvelerini toplamaktan başka bir şey yapmadı. Beyrut Arapların beceriksizliği ve İsrail donanması tarafından kuşatılmış bir ada idi. Savaş sırasında seyirciydim ve güçsüzlüğümden dolayı acılar içindeydim. Gerçekten silah kullanmadığımdan, küçük düştüğümü bil-

diğimden, bir şeyler yazıyordum. Bu hiçbir şeyi değiştirmiyordu." Bu acıya, bunca soykırıma ve sürgüne rağmen Derviş hiçbir zaman kin gütmedi şiirinde. "Çektiğim acılar bana affetmeyi ve hoşgörülü olmayı öğretti" diyordu.

Alçakgönüllü bütün büyük şairler gibi Derviş'te de şiir, bütün bu katliamlara karşın bir tedavi görevini üsteleniyor; şiir yaşamın özü oluyor, yaşamı şiire üstün tutuyor. "Ben bir şiir okulunda öğrenci-öğretmen veya usta-çırak olmayı reddediyorum. Yaşamın her anında beklenmedik biçimde bir teorinin beni hapsetmesini sevmeyeceğim. Okullar şiir yaratmayacağına göre, şiirler bir okul yaratabilir" diyor.

Metin Fındıkçı

Düğünler

Zifaf gecesinde aşka getirir savaşı
Giyinerek başa döner
Ve girer
Atların danslarını sağar
Cesaret ve karanfilden

Hamilenin inleyişiyle sütten kesilir
Ona şarkı söylenir
Bütün sürgündeki ağaçlar
Ve mendiller incelikle öfkelenir

Aşk gözlerinde solar
Kınalı esmer ellerini verir
Ve kutsal kadınların pamuğunu

Dansın çatısına gelir uçaklar
Uçaklar
Uçaklar

Aşkı koparıp alır yatağın koynundan
Öfkeli mendillerle
Şarkı söyler genç kızlar:
Evlenene kadar
Evlenir bütün kızlar
Ya Muhammed!
İlk geceyi geçirirler
Ya Muhammed!
Yorganın kırmızı kiremitleri üstünde
Ya Muhammed!
Ey âşıkların sultanı
Ya Muhammed!
Ve devletler evlenir
Ya Muhammed!
Yaseminler dökülür
Ya Muhammed!
Merdivenler evlenir
Ya Muhammed
Ayaklanır
Ya Muhammed
Şehirler evlenir
Ya Muhammed!
Ya Muhammed!

Sonrası Olmayacak

Reşid Hüseyin'e

Yaşadığım beşinci caddede. Gözyaşı. Surların
üstünden taştı
pencereme, Newyork'ta olmayan söğüt ağacı.
Beni ağlatır. Nehrin suyuna dönerim.
Kahveler içeriz. Sonra ikinci
bir defa ayrılırız.

Uzun yirmi yıl
Kırkında bilirdim
Sahil uzun şarkılar gibi, ve mahzun
Şarabı kılıç gibi verirdi bana. Bir ölünün ardında gibi
kılınırdı
Namaz
Şiiri yemeğine batırırdı "Hereisto'nun"
Duyguların bir ışıltı gibi uykudan uyanır
Ve suda yürür
Haftalardır yerde, saldırı gününde
Şimdi elemi söylüyorum: Ah!

Elleri gül ve bağı. Surun ardında atalarının yarasıyla
yaralanmadan. Aşk gelir ve sürece daldırır.
Uzanan sahili kaldırırdık. Salkımları
dağıtırdık. Uzak
sedef otlarına karışırdık. Marşlar kırılırdı. Ve
biz siyah gözlerde
kırıldık. Katilimiz. Bizi katletti. Sonra
katilimiz. Atlılarımız
gelip geçtiler.

Bütün boşlukta
Suskunluğun mavi şarkısını göreceğiz hatta
uzaklıkların
Uzun yirmi yılda
Ve o güvercinin etine batar ve adı bütün alınlarda
Şimdi elemi söylüyorum: Ah!
Filistin'in kaburgasından köylü çocukları
Güneyimde
Gezginliğimle birlikte gezgin ve
Güçlü
Çığlığın fatihi
Kadimlerin büyüğü

Avucun genişliği. Bu yatak gibi yoksul
Esmer hatta davet eden
Ve ayrılanların genişliği
Hapishane kapısından daha uzağını görür
Ve görür filizlenen sanatın yakınını
Bulutu görür asker havzasında
Bizi görür, yaşamın tekrarını görür.

Basit... kahvede ve dilinde
Şarap ve birayı sever
Almadan saniyelerden kilimini saniyelerin
Su gibi kolaydı.
Basit... yoksulun akşam yemeği gibiydi.

Patates ve zerreciklerin tarlasıydı
Okulu sevmeyen
Nesri ve şiiri seven
Nesrin sahili üstünde
Ve şiirin ekini üstünde.

Belirli bir günde akrabalarını ziyaret ederdi
Onlardan haberler alıp rahatlardı
Polisin sorularından.
Önceki yasaklı şiirlerini yayımlamadan
Kalanı bana veren
Adımları tanıktır hava alanının üstünde yıllanmış şiirde
ve gizlenmekte...

Sonrası olamayacak
Buğdayın beni dalgalanışmdan
Sonra baykuşlar dindirirdi bu dalgalanışı
Katillerin gözlerinde

...Newyork'ta ışıltıları solan güneş gibi:
Kalbe nerden acı bulaşır? Yiten güvercin tüyünden mi?
Posa kutum boş. Şafağın dili sokmaz.
Yıldızlar parlamaz bu kalabalıkta.

Akşamım kayıp. Sevgilimin bedeni bir sayfadan ibaret. Etrafımda yok kimse
akşamım "İnleyen nehir ve bulut olsaydı"...Kalbe
nereden acı bulaşır? O yakınıma düşene mi tutulur düş
ayrılık ve çocukluğundan mı? İğnelerin şelalesi bozguna uğratır
yükünü.

Hiçbir şeyi düşlemiyorum şimdi
Özlüyorum çok özlüyorum
Şimdi dökülenden başkasını düşlemiyorum
Özlüyorum
Veya
Tükeniyorum
Yok. Bu benim zamanım değil.

Newyork'ta ışıltıları solan güneş gibi
Boynumu ve ekinimi ver ve
Tutsak rüzgârımı.

Kahveden kahveye yayılan. Güzel dilimi istiyorum
Yoksulluğu istiyorum ateş ve anılanın arasında
İlk duruluğun zaman dilimini istiyorum
Ekinimi ve boynumu ver ve
Tutsak rüzgârımı
Kahveden kahveye yayılanı
Şiir kalpten neden kaçıyor oysa Yafa uzaklaşmadı
daha? Neden
uyuyor Yafa oysa ona sarılmışken?

Hayır. Bu zaman benim değil.
İlk duruluğun zaman dilimini istiyorum
Ekinimi ve boynumu ver ve
Tutsak rüzgârımı.

...Beşinci caddede gizleniyorum, veya doğu kapısında
toplananlarla. Gelip ve giden şehrin gözlerini
anmadan.
Bir telaş... bir telaş...

Bir yıl sonra karşılaştık Kahire havaalanında
Bana otuz dakika sonra söyledi:
"Nasır
hapishanesinden çıktığını"

Bir hafta yattı. İki gün oldu çıkalı. Nil nehriyle
birlikte gitmeden ekinin
Nimetinden renginden kahveyi içmeden.
Mısır'ı Mısır'da görmeden
Kitabın yapılışını sormadan öfkenin basılı şekliyle
Sonra nida oldu sonsuza soru taşlarla uzaklaşarak.
Dedim: Hangi kafir peygamberle bu sonuca gelindi?

Yorgun gözyaşlarım gözlüklerimin camına bulaştı.
Değiştin mi?
Değiştim. Hayatımdan boşu boşuna
çıkmadın.
Nil nehriyle doldu ve dedi: Nil unutur mu?
Dedim: Sandığımız gibi unutmaz
Bizleri anar eski mekânımızla birlikte.
Kayalıkların üstünde bir baykuş görünecek ve kayayı
gagalamaya başlayacak
Ve toprak haşereler gibi kanımızı taşıyacak
Bizi eski mekânımızla anacak ve dost ölümle
İkimize günlerimizi bölüştürecek, serilen
Mutluluk gibi sevmeden
Sevmeden ama bizi tanıyan...

Uyananların yanında bozguna uğrardı. Uyananların
yanında ağlardı
Arapların uzağında çadır gibi yürürdü
Boşu boşuna akıp giden ömürle
Yiten cevherle
Nil nehrinin grubunun yakınında saklanır
Son marşlar ona geri dönerdi ve arıların cenazesi

Ey intiharımın ulaştığı yer
Ömrümü durdur ki başlayayım herhangi bir göçle
Celile bitkileri gibi fışkırayım
Ve katledilen gibi alevleneyim

Ey intiharımın ulaştığı yer
Katlin ve düşün ortasında duran
Senden çanların vuruşu uzaklaşmadan
Ve senden saatlerin vuruşu uzaklaşmadan

Bu telaşım ilk ve sondur.

Dallar bana ihanet etti
Sonrası olamayacak
Beni güldüren buğdaydan
Sonra ninni söyleyen baykuş
Katleden kılıçlarla birlikte ötecek.

Newyork'un resmi tabutundaydı, beni tabutunun başına davet ettiler
Beşinci caddede kalıyordu. Göz yaşlar. Beton fıskiyenin üstüne
doldu. Newyork'ta söğüt ağacı yok. Beni ağlatacak. Gölgesi eve vuracak. Yankısından saklandık. Kimsesiz mi Öldü? Herkes burada. Söylemini mi değiştirdi? Hayır. Uzağa mı göç etti
Onun göçü Mina'nın kalbine mi doldu? Evet.

Uzak çok uzaktı sonunda kayboldu
Dumanın çanağı...
Telaş
Telaşlı olanla batar gibi
Telaşın çabukluğunda siste
Ağaçlara asar ciğerimi ve dinlenir
Saatlerce beklemeden
On tabaka altta duran bu ırmağı çalmadan
Manathat'an. Anmaklarla sarılır... Çanın iniltisi uğuldar
akarak. İki avuç arasında acısı kuşların kuşlarla ölümü yüksekliği. Bu benim zamanım değil. Son kış döndü. Kadınların düşleri öldü uzak tarlalarda. Dedi bu zaman benden çıkmayacak.
Değiştim ve kalbim günün uzunluğu bu ilk ömürden hatta son düşten...

Kalanla böylece yaşarız dışarıda bu portakal günde
Okşamadan kapanana girmeden?

Nereden geldin?
Mızraktan kuşlar bile yandığı yerden
Kalbimi keşfetti dediğimde
Kalanla yaşarız böylece içerde bu portakal günde
Okşamadan Mina'nın koşullarını?

Anılanın dışını sarsar: ben toprağın koynunda taşınıyorken,
bu unutulanda eksilen. Gençler ruhumu lanetler
ve yürürdü. Kuşlar kızların yuvası çığlığımda ve iki şakağımda
mesafelere uçardı...
Her şey değişime uğramadan
Kovuluşumu kovuluşumun şarkısını söylerim
Bu benim zamanım değil.
Hayır. Bu benim vatanım değil.
Bu benim başlangıcım değil.

Sonrası oldu.
Sümbüller fışkırdıktan
Sonra baykuşlar ninni söyledi
Rüzgârların katline.

Ahmed El Zatar

Zatar ve taştandır elleri
Bu marşın... iki yatak arasında unutulmuş
Ahmed için
Bulutlar emdi ve kaçırdı beni
Dağlar kol kanat oldu gizledi beni

...Eski bir yaradan indi arılar ölçüp biçmeye
Şehirde denizi kestiğimiz yıldı şehirden
Küllenmiş ve yalnızdım
Daha sonra da yalnız oldum...
Ah! Ey yalnızlık? Ve Ahmed
İki mermi arasında uzaklaşmıştı deniz
Çadırlar uyuyordu, zatar ve katledilenler
getirildiğinde
Mutluluk kadınlarda düğümlenirdi
Anılanlar katarlarla gelip geçerdi
Yolcusuz döşerdim kaldırımları ve yasemini
Arabalarda kişilikleri görürdüm
Veya tanık olan denizimde
Gecenin inleten şimşeklerinde
Çabukluğun ilgisinde

Gerçeklerde olan soruda
Bütün şeylere muhalifti Ahmed
Yirmi yıl sorup durdu
Yirmi yıl göçüp durdu
Yirmi yıl annesinin lezzetini duydu muzun
İnindeki dakikalarda
Ve bulutlarla yağdı.
Kimlik istendi dökülüp biriktiği çukurlarda,
Bulutlar yola çıktı ve kaçırdı beni
Dağlar kol kanat oldu gizledi beni

Ben Arap Ahmed - dedi
Ben anılan portakaldan mermiyim
Benliğimi benliğimin yanında bulundurdum
Nidadan ve denizimin tanıklığından uzaklaştım
Tel Zatar çadırından
Ve ben şehri verene kadar
Beni giydirdi
Şehre yürüyerek gittim
Benliğimi benliğimin içinde bulundurdum

Ahmed'in ruhu kaburgalarında ve ellerinde görünür
Adımlarındaydı - yıldızlar
Haliç'ten mekâna, mekândan Haliç'e
Mızrakları koşturuyorlardı
Ve Ahmed Arapça ile yükseliyordu Hayfa'yı görmek için
Ve adımlarını.
Ahmed şimdi tutsak
Şehrin caddelerini bırakarak
Ve sen onun için
Savaşan
Mekândan Haliç'e, Haliç'ten mekâna
Cenazelerle geri dönüyorlardı
Keskinliği seçerek.

Ben Arap Ahmed - kuşatma gecelerinde
Cesedim o surlardır - kuşatma gecelerinde
Ben ateşin sınırı - kuşatma gecelerinde
Ben sizleri kuşatacağım
Kuşatacağım
Bağrım bütün insanların kapısı olacak - kuşatma gecelerinde

Ahmed'in sürmesiyle resmedilen şarkılarım gelmeden
Anılanlar ardımda, o güneşli ve zambaklı günler
Ey iki pencere arasında doğan o durum
Gönderileni değiştirme
Kavim
Bu küle benzemeden... ve sen mavi

Kaçana çeviriyorum bağırsaklarımı soğuk ellerimle taşıdığım
Ve Nil nehrinin köpükleri terk eder beni uzaklaşarak
Ve parmaklarımın sınırlarında dolaşıyorum
Bütün baş kentleri tere yağı gibi görüyorum...

Ahmed saatleri lağımda siliyor
Maviyle yanan Ahmed'in resmini çiziyor şarkılarımı getirmeden
O Ahmed ateşlerle dağladı beni bu dar sayfalarda
Düşü yırtarak
O portakal mermiler... eflatun mermiler
O düşmanın irin gibi patlayıp akan sırtı
Özgürlük gününde
Ey o nidanın boncuğundan doğanlar
Kalkın!
Ey şehirdekiler - kanımda silah olan
Kalkın!

Şimdi şarkılarımı tamamlıyorum seninle
Kuşatıldığında giderim
Ve şimdi sorularımı tamamlıyorum seninle
Uzaklığından doğarım
Halkımı yenileyen kalbimle giderim
Şafağındaki halklara.

...Bölünmüş bölgeler arasında yürüyorum suya yaslanarak
Kırıldığımda
Ayvayı kaldırarak konuşuyorum, kalbimin sınırını unutarak
Kuşatmaya geldim ki boyumun sınırını çizeyim
Ey Arap Ahmed.
Sevgiyi bana inkar etmeden. Ancak her akşam geldiğinde
Uzak ziller beni emer
Akıntımla geldim ki suretimin sınırını çizeyim
Ey Arap Ahmed.
Beni geri getiren ekmekte yıkamadan kanımı
Ancak her şey adımlarımı yollarda acılaştırdı
Uzak ve yakın yollar uçtu.

Bütün yaşayan başkentler heybelerinde sakladı beni
Düşün ve şairlerin kaldırım taşlarıyla geldim
Kaçtır düşümle yürüyorum hançerler benimle
yarışıyor
Ah düşümden ve Rum'dan!
Bu şiddetin içinde güzelsin sen
Roma'da katledilensin sen
Ve Hayfa buradan başladı
Ve Ahmed Kemal'in merdiveni
Eski giysilerin nidası zatar şehrim ve inişim

Baykuştan çalınmayın
Nidadan almayın
Gözlerin marşlarını yazdı
Kalbime bıraktı bu yankıyı
Şehirden çalmayın
İzi haçın üstünde
Onun içinde harita ve ceset
Ve o yanan anka

Güvercinlerden almayın
Göreve göndermeyin
Zehir ve kanla resmini çizmeyin
O bombardımanda bir menekşe

...Düşün bitiminde yükseklere sığınırım
Armut şeklini alır biçilmiş giysiler
Şehri ölçüp biçeriz büroda
Heybelerde hayaller
Ve ırak çakıl taşları. Bu tuzun suskunluğunu kabullenir
Limona limonun konuşmasını veririm
Açık çiçekler gibi yaramdan mumla yetinirim
Ürperen balıklarla
Uzak ayna ve çakıl taşlarında
Konuşmalar güvercin kalbiyle
Yaşamda beni unutanı unuturum güvenli adımlarla
Ey güzel kadınım kalbi ve yolları kesersin
Uçarak gidersin menekşelere
Beni ellerimi unutmadan andığımda.

Düşün bitiminde yükseklere sığınırım
Gölgende ve ağaçlarımın altında avuçlanır oturduğumuz yer...
Yaranın üstünde kaynayan gizlenir mevsimlerim ve sinek gibi
İzleyenler gizlenir yaranda
Ellerimi unutmadan an beni!
Yol bildiğim yatağımla
Yerde gönderdiğim dağlarla
Evimden kovulmadan.

Zamanım tıkanmadan
Ekmeğin kirpiklerinden yükselirim ve su bağrım olur
Kayıp atta havaalanının alışkanlığında
Denizin havasıyla yükselirim
Kanayan bedenimin kokusunda
Kadim gözlerde yükselirim sahilin gurubunda
Yeşil sandıklardan yükselirim
İsteklerin gücünden yükselirim
İlk gökte tükenirim ve yoksulluktaki bütün
nimetlerde
Şarkı söyler
Bütün susanlar
Bütün susanlar
Bütün susanlar!

Çadırla kaplıydı Ahmed'in bedeni
Dimaşk Ahmed'in kirpikleriydi
Ahmed'in gölgesiydi el konulan
Kuşatma acı oldu Ahmed'e milyonlarca kişinin
kalbinde
Esirlerin
Kuşatma Ahmed'in saldırısı oldu
Ve deniz son çırpınışı!

Ey bütün rüzgârın yönleri
Ey sarhoş haftalar!
Ey gözlerin adı ey yankının rahmi
Ey Ahmed'in zatar ve taştan doğuşu
Söyleyeceğim: yok
Söyleyeceğim: yok
Derim bütün köylülerin koynunda olgunlaşan ekini verir
Başkentlerin dili olması için
Ve söylerim: yok
Cesedim kadim beyan hafif sanayide
Ve tereddüt eder... etlerde

Yiten göçe sığınırım
Ve söylüyorum: yok
Ellerim bombaların ve çiçeklerin bölgesinde
Bugün gerektiği gibi bir kenara kaldırılan göçün zıttı olarak
Ve söylüyorum: yok
Ey sayfalarla basamak olan bedenler
Güneşin yönüyle
Ve söyleyeceğim: yok
Ey dalgalarla evli olan bedenler
Keskin kılıcın üstünde
Söylüyorum: yok
Söylüyorum: yok
Söylüyorum: yok!

Kanımın yakınında ölürüm ve değirmende yaşarım
Suskunluğunu ziyaret ederim onca zamandır beni
isteyen ellerini
Onca zamandır bana şekil veren yollarını
Hayallerle yürüdüm küçük kuşlarla
Yaseminlerle sabahladım
Ölümün kayıp yüzüyle sözcüklerimle
Uzaklara giderim ekin ve güvercinlerle
Zaman şarkılarımda ölmeden...

Ölüm zorluğu çeker bizde ve ben bu zorlukla
giderim
Basit vatanı dikerim ve yaseminlerin mümkünüyle
Seni tutup dağıtan heder olan kanınla giderim
Kanımla giderim kuşatmanda yalnız kalan
Zaman tükenmedi daha...
Güzel suretin cadde duvarları üstünde ve cenazelerde
Ve umutlarla
Beni alıp sarkıtan güvercinlere marşlar yazdım
Ekinler kanatlarında sakladı beni ve topladı
Kanımda uzaklara giderim! Değirmende uzaklara
giderim
Basit vatanı dikerim yaseminlerin mümkünüyle

Ey güvercin Ahmed!
Ey iki bahsin adı nida ve basit adında olan
Ey portakalın adı
Ey sıradan Ahmed!
Nasıl bozguna uğradı bu ayrılıkla dil elma ve
kayalıklar arasında
Tüfek ve geyikler arasında!
Şarkılarımda zaman tükenmedi...
Kuşatmanda giderim
Hatta başkentlerin bitiminde
Kanımın derinliklerine giderim
Tomurcuklarla giderim
Kanımın derinliklerine giderim
Mühürlerle giderim
Kanımın derinliklerine giderim
Merdivenlere giderim
Ey Arap Ahmed... kalk!
Zaman tükenmedi daha şarkılarımda...
Kuşatmanda giderim
Hatta ekmek ve dalgaların kaldırım taşlarında
Seninle silindim ve silindi vatan - gereksiz
Ölüm düşün önünde
Veya düş şiirde öldü
Kanımın derinliklerine giderim değirmenin
derinliklerine giderim
Basit vatanla dikeriz yaseminlerin mümkünüyle

...Onun güzün arzusu vardı
Onun portakalın vasiyeti vardı
Onun kesilende kasideleri
Onun dağ yolları
Onun seslenişi
Onun zifafı
Onun milyonların mücadelesi
Umut için mirası vardı
Duvara yapıştırılmış
Âlem
Yaklaşır
Nidaların ayrılığı
Sınırların resmi
Bütün şeyler bütün şeyler bütün şeyler
Gidenlerin yüzünü ilan ettiği zaman yüzün
sınırlarında
Ey meçhul Ahmed!
Bizi nasıl yirmi yıl durdurdun ve uyudun
Karanlıktan yüzünü kapadın temizlik gibi
Ey Ahmed toz ve ateş gibi yürüyen
Yüzünü görürüm halkımın içinde
Son vasiyetini okuyayım mı?

Ey izleyenler! Suskunlukta izi olanlar
Azıcık onlardan uzaklaşın ki sizlerde yenileneyim
Kınalı iki çıplak el
Onlardan azıcık uzaklaşın ki söyleneni doldurun
Ölümlerine eğer ölürlerse
İzlerine batmak için
Yaşadıkları yaşamda!

Kardeşim Ahmed!
Senden sonra tapan ve tapılana
Ne zaman tanık olacaksın
Ne zaman tanık olacaksın
Ne zaman tanık olacaksın?

Kum Kasidesi

Kum sonunda
Kadını düşüncemizden sildi
Kartallarla gideriz gerekirse ölümümüze
Başlangıçta ağaçlar kadınların üstündeydi
Yüksekti su, dildi.
İnsanları gibi mi olacak bu toprağın ölümü
Güvercinler boşluğun şeklini mi taşıyacak?

Başlangıç benim
Bitiş ben.

Kumun şekli ve mümkünü.
İlk şehveti unutturdu portakal.
Görmediğimi gördüm kadında çiçekler ve dehşet filizlendiğinde,
Kum aynı kum. Bizi kapatan kumda bu çağı gördüm,
Beni günlerden yutan.
Düşlerimi kaybettim ve kadınımı
Kumu kumda yitirdim

Başlangıç benim
Bitiş ben.

Ağaçların gövdesindeki kum,
Şehrimize benzeyen bulutlar.
Renkleri birdir denizin ve uykunun.
Yüzlerine âşık olduğumuz,
...Kuran'ın tefsirinde olmayana döneceğiz,
Akan suyun yatağında bin nehirle batarız
Geçmiş aynı geçmişi, aynaların yansımasında
getirecek
Günlerin efendisini.
Açıklamalı dilin anası arıları.
Görüyorum, görünmeyeni, kumun memleketini
kumun üstünde
Katiller bayram davuluyla gülümseyecek
Elveda... mesafeler
Elveda... silinen izler
Elveda türküler, değiştirilecek gerekirse (kanunu)
kanun
kumla kaynaşsın diye..
İki ayrılığın arasına konan değirmen taşı ve değirmen
taşının öğüttüğü

Başlangıç benim
Bitiş ben.

Uzak kuşlar gibi yürüyorum idamım olacak bu
duvarın dibi
Oku kaburgamda sanarak
Ve kanım narın şarkısı. Yürüyorum
Kum fırtınasında yitiyorum şimdi,
Kum kumdan geliyor
Gecede ikisi şairle geliyor
Mavi kapıyı yenileyerek.

Amacım yitti, yitti kadınım...

Gelecek... âşıklar daha sonra gelecek
Günlerimizden kaçan zambağın rengini alacaklar
Nehrin önünde söyleyecekler:
Kumun zamanı ne kadar da kısaydı
Ve birbirlerinden ayrılmayacaklar.

Başlangıç benim
Bitiş ben.

Ekmek Kasidesi

İbrahim Murzuk'a

Kapalı bir gündü...
Güneş bulutların ardından yorgun argın
yükseliyordu.
Madeni külü dolmuş doğuya...
Ve su bulutun güllerindeydi
Bütün evlerin kamışında
Parlıyordu.
Beyrut'a yaslı sonbaharın ömrü
Kasırdan ölüm uzanmıştı
Ortak Pazar radyolarında kavim satılıyor durmadan
Bütün bunlar dokunmaz mı sana
Saatler beşi gösterdiğinde?

İbrahim suyun ressamıydı
Savaşlarda gökten yağanların
Şafakta uyandırılamn tembelliğini
Ancak İbrahim gecesinde ve güneşinde çocukların
Süt ve ekmek istedikleri
İbrahim ressam ve babaydı
Güneyde yaşıyordu karanlıkta ve öfkede

Haç kadar basit.
Küçüklüğü sildi
Odada iskemlede oturarak. Bir şey yoktu. Yoktu bir şeyi
Memleketin suyunun ressamıydı
Sizleri ölçüp biçen. Yüzleri parlatan
Şimdi çalkalanmak için suyu okudunuz mu?
Siyahın beyazı mesafelerde çözüldü
Ben bugün olmayan güllerde
Bağını özgürlükten gelen - ayaklanmayla
Veya memleketin şeklini alan yaşlı - polisle
Vatan mıydı
Deliliğin anasını izleyen?
Kurtuluşun anası kayıp
Kapalı bir gündü...
Mermilerin ekininde yüzümle boğuldu parlaklığım

Şimdi seni uyandırmadan
Beşin tamamlanışında?
Tanıyordu
Beyrut'ta ayrılıkları
Beyrut yanıyor mu
Şimdi seni uyandırmadan
Beşin tamamlanışında?
İnsana ve ekmeğe el koydular sonunda
Onca beşlerde!..

Günlerden bir günde ekmek olsam
Bu yemek, bu kan
Bu sessiz fısıltı
Bu çağımın acısı
Bu cevher kalbim
Bu haykırış bu zaman
Bu renkler bu sanat
Bu muştunun başlangıcı. Gizi. Büyüsü
Bu taşman kaynak
Bu kayalıkların başlangıçında savaşla bozulan sinirler
Beyrut'taki akşamlarla
Ölseydi
Saatler beşi gösterdiğinde?

İbrahim açık çılgın renkleriyle istekliydi
Fırçasındaki gizle istekli
Devrimci ressamdı
Resmini yapardı
Yorgun insanın vatanını, dizili savaşları
Denizin dalgasını, işçileri, köylüleri ve uzakları
Resmini yapardı
Mercanın bedenini ve öğütülmüş vatanını;
Sabah sıcak bir ekmek gibi
Bir ekmekti toprak
Güneş dönüyordu
İbrahim bir ekmekle toktu.

O orada bir sondu... son
Silahların bitişinde
Ekmekte kanı
Kanında ekmek
Şimdi
Silahların bitişinde!..

Toprak Kasidesi

1

Mart ayında, intifada yılında, toprak bize söyledi
gizlerini toprağın. Mart ayında beş kızın menekşelerin ve
tüfeklerin önünde acısı yaşandı. Başlangıç okulun kapısı
önünde durdu, zatar ve güllerle birlikte ateşe verildi
şehir. Toprağın nidası açıldı. Boğazına girdik
sonunda - mart topraktan gelir toprağın ağzından
gelir, ve kızların dansından - kızların çığlığıyla göz yaşlar
dolar azıcık menekşeye. Kuşlar gagalarını kalbime ulaşan
nidalara uzattı.
Benim toprak
Toprak sensin
Hatice! Kapıyı kapama
Kayıplara karışma

Çiçeklerden ve balın ipinden kovacaklar
Kovacaklar bu uzun yolun taşından
Bu havanın şiddetinden kovacaklar.

Mart ayında, menekşelerin ve tüfeklerin önünde acısı yaşandı
beş kızın. Başlangıç okulun kapısına düştü.
Kuşların renginden
tebeşirler parmakların üstünde. Mart ayında
toprak bize gizlerini
söyledi.

I

Adlandırırım ruhumun uzandığı toprağı
Adlandırırım kaldırım taşı olan ellerimi
Adlandırırım çakıl taşların kanatlarını
Adlandırırım kuşların dengesini ve çamuru
Adlandırırım ağaçların bağırsaklarını
Ve dalların bağrını çamurdan sorarım
Taş gibi vururum
Fetih tanklarını parçalarım.

2

Mart ayında, otuz yıl ve beş savaş önce,
geçmişin mezarı üstündeki otların kümesinde doğdum.
Babam İngilizlerin işgalinde tutsakken. Annem otlara oturup
uzattığı bacaklarında beslerdi beni. "Sevgililerin yarasını"
seviyordum ve yanıtımda topluyordum, çiçeklerde solan
mermilerin acısı gecemde kırılan leylak ayın üstündeydi, zamandan
başka acılaşan olmadı geceme düşen leylak ayın üstünden başka ve
yufka yürekten...
Mart ayında toprağa uzanırız
Mart ayında toprak bizde saçılır
Dönüşler kapalı
Toplananlar hafife alınıyor
Pencerelerin altlarında buluruz denizi
Ve yatağında leylak ayı

Mart ayında ilk hapishaneye ve ilk aşka gireriz,
Ve anılar dökülür köyün üstüne yağanla
Çocuğumuz orada ayva ağacının gölgesinde baskına uğramadan
Nasıl yolumdan uçuverdin ey ayvanın gölgesi?
Mart ayında ilk aşka gireriz
İlk hapishaneye gireriz
Akşam yemeğinde anılar açılır Arapça dilinde:
Bugün aşk bana dedi: yalnız bir düşe girdim ve yittim
düş de bende yitti. Dedim: Çoğal! Nehir seninle
birlikte yürüdüğünü göreceksin.
Mart ayında toprak günlerini açar.

II

Memleketim benden uzak... kalbim gibi!
Memleketim benden yakın... hücrem gibi!
Neden şarkılar söylüyorum
Mekânda, yüzüm bir mekânken?
Neden şarkılar söylüyorum
Bebekliğim safranın üstünde yatıyorken
Ve uykumda hançerler dolaşıyorken
Ve annem bana
Göğsünü uzatıyorken
Ve önümde ölüyorken
Amberin esintisiyle?

3

Mart ayında bulutlar sarkar
Ellerim olacak toprağa!
Hangi marş yürüyecek çelikten ağızla, benden sonra?
Hangi marş dolacak bu nidaya ve buhura
Heykeller yola çıkıyor şimdi Filistin
peygamberlerinden başlangıcın
varacağı yere
Bu serili yeşillikler ve taşların kızıllığı -
Bu marşım
Bu Mesih'in yaradan ve rüzgârdan çıkışı
Yeşil bitkiler gibi çivileri ve bağları örter
Bu marşım
Bu Arap gençlerinin düşe ve Kudüs'e yükselişi.
Mart ayında bulutlar sarkar.
Ellerim olacak toprağa!
Ve lobilerin başları çabucak namaz için geceden serer seccadeleri
inleyen kanlar ve mızraklar arasında.
Gecenin kavisinde yarım daire olarak geri döner
Yüzüm ve yüzün parlar Hayfa ve düğününde.

Mart ayında deniz toprağımızda dalgalanır ve uzanır
asil bir at gibi.
Mart ayında asillik dalgalanır Arap sahilinin
ağaçlarında
dalgalar dalgaları yoklar... dalgalandığında...
çiftleştiğinde... veya pamuktan basamak olur
Geri dönüşün -toprak ellerim olacak- beni
durduracak ve durduracak beni
kolaylığın
Geri dönüşün beni küçük gençlerle gömer
menekşelerin arasına
ve tüfeklerin
Geri dönüşün - iki soru arasına dolan
ömrümü hesaplar: Nasıl? Ve nerede?
Bu bahar çıkışım
Bu bahar sonum
Mart ayında toprak ağaçlarını evlendirdi.

III

Geçmişe geri döner gibiyim
Geleceğimde yürür gibiyim
Kaldırım taşları arasında ve fistanlar arasında
Yağışıma dönerim.
Ben basit sözcüklerden doğdum
Ve haritaların tanıklığından
Ben yüksek kaysı ağaçlarının çiçeği.
Neyin içinde avuçladılar beni yolcularla
Başlangıçta hatta Celile'de
Ellerimle geri dönerim
Kimliğimle geri dönerim!

4

Mart ayında özgürlüklerin ve saldırıların karanlığını
verir bütün karanlıklar
Kuşların kapanışını verir tarif edilen kızlar gibi
Ve açığa çıkar ekin gibi
Kuşlar ekini gölgeler kalpte ve sözcüklerde.
Hatice!
-Gidişler nerede gizlenecek yeni sevgilere?
-Gidişimiz taştan sonra vuracak-
Hatice dedi o nida artlarındaki duygudur.
Mart ayında toprak kan kusarak yürür çiçeklere.
beş genç kız tarlada sürülür örgülü saçların
altlarındaki ekinde.
marşların çıkışını okur Halil devletinde. Beş
mektup
yazarlar:

IV

Ben kesilenin şahidi
Ve haritanın şehidi
Ben basit sözcüklerden doğan
Çakıl taşlarının kanatlandığını gördüm
Nidaların silah olduğunu gördüm
Üstüme kalbimin kapısını kapatana kadar
Barikatlar kalkınca benden
Ve yolların yasağı
Kalbim özgürlükle doldu
Kaburgam taş
Karanfili uzatırım
Karanfili uzatırım.

5

Mart ayında bitkilerin kokusunda. Bu çağların
evliliğinde.
"Mart ayı ayların en zalimi" en çok arzulayan. Hangi
kılıç tırnaklar ve parıltılar arasında kırılmadan
dökülebilir!
Bu boynum ekinimdir benim savrulan aşkta. Bu
boşalışım ömürledir.
Ey bitkiler cismimin intifadasıyla karıştığımda ve
ortak olduğumda, düşüm
cesedime geri dönecek.
Sonra toprak patlayacak bu tutsak alınmış çığlığı
araştırdığım zaman
keklik bukağıyla alıştığı gibi.
Mart ayında anılanların fısıltısıyla veririz, yükselen
bitkilerin üstünde
uyuduğumda bütün başlangıçlar yol olur. Bu uykuya
çağırır beni. Bu yükselişimle bütün zindanlar çağırır
beni.
Deniz kıyısında genç kızları gördüm otuz yıl önce ve
dedim: Ben dalga, çağırdığımda uzaklaşan. Gördüm
denizle dinleyen tanıkları: kelepçeler denizin
dalgalarıyla gelir.
Kelepçeler denizin dalgalarıyla gider. Çağırdığımda
uzaklaşan.
Sığındığımız nida Hatice'de doldu, yandığımda.
Hatice! Kapıyı
kapama!

Bu kitaba girecek halklar bütün iklimlere ışıltılarını yayacak
güneş.
Peygamberlerin vatanında... tamamlan!
Ey çiftçilerin vatanı... tamamlan
Ey şehitlerin vatanı... tamamlan
Ey yitenlerin vatanı... tamamlan
Bu marşla bütün halkın dağı uzandı.
Bütün marşlar sende uzandı zeytin yüküme.

V

Ağır okumanın üstüne iner küçük akşam
Ve gözler uykulu
Otuz yıl öncesine dönerim
Beş savaş
Ve tamk zamana
Sümbülle gizlenir
Şarkısını söyler
Gurbet ve ateşin yamnda
Akşam sıradan bir akşamdı
Şarkı sıradan bir şarkıydı

Bizi yanıtlayacaklar:
Neden şarkı söylüyorsun?
Yanıtlar:
Bugüne şarkı söylüyorum
...

Bağrını yokladıklarında
Başka bir yürekle karşılaşırlar
Kalbini yokladıklarında
Başka bir halkla karşılaşırlar
Çığlığını yokladıklarında
Başka bir hüzünle karşılaşırlar
Hüznünü yokladıklarında
Başka bir hapishaneyle karşılaşırlar
Hapishaneni yokladıklarında
Zincirlere bağlı bir başkasını bulurlar

Tellerin ardında
Şarkıcı tek başına uyuyor
Mart ayında
Karanlık ondan yükselir.

6- VI

Ben sahile ve geniş ovalara dolarım - halk ve toprak
bana dedi
şafakta yaşar gibi
Bu olası ömür Hatice'nin peşinden geçer. Beni
ekmiyorlar
biçmemeleri için
Şiddetli rüzgâr ister bende konuşması için, Hatice
uyuklar
Celile'de uğuldamak ister hücremin yıkıldığı günde,
dilsiz karanlık
Hatice'ye ve o ateşe dolar
Ey Hatice! Şimdi gördüm... gördüğümü onayladım.
Mesafesine
alır beni, havasına alır. Ben sonsuza âşık,
başlangıcımı hapseder. Yeşilliğime sıkılır
portakal ve Yafa'nın
bedeninde sabahlar
Ben onca Hatice'yi tanıyan toprak
Beni katletmek için tanıdılar.
Celile'nin geniş bitkileri titrer avucumun parmakları
arasında ve resmini yapar
Bu mekânın ifadesini Hatice'nin sevgisi ve
yolumun arasında.
Bu olasılık yeniden mart ayının ömrüyle gitti
Bu topraktan hava bile göç etti
Bu toprak toprağım
Bu bulut bulutum
Bu alın Hatice'nin

Ben sonsuza âşık - başlangıcımı hapseder
Beni toprağın kokusu uyandırır bakir sabahta...
Bağım demirden uyandırır beni bakir akşamda
Bu olasılık yeniden mart ayının ömrüyle gitti
Gidenleri sormadan yaşamdaki ömürlerini
Topraktan sorarlar: Kaldırıldı mı
Toprağın bebekliği!
Seni kesmek için tanıdılar mı?
Huzurunda bağladılar mı düşümüze kıştaki
yaramızla?
Seni kesmek için tanıdılar mı?
Bağladılar mı kaldırılan düşleriyle düşümüz baharda?

Ben toprak...
Ey oradan aşkla gidenler yıkılan ekinde
Bedenime batın!
Yanardağına oradan gidenler
Bedenimde çarpışın
Kudüs dağlarına oradan gidenler
Mücadele edeceksiniz
Ben bedenlerdeki toprak
Mücadele edeceksiniz
Ben açık gökte toprak
Mücadele edeceksiniz
Ben toprak. Ey orada ağlayanlar toprakta ve gökte
Mücadele edeceksiniz!
Mücadele edeceksiniz!
Mücadele edeceksiniz!

Yeşile Marş

Sendeki yeşil. Zeytin sana benzemez, sana yürümez
gölgesi, görünen yüzüne sığmaz toprak.
Yiten renginde yalnızlık,
Yastan yasa yönelir durur
Yalnızlıktan ve gariplikten ricayla yapılan gibi
Sendeki yeşil, seni ilk anadan beri taşıdı adını
söz edilen silahlarla hatta
Yeşil çıkan yeşil sensin renklerin savaşında.
Tüyler kanatlarında yitti.
Toplanan ekinlerimi kestin, zifaf kanımı.
Sendeki yeşil bebeğin ilk çığlığı gibidir yıllara giren
Hayatın kapısından,
Çıkan ilk asker gibidir
Kışın kasrını malını gören.
Nergislerin üstünde bekliyorum seni
Zillerde ve katilde
Seni yarattık, bizi yaratman için
Işık ve karanlıkta.

Sendeki yeşil. Zeytin sana benzemez, sana yürümez
gölgesi. Görünen yüzüne sığmaz toprak.
Marşlar seninle gelir her daim siyah yakın ateşlerden
çoğalan ölümlerden
yaran,
Hangi yeşilde yenilenecek ölümüm ve şafağım
Hançerimde on bin ölü su ister,
Hangi yeşilde yenilenecek çığlığım ve itilişim
Hançerimdeki kefenler arı kovanlarını silkeler
Bendeki ecel peygamberi verir
Hangi: feda edilen
Ve hangi yeşilde yenilenecek çığlığım. Hançerimdeki
harita
düş ve yaşayan mesihin adı

Hangi yeşilde yenilenecek ölümüm
Bedenimde mevsimlerin ve şehirlerin en güzeli.
Hangi yeşilde bu yeşili avlayan siyahlıkta Nil'de
söylenen mendilde ve düğünlerin mühründe
Yeşil aynı yeşil bütün bahçelerde sultanın yaktığı
Yeşil bütün küllerde
Taşınan im diye adlandırdığım düşle bugüne
Güvercin kanı diye adlandırdığım bu zamanda
Gönderilen buğday diye adlandırdığım
(Ben şiiri yazan: şimdi ölürüm. Ulaşılana
giden

Şiir ve açığa çıkan hançer ve açılan im: cumhuriyetin
O güvercini ve katlimi adlandırıp düzenleyen
şimdi)
Hangi güvercin bedenimi kusursuz tamamlayacak
Boşlukta ekmek gibi açığa çıkan...
Ey yeşil! Sorularım tanrıya daha çok yaklaşamaz
Ey yeşil
Daha çok uzaklaşamaz deniz sorularımdan
Ben anıyorum,
Veya anmıyorum önceki olayları,
Ancak mevsimlerin ormanımın üstüme kapandığını
görüyorum
Ben bütün ormanlardan geri dönen
Cesette yol alan.

Hangi yeşile ulaşsam
Ateşin ve toprağın rengi şehidin ömrü
Hangi yeşile yönelsem
Yasla yası getirir
Peygamber gibi yas yalnızı
Hangi yeşile ulaşsam rengin
Hangi yeşile ulaşsam rengin
Sendeki yeşil. Yeşilin yatağını vermez,
Zeytine benzemez,
Gölgesi bize yürümez,
Yüzüme sığmaz toprak
sabahında.

Yatağım Koynunda Taşıyan

Söyleyeceğim: Yok. Saniyeleri yırtar geciken nehir. Lanetleyeceğim
razı olan zamanı, gölgede saklanacağım. Yok - sahnedeki
dilim. Yok - bu düşün sınırında. Yok - yolum.

Süreyi verir ve gider. Göğün karanlıklarını verir daha sonra
okumayı. Yoksulluğu bilir yankılanan dilde ve peygamberde.
Ve daha sonra gider... gider daha sonra, kasidelerin

Şarkılarıyla mutlu eder âşıkların gözlerini. Evet şehrin
buğday kazancını adlandırır, şehrin kırmızı ekinini. Evet, ata
toprağını adlandırır unutulanda. Sonra yalnız uyur karanlığın
kokuları arasında kaybolan zambak ve vurulan çocuklarda.

İstediğimi söyleyeceğim: kasideler yaramadı mı ne? Şair çiçeklerden
ve harflerin soğukluğundan çıkar. Uzaklarda çalışan çiçeklerin
soğukların ve iki savaşın altında. Kasideler açıkta ve karanlıkta
yaramadı mı ne? Adımlanmayan şeyleri söylerim: Daha sonra
arılar yaklaşır yürüdüğüm yoldan, sonra arılar seni kırar.

Beyazlığın silinmesiyle dağılır marşlar ve çenenin derisinden.
İntihar gibi istedikleri hüznün kumaşını getirir her daim.
Güllerin haritasını isterler dağılan gibi her daim getirir. Getirecek
ve gidecek, getirdikleri ne zaman gidecek, sonra git gide uzaklaşır
varılacak yerler.

Alevden kartal gagası olacağım, şehrin boşluğu sürmem.
Sorarım: "Senin için göz yaşı döken oldu mu ey halkım?" Akbabanın
kanatlarında kırılırken sayfaların. Yerin buharında alev alır
kanatlar. Yükselir, sonra iner, sonra yükselir, girer sonra
soruların içine.

Çekip kopartılan bütün başlangıçlar acılaşır: "Sana gözyaşı döken oldu mu
ey zamanım?" Yaseminin elleri arasında uzanan yeşil marşını
söyler. Güller girer ve haykırır: Bu kalabalık da ne?
Haykırışıyla birlikte kanı görür: Bu katlin kanıtı mı?

Yalnız ölürsün. Daha sonra denizi terk edersin kıyılara
Yalnız çakıl taşları gibi. Yazılanlar senden uçuşur, türkülerin
ataları, şehrin caddeleri, damlalar, mataralar,
ellerinden uçuşur şehir ve şehirle yaratılan yaban güvercinleri.

Yalnız ölürsün. Daha sonra su birikintileri seni göçe katar
basitliğin kanımda yayılıyordu. Karşı koymalar seni göç ettiriyor
bedenimin kanıyla. Seni adınla atan oradan boşaltılır. Seni göç
ettiriyor sorularınla çalıştığın şarkılar ve hapis arasında, seni göç ettiriyor
basitlik.

Senden sonra kokuları gömecekler. Sende gülleri bırakırlar.
Göç eden nidanın idamına hüküm verirler senden sonra.
Ateşi yakarlar senden sonraki sözcüklere. Suyu çalarlar
ahşap derinden. Seni kovarlar Celile sınırlarından.

Söylerim: Yok - sürçen dilin sahnesi
Yok - sınırı bu düşün
Yok - yolcunun yolu.

Uyuyan Bahçe

Uykun derinleşince ellerimi üstünden çektim,
Düşlerini örttüm,
Göz kapaklarının ardında gizlenen balı bekledim,
Bükülü iki yaşlı bacak oldum kalp atışlarına karşı,
Bana ulaşan nabız atışlarına imrendim,
Bakır ve mermerin üstündeki buğdaya tanık oldum,
Kandan göz yaşları döktüm,
İrkildim...
Yatağımda uyuyan bahçeden.

Kapıya yürüdüm
Ardıma bakmadan bir tanemin uykusuna ulaştım
Eski adımların iniltisini duydum ve kalbimin vuran çanını
Kapıya yürüdüm
-Anahtarı heybesinde
Aşk tanrıçası orada uyumakta-
Yağmurlu gecede yollarda, kalp atışlarından ve
Yağmurun sesinden başka bir ses yoktu.

Kapıya yürüdüm,
Kapı açılıyor,
Çıkıyorum.
Kapı kapanıyor,
Gölgem de ardımdan çıkıyor.
Neden elveda diyeyim
Anılarımda ve evimde yabancı konuma düştüm madem?
Merdivenin basamaklarını indim
Ses yok
Kalp atışlarından ve yağmurdan başka
Merdiven basamaklarını iniyor adımlarım
Ellerinden arzunun yolculuğuna doğru.

Ağacın yanına ulaştım
Burada öpmüştüm onu
Beni burada çarpmıştı gümüşümsü ve karanfilimsi şimşekler.
Burada başladı onun dünyası
Burada bitmişti.
Bu dondurucu kışın havasında birkaç saniye durdum,
Yürüdüm,
Duraksadım,
Sonra tekrar yürüdüm,
Adımlarımı ve anılarımı toplayarak
Ben'imle yürüdüm.

Ne veda ne de ağaç
Uyumuştu şehvet pencerelerin ardında,
Uyumuştu hayattaki bütün ilişkiler
Uyumuştu bütün ihanetler pencerelerin ardında,
Uyumuştu bilim adamları...

Rita uyuyor... uyuyor ve düşlerini uyandırıyor.
Sabah öpüp bağışlamasını dileyeceğim
Gün başlayacak,
Sonra arap kahvemi yapacak
Kendine ise sütlü kahve.
Aşkımızdan belki bininci kez söz edecek
Bıkmadan yanıtlayacağım
Sabah kahvemi hazırlayan
İnleyerek kurban olacağım ellerine.

Rita uyuyor... uyuyor ve düşlerini uyandırıyor
-Evlenecek miyiz?
-Evet.
-Ne zaman?
-Askerlerin kalplerinde
Menekşeler filizlendiğinde.

Sokaklar, gazinolar, postaneler, kaldırım kahveleri, bilet
Gişelerini hepsini dolaştım bir bir.
Rita seni seviyorum. Seni seviyorum. Sen uyu ben gidiyorum
Taş yürekli bir güvercin gibi nedensiz gidiyorum
Nedensiz gidiyorum cılız bir esinti gibi
Rita seni seviyorum. Seni seviyorum. Sen uyu
Tam on üç kış sonra soracağım
Soracağım:
Hâlâ uyuyor musun
Yoksa uyandın mı?
Rita!
Rita seni seviyorum
Seni seviyorum...

DURUMLAR VE MEVSİMLER

1- Bırakılan Ağacın Söyledikleri

Çıkan rüzgâr
Sonsuz ormana girdi
Vatanımda.
Kuşları uyandırır mı şimdi
Bu
Vatan... yolcu mu?

Göründü şimdi.

Sonbaharda dallar kuru olur ve bodur
Kökler ise uzun olur ilkbaharda
Zamanımdaki.
Geyikler uyandı mı şimdi
Bu
Ceset... meyve mi?

Göründü şimdi.

İki göz arasında süslenecek bu akşam
Mavi, yeşil veya gidişte
Başlangıcım olan
Sevgililer uyansın mı, hani neredeler?
Yükseklikler... ay mı?

Göründü şimdi.

Kirpiklerimde kırılıyor bu rüzgâr
Yoksulluğu gerçekten bilir mi?
Şimdi
Rüzgârın esintisinden mi? Şimdi hançeri
Yol bilirler mi... veya yağmuru?

Göründü şimdi.

Rüzgâr çıktı
Sonsuz ormana girdi
Sevgime engeldi
Ancak
Kayıp dallarımla vedalaşacağım
Ağaçların kalabalığında

Göründü şimdi.

2- Saat Bir Treni

Erkek ve kadın esenleşir
Yüreklerindeki güller dökülür
Kırılır
Çıkar gölge gölgeden
Ve üçü oluşur:
Erkek
Kadın
Ve zamanları...

Tren gelmeden
Kahveye geri dönüp otururlar
Son sözlerini söylerler,
Birbirlerine dolanırlar
Sevdikleri günbatımının alacasıyla gitar eşliğinde
Ayrılamazlar...

...Bu yürekten ecel terleri döktüm.
Madrit'te kadınlar sevgilileriyle gezerler bana teselli veren bu sokaklarda.
Sevincimi ve tanıdığım kadının yüzünü hiçbir zaman unutmayacağım...
Seni unutacağım, seni unutacağım, seni çok çabuk unutacağım.

Azıcık gecikti
Saat bir treni.
Bir saat garın lokantasında oturdum,
Göçmen kuşlar tekrar döndü.
Geceden bir sayfa okuduk
Ancak biz
Erkek ve kadın karşılaştık...

3- Son Akşam

Bütün toprağın şeftalisi bedeninde uyur
Sözcükler olsa
Öfke bilenmiş olsa da
Gölge düşer üstüne
Kimse yok
Yok kimse...

Yalnız şarkılar söylersin
Gurbet yolunda aheste
Bütün şeyler sende
Buğdayın lakabı
Yalnız şarkılar söylersin.

Denizler çok
O yalnız bir nehir.
Amacım kısaydı
Ve o yalnız bir nehir.

Kışta göreceğim
Yanında öldürecek beni
Ağlayacak
Gülecek
Yanında öldürecek beni
Ve ben onu kışta göreceğim...

Şimdi anıyorum
İlk andığımı
Ömür buharlaşıyor
Damlayan damlalarda
Adımlarımda.
Her şey sevgiye benziyordu
Hava kırılır
İki garip yüz arasında,
Dalgalar taşlaşır
İki yakın göğüs arasında,
Ve ben anmıyorum...

Yalnız şarkı söylüyor
Bu akşam son akşam
Güllerini ıslatıyorum
Ve toprak esintisiyle uçuşur
Yalnız ağladığı zaman.

Sözcüklerim sözcükler
Pencereler göğe bakar
Kuşlar boşlukta dolanır
Adımlar alışık nehir bir yerlere birikir
Ben anılanlarla.

Sözcüklerim sözcükler
Ve o ilk. Ben ilk
İdik. Olsaydık
Kış geldi
Her şey beni öldürür...
Her şey ağlayıp gülüyor
Sözcükler
Sözcükler.

4- Mavi Bir Gün

Kadın türkülerle oturur
Yün eğirir
Şeylere doldurur
Pencere günlere açık
Deniz uzak...

Bir pazar gününde döner mavi,
Son deriyi çıkarır halkın dönüşüyle,
Romantik bir şiir okur,
İskemlede durup,
Pencere günlere açık
Deniz uzak...

Görünmeyen çığlıklar duyar.
Kapıyı açar,
Giden insanların ayak izlerini görür.
Kapıyı kapatır,
Suretini görür. Ona soran: Bu senin intiharın mı?
Mozart'ı dinler,
Yer ve gökle birlikte rahatlar,
Pencere günlere açık
Deniz uzak...

...Karşılaştık,
Güzün sahanındaki denizle vedalaştım,
Şarkılarım dindi
Sana, şarkı söylemem
Kalbin günlere açık
Deniz mutlu...

5- Denizin Koğulunda Yalnız Durum

Bu mekânda bu zamandan önce karşılaştık
Taşı suya attık,
Mavi balıklar kaçtı
Dalgalar bize geri döndü
Bizi dalgalandırdı.
Baharın kokularına emekler ellerim,
Beni azıcık yürütür
Sendiyen ağacına* atarım ellerimi
Derim: Dalgalar sana benzemez
Ve ömrüme.
Buluttan çuvallara uzandım
Mavi balıklar bağrımı yarar
Şiir yolunda tüketir beni, ölüm beni çağırır
Ölüm şimdi ateş ve su arasında
Beni görmüyordu
Ben onun uyuyan gözleriydim...

*Bir çeşit çam ağacı

Kökümü deliğine salacağım,
Bedeninin içinde unutacağım gömleğimi,
İkinci kişiliğimi unutacağım,
Kanatlarımın izini vereceğim sana...

İstediğimi söylemeden.
Beni balıklarla ve dikenlerle atacaksın,
Gözleri uyur uyuyordu...
Bugüne düş olarak kalacağız,
Üzgün avcıların kumlu yolunda yürüyeceğiz
Ey efendim!
Bugün dağılıyor muyuz bedenimizi kedilere atarız
Ey efendim! Biz iki dost.

Mavi balıklar uyudu dalgalarda
Şarkılar gizini
bana verdi
Yayılan gecede,
Ben bu gizin tanığıyım geri dönmek için
Uğraşmadan önce,
Dönmek için uğraşmam,
Kalbinden atışından başka bir şey istemem.

Düş nasıl düş olarak kalacak
düş
Nasıl
Düş olarak
Kalacak
Eskiden, bizi bekleyenlerden kaçtık
Bu mekânda bugünden önce karşılaştık!

6 Son Sahil

Türküler dökerim
Bu nehrin dizlerimde intiharı gibi.
Bu benim bütün tatlılığım
Bu balımdır benim.
Güven içinde uyurum.

Dar alışkanlıklarımda
Meydanlar boş,
Kerkenez kuşu hasta
Güller yanık,
Düşüm basitti
Ve ışıltı gibi açık:
Ben türkülerimi söylerim.

Şimdi nerelerdesin?
Hangi dağda
Parlayan ayı alıyorsun
Nerede bekliyorsun?
Sevgili efendim? Adımlarımız birbirinden uzak
Dağın başlangıcında
Devenin intiharıyla
Bildik mesafeleri.

Kalbime kayar ölüm
Azıcık
İki yolcu olsak da
İki hava olsak da
Şimdi neredesin
Hangi yağmurda
Akşam kovulacaksın?
Ve ben meydanların en ücra köşelerine gideceğim.

Bu bütün tatlılığım,
Savaşım bu benim,
Yolum.
Bu benim büyük şehvetim,
Bu benim balım,
Bu benim ilk türkülerim
Her daim söyleyeceğim
İlk türkülerimi,
Ancak
Şarkılarımı söyleyebilecek miyim,
onu bilmem.

Mahmud Derviş
Kronoloji

1941 Celile ilinin el Barva köyünde doğdu.

1948 İsrail'in başlattığı amansız savaştan ailesiyle birlikte kaçarak Lübnan'a yerleşir.

1949 Lübnan'da okula başlar.

1955-56 İlk şiirlerini yazar, öğretmenleri büyük ilgi gösterir.

1961-65-67 yıllarında orta öğrenimini yaparken İsrail hükümeti tarafından üç defa tutuklanır.

1964 ilk kitabı *Zeytin Yaprakları*'nı yayımlar.

1970 İsrail'den sürgüne gönderilir.

1971 *Filistinli Sevgili* kitabını yayımlar.

1973-1980 yılları arasında sırasıyla *Gecenin Sonu*, *Uzak Bir Sonbaharın Hafif Yağmuru*, *Celile'de Kuşlar Ölür*, *Düğünler*, *Uykudan Uyanıyor Sevgilim*, *Yedinci Deneme* şiir kitapları yayımlanır.

1980-82 Sabra-Şetilla katliamını yaşar. **1981** *Beyrut Kasidesi*'ni yazar.

1983-87 yılları arasında Kıbrıs Rum Kesimi'nde ya-

şar. Aynı dönemlerde *Filistin el Tawra* siyaset ve edebiyat dergisinin yayın yönetmenliğini yapar.

1984 *Beyrut Kasidesi* ile Lenin Ödülü'nü alır.

1988-95 yılları arasında Paris'te yaşar.

1996 *Unutulanı Anmak* anlatı- romanı yazar. (çev. Metin Fındıkçı, Avesta yay.)

2003 Nazım Hikmet Şiir Ödülü'nü alır.

Mahmud Derviş

1941 yılında Celile kentinin küçük bir köyünde doğar. O sessiz sedasız köyü, bir fırtına savrukluğuyla istemeyerek bırakırken, henüz altı yaşındadır. Orta öğrenimini İsrail'in Nazaret ilinde yaptığı sürede üç defa hapse girer (1961, 1965, 1967). Dergi ve gazetelerde çıkan şiir ve yazılarıyla, daha o yıllarda halkıyla bütünleşir. Kavganın, acının ve yalnızlığın çok erken yaşta bilincine varmıştır artık. Şiiri de militanca söyleşi içinde gelişmektedir. Bu acıya, bunca katliama ve sürgüne rağmen, Derviş hiçbir zaman kin gütmez şiirinde. Kendi halkına tanıklık ederken, bir yandan da dünya insanları önüne, militan şiiriyle, somut deliller sürer. 1982 yılının Eylül ayında, Sabra-Şatila katliamı olur. Mahmud Derviş katliamdan hemen sonra, Gölgeyi Yüksekten Övmek - Beyrut Kasidesi'ni yazar. Bu şiirle Filistin kavgasında, en güçlü silahlardan birisinin şiir olduğunu bütün dünyaya kanıtlar.

Mahmud Derviş

Mavi Bir Gün

Mahmud Derviş, çağdaş Filistin şiirinin ustalarından. Direnmenin ve sürgünlüğün şiirini yazdı o. Bir ulusun varoluşunu dile getiren, dayanma gücünü anlatan birer simgeye dönüştü her bir dizesi.

Arapçadan Türkçeye Metin Fındıkçı'nın özenli çevirisiyle.

"Alçakgönüllü bütün büyük şairler gibi Derviş'te de şiir, bütün katliamlara karşın bir tedavi görevini üstleniyor; şiir yaşamın özü oluyor, yaşamı şiire üstün tutuyor. 'Ben bir şiir okulunda öğrenci-öğretmen veya usta-çırak olmayı reddediyorum. Yaşamın her anında beklenmedik biçimde bir teorinin beni hapsetmesini sevmeyeceğim. Okullar şiir yaratmayacağına göre, şiirler bir okul yaratabilir', diyor."

Metin Fındıkçı

ISBN 975-304-180-2

9 789753 041805

Dünya Lekesi

Seyyidhan Kömürcü

ŞİİR

7. BASKI

§

sonra madem insan kal adında bir beladır
insan dalgın bir belgedir kendisiyle hayat arasında
neden eve dönmekten ibarettir hayat
neden bazen simsiyah bir doğruyla denilir
devletin ve Allah'ın en iyi fikridir kış
bütün evlerin en mükemmel hatasıdır baba

başka incirin yarasını başka incir de bilmez gibi
talandır bu herkesle herkes olmak
kopan umur, ufalan ödün adıyla
iki lekenin birbirine dağılmasına sadece aşk mı denir
diğer zeytinin diğer zeytine fethi gibi
dilerim herkesin vaktiyle adı sinem olan
uzun bir yasa değer eli
sinem!
o kadar
o denli

EVEREST
www.everestyayinlari.com
f/everestyayinlari
/everestkitap
/everestyayinlari

9 789752 899872

SEYYİDHAN KÖMÜRCÜ

1978 yılında Mardin Derik'te doğdu. Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü'nden mezun. *Hasar Ayini* 2003 yılında, *Dünya Lekesi* 2012 yılında yayımlandı. *Dünya Lekesi* Fransızca ve Almancaya çevrildi.

SEYYİDHAN KÖMÜRCÜ

DÜNYA LEKESİ

§

Yayın No **1055**
Şiir **91**

Dünya Lekesi
Seyyidhan Kömürcü

Yayına hazırlayan: Mehmet Said Aydın
Kapak tasarımı: Emir Tali
Sayfa tasarımı: Veysel Demirel

© 2012, Seyyidhan Kömürcü
© 2011, bu kitabın tüm yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: Şubat 2012
2. Basım: Aralık 2015
3. Basım: Şubat 2017
4. Basım: Şubat 2018
5-6. Basım: Şubat-Kasım 2019
7. Basım: Ekim 2020

ISBN: 978 - 605 - 141 - 987 - 2
Sertifika No: 43949

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 45099
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 15 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 513 34 20-21 Faks: (0212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap
www.facebook.com/everestyayinlari
www.instagram.com/everestyayinlari

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

bu kitap okuyanının huzurunu kaçırsın diyedir
onlaradır

İÇİNDEKİLER

her sabah ödümü koparıyor dünya

sinem 11
yas 15
sena 19
üç dağ 29

dedim belki de bir yere üzgün üzgün bakmaktır dünya

fena 37
feci 41
yetim 43
kış kahrı 47
esna 51
umur 55
hakir 59
insan 61
eşya 65
kumaş ile terzinin hikâyesi 67

her sabah ödümü koparıyor dünya

sinem

refik için annesinin **hatr**'ına

yüzünün üzülmeye çalışmış yerlerinden bahsediliyor
güya gövdenin ve sesinin başına su gelmiş, inanmazdım
herkesle hançersin de kendinle adın çıkmış sanki
kalbini özenle kırmışsın bütün eşyanın, ummazdım

incirin öte hatrı suyun kuşkusuz fikriyle üzgünüm
dilemiştim ki en çok kar yağmasın bu kış
bu kış kalp suyumla ıslanmasın yastık
dilemiştim ki yoktur aşk
bu mutlak hasar bu mükemmel hata
bu belki mümkün bir kusurdur sinemdeki
ama ödü varsa umru da var insanın ayarı gibi
anladım sanki, devlet neden şarap kullanmaz
neden en uzun suya en sessiz uzanır yüzün
neden en çok üzülmüş üzümün adı şaraba çıkar

sonra madem insan kal adında bir beladır
insan dalgın bir belgedir kendisiyle hayat arasında
neden eve dönmekten ibarettir hayat
neden bazen simsiyah bir doğruyla denilir
devletin ve Allah'ın en iyi fikridir kış
bütün evlerin en mükemmel hatasıdır baba

başka incirin yarasını başka incir de bilmez gibi
talandır bu herkesle herkes olmak
kopan umur, ufalan ödün adıyla
iki lekenin birbirine dağılmasına sadece aşk mı denir
diğer zeytinin diğer zeytine fethi gibi
dilerim herkesin vaktiyle adı sinem olan uzun bir yasa değer eli
sinem!

o kadar
o denli

yas

seni kırk kez sordular
bilmiyorum dedim
biliyordum

sana kırk yerde yıkanmadım
kirli değilim dedim
kirliydim

kırk uykuyu uyumadım sana
siz uyuyun dedim
uyudular

sana çok
her şeye en az iki defa baktım
kesmedim kesilmesi gerekenleri
kırıldılar

kalbimin çeşitli peygamberleriyle
tutup saçlarına eyyub anlattım
dedim senin de saçların *cumhuriyetin ilk günleri*

boynun gene boynun ve yüzünün üzgün yerleri
çok baktım ama seyretmedim sonra hiçbir şeyi

çünkü anladım: kırkı çıkmak ne demek
ne demek ölünce hep yirmi bir gram eksilen insan

sena

elim ayağım
epeydir kimin kime ne anlattığını bilmiyorum
adında hem ekmek hem gül geçen kimseyi görmedim
tanımıyorum
ben biraz yavaş
günde beş defa hiçbir şey yapmayan biri
ben biraz en üzgün baharatlara fena meyilli
mümkünse haşhaş
yoksa benzeri sözcüklerle de kırabilirim kalbimi
diyelim zencefil
diyelim hatmi

elim ayağım
başımdan geçenle aklımdan geçenin karıştığı bu masal
aşk her şeyi daha yavaş yapmaktır diye diye yürüdüğüm bir sokak
kalbinde tef ve delik
kalbinde dünya lekesi taşıyan bir çocuk resmi demişti
madem günde beş vakit kalkıp sana baktım
madem dünyanın bu kadar sabahını ben uyandım
ben uyudum bu kadar uykusunu
diledim dünyaya fena inanmış bir yüzüm olsun
kendimi seninle öldüreceğim dediğim feci bir kalbim
bir elim
bir ayağım
ağzıma doldurduğum rüzgârla üfleyeceğim sözlerim
diyelim fena
diyelim feci

elim ayağım
artık nereye ne götürdüğümü bilmediğim bu sapakta
sesini burada bırakıp giden şeylere baharat diyen o aktar dedi
tamam olmak küfür
tamam etmek hâşâ
bir ömür ağrıma gitse de dünyadan oluşmuş harfler
yarım dalgın ve kusurlu geldim ben buraya
günde beş defa hiçbir şey yapmamaktansa
kalıp sana baktım
kalıp sana bakmak oldu dünya
baharatları tek tek
zamanın bizi nasıl terlettiğini tane tane
dünyaya inanmış bir yüzü üzgün üzgün anlattım sana
dedim belki de bir yere üzgün üzgün bakmaktır dünya

dağlarına yedi
çarşılarına bir kez kar yağan doğu
durup beklemenin durup beklemekle devam ettiği günler
uyanınca da süren rüyalardan geldim ben buraya
diyelim fesleğen vardı
durup fesleğen çalıştım buralarda
diyelim fesleğen çalışmış kadar yoruldum ben dünyada
bil dedim
ilk kez ekmek ve gül geçecek yanımızdan
ilk kez ekmek ve gül geçecek adımızda
yalvarırım bizi dünyaya bulaştırma

elim ayağım
ilkin ruhunu ve duvarını duayla koruyan bir evde karıştı aklım
karıştı kalbim
doğu dağlarını yedi diyen ninem
her baktığını görmesin diye su içirdi kız kardeşlerime
rüzgâr yedirdi her bildiğini demesin diye
işte ona hep bir çukurdan baktım
hep yutkundum ninem ve dünya demeden önce
dağlarını yiyen doğunun adıyla bakışsız bu yüzü seçtim kendime
dedim belki de bir yutkunma yeriydi hayat
o avlu
o dam
o çocukluk
dedim belki de bir yutkunma yeriydi dünya

elim ayağım
yani kalbi yutkunmakla dolu kız kardeşlerim
bu nasıl mümkün
saçlarından başladılar konuşmaya
dedim değil mi ki simsiyah yaşımdayım
değil mi ki ekmeğimi yüzümün teri içinde yedim
ben de gitmeliyim artık o en fena bitkilere
çağırdığım haşhaş
gittiğim hatmi
olduğum zencefil
aslında hep bir odun sarsınlar onu içeyim dedim kendi kendime
duvarımızda dua
dualarda büyülü o nine

elim ayağım
taşıma düşman beğendirmekle geçirdiğim o günlerde
ben iyiyim de kalbim delik
ben iyiyim de burası doğu
ben iyiyim de çevrem kötü diye tarif edildiğim her yerde
bu farz dedim
bu farz
bu kesmediğim şeyleri uzatıyorum sanmanızdaki uzun kusur
bu kalbinizin kenarındaki yavaşlık
cümlelerimi yarım
beni duman eden her neyse onun adına
bu nasıl mümkün ki
önce gözlerimden başladım ben konuşmaya
akşamını gördüm dünyanın
merak kuşku ve bekleme yerlerini
hayatın beni tahtaya çıkardığı bir sabah
kırıldı *dünya soğuktur* diye yazdığım o kalem
o ayna

gördüm
nereye gitsem ben dik gölgem kamburdu bu dünyada

elim ayağım
sen gittin yağmurun sürdü sonra
denediğim taş çarşıları oldu dünyanın
sabır bitkileri
kırk uykusunu uyuduğum doğu
kırk yolunu yürüdüğüm sokak
hayat hep tuhaf bir yapışkanlıkla kaldı boynumda
dedim kırk sesle yıkansam da gitmez kalbimden sesin
ben dik gölgem kambur
bu leke başka

üç dağ

de ki dünya

ve dağlarına bu kadar üzgün davranan dünya
madem bu yağmur bu çamuru anlamıyor artık
sen dönerken ben bu kahrı bir ağız tadı olarak öneriyorum hayata
işte
derler ki ruhunda kocaman şüphe
kalbinde kara bir lekeyle doğarmış insan
insan
yani biri diğerini *kör kuyularda merdivensiz bırak*an

aslında giderim giderim bu dağ bana büyük
şu oda bana geniş
bu ev bana dar dediğim zaman
hiç işe yaramayan o çarşamba
simsiyah bir kadın
bütün çirkin sularımı içen o ağızla kaldım hayatta
dünya
biraz da kaldığım hayattan yazıyorum bu mektubu sana
çünkü sen ve hayat
yarısı gelinen yarısı kalınan bir yermiş bunu asla unutma

de ki dünya

geldiğim ya da kaldığım
beni tamam eden her neyse onun adına
sana gelmiştim hayatta kaldım yanlışlıkla
hayatta
ki istesem karmakarışık yağmur da diyebilirdim buna
kalbimde en güzel kara leke
başını ve sonunu unuttuğum o uzun cümle
şehirleri anladım
ama anlamadım bu kadar köyü neden gezdirdin yanında

bak benim kırk kere fotoğrafım da var kalbimle yan yana
işte burada dağlarım çok üzgün
burada hayatı sevme tehlikesi geçirmişim ben
burada merak ettiğim uykularını uyumuşum senin
simsiyah bir gülü dilim dilim vermişim sana
sönen bir ışık
biten bir şey gibi bitmiş kalbim
inanamadım dünya
sen dönerken evine dönüyormuşsun aslında
başını ve sonunu unuttum
bu yüzden artık her şeyin tam ortasını konuşmalıyız galiba

dünya dünya
yalvarırım artık bir gün beni uyandırma

dedim belki de bir yere üzgün üzgün
bakmaktır dünya

fena

aklının tam ortasına bir oğul düşünce babamın
dönüp dolaşan bir fenalık gibi söylenmiş göğe
beni suret et
oğul diye bir uçurum diliyorum kendime

annemin içine hüngür hüngür ağlayınca babam
alnında oğul terleri birikince
dünyaya bakma vaktim gelmiş
bir sesin bir yere bakması gibi fena
tuhaf bulaşıcı ve yapışkan bakmışım dünyaya

akşamına razı evimizde başı dönen bir sözcük olmuş cüzam
önce bir doğum lekesi sanılmış bu bakma halim
günün öğünlerine çarpan bir sözcük
kalkıp kendi kendine gezen bir sözcük
cüzam ve fena

bu ağaçta bir yanlışlık buldum
bu ağaçta çok düzgün bir dağınıklık diye diye yürüdüğüm o bahçe
kırk yıl aynı yere bakmakla edindiğim bu veba
beni getirip getirip buraya bırakan bitkiler gibi
alnında bir yer var
kullanılmamış bir yalnızlık
sanki durmadan bir çiçeğin kenarını anlatıyor bana
avucumda nem yüzümde ateş
kalbimde unutmak kadar feci sözler
unutmak
kırk yıl aynı yere bakan da unutmamış ki diğer yeri

adının ibret sesi çarpınca kulaklarıma
kendi bahçesinde başı dönen bir çocukluk
altı yetim kardeş
altı fena söz gibi iniyorum taş çarşılara
aklım yokuş kalbimde nal sesleri

ey beni buraya getirip getirip bırakmış şeyler
ey aklımın tam ortasında yırtık o umman
işte kırk yıldır fenayım aslında
işte kırk yıldır kendimin kardeşi gibi buralarda

buralarda

feci

diyebilirim ki kırk yıl sürdü içim
kırk yıl sürdü içimi titreten zaman
bu muamma
başımı en feci yastığa koyup
yüzündeki tek tanrılı dinleri denedim
yüzündeki en unutkan yerleri

diyebilirim ki bilinmeyen dualar buldum
başka bitkiler
ıhlamur
susmak ve yutkunmak

geldiğimde tek tanrılı dinlerde yer yoktu
suratımı astım
kırk vakt'e bakıp sana inandım

her duası feciyle biten bir ibadet çeşidi buldum
kırk yıl günde beş öğün yutkunmak
sefadan uzadı saç
cefadan uzadı tırnak

diyebilirim ki her duası feciyle biten bir ibadetti yaşamak

yetim

kendimi dışardan alıp içeriye koyduğum bir zor zamanda
çünkü daha inmek güç
inanmak asla derken kimsenin kışına
belki de hayret ve puslu o yüze yüzümü astığım bir ilk an
hatta korkunç bir telaş
bir mükemmel uçurumla vardım yanıma
işte şöyle kara bir baht
oralı değilim
işte böyle kusursuz bir suç
yanlıştır buralı sayılmam

sevmekle hiç kendimle alakam az bir zamanda
anlaşılmaz o humma özürlü bir vefayla kaldım ayakta
annemin kaza babamın bela döktürdüğü o kurşun için
oraya buraya değil yedi farzla vardım yanıma
işte bu yüzden artık her sabah çabucak uyanıyorum
işte bu yüzden
yetimim yetimim diyebilmek için sana

kahra atlas kedere itibar olduğum o gün
çünkü dışarıyla hiç kendimle çabuk anlaştığım bir gün
bağlandım yüzüyle yüzümü bir yetim gibi seven sabrıma
bağlandım beni dışarıdan edip içeri alan manaya
işte şuna korkunç çalıştım:
neden gidince hiç
hep dönünce uğramışım yanıma
işte şunu korkunç düşündüm
kime denir yetim
ondan başka kimdir kendine belâ

kış kahrı

aslında önce evleri sevmeye giderdi sesin
caddeleri sokak gibi sevmeye giderdi sesin
giderdin! ödü kopardı bütün eşyanın

sonra kuyu kuyu dolaştığım mahcup sular söyledi
yüzünüze güller
üzgün evler bozuk rüyalar
aslında bana herkesin uzağı var dendi
herkesin uzak adında bir masalı
inandım
dedim mutlaka masaldır bazıları

giderdin dedim
gittin ve gittiğin kırk gece sana uyudum
aklım ödünç
ellerim yanlış
dedim benim seninle kırk kere fotoğrafım var
senin bundan kırk kere haberin yok
dedim ve uyandım!
başkasının sesiyle devam ettim dünyaya

yok yok
sonra muhakkak ruhum yırtıldı benim
aklım yırtıldı da bunu sular söyledi
doğru yukarıdan aşağıya düşen şeylere denirmiş
zaten dünyaya masalını düşmeye gelirmiş insan

sonra sonra anladım
insan ancak güzel bir acıyla kalabilirmiş dünyada
bazen gidilirmiş
gitmekle ilgili şiirler okunurmuş ya da
uyudum uyandım uyudum uyandım
başkasının ayaklarıyla devam ettim dünyaya

esna

herkesin bıçağı yok bir esnada
eşyanın devamı
senin tamamın olduğum bir evde
sana en uzun yarımlardan bahsediyorum

ben açıkçası seni yanımda hep siyah bir huy gibi taşıdım

kendi masalından düşene biz denir bir vakitte
insan durup kuyusunu beğenmeye gelir bir dünyada
birkaç kişiydik güya
birkaç iş vardı
birkaç ev
iki ömür üç defa eşyanın asıl yerini aradım

aramak eşyanın en kötü yeridir bu bıçak başka
ruhumu kestim ruhumu kestiğim bir zaman biçimidir esna
bu sefer bütün suları daha iyi düşündüm
siyah huylu adamlar var bir dünyada
bak sen sustukça kalbime kaçıyor sesim
bak kendimin devamı değilim ben
yüzümün devamı değil gövdem
yazık ki terbiye eşyaya mahsus insan unutkan
eskinin eski kıymetiyle utan dedim
utan ve güle kırmızı davran

eski seslerin aşkıyla ilgilendiğim o vakit
elimde alnın elimde ağız tadın
elimde seni sevme tehlikesi geçirdim diye bir ilan
gül'e sabır et sabr'a bıçakla katlan

başka hayal girince aşkın girmediği evlere
kapının sesine inanmak feci
biz demek korkunç
zaman yok esna yalan
eşyanın asıl yeri kimin haddi
kimin hesabı sevişmeyi artık unuttum sanmak

iki kişiysek neden üç ağız tadımız var
neden kâğıt elimizi keser
elimizi keser masalını yazdığımız bıçak

umur

kır'kardeşim neslihan'a

beni içeride taş atmaya benzeten evlerde üç kusurlu fotoğrafım
[vardı
yani babamla annemin birbirine kırk yıl anlattığı üç masalım
işte bu yüzden sana her an bir gülü simsiyah verebilirdim
düşün
bir gülü simsiyah
bir gülü dilim dilim

aslında sana bir şey anlatacağım ve ödün kopacak
gittin
alnında kapkara bir işe başladım
çalışkan o acıyla çıktım karşıma
dedim ağrıma gidiyor dünyadan oluşmuş harfler
dedim bu yüzden yavaştır aklım
sakardır kalbim
öyle ki hayatı sevmek tehlikesi geçiriyorum bazen

aslında sana bir şey anlatacağım ve umrun kopacak
çalışkan o ağrıyla alnımda ölmüş kuşlar
artık her gece özenle bu iki çukuru örtemiyorum
artık bazı yerlere gözlerimi katlayıp gidiyorum
bazen olmak kötü meyveler düşürüyor kalbimden
öyle ki bir odunu sarsalar
onu da içiyorum bazen

güya sana bir şey anlatacaktım
simsiyah
dilim dilim
gittin
çalışkan bir acıyla kaldım yanımda
gittin
her gün bir bardak su döküyorum dünyaya

hakir

içimin canına okudum
bu yüzden sadece ona

yine de kalktım gezdim dünyada
beyaz!
güya bembeyaz şeylerden bahsedecektim
lirik parmaklarıma dökülen mürekkeple canıma bulaşan ağu
[mesela
madencilerin elindeki demirin ağrısı ya da
tam ortasındayken bir ömrün
bulaştı canıma dinmez bir masal
bir kalmak acısı

aslında bembeyaz şeylerden bahsedecektim
bir güle kırmızı davranmanın masalında kaldım
toydum ve hakir
dedim bileye bileye ettiğimiz şu heykel ne kadar da çirkin
ne kadar da sakar şu ettiğimiz akıl
şu dalgın merhamet
şu yol şu yordam

yine de kalktım yürüdüm dünyada
leke bir kalbin kenarındaki yavaşlık
soğuk bir yüze bulaşmış masal gibi
dünya yuvarlaktır dediler
yanlış ve uzundur anladım

kalktım ben de yürüdüm bir sürü yanlış fotoğrafta
zehir zehir çevirdiğim sayfanın kalbinden edindiğim leke mesela
toydum ve hakir
dedim dilerim sokak öldürsün sokağa seslenenleri
sonra umur vurulunca bir kalbin ara sokağında
sanki dünya iyileşmez anladım
dünya ve doğu iyileşmez asla

üç çizik attı kalbime doktor
her sabah aç karnımla üç kere seni unutmalıyım sandım
sessizce alnından indim
bıçak çektim dünyaya

insan

sanki kuyumu beğenmeye geldim

yüzü dünya lekesi ve mağdur
parmakları bu kadar lirik olanı sevdiğimden beri
her eşyanın en kötü yeri
bir bıçağın en korkunç fikriyim

aslında bıçak ve eski bazen kırmızı bir işe yarar
uğrun uğrun kaş
yavaş yavaş göz
beni burada uzun uzun bırakan ol sebep
bakın kolay değil bir yüzü her sabah katlayıp saklamak
her akşam bir çukuru özenle örtmek
tam değil yarım yarım şeylerden bahsediyorum hep
dilimde dönmeyen şık bir ölüm var
şık bir kuyu şık bir umur şık bir öd
bak hep dersi tarih olanlar var
hep suyu ve zamanı yanlış çevirenler var bir dünyada
bak bu soyu sopadan gelenlerin masalı ahşap bir yalan
ahşap ve yalan

yine de masalımdan düşmeye geldim

aslında bana seni ve denizi yanlış bir maviye çevirdiler
bu yüzden hep tenhaydı ağzım yavaştı aklım
her yanlış kalbin tam ortasında güya tercüman
ellerimin yalnız kaldığı her masada en feci kambur bendim

kambur bendim ve kalmak adında bir huyu sevdim
gitmedim zehir zehir doldurduğum defterlerden başka
beni henüz gitmeye ikna etmedi dört kuyu kitap
dilime dolanmadı hiçbir ağu
sözün güzeli değilim zamanın incesi olamam
sokağa seslenenleri öldüren sokağın kahrıyla
derler ki kalbi acilen fazla olan biriyim
kederin atlası hâşâ!
eskinin eski kıymeti değil
düpedüz lekeyim
şahsen kambur sadece kekeme

eşya

bu mektup sana değil/
konuşma yaşına gelen eşyalara/ demiri dövenin elinden canıma geçen ağrı büyüyor/ sabahları beni dışarı çıkaran acı ağacı/ geceleri beni eve gönderen zaman/ yapmamam gereken şeyler/ kalbime sürtünüp büyüyen delik/ zaman hızlı ama vakit geçmiyor/ öyle ki bezen yukarıdan attığım öfkeyi aşağıdan toplayabilecek kadar hızlı çarpan bir kalbim var/ okudum/ öfke yavaş yavaş düşüyormuş aşağıya/

bu mektup sana değil/
bakma yaşına gelen eşyalara/ utandığım bir yüzü oluyor bazı eşyaların/ durmadan bir yerimi kurcalıyor yoksulluk/ kalbi kırık bir ok nereyi vurabilirse orası oluyorum bazen/ gövdemi doldurduğum alkolle/ gözlerimi kırmızı kırmızı edip bakıyorum yüksek binalara/ hepimiz *dünya soğuktur* diyen o nineden olmadık mı/
inin aşağı/ izledim/ öfke yavaş yavaş çıkıyormuş yukarıya/

bu mektup sana değil/
duyma yaşına gelen eşyalara/ günün öğünlerinden yapılmış bir mutsuzluğa çağırıyorsunuz birbirinizi/ günde kaç kere yanımdan geçiyorum/ aklımdan hem ekmek hem gül geçiyor/ siz yoksunuz/ ayın ortası her pazartesi/

bu mektup sana değil/
susma yaşına gelen eşyalara/ dünyanın kaç harikası var biri de yutkunmak/ önümü ilikleyip çıktığım dışarılar/ biliyorsunuz bazı fotoğraflarda canı sıkılan bir ağaç gibi bakıyorum dünyaya/ umduğum felaket bu değildi diyorum/ *bu dünyada birini sevdik o da öldü* diye karşılandığım bir yasta/ göğe bakıyorum/ ben de aferin diyorum tanrıya/
çünkü şöyle savaşlara inandım/ sonuncu dünya savaşında kaç asker intihar etti/ kaç kez yutkundu dünya/ olsam mutlaka yanlış yerde nöbet bekleyen bir asker olacaktım/ kırk gün kırk gece aynı dalgınlıkla/

bu yüzden bu mektup sabaha karşı yalnız olan bütün eşyalara

kumaş ile terzinin hikâyesi

ben genellikle şunu bilmeyen biriyim
bazı hikâyeleri
kumaş mı anlatır
terzi mi

derler ki terzi ne yapayım diye çağırırmış kendini
her sabah her akşam kendini çağıran bir terzi
anlatırmış
velev ki benim iple kumaşa dediğim bir çukurdur
kundağını diktiğimin kefenini de diktiğim o sabah
ilk kez ne yapayım diye çağırdım kendimi
buralar düz ne yapayım
kumaş varsa terzi olurum
bataklık varsa kurbağa

derler ki kumaş ne yapayım diye çağırırmış kendini
her sabah her akşam kendini çağıran bir kumaş
anlatırmış
velev ki benim iple terziye dediğim bir çukurdur
kundağını olduğumun kefenini de olduğum o sabah
ilk kez ne yapayım diye çağırdım kendimi
buralar düz ne yapayım
terzi varsa kumaş olurum
kurbağa varsa bataklık

ne yapayım

bkz.
dünya

bkz.
insan demekten başka

ne yapayım

bu kitabın masalı

ön sıralarda oturan

her şeye tıpatıp uyan
ve her şeyi çoktan bilenlerin

mümkünse uykusunu kaçırsın diyedir

bir şey yapılması gerektiğini ve de hemen
çoktan biliyoruz
ama daha erken olduğunu bir şey yapmak için
ama artık geç olduğunu bir şey daha yapmak için
çoktan biliyoruz

ve işlerimizin yolunda olduğunu
ve bunun böyle süreceğini
ve bunun anlamı olmadığını
çoktan biliyoruz

ve suçlu olduğumuzu
ve suçlu oluşumuzda bir suçumuz olmadığını
ve elimizden bir şey gelmeyişinde suçlu olduğumuzu
ve bunun bize yettiğini
çoktan biliyoruz

ve belki de ağzımızı tutmanın daha iyi olacağını
ve ağzımızı tutmayacağımızı
çoktan biliyoruz
çoktan biliyoruz

ve kimseye yardım edemeyeceğimizi
ve bize kimsenin yardım etmeyeceğini
çoktan biliyoruz

.....

ve her seferinde bir şeyin olacağını önceden kestirdiğimizi
ve her seferinde haklı çıkacağımızı
ve bundan bir şey çıkmayacağını
çoktan biliyoruz

ve her şeyin yalan olduğunu
çoktan biliyoruz

.....

ve bunu çoktan bildiğimizi
çoktan biliyoruz.

Hans Magnus Enzensberger
Çeviren: Sezen Duru

ADNAN YÜCEL

acıya kurşun işlemez

4.BASIM

YURT
KİTAP-YAYIN

ACIYA KURŞUN İŞLEMEZ

© Adnan Yücel

© Yurt Kitap-Yayın

ISBN 978-975-7076-06-6
4. Basım, Nisan 2012, Ankara

Kapak Tasarım
Uğur Alparslan

Baskı Cantekin Matbaacılık, Ankara
Sertifika No: 15372

Yurt Kitap-Yayın
Konur Sokak 26/3
Bakanlıklar/ANKARA
Tel: 0.312. 417 35 49
Fax: 0.312. 425 36 40
Sertifika No: 16451
e-mail: yurtkitap@yurtkitap.com

www.yurtkitap.com

adnan yücel

acıya kurşun işlemez

ADNAN YÜCEL

Şair, yazar (1953-) Elazığ'da doğdu, babası, bir kara yolları işçisidir. Orta ve lise öğrenimini Elazığ'da yaptı. Diyarbakır Eğitim Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi (1975). Daha sonra Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi bölümünü bitirdi ve Çağdaş Türk Edebiyatı üzerine yüksek lisans öğretimi yaptı (1979). Elazığ-Karakoçan Lisesi, Ankara Yenişehir Lisesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Lisesi, Ankara Cumhuriyet Lisesi edebiyat öğretmenliği görevlerinde bulundu (1975-1987). Şu anda Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Türk Dili Öğretim Görevlisi olarak çalışmaktadır.

Yeni Adımlar dergisinde yayımlanan ilk şiirleriyle dikkati çekti (1974). Daha sonra *Özgürlük İçin Direniş, Yapıt, Sesimiz, Petek, Sanat Edebiyat 81, Yeni Olgu, Dönem, Türkiye Yazıları, Somut, Dönemeç, Yazko Edebiyat, Yaba Öykü, Yeni Şiir, Sanat Emeği, Anadolu Ekini, Temmuz, Tavır* gibi dergilerde; *Yeni Halkçı, Demokrat, Cumhuriyet* gazetelerinde yazmayı sürdürdü. AYKO'nun kurucuları arasında yer aldı ve yönetiminde bulundu (1981-1987). Şiirde yoğunlaştı.

Yapıtları

Kavgalara Sözlenen Sevda (şiirler, 1979)

Soframda Kaval Sesi (şiirler, 1982)

Bir Özlem Bir Türkü (şiirler, 1984)

Acıya Kurşun İşlemez (şiirler, 1985)

Yeryüzü Aşkın Yüzü Oluncaya Dek (nehir şiir, 1986)

Rüzgârla Bir (şiirler, 1989)

Ateşin ve Güneşin Çocukları (nehir şiir, 1991)

Karacaoğlan (inceleme, 1992)

Çukurova Çeşitlemesi (şiirler, 1993)

Sular Tanıktır Aşkımıza (şiirler, 1998)

ACIYA KURŞUN İŞLEMEZ

Sabrın çalkalanıp taştığı sulardadır
Çığlıklarla parçalanmış uykularda
Buruşturulup atılmış aşklarda
Ve çalınmış mutluluklardadır
Ses ile yürek
Büyük rüzgârların o yanık şarkısı
Hâlâ yükselir içimizden dağılır
Coşkunun doruklarında sürer yankısı

İlk kurban adanırken bir nehire
Korkunun ilk nişanında başlamıştır
Gözyaşının ilk damlasından kalma
Yaslı baharlarla gelmiştir bugüne
Kanla yazılan yasalarla
Açlığın otağ kurduğu sabahlarla
Ve sonuçsuz kalan ahlarla gelmiştir
Acıya kurşun işlemez artık
Ölüm bile bu acıyı cellat bilmiştir

Yok bundan böyle ter yarası
Zincir tutsaklığı ve sabır
Kırbaç yalvartması sessizliğin
Can pazarı ve kahır yok
Her şey yaşanan şu gün gibi gerçek
Adımız halk olduğu günden beri
Bir direnç olmuştur bizde sevinçler
Şimdi acının her kuraklığında
Onlar
Yüreğimizin ovalarına çiselenirler

Boşuna değil bu ölürcesine sevmek
Ve ölürken bile yürümek
Boşuna değil
Hep yatağı olduk tarih ırmağının
Yenilgilerle durulmanın
Zaferlerle köpürüp kabarmanın
Ama hiç bir zaman
Anası olamadık geçmişi doğurmanın

Yıldızlar ve sular tanıktır bize
Aç ve kavruk bir memeden
Direnmeyi yudum yudum emen
Bir çocuk gibi öğrendik
Ve direndik
Ordular kurduk türkü renklerinden
Bütün ağıtları bir hücumda yendik
Acıya kurşun işlemez artık
Biz yaşamayı zulümsüz sevdik

BİR SES

Onurun çırpındığı bütün göğüslerde
Azgın lokomotifler gibi her nefes
Bir ses dolaşıyor yürükten yüreğe
Bir ses
Yalayarak geçiyor demir kapıları
Telörgülerde parmaklıklarda dolaşıyor
Kimse görmüyor belki duymuyor da
Bir ses dolaşıyor her yerde her an
Bir ses
Bir ses ki yaşamın tümüne özdeş
Sağırların kulaklarında fırtınadır
Körlerin gözlerinde bir güneş

SEN YÜRÜRSÜN RÜZGÂR YÜRÜR

Sen yürürsün rüzgâr yürür
Sabahlar sığmaz olur gözlerine
Her adımda çözülür bir karanlık
Şafaklar çiçek sunar ellerine
Gün tutuşur
Dağlar aydınlanır
Yeniden canlanan bu yaşam
Türküler dizer saçının tellerine

Sen yürürsün rüzgâr yürür
Alıp savurur beni saçların
En kalabalık alanlara götürür
Bir cellat çıkar apansız
Bir fidan yeşermeden çürür
Ve kana bulanan ırmaklar
Baştan başa geçer kentleri
Kan temizlenir cellat ölür

Sen yürürsün rüzgâr yürür
Mahpuslar soluğunla umutlanır
Toprak çatlar
Gökyüzü bıçak bıçak şimşeklenir
Görkemli bir yürüyüş başlar içimde
Ve bir tan vakti
Kırılır bütün güzellik yasakları
Ağaçlar aşk açar bahçelerimde

Sen yürürsün rüzgâr yürür
Dallar eğilir
Yapraklar secde eder yürüyüşüne
Sular kabarıp dalgalanır
Köpüklü başlarıyla selamlar seni
Ne tanrılar kalır önünde
Ne beyler ne krallar
Seninle yazılır en büyük destan
En güzel tarih seninle başlar

Sen yürürsün rüzgâr yürür
Bir sevinç boylanır dünyada
Çocuklar korkusuz büyür
Kan boğulur susar
Dokunup geçtiğin her kuraklık
Yemyeşil bir vadiye dönüşür

Sen yürürsün rüzgâr yürür
Bizi bu deprem günlerinde
İnan ki bir şiirsiz yaşamak
Bir de sensiz savaşmak öldürür

YAĞMUR OLSAM

Sel taşkını bir akşamüstü
Bulutları bağrına basan
Ağaçlara sordum seni
Yaprak rüzgârı tutmaz dediler
Uzun uzun baktılar yalnızlığıma
Yangın yeri bir yürek
Bir de yağmur gösterdiler

Ne olur şu yağmurların
Birdenbire yağanı ben olsam
Rüzgârı düğümlesem saçlarına
Bir daha bırakmasam
Öpsem kirpiklerini
Süzülüp gözyaşlarına karışsam
Çağlayıp aksam çağlayıp aksam
Yüzündeki ırmaklarla geçsem ovaları
Dudaklarında denizlere çıksam

KIRLARA BAHAR YETMİYOR

Herkes kendince seviyor baharı
Kimi ufuklarda yaşamı karşılıyor
Kimi bakışlarda yeni başlayan aşkları
Ey yasa bürünen mayıs sabahları
Kimler onarıyor şimdi
Dallarda dağılan kuşsuz yuvaları

Yapraklar üstünde yanan gözyaşları
Tutulan yasın gizli sözleri
Damlalar
Yine tan vakti analar mı ağlıyor

Ben bu baharlara bahar diyemem
Dersem şivan düşer bahçelere
Nerde yaşamın o fidan coşkuları
Aşkın gelincik yangınları sevgiler
Kırlara bahar yetmiyor ne yapsak
Kara haberlerle soluyor güller

Kim kimden alınıyor bu topraklarda
Bu topraksa tohumu biz
Her bahar boy verip yeşermişiz
Şu çiçeklerse gözlerimiz
Gizli gizli açılıp sevinmişiz
Siz bu sevinmeyi yaşayabilir misiniz
Geleceği besleyen emeğin sabrını
Bir suyun akışında bulabilir misiniz
Ve karanlığın ihanetine karşı
Tetikte nöbetçi bütün sabahları
Ölürcesine sevebilir misiniz
Siz bu sevmeyi öldürebilir misiniz

ALTINDAĞLI BİR KIZA ŞİİR

Daha dün bir sevinçtin karşımda
Bir ışıklı bekleyiş bir gelecektin
Şimdi kirletilmiş bir kentin
Çirkefi bulaşmış yüzüne
Gülemiyorsun
Dilin yorulmuş utanmaktan
Merhaba bile diyemiyorsun
Yenilgiler bağlamış gözlerini
Oysa gözlerin
En az yaşamak kadar güzel
O güzellikleri bilemiyorsun

Tam da kudurma vakti gecenin
Kim bilir şu Dışkapı'da
Ne yalanlar dolanıyor ayaklarına
Etin Çankaya'da Kızılay'da kalmış
Kemiğin Altındağ'da
Bunalımlarla titreyen o konduda

Sen ki daha üç yıl önce
Direnen bir yaşamı türkülerdin
Işıl ışıl bakardın yarınlara
Yoksulluğun yanaklarını bile
Hep güneşin rengiyle öperdin
Nasıl da severdin edebiyat dersini
İlle de Fikret'in "Promete" şiirini
Her dizesini ezbere bilirdin
Bütün yollar bir labirent olsa da
Umuda çıkmak zor değil derdin

İşte ışıksız direncin yalan umutları
Aşılmamış coşkular
Sevgisiz öfke
Ve kül olan gençlik ormanları
Savrulup duruyor şimdi yürüyüşünde
Bir yangının çaresiz kurbanları

Keşke çıkmasaydın karşıma
İçimdeki sevinci vurmasaydın
Ne çocukluğun kalmış
Ne gençliğin var bakışlarında
Gözlerinde uçuşan üniversiteleri
Şimdi düşünmek bile istemiyorsun
Silmek için alnındaki çaresizliği
Tırnaklarını geçiriyorsun yüzüne
Kan oluyor yüzün silemiyorsun

Tam da kudurma vakti gecenin
Bir kez daha yıkılıyorum Altındağ'da
Çocuklar ah çocuklarım
Naylon pazar çantası için oy atan
Karın tokluğuna can satan insanlarım

SEN GİDELİ

Hani sazlar çalınırdı ölüm
Türküler söylenirdi kan
Sen gideli kaç mevsim
Kaç yıl geçti aradan
Şimdi bir rakı sofrasında
Evvel zaman diyor biri
Diğeri kalbur saman
Oysa hâlâ günün yüreğinde
Elektrik tadında bağıran
Kara bir katrandır zaman

O barut soluğu gecelerde
Sanki hiç yürünmemiş gibi
Ve çökülmemiş gibi korkunun üstüne
Yaşam vurulmuş diyorlar
Aşklar susmuş seninle birlikte
Bütün gözlerde aynı yılgınlık
Aynı alkol aynı bunalım
Ne bir çocukta görüyorlar sabahı
Ne fışkıran bir çiçekte

Hani sabır demişti dağlar
Aşk demişti ya deniz
Nasıl geldik bu günlere
Bu duyarsız yerlere nasıl
Şimdi bir rakı sofrasında
Evvel zaman diyor biri
Diğeri kalbur saman
Oysa hâlâ her an
Çırılçıplak bir yeşilin
Ateşte çığlığıdır yaşanan

MEKTUPLAR VE YANITLAR

- 1 -

Dost merhabaları nasıl da uzaklarda
Yalnızca mektuplar konuşuyor artık
Ürkek mektuplar tedirgin mektuplar
Kimi açık ve "görülmüştür"
Kimi sımsıkı kapalı
Okunsun ve yırtılsın denilmiştir
Hücreler yorgun düşmüştür kiminde
Dalıp giden sözcükler
Sanki binlerce karanlığı delmiştir
Kimi dolaşmıştır diyar diyar
Bilinmez ki nereden nasıl gelmiştir

- 2 -

Ey ölümü çatlatıp gülen ozan
İdam kararının arka sayfasına
"Cemre" adlı şiirler yazan
Baharın bedeli sen mi oldun
İçindeki sevince canlar kurban
Başka sözüm yoktur sana
Ak bir kâğıt oldun artık sen
Bir yüzünde şiir
Bir yüzünde ferman

- 3 -

İki mektup
İki aşk gibi durur iki yanımda
Bir yanım dışarda kaçak bir acı
Bir yanım sancılı bir sabır
Acı-sabır
Acı-sabır
Ve kahır ve kahır
Sanki kentlerin gözleri kör
Kalabalıkların kulakları sağır

- 4 -

Ey yaşamı yasak vurgunu dost
Kimbilir şimdi
Hangi yağmalanmış kentin garında
Sessiz bir gürültü gibidir sesin
Özlemler kayıp giderken önünden
Binmek istersin belki bir trene
Tutulur ayakların binemezsin
Her sabah
Yeni umutlar aydınlatır yüzünü
Yeniden gurbetlenir için dönemezsin

- 5 -

Bir karanfil var mektubunda
Bir de menekşe tarlası şiir
Söyler misin
Zindanda çiçekler nasıl yetişir

- 6 -

Yine iki mektup var iki dosttan
Biri elden biri postadan
Birinde tümceler konuşur
Birinde tümcelerdeki gizler
Tutuşur sözcükler ikisinde de
Yanar dizeler
Ah o dizeler o dizeler
Ki şiirleşip dolaşır elden ele
Her biri bin soluk bin yürek tazeler

ZAVALLI TUTSAK YÜREK

Hep açlığında büyür yaşamın
Hep korkulusunda dolanır
Gezer durur elden ele
Şiirsiz sancılarla kıvranır
Zavallı tutsak yürek

Bugün onlardadır yarın bizde
Çırpınır ha çırpınır
Bir ağlamaklı şiir dizesi
Bir yıpranmış imge diye

Alır başını bazen çekip gider
Taksit taksit konuşur arkadan
Yaşanmış coşkuları taklit eder
Yanıbaşında boğulurken şafak
Ve katledilirken ter
Oturur kanın üstüne şarap içer
Mevsimleri de bilmez ama
Her mevsimde üç renge girer

GÖZLERİ ŞİİR YAZAN ÇOCUKLAR

Oturdum kıyısına bir çocuğun
Suskun ve uzaktı bütün oyuncaklar
Gözleriyle söylüyordu en gizli sözlerini
Akbabaların pençesinde bir zaman
Onun çocukluğuna kurmuştu yuvasını
O günden beri de yalnızca
Rüyalarında görebilmişti babasını
Hep duvarlar girmişti araya
Ve dipsiz uçurumlar
Bir türlü kıramamıştı zulmün kapısını

Ey içimizde köpüren deli sular
Siz mi yarattınız bu uçurumları
Yoksa çocukları babalardan ayıran duvarlar
Uçurumları göz yaşlarıyla mı yardılar
Ki böyle yorgun böyle yenilmiş
Yalnızca acılardan geçiyor yollar

Oturdum kıyısına bir çocuğun
Adı Bahar
Yüzünde yediveren gülleri
Düşlerinde yakılan kitaplar var
Göz bebeklerinde genç bir adam
Tahliye kararını dinliyordu ayakta
Ağla küçüğüm ağla sevinçten
Ama azar azar-boğum boğum ağla
Özgürlüğün bedeli kolay değil
Ağlayacağın çok günler var daha

Oturdum kıyısına bir çocuğun
Adı Çağdaş
Yepyeni bir dünya birikiyordu ellerinde
Adım adım-yavaş yavaş
Özlemeyi ve beklemeyi tanımıştı
Çünkü yaşamının her sayfasını
Baskınlarla parçalanan uykular
Ve alınıp götürülen umutlar yazmıştı

Oturdum kıyısına bir çocuğun
Gülüşü çığlık mıydı
Haykırması susmak mı bilinmez
Nasıl da büyümüştü zamansız
Sabır çatlamıştı pembe yüreğinde
Direnen bir ananın kucağında babasız
Daha yürümeyi bile bilemeden
Bir tarihin öznesi olmuştu apansız

Ey gözleri şiir yazan çocuklar
Dünya nasıl da yenik ve yaralı
Yorgun düşmüş avuçlarınızda
Bir tek
Sizin gülüşünüz var onu güldürecek
Bir de filiz veren tohum elleriniz
Bugünün yorgun ayaklarını
Yarının güzel sabahlarına götürecek

Bir adam vardır tarihin en önünde
Güneş ve rüzgâr yüzündedir her zaman
Dili doğanın dilidir
Elleri bütün insanlığın elleri
Çocuklarım
Dalları zorlayan tomurcuklarım benim
İşte siz o sonsuz geleceğin
Akışına koyup yüreğinizi büyüyeceksiniz
Ve bütün korkuların dindiğini
O geleceğin güzelliğinde göreceksiniz

BİR DERENİN AKIŞINDA

Yeşil saçlı küçük bir derenin
Akışında unuttuk çocukluğumuzu
Geçip giden günlere ağlayamadık
Aç toprakların yüreğinde
Hep kavgayla boğuştu yaşam
Yılları sevinçle bağlayamadık
Sularla dolaştık
Sularla söyleştik bunca yıl
Bir mutluluk selinde çağlayamadık

İşte aynı dere aynı toprak aynı su
Her şeyi değiştirecek geçen zaman
Meğer ne sevinçler
Ne coşkular çalmış çocukluğumuzdan
Bir şiir
Bir şarkı bile kalmamış geriye
O güzel ve çılgın uykusuzluğumuzdan

Biz ki o çocukça sessizliğimizde
Hem cahil
Hem yaşlı birer bilgeydik
Vakitleri ayaklarımızla ölçer
Saati gölgemizden bilirdik
Tarlalar yamaçlarda ise enine
Düzlüklerde ise dikine sürerdik
Ve diyalektik denilen yöntemi
Okumadan yaşayarak öğrenirdik

Badem çiçeği bir şafak vakti
Kanatları güneşte çırpınan
Işıklı kitaplar çıktı karşımıza
Bir bahar oldu her sözcük
Bin kelebek kondu dudaklarımıza
Tam da yürürken güneşe doğru
Daha ilk adımda
Ağıtlarla ağırlaştı yükümüz
Gencecik ölümler takıldı ayaklarımıza

Yeşil saçlı küçük bir derenin
Akışında unuttuk çocukluğumuzu
Çocuk yaşımızda büyük olduk
Bilmeyiz bu yüzden pembe gülüşleri
Böleriz mutlulukları ortasından
Gülemeyiz

Her çocuk
Şimdi sonsuz bir şiirdir bizde
Sesi bir tutam sevinç
Gülüşü bir top ateştir
Yanar durur içimizde
Bazen ışık olur aydınlatır bizi
Bazen yangın olur yakar
Yandığımızı söyleyemeyiz
Hatalar kana bulanır bir anda
Şarkılar susar
Nasıl başlar bir ağıt bilemeyiz

Biz ki o çocukça güzelliğimizde
Hep kavgalarda öğrendik sevmeyi
Bir daha yüreklenip de sevemedik
Upuzun ve zorlu yollar içinde
Her konaklamayı bir son belledik
Kan tükürdük her konak yerinde
Bir türlü sonsuzluğu göremedik
Ellerimizde patladı tüm coşkular
Coşkuları yenip de bir güzel
Yaşamı yanaklarından öpemedik

Aşk mıydı içimizde çırpınan o kuş
Bir tutku mu bilinmez
Karanlıkta bir ateş böceği bir ışıltı
Bir kıvılcım aldatırdı bizi
Sıkılan her yumruğun yükselişi
Saklardı yaramızı kış boyu soğukta
Ah o anılar
Hangisine baksam eririm bir solukta

Yeşil saçlı küçük bir derenin
Akışında unuttuk çocukluğumuzu
Ne yıllar yorgun ne ağaçlar
İşte aynı dere aynı toprak aynı su
Öyleyse ışıklar
Neden yoksul titreşiyor ağaçlarda
O gökyüzü kanatlı üveyikler
Artık neden sevişmiyor kuytularda

Her şey patlama noktasında sanki
Ve bir toz bulutunda bütün anılar
Nasıl geçti bilemiyoruz
Yalnızca bir derenin akışında
Geleceğin çocukluğuna yürüyoruz

İLK IŞIK

- Haluk Tan için -

Sen sınıfa girdiğin zaman
Karanlıklar silinirdi karatahtadan
Ağlayan kitaplar güler
Aç kalan umutlar beslenirdi
Önce içimizdeki kuşkuyu
Sonra korkuyu yıkardı bakışların
Sesinde sabahlar seslenirdi
Çiçek çiçek açılan gözlerimiz
Çakılıp kalırdı sevincin yüzüne
Bütün geçmiş gelecekle süslenirdi

Sen çıktıktan sonra sınıftan
Birinin sportotodan gelirdi sesi
Birinin kör bir karanlıktan
Biri bıyık bıyık binerken bir ata
Biri sakal sakal inerdi bir attan
Bir dahaki Türkçe dersine dek
İnan ki
Bazen ağlardık yalnızlıktan

Sen ki bahçivanıydın güzelliğin
Henüz ışımamış yüreklerimize
Güneşin rengiyle güller diktin
O güvercin kanatlı kitapları
İlk sen tutuşturdun ellerimize
Bize düşünceni değil
düşünmenin yüceliğini öğrettin
Bu yüzden de bir sabah vakti
Siirt illerine sürgün gittin

OCAKTA KİTAP

Susmuştu zamanın çılgın öfkesi
Sürgün bitmiş rüzgâr salınmıştı
Vakitlerden bir sabah
Kapınız kırıla kırıla çalınmıştı
Anam anam güzel anam
Kitapta cahil
Toprakta bilgin anam
Kaysılar da yeni kızarmıştı
Mutluluk adına söylenen şarkılar
Sabah düşmanlığında suç sayılmıştı

Ben düşmüşüm kasaba yollarına
Yaşım çocuk başım çocuk
İki yanımda iki insan iki silah
Anam arkamda bir göz yaşı seli
Arkamda dağlar yıkan bir ah

Ağlamasın diye dalda kayısı
Ve yeniden kırılmasın diye kapılar
Kırılmış kanatları kitapların
Nehirler dizilmiş ocak başına
Denizler dalgalar dizilmiş
Anam bakmış kitaplara
Kitaplar bakmış anama
Odun dese çalı çırpı dese değil
Kömür dese tezek dese hiç değil
Anam anam güzel anam
Kitapta cahil
Toprakta bilgin anam
Kendi gözlerinde yaş
Kitapların gözlerinde kan
Puhur dediğimiz o kerpiç bacadan
Gün boyu alev alev
Bir çağın yüreği savrulmuş durmadan

ÇOK ŞÜKÜR VE YOKSULLUK

Her gece başak tufanı gökyüzünde
Sonsuzlaşan umut düşleri ve yaz
Yani büyümek zamanı çocukların

Çok mu oldu gelmeyeli bu yerlere
Adem'den önce de böyle idi yazgılar
Neye baksam ölüm çaresizliğinde
Neye uzansam karanlık
Her şey ter ve tanrı sesizliğinde

Yarım kalmış sevinçler adına
İnsanlarımın arasındayım güya
Yine aşksız yine paramparça
Her biri öfkeli temmuz sıcağıdır
Her biri çok şükür ve yoksulluk
Ve sessizce zonklayan bir yara
Bir yara ki
Uğrunda ölenlere bile düşman
Aç ve susuz kanıyor Allaha

Hangi zamanı söyler şu kitaplar
Çocukluğumdan tanırım ikisini de
Başka yok
Yıllar donup kalmış sanki üstlerinde
Biri "Kerem ile Aslı"dır bavulda
Her okudukça yeniden ağlardım
Biri hâlâ işlemeli keten kabında
Birinin ölmesini bekler okunmak için
Yine okunmadan asılı durur duvarda

Ah benim diri diri ölmüşlüğüm
Öldükten sonra kör umutlarda
Dünyasız ve insansız gülmüşlüğüm
Bir yanı televizyon ekranıdır
Bir yanı tesbih sakal
Kaç kez aşıldı dağların doruğu
Kaç kez tahtlar kuruldu gökyüzüne
Dağ denilince "Tur" bilinir yine
Gökyüzü denilince "Miraç"
Bir de "Şakku'l kamer" ve "Burak"
Böyle yalın ayak böyle çıplak

DERSİM DAĞLARI

Tarih yüzlü yaşlılar söyledi duydum

Dersim'de dağlar
Dağlıktan çıkmazdan önce
Menekşeler saz çalarmış eteklerinde
Papatyalar halay çekermiş
Ve Manzur'un yüreğinde
Sular güneşi oynatırmış köpüklerinde
Şimdi çamlar yaralı
Çınarlar yorgun
Meşeler açlık büyütüyor pelitlerinde

Dersim dağlarında ot kucak kucak
Ne bilsin ki dostlar böyle olacak
Yağmur diye gökten kurşun yağacak
Yol verin geçelim Dersim dağları

Kitap sözlü sular söyledi duydum

Leş deresi tozlu bir yoldur artık
Demenan yaylası Munzur'a bakar
Ve Leş deresinden daha kan akar
Bu yüzden yaralıdır Munzur
Acısı kendi sularını yakar
Harçik suyundan öfke kuşanır
Fırat'ın bağrına sabır sağar
Ağıtlar süzüldükçe bulaklardan
Nergisler susar
Toprak durur-sularda zaman ağlar

Dersim dağlarında çifte pınarlar
Suyunu içenler bizi anarlar
Her dağa çıkanı öldü sanırlar
Yol verin geçelim Dersim dağları

Şafak gözlü çocuklar söyledi duydum

Rüzgâr barut kokmazdan önce
Böyle yanık açmazmış güller
Toprağın göğsüne
Saplandıktan sonra ihanetler
Artık
Gülsüz ve bülbülsüz yakılmış türküler
İşte bu yüzden
Öfke rengindedir bütün çiçekler
Çocukların dudaklarında acı bir yangın
Ellerinde oyuncak diye boş mermiler
Fırat'ın kollarına uzanmış da Munzur
Kızılırmak diye türküler söyler

Dersim dağlarında bir kanlı tuzak
Yüreğim acıdır menzilim uzak
Bu dertli halleri kimlere yazak
Yol verin geçelim Dersim dağları

DORUĞA TIRMANIRKEN

Soluğumu kesip durma ne olur
Zamanı böyle zamansız vurma
Bir zincir midir kırılmayan
Bir çığlık mı yoksa
İşte yine suskun
Ve doyumsuz çatlıyor dudaklarım
Tam da tırmanırken doruğa
Ağzımda rüzgârlı bir ateş
Yine yangınla başlıyorum sabaha

Bu yaralı çelişkiler denizinde
Dönüp dönüp aynı yere gelmek
Ve her gelişte yeniden ölmek
Kahreder insanı bilirsin
Bazen tükendikçe çoğalır
Çoğaldıkça yeniden gülersin
Ve yükleyip geleceği sırtına
Yine yaşamı karşılıksız seversin

Soluğumu kesip durma ne olur
Zamanı böyle zamansız vurma
Bilmem gerekiyor artık
Irmaklar şaşırmaz yollarını
Varsın yangın olsun beni karşılaman
Sen her yerime birden sar kollarını

Tam da tırmanırken doruğa
Bırak acılar yeniden yazılmasın
Bizimle coşsun şiirin yüreği
Sevmediğimiz bir an bile kalmasın

NAR ÜLKESİNDE MOR GÜLLER

Eski çağların nar ülkesinde mor bir akşam
Mor çiçekler konuşuyor nereye baksam
Ellerimde saçların
Seninle sahilde yürümek gibi bütün yaşam

Gün batışıyla sevişen akşam soframızda
Dalgalar daha şarkı söylüyor masamızda
Kadehimizde mor bulutlar
Köpük soluğu rüzgârlar koşuyor saçlarımızda

Koymuşuz başımızı zamanın mor dizine
Bir anlam veriyoruz suların her sözüne
Yanaklarında gündoğuşu
Şafakta suların rengi düşmüş yüzüne

Tanrıların ağladığı bu mor kıyılarda
Yanıyor şimdi güneşin son busesi sularda
Avuçlarımda bakışların
Kıpkızıl dudakların kalıyor ufuklarda

Kleopatra toprakla sevişiyor belleğimizde
Afrodit paramparça bir mermer
Tanrısallığını yitirmiş duruyor önümüzde
Kollarımda sen
Tarihin bütün aşkları susuyor gölgemizde

AY IŞIĞINDA

Geceler midir tükenip tükenip giden
Aylar mı yoksa ay ışığında
Kaç kez birbirine karıştı günler
Kaç kez sustu
Kaskatı bir sabır oldu yokluğunda

Ah benim coşkulu çocukluğum
Bir özlemi dindirebilmek uğruna
Şiir pınarımı susuz koyduğum
Nasıl diner şimdi susuzluğum
Uykusuzluğum nasıl

Dalda yaprakta dolaşıyorum günboyu
Günboyu üzümde balda
Kavak duldasında söğüt altında
Seni söylüyor süpürge çiçekleri
Gecesefaları ve böğürtlenler
Mor mor konuşuyorlar senin adına
Anlıyorum ki artık
Bir derenin yeşil yanaklarında
Sular bile rakip olamıyor sana

Geceler midir tükenip tükenip giden
Aylar mı yoksa ay ışığında
Ey soluğumu soluğunda sevdiğim
Sesimi sesinde dinleyip
Yüreğinin rengine gönül verdiğim
Bil ki senden uzak
Ne kuşları avutabilir beni buranın
Ne bahçeleri ne bağları
Özlemin bir nehir olmuş akar
Yarar gider içimdeki dağları

KIZILIRMAK İLE FIRAT'IN ARASI

Bir yanım ayrılık oldu bu yıl
Bir yanım vuslat
Yüreğim ikiye bölündü ortadan
Hiçbirinden geçemedim
Sıkışıp kaldı sanki yollar
İki kıskaç gibi iki aşkın arasında
Birini diğerinden seçemedim

Biri çığlıkçığlığa Fırat olmuş
Akar gider içimde
Her köpüğünde bir çocuk sevinci
Çağladıkça çağlar güzelleşir bende
Biri coşkular çoğaltan Kızılırmak
Gözlerinde imge
Saçlarında aşk
Coştukça şiirler şahlanır dilimde

Kızılırmak ile Fırat'ın arası
Baştanbaşa bir hüzündür artık

Yeşili çoktan tüketti dağlar
Bağlar bozuldu
Her yer eylül vurgunu şimdi
Her şey tedirgin
Mevsim yine yolculuk zamanıdır

Şu Uzunyayla'da yolculuk
Bir sonsuzluk olur geceleri
Bir uykusuzluk bir susuzluk
Bir bakarsın derelerdedir ay ışığı
Akar gider sularla birlikte
Bir bakarsın tepelerdedir
Kandil olmuş yanar yürekte

Deli bir coşkuyla düşmüşüm yola
Gelişimi karşılayan güneş
Sevinç burcunu çoktan geçmiş
Aşk burcuna giriyor şu anda
Koynumda kuş çığlıkları
Ağzımda bal tadı bir özlem
Bağ bozumlarından kalma

Ey gülüm Kızılırmak canım Fırat
Deyin bana
Bu nasıl ayrılık bu nasıl vuslat

MAVİ DİN MAVİ TARİH

O deniz ki dinimiz oldu bizim
En sevinçli tarihimiz
En tarihi sevincimiz oldu
Tanrıların ölü tapınaklarında
Sularla birlikte inandık
Yeminler ettik aşka ve doğaya
Yüreğin yıkılmazlığına tapındık
Yasaklar kestikçe yollarımızı
Irmaklar gibi döndük dolandık
Hep o mavinin kucağına sığındık

Yarım bir rüya ile bölünen o gece
Yaşanan neydi söyler misin
Çılgın bir ay ışığı ile birlikte
Sularda ışıl ışıl gülmek miydi
Yoksa gözlerinin sonsuzluğunda
Soluk soluğa yüzmek miydi

O deniz ki dinimiz oldu bizim
En sarsılmaz aşkımız
En doğurgan sancımız oldu
Ne gökten inmişti
Ne de gökyüzündeydi tanrımız
Dalgalar söylüyordu kıyılarda
Köpük köpük
Yaldız yaldız
Suskun bir pembe içinde
Bin kudüm bin zil ile
Kıyılardan yükseliyordu inancımız

Ay ışığı ile sulanan o kumsalda
Neydi çırpınarak göğsüme yayılan
Rüzgârı kıyılarda kıran
Çığlıkçığlığa dalgalar mıydı
Yoksa çiçek ve mutluluk kokan
Şelale görültüsü saçların mıydı

O deniz ki dinimiz oldu bizim
En sonsuz güzelliğimiz
En güzel geleceğimiz oldu
İşte aynı kumsal aynı gece
Yine mavi bir din
Mavi bir tarih yüceliğinde

Yudum yudum aynı güzellikten
Bir sen bir de ben
İçtiğimiz neydi söyler misin
Bir şişe ay ışığı mıydı
Bir parça bulut mu
Yoksa dudaklarımızda tutuşan
Birer damla köpük müydü
Bırak sular yanıtlasın
Sen omuzuma koy başını
Beni suların göğsüne yasla

İŞTE SEN İŞTE RESMİN

Kapağı zümrüt desenli
Bir kitap gibisin kitaplığımda
Gözlerinde uçuşan imgeler
Henüz yazılmamış bir şiirden
Yasaklanmış dizeler söyler

İşte sen işte resmin
Yağmurun sofrasına kurulmuş
Uğultulu bir orman gibisin
Gülüşün pembelere vurur beni
Duruşun yeşile boğar
Söyler misin
Bu renk cümbüşünde neredesin

Dört yönü birden tutmuş kolların
Dünyayı kucaklamış
Umut sesli bir yürek gibisin
Alnında sonsuz bir güneş
Ellerinde fırtınalı nehirler
Söyler misin
Bu ışıklı sularda neredesin

İşte sen işte resmin
Bir sıcaklığın eksik yanımda
Bir de sesin
Yeşilde tutuşan saçlarınla
Kış günü Temmuzu yakalamış
Tatlı bir rüzâr gibisin
Her yanağında ayrı bir şafak
Söyler misin
Bu şafaklı rüzgârda neredesin

AĞLATAN MUTLULUK

Çıksam şimdi güzelliğin gökyüzüne
Dolaşsam
Görsem bütün tanrısal sevgileri
Ölümsüzlüğün sofrasına bağdaş kursam
Ve anlatsam
Anlatsam o ağlatan mutluluğu
Bilmem inanır mı bana mavilikler

Suskun bir coşkunun doruklarında
Pürköpük ve rüzgârlı
Bir nehir kahkahasıydı gözyaşı

Vivaldi böyle dinlenirmiş meğer
Mutluluk bile sensiz çekilmezmiş
Ben ki yaşamı toprak bilmiştim
Nice tohumlar ekmiştim bunca yıl
Geç anladım
Aşkın tohumu sensiz ekilmezmiş

Sessizlik açarken zulüm bahçeleri
Gözlerinde bir anda dört mevsim
Her mevsimin güzelliğinde sen
Bunca ayrık ve diken içinden
Güle çıkmak işte budur desem
Bilmem inanır mı bana çiçekler

İçimde sayısız denizlerin şahlandığı
O günü tarihlesem şimdi
Irmak ırmak çizsem zamanın yüzüne
Adına sonsuzluk desem
Ve her saniyesini o sonsuzluğun
An be an şiirleştirmek istesem
Bilmem inanır mı bana sözcükler

KIRILAN BİR ZİNCİR SEVİNCİNDE

Narın morlaştığı yerdeyiz yine
Aynı kutsal mavinin yüreğindeyiz
Sevdanın zor kaçaklığına karşı
Yeşeren bir dal
Ve kırılan bir zincir sevincindeyiz

Sen yine sonsuz düşlerinde suların
Her şafak vakti
Bin sabahı birden sunuyorsun
Saçının her telinde bir nehirle
O şiir dünyasını yeniden kuruyorsun

Tanrılar rengârenk açmış bu kez
Apollon bir papatya beyazı sanki
Zeus taze bir gelincik kızılı
Bütün tapınaklarda aynı özlem
Bütün sütunlarda aşk yazılı
Poseidon yine masmavi bir öfke
Suların göğsüne tığlarla kazılı

Geçmiş yılların sabır çatlatan hüznü
Şimdi bir günün batışıdır yüzünde
Hani severdik gizli gizli
Suyun ve toprağın sevgisi derdik
Dinler yaratırdık tanrısız ve mavi
Yılları ay-ayları gün ederdik
Pürköpük coşkuyla gelirdik her yıl
Boynu bükük ve çaresiz dönerdik

Narın morlaştığı yerdeyiz yine
Aynı kutsal mavinin yüreğindeyiz
Ne tapınaktayız şu anda
Ne agorada ne saraydayız
Her yerde birden kutlanan
Çığlıkçığlığa bir zaferdeyiz
Yıllar sonra bütün baskılara inat
Yeşeren bir dal
Ve kırılan bir zincir sevincindeyiz

ANILAR ÇEŞİTLEMESİ

Anılar vardır acı bir şarap gibi
Her damlası bir yere dökülmüş
Ne bir ses verirler geçmişten
Ne de geleceğin kollarına uzanırlar
Yanlışlar karanlığında birbaşlarına
Anılmazlık batağına batmış anılar

Anılar vardır ecelsiz ölümler gibi
Her saniyesi bir acıya karışmış
Anıldıkça denizler durur
Ufuklar susar
Gökyüzünde yıldızlar sızlar
Yorgun gülüşlere yatmış anılar

Anılar vardır baharda leylak gibi
Her çiçeği çoğalmayı kuşanmış
Önünde çılgın bir ateş
Ellerinde yağmur ve rüzgâr
Korkuları güzellikten atmış anılar

Anılar vardır sonsuz yaşanan
Öz be öz kardeşleridir doğumların
Acılar da içindedir
Çoğalmalar da
Yüreğin doruğunda dururlar her zaman
Dağlar onlarla şiirleşir dillerde
Onlarla çiçeklenir kırlar
Yaşamı sonsuzluğa katmış anılar

SON TÜKENİŞ

Bin kez açıldı bir menekşe
Bin kez soldu
Kurudu parmaklarımda
Hangi yaprakta kaldı sevgimiz
Söyleyebilir misin

Acılar yanıyor şimdi ağzımda
Çocuksu büyük acılar
Geçip giden onbir koca yıl
Ne yağmurlar tüketti bende
Yeniden yağdırabilir misin

Sandık kadar odalarda
Uçurumlar oluşmadı mı aramızda
Bir yastıkta deniz
Bir yastıkta musluktan bir damla
Ne masallar uydurduk birbirimize
Yalan ve korkunç masallar
Anlatsam şimdi
Bir daha dinleyebilir misin

İlk kez
Saçlarımda başladı o yangın
Yüreğimde söndü her gece
Görüp de anlayamadın
Sevemedin hiçbir sabahı
O berbat uykularına kıyamadın
Nerede şimdi o sabahlar
Geri getirebilir misin

Nice kitaplar tozlandı karşında
Nice şiirler ki bakmadığın
Ve domuzuna anlamadığın
Hep yangınlarla yazıldılar yanında

Bin kez yağdı bir yağmur
Bin kez buharlaştı
Uçup gitti toprağımdan
Hangi damlada kaldı sevincimiz
İçinde duyabilir misin

Hani bir tomurcuk vardı aramızda
Bir temmuz sabahı
Tohumsuz gömmüştük toprağa
Sende Allahcı bir kader oldu
Bende toplumsal bir yara
Sür desem şimdi merhemini
Sürebilir misin

Artık vakit geldi demektir
Ayrılığı çalıyor saatler
O yolculuk mutlaka başlayacak
Bir daha dönmemek üzere
Çünkü bende sabah başlıyor
Sende ise bitimsiz bir gece
Bir gece ki
Boğuyor bütün şafaklarımı
Gizli gizli ve sessizce

Çocuksun dedim bunca yıl
Baktım bekledim de büyütemedim
Taşlar konuştu şiirlerimde
Dağlar ağaçlar konuştu
Sana ırmak dilinden
Bir söz bile söyletemedim

Bin kez coştu bir dalga
Bin kez kırıldı
Çekildi kıyılarımdan
Hangi köpükte kaldı birlikteliğimiz
Gösterebilir misin

ANLAYAMAZSIN

Bilirsin ki en büyük acılar
Hep ayrılıkla başlar
Bir serüven olur her ayrılık
Nasıl anlatsam
Anlayamazsın

Önce hüzün tutar ufukları
Yüreğin başına keder yağar
Sonra çağlayarak geçer zaman
Nasıl koştursam
Yakalayamazsın

Bakarsın ki yaralar kapanmış
Dinmeye başlamış bile sancılar
Bir acılı şiir kalmış geriye
Bir de sesini yitirmiş anılar
Nasıl açıklasam
Kavrayamazsın

Biz ki birlikte çıkmıştık yola
El ele
Kol kola
Ve çocukca
Daha ilk sabaha varmadan
Bıraktın beni
Dalıp gittin karanlıklara
Nasıl uyandırsam
Uyanamazsın

Artık ne yırtılmış bir resim
Ne kırılmış bir çerçeve
Çekip giden bir yolcuyu
Bir daha döndüremez geriye
Her şiir bir dünyadır çünkü
Kaybolursun kaybettikçe
Ağlayamazsın

Aşka yumruk sıkan bir intihar
Ya da gözü yaşlı bir mektup
Hiç dönüşebilir mi sevgiye
Sevmek ki bir yürek işidir
Nasıl tanıtsam
Tanıyamazsın

Bir kez yazıldı bu acının şiiri
Yazılıp geçti suların tarihini
Gücünüz yetmez artık
Nehirleri durduramazsın

İÇİNDEKİLER

Acıya Kurşun İşlemez /5
Bir Ses /8
Sen Yürürsün Yağmur Yürür /9
Yağmur Olsam /12
Kırlara Bahar Yetmiyor /13
Altındağlı Bir Kıza Şiir /15
Sen Gideli /18
Mektuplar ve Yanıtlar /20
Zavallı Tutsak Yürek /26
Gözleri Şiir Yazan Çocuklar /27
Bir Derenin Akışında /31
İlk Işık /36
Ocakta Kitap /38
Çok Şükür ve Yoksulluk /40
Dersim Dağları /42
Doruğa Tırmanırken /45
Nar Ülkesinde Mor Günler /47
Ay Işığında /49
Kızılırmak İle Fırat'ın Arası /51
Mavi Din Mavi Tarih /54
İşte Sen İşte Resmin /57
Ağlatan Mutluluk /59
Kırılan Bir Zincir Sevincinde /61
Anılar Çeşitlemesi /63
Son Tükeniş /65
Anlayamazsın /69

acıya kurşun işlemez

Aç ve kavruk bir memeden
Direnmeyi yudum yudum emen
Bir çocuk gibi öğrendik
Ve direndik
Acıya kurşun işlemez artık
Biz yaşamayı zulümsüz sevdik

YURT
KİTAP-YAYIN

ISBN 975-7076-06-6
9 789757 076063